

ÖZKAN GÜNAL

Arayış

İlk Roman Şerh

Serinin İlk Romanı

ABDURRAHİM FEDÂÎ HZ.
RİSÂLE-İ VEHBİYE

emek
yayınevi

Arayış

ARAYIŞ

Risâle-i Vehbiye

İlk Roman Şerh

Özkan Günal

EMEK YAYINLARI

ARAYIŞ

Risale: Abdurrahim Fedâî Hz

Yazar: Özkan Günal

Editör: Emine Aytül Erol

Kapak: İlker Kurtuldu

İç Tasarım: Özkan Günal

1. Basım: Eylül 2015

ISBN: 978-605-65491-8-2

EMEK YAYINEVİ

Reyhan Mah. Cumhuriyet Cad. Doruk işh. No: 150 D: 1B/38

Osmangazi BURSA

Tel: 0224 221 03 22

Baskı:

EMEK DİJİTAL MATBAA

Hoşnudiye Mah. Cengiz Topel Cd. No.13/A ESKİŞEHİR

Tel: 0222 2316562 - Fax: 0222 2316561

Sertifika No: 32580

info@emekyayinevi.com

info@emekdijitalmatbaa.com

www.emekyayinevi.com

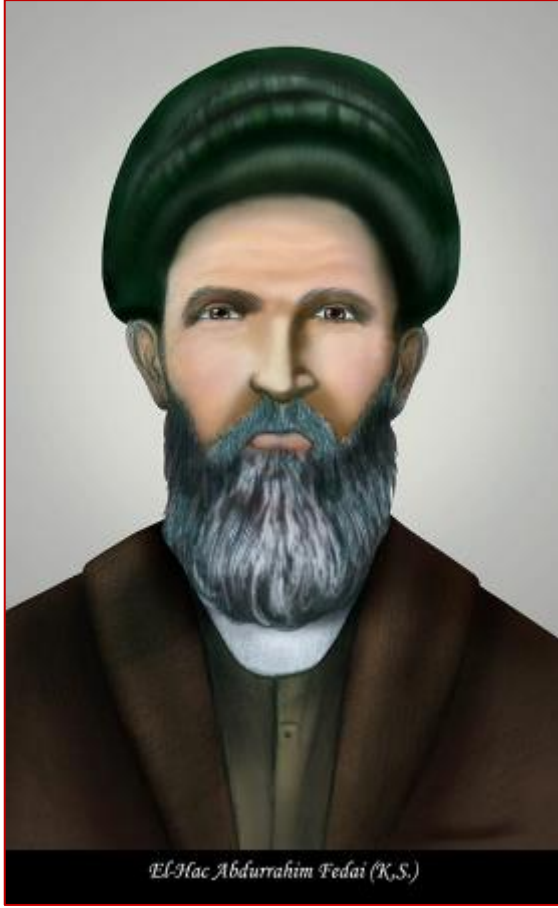
www.emekdijitalmatbaa.com

©2015 Emek Yayınevi

Eserin tüm yayın hakları Emek Yayınevi'ne aittir.

Yazılı izin olmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla

kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

El-Hac Abdurrahim Fedâî Hz.

Bu Resim, orijinaline sadık kalınarak, Burhan Anılır Efendi tarafından, İlker Kurtuldu'ya çizdirilmiştir.

Arayış

ARAYIŞ

Risâle-i Vehbiye

İlk Roman Şerh

Özkan Günal

Yayıncının notu:

Elinizdeki bu eser üç kitaplık bir serinin ilkidir. Risâle-i Vehbiye toplamda, yüz otuz altı kıtadan oluşmaktadır. Serinin birinci kitabı “**ARAYIŞ**” isimli bu eserde ilk on yedi kıtanın şerhi kurgunun içinde yer almaktadır.

ÖZKAN GÜNAL

1974 yılında Bursa'da doğmuş olup halen Bursa'da ikamet etmektedir. Zâhir eğitimini Bursa'da tamamlamıştır. İnsanı Kamil olma yolundaki eğitimini, üçüncü devre Melami piri, Seyyid Pîr Muhammed Nûrul-Arabî Hazretlerinin torunu Kemal Efendi kolundan olan, zâhir bâtın babası Melami Mürşid-i Kâmilî Namı Damperli, Halil İbrahim Efendi'nin aşk ve irfan mektebinde tahsil etmiştir.

Kendisine ekilen aşk, irfan ve melamet neşesiyle hizmet etmeye devam etmektedir.

Yirmi beş yıldır Melami meydanında hizmet görmekle birlikte edebiyatla da uğraşmaktadır. Rubailer, beyitler, şiirler, sohbetler ve beyit şerhleri ile ayet tefsirleri ve deyişler çalışmaları da yapmaktadır.

Özkan Günal'ın tasavvuf edebiyatına kazandırdığı eserler şunlardır,

Gül Kokuları 1 ve Gül Kokuları 2 olan Rubailer çalışmaları,
Özüm Uyanıyor isimli tasavvuf şiirleri çalışması,
Vahdet Deryası isimli Mısri Niyazi Hz'nin şiirleri şerhi çalışması,
Aşktır Tevhid-i İnsan isimli namı Damperli Halil İbrahim Efendinin yazılı çalışmalarının derlendiği Halil İbrahim Baki Külliyyatı çalışması,
Sebebi Yar Cemali isimli deyişler çalışması,
Nokta isimli Sayın Mustafa Tatcı'nın Nokta şiirinin şerhi çalışması.
Ey sevgili canan! İsimli âşık dilinden maşukun anlatıldığı eser.
Aşkın Dilinden isimli Rubailer çalışması.

TEŞEKKÜR YAZISI

Bu Fakiri,

Bıkmadan, usanmadan sürekli tevazu, hoşgörü, sabır ve saygının yanında, sonsuz bir sevgi ile tüm kalbini katıp, irfâniyetiyle iki elinin arasında yoğuran canımın cananına, kendi güzelliğini bu Fakir'den yansıtan zâhir bâtın Babam, Damperli İbrahim Efendi, İbrahim Günal'a çok teşekkür ediyorum.

Ellerinden gelen yardımı esirgemeyen âşıklara çok teşekkür ediyorum.

Bana bu imkânı tanıyan ve yazılarımı yayınlamaya lâyıık bulup, sizlere ulaşmama vesile olan Emek Yayınevi'ne de ayrıca teşekkür ediyorum.

Bu kitabı okuyan siz değerli okuyuculara teşekkür ediyorum.

Bir kitabı değerli ve güzel kılan okuyucusudur.

İyi ki varsınız.

Bizlere melamet zevkini anlatan **Vehbiye** risâlesini, gönlünden damıtıp sunan Hacı Abdürrahim Fedâî Hz, şefaatinde bizleri mahrum eylemesin.

Özkan GÜNAL

Arayış

ÖNSÖZ

Değerli okuyucu,

Okumaya başladığınız bu eserde, üçüncü devre Melami Piri Seyyid Pîr Muhammed Nurûl-Arabi Hz'nin damadı ve halifesi, Hacı Abdurrahim Fedâî Hz'nin yazmış olduğu **Vehbiye** risâlesinin şerhini bulacaksınız. Bu şerh, şair ve yazar olan Özkan Günal'ın güçlü kalemle okumaya doyamayacağınız bir kurguyla hakikat romanına dönüştürülmüştür. Elinizdeki eser, Türk tasavvuf edebiyatında “İlk defa kurgu ile yapılmış şerh” eseri olma özelliği taşımaktadır.

“Bu eser, Zâhir babasını kaybettikten sonra boşluğa düşen, çoğumuz gibi aradığının ne olduğunu bilmeden, aslında kendisini arayan kahramanımızı ve bir nebze olsun bu boşluğu doldurmak için babasından kalan içinde Risâle-i Vehbiye şerhi, üzerinde “SANA” yazılı bir dosyayı okumaya başlamasıyla kendisine doğru çıktığı yolculuğu anlatmaktadır. Kendisini tanımaya başlaması üzerine kurulan bir kurgu ile risâlenin gönlümüzde yeşerttiği mana zevklerini içermektedir.

Değerli okuyucu, ey güzel insan! Ey keşif kapısına gelmiş can!

Bu eser, kahramanımızın gözünden, içimizdeki boşluğu doldurmak adına gerçekte ne yapılması gerektiğinin, görülmesinin vesilesi olacaktır.

Bu eser, gerçek güzelliğin görülenler değil, görülenlerle görülmesi gereken olduğunun anlaşılmasının vesilesi olacaktır.

Bu eser, gerçek hazinenin insanın kendi aslı olduğunun fark edilmesinin vesilesi olacaktır.

Bu eser, Hakk'a hizmet gayesiyle oluşturulmuş olup, hakikat gerçeklerine vakıf olmamızın vesilesi olacaktır.

Bu eser, Melâmî seyri sulukunun, Melâmî taliplerinde oluşturduğu irfaniyet ile kendilerinde ve bu âlemin seyrinde gördüklerinin görülmesi adına pencere açacaktır.

Bu eser, İslam'ın hakikati, tevhidin özü olan Kur'an'ı Kerimde Ledün ismiyle belirtilen ilmin ışığında, bilinmek isteyen Cenabı Allah'ın bilinme isteğinin ve bilinmesinin anlaşılır hale gelmesinin vesilesi olacaktır.

Bu eser, bizlerin Melâmî esmasıyla zikredilen Hak taliplerinin neye talip olup gayretleri neticesinde ulaşacakları tevhit imanına ait zevkleri, bir nebze olsun anlamamızın vesilesi olacaktır.”

Emek Yayınevi

Arayış

*Hatem-ül enbiya denir şanına
Kâbe'yi aslına döndürendir O*

*Her yüzden Rabbini muhabbet edip
Ahlakı haliyle anlatandır O*

*Gayıpta değildir tarif ettiği
Mevla'yı yaşama indirendir O*

*Bildirip talibe tevhit imanı
Allah'a secdeyi yaptırandır O*

*Kaldırıp aradan tüm perdeleri
Hakikat namazı kıldırandır O*

*Tecelli edeni ayan gösterip
Halktan Hakka uruç ettirendir O*

*Ledün sırrı ile doğup kalplere
Cehalet şirkini kaldırandır O*

*Fakire lütfedip nur cemalini
Halil'den kendini sevdirendir O*

ARAYIŞ

Risâle-i Vehbiye

İlk Roman Şerh

Özkan Günal

Arayış

Talip, suskun bir şekilde, içinde bulunduğu hali anlamaya çalışarak, uzak duruyordu, oluşumun dışında ve ne kadar yabancı olduğu belliydi bakışlarında. Babasının yanında yaşadığı dönemlerde, babasına sohbete geldiklerinde gördüğü için isimleriyle tanıdığı ayrıca aralarında şimdiye kadar hiç görmediği insanların olduğu topluluğu seyrediyordu, boşluğa bakar gibi. Sonradan öğreneceğiyse, az önce defin işlemini gerçekleştiren bu insanların, babasını ondan daha iyi bildiği ve ondan daha çok sevdiğiydi.

Babasıyla yaşadığı dönemde ve daha sonrasında sürekli evlerine geliyorlardı biliyordu ama hala geliyorlar mıydı son anlarına kadar, bunu bilmiyordu. Kendisi Bursa dışında yaşamaya başladığı için uzaktı babasından ve bu insanlardan. Şuan burada olup babasının defin işlemleriyle ilgilendiklerine göre geliyor olmalıydılar diye düşünüyordu.

Babasının hastalanması ve tedavi sürecinin geçtiği yıllar içerisinde kendi babasını değil de bir arkadaşının babasını saygıdan ziyaret eder gibi ara sıra ziyaretine geldiğinde de görmüştü bazılarını, hastane ya da evde. Şimdi anlıyordu, kendisinin babasına bakışları ile onların bakışları farklıydı. Onların sevgiyle, sevgiliye bakar gibi bakışları karşısında, kendi bakışları bir yabancıya bakar gibi kalmıştı. Sevdalı gözlerin aynasında görmüştü kendi sevgisizliğini. Donuk, sönük, duygusuzdu onunkisi. Karşısındaki babasıydı, ondan olmaydı ama aralarındaki bağ sadece bu kadardı. Babası olmasaydı orada olmayacak olandı o, ama ya onlar? Onların babası değildi ama asıl onlardı babasını kendilerine baba yapan.

Bakışlarındaki saygı, hayranlık ve sevgi bunun içindi, anlıyordum ama şimdi, yitirdikten sonra. Bu düşünceler içinde babasının bir gün Yunus Emre Hz'in şu dizelerini okuduğunu anımsadı.

*Biz dünyadan gider olduk kalanlara selâm olsun
Bizim için hayır dua kılanlara selâm olsun*

*Ecel büke belimizi söyletmeye dilimizi
Hasta iken halimizi soranlara selâm olsun*

*Tenim ortaya açıla yakasız gömlek biçile
Bizi bir arı veçhile yuyanlara selâm olsun*

*Azrail alır canımız kurur damarda kanımız
Yayacağız kefenimiz saranlara selâm olsun*

*Gider olduk dostumuza eremedik kastımıza
Namaz için üstümüze duranlara selâm olsun*

*Sözdür söylenir araya kimse değmez bu yaraya
İtip bizi makbereye koyanlara selâm olsun*

*Bunda hep gelenler gider herkes gelmez yola gider
Bizim halimizden haber soranlara selâm olsun*

*Âşık oldur Hakk'ı seve Hak derdine kıla deva
Bizim için hayır dua kılanlara selâm olsun*

*Miskin Yunus söyler sözü kan yaşıyla doldu gözü
Bilmeyen ne bilsin bizi bilenlere selâm olsun.*

Arayış

Son olduğunu bilmeden, yaptığı ziyareti anımsadı. Yine kendisi için sıradan ve yorucu bir ziyaretin ardından dönüş yolculuğunda sitemler ediyordu, söyleniyordu. Bu ziyaretler alışıla gelmiş yaşantısının dışına çıkmak, eğlence için planlanan yapılacaklardan uzak olmaktı. O kadar yol git gel iki üç saat için. Ne olmuş babası hastaysa, annesi çok ısrarcı olabiliyordu. Bu düşüncelerle ilerlerken, içinden,

“Neden geliyorum bunca yolu, zaten yoğun çalışıyorum, dinlenmek için bir haftasonum var ve onu da buralara kadar gelmek için harcıyıp hiç dinlenmiyorum. Dinlenmek yerine daha çok yorulup dönüp eve ertesi sabah yine iş başı ne gerek var, gelmek yerine telefon açıp sağlığını öğrenmek en iyisi”

şeklindeki düşünceler eşliğinde dönmüştü evine. Evet, karar vermişti, artık her ay gelmeyecekti. Telefon açıp annesine hatırını soracak, eğer lazımsa biraz para havale edecekti sonuçta ne de olsa babası ve annesiydi onlar, bu kadarını yapmak yeterliydi. Evet, bu daha iyiydi. Anlamaları gerekiyordu, onun da bir hayatı vardı, evi vardı, işi vardı. Yoğundu, kendisine de vakit ayırmalıydı.

Evine döndükten üç gün sonra, günlerden perşembeydi ve saat on bir otuzu gösteriyordu telefonu çalmaya başladığında. Akşam arkadaşlarıyla yapmayı planladığı gezi için arkadaşının aradığını düşündü önce, çünkü öncelikleri kendisiyle birlikte kendisi için olanlardı. Telefonun ekranına baktı, ekranda Anne yazıyordu.

“Her halde bir şey lazım” düşüncesinden kaynaklanan mırıldanmayla açtı telefonu. Annesi ağlıyordu, annesini ikinciye ağlarken işitiyor olmanın şaşkınlığını atlatamadan annesinin,

“Baban âlemini değiştirdi, şuan hastanede, yarın öğle namazından sonra defnedilecek”

sözleri, bir darbe daha vurmuştu. Dona kalmıştı adeta, sebebini bilmediği bir durgunlukla birlikte sessizlik oldu bir anda. Sanki tüm dünya aynı anda anlaşmışçasına durmuştu, susmuştu...

Üzerine çöken ağırlık ve soluksuz bırakan çökmüşlükle,

“Tamam, yarın orada olacağım”

diyebilmişti sadece. Telefonu kapatıp, öylece baka kalmıştı önündeki ekrana, bakıyor ama görmüyordu, az önceki sessizlik aynı anda gürültüye dönüşüvermişti ama anlamı yoktu sadece duyuyordu o kadar.

Tüm dünyayı sırtına almışçasına ayağa kalkıp yöneticisi Serdar beyin yanına gitti. “Babam ölmüş, Bursa’ya gitmem gerekiyor” dedikten sonra, arkasını dönüp geldiği gibi gitmeye başladı. “Tabi ki gidebilirsin. Bir şey lazım olursa ararsın” sözünü, ilerlerken arkasından duymuştu.

Ne kadar tanıdık bir ifadeydi bu. Sıradan birisinin nezaketen söylediği yüzeyselliği içeriyordu ne acı. Kendisi de böyle söylemişti, aynen böyle, hem de kime? Bir yabancıya değil, birlikte çalıştığı için ilişkisini iyi tutmak zorunda olduğu kişiye değil, olmasa da olur ama var ne yapalım dediğine değil, ölümüyle garip bir hüznün sebebi olan babasına. Akılının devre dışı kalıp, kalbinin konuşmaya başlamasıyla “Seviyormuşum seni” dediği babasına.

Arayış

Kendisine en yakın olan arkadaşı Selim'in yanına gitti. Aynı iş yerinde birlikte çalışıyorlardı. Her fırsatta birlikte vakit geçiriyorlardı ve birbirlerini anlıyorlardı. Aynı semtte büyümüşlerdi ama arkadaşlıkları okul döneminde başlayıp, mezun olduktan sonrada devam etmişti.

Selim, kendisini görünce onda çok farklı bir şeyler olduğunu anlamıştı çünkü daha önce hiç böyle görmemişti onu, bu kadar yorgun, bu kadar bitkin ve çökmüş halde. Donuktu bakışları, tutuktu hareketleri, içinden canlılığı çekilmişçesine ruhsuz ceset gibiydi. Neşesi uçup gitmişti içinden. Oysa sabah ne kadar neşeli ve canlıydı, akşam bir şeyler yapalım fikri ondan çıkmıştı. Toparlandığında,

- Ne oldu sana, ne bu halin? Üzerinden tren geçmiş gibisin.
- Annem aradı az önce.
- Fatma teyze mi aradı ne dedi?
- Babam ölmüş.
- Ne! Ahmet amca mı ölmüş?
- Evet, yarın Cuma namazından sonra defnedeceklermiş. Gitmem lazım, benimle gelir misin?
- Tabi ki gelirim. Yarın sabah erkenden çıkarız yola, ben seni evden alırım.
- Teşekkür ederim. Benim şimdi eve gitmem lazım. Yarın sabah görüşürüz.
- Seninle gelmemi ister misin?
- Gerek yok, yarın sabah.
- Tamam, bir şeye ihtiyacın olursa ara beni.

“Bir Şeye ihtiyaçın olursa ara” sözü, bir öncekinden daha sıcak geliyordu çünkü o arkadaşıydı ve onu seviyordu. Bu söz sevgiden kaynaklandığı için sıcaktı, bir önceki gibi söylemiş olmak için söylendiğinden soğuk değildi. Acaba babası da kendisinden aynı sözü işittiğinde sıcak gelmiş miydi düşüncesiyle evine doğru ilerliyordu kalabalık trafiğin arasında, yaşam karmaşasının karışıklığında. Evinin içinde bulunduğu sitenin kapısından aracıyla geçerken, güvenlik görevlisiyle göz göze gelmişlerdi. Küçük bir tebessüm, grdğu tanidik bir yüz çölde bir damla su olmuştu içini ferahlatan. Evine girerken açtığı kapısının bir dahaki açılışı, gezmeye gitmek için ya da işine gitmek için olmayacaktı. Kapısı, kapanışın ardından bilinmezliğe açılacaktı. Her zaman oturduğu koltuğuna bıraktırırken kendisini, daha ağırdı bu sefer. Neden bu derece yıkıcı olmuştu adını koyamadığı hal? Neydi içinde bulunduğu durum?

Uzun düşüncelerin ve daha önce hiç yaşamadığı duyguların sıkıntısıyla ışığı bile yakmadan oturduğu koltukta daldığı uykusunu, kapının zilinden gelen melodi bölmüştü. Çok uzun süre çalan zilin ardından, kalkıp kapıyı açtığında karşısında Selim’i görünce önce şaşırdı çünkü işe birlikte gitmiyorlardı. Sonra hemen toparlandı ve yüz yüze kaldığı gerçeğine geri döndü.

- Günaydın.
- Günaydın. Buyur geç içeri, kusura bakma koltukta uyuya kalmışım.
- Ne zaman ıkıyoruz?
- Sen otur bekle biraz ben bir duş alayım giyinip çıkarız.
- Tamam.

Ilık bir duş aldı. Duş alırken yüzünden akan suya gözyaşları karışıyordu istemsizce, tutamıyordu. Neler oluyordu kendisine? şaşkın ve suskundu. zerine kıyafetlerini giyip arkadaşının yanına geldi. Kapı girişindeki anahtar askısından, Bursa’daki evin anahtarını alıp cebine koydu.

Arayış

Hiç konuşmuyordu, arkadaşı ayağa kalktı, birlikte evden çıkıp Bursa'ya doğru yola koyuldular. Selim arabayı kullanırken kendisi aracın altından akıp giden asfalta bakıyordu. Zaman tıpkı altından akıp giden asfalt gibi akıp gitmişti. Camın aralık oluşu sebebiyle kulağını döven rüzgâr sesi, içinden yaptığı, kendisini vurdumduymazlığa bırakmak isteğinin haykırışlarına eşlik ediyordu. Kendisini durgunluğundan kurtarmak için çırpınıyordu ama görülmüyordu. Yanında oturan Selim'e bakıyordu ara sıra. Uzun süren sessizliğini,

“Müsait bir yerde mola verelim mi? Karnımızı doyuralım”

deyişi bozmuştu. Kahvaltı yapacak oluşuydu belki tutunacak dalı. Yaşamın temel ihtiyaçlar üzerine kurulu oluşuna bel bağlamıştı, yaşamaya başlayacaktı, biraz zeytin, biraz peynir ya da bir iki poğaç. Ne kadar sıradan ama ne kadar önemliydi o an ona. Her sabah yaptığı gibi yapabiliyor olmaktı yaşama dönmek. Kafeteryası olan bir mola yerinde durdu araç. Arabadan indiklerinde hava serindi. Kafeteryanın içine girip, kahvaltı bölümüne yürüdüler. Görevli personel *“Hoş geldiniz”* dediğinde, yabancı da olsa kendisine, hoş geldiniz sesi, kendisini hoş etmese de *“Hoş bulduk”* cevabı ışık olmuştu karanlığına. Arkadaşından önce davranıp, kendimdeyim, yaşamdan kopmadım, buradayım der gibi,

- Kahvaltı menüsü var mı?
- Evet efendim.
- İki adet alabilir miyiz?
- Tabiki, siz uygun bulduğunuz bir masaya oturun, ben getiririm.

Masaya oturduklarında, kendine gelmiş olduğu düşüncesiyle toparlamıştı biraz. Selim'in yüzüne bakıp gülümsedi.

“Allah Allah”

Bu düşünceler içerisindeyken, yanında dikilen Selim'in yüzüne bakarken buldu kendini. Aynı şekilde gülümsemişti ama Selim Talip'in şu an burada bu ortamda kendisine gülümsemiş oluşuna anlam verememişti, Talip de Selim'in şaşkınlığına. Tam o esnada, gençliğinden hatırladığı Kenan abisi,

“Allah, Allah”

deyiverdi. Bu seslenmenin ardından hareketlenme oldu kabrin başında. Diğerleri hemen kabrin etrafında yan yana dizilip halka oluşturdular. Kendisi bu durumu az ileriden üzüntü ve şaşkınlıkla izlerken, **“Allah Allah”** nidası yeniden sardı hüznü yüklü havayı. Devam ediyordu nidanın duyulmaya başladığı dudaklar,

*Elhamdülillah Elhamdülillah Elhamdülillah Hamden Kâmiline
Vessalâtü vesselâmü âlâ rasûlinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve
sahbihî ecmaîn.*

Allah Allah.

Sırrı Hüdayı nuru Cemal, Aşk'ı Muhammed Mustafa hürmetine.

Allah Allah.

Ali-el mürteza, Kerem Allah'ı veçe hürmetine.

Allah Allah.

Fatma'tül Zehra, Hayrün Nisa hürmetine.

Allah Allah.

Hasan-ül Müçteba hürmetine.

Allah Allah.

Şehidi Kerbalayı İmam Hüseyin hürmetine.

Allah Allah.

Arayış

*Pîranı azimi şan hürmetine. Kâmilanı arıfan hürmetine.
Aşıkânı dervişan hürmetine. Sadıkânı muhibban hürmetine.
Allah Allah.*

İlahi Ya Rabbi. İlahi Ya Rabbi. İlahi Ya Rabbi.

*Darül fenadan, darül bekaya intikal eden bu kuluna rahmet eyle.
Allah Allah.*

Yapmış olduğu hizmetleri kabul eyle.

Allah Allah.

Sevdikleriyle hem dem eyle.

Allah Allah.

Razı olduğun kullar zümresinden eyle.

Allah Allah.

Geride kalan bizlere sabır ihsan eyle.

Allah Allah.

Göstermiş olduğun Tevhit İmanı üzerine eyle.

Allah Allah.

*Gönül birliği, yol birliği, meydan birliği eyledik her iki âlemde
kabul eyle.*

Allah Allah.

Dualarımızın kabulü için, rızayı bahriye için, Fatiha.

Sözünün ardından hep bir ağızdan salavat getirilip Fatiha suresi okunup, yine hep birlikte “Hu” denilmişti. Devamında tüm eller kabrin toprağına sürülüp öpüldükten ve herkes birbirine ağlayarak sarıldıktan sonra yan yana dizili süslü mermerli ve iki ucunda tahta olan sade kabirlerin arasından, son görevlerini yapmış olmanın, hüznelerini gizleyemediği üzgün, ağlamaklı ve olabildiğine sessizce uzaklaşmaya başlar kalabalık.

Kenan abisinin “*Talip, başın sağ olsun oğlum*” sözüyle kendine geldi. “*Teşekkür ederim abi*” diyebildi sadece. Diğerlerinin birbirlerine “*Başın sağ olsun*” deyişlerine, “*Başımız sağ elhamdülillah*” dediklerini hatırladı, aradan uzun bir zaman geçmemiş olsa da hatırlaması o kısacık zamana ne kadar uzun zamanlar sığmış olmasındandı.

Arkalarından bakakalmıştı sessizce, çaresizce. Bu insanlar kendisinden daha yakın kalmışlardı babasına, kendisi ise bir o kadar uzak. Babasının sıcaklığını alıyordu onlardan, bu sebeple uzaklaşmalarını izlerken üşümeye başladığını hissediyordu. Hava mı soğuktu, kendisi mi üşüyordu anlam veremiyordu.

Etrafına bakındı, sıra sıra Selviler, Çam ağaçları, mezarlara ekili güller, türlü türlü çiçekler, yol kenarlarından çıkmış yabani otlar, tümüyle kendisini özdeşleştirmişti onlarla. Hepsi kendisi gibiydi, hepsinin üşüyen yanı vardı, sönük ve donuk ve durgundular. Hele Selviler! Yaprakları üzerindeydi ama yeşil değildi, üzerinde kuşlar ötmüyordu, duruyorlardı ama canlı değildiler. Güllerin gövdesi yerinde, dikenini üzerinde ama gülü yoktu. Çiçeklerin sapı vardı sadece kurumuş bir halde. Gökyüzü bulutlu ve puslu, hava yarı karanlık, güneş uzaktı dünyasına. Tüm dünya hüznüldü, küskündü, tüm dünyanın ruhu çekilmiş, enerjisi sönmiştü. Az önce gömülen babası değil, dünyanın yaşam kaynağıydı sanki ya da mevsimdendi.

Kalabalık gurup, Kenan'ın etrafında toplanmıştı. Kenan, onlara bir şeyler söylüyor, onlar bir şeyler anlatıyor, bazıları dinledikten sonra yanından uzaklaşıyor, bazıları yanında kalıyordu. şimdi nasıl uzaktan izliyorsa onları aynen öyle uzaktı onlara, zâhir bâtın. Sadece uzaktan baka kalıyordu. Kenan ve yanında kalanlar da gözden kayboluncaya kadar baktı. Sonra başını eğip, gözlerini önündeki yükseltiye odakladı.

Arayış

Kalabalığın dağılmasından sonra, olanları kendisi gibi uzaktan izleyip anlam veremeyen Selim, yanına gelerek elini Talip'in omzuna koyup, üzgün ve kısık bir sesle, "*Hadi, biz de gidelim. Burada yapılacak başka bir şey kalmadı.*" deyişine "*Beni yalnız bırak, biraz daha kalacağım lütfen.*" diye cevap verdi.

Arkadaşı yanından ayrılır ama gidemez, o arkadaşıdır ve onu tek başına bırakmak istemez. Biraz uzaklaşıp kendisini izlemeye başlar. Yapayalnız kalmıştır kent mezarlığında. Hafiften yağan yağmur altında, ıslak soğukluğun bedenini titretişine, ellerin montun cebinde oluşu yetersiz kalıyordur.

Gözleri, beyaz kefeniyle kıbleye dönük yatan babasını sırlayan, yükseklik kazanmış toprağa dikiliydi, bir zamanlar ayaklarının altındaki toprakla aynı seviyede olan ama şimdi bünyesine aldığı gösterircesine yükselen toprağa. Bundan sonra hiçbir şey eskisi gibi olamayacaktı, bakışları, anladığını anlatmaktaydı. Gözyaşlarının tuzunu gideremiyordu yanaklarından süzülen yağmur damlaları. Dostane söylenen başın sağ olsunlar kulaklarındaydı hala ve sağ olmak canlı olmaksa, başım sağ değil artık düşüncesi aklında. Annesi ne haldeydi şu anda bilmiyordu ama kendisi hiç iyi değildi. İyî tarafının üzerine kürek kürek toprak atıldığını yeni anlamıştı.

Geçmişe gitti aklı. Kendisinin yapmak istediği şeylerin, babasının anlatımlarına uymayışı ve sürekli uyarılıyor, hata yaptığı söyleniyor oluşuna nasıl katlanıyordu. Sonunda istediği gibi bir yaşam sürmek adına, kendisine bakabilecek yaşa gelince nasıl çıkıp gitmişti büyüdüğü evden. O günden sonra orası onun

evi değildi artık düşüncelerinde, onun kendi evi vardı. O günü düşünüyordu. Babasının karşısına geçip nasıl da gideceğini söylemişti haklılığını gösterircesine sert ve gururlu bir halde. Babasının kendisine kızmasını, bağırıp çağırmasını, hayır olmaz gidemezsin demesini beklemişti ama beklediği gibi olmamıştı. Babası bu günün geleceğini biliyormuşçasına sakin ve sabırlı bir şekilde kendisine,

“Bak evladım, gençsin, etrafından gördüklerinle ve nefsanîyetinden oluşan anlayışınla kendini haklı zannediyorsun. Yapmak istediklerin ileride yapmaktan pişmanlık duyacakların, bunu anlamalısın. Sohbetlere gelen insanlara anlattıklarımı sen de işitiyorsun dinlerken sıkılsan da ama sen ne kadar kabul etmesen de bu gerçek. Şimdi sana gitme desem, gitmeyecek misin? Hayır gideceksin. Aslında şu an buraya gitmek için izin istemeye gelmedin, gideceğini haber vermeye geldin. Bak evlat sen benim zâhir oğlumsun gitmeni istemem ama gidene gel, gelene git denmez. Bazı şeyler vardır ki okunarak öğrenilmez, bazı kimseler de vardır ki dinleyerek öğrenemezler. İllaki yaşanması gerekir. Git evlat lakin haber ver neredesin bilelim. Bu ev senin evin unutma. Babamı dinlemedim gittim, gitmeyi kendim istedim bu sebeple o eve geri dönemem mahcubiyetine girme sakın, kapının anahtarı sende kalsın.”

dediğinde ne kadar şaşırılmıştı. O zaman da tıpkı şimdiki gibi düşüncelerle boğuşuyordu. Bir gün eve habersizce geç geldiğinde babasının kendisine, yaptıklarının ve yapmak istediklerinin yanlış olduğunu azarlayarak anlatışı gözlerinin önüne gelmişti. Bunları dile getirmeden, elveda baba diyerek daha önceden kendisi gibi düşünen, Selim ve diğer arkadaşları ile anlaştığı gibi annesinin üzüntülü gözyaşları eşliğinde, yanına aldığı şahsi eşyalarıyla birlikte, babasının elini öpüp evden çıkıp bindiği araçla uzaklaşmıştı her saniye daha ileriye doğru ama göremediği yalnızlığına. Artık ne karışanı vardı, ne hesap soranı, ne de neden bunu böyle yaptın diyeni. Canı ne isterse nasıl isterse öyle yaşayabilirdi, öylede oldu.

Arayış

Şimdi eli, sıkı sıkıya kavramıştı anahtarı, anahtarın izi avucuna çıkacak kadar. Dudaklarından kısık bir sesle “*Neyse*” dökülmüştü. Elini gevşetip arkasını döndü ve kendisini bekleyen arkadaşına doğru yürümeye başladı. Tıpkı, bir zamanlar yaptığı gibi babasını yine ardında bırakıyordu ama bu sefer istediği zaman dönüp kendisiyle konuşamayacak olduğunun bilinciyle.

Adım adım ilerlerken, kafeteryadan ayrılışında Bursa’ya doğru gelişi esnasında gözünde canlandığı hatıralar tekrar belirliyordu. Bakışlarındaki toprak, beyaz sinema perdesi olmuştu âdeta. Durup seyretmeye başladı. Hızlı bir şekilde koşarak babasının yanına gelen bir çocuk,

- Baba baba, ben çok güçlüyüm bak pazılarıma. Seni bile yenebilirim.
- Ya! Demek öyle gel bakayım güçlü şey.

Babası pazılarını eliyle kavrayıp,

- Oo, baya büyümüş bunlar, ne yiyorsun bakayım sen, bana da söyle.
- Annem ne pişirirse onu yiyorum.
- Ben de aynısını yiyorum, ben de senin gibi güçlenir miyim?
- Çok yersen güçlenirsin.
- Ne kadar çok?
- Önüne koyulan her yemek kadar...

Sonra babası kendisiyle güreşmeye başlıyor, onu çaktırmadan üstüne alıyor, onun her türlü can yakıcı hamlesine ona

sezdirmeden sabır gösterip, yeniliyor ve birlikte gülüşüyorlar, Talip'in "*Yendim yendim*" deyişleri arasında.

Sonra, karnesi pekiyi olunca, sana bisiklet alacağım sözünü yerine getirişini ve alınan o ilk mavi bisiklet beliriyor beyaz perdede. Nasıl da günlerce uğraşmıştı sürmeyi öğrensini diye. Her düştüğünde tutup elinden kaldırışını görüyordu. Bir daha kaldıramayacak oluşunun farkındalığına geri döndü birden. Durduğu yerden arkasına baktı, manalı bakışların sahibi, heybetli babası değil, topraktan bir yükseltiydi gördüğü.

Başını önüne çevirip, Selim'in yanına doğru ilerlemeye başladı, ayakları daha ağır basıyordu toprağı, adım atmakta zorlanırcasına. Selim, gelen arkadaşına doğru yaklaşıp tekrar "*Başın sağ olsun*" dedi. Verdiği cevap aynıydı ve sırf cevap vermek için veriliyordu, "*Sağ olasin,*" ardından "*Haydi eve gidelim annemin yanında olayım, yıkılmıştır kadıncağız*" birlikte Talip'in evine doğru Selim'in arabasıyla yola çıktılar.

Arayış

Eve geldiklerinde, elinde iz bırakan anahtarını cebinden çıkartıp, kapıyı açtı. Ev kalabalıktı, tüm komşular evlerindeydi. Kimileri hizmet ediyor, kimileri oturuyor, kimileri annesine taziyelerde bulunuyordu. Unutulmuş, uzaklaşmış olan bir kültürün içinde samimiyetle ve sevgiyle yaşanıyor oluşunu izledi kısa bir süre. Kendisini çok iyi tanıdığı komşusu olan, çocukken ona ve arkadaşlarına pastalar, kurabiyeler yapıp veren, susadıklarında camına vurup bize her su verir misin dediklerinde kırmayan, güleç yüzlü Meryem teyze,

- Hoş geldin oğlum. Başın sağ olsun. Baban çok iyi bir insandı. Sadece bizlere değil herkese iyiliği dokunmuştur. Kendisini sevmeyenleri bile severdi rahmetli.
- Hoş bulduk, sağ olasın Meryem teyze.
- Sende hoş geldin Selim, şu yan odaya geçin siz.

Talip, Selim’le beraber yan odaya giderken annesine baktı. Annesi üzgündü ama bir o kadarda dirayetli görünüyordu. Annesinin yıkılmayışı içini serinletmişti. Kendisine taziyelerde bulunanlara teşekkür ediyordu. Sonra göz göze geldiler. Annesinin bakışları, son ziyaretin dönüşündeki bakışlarıyla aynıydı. Sanki o bakışlar hiç değişmemişti. İşte o zaman anımsadı, babasına, “*Benim gitmem lazım baba, hadi hoşça kal*” dediğinde, babasının ona ilk defa “*Gitmesen olmaz mı? Birkaç gün kal burada*” demesini önemsemediği için işitmemiş olduğundan,

“Gitmem lazım baba, erteleyemem hem izin de alamam şimdi. Bir şey lazım olursa ararsınız”

dediğini. İşte o zaman annesi aynen şimdiki gibi bakmıştı ve bu bakışlar, ne olur kal bakışıydı. Bu düşünceler arasında odaya girdiler. Bu oda babasının odasıydı. Âşıklar gelmediğinde bu odaya girerdi. Burada oturup bir şeyler okurdu ya da gözlerini kapatıp uzun saatler boyunca dururdu öylece.

Bazen sessizce, az önce açtığı kapıyı açıp babasına bakar, onun oturduğu yerde uyuduğunu düşünürdü. Uyumuyor, kitap okuyorsa yanına gelip sorardı, “*Baba ne yapıyorsun, sen de mi masal okuyorsun?*” babası, “*Evet, ama bu masallar bana seni anlatıyor*” derdi, o da şaşırırdı. Odası nasılda hiç değişmemişti. Camın önündeki tahtadan yapılma, üstüne içi pamuk doldurulmuş minder serili seki duruyordu hala. Duvarın birinde içinde kitaplar olan eski bir dolap, alt tarafı kapaklı, diğerinde iki resim vardı hala, birisi, içinde oturan on iki kişinin olduğu ve sonradan öğrendiği on iki imamların resmi, diğeri için babasının bu senin deden dediği ama hiç tanımadığı adam. Babası çok anlatırdı dedesini, örnekler verirdi dedesinin yaptıklarından yanına gelenlere. Bazıları çok komik olurdu gülerken bulurdu kendini, herkes ona bakıp onlar da gülerdi babası gibi.

Resimlerin olduğu duvarın önünde, yerde serili minderler hiç değişmemişti. Kapının girişinde hemen solda duran tahta masa ve iskemlesiyle, odaya serilmiş kırmızı renklerin hâkim olduğu çiçek desenli halı aynıydı. Selim’le beraber sekide yan yana oturdular. Selim kapının girişinde, masanın dayalı olduğu duvarda asılı olan, Talip’in babası Ahmet amcanın tebessüm eden resmine bakıyordu, Talipse camdan dışarıya. Sadece bakıyordu. Selim Talip’e dönüp sordu,

- Bu resmi ne zaman çektiirdi acaba?
- Hangi resmi?
- Duvarda asılı olanı.

Talip, Selim’in işaret ettiği yere baktığında gördü babasının resmini. Babası bu resimde, bugünü bekliyormuşçasına, bir nefeslik mola verecekmişçesine, kalbini doldururcasına

Arayış

gülümsüyordu, sanki tam bu vakit, şu an oturduğu yerde ona bakıyor olacağını bekliyormuşçasına, affettim dercesine... Çok ihtiyacı vardı bu söze çünkü duymamıştı babasının kal deyişini. Babası dünkü günü biliyormuşçasına kal demişti ve kal derken, kal kelimesinin içinde, “Evladım vakit azaldı son demlerim bu, buraya bir dahaki gelişin beni zâhiren bulamayacağın geliş olacak, son anımda yanımda ol isterim” sözleri vardı, anlamamıştı. Daha nasıl söylenirdi ki bu söz, “Kalsan olmaz mı?” Duymamıştı, kalmamıştı ve şimdi gülümseyen resme bakıp affet diyordu içinden. Selim yanında olmasa bırakacaktı tüm pişmanlığını gözlerinden sağanak sağanak ama olmazdı, olmazdı. Selim’e dönüp,

- Evet, gördüm. Bilmiyorum ama yakın tarihte olmalı, simasından belli. Hastalıktan zayıflamıştı Rahmetli, resimdeki halde zayıf. Nasıl da gülümsemiş.
- Evet, gülümseyişi tıpkı gençliğinden hatırladığım gibi.
- Evet, tıpkı öyle tıpkı hiç gitmemişim gibi.
- Nasıl anlayamadım?
- Boş ver.
- Sen nasılsın bu arada, toparladın mı? Yolda gelirken de, mezarlıktayken de iyi görünmüyordun.
- Daha iyiyim sağ ol. Ben biraz daha kalmalıyım burada, sen yemek yiyip git istersen. İkimize birden izin vermezler şimdi. Ben Serdar beye telefon açıp biraz daha kalacağımı söylerim.
- İstersen kalırım kardeşim sorun değil.
- Yok, yok sen dön, ben daha sonra otobüsle gelirim.
- Pekâlâ, sen nasıl istersen, dönerken ararsan gelip alırım sıkıntı olmaz biliyorsun.
- Biliyorum, telefonlaşırız. Sen gidersen akşam yemekten sonra, soran arkadaşlara iyi olduğumu söylersin.

Konuşmanın ardından odayı yine sessizlik sardı. Soluk alıp verişler duyuluyordu. Selim’in gözleri bu sefer duvara üstten bir aparatla vidalanmış dolaba takıldı. Dolabın içinde kitaplar dikkatini çekti.

Ne kadar çok kitap var burada, acaba Ahmet amca hepsini okumuş muydu diye düşünmeye başladı. Acaba neler yazıyordu içlerinde.

Tam kalkıp bir tanesini eline alıp bakmaya niyetlendiğinde, Meryem teyze girdi içeri elinde bir tepsi vardı, üstünde, biraz kurabiye, biraz helva ve su olan beyaz renkli bir tepsi. Tepsiyi sekiye, aralarındaki boşluğa koyarak *“Yiyin çocuklar sevaptır. Rahmetlinin ruhuna değsin, afiyet olsun”* demişti. Odadan çıkarken Talip’e dönüp, *“Çocuğum, birazdan komşular giderler merak etme”* deyip kapattı odanın kapısını. Talip gelenlere bakıp Selim’e, *“Hadi kardeş sen bana bakma ye sen, benim canım istemiyor sonra yerim acıkınca.”* dedi. Selim çocukluğundan hatırladığı kurabiyelerden başladı önce, ayıp olmasın diye iki kurabiye bıraktı tabakta aslında hepsini yiyebilecek kadar acıkmışken. Sonra helvanın yarısını da yedi ve suyunu içti. Nerede, niçin bulunduğunu unutmuşçasına, karnını doyurmuş olmasının ve bildik bir mekânın rahatlığının verdiği huzurla *“Bunlar her zamanki gibi çok güzel olmuş. Uzak kaldık bu güzelliklerden”*

dedikten sonra utanmıştı ama Talip üzerinde durmadı çünkü o Selim’di onun kardeşi gibi gördüğü ve sevdiği. Her anında her durumda yanında olandı ve kendisi, babasına karşı Selim kadar bile olamamıştı. Asıl utanan ve mahcup olan kendisiydi. Evlerine taziyye gelenlerin bir bir izin isteyip gittiklerini oturduğu yerden duyuyordu. Annesi hepsine tek tek teşekkür etti. Kendisine Anne diye hitap edenlere, müsait oldukça gelirsiniz diyordu. Bu insanlar annesine anne, babasına baba diyorlardı. Aslında biliyordu sebebini ama bilmiyordu. En son Meryem teyzenin de gittiğini işitince artık sadece odaya değil tüm eve ağır bir sessizlik çöktü. Kendisi kalkıp gidemiyordu salona annesinin yanına, bakışlarından çekiniyordu.

Bu düşüncelerin içindeyken odanın kapısı açılmaya başladı. Kapıdan içeriye annesi girdi. Kendisinin bu odaya alışmış olduğundan daha rahat edeceği düşüncesinden olmalı, gelin

Arayış

çocuklar salona geçelim dememişti. Yerdeki mindere oturup, *“Karnınız aç mı, yediniz mi bir şeyler?”* diye sordu aralarındaki beyaz tepsiye bakıp. Soruya Selim cevap verdi, *“Yedim Fatma teyze, doydu karnım ama Talip yemedi bir şey”*

Annesi bu sefer Talip’e baktı. Her ne kadar annesinin gözlerine bakamasa da, bakışlarının değişmiş olduğunu fark ediyor, *“Sen neden yemedin oğlum?”* sözlerindeki şefkat ve merhameti hissediyordu. Bu histen cesaret alıp bakabilmişti annesine. Gözlerinde annelik vardı, evladı ne yapmış ya da ne yapmamış olursa olsun anneliğin bağışlayıcılığı sardı bakışlarıyla. Anne kokusu alıyordu ve bu koku yağmur olmuştu yangınlığına. *“Acıkmadım anne”* diye cevap verdi.

Bu sefer sözlerine gözlerindeki, rahatlamanın verdiği sakinlikle başladı.

- Sen nasılsın?
- İyiyim oğlum. Takdiri Hüda, yaşanıyor başa gelen, sabırdır bize düşen. Sabırlı ol oğlum, sabırlı ol.
- Eyvallah.

Babasından aşına olduğu ama kullanmadığı eski bir sözdü *“Eyvallah”* ve istem dışı çıkmıştı ağzından. Birden durakladı ve şaşırıldı. Çünkü bu söz bu evde kullanılan bir sözdü ve ortamını bulunca nasılda uyanmıştı uykusundan. Var olduğunu bile unuttuğu gömülü bir hazine misali. Kendisi bunları düşünürken annesinin Selim’e dönüp, *“Sen de hoş geldin oğlum, Allah razı olsun”* deyişi ile toparlandı.

İçinde garipsediği ve anlam veremediği hisler belirmeye başlamıştı bu odaya girdiğinden beri. Kendisini, karanlığın içinde istif istif odun biriktirmiş ama önünü görmeden ve üşüyerek yaşıyormuş gibi hissediyordu. Bu hanede doğup büyüdüğü için içinde var olanlar, her ne kadar üzerini yöneldiği farklı şeylerle örtmüş olsa da aklının kontrolünü yitirdiği anlarda çıkıyordu ağzından.

El yordamıyla yürümek gibiydi, çıkanlar eldi karanlığında lakin o farkında değildi. Annesi o esnada tekrar Selim'e dönüp,

- Selim oğlum, sana Talip'in odasında yer yatağı yaparım yatacağınız zaman, olur mu?
- Olur, Fatma teyze ama izin verirseniz ben dönmeliyim, kalmayacağım gitmem lazım.
- Neden çocuğum, rahatsızlık veririm diye düşünüyorsan rahat ol. Sen de benim oğlumsun sıkılma tamam mı?
- Biliyorum Fatma teyze, zamanında az kalmadım bu evde, az yemedim güzel yemeklerini ama gerçekten gitmeliyim.
- Öyle olsun çocuğum, sen bilirsin.
- Fatma teyze konusu açılmışken ben izin alayım, yola çıkmalıyım.
- Peki, oğlum.

Annesi oturduğu yerden kalktı Talip'in bakışları arasında. Yılların üzerine yüklediği ağırlığa bir de babasının ölümü eklenmişti ve bu her hareketinden görünüyordu, daha ağırdı kalkışı. Selim'inde oturduğu yerden kalmasıyla kendine geldi. Annesi önde Selim ardında, kendisi arkalarında kapıya kadar yürüdüler.

Selim, annesinin elini öptükten sonra, *“Hoşça kal Fatma teyze, her şey için teşekkür ederim.”* Dedikten sonra, Talip'e dönerek ona sıkıca sarıldı, bu sarılış sevgisini ve acısını paylaştığının göstergesiydi. Talip'in içinde bulunduğu hali anlarcasına, yanındayımcasına, karmaşık düşüncelerinin farkında olduğunu gösterir gibi...

Sonra üzgün yüzüne bakıp, *“Bir şey olursa ararsın hemen gelirim kendine iyi bak, önce eve gidip babamlara da uğruyayım sonra döneceğim.”* dedi.

Selim kapıdan çıkıp babasına giderken arkasından bakıyordu. Evin önündeki aracın çalışma sesi geldi kulağına ve devamında aracın ilerleyişi.

Arayış

O an düşünmeye başladı, babası da arkasından bakıp aracının sesi duyulmayıncaya kadar dinlemiş miydi? Bilemeyecekti, sadece öyle olmasını temenni edebilirdi artık.

Zor tutuyordu kendisini açık kapıdan kararmış güne bakarken, nasıl da boştu bir zamanlar çocuk sesleriyle dolu olan sokak tıpkı şimdi kendisinin de boş kalışı gibi. Annesinin “*Hadi oğlum içeri geçelim*” sözüyle kapıyı yavaşça kapattı zaman gibi, zaman da yavaş işliyordu işini, kapı gibi ses çıkartmadan usulca kapanıyordu gözler.

Birlikte tekrar babasının odasına girip, bu sefer sekinin üstüne yan yana oturdular. Az önce aldığı anne kokusunu almaya başladığında fark etti, giderken Selim’in kendisine sarıldığında, annesine henüz sarılmadığını. Annesine biraz daha yakınlaştı, yakınlık arada ara kalmadığı yakınlıktı. Kollarını açıp annesine sıkıca sarıldığında, annesi bu anı beklercesine eliyle sırtını okşamaya başladı oğlunun başını öperek. Annesinin kolları arasında gözü, kendisine gülümseyen duvardaki resme gitti, sanki şu an için gülümsemiş olduğunu görmüştü şimdi de. Konuşamıyordu, sadece düşünüyordu, bu sabah eve gelişini ve yaşananları.

Sabah, Selim’le birlikte eve gelip içeri girdiklerinde evdeki kalabalığa sitemkâr bakışlarının ardından kalabalığın arasındaki annesine “*Babam nerde anne?*” diye sormuştu üzerinde yolda gelirken düşündüklerinin ve yaşadığı üzüntünün eşliğinde. Annesi “*Oğlum, Kenan abin ilgilendi her şeyle, belediye aracı hastaneye gelip aldı oradan birlikte belediyenin gusülhanesine gittiler biz eve geldik. Şimdi oradadırlar*” diye cevap verişini duydu kalabalık seslerin arasında. Belediye gusülhanesinin nerede olduğunu öğrenip aceleyle dışarı çıkıp araçlarıyla oraya doğru yola çıktılar. Gusülhaneye geldiklerinde araçlarını uygun bir yere park edip, kalabalığın yanına doğru yürüdüler.

Tanıdık tanımadık simalar toplu halde binanın önünde duruyorlardı, ne kadar üzgün oldukları her hallerinden belliydi. Kendisini tanıyan Mahmut abisi yanına gelip elini tutmuştu, elinin sıcaklığını hissetmişti. Gözleriyle, gözlerine bakıp,

Arayış

- Başın sağ olsun Talip.
- Sağ ol abi.
- Kenan abi nerede, o ilgileniyormuş.
- Evet, şimdi içeride yıkıyorlar efendiyi.
- Ben de girebilir miyim?
- Bilemiyorum ama sanırım giremezsin sadece bir kişiye izin veriyorlar. Biraz sonra açılır kapı çıkartırlar efendiyi.
- Eyvallah abi.

Selim'in bakışları arasında Talip kapıya doğru ilerledi. O esnada toplanan kalabalığın dervişan olduğunu anladı. Dervişanın içerisinden kendilerini tanımadıklarının, yanlarına geri dönen Mahmut abiye bir şeyler sormaya başladıklarını görüyordu. Kendisinin, efendinin zâhir oğlu olan Talip'in bu mu olduğunu sorduklarını seziyordu. *"Bu mu efendinin oğlu Talip?"* Dediklerinden emindi hatta ona göre *"Vefasız, umursamaz, düşüncesiz, meydana bu kadar yakınken uzak olmayı seçen bu mu?"* Diye sorduklarını da zannediyordu.

Kendisine çevrilen bakışlardan rahatsız olduğu için bakışlarını tekrar kapıya yöneltti. Tam o esnada gusülhanenin kapısı açıldı. İçeride Kenan abisini, görevli personeli ve yeşil tabutta beyaz kefene sarılı babasını gördü. Bu görüş kalbinde derin yara açtı içerisine kanayan, hançer olup deşti kalbini. Nasıl canı yanmıştı soluksuz bırakırcasına. Gözyaşlarının bentleri dayanamamıştı biriken basınca, yıkılıverdi.

Sessiz sessiz ağlamaya başlamıştı ellerini namaza durmuş kıyam sahibi gibi tutarken. Beyazlar arasına sarılmış yaşam duruyordu karşısında baba dediği ve beyaz renk, babasının, *"Bizler Rahmetellil âlemin olan Peygamber efendimizin ümmeti olma yolundayız, bu sebeple tüm canlı cansız her şeye istisnasız Rahmet etmeliyiz"* deyişini ve yaşantısıyla bu sözün hakkını verdiğinin ispatı olmuştu. Bu düşüncelere ne kadar uzak olsa da bu düşünlerin anlatıldığı sohbetlerin içinde büyüdüğünden, kendiliğinden geliyordu aklına, gözyaşlarını durdurmak da elde değildi. Kendi kendine konuşmaya başladı.

“Ey koca yürekli adam, babam. Ey varlığımın sebebi varıdatım, ey koca çınar. Nasılda göremedim seni, nasıl işitemedim, nasıl anlayamadım, oğlum bu gidişin dönüşü beni beyazlar içerisinde görmek için olacak demek isteyişini. Affet beni babam. Ben kendimi affedemiyorum belki asla affedemeyeceğim de, ne olur bir kere daha kalk, son kez kalk ve söyle affettim de, kendimi senin ağzından affedeyim senden işiterek ne olur babam. Güneşin gülüşüne doğduğu adam, karanlıklarda kaldım kalk günüm ol, üşütüyor beyazlar içindeki halin, kalk ateşim ol babam.”

Selim, o ana kadar görmediği bir üzüntüye şahit oluyordu ve bu üzüntü kendi üzüntüsünü körüklüyordu adeta. Talip’in dudaklarından dökülenler onu çok etkilemişti. Karşısında beyazlar içinde yatan Ahmet amcasıydı, güleç, sevimli, merhametli, akıllı, her zaman doğruyu, dürüstlüğü tavsiye eden Ahmet amcası ve bundan sonra olmayacaktı. Talip’i anlamak için beyazlar içinde olanın kendi babası olduğunu düşünmeye başladı. Düşüncesiyle yıkıldığında fark etti ki durum bu noktaya gelmeden yakın olmalıydı babasına ve annesine, değerlerini kaybetmeden bilmeliydi. Ahmet amcası ona son bir ders vermişti. Sonra yanlarına gelen kalabalığın ağlayışlarını, ağlayışları arasında sözlerini işitmeye başladı. Dudaklardan dökülen sözler,

“Sultanım, gönlümün sahibi kendisi gönül olan. Mananın tecelligahı, irfaniyet güneşim. Doğumunla aydınlatan, gelişimle insan denilenin görünürlüğü, kendini eken, Hak’la batılı ayıran, esfelden alıp alaya çıkartan, dünyadan alıp Âdem yapan ey babam. Bildirdin beden fani, beden gelip geçici, beden dünyadan dünya için var edildi. Önemli olan beden değil, surette kalmayın. Bu surette, gözden göreni, kulaktan işiteni, dilden söyleyeni muhatap alın değerli olan odur. Görme, işitme, zikretme bitmez de durmaz da, baki olanı sevin tecellisinde. Ama sen bize bu suretle göründün, işittirildin, sevdirdin. İçim yanıyor, canım acıyor babam. Daha şimdiden özledim.

Arayış

Ağlıyorum diye gücenme bana, incinme sakın babam, güzel efendim.”

şeklinde sarıyordu herkesi. Görevli personelin âmin deyişiyle kapandı tüm dudaklar, sessizlik duyulmaya başladı. Sanki herkes beyazlar giymişti bir anda. Gözler vardı ama görmüyordu, kulaklar vardı ama işitmiyordu, dil vardı ama söylemiyordu. Tek canlı olan âmin diyendi ve Âmin deyişi devam ediyordu,

Âmin,

Euzübillahimineşşeytanirracim Bismillahirrahmanirrahim

Cenabı Allah, yüce Kur'an'ı Kerim Ali İmran suresi 185 ayetinde,

Kullu nefsin zâikatul mevt, ve innemâ tuveffevne ucûrekum yevmel kıyâmeh, fe men zuhziha anin nâri ve udhilel cennete fe kad fâz, ve mâl hâyâtud dünyâ illâ metâul gurur.

Her nefs, ölümü tadıcıdır ve lâkin amellerinizin karşılığı kıyamet günü ödenir. O vakit kim ateşten uzaklaştırılır ve cennete sokulursa o takdirde o kurtulmuştur. Ve dünya hayatı, aldatıcı metadan başka bir şey değildir.

demektedir. Bir gün bizler de bu mevta gibi ölüp gideceğiz. Unutmayalım ki dünya hayatı gelip geçicidir. En büyük vaiz kefeniyle burada yatan mevtaadır.

Allah'ım!

Bu mevtaaya mağfîret ve rahmet buyur. Onu azaptan koru.

İşlediği suçları affet.

Onun cennetten hissesini ihsan et. Kabrini genişlet.

Suyla, karla, buzla onun haramlarını yıka.

Beyaz elbiseyi kirden temizler gibi onu hatalarından temizle.

Kendi evinden daha hayırlı bir ev, ehlinden daha hayırlı bir aile ve eşinden daha hayırlı bir eş ver.

Onu cennete koy.

Kabir ve ateş azabından onu koru.

Dualarımızın kabulü için el Fatiha.

Dualar edilip, Fatiha okunup hep birlikte âmin denildikten sonra tabutun kapağı kapanarak bekleyen cenaze aracına konulur. Talip'le Kenan abisi o an göz göze gelirler. Kenan, Talip'in üzüntüsüyle birlikte çekingenliğini görüp, aracın sürücüsüne bir şeyler söyleyip, yanına gelir.

- Başın sağ olsun oğlum. Buradan camiye gideceğiz, cuma namazından sonra da kent mezarlığına geçip defin işlemi gerçekleşecek. Sen benimle gel. Biz cenaze aracıyla gidelim birlikte.
- Eyvallah abi. Her şey için teşekkür ederim. Yalnız bırakmadın, tüm işlere koşturdun ve hala koşturmaktasın.
- Evladım, senin baban bizim için babadan da ötedir. O bizim efendimizdir. Sultanımızdır, kıbletullahımızdır. O bizim için canımızdan daha çok sevdiğimizdir. Hadi gidelim.
- Gidelim abi.

Birlikte cenaze aracına bindiler. Araç merkez camisine doğru yola çıktı arkasında ise diğer araçlar. Talip, Kenan abisinden, babasının hissiyatını alıyordu. Duruşu, dik ve onurlu, kendisinden emin bir hali vardı, güven veriyordu etrafına, sözlerinde ruha dokunan samimiyet... Bu düşünceler arasında camdan dışarısını seyrediyordu. Bu kadar mı yabancı olmuştu geçmişine? Hatırlamaya başladı. Evlerine insanlar gelirdi, babasının elini öperlerdi, babası sohbet ederdi, Allah'ı, Peygamberi, Ehlibeyti anlatır, yaşamlarından örnekler verir insanları tevhide davet ederdi. İlahiler söylenirdi, zikirler yapılırdı, kendisi de katılırdı. Kenan abisi, Mahmut abisi ve diğerleri çocukluğundan beri babasının yanındaydılar ve saygıyla, sevgiyle, samimiyetle gönülden bağlıydılar. Onlar, babasının bildirdikleriyle dünyanın gelip geçiciliğini bu saygı, sevgi ve samimiyetleriyle kendisinden çok önce anlamış olmalıydılar. Kendisi daha yeni anlıyordu ölümün varlığını ve

Arayış

gerçekliğini. “*Bir gün bende öleceğim*” dediğinde, babasının “*Bakin, ne diyor âlemler sultanı Fahr-i Kâinat efendimiz, Ölmezden önce ölünüz.*” deyişi canlandı kulaklarında.

Merkez camisine gelen araç durduğunda, düşünceleri de durmuştu. Araçtan inip aracın arkasına doğru ilerledi. Kapakları açıp yeşil tabutun üzerindeki beyaz havluya dokundu. Sohbetler esnasında terleyen babasına, terini silsin diye uzatırken dokunduğu havluya dokunuşundaki hissi hissetmişti bir anda. Bu da sohbeti ama kelamla değil hal ile yapılan sohbet. Sohbeti yapan, babasından hal ile sohbet etmeye devam ediyordu ilerde daha iyi anlayacaktı. Kenan abisi, “*Acele etme oğlum*” demişti. Arkadan kendi araçlarıyla gelen canları bekliyorlardı.

Canların gelişiyle tabut omuzlarda caminin musalla taşına kadar süren taşıma işi tabutun musallaya konulmasıyla şimdilik bitti. Gözlerinin Selim’i arayışı, Selim’in babasıyla geldiğini görünce bitmişti. Selim’i görmesi, sonradan uzak kaldığı ve kendisi için iyi şeyler düşünüp söylemiyorlar zannının oluşturduğu, bu insanların arasındaki yabancılığından kaynaklı çekincesini bitirmişti. Selimle birlikte, Kenan abisinin yanında tabutun hemen başucunda beklemeye başladılar.

Cuma namazı için camiye gelenler, musallanın önünden geçerken yanlarına gelip başın sağ olsun, mekânı cennet olsun diyorlardı hiç tanımasalar da babasını ve kendisini. Kenan abisi, dostlar sağ olsun diyordu, kimilerinin ise babasını tanıdığını fark ediyor sözlerinden, onlara da başımız sağ elhamdülillah diyordu. Caminin yüksek minaresinden ezan okunmaya başlamasıyla avludaki kalabalık bir bir camiye girmeye başladı.

Tek başına kalmıştı tabutun başında ama o bir tabutun başında değil, babasının başında hissediyordu kendisini. Yalnızdı, babası yanında olsa da yalnız... Tıpkı evden gittiği gün gibi, babası vardı ama onun için yoktu. Bu sebeple vardı ama yalnızdı bir başına. Bekleyişi esnasında üniversiteden mezun olduğunda babasının tebrik edişini hatırladı. Onun için hayatın daha yeni

başladığını anlatışını ama şimdiki hisleri ona asıl hayatın şimdi başladığını söylüyordu. Askerden gelişinde de değil asıl şimdi. Bunun farkındalığının verdiği ağırlık, üzerindeki ağırlığa eklenmişti. Ayakta zor duruyor oluşu üzüntüsünden mi bundan mıydı anlamaya çalışıyordu ki yanına gelen insanları gördü. Namaz bitmiş olmalıydı.

En ön safta, kendisi, Kenan abisi, Mahmut abisi, Selim, Selimin babası ve diğerlerinin oluşturduğu saf tutma düzeni tamamladığında Caminin hocası “*Er kişi niyetine Allah’u Ekber*” diyerek cenaze namazını kıldırıma başladı. Cenaze namazı bitince cemaate dönerek “*Dar-ül fenadan dar-ül bekaya intikal eden bu mevtayı nasıl bilirdiniz?*” diye sorduğunda hep bir ağızdan “*İyi bilirdik*” cevapları çıkar ve üç kere tekrarlanır. Evet, iyi biliyorlardı ve bu iyilik iki anlam taşıyordu. Birincisi iyi bir adamdı, hep iyiliğini gördük, herkesi sever sayardı, herkese yardım ederdi, ikincisi ise o bizim için yarım yamalak kulaktan duyma değil, görerek şahit olduğumuzdu.

Sonra hoca, “*Dar-ül fenadan dar-ül bekaya intikal eden bu mevtaya hakkınızı helal ediyor musunuz?*” diye sormuştu. Talip, babasının üzerinde ne hakkı olduğunu düşündü bir anda. “*Benim, onun üzerinde ne hakkım olabilirdiki, asıl onun benim üzerimde hakkı var asıl babam hakkını helal etmeli*” dedikten sonra, varsa helal olsun deyişi hep bir ağızdan “*Helal olsun*” oldu. Daha sonra Cami hocası gusülhanedeki gibi duasını yapıp bitirdikten sonra yine hep birlikte Fatiha okundu. Tabutun içindeki mevtanın cinsiyetini, tanımayanlara belirtmek için üzerine konulmuş beyaz havlu serili yeşil tabut tekrar omuzlara alınmıştı. Talip babasının sohbetlerinden birini anımsadı bu manzaraya bakınca. Bir gün babası,

“İnsanda cinsiyet olmaz. İnsan ya insandır ya da değildir. Cins bedensellikte vardır ve insan sadece bedeni insan olan değildir. Beden canlı mahlûktur. Misal, tabutun üstüne ya yemeni ya da havlu koyulur. Havlu varsa ölen erkek, yemeni varsa bayandır anlamına gelir. İnsan mı? Ona bakmak lazım. İnsanlık erliktir

Arayış

ve erlik bedenlen erkek olmak değildir. Erlik, Nazarın Hak olması, huzuru Hak'ta bulunmaktır. İşte çocuklar, huzuru Hak'ta olanda cinsiyet olmaz. Soruyorum, Hac ibadetinde Beytullah'ın tavafinda Haremi Şerif içinde kadın erkek ayrımı var mı?"

Şimdi Talip'te biliyordu tabutun içinde insan olduğunu. Tabut, bekleyen cenaze aracına konuldu, Talip, Selim'e dönüp bakarak Kenan abisiyle araca bindiler. Selim, tamam anladım sen bin araca ben arkadan gelirim der gibi başını salladı. Araç, şehir içi trafiğinin sıkışıklığında kent mezarlığına doğru ilerliyordu. Talip'in bakışları yolda, akli aracın arkasında yatan babasındaydı. Aklını dağıtacak bir şeyler arıyorken yoğun trafik çare olmuştu, adım adım ilerliyorlardı.

Dudaklarından kısık bir sesle, *"Ne olmuş bu Bursa trafiğine geldiğimizden beri sıkışık, eskiden böyle değildi hatırladığım kadarıyla"* duyuldu. Kenan abisi, bu mevzunun konuşulacağı bir zaman olmadığını biliyordu ama bu sözlerin neden kaynaklandığını da görüyordu. Bu sebeple Talip'i rahatlatmak için *"Evet, eskiden böyle değildi, daha rahattı trafik, şimdi maalesef yoğun ve sıkışık, herkes şikâyetçi ama çözüm için yapılması gerekenleri yapan yok"* demişti. Söylemine karşı söylenmiş olan cümlenin içinde özenle seçilmiş kelimeler dikkatini çekmişti. Ne demek istiyordu Kenan abisi. Eski ve yeni, çözüm için yapılması gerekeni yapan olmaması. Üzerinde düşünmeliydi, bu sözler kendisinin söylemi gibi laf olsun diye söylenmemişi belliydi. İçinden kendisiyle konuşmaya başladı,

"Eski ile anlatılan, benim için babamın hayatta olduğu dönemdi. Hayat, her ne kadar yanında değil, uzak olsam da babam vardı ve hayattaydı bunun verdiği güvenle daha rahattı.

Yeni ile anlatılan, artık babam hayatta değildi, babamı kaybederek hayatımdaki baba güveninden kaynaklı rahatlığı, sakinliği kaybetmiştim. Yapmam gereken ise babamın bende oluşturduğu güvenin sebebi olanları, kendimde oluşturmamdı.

Eğer yapmaz isem hayatım tıpkı bu trafik gibi sıkışık, karmaşık olacaktı.”

Anlamaya ve bu anlayışla bakmaya başlamıştı kendisine. Sanki içinde var olan bu anlayışın ve görüşün açığa çıkması için patlama yaşaması gerekiyordu aynı volkan gibi çünkü volkanın patlamasıyla açığa çıkanlar volkanın içindekilerdi, sonradan gelenler değil. Ve patlamayı yaşıyordu... Düşüncelerin ve kendisiyle yaptığı konuşmalar sebebiyle baktığı ama görmediği yol, aracın kent mezarlığına gelip, daha önceden belediyenin kazıp hazırladığı mezarın yanında bitmişti. Aracın içinden kendilerinden önce gelip, ağlayarak bekleyen kalabalığı gördü. Her ne kadar Kenan abisi yanında olsa da kendisini yabancı hissediyor oluşunu atamamıştı üzerinden. Araçtan inip mezarın biraz uzağındaki yürüme yoluna doğru ilerledi. En iyisi, kendisi gibi dışardan gelen değil de hep babasının yanında olup, her şeyi büyük bir özveriyle yapanlara bırakmaktı son vazifenin yerine getirilmesini.

Uzaktan izlerken kalabalığı, Selim'in yanına geldiğini gördü. Selim'de yanında dikilip kalabalığı izlemeye başladı önce Talip'e baktıktan sonra. Sessizce izliyorlardı. Sonra Talip'in gözü Kenan abisine takıldı. Aracın sürücüsüyle bir şeyler konuşuyorlardı. Kenan, tamam anlamında başını salladığında ne konuştuklarına dair fikir yürütmeye çalıştı. Dervişan el birliğiyle tabutu araçtan çıkartıp, mezarın yanına kadar taşıdılar. Bu esnada cami hocasının da gelmiş olduğunu gördü. Hoca, Kur'an'ı Kerimden ayetler okumaya başladı. Kenan ve Mahmut abileri kazılı mezarın içine girdiler. Canlı iken kabirde olmak garip bir his olmalıydı ona göre, kendisinin de beden denilen kendi kabrinde yaşadığını bilmeden. Sonra, dört kişinin tabutun içinde beyazlar giymiş babasını, tabutun içinden, kefeninden tutup kaldırdıklarını gördü. Öylece bakıyordu beyazlar giymiş babasına.

Beyaz kefen ne güzel yakışmıştı, yakışacak hayat sürdüğü için. Öyle bir yaşamalısın ki, kefenin dünyanın en pahalı takım

Arayış

elbisesinin tam ölçülerine göre dikilmiş bir halde giyince yakıştığı gibi yakışmalı. Cesedin yakışıklı olması, iman üzerine yaşamayla mümkündür. Talip işte bunu sonradan anlayacaktı.

Mezarın içindekiler, kendilerine verilen babasının bedenini nazikçe tutup yatırdılar mezarın taban toprağına hafif yan ve yüzü kibleye dönük.

Hakkıydı yüzünün kabrinde kibleye dönük oluşu çünkü babasının yüzü yaşarken de yalnız kibleye dönüktü.

Devamında, tahtalar yan yana dizildi, sıkıştırılarak sağlamlaştırıldıktan sonra mezarın içinden çıktılar. Bu arada hoca hala devam ediyordu ayetler okumaya. Herkes sırasıyla eline kürek alıyor, üç kürek toprak atan küreğı toprağına bırakıyor sonra yerine gelen topraktan alıp devam ediyordu. Toprak atma işi bitmişti, kabrin yan tarafında duran toprak yükseltisi şimdi babasının üzerindeydi, burada Talip'in babası yatıyor dercesine. Kürek kürek biriken toprakla birlikte damla damla gözyaşları da birikmişti gözlerinde. Kendisi ağlamamak için dirense de, gökyüzü direnme dercesine, ağlamaya başlamıştı bile. Yağmur mu yağıyordu, gök mü ağlıyordu. Hafif kararmış gökyüzünün ağlıyor olduğunu tercih etti kendince. Talip, suskun bir şekilde, içinde bulunduğu hali anlamaya, sindirmeye çalışarak, uzak duruyordu, oluşumun dışında ve ne kadar yabancı olduğu belliydi bakışlarında... Kendisini, annesinin kollarında babasının gülen yüzüne bakarken buldu. Yavaşça bıraktı sarılmayı, ne iyi gelmişti. Sonra annesinin gözlerine baktı, gözler daha bir sevecen geliyordu daha huzurlu ama bir o kadar yorgun, durgun. Oturduğu yerden kalkıp odanın ışığını açan annesini, güleç yüzüyle kendisine bakıyordu.

Annesinin gülümseyen yüzüne bakıyordu gülümsemeye, gülümsemeyle cevap vererek. Son iki gün içinde yaşadıklarının üzerinde bıraktığı ağırlık hafiflemişti, bir nefeslik mola vermek gibiydi yaşama. Bütün cesaretini toplayıp, mahcup bir halde,

- Anne, kendimi düşünmekten başka bir şey yapmıyor oluşum yüzünden, anlayamadım babamın kal demesinin sebebini. Sen neden gitme oğlum kal demedin?
- Oğlum, baban sana gitme kal derken aslında ne demek istediğini “Gitme” sözünün içinde söyledi ve bunu kabul etmeni istedi. Baban gitme dediğinde tamam deseydin söyleyecekti sana ama sen gitmem lazım deyince seni zorlamamak için söylemedi.
- Söyleyebilirdi.
- O öyle değil oğlum! Bazı şeyler vardır sözü, söz söylenen kabul etmelidir önce. Nedenini söyle yaparım, demek yapmış olmak değildir, nedensiz, niçinsiz, sırf istendiği için yapılması gerekenler vardır.
- Yani ben yapamadım, yapmadım ve bunun pişmanlığı yiyip bitiriyor, canım acıyor anne. Son anlarında yanında değildim çok üzülüyorum.
- Üzülme oğlum. Baban, “Söyle Talip’e üzülmesin, kendisini sıkmasın, gücenmedim ona” dedi.
- Gücenmedi mi? Nasıl olur, bana kal dedi ama ben gittim. Son anlarında yanında olmamı istedi gitme kal derken ve ben değildim, onu değil kendimi düşünmüştüm, önceliğimi kendimden yana kullanmıştım.
- Oğlum, babalar ve anneler gücenmezler, hoş görürler ki baban hoş görü insanıydı sen de biliyorsun.

Arayış

- Biliyorum anne. “Babanın gözleri, bu dünyada hoş görmekten başka bir şey görmez ve bu gözü oluştursunlar diye muhabbet eder gelenlere” demiştin benim gelip babamın sözlerini dinleyip buna rağmen kendi bildiği gibi yapanlara ve yine geliyor oluşlarına kızdığım bir gün.
- Nasıldı babam ben gittikten sonra?
- Sağlık durumu iyi değildi. Sıkıntıları vardı, soluk almakta ve yürümekte zorlanmaya başlamıştı ama şikâyeti yoktu. Hiç şikâyet etmedi zaten hayatı boyunca. Ne yaşarsa yaşasın, şikâyet etmezdi, edeni de etmemesi gerektiği konusunda uyarırdı ona muhabbet ederek. Bir gün şöyle demişti birisine, “Allah, şikâyet edenleri sevmez. Şikâyet edenler bilmeden Allah’ın sevgisinden kendilerini uzaklaştırıyorlar.”
- Hatırlıyorum. Bir gün arkadaşarımla Pazar günü buluşup gezmeyi planlamıştık. Pazar gününü ipe çekmiştim, o gün geldiğinde hava kapandı bir yağmur yağmıştı ama ne yağmur... Ben de nereden çıktı bu yağmur şimdi diye kızıp şikâyet etmiştim. Babam bunu işitince yanıma geldi “Oğlum, sen şimdi şikâyet ediyorsun ama bence etme, hoş gör. Yaşamın içindeki tüm oluşumlar Allah’ın muradıdır ve öyle olması en güzel olduğundandır. Şikâyet ederek Allah’ın takdirine karşı çıkmış oluyorsun. Mesela, senin istemediğin, yağdığı için şikâyet ettiğin yağmur için yağsın diye dua edenler var. Yağmur yağacak, ürünler yeşerecek ki yediğimiz ekmeğin buğdayı büyüsün değil mi?” demişti. O bana hep güzel tarafını görmek gerektiğini aşlamış büyütürken.
- Oğlum, baban seni severdi ama bazı şeyleri senin kendin istemen gerekiyordu. İman yolunda kişinin kendi isteği olmalıdır. Zorlama olmaz.
- Evet, bunu anlatmıştı bir gün hatta şöyle demişti sohbet ederken “Hiçbir yerde bireysellik yoktur ancak iman boyutunda vardır. Herkes kendi imanını oluşturmalıdır. Ne benim için ne de başkası için değil, kendin için derviş olmalısın. Bakın ne diyor Hz Muhammed efendimiz, gözümün nuru dediği, bulunduğu ortama girince krallara bile

kalkmayan ama onun için ayağa kalktığı kızı Hz Fatma validemize, “Kızım, babanın peygamberliğine güvenme sakın, bildirdiğimle amel etmendire seni kurtaracak olan.” Babam geldiği için geliyorum, eşim geldiği için geliyorum, çocuğum geldiği için geliyorum, arkadaşım için geliyorum, hayır hayır kendin için gelip, bildirilene hayatında uygulayıp kendin için derviş olacaksın.” Bunun için mi demedi hiçbir şey?

- Babanla, Çarşamba gecesi sabaha kadar konuştuk oğlum. Senin evden ayrılıp gittikten bir ay sonra hafta sonu gelip, iş bulduğunu, işinden ve ücretinden memnun olduğunu, ev tutup gerekli eşyaları alıp yerleştiğini anlatışında nasıl memnun olduğunu anlattı. Bana, “Kendi ayaklarının üstünde durmaya başladı artık. Kendisiyle çok fazla ilgilenemedim ama kendi başına okuyup iyi bir yerlere gelmiş olmasından hoşnudum, önce zâhirini tamam edecek sonra aradığının bu olmadığını anlayıp içinde var olan ekilen manaya dönecektir. Farkında değil ama kalbinde yanan bir köz var onun, o köz ateşe çevrilecek bir gün.” demişti. Oğlum, sen âşıklık meydanında doğup büyüdün, sohbetlerin içinde yetiştin, irfaniyetle yoğruldu ama ateşten uzaklaştın anlıyor musun?
- Bilemiyorum anne.
- Sana nasılsın oğlum dediğimde eyvallah demiştin değil mi, neden eyvallah dedin?
- Bilmiyorum, öylesine düşünmeden söyledim.
- Ya, görüyor musun içinde var olduğu için üzerini örten aklın devre dışı kaldığında nasıl da çıkıyor var olanlar.
- Evet, fark ediyorum. Bu gün bunun gibi birden fazla kere yaşadım bunu.
- Sen neler yapıyorsun oğlum? Nasıl işlerin, sıkıntın var mı?
- İyi anne, yok sıkıntım. Babam da vefat etti, şimdi sen ne yapacaksın.
- Ne yapayım oğlum, burada yaşayacağım bunu soruyorsan. Sen beni merak etme, yalnız bırakmaz canlar. Sen ne zaman gideceksin?
- Henüz gitmeyeceğim, kalmak istiyorum biraz daha burada.

Arayış

Talip, burada biraz daha kalmak istiyorum sözüne takılıp kaldı. Yine kendisine kızılıyordu, gusülhanenin önünde kendimi affedemeyeceğim sözünü hatırladı. Kendisini affedemiyordu.

“Kalabiliyordun madem neden kalmayıp gittin?”

diyordu kendisine. Keşke kalsaydım pişmanlığımı ve üzüntüsünü yaşıyordu, annesiyle konuşuyor oluşunun rahatlatmış olmasına rağmen. Sonra, bir işi aklındayken yapacaksın felsefesiyle aklındayken yöneticisi Serdar beyi aramak için telefonu çıkarttı cebinden. Telefonu sessizde olduğu için aramaların ve gelen mesajların hiç birisini duymamıştı.

Telefonun ekranına baktı annesinin bakışları arasında. Ekran cevapsız arama çağrıları ve mesaj uyarılarıyla doluydu. Önce gelen aramalara baktı, arkadaşları aramıştı hem de birden fazla. Başın sağ olsun yapabileceğimiz bir şey var mı diye aradıklarını düşünmüştü. Sonra mesajlarına baktığında düşüncesinin doğruluğunu gördü. Telefonuna ulaşamayanlar mesaj atmıştı düşündüğü gibi. Hepsini silip telefonun rehberinden Serdar beyi bulup arama tuşuna bastı, arayıp izin almalıydı birkaç gün nede olsa o, onun yöneticisiydi. Kendisiyle konuşarak izin aldı birkaç gün daha. Talip telefonunu kapatıp annesine döndü. Annesi, yaptığı telefon konuşmasından oğlunun burada kalacağını mutluluğu ile

- Sıkıntı olmasın senin için?
- Yok, anne. Sıkıntı olmaz. Başka neler anlattı babam!
- Senin için bir dosya yazdığını, dosyanın dolabın altında kapaklı yerde olduğunu söyledi.
- Bana mı yazmış?
- Evet, sana yazmış. Bu dolabın içindeymiş.

Talip, oturduğu yerden kalktı büyük bir heyecanla. Dolabın önünde yere oturup daha önceden çok defa içinde bulunanlara bakmak için açtığı kapakları açtı. Dolabın içinde, eski oldukları her hallerinden belli kitaplar, üzerleri yazılı kâğıtlar, kalemler

bulunuyordu. Gözleri kendisine yazılı olduğu söylenen dosyayı arıyordu. Şeffaf önyüzü, mavi arka yüzü olan üzerinde büyük harflerle **SANA** yazılı telli dosyayı görünce aradığının bu dosya olduğunu anladı. Önce annesine baktı. Annesi al oğlum dercesine başını öne eğip kaldırdığında dosyayı aldı.

Şimdi kendisini derin düşünceler sarmıştı. Düşünce ve endişe içerisinde tekrar annesine baktı. Annesi Talip'e bakıp, "*Oğlum, saat epay geç oldu, sen de yorgunsundur. Uzak yoldan geldin, sabaktan beri de ayaktasın. Ben yemek hazırlayayım beraber yemek yiyelim sonrada yatarız. Odanda yatarsın.*" dedikten sonra Talip, "*Tamam anne*" dedi.

Annesi odadan dışarı çıktığında elindeki dosya ile yerden kalkıp tekrar sekiye oturdu, gözleri elindeki üzerinde "**SANA**" yazılı dosyaya bakıyordu. Babası onun için yazmıştı, içinde neler yazılıydı... Kendisini, henüz içinde yazılı olanları okumaya hazır hissetmiyordu çünkü babasına layık olmadığı zannını besliyordu.

Babasını çok defa üzmişti, babasının insan denilende olmaması gerekenler diye anlattıkları onda vardı, kendi ayakları üstünde durmaya başlaması babası sayesindeydi ama o ayakları üzerinde durmaya başladığında çekip gitmişti, "*Kal*" demişti, gitmeyi seçmişti...

Bunları düşünürken annesinin "*Oğlum sofraya hazır*" dediğini duydu. Kalkıp mutfağa gitti. Bu evde yaşadığı dönemlerde masanın neresinde oturuyorsa yine oraya oturdu. Masada, tavada yeni pişirilmiş yumurta vardı, çocukluğundan beri çok severdi tavada yumurtayı, yanında zeytin, peynir, yağ, reçel duruyordu. Ekmekler dilimlenmiş olarak ekmek sepetindeydi ve yine her zamanki gibi çok düzenliydi. Bu evde eşyaya değer verilmiyordu ama saygı duyuluyordu. Mümkün olduğunca az eşya vardı ve tümü tertipli, temiz, düzenli olurdu. Dağınıklık, kalabalıklık istenmezdi. Eşyalar ile daraltılmış alanların küçüklüğü, sıkışıklığı insanı da sıkardı ve insan eşyaya hizmet

Arayış

etmek için yaratılmamıştı. Babası, üzüldü kendisini eşyaya hizmet etmeye adanmış insanları görünce, oysa eşya insana hizmet etsin diye vardı...

Annesi yanına oturduğunda, ikisi birlikte aynı anda babasının oturduğu sandalyenin boş kalışına bakıyorlardı. Sandalyesi buradaydı ama kendisi yoktu ve olmayacaktı bir daha. Sessizce ve üzgün bir halde karınlarını doyurdular.

Talip yemekten sonra tekrar odaya döndü. Sekinin üzerine bıraktığı dosyadaydı aklı. Eline alıp düşünmeye başladı. İçinde ne yazıyordu, babası ne anlatmıştı. Sitemini mi belirtmişti, üzüntüsünü, kızgınlığını, şikâyetini mi dile getirmişti? Tüm bunların endişesini taşıırken annesinin sesini işitti tekrar. *“Oğlum ben yatıyorum hayırlı geceler. Sabah erken mi kaldırayım?”* Oturduğu yerden kalkmadan *“Eyvallah anne, hayırlı geceler. Ben kalkarım kendim alışığım erken kalkmaya ama kalkamazsam sen uyandırırsın”* diye cevap verdi.

Annesinin odasına çekilmesiyle Talip sessiz kalmıştı tekrar. Elindeki dosyayı girişteki tahta masanın üstüne koyup odanın ışığını söndürdükten sonra yavaşça kapıyı kapatıp kendi odasına gitti. Kapıyı açıp ışığı yakıp içeri girdiğinde odasının hiç değişmediğini gördü.

Girişte solda üniversitede okurken alınan bilgisayar masası ve üzerinde masa üstü bilgisayarı aynen duruyordu, yıllarca hiç açılmadığı belli oluyordu. Camdaki perdeler, sağ tarafındaki krem rengi elbise dolabı, odanın ortasındaki halı, camın önündeki tek kişilik yatağı ve nevresimleri aynıydı.

Perdeleri kapatıp üzerindeki elbiseleri çıkardıktan sonra dolaptan aldığı pijamalarını giydi, kokusu aynı kokuydu, gençliğine döndü. Işığı kapatıp yatağına yattığında aklında dosya vardı.

Babasının, Meslek-i Resul olan meydan çalıştırdığını, kendisine gelenlere dersler verip sohbet ettiğini, ders alanlara derviş denildiğini ve babasının ne kadar hoşgörülü, anlayışlı, sabırlı olup, sohbetini yaptıklarının tamamının kendisinde bulunduğunu biliyordu. Babasının, yalan söylemeyin derken kişisel çıkarları için yalan söyleyenlerden değil, sonuç ne olursa olsun asla yalan söylemeyerek önce kendi sözünün ispatı olduğunu biliyordu. O, kaybetmekten yana değil kazanmaktan yanaydı ve affedici olmuştu hayatı boyunca. Hatta kendi istekleri peşinde koşarken gizliden gizliye içinin rahat olmasının sebebiydi babasının bu özellikleri. Bir gün babası sohbet ederken,

“Hz Muhammed, Allah’a kendisinden emin olduğu için Muhammed-ül Emin ismini almıştır. O, o kadar emindir ki, düşmanları bile ona güvenirdi. İmam Ali efendimizde de bu özellik zâhirdi. Aynıydı onlar, Peygamber, Ali elbisesi giyinip zâhir olmuştu âleme, bu sebeple Hz Muhammet’te ne varsa Ali’den o gözükürdü. Muaviye denen münafık kendine değil, Ali’nin merhamet, hoş görü, sabır, affedicilik ve kazanmaktan yana olan vasıflarına güvenirdi. Görüyor musunuz? Düşmanı, yok etmek istediğine güveniyor. İşte bizler de öyle olmalıyız, öyle olmak için de öyle yaşamalıyız. Kurtarmalıyız kendimizi kendimize zulüm etmekten”

demmişti. Talip, babasının sohbetinden sonra, Hakk’a ait bu söylemi, kendisinin ne yaparsa yapsın babasının onu affedeceğini anlamış olarak, yanlış değerlendirdiğini fark etti.

Arayış

“Ben, Ona güvenip yanında olacağıma, ona güvenerek karşısında olmuşum”

dedi kendine. Tam içi rahatlamışken, kendine söylediği bu sözle tekrar sıkılmıştı canı. Ortada, yaşantısıyla etrafına güven veren bir insan ve o güvene sırtını dayayan iki gurup vardı. Birisi yanında diğeri karşındaydı ve kendisini, babasının istediği gibi yaşamak yerine kendi istediği gibi yaşamayı seçtiği için karşı gurupta hissediyordu. Bu düşünceler içindeyken, sokak lambasından gelip perdeden geçerek yüzüne ulaşan ışığın eşliğinde, tavana bakıyordu. Çocukken severdi bu ışığı odasını aydınlattığı için ama şimdi çocuk değildi ve ışık rahatsız ediyordu. Sol tarafının üzerine yatıp gözlerini kapattı.

Gözlerini açtığında, az ilerisinde yeşil otlar üzerinde, meyve vermiş meyve ağaçlarının arasında usul usul akan nehir yanında, yere serilmiş büyükçe kızıl renk halının üstüne oturmuş babasını gördü. Ağaçların üzerinde cıvı cıvı ötüşen kuş sesleri arasında önünde hilal ay gibi oturmuş insanlara sohbet ediyordu. Sohbeti dinleyenler ay, kendisi yıldız olmuştur adeta.

Gitmek istiyordu ama ayağı bir iple, bulunduğu soğuk, karanlık, tek bir yeşilliğin ve toprağın olmadığı her tarafının taştan ibaret olduğu yere bağlıydı. Bakıyor ipi göremiyor ama ayağını ne kadar da zorlarsa adım atmaya gidemiyordu. İpi hissediyor, göremiyordu. Kanter içerisinde kalmıştı, avazı çıktığı kadar bağıyor, haykırıyor, feryat ediyor ama sesini duyuramıyordu. Ne gidebiliyor, ne de sesini duyurabiliyordu. Onu görmüyorlardı, duymuyorlardı... Sadece uzaktan seyredebiliyordu. Devamında tıpkı evlerindeki gibi babası zikir meclisini açtı ve hep birlikte tek bircesine aynı anda “Lailaheillallah” nidası sarmaya başladı ortamı. Daha bir gayretle yanlarına gidebilmek, babasının onu görmesini, duymasını sağlamak adına feryat etmeye, ayağını ipinden kurtarmaya çalıştı ama sonuç ayntıydı. Hüngür hüngür ağlıyordu titreyerek, baba, baba diyerek ağlıyordu.

Annesinin, omzunu tutarak “*Talip oğlum, Talip*” sesiyle açtı ağlamaklı gözlerini.

Kasılmaktan tüm vücudu ağrır, terlemekten su gibi sıırıslıkam olmuş, ağlamaklı gözleri şişmiş bir halde baktı annesine. Annesinin gözleri, karanlığında yakılan odun ateşii gibi geldi ona.

Buradan uzakta, tek başına yaşarken gelmiyordu bu duygular kalbine ve düşünceler aklına. Bu evde, ortamını bulduğunda, gömülü olan tüm ekilenlerin filiz veriyor oluşuydu henüz anlayamadığı. Toprağa ekilen buğday, kış mevsiminde zâhir etmezdi bânındaki başağı. Bahar gelip yağmur yağıp güneş görünce patlardı.

Aynen öyle, Talip’te patlama yaşıyordu ama bilmiyordu henüz. Mevsim değişmeye başladı o fark etmese de. Tutuşmaya hazırdı, gerekli olan sadece bir kıvılcımdı ve o kıvılcım çakılmıştı. Annesinin bakışları arasında içinde bulunduğu durumdan çıkartarak kendisini, kendine geldi. Annesi, karanlığına ışık olmasının yanında sanki ayağında bağlı olan ipi de çözmüş gibi hissediyordu. Yatağının kenarına oturup ellerini yüzüne götürerek elleriyle yüzünü kapatıp derin bir nefes aldı önce. Devamında dizlerinin üstüne koyup ellerini, başını kaldırdığından kendisine bakan bir çift gözle, göz göze gelerek,

- Günaydın anne.
- Günaydın oğlum. Nasılsın?
- İyiyim anne, merak etme iyiyim. Çok garip beni sarsan bir rüya gördüm.
- Anlatmak ister misin?
- Daha sonra anne, daha sonra...
- Peki, oğlum. Hadi kalk, kahvaltı hazır.
- Geliyorum, eyvallah.

Yine eyvallah çıkmıştı ağzından. Annesinin odadan çıkmasıyla oturduğu yerden kalkıp pijamalarını çıkartıp dolaptan daha

Arayış

önceki gelişlerinde artık giymediği için getirdiği elbiselerinin arasından aldığı kıyafetleri giydi. Kendi evinde olsa yatağını toplardı lakin burada annesi olmasının verdiği rahatlıkla yatağını toplamadan çıktı odadan. Banyoda elini ve yüzünü yıkayınca biraz daha açılmıştı. Mutfığa gitmeden önce odaya girdi, tahta masanın üzerine bıraktığı dosyaya baktı sonra başını kaldırıp duvarda asılı olan babasının gülümseyen resmine. Hala gördüğü rüyanın etkisindeydi odadan çıkarken. Yavaş adımlarla, adım atabiliyor oluşunun rahatlığını yaşayarak mutfığa girdi.

Arkasından sarılarak “*Annelerin güzeli*” deyip, öptü annesini. Annesi çok uzun süredir yaşamadığı evlat sevgisini hissetmesiyle gülümsedi kendi üzüntüsüne, sıcak bir günde yağmur yağmasıyla serinlik gibi gelmişti sarılışı, evladının kokusu ise toprak kokusu. Hem eşini, hem efendisini zahiren yitirmiş olmasının acısı hafiflemiş olarak, “*Hadi oğlum otur masaya*” diyebildi sadece. Birlikte masaya oturup çay eşliğinde yapılan kahvaltı sonrasında Talip, ellerini yıkadıktan sonra annesinin yanına gelerek konuşmaya başladı.

- Evde yapılacak bir şeyler var mı?
- Yok oğlum. Hayırdır.
- O zaman ben dışarı çıkacağım.
- Tamam, bu gün de komşular gelir zaten ev kalabalık olur sen bak işine oğlum.
- Hadi o zaman ben çıkıyorum.
- Bir şey olursa ararım.

Bir şey olursa ararım, bir şey lazımsa ara sözünden daha yakın ve daha samimiydi. Sen arama ben ararım seni, sen ben yok biz varız demekti, içinde güven vardı. Talip, ayakkabılarını giydikten sonra sokak kapısını kapatırken bu duyguları yaşıyordu. Selim’in arabasıyla geldikleri için arabası kendi evinde kaldığından, arabaya binmek yerine etrafına baka baka yürümeye başladı. Odasını aydınlatan lamba direğinin değişmiş olduğunu gördü. Daha önce hiç fark etmemişti. Yaptığı ziyaretlerde, arabasıyla evin önüne park ediyor, evden çıkışında

arabasına binip gidiyordu. Direk, o eski siyah renk üzerinde elektrik kabloları olan direk değildi. Paslanmaz yuvarlak gövdeli, üzerinde sadece lamba olan bir direkti bu. Eskiye söküp, kabloları yer altına alıp yeni direk koymuşlar diye düşündü. Komşularının evlerine baktı, kimi değişik renklere boyanmış, bazıları tek katlı iken iki katlı bazıları üç katlı olmuş. Sokak eskisi gibi تنها değil sağlı sollu arabalarla dolmuş, sabah erken saat olduğundan mı, okulların açık olmasından mı çocuklar yoktu, boştu. Evlerinden çıkan insanların bazılarını tanıyor, bazılarını tanımıyordu. Kendisini tanıyanlar, başın sağ olsun Talip diyorlardı yanından geçerken, dostlar sağ olsun diye cevap veriyordu. Çocukluğunda arkadaşlarıyla top oynadığı boş arsanın yerine çok daha önceden yapılan eve bakarken gözünün önüne topun peşinde koşturmalarıyla, kulağına, birlikte birbirlerine, bana at, atsana topu, pas ver, gol diye bağırışları geliyordu. Annesi ya da komşu annelerinin evet komşu annelik vardı bir zamanlar, ellerinde kurabiye, börek gibi yiyecekler getirişini anımsadı, kendilerinin top oynamayı bırakıp eve yemeğe gitmedikleri için.

Yürümeye devam ederken, gençliğinde oturup, birbirlerine yaptıklarını ve yapmak istediklerini anlattıkları yerden geçiyordu. Ne hayalleri vardı, neler anlatıyordu şimdi ne durumdaydı, hangilerini yapabilmiş, hangilerini yapamamıştı. Evlerinden biraz uzak olan mahallede bulunan Selim'lerin evine gelmişti. Bu saatte müsaitler midir, rahatsız etmeyeyim diye düşünürken, camdan kendisinin geldiğini gören Selim'in annesi Neşe teyze kapıyı açmıştı. Güleç yüzüyle bakarak,

- Hoş geldin oğlum, nasılsın?
- Hoş bulduk Neşe teyze, sen nasılsın? Sabah erken saatteyiz, rahatsız etmiş olmayayım.
- Olur mu çocuğum sen bizim oğlumuzsun.
- Selim gitti mi?
- Gitti çocuğum dün akşam.
- Metin amca evde mi?
- Evde oğlum, buyur geç.

Arayış

Neşe teyze, adı gibi neşeli bir insandı. Selim’le arkadaş olduklarında tanımıştı kendisini ve Metin amcaı. İkisi de iyi insanlardı. Onların evinde çok vakit geçirmişti, çok yemişti Neşe teyzesinin yemeklerini. Bunları düşünerek içeri geçti. Metin amcası salonda oturuyordu. Talip’in geldiğini görünce ayağa kalkıp “*Hoş geldin oğlum*” demişti. Talip önce Metin amcasının elini öpüp, “*Hoş bulduk*” cevabıyla birlikte karşısındaki koltuğa oturdu. Yapılan konuşmaların, içilen çayların ardından Talip ayağa kalkıp izin istedi. Ellerini öptükten sonra tekrar yola çıktı. İçinden, daha önce ziyarete geldiğinde, babasını evde bulamadığında annesinden, babasının çarşıya yakın bir yerde Gönül çay evi isminde bahçeli çay ocağında olduğunu öğrendiğinde gittiği çay ocağına gitmek geldi. Çay ocağını çalıştıran dervişandandı ve buranın ismini babası koymuştu. Gönül çayevi...

Bindiği otobüsle giderken, babasının hem madde anlamında hem mana anlamında insanlara faydalı olduğunu düşünüyordu otobüsün camından yansıyan kendi yansımadaki gözlere bakarak onun,

“Yaşam tek taraflı değildir. Nasıl ki sadece dünya hayatı olursa kişi müşrik olur, insanlığını elde edemezse, sadece mana hayatı da kişiyi meczup yapar. İkisi bir arada, uyum içinde olmalıdır. Bizler dervişiz ve dervişlik, beşeri sorumluluklarımızı en güzeliyle yerine getirirken Allah ile birlikte olmaktır. İki denizin yan yana akarken birbirine karışmamasını örnek alın, karışırlarsa içlerinde yaşayan mahlûkat helak olur.”

dediğini anımsadı. Bu anımsayışın içinde, insanlığını elde etmek tabiri dikkatini çekti. Geçmişe dönük baktığında bu beyanı defalarca duymuştu hatta babasının insan denilenin ne olduğunu anlatışını hatırlamaya başladı ve bu hatırlayış kendisini sorgulamaya dönüşecekti ileride. İnemek istediği durağa yanaşan otobüsten inip çay ocağına doğru yürümeye başladı.

Gönül çay evinin kapısından girerken bahçede küçük bir sehpanın etrafında dizili taburelerde oturan birkaç kişiyi ve aralarında Kenan abisinin oradakilere bir şeyler anlattığını gördü.

Kenan, Talip’i görünce sevinerek ayağa kalkıp yanında yer açarak, “*Gel Talip, buyur gel*” diyerek oturacağı yeri işaret etti. Talip işaret edilen tabureye oturduğunda, Kenan abisi elini Talip’in dizine koyup,

- Hoş geldin
- Hoş bulduk abi.
- Sen nasılsın, Anne nasıl, bir ihtiyaç var mı?
- Yok, iyiyim, annem de iyi. Ben dışarı çıktım sonrada buraya geldim.
- İyi yaptın oğlum.
- Bak bu kardeşleri sen tanımasın, bunlar da dervişandan.
- Eyvallah abi.

Kenan abisi, dervişandan olan bu canlara Talip’i tanıttı. Hepsi tek tek ayağa kalktıklarında Talip’te ayağa kalktı ve kucaklaştırlar tıpkı eskisi gibi, hiç gitmemiş gibi oldu. Sonra tekrar oturdular. Kenan abisi, çay ocağının kapısına doğru bakıp, çay ocağını çalıştıran dervişandan Ali cana seslendi,

- Ali oğlum, bize çay verir misin?
- Hemen efendim.

Ali çayları getirdiğinde Talip onunla da tanışıp kucaklaştı. Yerine oturduğunda Ali’nin Kenan abisine efendim demesini düşündü. Acaba, babasından sonra Kenan abisi mi devam edecekti yoksa babası hayatta iken babası mı görevlendirmişti? Bunu şimdilik sormayacaktı. Tam bu sırada Kenan abisi sohbet etmeye başladı.

“Efendi Babanın dediği gibi, “İman yolunu benimseyip bu yola girenlerin yolda durmaları hiçbir şey ifade etmez. Yolda

Arayış

bulunmak, yolda yürümekle olur ancak.” Yolda yürümenin, yolda ilerlemenin kendisine göre kuralı vardır. Bu kurallar üzerine yaşarsak menzile varılır. Kişi, terk edemediği için gösterilen yolda değil de kendi bildiği yolda yürürse varacağı yer aynı yer yani iman zevki olmaz.”

Sözlerini bitirdiğinde aynı anda çaylar da içilmişti. Sohbeti dinleyenler, Kenan abisinin “*Hadi çocuklar yetsin bu kadar, bakın işinize gücünüze*” demesiyle, aynı babasına yapıldığı gibi Kenan’ın elini öpüp gittiler. Talip’le Kenan baş başa kaldı. Kenan, iki çay daha istedi. Çaylar gelinceye kadar sessizlik hâkim oldu ortama.

Bu esnada Talip ortamı incelemeye başladı. On adet sehpa ve etraflarında tabureler vardı, zemini beyaz kalebodur döşenmiş bahçede. Hemen yanlarında mavi renkli küçük bir havuz, içinde mermerden yapılmış havuz süsü, karşısında soğuk içecek dolapları bulunuyordu. Ayrıca şeffaf eternitle üzerleri kapatılmıştı yağmurda ıslanılmasın diye. Çay ocağının içine baktığındaysa, büyük bir ocak yanında lavabo, arkasında ocağa girerken camını gördüğü odanın kapısı vardı. Ali çayları getirip, “*Buyurun efendim*” dediğinde başını Ali’ye doğru çevirip teşekkür ederken Kenan abisinin kendisine baktığını fark etti.

Kenan abisinden, koruyuculuk, gözeticilik, yanında oluculuk seziyordu. Nedeni, eskiden beri tanıdığından, onun Kenan abisi oluşu mu yoksa henüz bilmediği bir sebepten mi kaynaklı, babasından aldığı huzuru ve güveni alıyordu. İçi rahatlamışken Kenan abisi, cana yakın, samimi ve içten sesiyle,

- Anlat bakalım Talip neler düşünüyorsun?
- Ne düşüneyim abi! Oluşumu düşünüyorum, babamı düşünüyorum, kendimi düşünüyorum. Anlam veremediğim düşüncelerimi düşünüyorum. Daha önce hiç bilmediğimi sandığım ve yaşantımda kullanmadığım sözlerin dudaklarımdan dökülüşünü düşünüyorum.

- Düşünmek güzeldir. Güneş doğmadan gün olmaz, düşünce güneştir. Aydınlanırsın düşününce.
- Babamın ölümünü düşünüyorum.
- Bak evladım, bu dünyada ancak ölümler ölürler, diriler ölmez. Efendi Babam diriymiş, bizi de diriltti, diriliğimizle bizimle yaşıyor.
- Nasıl abi?
- Şimdi, senin baba deyişin, babanın belinden gelişin değildir, anlamaya çalış. Belinden gelmediği birisi tarafından büyütülen bir çocuk için onu büyüten babadır öyle değil mi? Bizim baba deyişimiz, bizi büyütmesi ve büyütürken yaşama hazırlamış oluşudur. Görmek, işitmek, söz söylemek gibi özelliklerimizi ele alalım.
Ne gördüğümüz, ne işittiğimiz, ne konuştuğumuz büyürken edindiklerimizdir ve buna varlık deriz. İşte bu varlığa baba diyoruz bizler çünkü babamız oluşturuyor bunları. Bizim varlığımız, babamızın varlığıdır aslında. Bu yönümüz bizim birinci yönümüzdür. Şimdi, babamızın bedeni fani olucu olduğundan artık mevcut değil ama senin baba dediğin sende mevcut. Birde ikinci yönümüz var ki asıl mesele o yönümüzü oluşturmak. O yönü oluşturana da baba denir. Bizlerin senin babana baba deyişimiz bunun için. Bizde manaya ait Hakk'ı görecek göz, işitecek kulak, zikredecek dil oluşturduğu için. Sende de var bu istidat ama üzeri örtüldü. Asıl mesele, örtüyü açıp bu yönünü zâhir edip diri olmandır. Babanla birlikte mi olmak, onu görmek mi istiyorsun? Aç gözünü manaya, gör...
- Sende de var bu istidat dedin az önce.
- Evet var.
- Bu istidat dediğinden mi geliyor yeni yeni düşünceler?
- İşte bundan bahsediyorum. Sen bu meydanda, bu sohbetler içinde büyüdün ondan. Biraz ışık verince güneşin aydınlığını nispet ettiğin için güneşten ayrı düştün. Nefsinin gölgesinde yaşayanlar, hakikat güneşini göremezler.
- Anlıyorum abi. Sen buraya mı geliyorsun?
- Müsait oldukça evet, lakin benimle konuşmak istersen eve de gel, çekinme sakın.

Arayış

- Eyvallah abi. Bir de dün akşam annem söyledi babam bana bir dosya bırakmış, kendi yazmış. Üzerinde SANA yazıyor. Elime aldım ama okumadım hala.
- Neden?
- Çekindim.
- Çekinme oğlum, efendi hiçbir şeyi sebepsiz yere yapmaz, her yaptığının hikmeti vardır. Sen o dosyayı okumalısın.
- İnşallah. Abi ben gitmeliyim müsaadenle.
- Eyvallah oğlum, yarın nasipse görüşürüz.

Talip, üç günlük yoğun düşüncelerin ardından daha sakin bir yapıyla gelmiştir eve. Odanın içindeki karanlığın sebebi olan kapalı penceresi açıldığından, ışık girmiştir odaya... Cebinde anahtarı olduğu halde, kapının zilini çalar eve girmek için. Bunu yapışı, evde kapıyı açacak annesinin bulunuşudur. Kendisinin girişiyle insana kavuşan ışıkları kapalı bir eve değil, içinde insan olan aydınlığa girecektir. Hoş geldin diyeni vardır, hoş bulduk dediği. Nasılsın sorusunu gerçekten nasıl olduğuyla ilgilendiği için soracak olanı, gerçekten iyi oluşunu duymayı bekleyene verilecek iyiyim cevabı vardır...

Kapıyı daha sonra ismini ve komşusu olduğunu öğreneceği birisi açtığına beklediğini görememenin hüsrânını yaşar. Teşekkür ederek içerideki insanların arasından babasının odasına gider. Kapıyı açarken üzerinde tedirginlik vardır. İçeri girip sekiye oturduğunda gözü dosyaya kayar. Kalkıp dosyayı alarak tekrar yerine oturur. Elinde dosya, bakışları camdan dışarıda, aklı Kenan abisinin,

“Bak evladım, bu dünyada ancak ölümler ölürler, diriler ölmez”

deyişi vardır. Anlamaya çalışıyordu, bu dünyada sadece ölümler ölür ne demektir, ölü zaten nasıl ölecekti tekrar... Diriler ölmez sözündeki diri neydi o halde. *“Ben diriyim, babam da diriydi babam öldü o halde diriler nasıl ölmezdi, ölüyordu işte, öldü!”* diye söylenmeye başladı. Devamında, *“Dur, dur dur; bu kadar basit değildir sözün içerdiği anlam”* dedi ve sustu. Dirilik, kendisinin anladığı gibi bir dirilik değildi, babam diriydi sözü bunu anlatıyordu, keşfedecek olduğuna işaret ediyordu.

Arayış

Elindeki dosyayı sekinin üstüne bırakıp kalkıp kitap dolabına gitti. Dolaptan üzerinde Sebebi Yar Cemali yazan kitabı aldı. Neden bu kitabı aldığını bilmiyordu. Belki ismi cazip gelmişti, içinde bulunduğu durum daha önce hiç yaşamadığı ve adını koyamadığı bir durumdu ve bu durumun sebebi neydi?

Kitabın ismi, Sebebi Yar Cemali'ydi ya işte ondandı, sebep arayışındandı. Kitabın rast gele bir sayfasını açtı içinde ne olduğunu bilmeden. Kitabın içinde şiirler yazılıydı, her sayfada bir şiir, divan ismi verilen kitaplardandı, Yunus Divanına, Mısri Niyazi divanına aşınaydı çocukluğunda ve gençliğinde, o tür bir kitaptı. Açtığı sayfada yazanı okumaya başladı,

*Yusuf'um yarenler er meydanında,
Züleyha'ya sırtı dönme vaktidir.
Uzaklaşmak için fani dünyadan
Aşk ile zindana girme vaktidir.*

*Varlığım dediğim sıfatlarımdır
Mülkü sahibine verme vaktidir.
Mümine dönüşüp doğmak adına
Ölmeden ölümü tatma vaktidir.*

*Bildirilen sırrı kalbe indirip
Yârin Cemal'ine erme vaktidir.
Tevhit imanında şahadet edip
Halk yüzünden Hakk'ı görme vaktidir.*

*Bilinmek isteyen çıktı zâhire
Her an şan alışı sevme vaktidir.
Fakir'den **Halil**'in tecellisinde
Mısır'ın sultanı olma vaktidir.*

Bu nasıl bir şiirdi böyle, açtığı sayfada çıkan, ona düşündüğü diriliğin ne olduğunu muhabbet ediyordu sanki. Yusuf var, Züleyha var, mülk, mümin, ölmek, doğmak, Cemal, sultan var ve dönmek, girmek, vermek, ölmek, olmak ibarelerini

barındırıyor. “Yusuf gibi Mısır’ın sultanı mı olmalısın diyor diri olmak için” okuduğu şiirle...

Bu esnada, kapının açıldığını gördü. Evdeki, insanların gittiğini hiç duymamıştı. Kapıyı açan annesiydi, “Hoş geldin oğlum, nasılsın?” sözü, sokak kapısı açıldığında yaşadığı hüsranın bitiricisi oldu. “Eyvallah anne, sen nasılsın?” diye cevap verdi, beklediğini yaşıyor olmanın sevinciyle. Annesinin mutfağa çağırmasıyla ikisi beraber gidip masaya oturdular. Yemeklerini yerken annesi konuşmaya başladı,

- Neler yaptın bu gün?
- Sokakta gezdim biraz, oradan Selim’lere gidip Neşe teyze ve Metin amcayla sohbet ettik, oradan da Gönül çay ocağına gittim.
- İyi olmuş oğlum, kimler vardı ocakta?
- Daha önce tanımadığım dervişandan birkaç kişi ve Kenan abi. Sohbet ettik Kenan abiyle.
- Ne konuştunuz?
- Bana, “Bak evladım, bu dünyada ancak ölümler ölürler, diriler ölmez.” dedi, ben de bunu düşünüyordum. Sonra dolaptan bir kitap aldım elime okumak için rastgele bir sayfa açtım, orada çıkan şiirde bunu anlatıyor sanki.
- Hangisi?
- Sebebi Yar Cemaliydi galiba ismi.
- Güzel divandır, yeni nesil divanlardan. Baban severek okurdu. Hangi şiiri okudun.
- Hani sonu, Mısır’ın sultanı olmak gerek diye biteni, biliyor musun?
- Ezberimde yok ama yemekten sonra beraber okuyup bakarız. Bakalım, aradığın cevabı veriyor mu?
- Dosyayı ne yaptın?
- Duruyor orada, daha başlamadım okumaya.

Yemek esnasında yapılan konuşmayla birlikte yemek faslı bitti. Talip tekrar odaya girdi ve çıkarken sayfa karışmasın diye açık vaziyette ters bıraktığı kitabı tekrar eline alıp aynı şiiri yine

Arayış

okudu. Sorusuna cevap verip vermediğine baktı ama onda verilen cevabı işitecek ve görecek, ne kulak zâhir olmuştu ne de göz. Bâtınında mevcut olmasıyla zâhire gelmesi farklı şeylerdi. Mutfaktaki işini bitiren annesi, oğlunun bu hususları konuşup düşünüyor ve okumaya başlamış oluşunun kendisine verdiği huzurla yanına geldiğinde, oğlunun elinde tuttuğu kitabın açık sayfasına baktığını gördü. “*Oğlum okur musun? Ben de işiteyim*” dediğinde Talip, tekrar şiiri okudu. Annesi “*Evet, çok güzel bir anlatım olmuş sorunun cevabı için.*” diye başladı söze.

Talip, annesinin söylediklerini işitince merakı daha da artar. Aradığı cevap, annesinin sözüne göre okuduğu şiirin içinde vardır ama kendisi göremiyordur. Bu halini fark eden annesi oğluna tebessüm ederek, “*Gel seninle birlikte Yusuf as’ın hayatına bakalım,*” diyerek anlatmaya başlar,

“Bak oğul, Yusuf as Yakup peygamberin oğludur. Hz Yakup’un on iki oğlu vardı. İçlerinde Yusuf’u hepsinden daha çok severdi. Yusuf bir rüya görüp babasına, “Babacığım, on bir yıldız, güneş ve ay, bana secde ediyorlardı rüyamda” dedi. Yakup o zaman anladı, on bir yıldız Yusuf’un on bir kardeşine işarettir ve Cenabı Hak, onu kardeşlerine üstün kılacaktır.

Oğlu Yusuf’a, “Oğlum! Bu rüyayı kardeşlerine anlatma çünkü nefis düşmandır. Kardeşlerine vesvese verip kalplerine kıskançlık düşürebilir, sonra sana kötülük yaparlar. Cenabı Hak sana peygamberlik ve büyük devlet verecek dedi ve Yusuf’a sevgisi daha da arttı. Bunu duyan Haset isimdeki kardeşlerinden birisi, olanları diğer kardeşlerine anlattı. Onlarda, biz Yusuf’a secde mi edecektik? diyerek, onu kıskandılar ve hile ile onu kıra götürüp bir kuyuya attılar. Babalarına ise “Onu bir kurt yedi.” dediler. Sonra geri dönüp Yusuf’u, Kenan kafilesine ucuz fiyata köle diye sattılar.

Yusuf, Allah'a güvenerek kervanla Mısır'a gitti. Burada Mısır'ın maliye bakanı Fotuvar tarafından satın alındı. Yusuf'un, eşi emsali olmayan güzelliği, Fotuvar'ın karısı Züleyha'yı âdeta

büyüledi. Züleyha, Yusuf'a sahip olmak için ona bir sürü tekliflerde bulunduysa da Yusuf Züleyha'nın tekliflerini reddetti. Yine bir gün Züleyha onun odasına girdi. Yusuf ondan kaçarken gömleği yırtıldı. Yusuf dışarı çıkınca Fotuvar'ı kapı önünde buldu. Züleyha ise Yusuf'un kendisine saldırdığını söyleyerek onu zindana attırdı. Zindanda iki mahkûmun gördüğü rüyalar, Yusuf'un yorumladığı gibi çıktı. Nihayet Mısır hükümdarının gördüğü bir rüyayı da doğru tabir etmesi üzerine, zindandan çıkarılarak maliye bakanlığına getirilerek Mısır'ın sultanı oldu.”

Şimdi bak, ne yaptı da Yusuf Mısır'a sultan oldu.

- Mısır hükümdarının rüyasını doğru yorumladı.
- Tabi ki ama o rüyayı doğru yorumlayabilir hale gelmek için ne yaptı biliyor musun? Görmek gereken şu oğlum, Züleyha, güzelliği ile zenginliğiyle Yusuf'u cezbetmeye, kendisine çekmeye çalıştı.

Yusuf, Züleyha'nın güzelliğine, çekiciliğine, zenginliğine kapılmayıp arkasını dönüp gitmek yerine yanına gitseydi o güzelliğin ve zenginliğin sahibi olur muydu?

Evet, olurdu ama Yusuf bunu kabul etmedi, Rabbine sığındı, Züleyha'nın olmaktansa zindana girmeyi tercih etti. İşte bu hali, dünyayı temsil eden Züleyha'dan yüz çevirmek, dünyanın gelip geçici güzelliğini, zenginliğini terk etmektir. Anlıyor musun?

“Anlıyorum” dedi Talip ve Yusuf'un nasıl sultan olduğunun farkındalığı ile okuduğu şiire tekrar baktı. Şiir ona, Yusuf gibi Mısır'ın sultanı olanın diri insan olmak olduğunu ve bu diriliğin ancak dünyalık zenginliğin, güzelliğin Allah için terk edilmesiyle gerçekleşeceğini anlattığını görüyordu. Şiirde, ölmezden evvel ölmek tabiri ile anlatılan ölümün, daha önce babasının sohbetlerinden de hatırladığı kadarıyla tam da bu olduğunu görüyordu.

Arayış

Kendisine “*Yani, ölmezden evvel ölmek, yok olmak değil dirilmemiş*” deyiverdi. Annesi, yüzünde oluşan tebessüm ve gözlerinde ışıltıyla,

- Eyvallah, hadi benim işim var biraz sonrada yatacağım.
- Tamam anneciğim. Ben oturacağım biraz daha, sonra yatarım.

Talip, annesinin oturduğu yerden ayağa kalkışına eşlik ederek ayağa kalktı. İçinden annesine sarılmak geldiği için yanına gidip sıkıca sarıldı, kokusunu içine çekti, yanaklarını öptü, öptü, öptü. Sanki babasına sarılıyor, babasının kendisi yüzünden üzüldüğünü düşündüğü için, üzüntüsünü giderip kendisini affettiğini hissediyordu. Annesiyse eşinin terki dünya oluşuyla zâhiren yalnız kalışının içinde oluşturduğu boşluğu oğluyla dolduruyordu. Sevgiye ait olan bu hislerin karşılıklı yaşanıyor oluşu Talip’in gözlerini sulandırmıştı. Bulutun içindeki suyu bırakması için gerekli olan ortamın oluşması durumu yaşanıyor. Her ikisi de ayrılırken birbirinden, gözleri nemliydi ama bu yaşlar mutluluğun göstergesiydi. Annesi odadan çıkarken Talip arkasından bakıyordu. İç dünyasında yaşadığı depremlerden kaynaklı sarsıntıları, yaptıkları. Kapı kapanınca, kendisi ve dosya ile baş başa kaldı. Okuduğu kitabı dolaba, aldığı yere koyarken dosyayı okuma kararı vardı aklında.

Yerine geçip oturduğunda dosyayı eline alıp üzerinde yazılı olan **SANA** yazısını okudu. “*Evet, bana*” dedi kendi kendine, endişeyle değil nedenini bilmediği sevinçle. Bir eliyle dosyayı tutarken, diğer elinin parmaklarını **SANA** yazısının üstünde gezdirmeye başladı. Babası ona kızıyor muydu, öfkeli miydi, üzgün müydü? Sitem mi etmişti, ondan şikâyet mi ediyordu. Tavsiyelerde mi bulunuyordu. Kendisinden sonra yapılacakları mı yazmıştı, ödenmesi gereken borçları vardı da onları mı listeleyip, bunları öde mi diyordu? Endişelerinden sıyrılmıştı Talip.

Okuyup yüzleşecekti kendisiyle. Yusuf gibi sırtını dönecekti tüm endişelerine içindekiler onu üzecek de olsa. Endişelerinden ölüp, endişesizliğe dirilecekti.

Parmaklarını gezdirdiği **SANA** yazısına bir daha baktı başını öne eğip. Bu sefer parmaklar dosyanın şeffaf ön yüzünü tutup çevirmeye başladı. Kalbi, göğüs kafesini kırıp yerinden çıkacak gibiydi. Kendi kalp sesini kendi dışındaki ses gibi duyar mı insan, duyuyordu. Soluk alıp verişlerini yavaşlatıyordu sakinleştirmek için kendisini, **SANA** yazılı beyaz kâğıdı da çevirirken. Dosyayı tuttuğu elinin titrediğini, dosyanın hızlı hızlı sallanışından anlıyordu, yaşadığı depremin ispatıydı...

Sayfanın çevrilmesiyle üzeri yazılı kâğıt zâhire gelmişti. Talip okumaya başladı.

Sen

Alemin

Nüktesisin

Anla

İnnallâhe ve melâiketehu yusallûne alen nebiyyi, yâ eyyuhâllezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslîmâ.

“Allahümme salli âlâ seyyidina Muhammedin ve âlâ âli seyyidina Muhammed.”

Üzerinde yaşadığı hazineden habersiz yarı aç yarı tok yaşayan oğul! Evlatlar, ateş olan babalarının etrafında yaşadıkları için üşümezler ve sahip olduklarının farkına varamazlar, ne zaman ki ateş bir gün söner, işte o zaman üzerindeki sıcaklık biter üşümeye başlar.

Ey üşüdüğü için sıcaklık arayan oğul! Anlamalısın ki ısınmak için artık kendin ateş olmalısın ve seni tutuşturup ateş yapacak olan da üzerinde yaşadığın gömülü hazinedir. Bu hazine çok değerli, çok güzel ve bitmeyecek bir hazinedir. Yapman gereken, hazineyi gömülü olduğu yerden çıkartmaktır. Bir hikâye var bu konuda anlatayım sana.

“Zamanın birinde, Bursa’da müstakil, küçük, tek katlı, bahçeli bir evde hanımıyla ve evlatlarıyla fukaralık içerisinde, Mehmet isimli birisi yaşıyormuş. Fukara Mehmet, geçim sıkıntısı çektiği bir dönemde dilinde değil kalbinde olan Rab sevgisiyle Rabbine niyaz eder;

“Ya Rabbi! Sen beni benden daha iyi bilirsin. Sana muhtaç, senden gayri sığınacağı olmayan, gideceği kapısı bulunmayan bu fakire geçim sıkıntısını gidermesinde yardımcı ol. Sen güneş gibisin. Doğmaz isen karanlıklarda kalır, önümü göremem. Taşlara takılır düşerim.”

Arayış

Fukara Mehmet'e bir gece rüyasında, bahçeli bir kahvehane gösterilerek, Bağdat'ta falanca yerde bahçeli bir kahvehanenin bahçesinde, dikili asma var. İşte o asmadan iki salkım üzüm senin nasibin; git ve al denir. Mehmet sabah uyanır, hanımına ve evlatlarına rüyasını anlatıp Bağdat'a gideceğini söyler. Hanımı ve evlatları her ne kadar onu bir rüyanın peşinden Bağdat'a gitme kararından vaz geçirmek için,

“Bey, yapma etme. Bir rüya için iki salkım üzüm için buralardan ta Bağdat'a gidilir mi? Kaç ay sürecek bir yol. Yolda başına neler gelir. Vahşi hayvanı var, eşkıyası var, soğuğu sıcağı var. Hem biz sensiz ne yaparız bir başımıza buralarda. Yapma bey.”

oğlu ise hemen annesinin arkasından,

“Baba sen delirdin mi? Nereye niçin gidiyorsun? Zaten zar zor geçiniyoruz, yarı aç yarı tok yaşıyoruz. Gidip de dönmek var. Gitme kal burada başımızdan ayrılma.”

deselerde Mehmet kararlıdır. Niyaz etmiştir ve niyazı neticesinde kendisine bu rüya gösterilmiştir. Hane halkıyla vedalaşır, Allah'a emanet eder ve yanına aldığı biraz azık ile yola çıkar.

Aylar süren, bazı zaman hanlarda, bazı zaman dağlarda, soğuk, sıcak günlerde türlü badireler atlatarak, zorlu ve çetin bir yolculuktan sonra, sora sora Bağdat bulunur deyimini ispat edercesine rüyasında gösterilen kahvehaneyi bulur. Uzun ve yorucu bir yoldan geldiği her halinden belli olan bu adam, bahçedeki alçak tabureye oturup etrafını gözlemleyerek burasının rüyasında gösterilen yer olduğundan emin olur.

Gözü ekili asmaya takıldığında, orta boylu zayıftan, esmer tenli, sakalı bıyığı birbirine karışmış, üzerinde eski püskü kıyafetler olan bir adam yanına gelip kendisine selam verir.

- Selamın aleyküm yabancı. Anlaşılan uzun bir yoldan geliyorsun. Halin yorgun ve bitkin gözüküyor, ne alırsın.
- Aleyküm selam. Evet, uzun ve yorucu bir yoldan geliyorum. Yolculuk aylar sürdü. Hele sen söyle önce sonra çayını içeriz. Bu kahvehane kimindir?
- Benim, hayırdır?
- Bana rüyamda bu kahvehane gösterildi ve şu asmadan iki salkım üzüm senin nasibin git al dendi, onun için geldim. Alabilir miyim?
- Tabi ki alabilirsin lakin amma yaptın ha. Bana da rüyamda, Bursa'da Mehmet isminde bir kulumuz var onun bahçesinde gömülü iki küp altın var git al dediler de ben gitmiyorum sen iki salkım üzüm için mi bunca yoldan geldin buralara.

dediğinde, Mehmet asıl nasibinin bahçesinde gömülü olan hazine olduğunu anlar. Sessizce çayını içip iki salkım üzümünü alıp evine geri döner.

Evet, evlat! Görüyorsun, nasip olanı almak için hizmet lazım. Eğer fakara Mehmet, nasibinin peşinden gitmeseydi, nasibi için hizmet etmeseydi nasibine ulaşabilir miydi? Oda senin gibi üzerinde yaşadığı hazineden habersiz sıkıntı çekenlerden olurdu. Biz kuluz ve kulluk, mesuliyetimizi yerine getirmekle olur. Nasıl ki fakara Mehmet gördüğü rüyaya iman edip gösterilen yolda yürüyerek gömülü hazinesini çıkartabildi ise okumaya başladığın bu eser de senin, okumalığınla rüyan, içeriğiyle Bağdat'taki nasibin olacak.

Fakara Mehmet'i örnek al kendine ve bu eseri okuyarak hazinenin nerede gömülü olduğunu, nasıl çıkartacağını keşfet. Sana bu eserde hazine buradadır ve böyle çıkartacaksın demeyeceğim, sen okudukça keşfetmelisin. İnan, hazineni çıkartınca içinde bulunduğun ve sürekli şikâyet ettiğin sıkıntıların son bulacaktır. Evlat, Düşün! Dünyanın en değerli kuşunu besliyorsun evinde, kafeste. Ne kadar değerli de olsa gıdasını vermezsen ölüp gider mi?

Arayış

Evet. Sen, ten kafesinde, değeri dünyayla bile kıyaslanamayacak kadar değerli bir kuş barındırıyorsun, sakın gıdasını kesmeysin. Bu güne kadar gıdasını kestiğın için zayıf düştü.

Bu eser o kuşun çok pahalı olan gıdasını temin edebilmen için gerekli olan hazineyi tanıtacak. Bu hazineyi çıkartmanın yolunu gösterecek. Gördüğünle amel edip hazineyi çıkartmalısın. Ey hazine fikriyle heyecanlanan evlat! Bu eser Seyyid Pîr Muhammed Nûru'l Arabi Hz'nin damadı ve halifesi olan Abdurrahim Fedâî Hz'nin kaleme almış olduğu Risâlei Vehbiye'nin gönlümüzde oluşturduğu mana zevkinin yazılı olduğu eserdir.

Şimdi sen, “*Abdurrahim Fedâî kim ki*” diye soruyorsun. Önce sana o gönüller sultanını anlatayım.

Abdurrahim Fedâî Hz, Muhammed Nûru'l-Arabi Hz'nin hem damadı ve hem de halifesidir. Babası Ali Bey, Prizren'in ileri gelen varlıklı ailelerinden birisidir. Prizren, Katlanova ve Doyran'da çok sayıda mülkü bulunan ailenin tek oğludur. Hayatı hakkında fazla bilgi sahibi olmamamıza karşın Abdurrahim Fedâî Hz'nin iyi bir medrese eğitimi aldığı bilinmektedir. 1855 yılında Muhammed Nûru'l-Arabî Hz, Prizren'de camide halka vaaz verirken Abdurrahim Fedâî Hz ondan etkilenmiş ve namazın ardından kendisine intisap etme isteğini iletmiştir.

Bu intisabın ardından Muhammed Nûru'l-Arabî Hz'nin kızı Fatıma ile evlenmiştir. Bu evlilikten Hakkı, Kemal ve Ali adlarında üç oğlu olmuştur. Hz Pîr efendimiz, torunlarının zâhir bâtın eğitimi ile bizatihi kendisi ilgilenmiştir. Mümkün olduğu kadar afaka salmamış, kirlenmelerine müsaade etmemiştir.

Pîr Hz ve Abdurrahim Fedâî Hz, yaşamları boyunca birbirleri ile birlikte olmuşlardır. Fedâî Hz, Pîrini kendi canından daha değerli görmüştür, daha çok sevmiştir.

Bir gece, Pîr Hz ile sohbet meclisinden eve dönerlerken, Pîr Hz'nin varlığından rahatsız olan kişilerin, ortak bir karar alarak kendisini öldürmesi için anlaştıkları bir adam önlerine çıkar. Belinden çıkarttığı tabancasını Pîr Hz'ne doğru tutunca, Abdurrahim Fedâî Hz, durumun vahametini kavrayıp Pîr Hz'nin önüne geçer. Eli silahlı adam, Abdurrahim Fedâî Hz'nin çok nüfuslu bir ailenin tek oğlu olduğunu ve kendisine zarar gelirse bunun hesabını veremeyeceğini bilmektedir, lakin Pîr Hz ona göre nüfusu olmayan, kendisine zarar geldiğinde bunun arkasının aranılmayacak olduğu zannı ile Abdurrahim Fedâî Hz'ne,

- Çekil önünden. Benim derdim seninle değildir, sana zarar gelmesin.
- Benim yerim tamda olması gereken yer. Çekildim olmam gereken yere, benim çekilecek başka yerim yok. Pîrimi öldürmek için önce beni öldürmelisin.

Adam, durumun ciddiyetinin farkına varır. Abdurrahim Fedâî Hz'ne zarar vermeyi göze alamadığından geldiği gibi gider. İşte bu yaşanmışlığın ardından Hz Pîr tarafından kendisine Fedâî sıfatı verilir.

Şimdi sen, başka birisi için kendi canını feda etme onurunu anlayamıyorsun tabi. Bak evlat, insan yaşamında bir Allah dostunu, Allah'ın sevdiğini kendisinden daha değerli, canından daha çok sevilen eylesen ve hele ki onun için kendisini feda edersen bu yaptığı onun ömrünü boşa yaşamamış yapar. Bunu düşün biraz ve karar vermekte acele etme, anlamaya çalış.

Bak bir gün Hz Muhammed efendimiz, daha sonra halife olacak Ömer'le birlikte iken ona sorar,

- Ya Ömer! Beni seviyor musun?
- Tabi ki seviyorum ey Allah Resulü!
- Ne kadar seviyorsun?

Arayış

- Malımdan çok, mülkümde çok, eşimden ve çocuklarımdan çok hatta canım kadar.
- Noksan oldu ya Ömer! Canından da çok sevmedikçe beni sevmiş olamazsın.

demıştır. Sen de hazineni tanıtacak ve çıkartacak olanı aynen böyle sevmedikçe yapılması gereken yolculuğu yapamazsın. Sana fakara Mehmet’i örnek al demıştim ya işte öyle. Biz devam edelim Abdurrahim Fedâî Hz’ni tanımaya. Bir diğer yaşanmışlık ise gönüllere şöyle nakşedilmiştir; Pîr Hz’nin bir sohbetinde Abdurrahim Fedâî Hz, sohbetteki manaların keşfi ile cezbeyle gelip, tüm ihvanın bakışları arasında gözyaşları içerisinde Hz Pîrin önüne atıp kendisini, ellerine sarılarak,

- Bu fakir seni bulmasaydı hali nice olurdu, dinsiz, imansız, aşksız, irfansız bu âlemden geçerdin.

deyince, Hz Pîr’de göz yaşlarını tutamayıp ağlayarak,

- Ya ben senin gibi bir âşık bulmasaydım halim nice olurdu.

diye karşılık vermiştir. Tüm âşıklar yaşanan bu hadiseye gözyaşları içerisinde şahitlik etmiştir. Abdurrahim Fedâî Hz, Üsküp’te tedris ve irşatla meşgul olmuş, buradaki Melâmî tekkesinde baş halifelik yapmış, ayrıca zâhir ilimleri de kendisinden tahsil alan talebelere icazet vermiştir. Muhammed Nûru’l Arabî ve Melâmîler hakkında davul zurna ile zikrettikleri iddiasıyla yapılan bir şikâyet üzerine Muhammed Nûru’l Arabî Hz, İstanbul’a davet edilmiş, o da kendisini temsilen Abdurrahim Fedâî Hz’ni göndermiştir. Meclis-i Meşâyih reisinin Melâmî sülûkü hakkında sorması üzerine, Abdurrahim Fedâî Hz,

“Ednâ sülûkümüz halktan Hakk’a uruç, a’lâ sülûkümüz Hakk’tan halka nüzuldür”

diyerek, gerekli açıklamalarda bulunduktan sonra Üsküp'e dönmüştür. Devamında, 1885 yılında şeyhi ile çıkmış olduğu hac seyahatinden dönüşünde Süveyş Kanalı'ndan geçerken gemide vefat etmiştir. Burada Ayn-ı Musa denilen yerde defnedilmiştir. Abdurrahim Fedâî Hz'nin vefatının ardından Üsküp Melâmî tekkesinde oğlu Hacı Kemal Efendi şeyh olmuştur.

Okuyacağın bu eserde, hangi mana zevklerinin idrakine sunulduğunu anlayabilmen için risâle ve Vehbiye isimleri ile zikredilen kavramları anlamaman gerekir. Karanlığın içinde el yordamıyla görmekle, ışık altında görmek aynı değildir evlat. Görebilmek için tanımak lazım gelir, tanımadığını göremezsin.

Risâle Türkçe karşılığı olarak özet anlamına gelmektedir. Vehbiye ise, Allah'ın katından gelen, Allah'ın lütfu manasını taşıyan yeniden doğumdur. Tutulan bu ışık ile baktığında gördüğün Risâlei Vehbiye, Allah'ın lütfu olan yeniden doğumun özeti demek olup bu eser, isminin güzelliğini yansıtan, içini dolduran bir eserdir âcizane, bu sözü senin değer vermen için söylüyorum yoksa haşa ki biz onaylamış olalım.

Ey hitap kendisine olan! Anlamalısın ki Allah'ın katından gelen lütuf, Küntü Kenz sırrıdır ki Küntü Kenz ise Allah'ın bilinmeyi istemesi ile sen olarak zâhire gelişidir. Zâhirlilik olan sır, İslam'ın girişi ve bütünlüğü olan,

Eşhedü enla ilahe ill Allah ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu

beyanıdır. Tüm yaratılanlar, Küntü Kenz sırrı olup, ledün ilmi ve ilimle halin zuhuru olan irfaniyet ve bu irfaniyetin yani Ruh'un oluştuğu Melâmîlik Seyr ü sülükû, bu beyanı varlığında ispat edendir. Mısri Niyazi sultan, insan denilenin batinında bu irfaniyeti taşıdığını ve davetin kişi üzerinden asıl olana yapıldığını beyan etmek için,

Arayış

*Ey gönül gel gayrıdan geç aşka eyle iktida
Zümre-i ehl-i hakikat anı kalmış mukteda*

...

*Masiva-yı aşkının sevdâsını gönlümden al
Aşkını eyle iki âlemde bana âşinâ*

...

*Ey Niyazi Mürşid istersen bu yolda aşka uy
Enbiya vü evliyaya aşk oluptur reh-nüma*

demiştir. Ey gönül derken hitap ettiği sensin. Abdurrahim Fedâî Hz'de Vehbiye risâlesinde Melâmîliğin özetini yaparken bu beyanın açılımını yapmış olmaktadır. **Lâ-ilâhe-illallah**, sırrın yani bilinmek isteği neticesinde Cenabı Allah'ın bilinecek olan yönüyle zâhire gelişi, şehadet âlemine çıkıp görülür olma halidir.

Bu beyan Melâmî Seyri sülûkünde fena boyutu, arınma mertebeleri olarak zuhur eder ki Cenabı Allah'ın bilinecek olma yönü ile şehadet âleminde görülür oluşu, nefis giyinmesidir. Maddesellik, somutluk, zahirlilik kavramları ile işaret edilen nefisindir. Bu hususu Cenabı Allah, Kur'an'ı Kerimin Araf suresi 189 ayetinde,

Sizi bir nefisten yaratan ve onunla sükûn bulmanız için, ondan onun eşini yaratan O'dur.

diyerek anlatmaktadır. Anlamalısın ki bir tek nefisten yaratılmak, cümle nefislerin bir nefis olmasıdır. İşte bu nefis, Allah'ın nefsi olup, O'nun zahirliğidir. Bizler bu nefise varlık ismini verip varlığı da kendimiz ile tevhit ettiğimiz için yani varlığa ben deyip kendimize nispet edip, kendimizden kendimize arif olduğumuzdan dolayı ikilikteyiz.

İşte, melametın arınma boyutu olan **Lâ-ilâhe-illallah**, senin nefsin ile kendini ikilikte tutmandan arınıp, tevhide ulaşacağıın uruç bölümüdür. Kendi ikiliğini tevhit potasında eritip birliğe dâhil olmanın vesilesidir.

Tevhid-i efal'de nispet efaline tövbe etmek, tevhid-i sıfatta nispet sıfatına tövbe etmek, tevhid-i zatta nispet vücuduna tövbe etmek sonucu benliğinin hükümsüz kalmasıdır.

Bu hükümsüzlük, nefisini ilah yapmanın sebebi olan varlığını yani fail, mevsuf ve mevcut oluşu nefsinle tevhit etmekten, Allah ile tevhit etmeye yönelmendir. Bildirilenlere kendinde şahit olmandır. Allah, bilinmek için kendi nefsinden kendi nefesine tecelli ettiği için sen var oldun ve tecelli olan kedini, tecelli eden zannı ile Rabbi perdeledin. Bu senin kendi aslına gafil olduğundan hakikate cahil oluşundur. Peygamber efendimizin,

Nefsine arif olan Rabbine arif olur

beyanı, bu hakikatin anlatımıdır. İşte böyle, bâtınımın tafsilatı, cemel perdesi oğul! Nefsin, Rabbin zâhirliğidir. Nefsinde Rabbin görmendir iman. Şimdi, iman olan nefsinde Rabbin görmek, senin yaratılış aslına dönmendir ki, Kur'an'ı Kerimin Fecr suresi 27-28 ayetlerinde bu gerçek,

Ey mutmain olan nefis! Rabbine dön Allah'tan razı olarak ve Allah'ın rızasını kazanmış olarak!

denilerek, beyan edilmektedir. Aslına dönmen, Melâmî Seyr ü sülûkünde fena meratiplerinde ***Lâ-ilâhe-illallah*** beyanının, halktan Hakk'a uruç ederek şهادetine erip aslını seyir, urucun nüzulü olan bilinçli kulluk hali ***Muhammeden Abduhu ve Resuluhu*** kısmıdır ki bilinmek isteğinin beraberinde bilecek olma yönü ile zâhire gelişindir. Rabbe arif olan, Muhammedi irfaniyet ile ziyetlenmiş kuldur. Senin bâtınında bulunup, nefisini ilah görerek perdelediğin aslıdır.

Eşhedü enla ilahe ille Allah ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu

Arayış

Cenabı Allah'ın bilinmek isteğinin zâhirliği ve bilecek yönünün zâhirliğidir.

Tekrar oku ve algılamaya çalış oğul.

Şimdi, fena meratiplerinde nispet efalinden, sıfatından ve vücudundan soyunduğunda, kendi varlığının Hak'tan ayrı değil, nefsinin yani görünürlüğünün Hakk'ın nefsi olduğuna şahit olunca, ölmezden evvel ölmüş olursun yani nispetsiz kalırsın. Buna üç ifna bir ispat denilir ki ispata çıkan ile anlatılmak istenen, zaten var olan hakikatin üzerini örtüp görülmez kılan zanni varlığının ortadan kalkması sonucu, Rabbi örten perdenin kalkmasıdır. Ey oğul! Bilecek olan yani Rabbe arif olunacak olan ***Muhammeden Abduhu ve Resuluhu*** boyutu, Melâmîlikte Beka makamlarına denk gelir.

Burada, Allah ispata çıkınca Hak ismini alarak Hak zâhir olur. Hak zâhir olunca benlik, yok olur. Bâtnlıkta soyunmuşluk halinde, mümin ismini alarak Hakk'ın vücudunu giyinirsin. Hak zâhir olunca halk yok olmaz hep Hak olur beyanıyla anlatılan hale bürünürsün. Halk denilen senden, Hak zâhirdir ki senin zâhirin Hak demektir. Hallacı Mansur Hz bu zevk ile

Ene Hak

demiştir, şimdi bak ve gör, Hak diyen yine Hak'tır. Burada sorulsa ki, Allah âlemleri yaratmadan önce ne hal üzereydi? Cevaben denir ki, “Allah var, Allah ile beraber hiçbir şey yok” ve anlaşılmalıdır ki burası nihayet değil, asıl tevhide başlangıçtır.

Hakk'ın vücudunu giyinerek mümin esması aldığında yolun kulluk makamına gelir, halk zâhir denilen yerde zâhir olan halk ile anlatılan bilinçli kulluk, Abduhuyu yani ikinci doğum olan yeniden doğumu gerçekleştirirsin. Sakın zanna düşmeyeyin, sen tekrar müstakil benliğe bürünmüyorsun dikkat et, sen aslına eriyorsun yani nispetsizliğe.

İlerleyen bölümlerde bu hakikat daha iyi anlaşılır hale gelecektir. Sen, buz idin eridin, suya dâhil oldun. Varlığının aslı su olduğundan, su sen dâhil olunca artmadı o hep aynıdır, sen aslına ermiş oldun. Kayıtsız bak burasına, gözsüz bak. Zat, sıfatına tecelli ederek sıfatında bâtın olur. Bu sebeple Hu'daki kulluk ibaresi kullanılır. Zatin sıfat olarak zuhurunu anlatır, sıfat zattan gayrı ikilik değil, zatin zâhirlîğidir. Talip sıfatların zâhirlîğinde, Hakk'ın zâhiri halk olarak, Hakk'ın sıfatını giyinir. Peygamber efendimiz, kulluk halini anlatırken,

Beni gören Hakk'ı görür

demiştir. Sen kendinde ne görüyorsun? Şimdi fark etmelisin. Kulluğun, fenada ifna olan benliğin tekrar bekada var olması değildir. Kulluğun, benliksiz, nispetsiz zâhirlîktir ki Hakk'ın zâhirine verilen somutluk ismidir. Kul, kendisinin ve bu âlemin Hakk'ın sıfat tecellisi olduğu bilinciyle bulunandır. Senin aslında olman gereken haldir. Zaten yaratılma Kur'an'ı Kerimin Enam suresi 73 ayetinde,

O, gökleri ve yeri Hak ile yaratandır. "Ol!" dediği gün her şey oluverir. O'nun sözü gerçektir. Sura üflendiği günde hükümlanlık Onun dur. Gizliyi ve açığı bilendir ve O, hikmet sahibidir, her şeyden haberdardır.

denildiği gibi, Cenabı Allah'ın bilinmek istemesi ile ispata yani yaratılmışlığa çıkışında Hak ismi almasıdır. Sen bu âlemde her nereye bakıyor olursan ol, Hakk'a bakıyorsun, baktığında kendin dahi olsa bu değişmez gerçektir. Âlem aynadır, âlem aynasında görünen kendi bâtınıdır. Sen, bâtının olan Hakk'ın tafsilatına bakıyorsun. Mısri Niyazi sultan bu hususun beyanında, şöyle demektedir.

Hak'tan ayan bir nesne yok, gözsüzlere pinhan imiş.

Bu sözün üzerinde dur ve düşün. Şimdi dikkat et, bu makamın zevki de nihayet değildir, yol devam ediyor.

Arayış

Seyr ü sülûkünde Hakk'ın fiil tecellisine ulaştın. Burada kendinin Hakk'ın fiili olduğunu görerek, Hakk'ın fiilini giyinirsin. Hak ile halk dediğinin yani bâtınının ve zâhirinin bir olduğuna ulaşırsın.

Burada Hak da desen halk da desen birdir. Ruh da desen nefis de desen birdir. Bu zevkin Kamil'leri, ruhu zikredip onunla nefsi kastettikleri gibi, nefsi zikredip onunla ruhu kastederler. Nefisleri ruhları, ruhları nefisleri gibidir beyanı bu zevke erenleri anlatır, fark et. Bâtin olan ruhunun, zâhiri boyut olan dünyada nefis ismini almasıdır. Oğul, bu pencereden bak, nefsin Hakkın fiilidir ve fiil sadece bir iş yapmak değil, varlığının kendisidir. Sen, Hakk'ın vücudunu, sıfatını, fiilini giyinerek Rabbine nefisinden arif olursun, kendini Rabbinin adıyla okuyarak, Rabbinin kendinde hazır ve nazır bulur, Rabbinin okursun.

Ateşten uzak kalmasıyla kendi karanlığında üşüyen oğul!

Şimdi bak kendine nesin sen?

Vücudunu, sıfatını ve fiilini Rabbin mekânı eylemen sebebiyle yere göğe sığmayan Rabbinin varlığında ispat ederek Gönül denilen olursun.

Bu sebeple kendin, kendinden ve kendi tafsilatın olan bu âlemden Rabbe arif olursun. Muhatabın Rab, Rabbe muhatap olursun. Bilinmek için seninle zâhir olanı, kendinden bilen olarak aslına ermiş olursun. Bu senin Allah'ın katından gelen Vehbi'yendir yani yeniden doğumdur. Tıpkı, İsa As gibi. İşte, davet edilen oğul! İslam'ın özü, insanın ruhu, inancın imanı ve Küntü Kenz sırrıyla sırlayan Melâmî irfaniyeti, uruç ve nüzul, bilinen ve bilen, zâhir bâtin, ruh nefis, fena beka olan,

Eşhedü enla ilahe ille Allah ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu

beyanının ete kemiğe bürünmüş hali olmalısın. Şu sözü aslına ulaşma yolunda yol arkadaşı yap kendine;

“Bu âlem Hakikati Muhammediyenin tafsilatı olduğundan, Hz Muhammed, kendisinden gayrıyı, kendisinden gayrıya bildirmemiştir.”

Abdurrahim Fedâî Hz’ nin desturuyla zevkimizi sunmaya gayret ettiğimiz Vehbiye, Melâmî’den zuhur eden Muhammedi irfaniyetin, idraklara sunulmuş halidir. Okurken, anlayamadığın yerlerde nefsinin zan yürütme tembelliğine düşme. Orada dur ve düşün. Hatta arayış içine gir sor, soruştur, sorgula.

Gerçeği arayışın, görmene mani olanları, gözünün önünden kaldırma gayretin olsun.

Ey Talip, ey oğul! Daha önce de söylediğim gibi artık ateşle ısınman değil ateş olman vaktidir. Seni tutuşturup yakarak, yangınlığının aydınlığında, karanlıkta olduğun için göremediğin gömülü hazineyi görür hale getirecek iki salkım üzüm olan bu eserin kıymetini bilesin.

Cenabı Allah, yar ve yardımcın olsun.

Aşk u niyazlarımla.

Arayış

*Aşk bir ateş olsun gönlünde, kızıl kırmızı şavkı dolansın. Kalbinde, hücrelerinde, beyninde ve düşüncelerinde, gözünde, dilinde, işitmende, ayağında ve elinde dolansın, şavkı kızıl kırmızı alev. Değdiği yeri yaksın; yanmanın güzelliğine varıp aydınlanasın. Sonunda lââyık olup kavuşasın hazinene. Benliğinden yanıp arınmak çok hoştur korkma. Kızıl kırmızı bir alev sarsın benliğini. Varlığından eriyip, **gütmelisin kendine.***

Talip, elindeki dosyayı yavaşça kapatıp oturduğu sekiye hemen yanına bıraktı. Kalkıp odanın kapısını açarken, büyük bir güçle ve hızla toprağa vurulan ilk kazmanın, toprakta oluşturduğu şok dalgasını yaşıyordu. Mutfağa gidip kendisine bir bardak su alıp geri geldi. Odanın kapısını kapatırken, kapıyı değil de kendi algılarını kapatıyordu sanki dış dünyaya, tekrar yerine oturduğunda, gözleri camdan dışarıya bakıyor ama baktığı yeri görmüyor oluşu bu yüzdendi. Düşünceleri kendisiyle konuşma şeklinde geliyordu peş peşe. Dudakların kıpırtısına, mırıldanmalar eşlik ederek,

“Üzerinde yaşadığı hazineden habersiz yarı aç yarı tok yaşayan oğul! Ey üşüdüğü için sıcaklık arayan oğul! Görüyorsun, nasip olanı almak için hizmet lazım oğul! Düşün oğul! Bak oğul, insan yaşamında bir Allah dostunu, Allah'ın sevdiğini kendisinden daha değerli, canından daha çok sevilen eylesen ve hele ki onun için kendisini feda edersen bu yaptığı onun ömrünü boşa yaşanmamış yapar. Ey oğul! Artık ateşle ısınman değil ateş olman vaktidir.”

diyordu kendine. Sonra düşünmeye başladı babasının kendi mırıldamasında kendisine “*Düşün oğul*” dediği gibi. Babası kendisine sürekli oğul diye hitap ediyordu. Bu hitap ediş içini ısıtmıştı, üşüyen yanını. Oturduğu odanın soğukluğundan mı kaynaklı yoksa babasını kaybetmiş olmasıyla ateşinin sönmüş olmasından mı? Aralık ayındaydı ve hava soğuktu dışarda. Elinin tersini cama dayadığında “*Cam ne kadar soğuk*” dedi istemsizce.

Arayış

Düşüncelerinde babasının yarı aç yarı tok ibaresi vardı. Kendi durumu iyiydi ve para yönünden sıkıntısı yoktu kazancı yüksekti. Babası bunu biliyorken bu ibareyi vurguladığına göre burada bahsedilen maddesellik olamazdı, mana insanıydı o, her sözü manayla alakalı... Üzerinde yaşadığı hazineden habersiz beyanıyla da bu hakikat anlatılıyor olmalıydı. Aradığı sıcaklık kendi içinde miydi? Öyle söylüyordu. Isınmak için ateş olmalısın uyarısı, ateş olmak için tutuşmak, tutuşmak için ateşe yakın olunması gerektiğini anlatıyordu.

Sonra dosyayı tekrar eline alıp, giriş kısmını tekrar okumaya başladı. Yazılı ifadelerdeki oğul sözü kulağına oğlum olarak geliyordu ve bu kendisini mutlu ediyordu, içindeki içini yakan pişmanlık ateşini söndürerek. Kendi sesinden işitmek için oğlum hitabını bu sefer yüksek sesle okumaya başladı, oğul sözlerine geldikçe daha vurgulu bir şekilde. Okuması bittiğinde bu sefer düşüncelerinde, fukara Mehmet hikâyesi vardı. Yine kendi açlığına dönmüştü. Açlık fakirlikten kaynaklanıyordu ve buradaki açlık maddesellik olmadığından fakirlik de maddesellik olamazdı. O halde neydi bu fakirlik, neydi hazine? Fukara Mehmet gibi gösterileni yapmak mı gerekiyordu? Öyle söylüyordu babası,

“Artık ateşle ısınman değil ateş olman vaktidir. Seni tutuşturup yakacak, yangınlığının aydınlığında göremediğin hazineyi görür hale getirecek iki salkım üzüm olan bu eserin kıymetini bil”

diyerek. Mehmet’in yaptığı zorlu yolculuk da maddesel değildi o zaman, hazinenin, açlığın, fakirliğin maddesellik olmadığı gibi. Babası “Keşfet” diyordu da, neyi keşfedecekti; zor olduğunu mu yoksa zorluk sonucunda elde edilen hazineyi mi? Sonra, Abdurrahim Fedâî geldi aklına. Bu ismi çok önceleri dinlediği sohbetlerden hatırlamıştı. Babası, daha önceden işittiği için hatırlayacağından ve bildiğini kabul edişin daha kolay olacağından mı seçmişti bu ismi kullanmayı? Ne yapmıştı bu adam?

Ateş olup yanmak, yangınlığının ışığında kendi hazinesini bulup çıkartarak fakirlikten kurtulup açlığını tokluğa çevirmek gerektiğini anlatılmış olmasıyla anlamış ve bunun için babasının dediği gibi ateş olana yakın olup onu kendi canından çok sevmişti. Sevdiğinin önüne geçip Fedâî ismini almıştı.

Böyle mi yapmalıydı kendisi de? *“Hazineyi görüp çıkartmak için ölmek gerekiyorsa hazineyi çıkartmanın anlamı ne? Öldüm ben hazineyi ne yapayım”* dedi kendisine. Kararsızlıklar ve olmazlar, kendi varlık denizinde kıyıya vuran dalgalar gibi dövüyordu düşüncelerini. Ortam ne kadar sessiz, sokak ne kadar kimsesizdi. Gözleri camdan dışarısını seyrediyordu. Saat epey ilerlemişti, bastıran uykusuna karnının açlığı da eklenmişti.

Yerinden kalkıp mutfağa giderek kendisine yiyecek bir şeyler hazırladı dolaptan çıkarttığı peynir, zeytin gibi kahvaltılıklarla. Ziyarete gelenlerin getirdiği meyve sularından birini açıp bir bardağa doldurup, ekme sepetinden bir iki dilim ekme alarak masaya oturdu. Karnını doyururken aklına, Peygamber efendimizin halife Ömer’e,

“Noksan oldu ya Ömer! Canından da çok sevmedikçe beni sevmiş olamazsın.”

dediği geldi. *“O zaman, Abdurrahim Fedâî kendi canını feda ederek gerçekte sevmiş oldu kendisini tutuşturacak ateşi”* dedi kendisine. Evet, henüz fark edemediği şey kendi canından çok sevmenin, tutuşmaya hazır hale gelmek olduğuydu. Karnını doyurduktan sonra odasına geçip pijamalarını, yastığını ve yorganını alarak babasının odasına geri döndü.

Oturduğu sekiye yatarken sabah uyandığında duvarda asılı babasının gülümseyen yüzünü görmek isteği vardı oğlum hitaplarının kendisinde oluşturduğu mutluluktan sonra.

Gözlerinin önüne bir gün babasının eve erken geldiği, kendisine *“Oğlum gel buraya”* diye seslendiği gelmişti.

Arayış

Babasının yanına gittiğinde elinde o çok istediği mavi topu görünce nasıl da sevinmişti. Sevinçten yüksek sesle “*Oley be, babam benim*” demişti hızla kucağına atlamış babasına sarılmış, babası da kendisini öptükten sonra kucağından indirip “*Hadi gel bakalım bana gol atabilecek misin?*” demişti.

Birlikte evin yan tarafındaki arsaya gitmişlerdi. Hemen iki taş alıp kale yapıp kaleye geçmişti babası. Elinde yeni alınan mavi topuyla kaleden biraz uzaklaşıp topu yere koyup toptan uzaklaşarak koşup nasıl vurmuştu topa kuvvetlice. Her gol atışında babası aslan oğlum, golcü oğlum diye seviniyordu kendi sevinçlerine eşlik ederken. Oynayırları bittiğinde eve gelip annesine “*Anne, bir sürü gol attım babama, yendim babamı*” dediğini şu an bile işitiyordu, babasının oğlum deyişlerini de...

Uzak olana, kendi iç dünyanda kendinden daha yakın olmak bu olmalıydı.

Uyandığında saatin on bir buçuk olduğunu gördü. Mutfaktan annesinin yaptığı hazırlık esnasında çıkarttığı sesler geliyordu. Yerinden kalkıp banyoya gitti önce, oradan mutfağa geçip hazırlanan masaya oturdu.

- Günaydın anne.
- Günaydın oğlum. Nasılsın?
- İyiyim. Saat epey ilerlemiş, çok uyumuşum.
- Gece geç yattığın için kaldırmadım.
- Evet, baya geç yattım.
- Hayırdır?
- Dosyayı okumaya başladım, biraz okuyup sonra üzerinde düşündüm.
- Nasıl buldun?
- Zannettiğim gibi değilmiş anne.
- Sen nasıl zannediyordun ki?
- Biliyorsun işte. Bana kızgınlığını anlattığını falan.
- Ne gördün?
- Babamın bana kendimle alakalı uyarılarını, nasihatlerini gördüm okuduğum kısımda.
- Güzelmiş. Peki, ne düşündün.
- Babam, “Ateşle ısındığın yeter, ısınmaya devam etmek istiyorsan kendin ateş olmalısın” demiş. “Ateş olmak için tutuşmalı, tutuşmak için ateşe yakın olmalısın” diye devam etmiş. “İçinde tutuşmaya hazır odun var, o senin hazinendir. Onu çıkartırsan zengin olursun” şeklinde devam etmiş. Mehmet isminde fakir bir adamı anlatmış sonra da Abdurrahim Fedâî'nin yaptığını örnek gösterip “Ateşi sevmelisin” diyor.

Arayış

- Oğlum, baban seni severdi ve senin iyiliğini isterdi hep. Anlattıkları yine senin iyiliğin içindir bundan emin ol.
- Eyvallah. Lakin ateşe yakın olup tutuşup yanmalıysam bu nasıl benim iyiliğim olacak? Onu düşündüm biraz.
- Bak evladım! Mevlana Hz'nin bir hikâyesi var. Diyor ki,

“Akıllı bir zat ata binmiş gezerken, toprağa oturup sırtını ağaca yaslayıp uyumakta olan bir adamın ağzına yılan girdiğini görür. Yılanı ürkütüp kaçırayım diye atını adama doğru sürer ama yılan adamın ağzından içeri girmiştir. Akıllı süvari, yapılacak tek işin, yutana hissettirmeden yılanı çıkarmak olduğunu biliyordu. Atını sürerken kamçısını belinden çıkartıp adamın yanına gelince uyuyan adama öyle bir şiddetle vurdu ki, ilk vuruşta uyandırdı. Vurmaya devam ederken adam kaçarak bir ağacın altına koştu. Ağacın altında dökülmüş taze ve çürük elmalar vardı. Süvari bir kamçı daha vurunca adam elma ağacına kaçtı. Süvari "çürük elmaları ye!" diyerek vurmaya devam etti. Dehşet ve korkuya kapılan adam çürük elmaları o kadar yedi ki, çıkaracak gibi oldu. Elmaları yiyen adam bağırdı,

"Ey emir, ben sana ne yaptım ki bana kahredersin? Şurada ne güzel uyuyordum. Şiddetli kırbaçları ve çürük elmaları yemem reva mıdır? Eğer benim hayatımda, senin bana bir adavetin varsa, öldür de kurtulayım. Bu kadar zulüm olmaz ki, seni gördüğüm saat ne kadar uğursuz bir zamanmış senin yüzünü görmeyene ne mutlu."

Sözleri bitmeden kamçıyı öyle şiddetle yedi ki, yeniden koşmaya ve elmaları yemeye başladı. Süvari, rüzgâr gibi adamın peşini bırakmadı, adamı gece vaktine kadar koşturdu. Vaktaki çürük elmalar sıcak havada şiddetli koşma sonucu, midenin içinde çalkalana çalkalana şurup haline geldi, derken kustu ve kapkara yılanı da hortum gibi çıkardı.

Adam hayretle bir yılanı baktı, bir de süvariye. Yılanın kendinden çıktığını görünce süvarinin atının önünde secdeye kapanır gibi yere kapandı. O çirkin, karayılanın muhakkak ölümüne sebep olacağını bildiğinden, kırbaçların acısı geçti, koşmanın yorgunluğu da bitti.

Şimdi ne yapması lazım? "Sen hakikaten Cebrail as' mısın, bana yetiştin. Sen Hüda-i Teâla'nın velisi misin ki Hızır as gibi yetiştin. Sen, ben uyurken yılanın ağzıma girdiğini ne bildin? Çıkarmanın usulünü nasıl bildin? Seni gördüğüm an hayatımın en mübarek saatiymiş."

diyerek pişmanlığını dile getirdi."

Görüyor musun evlat! Nefse tabi akıl ile yapılan yorum bize eziyet gibi gelebilir ama aslında kahır değil lütuftur. Babanın sözlerini içinde bulunduğün anlayışla yorumlarsan anlatımların işaret ettiği yeri göremezsin. Gerçekler ancak şartsız bakılınca görünürler.

- Eyvallah anne, eline sağlık afiyet olsun.

Talip, masadan kalkıp ellerini yıkadıktan sonra kendi odasına gidip kıyafetlerini giyerek babasının odasına geçti. Kapıdan içeri girdiğinde akşam yatarken masaya bıraktığı dosyaya bakıyordu. Dosyanın üzerindeki **SANA** yazısı adeta sesleniyordu kendisine, **SANA...**

Sekinin üzerine otururken bu sefer düşüncelerinde, babasının

"Karanlığın içinde el yordamıyla görmekle, ışık altında görmek aynı değildir evlat. Görebilmek için tanımak lazım gelir, tanımadığını göremezsin."

deyişi vardı. Neyi tanımalıyım? Diye sordu kendisine. Babası,

Arayış

“Sır, İslam’ın girişi ve bütünlüğü olan, Eşhedü enla ilahe ill Allah ve eşhedu enne Muhammeden Abduhu ve Resuluhu beyanıdır.”

diyordu ya tanınması gereken bu mıydı? Peygamber efendimizin,

Nefsine arif olan Rabbine arif olur

beyanı, Hallacı Mansur’un

Ene Hak

demesi, yine Peygamberin,

Beni gören Hakk’ı görür

sözü ve babasının,

Kendi karanlığında üşüyen oğul! Şimdi bak kendine nesen sen?

beyanları, hangisiydi ya da hepsi miydi? Karanlığın içinde el yordamıyla görmek bu olmalıydı. O kadar uzaklaşmıştı ki babasından ve dolayısıyla babasının anlatımlarından, bu sebeple göremiyordu sözlerin işaret ettiği yeri. Sadece bu sözleri daha önceden işittiği için biliyor olduğunu zannetmesi miydi el yordamıyla görmesi?

Soruların üst üste gelişleri karşısında bir nefeslik mola almak adına duvarda asılı resme baktı,

“Ah babam ah! Ne kadar derinlere gömülü bu hazine”

dedi sesli bir şekilde. Tam o sırada kapı açılırken annesi “*Ne oldu Talip, bir şey mi istedin?*” diyordu.

Karşısına yine bir soru çıkmıştı. Ne kadar çok sorularla karşılaşılıyor yaşamda, şimdi fark etmeye başlıyorum düşüncesi geldi aklına.

“Yok, anne yok bir şey”

diye cevap verdi. Arkasından,

“Anne ben çıkıyorum bir şey lazım mı?”

bu sefer kendisi sormuştu.

Adımları otobüs durağına doğru ilerliyordu. Evden çıkışı öylesine değil hedefi olan çıkıştı bu gün, gideceği yer belliydi, **çağırılıyordu kendine...**

Arayış

Bir zamanlar şehrin kıyısında olan ama şimdi iç bölgesinde kalan oturdukları mahallenin kendi evindeki gibi siteleşmek yerine hala sokak olarak devam edişi, eski kendisiyle arasındaki köprü oluyordu. Bindığı otobüsle ilerlerken şehrin nasıl da büyüdüğünü, her tarafın değiştiğini ama bu büyümenin ne kadar plansız ve çarpık, düzensiz, kendi bildiğine olduğunu gözlemliyordu. Evet, şehir büyümüştü ama kendi bildiğine çarpık ve kimsesiz...

Büyüme planlı, düzenli ve birliktelikli olmalıydı. Şehirde ben hâkimiyeti vardı ve bu ben, insanı kimsesizleştiriyordu. Varsın ama varlığın anlamı itibariyle yoksun aslında. *“Ey Bursa, ey kendi bildiğine büyüyen, kalabalıklaşan, karmaşık, sıkışık, kara gürültüye teslim Bursa!”* dedi camdan bakarken kendisine benzeyen Bursa’ya. Bir şehirle bir insan nasıl da benzerdiler birbirlerine. Düşünceler ve söylemler arasında ilerlerken otobüste yanına oturan bir amca, söylediğini duymuş ve kendisine dönüp *“Evet, doğru söylüyorsun evladım! Bursa güzel şehir, evliyalar şehri ama güzelliğini kaybettik kalabalıklaşmanın, çarpıklığın içerisinde. Şimdi Bursa’ya baktığında o eski güzelliğini değil, güzelliği örten betonarmeyi görüyorsun, ne üzücü.”* deyiverdi. Talip kendisiyle konuşmaya başlayan amcaya bakıp *“Evet, amca bunu biz yaptık kendimize.”* diye cevap verdi.

Otobüsün, inmesi gerektiği durağa yanaştığını görünce müsaade isteyip kalktı yerinden. Otobüs tamamen durunca açılan kapıdan inerken *“Bunu biz yaptık kendimize”* sözünü işitiyordu hala kulaklarında.

Ocağa doğru ilerlerken, kapalı çarşının içinden geçtiği esnada esnaf dükkânlarının hepsinin aynı şekilde restore edildiğini gördü. Mobilyacıların arasından çıkıp tramvay raylarının üzerinden yolun karşına geçip ocağa yakınlaşırken içinden bir şeyler alıp götürmek geldi. Havanın soğuk olmasından dolayı sıkıca sarıldığı montunun cebindeki ellerini daha çok yakınlaştırıyordu birbirine. Yol kenarında kestaneciyi gördüğünde sıcak kestane almaya karar verdi. Kestaneler mangal üzerinde delikli sac üzerinde kavruluyordu. Yarım kilo alarak yoluna devam etti. Ocağın kapısından girerken gözleri tanıdık bir sima arıyordu, kendisine çağırılışının davetine icabet ederken.

Aradıklarının içerdeki odada oturduğunu camdan görünen kalabalığı fark edince anladı. Ocağın iç kapısına geldiğinde ocağı çalıştıran Ali kendisine “*Hoş geldin kardeşim*” dedi. Ali’nin kardeşim ibaresine hoşnut olmuş bir halde içeri girerken üzerinde yabancılık kokusu vardı. Onun girdiğini gören dervişan ayağa kalkar ve içlerinden birisi kendisine yer verir. Talip, gösterilen yere otururken bakışları Kenan abisindedir. Elindeki torbayı açıp ortada duran sehpaye koyar. Kenan sehpaye koyulan içi kestane dolu torbaya bakıp gülümseyerek önce canlara sonra Talip’in gözlerine bakıp,

- Hayırdır Talip?
- Hayır, abi. Gelirken içimden geldi beraber yeriz diye düşündüm.
- İyi yapmışsın. Dostların yanına eli dolu gönlü boş gidilir.
- Nasıl abi?
- Eli dolu gidilir ki bu sizinle birlikte bir şeyler yapmak daha güzel, Gönlü boş olunmalı ki siz kendinizle doldurun demektir. Misal, dolu bardağa hiçbir şey konulmaz.
- Dolmak için var olanı dökmek lazım o halde.
- Evet, neler yaptın dünden beri?
- İyi abi, akşam dün bahsettiğim dosyayı okumaya başladım.
- Eyvallah. Konuşmak ister misin?

Arayış

- Tabi abi, babam “Sır, İslam’ın girişı ve bütünlüğü olan, Eşhedü enla ilahe ille Allah ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve Resuluhu beyanıdır.” demiş. Bu sır değil ki herkes bunu biliyor. Sır herkesin bilmediğı değil mi?
- Evet, sır herkesin bilmediğine denir doğru söylüyorsun. O zaman efendi herkesin bildiğı bir şeye sır diyorsa yanılıyor mu yoksa göremediğimiz bir şey mi var, ne dersin?
- Sanırım göremediğim bir şeyler var.
- Eşhedü ne demek?
- Hatırladığım kadarıyla şahit olmaktı.
- Eyvallah. Şahit olmak anlamına geliyor. Peki, şimdi eşhedü yerine şahit kelimesiyle söyleyelelim bir kere daha. Ben şahidim ki Allah’tan başka ilah yoktur. Sende söyle.
- Ben şahidim ki Allah’tan başka ilah yoktur.
- Peki, ilah nedir?
- İlah, Allah’tan başka bir Allah ve put demek değil mi?
- Bak şimdi Talip, ilah Allah’ın kendiliğidir. Güvenilecek, sevilecek, sığınılacak, zikredilecek, bilinecek olan, varlık diyerek özetlediğimiz varlığın esası olan bir iş yapabilmen, sıfatlanman ve vücudlanmandır. İlahe bu anlamlar ile bakarsan sen az önce ne dedin?
- O halde ben az önce, ben şahidim ki Allah’tan başka sevilecek, bilinecek, güvenilecek varlık yok, dedim.
- Evet, aynen öyle, şimdi bakalım şahit misin? Eğer senin için Allah’tan başka varlık varsa sen henüz şahit değilsin.

Kenan, yanındakilere dönüp “Siz ne dersiniz canlar” dedi. Aralarından birisi “Eyvallah efendim, Allah’tan başka ilah olmadığına şahit olanın kendi varlığı Allah’ta fena bulur yani yok olur” şeklinde cevap verdi. Talip, önce duyduğu cevaba sonra Kenan abisine tıpkı babası gibi efendim denilmesini ikinciye işitiyor oluşuna şaşırmişti. Aslında şaşkınlığı anlayamayışından geliyordu. Kenan abisine dönüp,

- Allah’tan başka ilah olmadığına şahit olanın kendi varlığı Allah’ta yok oluyor ise benim varlığım kalmaz, o zaman ben

varsam henüz şahit olamadım yani ben aslında kelimeyi şahadet getirmediğim henüz öyle değil mi?

- Aynen öyle. Şimdi düşün, sır mı değil mi?
- O zaman sır çünkü daha önce muhakkak işitmiş olmama rağmen ben bile şimdi işitiyorum bu gerçeği. Peki, varlığım yok olacaksa ben ne olacağım?
- Sen gerçekte var olan dirilmişlerden olacaksın. Hatırlarsan sana diriler ölmez, ancak ölümler ölür demiştim.
- Hatırladım. O zaman babam şahitlendim.
- Hem şahitti hem de şahit ettirendi efendi.
- Eyvallah abi. Sohbet için teşekkürler, müsadelenle ben gideyim.
- Fırsat buldukça gel sık sık, sohbet ederiz.
- Gelirim abi. Ama benim yarın sabah kendi evime gidip almam gerekenler var, onları alıp geleceğim.
- Hayırlı yolculuklar oğlum.

Kenan abisinin kendisine oğlum deyişinde babasının kendisine bıraktığı dosyadaki oğlum deyişinin sıcaklığını hissetmişti. İçinden bir an evvel eve dönüp dosyayı okumak geliyordu şimdi, hızlı adımlarla ilerlerken...

Talip eve gelip kapının zilini çaldığında kapıyı güleç yüzüyle annesi açtı. “*Hoş geldin oğlum*” deyişiyile, Talip “*Hoş buldum*” anne diyerek içeri girdi. Banyoya gidip elini yüzünü yıkadıktan sonra salona annesinin yanına geçti.

- Anacığım nasılsın bu gün, neler yaptın?
- Nasıl olayım oğlum iyiyim Allah’a şükür. Evdeydim gelen olur diye çıkmadım dışarıya. Sen neler yaptın?
- Ocağa gittim, sohbet ettik Kenan abiyle.
- İyi olmuş. Ne konuştunuz?
- Dosyada okuduğum bir söz vardı onu sordum. Aldığım cevap beraberinde başka sorular getirdi. Gerçi cevapları bulanık da olsa görüyorum ama netleşmesi gerektiğini de biliyorum anacığım.
- Zamanla evlat zamanla ama yolda kaldıkça zamanla. Talebin doğrultusunda hizmetin olmalı.
- Ne istiyorsan o yönde yol almalısın diyorsun yani.
- Evet, isteğin kendi kanaatin olmalı. İstiyorsan o halde yapmalısın.
- Tıpkı, bu evi terk edişim gibi değil mi?
- Bu arada oğlum, Kenan’a abi demesen daha iyi olur. Abi demen hele dervişanın yanında abi demen hoş olmaz. Bizler meydan edebiyetle yetişmiş insanlarız. Edep, erkân neyi gerektiriyorsa onu uygulama konusunda öncü olmalıyız. Senin meydandan uzak oluşun seni avam mesafesinde tuttu lakin ismin Talip değil efendinin oğlu olarak geçiyor. Baban

Kenan'ı kendi temsil ettiği makama layık bulup vazife verdi. Artık o senin Kenan abin değil bu meydanın efendisi. Sen de efendim dersen erkâna uygun davranmış olursun. Erkânı uygulayanlar gönüllere girerler.

- Bunu fark ettim biliyor musun? Dervişan efendim dediğinde anladım. Tıpkı babama efendim dediklerindeki samimiyet vardı sözlerinde. Benim de içimden efendim demek geldi ama sonra abi dedim.
- İçinden gelen olması gerekendir oğul. İçine ekili erkândan geliyor. Hadi, yemek yiyelim.

Annesi yavaşça oturduğu yerden kalkıp mutfağa giderken Talip Kenan efendinin kendisine oğlum deyişindeki sıcaklığı anımsadı. Yok oluşuyla gerçekte diri olarak var olacağını düşünüyordu. Annesinin “*Hadi oğlum sofra hazır gel*” sözüyle oda mutfağa gitti. Yemek yenildikten sonra, tekrar salonda otururken annesinin telefonu çaldı, arayan Kenan efendiydi. Gelmek için destur istiyordu. Annesinin “*Buyur oğlum*” deyişinde de hissetti bu sıcaklığı. Kimin kime söylediğinin önemi yoktu söyleyen ve söylenen isim farklılığıydı o kadar. Hangi isimden hangi isime söylenirse söylensin, söyleyen bir söylenen birdi birlik deminde, dirilirse.

Yarım saat sonra kapı çalındığında kapıyı Talip açtı. Karşındaki Kenan efendiyle eşine “*Buyurun, hoş geldiniz*” dedikten sonra Kenan efendi “*Eyvallah oğlum hoş bulduk*” deyip içeri geçtiler. Arkalarından kapıyı kapatarak o da içeri girdi. Kenan efendi ve eşi sırayla annesinin elini öpüp hatırını sorduktan sonra salon kapısının girişinde sol tarafta bulunan üçlü koltuğa oturdular.

Talip eskiden kalma yerleşmelikten olsa gerek, önlerine sehpa koyup birer bardak su getirmek için mutfağa gitti. Mutfaktayken kendi telefonu çalmaya başladı. Telefonunu cebinden çıkarttığında ekranda Selim yazıyordu. Telefonu açıp,

- Efendim Selim.
- Nasılsın Talip, görüşemedik kaç gündür, merak ettim.

Arayış

- Sağ ol iyiyim sen nasılsın?
- Ben de iyiyim. Nasıl toparladın mı biraz?
- Daha iyi, nasipse yarın gelip arabayı ve birkaç kıyafet alacağım yarın konuşuruz.
- Tamam. Gelip alayım mı seni?
- Yok, gerek yok otobüsle gelirim ben.
- O zaman terminalden alayım ararsın tamam mı?
- Bakarız, hadi hayırlı akşamlar.

Talip telefonu kapatıp elinde iki bardağın olduğu tepsiyle salona girer. Tepsiyi sehpayaya bırakıp camın önündeki tekli koltuğa oturur. Babasının her zaman oturduğu tekli koltuğun yanındaki sehpanın yanındaki koltuğa...

Annesiyle, Kenan efendinin konuşmalarını dinliyordu. Kenan'a Efendi gözüyle bakması, o isimle zikredilen babasıydı ya babasına saygısızlık mı yapmış olacaktı. Sonra konuşma durup sessizlik sardı odayı. Talip, Kenan'a dönüp, içindeki tüm olmazlara ve babasının yerine gelmiş olmasını kabullenemeyişine rağmen annesinin sözünü çiğnememek adına "*Efendim*" diyerek söze başladı. Kenan Efendi, Talip'in kendisine efendim deyişindeki sıkıntısını gördüğü için gözlerine bakıp gülümseyerek "*Buyur oğlum*" diye cevap verdi. Talip,

- Bu gün şahadet etmek üzerine anlattıklarınızı düşündüm, nasıl olacak bu?
- İsteyerek.
- Yani varlığım nasıl yok olacak?
- Gerçekte zaten hiç olmadığını kabul ederek...
- Kabul ederek mi?
- Evet, kabul ederek başlar. Bu senin kendi kanaatin olmalı ve kabul etmelisin.
Misal, henüz içinden tam anlamıyla kendi isteğinin olmadığı halde bana efendim deyişin gibi. Efendim deyişin bunu kabul edişinden gelmiyor mu? İşte, aynen öyle...

Senin ben deyişin aslında Allah'ın ilahlığıdır. O ilahlıkta kendini gördüğün için şehadetin yok. Allah'ı gördüğünde şahit olacaksın.

- Peygamber efendimizin “Nefsini bilen Rabbini bilir” sözünü anlatırdı babam hatta bıraktığı dosyaya da yazmış. Peki, Hallacı Mansur'un “Ene Hak” sözü de mi şehadetten söylenmiş bir söz?
- Şimdi, kendi varlığını Allah'ta yok edip Allah'tan başka ilah olmadığına şahit olan ben Hakk'ım derse söz doğru olur mu?
- Bilmiyorum.
- Bak şöyle örnekleyelim. Doktorluğa şahit olmak isteyen birisinin doktorlukta yok olması, doktorluk için yapılması gerekenleri yapmak için diğer yaptıklarını terk ederek kendisini sadece doktor olmaya adanmasıdır. Bu adanmışlık ile terki dünya olup tıp okuyup mezun olduğunda doktorluğa kendisinde şahit olur ve bu şahitlikle ben doktorum derse doğru demiş olur mu?
- Tabi ki doğru olur. O zaman bu örnekle bakarsak o kişi “Beni gören doktor görür” dediğinde de doğruyu söylüyordur.
- Eyvallah. Peygamber efendimizin “Beni gören Hakk'ı görür” beyanına bu pencereden bakmalısın.
- Babam “Kendi aslına kendinde şahit ol” diyor o zaman.
- Aynen öyle Talip, aynen öyle... Seni sana bildiriyor, o halde sen de kendini kendinde bulacaksın.

Sohbet bu şekilde biraz daha devam ettikten sonra Kenan Efendi, Fatma anneye dönüp “Anacığım bize destur var mı?” diye sorduğunda “Eyvallah oğlum” cevabını alan Kenan Efendi oturduğu yerden kalkarken Talip'e, “Sen okumaya devam et evlat, okudukça göreceksin” der. Talip, Kenan efendiyi ve eşini uğurladıktan sonra annesinin yanına dönüp yarın sabah kendi evine gidip arabasını ve birkaç eşyasını alacağını, oradan iş yerine uğrayacağını söyler. Annesinin peki oğlum, cevabıyla babasının odasına girer. Sekiye otururken gözü dolaptaki üzerinde Gül Kokuları yazılı kitaba takıldı.

Arayış

Kitabı eline alıp içinden rast gele bir sayfa açtı. Sayfada, **“Tövbenin sağlıklı olması için tövbe edilen hallerden uzak durmak gerekir”** yazıyordu. **“Uzak durmak”** dedikten sonra kendisine, devam etti **“O halde beni şehadetten uzak tutan ne ki ondan uzak durmalıyım?”**

Anlaması, anlamış olmakla görmesi gereken o kadar çok şey vardı ki varmak istediğinin uzaklaştığı yer olduğunu fark etmeliydi önce.

Elindeki kitabı aldığı yere bırakırken kırmızı renkli kapağı olan başka bir kitap çekti dikkatini. Kitabı eline alırken **“Bunlar babamın kitapları, bunları okuyordu”** diye düşünüyordu. Kitabın ön yüzüne bakıp arka yüzünü çevirdiğinde kapakta,

“Ey Sevgili Canan! Tur dağında Musa ile konuşan, güzelliğinin tecellisiyle varlık bırakmayansın kendilerinden geçerler cemalini görenler”

yazısı tüm gün boyunca yapılan konuşmaların özetiydi sanki ve sanki her şey ona aynı hakikati haykırıyordu,

“Tövbe edip uzak durman gereken; Rabbin tecellisine şahit olduğunda kalmayacak olan kendi varlığındır”...

Sonra kitabı yerine koyup masanın üzerine bıraktığı dosyayı aldı. **Sen Alemin Nüktesinin Anla!...** Elinde dosya tekrar sekiye oturduğunda bu sefer üzerinde endişe değil sevinç vardı. Sevinçle dosyayı açıp dün kaldığı sayfaya kadar çevirip yeni sayfayı okumaya başladı.

RİSALE-İ VEHBİYE

Bismillahirrahmanirrahim

***Hüdaya hamdü şükür olsun, yarattı kudretinde ol
Kamu eşya ve mevcudat, anın emrin edip makbul.***

***Bi külli Âlem-i ala dahi esfel'de kim vardır
An'ı tespih edip cümle, dahi secde kıluplardır.***

***İçinde Nusha-yi insan ki zatına olup mirat
Kılıptur cümleye serdar, ana olmuş delil bizzat.***

***Salât ile selam olsun o Fahrül enbiyaya kim
Buyurmuştur hadisinde, bilen nefsin olur hemtam.***

***Dahi Alû ve ashabına salat olsun ana hem de
Ki cümlesi ana kurban, oluptur bilesin sende.***

***Gel ey cana işit bir söz nedir insan, nedir hayvan
Birinden, birini fark et, olasın ta ki sen İNSAN.***

***Buyurdu Hakk kelâmında, “Halakna Ahsen-ü takvim”
“Sümme redednahu dedi ki sana eyledi tefhim.***

***O “kim nefsin bilmiştir, buluptur “Ahsen-ü takvim”
O kim, nefsin bilmedi, odur o, red olan akvam.***

***Nicedir nefsin bilmek, diyem sana işit cana
Ki mürsidde olurmuş ol, çalış var sen dahi ana.***

Arayış

*Bilir misin nedir mürşid, o bir mazhar-ı küldür.
Anınla bitti hep işler, o mazhar-ı Hakk olmuştur.*

*Sakın sanma ki resimle, dahi esma ile oldur
İkisinden mukaddestir, hemen irfan ile tamdır.*

*Kalanlar işbu resim içre, O'dur Asbab-ı kıyl-ü kal
O esma'yı olan şeyler, hemen bir Hırka'dur biri şal.*

*O bir mürşidi Hakikat kim ki ilmin aldı Ahmet'ten
O Mazharı Hakikattir, O'dur Aşk-ı veren candan.*

*Buyurmuş Mürşidi Hakkiki, ikiye müştemil insan
Biridir cisim hem dahi, biri Ruh-u olan burhan.*

*İkisin hükmünü cami, gelip âlem-i meydana
Anın çün geldi Kur'an da, anın halkına "Yedeyye"*

*Çün işittin bunu cana, işit nefsinin bilmek ne?
Diyem sana biraz sözler, bilesin sen nesin hem ne.*

*Sakın Hakk'dan irak sanma, Hakk'ı hariç dahi sanma
Ki "Venahnü akrebü" sırrı, bil imdi sendedir yanma.*

Hicab-ı zatına zatın, değil gayri işit cana
Sıfat'ı hem sıfat'ına, dahi ef'al delil ana.

Anın çün dedi kâmiller; Makamat-ı Velâyet kim
Olup altı makam bil sen, nice bildirdi Mürşid kim.

Dahi ol üç makam bil sen; Makamat-ı Fena derler
Makamat-ı uruç bir nam, an'a vermiştir Kâmil'ler.

Birine tevhid-i ef'al, biri tevhid-i sıfat olmuş
Biri tevhid-i zattır hem, bilen nefsin böyle bilmiş.

Makam-ı tevhidi ef'al, işit cana neye derler
O ef'al ki sana nisbet, olurdu nisbeti fiiller.

O fail'i Hakikîye edersin nisbetin meşhud
Ki ta "La faile illâ hu" ola sana maksut.

Bu makamda olan fani, cemi-l ef'ali harekâtta
Hemen gördü dahi bir yer, mütecelli vücudatta.

Rububiyet zuhur etmiş, göründü sırrına anın
Harekâtta, sekenatta, görür mahbub-u hem yarin.

Varıp cennet-i ef'ale, telezzüz aldı asardan
Cemi'i ef'ali ana verdi, nice ezvak-ı lezaizden.

Bu makama dahi derler, üç isim ile müsamma imiş
Birisı tevhid-i ef'al, biri fenayı ef'al imiş.

Tecelli-i ef'al hem derler, ana nam işit cana
Bu takriri mürşiddir, kulağın tut hemen ana.

Makam-ı tevhid-i sıfat, gel ey oğul ne sırdır bil
Bu bir telkin-i Ahmed'dir, anınla Hakka olmuş il.

İşit cana sıfat yedi olupdur hem sen de bil
Biri hayat, ilim, iradet, kudret bil.

Biri semi ve basar dahi, kelâmıyla yedidir hem
Üç bâtın olupdur bil; Hayat, ilim, iradet hem.

Dahi zâhir olan kimler, işit cana diyem sana
Biri kudret, biri semi, biri basar, kelâm cana.

Bu dördüne müzâhir var, biri eldir biri dildir
Biri kulak biri gözdür, bunlarla zâhir olmuştur.

Dedi "Mefatih-ül gayb" nam, ana ehl-i dilan cana
Hemen Hakk bab-ı feyzine, Mefatih eylesin sana.

Arayış

İşit oğul diyem bir söz, bu makamın nedir zevki
Ki zikrolan sıfatları bil, nice sende olur şark-ı.

Ki ol seb'a ait sıfatın, olan nisbetini ver sen
O mevsuf-u hakikîye, an'a şahit olasın sen.

O bir nisbet sıfatı kim, ederdin kendine nisbet
Fena et, Hakk'a ver cümle, arada kalmasın nisbet.

Ki ta "La mevsufe illâ hu" görürsün sana meşhud
Hemen sen mücellâyı evsaf, mezkûr ol behey Mahmut.

Tamam, mahv-ü fena et sen, ne var sıfatını cümle
Kalırsın bir kuru mirat, görünür vech-i bilcümle.

Bu makama dahi üç nam, hakikat ehl-i vermişler
Biri Tevhid-i sıfat, biri fenayı sıfat ki demişler.

Tecelli-i sıfat hem de ana hem nam vermişler
Çalış cana seni Tefvik, hemen Hakk sana kılsınlar.

Gel ey cana üçüncüsü, Makamatın dahi bil sen
Dediler Tevhid-i zattır, işit cana ne sırsın sen.

Ki ol nisbet kim, vücudu kim, edersin kendine nispet
An'ı mahvet fena kıl sen, Hakk'a sen eyle gel nispet.

Aradan çık görünme hiç ki sende kalmaya eser
O zat-ı Hakk O'dur mevcut, olamaz mevcut ol beşer.

Buna fena-yı zat derler, Tecelli Zat dahi bir nam
Demişler Arifan cana, bir de Tevhid-i zat nam.

Bu üç makama derler hem, Makamat-ı URUÇ bil sen
Ki Arifan makamatta, giderler miraca ey can.

Vücudun ger fena ettinse, Hakkın sen vücudunda
Vücudun mahvedip fani, eser kalmadı hiç sende.

Fena fizzati buna derler, alış subhu dahi çam'da
Ki "La mevcude illâ Allah" anın sırrı dahi sende.

Bilesin "Küllü men aleyhe fan "sırrı meşhudun olsun bil
Ki "İllâ veche hu" sırrı, zuhur etsin sana o il.

Bilesin "Mutu kable ente mutu" sırrın her dem
Nice tuttu o sırr cümle, hem Afakî dahi Âdem.

Mukaddes olasın şirkten, dahi evham-ı hayaletten
İesin zat-ı mutlaktan, şarabı-ı Nuş'ı Zattan.

Kalasin hiç dahi, hiç hiç, durasin hiç dahi, hiç hiç
Görürsün hiç dahi "hiç hiç" bilirsin hiç dahi hiç hiç.

Bu bir sırdır işit cana, sakın şek etme gel sen de
Bu bir Nur-i ahaddır kim; tecelli eylesin, eylesin sen de.

Vücudun Tur'u Musa'yı veş, gelir Mahbub-ü hem mücellâ
Görürsün Musa'yı veş, Hakkın nice sırrı olur peyda.

Hüdaya dem be dem nurun, dahi sübhata vehin
Lezaizin tecelli kıl tadalım cüray-ı canın.

Bihakkı Hazreti Ahmed, bihakkı noktayı vahdet
Bihakkı sırrı ehl-i beyt ki anınla buldular lezzet.

Bu üç makamda hatmoldu kelimat-ı fena sen bil
Gel ey salık biraz sözler işit benden ana tut dil.

Nedir sırrı beka anla nedir ihya nedir ibka
Nedir mahşer, nedir haş-ü kıyam nedir, nedir ecla.

Makamat-ı bekadan bil dediler ana hem "cem" nam
Makamat-ı cem nedir cana, alan zevkin alır hem tam.

Bu bil hem sırfu vahdettir helâk olmuş ne kim kesret
Göremez ehli cem olan, nedir âlem nedir kesret.

Arayış

Bu bir sekr-i Muhammed'dir, alan bu hamradan lezzet
Uruptur narayı enaniyetten menem ol zat.

Bu makamda helak oldu rüsumat hem sıfatı esma
Hemen bir zat dürür ancak, ne kim var cümle kimya.

Velâkin dedi kâmiller, bunun zevkin alan diller
Bu bir haldir ubur etmek olur efdal böyle derler.

Hüdaya hamd-ü şükür olsun, o mürşidin elin tuttuk
O kapıda dahi durduk, o hazrete dahi vardık.

O zata dahi hem kuluz, sivasın bilmeyiz asla
O zattan gayri yok dâna, hüvel mürşid dürür kat'a.

Makam-ı cem dürür biri ki la sahile lehü asla
Anı tarifte cümle olmuş oldu acize kat'a.

Anın zevki dahi keşfi, tecelli-i nuru Ahmed'dir
Çalış cana zuhur etsin, o nurdan Mustafa sırdır.

Makam-ı cem'e arifler dediler seyri mahbubi
Bir adı seyri billâhtır, bu seyirde gördü mahbubu.

Makam-ı Hazreti cemi işit, cana diyem sana
Bu bir makam-ı Ahmed'dir, giyer salik libası esma.

Dediler kurbu Nevafil, anın namını bil aha
Nitekim kurbu feraiz demişler ceme ey cana.

Bu makamda zevk alanları giyindiler sıfat-ı esma
Makamat-ı fenada verdiğin aldı behey şah'a.

Bu makamda mezâhiri sıfat vallahi olup salik
Enel hay ve Enel Kadir diyerek Hayy olur salik.

Ki yani cümle esmayı, sıfatı hem giyinmiştir
Bekabillah denilmiştir, bu makam-ı Ahmed imiştir.

Buna fark-ı sani derler, velayet mebde-i bilesin
Bu makamda veli oldu ol arif-i züvilihsan.

Bu makama varan salik, Őeriatla müzeyyendir
Sakin cana Őeriatlız yürüme raha noksandır.

Şeriat sırrı Kur'an'dır, Şeriat ayn-ı Ahmed'dir
Dahi hulk-i Muhammed'dir, delil ayn-i ile hem Hakk'tır.

Varanlar Hazrete vardı, Őeriatte işit cana
Sana tavsiyet olsun kim müzeyyen ol be hey yara.

Libas-ı Şer'i ilbas et, hakikat nuru ile dol sen
Görünsün zâhiren Ahmed, Hakk olsun bânının bil sen.

Olursun varisi Ahmed, mücella Hakk ile hazret
Nebinin "men reani" kavlinin, musaddak dahi mirad.

İŞit ey nur-u ayn'ımsan, buyurmuş Seyyid-ül Kevneyn
Kelamında cevahir ŐaçarmıŐ tut kulaŐın sen.

Benim abdım zail olmaz ve belki sabit olmuştur
Nevafilde tekarrüb etti, hem bana bilinmiştir.

Ki hatta ben anın sem'i dahi hem basarı bil kim
Olurum etme gel Şüphe dahi cümle azası hem.

Meali kavli Ahmed'dir çalış oŐlum bu cürayı
NuŐ edip zevkin alupsun kim, içersin sen bu hamrayı.

Anın için hace-i Ali (K.V.) buyurmuştur kelâmında
Ki el cemi bila farkın olup zındıka, bil sen de.

Dahi farkın bila cemin, nitekim Şirk olur cana
Dahi tevhit odur bil sen, kim cemi fark ile yara.

Kalanlar nuru cemde, ol süluku Ahmed ile bil
Kalırlar pervane veŐ nurda olur maŐlup imiş bilgil.

Arayış

Müheyyimun ona derler, nedir sacit, nedir mescut
Bilmezler o mağluplar nedir kasıt, nedir dahi maksut.

Bu makamda zâhir Hakk'dır dahi abid ona hem âlet
“Merid-tü lem teudni” kavlini duydun bir işaret.

Dahi ol seyyid-ül Kevneyn ne buyurdu işittin mi?
Ki “İnnallahe yekulü bi lisanı Abdi hu” remzi.

Yani zat-ı mecmeul esma lisanı abd ile dermiş
“Semi Allahu limen hamideh” Namazda bil, Hüda dermiş.

Makam-ı ceme remz olmuş, nebinin hem kelâmında
Alırsın dersi Ahmed'den bulursun sırrı mıışgatta.

Bu sırrı cemi hem de bil, cemi'i amelde hem remzin
Anın için Fatiha geldi, iyyake nabüdü dersin.

O bir Kaf ki, hitabe vaaz olupdur, anla hem sırrın
Ol ibade kim senden zâhir olmuş, zattır bildin.

Ol kim cem'i şühud etmez, nice iyyake nabüdü dermiş
O kim zatı olmaya zâhir, ona nabüdü sahih hem değilmiş.

Dahi hem sübhanın anla nice zata hitap gelmiş
Ol kim zatı şühud etmez, nice sübhaneke dermiş.

Anın için fahr-i âlem bil buyurmuştur hadisinde
Ol kim namaz kılıp Allah'a, değilse anda kıblede.

Namaz kılmadı ol kimse, hemen bir lub-i bir suret
Götürdü isim namazla, kabul olmasın böyle suret.

Münezzehtir mukaddestir, cemi-i suret-i eşyadan
O zat-ı mutlakı akdes, yine mabud-u suretten.

Anın çün Kible'ye dönmek, anın çün BEYT'e hem varmak
Dua'da ellerin alaya kaldırmak kıyam durmak.

Makam-ı Cem’i esrarın, oku ey arif-i dana
Arasan bir ibadet sen, bulunmaz gayri cem asla.

Sakın Mürşid-i Kamilsiz, bu cemi vasıl olmaksız
Heba oldu ibadetler ki Zahid böyledir dinsiz.

“ Fi yesmeu ve bi yebsar” hadisinde buyurmuştur.
Eğer mürşidden el tuttun nedir sırrı bilinmiştir.

Makam-ı Hazret-i Cem’e bu hadisle işaretir
Bu makama varan salik, dahi sırrına vasıldır.

Bu makamda zâhir esma, dahi sıfat birader bil
Hakk oldu bâtın ey cana, kulağın tut dahi hem bil.

Buna “Ayn-el Yakın” derler ki, salik Mazhar-ı esma
Edip kendi vücudunda, sıfat hem kesret-i esma.

Bu makamda görür salik cemi-i esmaya mazhar imiş
Dahi cemi-i eşyaya, sıfatıyla sâri olmuş.

Huda’ya hulleyi hazretle, eyle bizleri teşrif
Aradan al bizi bizden, kalalım Vechine tarif.

Dahi bir söz işit cana, nüzul etmiş mükerrem kıl
Makam-ü “Cemmül ceme” tenezzül etmiş Hazret-i Cibril.

Bu makamda giyip salik ne kim vardır kamu ef’al
Ene fail dedi Hakka, anınla olmuş ol ef’al.

Hilafete kadem bastı, olupdur “Naib-i Hakk” ol
Okundu sırrına Allah ki Mazhar-ı hüdadır bil.

Cem’i Hazret-i hem giydi, Cem’i ekvan-ı hem buldu
Zuhur etti kamu yerde, göründü hem dahi oldu.

Giydirdi nefsinin buldu, dahi hem Hakk ile doldu
Nedir Âdem? Dahi buldu, bu zevki hem aldı tattı.

Arayış

Budur Âdem değil hayvan, işit cana nedir insan
Buna derler “Ahsen-ü takvim” ki Kur’an’da zevil ihsan.

Hitam etti meratib-i olupdur, Hazret-i Mecla
Ki Mescud-u Melaiktir, buyurdu “Fescüdü” Mevla.

Nebiyyül Muhterem cana, işittin sen kelâmında
Huda halk etti Âdem’i, kendi suretinde bil sen de.

O katetti iki kavs-i, biri Hakk’dır biri, imkân
İşittin “Marecel Bahreyn’i” budur ol ekmel-i insan.

Bunu bulmak, bunu bilmek, bunu görmek, buna varmak
Budur maksut, bu Âlemde, bu sırla ana varmak.

Olan vasıl bununladır, olan Arif bununladır
Bunu inkâr eder münkir, dahi şeytan bununladır.

Nice vasfın âdem anın ki sırrı Hakk olup mutlak
Müsemma, cümleyi esma, anınla buldular ıtlak.

Budur Mürşid-i Âlem kim, “Kul Kefa” buna derler
Hüvel Hakk, Hüvel Mevla, erenler bunları birler.

Bunu bilmek asir oldu ki surette beşer oldu
Libas-ı beşeriyetle, dahi hem cümle kuldur.

Anın çün Münkiran inkâr, edüptür hem dani izrar
Nüfus’u ehl-i dünyaya, görünmez dilber-i deyyar.

Bunun vasfıyla hatmettik, geçen takrir-i ranayı
Bu bir cemel-i yardır ki, var ana al O manayı.

Huda ya hamd-ü şükr olsun, anın methindeyiz daim
Anı tesbihi takdisle bulunduk hem velev naim.

O zatın hak-i payında bulunduk bir gubar-ı nal
Ümit etsen baiyd olmaz, oluruz cümlemiz pür hal.

Duruptur cümlemiz bab-ü cevad-ı pür niyazında
Edüptür cud-i kereminden, o yar hem bizi bende.

Salât ile selam olsun, O Fahr'ül Enbiyaya kim
Dahi Al-ü Ehl-i Beytine, anınla oldular bil tam.

Risâleyi okuyan ihvan-ı pür sıdk-ü pür mana
Olur, mazhar dem-a-dem her nefeste dilber-i rana.

Makamat-ı ilahiyle gezer, Meydan-ı Âlemde
Eli karda, gözü yarda, görünür hem şekil hem bende.

Velâkin “Makam-ı Sıdk” ta, makam tutmuş işit cana
Sümme dena, fetedella, fekane kaba kavseyn-i ev edna.

Bu ayete mezâhirdir, anınla hem de zâhirdir
Dahi irşatla mazhardır, muhakkak hem dahi birdir.

Bu fakir-i aciz-i bende FEDAİ kemter Âlemden
Rica eder kamu yerden dualar ister ihvandan.

Bakalar ayn-ı rahmette hatasın affede Allah
O'dur rahman dahi rahim zünubun mahveder Allah.

Dedim namı Risâlenin ana VEHBİ'ye olsun kim
Cem'i fethi fütuhata sebep olsun ve gelsin hem.

Hem de ahir-i geldi, dahi hem de hitam buldu
Sebak olsun Melâmîler, Risâlede tamam geldi.

Allahümmerzuknel yakın
Vela havle vela kuvvete illâ billahil aliyyul aziym.

ABDÜRRAHİM FEDAİ HZ

Arayış

RİSALE-İ VEHBİYE

Bismillahirrahmanirrahim

Emriyle, cümle mevcut yaratılmışlık olan her zerreyi yaratan Hüdaya hamd olsun.

Âlemin bütünlüğü de, bütünlüğü oluşturan zerrelerin her birisi de Hakk'ı zikredip secde ederler.

Zat tecellisi olarak zatına delil olması ile insan, tüm yaratılanların en güzelidir.

Gönülden selam olsun nefsini bilen Rabbini bilir diyen o yüce Peygambere.

Varlığını Rabbinde fena kılmak sonucu, Rabbin değerleriyle ziynetlenmiş ashaba selam olsun. Aynısını yapmadan iman ehli olamazsın.

Gel bir Mürşid-i Kamile işit, nedir insan, nedir hayvan. İşittiğin insanlığı kendinde oluştur.

Cenabı Allah, “And olsun ki Biz, insanı Ahsen-ü takvim içinde Rabbini bilecek özellikte yarattık. Sonra onu, esfeli safiline, nefsinin karanlıklarına reddettik” ve bunu sana bildirdik demektedir.

Kim nefsini bilirse o en şerefli olur, kim nefsini bilmez ise o nefsin karanlığında yaşar.

Ey canım benim, ey kardeşim. Sana sözüm o ki nefsini bilmek ancak Mürşid-i Kamil ile mümkündür. Var ve tabi ol.

Bilmelisin ki Mürşid-i Kamil, Külli iradenin tecellisi olan Muhammedi irfaniyet elbisesidir ve o güzel ahlakı tamamlayan Hak varıdır.

Kılık kıyafet ile isim değişikliği sanma sakın. Bunlardan daha kutsaldır, irfaniyettir Mürşitlik.

Mürşitliği sadece bir isim alma ve kılık kıyafetten ibaret sananlar eksik kusur ararlar oysa onlar, gördükleri zâhir kısımda kaldılar.

Tabi olduğunu, Hak bil. O, övülmüş davetçidir. Bildirdiğinin ispatı ve gönüllere kendisini ekendir.

Bildirir seni sana, varlığın ikinin biridir, anla nefsin, ruhuna delildir senin.

Nefis ve ruh birliği ile mümkünsün bu âlemde. Bunu anlatmak için buyuruyor Mevla Kur'an'da iki elimin arasında.

Şimdi işittin gerçeği, anla ve keşfet kendini. Gösterelim sana nesin sen ve nedir varlığının sebebi.

Sakın kendini Hak'tan uzak sanıp Hakk'ı dışarda arama. Sana senden daha yakınım sırrına er, yanılma.

Abdurrahim Fedâî Hz

Arayış

Okuduğu uzun şiirin ardından “*Ne anlamalıyım bundan*” diye düşündü. Sonra dün okuduğu kısımları, bu gün üzerinde yapılan sohbetleri anımsadı. Ne diyordu babası, “*Sırra er, kendini tanı*”

Sakın kendini Hak’tan uzak sanıp Hakk’ı dışarda arama. Sana senden daha yakınım sırrına er yanılma, denildiği gibi ermeliydi kendisine. Elindeki dosyayı bırakıp sekinin üzerine kendi odasına gidip yattı. Yatağında okuduğu şiiri düşünüyordu. Birisi bu şiiri yaşamış da yazmıştı ama o, okuduğunu anlayamayacak kadar cahil, yazılanları göremeyecek kadar kör hissediyordu kendisini. Sabah annesinin “*Talip oğlum gideceksen kalk hadi*” sesiyle uyandı. Kalkıp üzerini giyindikten sonra birlikte beraber kahvaltı yaptılar. Annesinin elini öpüp kendi evine gitmek için çıktı yola.

Bursa terminalinden bindiği otobüs ilerlerken, uzaklaşması dönüşü olacak bir uzaklaşmaydı şimdi. Artık fark edişin getirdiği anlam yükleyişle bakıyordu kendisine ve kendim dediği öz varlığın burada kaldığını görebiliyordu. Mevcut yaşamına dönmesi yarım bırakacak, burada kalması tamamlayacaktı kendisini. Soğuk havada otobüsün içinin sıcak oluşundan mı yoksa hareket edişinden mi bilinmez uyku bastırmıştı, gözleri kapanarak uyuya kaldı.

Gözlerini açtığında şehre giriyorlardı. Bindiği otobüs ineceği yere yaklaştığında Selim’i aramayı düşündü önce ama sonra onun iş yerinde olduğu düşüncesiyle vaz geçti. Gerçi, Selim buna kızacaktı ama “*Gönlünü alırım*” dedi kendi kendine.

Terminaldeki kendi peronuna yanaşan otobüsten indiğinde önce durup etrafına bakındı, sıra sıra otobüsler, bu otobüslere binmeye çalışan insanlar, kendisi gibi inen insanlar, yan yana dizili firma otobüsleri, gazete, dergi, su, meşrubat satan büfeler ve seyyar satıcıları seyrediyordu. Kulağını döven, her kafadan çıkan ayrı seslerin birleşimi kirlı gürültü ve kargaşa içerisinde yaşam akıyordu önünde nehir gibi, nehrin her saniye denize yakınlaşması gibi.

Ne garip bir durum, nehir denize varınca son bulacak ama son bulacak olmasına rağmen denize ulaşma çabası... İnsanlar da her saniye uzaklaşırken kendilerinden, yakınlaşıyorlar yaşam nehrinin içinde bir daha olmayacakları zaman ve mekâna.

Duraksamanın ardından taksi durağına doğru yürümeye başladı. Yürürken, yaşamsallığın içinde herkesin birbiriyle olan bağıını düşünüyordu. Aslında herkes kendisi için bir şeyler yaptığını zannederek birbirine hizmet ediyordu, hep birlikte aynı yöne gidilen bir yürüyüşü yaşam.

Mesela, evine gitmek için taksiye binecekti amacı buydu ama aynı anda taksicinin geçimi için kazanacağı parayı verecekti. Şimdi, kendisi için mi biniyordu taksiye yoksa taksici için mi? Çalıştığı şirket, iş yapıp büyümek ve daha çok kazanmak için mi çalıştırıyordu kendisini, yoksa kendisi çalışıp maaş alsın diye mi? Evet, şu an her ne oluyor olursa olsun her şey ama her şey istisnasız birbirine hizmet ediyordu. Yaşam birliktelik olmuştu şimdi.

Yanına geldiği taksiye binerken “İyi günler, hayırlı işler” dedi aracın kapısına dayanmış şekilde ayakta müşteri bekleyen sürücüye. “Sağ ol abi” cevabıyla, birlikte araca bindiler. Sürücüye evinin bulunduğu semte gideceğini söyledi. Araç trafikte ilerlerken durağanlığı olmayan hareket halindeki yaşamı gözlemliyordu. Gördüğü insanlar, araçlar, dükkânlar, evler değil, yaşamdı.

Arayış

Taksi, zamanla birlikte ilerleyerek oturduğu siteye gelmişti bile. Sürücüyeye, “*Tamam, burada insem olur teşekkür ederim*” dedikten sonra ücretini ödeyip taksiden indi.

Sitenin girişindeki güvenlik kulübesindeki çalışana gülümseyerek geçip kapıdan, oturduğu binaya ilerlerken park halinde duran arabasına baktı. Gelişi arabasını ve kıyafetlerini almak içindi. O acı günde, Bursa’ya gitmek için çıktığında kapattığı kapıyı açarak içeri girdi.

Ev havasız kalmıştı ve dağınıktı. Uyuduğu koltuk bıraktığı gibi bekliyordu onu. Duş alıp, üzerini değiştirdikten sonra çalıştığı iş yerine gitmek için çıktı bu sefer evden. Aracına binip geride bıraktı evini, uzaklaştıkça yakınlaşıyordu varmak istediği yere... İşyerine geldiğinde önce Selim’in yanına gitti. Selim Talip’in geldiğini görünce önce sevindi sonra “*Neden aramadın beni?*” şeklinde sitem etti biraz ama sevinci galip geldi duygularına. İki birlikte, bir şeyler içip konuşabilecekleri mola yerine gittiler. Talip masaya otururken Selim kahve alıyordu. Selim de karşısına oturduğunda,

- Ee, neler yapıyorsun?
- Ne yapayım, arabayı ve birkaç eşya almak için geldim akşam döneceğim yine.
- Kalmayacak mısın?
- Yok, gitmem lazım. Durumları biliyorsun.
- İzin mi alacaksın?
- Şimdilik evet. Sonra duruma göre bakacağım henüz karar vermedim. Sonra konuşuruz bunları.
- Bursa’da neler yaptın.
- Anneyle kalıyorum, gündüzleri dışarı çıkıyorum. Rahmetlinin sohbetlerine gelenlerin yanına gidiyorum, sohbet ediyoruz.
- Nereye gidiyorsun ki?
- Bahçeli bir çay ocağı var merkeze yakın Reyhan pazarında oraya.
- Fatma teyze nasıl, iyi mi?

- Nasıl olsun, iyi işte. Bana belli etmemeye çalışıyor ama üzüntüsü gözlerinden belli oluyor. Geçen gün size uğradım. Gerçi sabahın erken saatiydi ama annen açtı kapıyı. Annenle, babanla oturduk konuştuk biraz.
- Sevinmişlerdir.
- Evet, sevindiler. Ben de sevindim, kızgın güneş altında kavrulurken, sığındığım gölgelik gibi geldi. Neyse, devam ederiz sonra ben gidip şu izin meselesini görüşeyim.
- Tamam, ama akşam birlikte yemek yer dertleşiriz biraz, sonra gidersin. Ben gelip alırım seni.
- Eyvallah.

Talip masadan kalkıp çalıştığı bölüme, yöneticisinin odasına giderek içindeki sıkıntıyla kapısını çalıp içeri girdi. Yöneticisi karşısında Talip'i görünce sakin bir tavırla,

- Hoş geldin, buyur otur.
- Teşekkür ederim.
- Nasılsın?
- İyiyim sağ olun, siz nasılsınız?
- Nasıl olalım, iş, güç uğraşyoruz. Yoğunluk var biraz. Ne yaptın döndün mü, başlayacak mısın çalışmaya?
- Ben de onun için geldim aslında. Mümkünse bu yılın iznini sene başında kullanmayı düşünüyorum.
- Hayırdır bir sıkıntı mı var?
- Sıkıntı yok ama yapılacak işler var.
- Bu izin beni sıkıntıya sokacak ama.
- Farkındayım lakin durumu biliyorsunuz.
- Biliyorum. Tamam, bir yolunu buluruz, senin işlerini dağıtırız arkadaşlara; anlayacaklardır umarım.
- Teşekkür ederim. Size kolay gelsin telefonum açık olacak, gerekirse günü birlik gelebilirim de.
- İyi bak kendine, sana da kolay gelsin.

Talip, yöneticisinin odasından çıkarken içindeki sıkıntının bitmiş olmasından kaynaklı derin bir oh çekmişti.

Arayış

Çalışma arkadaşlarının yanına uğrayıp onlarla da konuştuğundan sonra işyerinden ayrılıp aracına binerek yalnız kalmak istediği zamanlarda gittiği kafeteryaya doğru ilerlemeye başladı.

Ne yapması gerektiğinin kararsızlığı içinde park ediyordu arabasını otoparka. Kafeteryanın kapısından içeri girdiğinde cam kenarındaki boş masayı görüp masaya yöneldi. Masaya oturmasıyla yanına gelen garsondan kahve istedi. Bildik bir mekânda oluşunun rahatlığıyla etrafına bakarken istediği kahve gelmişti. Garsona teşekkür ettikten sonra ne yapması gerektiğinin kararı mücadelesine döndü tekrar.

Bursa'da annesi yalnız kalmıştı, annesinin yanına geri dönerse işi bırakacak, kurulu düzenini bırakacak, Bursa'da yeni iş arayacak, şartları uygun olur muydu? Yıllarca Selim'le beraber paylaştılar hayatı, bu sebeple Selim'e haksızlık olmaz mı, bırakmayıp devam etse annesi yalnız kalacak, zaten bırakıp gitmişti hatta babası kal demişti ama dinlemeyip gitmişti, şimdi annesini yine yalnız bırakıyor olacaktı. Onu yalnız bırakmamalıydı hele şimdiden sonra bunu yapamazdı, yapmamalıydı. Tabi birde kendisini tutuşturmalıydı ateşe yakın olup ve ateşin Bursa'da olduğunu hissediyordu.

Babasının artık olmayacağını kabullenışı, gülümseyen resmine bakıyor, bıraktığı dosyayı okuyor, odasında sabahlıyor ve üzerinden çok zaman geçmemiş olmasından gerçekleştirmemişti daha. Gönül bağının kurulması aşamasında terk etmişti kendi tercihlerinin önceliğinden dolayı ve bu sebeple zâhirde oğlu olmasından, bu meydana doğduğu için sohbetlerde bulunuyor oluşundan kaynaklı hazır sevicilik dışında, kendi rızası ve talebiyle oluşacak olan gönül bağı kurulmadığından Talip için kaybettiği kişi, herkes gibi babasıydı.

Öyle düşünceler arasında gidip geliyordu ki rüzgâra kapılmış dal parçası gibi savruluyordu sağa sola. İç dünyasında kopan fırtınalar dağıtıyordu düşüncelerini. Bursa'da kalmayı seçmek olmazsa olmazı olmalıydı tutuşmak için.

Bu sırada kahvesini içmiş vakit epey ilerlemişti. Masadan kalkıp kahvenin ücretini ödeyip evine doğru yola çıktı. Selimin gelmesini beklerken biraz istirahat etmeliydi çünkü çok yorulmuştu ama bu sefer yoldan gelmiş olmasından değil düşüncelerindeki belirsizlikten. Yorgun haliyle eve girip annesini aradı geldiğinden beri aramamıştı, annesiyle konuştuktan sonra üzerini bile değiştirmeden yatağına attı kendisini. Kapının çalınışıyla açtı gözlerini, Selim gelmiş olmalıydı, yatağından kalkıp kapıyı açtı. Hiç konuşmadan arkasını dönüp banyoya giderken Selim de salona doğru ilerledi. Biraz sonra üzerini değiştirmiş olarak Selim'in yanına geri dönüp "*Kusura bakma, uyumuşum. Hadi çıkalım*" dedi. Birlikte dışarı çıkıp genelde hem konuşup hem yemek yemek için uğradıkları restorana gittiler. Talip'in yolda hiç konuşmayışı Selim'i endişelendirmişti. Hâlbuki gündüz iş yerine geldiğinde gayet iyi görünüyordu. Peki, şimdiki bu durgunluk ve düşüncesi neydi? Birlikte restorana girdiler, uygun bir masaya oturup yemeklerini seçtikten sonra Selim söze başladı,

- Hayırdır, çok düşünceli ve sessizsin.
- Düşünüyorum Selim.
- İşte ne düşünüyorsun?
- Biliyor musun kararsızlık ne zormuş.
- Neyin kararını veremiyorsun?
- Bak şimdi Selim! Burada sen varsın, işim var, düzenim var Bursa'da yalnız kalan bir annem ve ben bu sefer onu terk etmek istemiyorum. Burada kalsam annemi terk etmiş olacağım, Bursa'ya dönsem seni ve işimi. Ne yapacağım ben?
- Kardeşim! Hangisini yapınca mutlu olacaksın. Bak baban gitti ve geri gelmeyecek. Ben çok düşündüm cenazeden sonra. Bir gün biz de ölüp gideceğiz o yüzden yaşamla yapılan bu kavga niye, istediğimiz şeyler olsun diye sürdürdüğümüz inat niye, sahip olmak adına terk ettiğimiz şeyler daha mı değersiz, yoksa asıl değerler onlar mı diye. Bence sen nerede gerçekten mutlu olacaksın onun kararsızlığını yaşıyorsun.

Arayış

- Galiba haklısın.
- Evet, sen ne istiyorsun bu yaşamda. Benim için, işin için, buradaki düzenin için ya da annen için değil kendin için yapmalısın bunu fark ettim. İş mi? Buraya geldiğimizde işimiz hazır değildi, evimiz yoktu sadece biz vardık ve zamanla hepsi oldu.
- Aslında düşündüğüm ne iş, ne ev, ne de düzen. Senin de dediğin gibi biz vardık. Düşündüğüm seni yarı yolda bırakmış olmak.
- Talip, sen Bursa’da daha mutlu olacaksan orada da iş bulur, düzen kurarsın kendine sen iyi bir tasarımcısın. Beni merak etme hem ben de Bursa’ya dönmeyi düşünüyorum.
- Gerçekten mi? Benim için düzenini boz istemem.
- Az önce de söyledim senin için değil kendim için ben de sana bunu söyleyecektim konuyu sen açtın. Şu an biraz zaman lazım bana bitirmem gereken işler var ama sonra gerçekten Bursa’ya döneceğim.

Talip, duyduklarının sevincini yaşarken sipariş edilen yemekler gelir. Muhabbet eşliğinde yemekler yenildikten sonra Selim’e teşekkür ederek sarıldı. Selim gibi bir dostu olduğu için çok şanslı olduğunun farkına varmıştı. Selim’e, *“Yanımda götüreceklerimi hazırlamadım daha, hadi bana gidelim ben oradan hazırlanıp yola çıkarım”* dedi. Selim de Talip’in kendisine sarılmış olmasından dolayı mutlu oldu ne de olsa o dostuydu ve birbirlerini çıkarsızca oldukları gibi seviyorlardı.

Birlikte Talip’in evine geldiler, Selim Talip’in hazırlanmasına yardımcı olduktan sonra bavulu arabasına kadar taşımasına yardım etti. Arabanın başında tekrar sarılıp birbirlerine iyi dileklerini ilettikten sonra Selim evine, Talip Bursa’ya doğru yola koyuldular.

Yolda ilerlerken babasının yaptığı sohbetlerde bulunduğu günleri düşünüyordu. İnsanlar evlerine geliyorlar, sohbet edilen odadaki yer minderlerine oturup babasının anlattıklarını dinliyorlardı. İçlerinden bazıları sohbetteki anlatıma katılıyordu babasının sorduklarına cevap verirken. Sonra, ilahiler söyleniyor, zikir yapılıyordu. Babası niyaz ederek sohbeti bitiriyordu. Sohbet olduğu akşamlar babasının anlattıklarını getiriyordu kulak içine. Bir gün dinleyenlere,

“Allah insana, Sen benim bilmekliğimsin diyor. Allah'ın bilmekliği olan insan, bilinmekliği olan bu âlemde Allah'ı biliyorsa mümin, kendini biliyorsa Firavun olur.”

demişti. Yine karşısına bilmek çıkmıştı ama artık farklı bakıyordu sözlere eskisi gibi yüzeysel değil. Bilmek haberdar olmak değildi, bilmek bildiğine varmaktı dervişlikte. Burasını düşünürken babasının,

“Veysel Karani Hz, Allah'ı bilen gayrıyı bilmez diyerek bilmenin ne olduğunu gösteriyor bize”

deyişini anımsadı şimdi de. Bilmek için gözün, kulağın ve dilin biline tabi olması lazımdı. Ne demişti babası,

“Nefsaniyetlerine tabi olanların, nefsanîyetleriyle gözü kapalı, kulağı tıkalı olur. Onlar bu sebeple, ne yaptıklarını görürler ne de söylediklerini işitirler. Onlar kendilerine, kör ve sağır yaşarlar.”

Arayış

Şimdiki fark edişle, “Ben kendimi biliyorsam o zaman gözüm kendime açık, kulağım kendime açık, dilim kendime açık olmalıydı ki kendim dediğim nefsim değil özümdür. Oysa benim gözüm, kulağım, dilim nefsim'e açık. Hal böyle olunca ben kendimi değil nefsimi bilmişim bunca zaman, gerçeğe bu kadar yakinken” dedi kendisine.

Kendisiyle yapılan iç hesaplaşma konuşmaları, farkındalıktan gelen düşünceler ve yol boyunca yapılan molalarla birlikte yolculuğu Bursa'daki evin önüne park ederken bitmişti. Aracıdan inip bagajdaki bavulunu alıp saatin geç olmasından dolayı kapı zilini çalmak yerine anahtarıyla açıp kapıyı, annesi uyanmasın diye olabildiğince sessizce girdi içeriye. Girişin ışığını açtığında annesi yanına geldi,

- Hoş geldin oğlum. Umarım iyi geçmiştir yolculuğun?
- Eyvallah anne. İyi geçti. Sen yatmadın mı?
- Yok, yatmadım seni bekledim. Gel beraber yerleştirelim eşyalarımı dolaba.
- Olur anne.

Birlikte odasına geçip eşyaları yerleştirdikten sonra mutfağa gittiler. Annesi Türk Kahvesi yapıp Talip'in yanına masaya oturarak,

- Ne yaptın iş yerinde? Kendini sıkıntıya sokma sakın.
- Sıkıntı yok anacığım. Hallettim ben işleri, izin aldım.
- Peki, ne yapmayı düşünüyorsun?
- İzin süresince buradayım anne, sonrasına karar veririz birlikte.
- Eyvallah. Yorgunsundur sen, yat istersen.
- Değilim, beni bekleme hadi yat sen. Ben oturacağım biraz daha.

Annesinin odasına gidişi esnasında, Talip arkasından bakarken aklında tek bir şey vardı, kendisi için yazılmış olanları okumak.

Dosyada, henüz anlayamadığı bir davet vardı. Davetin, kendisini kendisine çağırarak için olduğunu biliyordu ama yolda gelirken düşündüğü gibi bu bilmek, bilmek değildi. Yine bir gün ne demişti babası *“Odunun tutuşması, içini boşaltmış olmasıyla kuru kalmasındandır”* mademki ateş olma vaktidir, mademki ateş olmak için ateşe yakın olup tutuşmalıdır, mademki tutuşmak için kurumalıdır o halde kuru olmak için ne yapması gerekiyor, işte aradığı cevap buydu...

Babasının odasına girip ışığı açtığında dosyayı bıraktığı yerde sekinin üzerinde gördü. Annesi hiç ellememişti, oysa içeriğinde ne yazdığını merak edip okur diye umuyordu ama ellememişti ya da zaten biliyordu ne yazdığını hem de bilmiş olmanın içini dolduracak kadar bilmeye, diye yaptığı düşünceler arasında oturup dosyayı eline aldı.

Babasının, kendisine hangi cevapları anlatıyor oluşunun merakı ve çekiciliğiyle önce geçen gün okuduğu uzun şiiri tekrar okuyup sıradaki sayfayı açtı. Hazine sandığının kapağını açıyormuş gibi hissediyordu.

“Kendi hazineni bulup çıkartmalısın bu dosya senin haritan”

deyişini okumuş olmasındandı belki de... Okumaya başlamadan önce dosyayı açık bir vaziyette tekrar sekinin üzerine koyup mutfaktan kendisine bir bardak su alıp geldi, babasının gülümseyen yüzüne baktı.

Şimdi hazır hissediyordu kendisini, dosyayı eline alıp cevapları işitmeye, işittikçe kendisini keşfetmeye...

Arayış

*

**Hüdaya Hamd ü şükür olsun, yarattı kudretinde ol
Kamu eşya ve mevcudat, anın emrin edip makbul.**

*(Emriyle, cümle mevcut yaratılmışlık olan her zerreyi yaratan
Hüdaya hamd olsun.)*

Ey arayış içerisinde olan, ey varlığı kendiliksiz mümkün olan oğul! Senin sen olarak var olman, varlığın yaratılışına aykırıdır. Sen, sen olarak var olamazsın, eğer sen, sen olarak var olabilecek olsaydın, bugün sen olmazdın, anlamaya çalış. Okumaya başladığın dizelerde, Abdurrahim Fedâî Hz, sözlerine Hüda'ya hamd ederek başlamaktadır. Hamd, övmek, yüceltmek anlamına gelmesinin yanında, hakikatte; sıfatlarımızı aslına yöneltip yaratılış gayesi doğrultusunda kullanmaktır. Cenabı Hak seni, yaratılanların özü olarak yaratmıştır ve bu yaratılma Hakk'ın sen olarak şahadet âlemine çıkışıdır.

Âlem senin için, sen ise Rabbin için yaratıldın, varlık gayen budur. Kendine ben niçin yaratıldım, ben neyim diye soruyorsan, cevabını okudun.

***Âlem senin için, sen ise Rabbin için. Âlem seni bilecek, sen
Rabbini bileceksin kendinde.***

Kendini, dağ taş, ağaç, eşya, hayvan ve hem cinsilerini görmekten alıp, cümle gördüklerinde Hakk'ı görür hale getirirsen, ancak o zaman dil ile hamd etmekten, gerçek hamd etmeye yani hamd etmenin tevhidinde, şahadetine ermiş olursun.

Zâhir bâtn varlığını mümin kul eyleyip kendine ve âleme bakıp, gördüğünde, görülmek isteneni görmekle...

Bu ise, âlem denilen sıfatlarınla, sıfatlarından Rabbini bilmendir çünkü âlem kendi aslını gördüğün aynadır. İşte Allah'a mahsus olan görme, işitme, kelam, irade, hayat, ilim, kudret sıfatları sende tecelli eder ki kendisi bilinsin diye.

Sen, sıfatların ile Hakk'ı müşahede etmeye başladığında gerçekte hamd etmiş olup, nefsi müşahede edip, dil ile hamd etme taklidinde kalmazsın. Mevcut durumdan sapmış olursun ve bu durumda sana da sapık derler ona göre gir bu yola ya da ben yapamam, benim için etrafımın hakkımda ne söyledikleri önemli diyorsan içinde bulunduğun yoldan ayrılma sakın, dön yolun başındayken. Seyyid Seyfullah Kasım Hz,

*Bu aşk bahr-ı ummandır buna hadd ü kenâr olmaz
Delîlim sırr-ı Kur'ân'dır bunu bilende âr olmaz*

*Eğer âşık isen yâra sakın aldanma ağyâra,
Düş İbrâhim gibi nâra, bu gülşende yanar olmaz.*

***Kıyamazsan başa, câna, irak dur girme meydâna,
Bu meydânda nice başlar, kesilir hiç soran olmaz.***

*Hak ile hak olanlara, kendi özün bilenlere,
Dost yolunda ölenlere, kan behâsı dînâr olmaz.*

*Bak şu Mansûr'un işine halkı üşürmüş başına
Ene'l-Hakk'ın firâşına düşenlere tîmâr olmaz.*

***Seyfullah* sözünde mestdür şeyhinden aldığı destdür
Divâne râ kalem nîstdür ne söylese kanar olmaz.**

diyerek, bizleri uyarmaktadır. Bu yol hiçlik yoludur, bu yola girenin benliği kalmaz çünkü hakikatte hamd Allah'a mahsustur.

Arayış

Allah'a mahsus olması, gören ve görülenin kendisi olmasıdır. Gören ve görülen Allah olduğunda, senin senliğin helak olur, iyi düşün. Benim benliğim nereden geliyor, neye ben diyorum?

İnsanın madde yönünün yaratılmışlığında maddesel olan dünyada, dünyaya ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaçlar, yemek yiyip, su içmek, nefes almak, sağlıklı olmak, barınmak için gereksinim duyduklarıdır. Dünyadaki varlığın, temel ihtiyaçlarını gidermek ile mümkündür ve dünya bu ihtiyaçlarının bulunduğu ve temin edildiği yerdir.

Şimdi, kendimizi masaya yatıralım ve inceleyip sıradanlaştırdığımız için göremediklerimizi görmeye çalışalım. Bizler metabolizmamız gereği dünyada bulunan havayı teneffüs ederiz, nefes aldığımız hava yaratılmıştır ve mevcuttur. Bünyemiz çeşitli gıdalara gereksinim duyar ve bu gıdalar dünyada mevcuttur. Yediğimiz her şey bu dünyadaki hazır bulduklarımızdır. Misal olarak ekmeği ele alalım, buğday toprağa ekilip zamanı geldiğinde biçilerek değirmende un haline gelir, sonra bu un su ile karıştırılıp içerisine gerekli maya ilave edilerek pişirilip soframıza gelir, bizler de yiyip ihtiyacımızı gideririz. Bakalım, buğdayı eken var, biçen var, değirmende un haline getiren var, unu hamur yapıp pişirip ekmek yapan var, bu ekmeği satan var yani tümünde hizmet eden birileri var lakin hizmet, dünyada yaratılmış olduğu için mevcut bulunanlara yapılmakta, olmayanı var etmiyorlar ve hizmet de kulluğun gereğidir. Hizmet edilenler yaratılmamış olsa idi ne yapacaktık?

Sonra, metabolizmamızın su ihtiyacı var. Su içmez isek canlılığımızı devam ettirebilir miyiz? Su yaratılmış olması ile dünyada mevcuttur, içer hale getirmek sadece kulluğun gereği olan hizmettir. Koyunu ele alalım, kuzu olarak doğar ve büyür. Bizler bu koyunun sütünden istifade ederiz, yününden istifade ederiz, etinden istifade ederiz yani o her ne kadar insan namzetinde canlı değilse de bizler onunla birlikte yaşarız, ona ihtiyacımız vardır.

Ayrıca, denizler var, toprak var. Toprak olmasa ekinlerimizi ekip üretemeyiz, deniz olmasa bulut olmaz, bulut yoksa yağmur olmaz, yağmur yoksa su ve hayat olmaz. Güneş var, güneş yaratılmıştır ve varlığı insan için kilit noktadadır. Güneş olmasa yaşam olmaz. Ay var, yıldızlar var, içinde bulunduğumuz galaksi ve sayısı akılla kavranamayacak kadar çok olan diğer galaksiler ve içinde bulunduğumuz karanlık uzay boşluğu var. Varlıklarının var oluşu, Cenabı Allah tarafından yaratılmış olduklarından. Ayrıca dünyada bulunan ama bizim ihtiyacımız yokmuş gibi gördüklerimizin tümü aslında bizim ihtiyacımız olanlardır. Sınırsız evrenin en ücra köşesinde bulunan en küçük gök taşı bile insan için faydalıdır, insan ile bağlantılıdır. Bizim buna ne ihtiyacımız var demek, varlığı ile bir bütünü tamamladığının farkında olmayışımızdan, cehaletimizdendir.

Ey düşünmeye başlayan oğul! Yaratılan her bir zerrenin en küçüğünden en büyüğüne kadar birbirleri ile bağlantılı olmaları, yaratan Rabbin birliğinden gelmektedir. Bu sebeple bir olana bağlıdırlar, bir olanın kendisini yarattığı ile görülür kılması, yarattığı ile muhabbet etmesidirler. Bunu kendi vücudunla örneklebiliriz.

Vücudun birçok uzuvların bütünlüğüdür. Uzuvar farklı isimlere ve farklı görünümlere sahiptirler ve her birisinin kendisine ait görevi vardır. Her birisi kendi ismi ve şekli ile kendi görevini yerine getirdiği için sen bir bütün halinde yaşıyorsun. Birisi görevini yerine getirmese sağlığından, yaşamından söz edemeyiz. Şimdi, bu vücutta bağırsağın ne işi ne faydası var benim bağırsağa ihtiyacım yok deme, böyle düşünmen kendindeki bu bütünlüğü görememendir. Vücudundan bağırsağı çıkartırsak yaşayabilir misin? Tüm uzuvların için bu böyledir ve değişmez, değişemez gerçeğidir. Ayrıca bu uzuvların hangisine bakarsan bak o uzuvdan gördüğün bütünlük olan kendisindir. Eline de baksan, ayağına da baksan, saçına da baksan, elinden ayağından, saçından kendini görürsün ve senin kendini gördüğün gibi sana bakan, o elden, ayaktan, saçtan seni görür...

Arayış

Şimdi, fark edişinle bak bu âleme, şu an kendine baktığın gözle bak, ne görüyorsun?

Tüm evrenden ve evreni oluşturan her zerreden evreni yaratan görülmektedir. İlmiyle, iradesiyle, kudretiyle, diriliğiyle, görmesi ile işitmesiyle ve yaratmasıyla...

Âlem senin için yaratılmıştır, sen Rabbin için. Bu sözü şimdi tekrar düşünmeye başla. Âlemde ne görüyorsun?

Eğer sen, tüm bu ihtiyaçların giderildiği yaratılanlarda yaratıcıyı görmek yerine yaratılanı görüp kendi nefsin ile tümünü sahiplenip ben dersen bu şıktır. Ekmekte, suda ve diğer gıdalarda Rabbin Rezzak oluşunu görmelisin. Nasıl ki başka birisine ait olan bahçeden bir salkım üzüm kopartıp yersen haram ise, kendi bahçenden, kendi asmandan bir salkım üzümü kopartıp o üzümde Rabbinin Rezzak oluşunu görüp gerekli saygıyı göstermeden yemen de hakikatte haramdır.

Sağlığın bozulması sonucu yine yaratılanlarla sağlığını geri kazandığında, Rabbin Şafî oluşunu görmezsen bu da şıktır. Tüm âlemde yaratılanlarda, yaratılmış olmasıyla, yaratıcısının ilmini, kudretini iradesini görmüyor isen şirk ediyorsun. Şirk içindeyken dilinle hamd ederim desen de aslında tevhit yönüyle hamd etmek olan hali yapmıyorsun.

Kendi doğrularının tevhide göre doğru olup olmadığına bakmalısın oğul! Ya doğru bildiğin hakikate göre yanlış ise! Cenabı Allah, yaratma bahsini ve yaratılanların uyumu konusunu, Ali İmran suresi 191 ayetinde,

Onlar, Allah'ı ayaktayken, otururken ve yan üstü yatarken zikrederler ve göklerle yeryüzünün yaratılışını düşünürler de Rabbimiz derler, bunları boş yere yaratmadın, noksan sıfatlardan arısın sen, koru bizi ateşin azabından.

diyerek anlatmaktadır. İşte bu yaratılma, Rabbin yaratmasıdır ve yaratma Rab için, **yarattı kudretinde ol** beyanındaki gibi kendi kudretindedir. Risâlenin devamında Abdurrahim Fedâî Hz,

Kamu eşya ve mevcudat, anın emrin edip makbul

demektedir. Yani kamu eşya tabiri ile anlatılan, yukarıda bahsettiğimiz tüm yaratılanlar, Rabbin Kün emrini kabul etmişlerdir. Kur'an'ı Kerimin Yasin suresi 82 ayetinde bu konu,

O, bir şey irade ettiği zaman O'nun emri, sadece ona: "Ol!" demektir. O, hemen olur.

denilerek anlatılmaktadır. Rabbin ol emrini kabul edişleri ol demesiyle zâhire gelişleridir ki kabul ediş kendi iradeleri olmayışdır. Ne yaratılmadan önce, ne yaratılma anında ne de yaratıldıktan sonrasında kendi iradeleri olmadı, olmamakta, olmayacaktır, kavramaya çalış. Eşya emir ile vardır ve varlık emri verenin zuhurudur. Emre tabi olan kendisine verilen emri yerine getirir. O emri yerine getirirken kendi iradesi yoktur.

Emir verilen, emredilene yaparken ortaya çıkan sonucun mükâfatı da, mesuliyeti de emri verendir. Emri yerine getiren emir verilen olsa da, yerine getirilen emrin uygulanışında gözüken, emri verendir. Şimdi, her yaratılan yaratılışında kendisine verilen emri kabul ederek, emir doğrultusunda oluşumunu yerine getirip emri vereni ispat eder.

Güneşin yörüngesinde duruyor oluşu ve bünyesindekileri yakarken kendisini tüketiyor olsa da dünyayı aydınlatırken ısıtması ve beslemesi gibi. Ayın yörüngesinde dönüşü, dünya ile birlikte dönüşü, dünyaya uzaklığı dünyadaki hayatın devamlılığı için gerekli oluşu yani varlığının var oluşu ile tam olması gerektiği gibi olması ile emri yerine getirmesi. Keza, dünyada dağların, ağaçların, kuşların, bitkilerin, denizlerin, canlı mahlûkların varlığı ile tamda olması gerektiği gibi oluşları, emri kabul edişleridir.

Arayış

Emri kabul edenden emrin yerine gelmesi ile emri veren görülmektedir. Senden emredilen bir şeyi yerine getirdiğini düşün. O emri yerine getirirken yaptığın işte emri veren gözükmez mi? O işi yapıyor olarak zâhirden sen gözüküyor olsan da aslında o işi, sana emri veren yapıyordur. Anla, senin bu dünyadaki bulunuş halin de, yaratılmış olan ve hazır bulunduğu beden olan nefsin de emirdir ve var oluşu ile emri kabul edendir. Nefsinin emri kabul edişi aslında Rabbinin nefsinde **“Seni emrim ile var edeceğim kabul ediyor musun?”** diye kendisine sorduğunda nefsinin **“Evet, kabul ediyorum beni var edebilirsin”** demesi değildir. Emir, emri verenin emri verdiği ile zâhir olmasıdır, emir verilen nefsinin emri kabul edişi ise maddesellikte görülür olmasıdır. Anlamaya çalış, anladığın kadar görürsün. Nefsin, Rabbinin yaratmasıdır ve yaratması, nefsin ile zâhir olmasıdır. Bu, varlığın varidatının Rab olması, var ile var olan diriliğin, ilmin, iradenin, kudretin, görmenin, işitmenin, kelamın tecelli ediyor olmasıdır. **Akıllı, ancak kendi boyutundan algılayabildikleri ile algılayabilir algılanamayanı.**

Bunu ressamın kendisinden zâhir ettiği resim ile örnekleyebiliriz. Ressam yağlı boya tablo yapmayı diler, bu dilek sonucunda tuvale renkli boyalar ile resmi işlemeye başlar ve sonucunda resim tamam olur. Ressam o resmi çizmesi ile resme emretmiş olur, resimde emri kabul etmiş. Şimdi, o resmin her milimetre karesinde resmi çizen ressam vardır ve kendisine emreden ressamın görülür halidir. Resimde binlerce fırça darbesi ve çok farklı renk birleşimi olması yani çokluk bu emri perdeleyemez. Resim, emri kabul etme iradesinde değildir. Kabul edişi, görülür olmasıdır. Şimdi bu örnek ile kendine ve dünyaya baktığında gördüğün her şey yaratılandır ve yaratılma Rabbin emiridir.

Rab, bilinmek isteği ile kendisine ait özellikleri zatında bâtin halde iken esma ve suret giydirip zâhir ederek yaratılma gerçekleşti. Yaratan, yaratılan âleme yaratmasıyla tecelli etti.

Yaratılmadaki emir, bilinmek için yaratılarda yaratana bilmektir ki sen bu emri yerine getirdiğinde hakikatte hamd etmiş olursun. Aksi halde taklitten öteye gidemezsin. Nefsin, dünyada dünya için yaratılmıştır, varlığı emirdir. Nefsinin kendisine ait varlığı yoktur. Nefsin, varlığın esasını kendisine nispet ederek, kendisini var kılar, kendisini zikrettirir, muhabbet ettirir, sevdirebilir, kendisine hizmet ettirir yani seni kendisini bilenlerden eyler, şu ana kadar içinde bulunduğun hal... Varlığının esas ve senin için yaratılanlar ile Rabbin emri olan Rabbi bilmek yerine, nefsini bilerek kendine zulmetmiş olursun. Oysa Kün ile var olan sen, bilinmek isteyeninin bilineceği görünürsün. Kur'an'ı Kerimin Enam suresi 12 ayetinde,

De ki: Kimindir ne varsa göklerde ve yeryüzünde? De ki: Allah'ın; rahmet etmeyi gerekli kıldı özüne. Kıyamet günü hepinizi de tapısında toplayacak ve hiç şüphe yok o günün geleceğinde. Kendilerine ziyan edenlerdir, inanmayanlar.

Ey oğul! Yaratılma ile yaratılmanın ne olduğunu idrak edip, yaratılarda yaratana Rabbi bilmelisin yani Onu görmeli, işitmeli, fikretmeli, zikretmeli, sevmelisin. Ancak o zaman yaratılış aslına ermiş olacaksın. Yolu ise ancak İslam'ın aslı ve özü olan ledün ilmi tahsili ve ilmin hale dönüşmesi ile Muhammedi irfaniyeti kendinde oluşturmakla mümkündür. Bugün bu irfaniyet ve hakikatin yani yaratılmışlığında Rabbinin emrini bilip Rabbine hamd etmiş olmanın gerçekleşeceği meydana Melâmî Meydanı, yoluna Melamet yolu, erkânına Melamet seyri suluku diyoruz. Abdurrahim Fedâî Hz, risâlesinde bunu anlatmak için,

***Hüda'ya Hamd ü şükür olsun, yarattı kudretinde ol
Kamu eşya ve mevcudat, anın emrin edip makbul.***

diyerek bizlerin dikkatini çekmiştir.

Hu...

Arayış

Talip, yaratılmanın ve yaratılma sebebinin ne olduğuna dair okuduklarının şaşkınlığıyla kendisine geliyordu. İç dünyasında var olanlar toprağı yarıp yüzeye çıkan filizler gibiydi. Nasıl ki filiz güneşe dönüyordu yüzünü, kendi yüzü de okuduğuna dönüktü. Ne diyordu babası,

“Senin sen olarak var olman, varlığın yaratılışına aykırıdır. Sen, sen olarak var olamazsın, eğer sen, sen olarak var olabilecek olsaydın, bugün sen olmazdın.”

Kendisinin varlığının nasıl gerçekleştiğini anlatıyordu. Kendisini Rabbin yarattığını sunuyordu kendisine hem de şüpheyeye yer bırakmadan. Kendin, kendin olarak var değilsin, seni var eden var diyordu. Bu anlatım kendisinin de son zamanlarda benimsemeye başladığı sadece maddesel felsefeden doğan evrim teorisini kökten hükümsüz kılıyordu. Var oluşun temelinde bir olan Rabbin kendisini ispat edişi olduğundan her varlık bir biriyle bağlantılıydı çünkü her varlık bir olan Rabbe çıkan yoldu. Bu sebeple,

“Ey düşünmeye başlayan oğul! Yaratılan her bir zerrenin en küçüğünden en büyüğüne kadar birbirleri ile bağlantılı olmaları, yaratan Rabbin birliğinden gelmektedir, bu sebeple bir olana bağlıdırlar. Bir olanın kendisini, yarattığı ile görülür kılıp muhabbet etmesidirler.”

demişti. Rabbin yarattığı ile gözükmesi ve yarattığı ile kendisini anlatması...

Ressam, yaptığı resimle kendisini ispat eder, eserden o eseri yapan bilinir ve eserin yapımı esere verilen emirdir. Bunun anlatımı için,

“Emir, emri verenin emri verdiği ile zâhir olmasıdır, emir verilen nefsinin emri kabul ediş i ise maddesellikte görülür olmasıdır. Nefsin, Rabbinin yaratmasıdır ve yaratması nefsin ile zâhir olmasıdır.”

deniliyor. Yaratmak Rabbin emridir. O halde yaratılma Rabbin bilinmek istemesiyle gerçekleştiğine göre, Rabbin emri, yaratılarda beni bilin olmalı...

Talip okuduklarından sonra yaptığı bu düşünceleri ve henüz anlamlandıramadığı daha birçok söylemin, nereyi işaret ettiğini görmeye başladığında kelimenin şهادetine erecekti. Yorulmuş ve uykusu gelmiş bir halde dosyayı masaya bırakıp odasına giderken cevap bulmak için okuduklarının oluşturduğu soruların cevabını almayı umut ediyordu. Yorgunluğunun, esaret parmaklıklarını kırmaya başlamasından kaynaklandığının farkında değildi henüz ama için için hissettiği sıcaklık, ateşe yaklaştığının göstergesiydi. Odasının kapısını kapatırken, **“Neyim ben?”** diyordu kendisine.

Uyandığında saat öğleden sonra iki olmuştu. Annesine **“Günaydın”** dedikten sonra masaya oturdu. Önüne koyulan çayın şekerini karıştırırken annesi, **“Bak gördün mü? Şekeri karıştırdın ve şeker yok oldu değil mi? Şimdi düşün oğul, şeker yok olduysa çay neden tatlandı?”** Kendi sorularına cevap almayı umarken sorularla karşılaşmıştı. Annesine bakıp **“Şeker çayın içinde yok oldu, çayın tatlanması bu yüzden. Şeker çayın dışında yok olsaydı çay tatlanmazdı.”** diye cevap verdi. Aldığı cevap karşısında gülümseyen annesi **“O halde şeker için, varlığı yok oldu, bitti, zayi oldu mu deriz, yoksa şeker var oluş gayesine erdi mi deriz?”** Talip anlamaya başlıyordu. Annesine **“Şeker yapılış amacına ulaştı deriz”** cevabını verdi. Annesi konuşmaya devam etti,

Arayış

- Gece hayli geç yattın hayırdır?
- Dosyayı okudum biraz, sonrada düşündüm.
- Ne düşündün?
- Babam varlığın Rab tarafından yaratıldığını anlatmış. Eşya kendiliğinden var olamaz varlığı Rabbin yaratmasıdır ve yaratılışın amacı vardır demiş, bunları düşündüm.
- Bak sana bir hikâye anlatayım.

Bir beldede yaşayan günümüz teknolojisine yabancı hatta çok kızan, bilgisayarları ve kullananları hiç sevmeyen bir adam varmış. Ona göre bu bilgisayarlar kötümüş ve kullananları ateist yapıyormuş. Bu adamın devlet dairesinde işi çıkmış.

Görevli memur kendisine, amca vatandaşlık numaran nedir diye sorduğunda adam, bilmiyorum kızım o ne? Diye sormuş. Memur, amca devlet herkese bir vatandaşlık numarası verdi o numara olmadan senin işini yapamam deyince, adam peki nereden alınıyor bu numara? Diye sorar. Memur adamı karşı caddede bulunan bilgisayarçıya gönderir. Adam ne yapsın işi düştü mecbur gider gösterilen bilgisayarçıya.

Kendisini gençten bir delikanlı karşılar. *“Buyur amca nasıl yardımcı olabilirim?”* adam, *“Vatandaşlık numarası lazım, buraya gönderdiler”* cevabını verince genç, bilgisayar başına oturup numarayı alabilmek için gerekli olan bilgileri sormaya başlar. Bilgilerin verilmesinden sonra adam hazetmezlik içerisinde biraz da kızgın ifadelerle gence sorar *“Sen Allah’ı bilir misin?”* gencin *“Bilirim amca”* cevabı beklemediği bir cevap olduğundan bu sefer şaşkınlıkla *“Nasıl bilirsin?”* diye devam eder sorusu. Genç *“Bak amca, bu gördüğüne bilgisayar deniliyor. Bu makine binlerce mikro çip, onlarca kartın, soğutma fanlarının, elektronik devrelerin bir kasa içerisinde bir araya gelmesi ve monitörden yani ekrandan görülmesiyle çalışıyor. Anlıyor musun? Şimdi tüm bunlar doğada kendi kendisine oluşup kusursuz bir şekilde bir araya gelip bu makine oluşacak, mümkün değil. İnsanın yaptığı makine bile kendi kendine olamıyorsa o zaman insanı ve bu âlemi yapan bir yapıcı var dedim kendime işte buradan bilirim”* cevabını verir.

Şimdi oğul, sen anlıyor musun? Şeker gibi var oluş gayesine dönmen için şeker gibi erimelisin ve bu erime sunulan hakikati kabul edişle başlar.

- Anlıyorum anne.
- Dışarı çıkacak mısın?
- Düşünüyorum.

Talip, masadan kalkarken daha da çok düşünceler hâkim olmuştu cevaplarla birlikte. Babasının odasına girip camın önüne oturduğunda bu sefer “*Nasıl eriyeceğim*” diyordu kendisine. Az sonra yanına gelen annesine de aynı soruyu sordu. Annesi kitap dolabını gösterip “*Bak orada Vahdet Deryası isimli kitap var görüyor musun?*” dediğinde Talip dolaba bakıp bahsi geçen kitabı görüp “*Evet*” der. Annesi “*Al o kitabı, kitap Mısri Niyazi hazretlerinin şiirlerinin ne demek istediğini anlatan bir kitap. Kitaptaki açıklamalar Ey gönül gayrıdan geç şiiriyle başlıyor bul orasını*” diye devam eder. Talip, bu beyanı daha önce okuduğunu hatırlar, evet dosyanın giriş kısmında okumuştur. Sonra, kitabı alıp annesinin söylediği yeri bulup okumaya başlar.

***“Ey gönül gel gayrıdan geç aşka eyle iktida
Zümre-i ehl-i hakikat aşkı kılmış mukteda***

(Ey gönül gel, başkalarından geç aşka tâbi ol. Ehli hakikatte olanlar aşkı rehber edinmiştir.)

Her türlü istek ve duygularımın kaynağı olan içimdeki ben, dünyaya, gelip geçici olanlara heves etme. Dünya denilen seninle Allah arasına girenler olup kişiye göre değişir. Kısacası Allah’tan ayrı varlık verdiğin ve sevdiğin her ne ise odur...

Oysa Allah’tan gayrılar, Allah tarafından yaratılmış olup gelip geçicidir. Bu konuda Cenabı Allah, “Her nefis ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak hayır ile de, şer ile de deniyoruz. Ancak bize döndürüleceksiniz” buyurmaktadır.

Arayış

Allah ile arana perde olanları terk et, sahte güzelliklere sevgi duymaktan ve muhabbet etmekten al kendini, sevgi ve muhabbetini Allah'a yönelt. Unutma, Allah aşkından gerisi yalandır. Allah aşkıyla yanan ve bu yolda gayreti, azmi olanlarla, bu yolda samimi olanlarla birlikte bulun."

Annesi tam burada durmasını isteyince okumayı bırakıp annesine bakar. Annesinin "Ne gördün?" sorusuna cevaben "İstediğin şey dışındaki her şeyi terk etmek gerektiği" cevabını verir. Annesi,

"Sorularına cevap mı istiyorsun, o zaman sendeki cevap olmayanları bırakmalısın oğul."

diye devam eder. Talip annesinin söylediğini düşünmeye başlamıştır annesinin odadan çıkarak kendisini yalnız bırakmasıyla. Sorularına cevap mı istiyorsun, o zaman sendeki cevap olmayanları bırakmalısın oğul sözünün içeriğini görmeye çalışıyordu. Kendisindeki cevap olmayanları bırakmak neydi? Mevcut bilgisi sorusuna cevap veremiyordu o halde mevcut bilgisi cevap olmayandı ve bırakılmalıydı. Bırakmak yok olmaktı ve yok olmak aslına ulaşmaktı. O halde mevcut bilgisi yok olunca bilgi aslına mı ulaşacaktı? Talibin göremediği, bilme özelliğinin yok olmayacağı, bildiğinin yok olacağıydı. Bilmesi yeni bilgilerle bilmeye devam edecekti.

Oturduğu yerden kalkıp annesine "Ben çıkıyorum anne" dedikten sonra montunu ve ayakkabılarını giyip evden çıktı. Havanın soğukluğuna yağmurlu oluşu da eklenmişti. Arabasına binip ocağa doğru yola koyuldu. Ocağa yaklaştıkça artan heyecanının sebebini anlayamıyordu. Neden bu kadar seviniyordu hatta neden buraya gelmek istiyordu her seferinde, kendisini tutuşturacak olan kıvılcım bu muydu, yoksa tutuşmuştu da kendisi henüz farkında mı değildi? Arabasından inip yürümeye başladıkça kalbinin hızlanması kıvılcımı besleyen nefes gibiydi. Bu sevgi, Selim'i sevmesi gibi, bu sevgi annesini sevmesi gibi, bu sevgi babasını sevmesi gibi bir sevgi değildi ve

Talip bunu anlamlandıramasa da hissediyordu sadece. Bu düşünceler arasında ocağa girip içerdeki odaya geçti. Odanın boş oluşu üzülmeye sebep olmuştu. Biraz sonra elinde askısıyla Ali girdi ocağın kapısından onu görüşü üzüntüsünü hafifletmişti. Ali'nin mırıldanarak söylediği deyiş hoşuna gitmişti.

*“Safi aşk var bende, aşkla dolmuşum
Sınırsız ummana mekân olmuşum
Aradığım aşkı aşkla bulmuşum
Kalmadı hiç farkım aşkın içinde.”*

Aşına olduğu, daha önceden bu tür deyişleri dinlemiş oluşu muydu yoksa deyişlerin sevdalığı mıydı? Mırıltıya kendisi de eşlik etmeye başladı. Üzerinden yıllar geçmiş olsa da unutmamıştı, fırsatını bulunca nasıl da çıkıyordu gün yüzüne.

Ali, odaya geçtiğinde Talip'i gördü. Yanına gidip *“Hoş geldin imanım”* dedi. Talip de *“Hoş bulduk abi”* diye cevap verdikten sonra söze devam etti *“Abi kimse yok bu gün”* *“Bugün öyle imanım, canlar müsait oldukça gelir buraya”* diye cevap verdi Ali. Oysa Talip kendisine efendi demeye başladığı Kenan efendiyi görmeyi arzu ediyordu, onunla konuşmak istiyordu, babasının sıcaklığını hissetme arzusuydu arka plandaki gerçek. Bu sebeple telefon numarasını istedi Ali'den. Onunla konuşmak, babasıyla konuşmaktı Talip için. Ali cebinden telefonunu çıkartıp numarayı verdi kendisine. Talip numarayı telefonuna Efendi ismiyle kaydettikten sonra arama tuşuna bastı. Telefon iki üç kez çaldıktan sonra *“Efendim”* sesiyle önce sessizleşti biraz sonra tekrar *“Efendim”* sesini işitince *“Efendim benim Talip, nasılsın?”* diyebildi. Karşı taraftan gelen *“Lütfedildiği kadar oğlum sen nasılsın, döndün mü Bursa'ya”* cevabıyla rahatlamıştı. *“İyiyim, evet dün geç vakit döndüm”* dedikten sonra devam etti *“Ben ocaktayım seni görürüm diye geldim. Şimdi neredesin müsait misin?”* Kenan Efendi cevaben, *“Sanayide Mahmut canın yanımdayım gel istersen bulabilir misin?”* *“Bulurum efendim firma ismi nedir?”*

Arayış

Talip telefonu kapattığında Ali kendisine dönüp “*İmanım bir çay iç öyle gidersin*” dedi. Birlikte çay içerlerken Talip Ali’ye “*Abi söylediğin deyiş güzeldi, daha önceden de söylenirdi o zaman ben delikanlıydım seni duyunca hoşuma gitti. Hangi deyiş bu?*” dedi. Ali “*Evet güzeldir, ben de bu meydana gelince öğrendim ayrıca daha bir sürü deyişler, ilahiler de*” diye devam etti.

Yapılan konuşmaların eşliğinde çaylar bitince Talip izin isteyip teşekkür ederek tarif edilen yere gitmek için yola çıktı. Verilen adresi konum itibariyle biliyor olduğundan oraya kadar gittikten sonra sanayinin içinde firmaya aramaya başladı. Bulduğunda camdan içerisi görüldüğünden Kenen efendiyle Mahmut abisini karşılıklı oturmuş konuşurlarken gördü. Arabasını dükkânın önüne park edip kapıdan içeri girerken daha önceden bildiği şekilde “*Hu*” diyerek selam verdi. Her ikisi de Talip’e dönüp aynı anda “*Hu*” diyerek selamına karşılık verdiler. Kenan Efendi “*Hoş geldin oğlum buyur gel otur*” diyerek yanındaki sandalyeyi gösterdi. Talip sandalyeye oturduğunda Kenan kaldığı yerden anlatmaya devam ediyordu.

“Bilmek, bilmiş olmanın dışında daha ileri hedefi olan için araçtır. Hedefi bilmiş olmak olan için amaçtır. Bilmenin amaç olması fitratına aykırıdır. Bilgiyi sadece bilmiş olmak bilgiye zulümdür. Bu şuna benzer, Adamın birisi kendisine araba almak ister. Uzun uğraşlar ve çabalar sonucunda istediği gibi bir araba alır. Arabasını evinin önüne park eder. Arabayı almış olmanın tatminliğini yaşayarak mutlu olur çünkü sonunda istediğini elde etmiştir. İşinde, evinde, arkadaşlarının yanında, kendisine gelindiğinde ya da kendisi bir yere gittiğinde sürekli arabasını konuşuyordur. Arabasını konuşmak eski konuşmalarını bitirmiştir.”

Hava soğukken, yağmurluyken, sıcakken, nereye gidecek olursa olsun yine eskisi gibi otobüsle veya yürüyerek gitmeye de devam ediyormuş. Aldığından beri arabası evin önünde park halindeymiş.

Şimdi, amaç arabayı almış olmak mı olmalıydı yoksa amaç onu kullanıp ondan istifade edip gitmek istediği yere gideceği araç olması mı?” Kenan Talip’e dönüp sorusunu tekrarlar. Talip “Arabayı almak onu kullanmak için olmalıdır, kapının önünde duran araba neye yarar ki” diye cevap verir. Kenan, “Evet, unutulmamalıdır ki araba araçtır, bizi sevdiğimizize götürmek için vardır. Aracın sürücü koltuğunda sevgi oturursa araç piyasadaki en ucuz araç olsa da güzeldir. Direksiyonda sevgi yoksa amaç sevgiliye gitmek değilse araç en pahalı, en lüks araç olsa ne fark eder. Siz sevgiyle sevgiliye gitmek için kullanın, altınızdaki araç son model en hızlı araba olsun zararı yok. Bir gün Efendi Baba şöyle demişti.

“Benim sevdiğim Konya’da oturuyor ve ben yanına gitmek istiyorum. Çıktım yola, yanımda pahalı bir araba durup bana “Hadi gel seni de götüreyim dedi” ona sordum “Nereye gidiyorsun” bana “Ankara’ya” diye cevap verdi. Binmem ona “Benim Ankara’da sevdiğim yok ben Konya’ya gidiyorum sağ ol” derim. Az sonra yanımda at arabası durdu bana “Hadi gel senide götüreyim” dedi, ona da sordum “Nereye gidiyorsun?” bana Konya’ya dedi. Binerim at arabasına çünkü önemli olan arabanın kendisi değil nereye gittiğidir.”

Kenan, tekrar Talip’e dönüp “Ee, Talip senin sevdiğin var mı? Nerede ikamet eder, hangi araç gider oraya?” diye sorduğunda Talip anlatılanları düşünüyordur. Efendinin kendisine sorduğunu fark edince “Şuan ordayım” cevabını verdi.

Kendisi de verdiği cevaba şaşırmişti lakin akletmeden kendiliğinden çıkmıştı cevap. Anlatılan konular geceden kalma sorularının açılımıydı ama nasıl olur diyordu kendisine. Bilmek kısmından yana netleşmeye başlayan görüşü, gayrıları sevmekten geçme kısmıyla bulanıklaşıyordu.

Kenan’a dönüp “Efendim, gayrıları sevmekten geçmek sözünden ne anlamalıyız?” diye sordu.

Arayış

Kenan Efendi, kendilerine bakan Mahmut'a dönüp "Ne dersin Mahmut can" diye sordu. Mahmut,

"Efendim, gayrı diye tabir edilenler Allah'la aramızdaki her şeydir. Efendi Baba bir gün, dünya, Allah'la arana girenlerdir demişti. Bu sebeple gayrı dünyadır aslında. Bu kişiye göre değişir. Nasıl mı?"

Sevmek Allah'ın kendisini sevmesidir. Allah kendisini sevdiği için bizde sevmek vardır lakin biz bu sevgiyi Allah'ı severek mi kullanıyoruz yoksa gayrıyı mı? Bizim Allah dışında sevdiğimiz ne ise ya da neler ise işte onlar dünyadır, gayrıdır. Gayrıları sevmekten geçmek, sevme özelliğini yok etmek değil, sevmeyi Allah'ı sevmede kullanmaktır; sevgiyi aslına döndürmek. Tıpkı çayın şekeri gibi..."

Talip'in karşısına çay ve şeker yine çıkmıştı. Söz farklı kişilerden de çıksa söyleyen bir olmalıydı. Ancak söyleyen bir olursa söylenen aynı olurdu çünkü. Kenan Efendi Talip'e "Hatırlıyor musun? Şehadetin sırrını konuşmuştuk. Gayrı nedir, buradan bakabilirsin" dedi. Devamında "Bu kadar yetsin bu gün. Hadi gidelim" dediğinde hep birlikte kalktılar. Talip Önce Kenan Efendiyi evine bıraktı sonra kendisi evine gitti. Evin kapısından içeri girerken aklı hala verdiği "Sevdiğim yerdeyim" cevabındaydı. "Anne ben geldim" diye seslendikten sonra odasına geçti. Üzerini değiştirip salona geldiğinde annesi mutfakta sofrayı kuruyordu. Mutfaktan seslendi "Oğlum, nasıl geçti günün?" Talip sorulan soruya "İyiydi anne. Bu gün Mahmut abinin çalıştığı yere gittim, Kenan Efendi ordaymış oraya çağırdı" cevabını verdi. Cevabın ardından kendisi de mutfığa gitti, birlikte yemek yemeye başladılar. Talip Annesine Kenan Efendiyi verdiği cevabı söyledi. "Sevdiğim yerdeyim"

Annesi, Talip'in üzerindeki anlamsızlığın onu üzdüğünü görüyor ama aynı zamanda ekilen tohumun, güneşi görünce patlaması gibi ekilen mananın, mana ortamında zâhir oluşuna seviniyordu. Oğluna,

“Bak oğul, baban sevmek için şunları anlatmıştı bir gün. “Sevmek, istemektir, yanında olmaktır, muhabbetinde bulunmaktır, kalbe göre davranmaktır. Gök taşının dünya atmosferine girip yanması gibi çekimine kapılıp elinde olmadan sevilene doğru çekilip çekildikçe kendinden azalıp sonunda yok olmaktır. O göktaşı dünya çekimine kapılıp atmosferde yanıp yok olsun külleriyle dünyaya gark olsun diye vardı, var oluş amacına ulaştı. İşte sevmek aslına ermektir. Kişi sevdiğinde yok olursa kendi özüne doğmuş olur” demişti. Şimdi bu anlatımla bak kendine son zamanlarda ne yapıyorsun. İçinde bâtın olan mana, mana ortamında kendisini zâhir ediyor sende. Toprağa düşen rahmet, toprağın bâtınındakini açığa çıkartır, toprakta ne ekiliyse onu. Sen şu an dışardaki yağmur gibi yağmur altındasın...

Ne yapıyorsun, dosyayı okuyorsun, düşünüyorsun, soruyorsun, ocağa gidiyorsun, ocakta bulamadın nerde olduğunu öğrendin oraya gittin değil mi? Şimdi, soruyorum sana, sevmesen gider miydin? Gitmezdin. Yani doğru söylemişsin kalbinle konuştuğundan dolayı. Sabah ne demiştik, sorularına cevap mı istiyorsun, o zaman sendeki cevap olmayanları bırak...

Oğul! Anlayış yaşantıyla oluşur. Hangi istekler doğrultusunda hangi yaşanı yaşıyorsan o yönde anlayış oluşur. Yaşantın manadan yana olmaktan uzak nefsinden yana olduğu için anlayışın sadece dünyalık haline geldi. Nefsani yaşantın dışarısının görülmesine mani kalın perde gibi perdeledi gözlerini de gerçeği göremiyordun. Babanın terki dünya oluşu perdeyi araladı biraz. Sev evladım sev ama sevgiyi var edeni sev, var edilene değil. Mısri Niyazi Hazretleri,

Sevdim seni hep varım yağmadır alan alsın,
Gördüm seni efkârım yağmadır alan alsın.
Aldın çün beni benden geçtim bu can-u tenden,
Aklım dahi her varım yağmadır alan alsın.

Arayış

*Ben varlığı attım dost varlığına yettim,
Her usluya pazarım yağmadır alan alsın.
Geçtim ben ad u sandan çıktım ben o dükkândan,
Hep ırz ile vekarım yağmadır alan alsın.*

*Geldi dile dildarım buldum gül-ü gülzarım,
Şimden gerû hep varım yağmadır alan alsın.
Sen gâib-ü hazırsın her hâlime nâzırsın,
Ahvâl ile etvarım yağmadır alan alsın.*

*Çün buldu gönül yârim terk eyledim ağyarım,
İman ile zünnarım yağmadır alan alsın.
Mısrî'ye vücub imkân bir oldu kamu ayan,
Tâat ile ezkarım yağmadır alan alsın.*

*diyerek, sevdiğinden gerisini yağma etmedikçe sevmiş
olamazsın diyor. Aklından geç, benliğinden geç, şandan,
şöhretten, namdan geç, varlığından, canından geç eğer
seviyorsan diyor. Seçim senin... Seviyorsan gerçekten
sevdiğinde yok ol oğul. Sevginin sevilene benzetme özelliği
vardır. Aşka dil olmuş Yunus Emre Hazretleri,*

*Benim bunda kararım yok, bunda gitmeye geldim
Bezirganım mataım çok, alana satmağa geldim.*

*Ben gelmedim dava için benim işim sevi için
Dostun evi gönüllerdendir, gönüller yapmağa geldim*

*Dost eşruğu deliliğim, âşıklar bilir neliğim
Devşuruben ikiliğim, birliğe bitmeye geldim*

*Yunus Emre âşık olmuş, maşuka derdinden olmuş
Gerçek erin kapısında ömrüm harcamaya geldim*

*diyerek ne güzel anlatıyor. Ne diyor sana, bana ve tüm
insanlığa; dünya gelip geçici kimse dünyada kalıcı değildir, bir
gün herkes ölecek. Bu dünyada sahip olduklarının ne kadar
olduğu önemli değil önemli olan sahiplenmiş olduğundur.*

Ha bir pul ha tüm dünya ne fark eder emaneti sahipleniyorsun sonuçta. Kim sahiplenmek istiyorsa dünya onun olsun ben geçtim dünya sevgisinden, davasından. Nefsin dostluğu sahtedir, çıkar ve menfaat üzerinedir, ben gerçek dost olan Mevla'ya yöneldim, Mevla'yı sevmeye başladım. Mevla'nın mekânı gönüldür, gönül eri olmaya geldim. Mevla'ya olan sevginin sarhoşuyum ancak Mevla sevgilileri bilir halimi akıl sahipleri anlamaz. İşte bu sevda sarhoşluğu aldı aklımı başımdan da akıl kalmayınca iki görüşüm tevhide erdi. Bunu mu istiyorsun, o zaman gerçek ere tabi ol, onda yok ol diyor.

Evladım, gözyaşımın gölü, senin kendini arayışın beni çok mutlu ediyor, kapıları çalmayı bırakma sakın. Allah seni kendine seçti zayi etme sakın. Allah'ı sevmek, iskeleden denize atlar gibi olmalı, üryan ve endişesiz. Sevmekle denize girmek ikiz kardeşdir oğul.

Hadi ben biraz komşuya geçeceğim, gelince toplarım masayı sen elleme tamam mı annem.”

Talip masadan kalkıp babasının odasına gidiyordu annesi evden çıkarken. Odaya girdiğinde ışığı açıp yine camın önüne sekiye oturdu. Sadece, dün kaldığı yerden okumaya devam etmek istiyordu. Eline dosyayı aldığı anda bu sefer hangi sorularımın cevabını okuyacağım değil, hangi sorularla karşılaşacağım düşüncesi hâkimdi...

Anlamıştı artık, geçmişinden kaynaklı farkındalıkla. Cevaplar aslında soruydu ve cevap soruyla gösteriyordu kendini.

Dosya elinde, kaldığı yerden okumaya başladı.

*

**Bi külli Âlem-i ala dahi esfel'de kim vardır
An'ı tespih edip cümle, dahi secde kıluplardır.**

(Âlemin bütünlüğü de, bütünlüğü oluşturan zerrelere her birisi de Hakk'ı zikredip secde ederler.)

Kendi varlığının ne olduğunu bilmediği için anlayamadığı mevcut olan gerçeği fark etmeye başlayan oğul, ey can! Az önce okuduklarının farkındalığı ile anladın ki hamd etmek aslına ermekmiş. Kendine, **“Hakikatte aslıma ermek benim hamd etmem ile mümkündür ancak, aslıma ermeliyim”** de. İşte, aslına ermekten senin secden.

Oğul, âlem anlatmaya çalıştığımız gibi kâinatın bütünlüğüdür. Bu bütünlük Rabbin yarattığı ile zâhire gelişidir ve Rab'da sınır olmadığından âlemde de sınır yoktur. Sen, dünya ile kıyaslandığında zerre, dünya güneş sisteminde zerre, güneş sistemi galakside zerre, galaksi evrende zerre, evren Rabbimizde zerredir ve zerre Rabbimizin tafsilatıdır, tafsilat gayrısı değil aynıdır. Yaratılmış olması ile de fanidir. Aynaya bakınca gördüğün kendini düşün. Bu âlem Rabbin aynada kendisini görüşüdür. Aynadaki görüntü bakandan gayrı mıdır, bakan ayrı görüntü ayrı mıdır?

Senin faniliğinin sebebi bundan dolayıdır. Fanisin çünkü faniliğin, yaratan Rabbin hem zenginliği hem de bakılığının ispatı içindir. Âlem, baki olan Rabbin fani olan seninle kendisini görülür kılmasından ibarettir. Latif olan Rab yani nur, kesif olan seninle görülür hale geldi. Kur'an'ı Kerimin Nur suresi 35 ayetinde bu husus,

Allah, göklerin ve yerin Nurudur. O'nun nuru, içinde misbah bulunan kandil gibidir. Misbah, sırça içindedir. Sırça, inci gibi parlayan yıldız gibidir. Doğuda ve batıda bulunmayan mübarek bir ağacın yağından yakılır. Onun yağı, ona ateş değmese de kendi kendine ışık verir. Nur üzerine nurdur. Allah dilediğini nuruna hidayet eder ulaştırır. Ve Allah, insanlara örnekler verir. Ve Allah, her şeyi en iyi bilendir.

denilerek anlatılır. Göklerin ve yerin Nuru oluşu, gök ve yerde yaratılan her şeyin ve senin, Allah'ın kendisinden gayrı bir şey yaratmayıp, yarattığı sen ile madde âlemine çıkışı anlatılmaktadır. Maddede isimlerin ve görüntülerin çokluğu, senin bir adın ve suretin olup bu ismin Rab isminden farklı oluşu, manamızın birliğini değiştirmmez. İşte, sen bu cümle varlıkların içerisinde zerresin lakin maddeselliğinde Rabbini bildiğinde cümlesi sende zerre olur. Cenabı Resulullah efendimizin kutsi hadisinde,

Yere göğe sığmadım, mümin kulumun gönlüne sığdım.

beyanındaki gibi sen de mümin olursun, Rabbi kendinde, kendini tüm âlemdede seyredersin. Ey gönül namzeti Talip! Şartlanmalarından arındır kendini ve öyle bak...

Misal olarak düşünme yetkinliğini ele al. Az önce okuduğın tüm sınırsız evren, okurken düşüncende yer bile kaplamadı, işte bu sebeple sen Rabbini bildiğinde âlemin maddedeki çokluğu itibarını kaybeder, itibar sahibi, evreni kendisiyle kaplar, buna kesrette vahdeti yaşamak denir, nefsinde Hakikat nurunu görmektir. İmam Ali efendimizin,

“Ey insanoğlu, sen kendini küçük bir şey mi sanıyorsun? Binlerce âlem sende dürüldür”

beyanıyla işaret ettiğide gibi sen tüm evrenin özüsün, maddesel yönüyle küçük âlemsin.

Arayış

Tek bir hücrenin, bölünerek çoğalması ile trilyon adetlere ulaşmış dünyadaki bedeninin bütünlüğünü oluşturması da böyledir. Vücudunun içindeki tüm organlar ve dışındaki uzuvların tümü bir hücrenin tafsilatı değil mi? Saçının bir tek teli ile hayati önemi olan her hangi bir organın, derinin bir tek zerresi ile en büyük organın, aynı hücre oluşu bunu anlatır. Hücre boyutunu gösterecek gözle kendine bakabilirsen, kendinde bir olan hücreyi görürsün. Vücudunun neresine baksan görülen hep aynı hücre olur.

Kendindeki görülen çokluğun, şeklinin farklı görülüyor olması sebebiyle yanılığın olduğunu keşfedersin. İşte bu keşif sonucunda artık vücudunun neresine bakarsan bak, bir olan hücrenin farklı farklı güzelliğinin esma ve suret giyerek görülür oluşunu seyredersin. Mısri Niyazi Sultan bu hususun beyanında,

***Her nazarda gördüğü Hak arifin,
Her görüşte nice ihsan eylemiş.***

demiştir. Niyazi sultanın sözüne, idrakında açılan bu pencereden bak şimdi, ne görmeye başlayacaksın? Bedeninin tümü birdir ve bu bedenden, gören gözlere sen gözükersün. Kendin dahi kendini görülür halinle görmektesin, fark et oğul! Abdurrahim Fedâî Hz'nin,

An'ı tespih edip cümle, dahi secde kıluplardır

ibaresinde işaret ettiği yani idrakımıza sunduğu tevhit gerçeği, âlemin bütünlüğü ve bizim Rabbimizi zikrediyor oluşumuzdur. Zikir senin kelimeler ile sesli şekilde Allah ismini tekrarlayan ile sınırlı değildir. Tabii ki bu zikir çok önemlidir ve hizmet ister lakin anlatılmaya çalışılan zikri diline haps etmemendir. Zikir, varlığının var oluşuyla gerçekleşmektedir. Dilinde ve halinde bir olursa bir olan zikredilmiş olur ki ancak o zaman zikir Allah'a ulaşan zikre dönüşür.

Düşünmeye başladığı için keşif deryasının kıyılarında gezinmeye başlayan oğul! Şimdi, deniz mevcut mu, var mı? Evet, var. İşte denizin mevcut oluşu, yaratıcısını zikretmesidir. Denizin bağrından göğe su zerrelere gaz olarak yükselmesi, zikretmesidir. Yükselen su zerrelere bir araya gelerek oluşturduğu bulutun varlığı, zikretmesidir. Yağmur olup yağması, yağmurun, zikretmesidir. Yağmurun dere olup akması, göl olup dolması, toprak tarafından emilip hayat sağlanması, zikretmesidir.

Dağların varlığı, dağlarda yaşam olması, ağacın varlığı, ağacın çiçek açması, çiçeğin meyve olması, toprağa buğdayın ekilmesi, ekilenin bünyesindekini açığa çıkartması. Canlı mahlûkların yaşamsallığı ve yaptıklarının tümü, zikretmeleridir.

Yaratılan her bir unsur, yaratılmış olmasıyla ve yaratılmasında kendisine verilen özellikleri ispat etmesiyle yaratan Rabbi zikretmektedirler.

Bu zikrin nasıl gerçekleştiğini net görebilmek adına kelamı yakına getirip enfüsî kısmına yani kendimize baktığımızda gördüğümüz, bizim varlık dediğimiz bütünlüğü oluşturan her bir unsurun var oluşu ile görevini yerine getirdiği olacaktır.

Kalbin durmaksızın kan pompalıyor, ciğerlerin durmaksızın nefes alıyor, böbreklerin filtre ediyor, karaciğerin mineralleri ayırıp gerekli yerlere gönderiyor, miden öğütüyor, kulağın işliyor, gözün görüyor, dilin söylüyor, elin tutup, ayağının yürüyor oluşu, hatta şu an bu yazıyı okuyor oluşun, okuyabilme yönünün zikrediyor oluşudur. Bir işi yapıyor oluşundur, canlı oluşundur, vücudunun oluşudur.

Sen bilsen de bilmesen de varlığın ve bu âlem var oluşlarıyla Rabbi zikrediyor her an durmaksızın...

Arayış

İster evren boyutuyla, ister kendimiz boyutundan bakalım bu zikir yaratıcının kendisini bilmek istemesi ile yarattığında kendi özelliklerini ispat ederek kendisini muhabbet edişidir.

Her yaratılan görevini yerine getirirken Rabbi zikirdedir ve bu zikir Rabbin kendisini muhabbet edişidir. Senin elinle bir iş yaparken o işle kendini zikrediyor olup o zikirle de kendini muhabbet edişin gibi. Bu husus Kur'an'ı Kerimin A'la suresi 2 ayetinde,

O, yaratıp şekillendiren ve düzene koyandır.

denilerek anlatılmaktadır. Şekillendirip, düzene koyması, yarattığını kendisine ait bir özelliğe göre yaratıp o özellik ile kendisini yarattığında zikretmesidir.

Yaratılan, yaratan Rabbin kendisini zikretmesi olduğundan, varlığı ile yaratan Rabbini zikirdedir.

İşte, cümle âlemin Rabbi zikredip secde kılması, varlığıyla kendisinden Rabbini muhabbet ederken, kendisine ayrılık vermemesidir. Fark etmelisin ki insanın dışındaki hiç bir yaratılmışlık kendilerine, ayrıyım, benliğim var, ben benim anlamı yüklemesler. Varlıklarıyla var olan Rabbi bilme özellikleri olmadığı gibi o varlığı sahiplenme özellikleri de yoktur. Onlar yaratılma muradının dışında değillerdir, hangi özelliği zâhiri iseler o özelliği zikredip ispat ederler.

İnsan ise varlığın esas olması ve yaratılma gayesinin getirisi olarak bilinmek isteyen Rabbin, bilecek olma yönüyle zâhiri olduğundan, bu bilme özelliği ona irade yüklemiştir. Sen bu irade ile diğer canlılardan ayrılıyorsun. Nasıl mı?

Misal olarak, görme sıfatı tüm canlılarda mevcut ama sadece sen görme sıfatıyla Rabbini görme istidadındasın. İşitme sıfatı tüm canlılarda var mı var ama sadece sen Rabbini işitme istidadındasın.

İşte bu farklılık sende iradenin bulunmasıyla bilecek olman sebebiyledir. Eğer sen iradeni Rabbinden yana kullanarak peygamber efendimizin kutsi hadisinde,

Nefsine arif olan Rabbine arif olur,

dediği gibi, nefsinden Rabbine arif olursan, diğer canlılardan üstün olursun. Ama nefsinden nefesine arif olursan, diğer canlılardan daha aşağıya düşürürsün kendini. Cenabı Allah bu hakikati anlatmak için Kur'an'ı Kerimin Araf suresi 179 ayetinde,

Ant olsun, biz cinler ve insanlardan birçoğunu cehennem için yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onlarla kavramazlar; gözleri vardır, onlarla görmezler; kulakları vardır, onlarla işitmezler. İşte onlar hayvanlar gibidir; hatta daha da aşağıdadırlar. İşte asıl gafiller onlardır.

demektedir. Ey can! Ey Talip! Ey oğul! Ey namzet! Ancak ve ancak nefsini zikretmeyi terk edip Rabbini zikretmeye başlayarak, nefsinden Rabbine arif olup kalbinle Rabbi kavrayınca, kendine bakıp Rabbini görerek, Rabbini işiterek, hakikatte secde etmiş olacaksın. Bunun dışındaki secdelerin taklit secdesi olmaktan öteye gitmeyecektir.

Rabbinin senden istediği secde, Hakikat secdesidir ki benliğine tövbe etmekle gerçekleşir. Benliğine tövbe etmelisin benliğine bürünmüş güzel. Varlığın Rabbinin senden kendisini zikretmesidir. Söyle kendine, “*Varlığım Rabbimin benimle kendisini zikretmesidir*” O halde sen de kendinden Rabbini zikrederek tevhide erip, Peygamber ümmeti olmalısın.

İman, Peygambere ümmet olmak ile mümkündür.

Hu...

Arayış

Talip, babasının kendisine “*Varlığın Rabbinin senden kendisini zikretmesidir. O halde kendinden Rabbini zikrederek tevhide erip, ümmet olmalısın.*” sözüyle baş başa kaldı şimdi.

Zikir ibaresi yabancı olmadığı bir ibareydi. Çocukluğundan beri babasının her sohbetinden sonra tüm dervişan hep birlikte aynı anda aynı esmanın tekrarıyla babasının önderliğinde sesli bir şekilde zikir yaptığında kendisi de bu oluşumun içerisinde yer alırdı. Gerçi, ne yaptığını, niçin yaptığını bilmezdi ama yapardı ve yapmış olmanın anlayamadığı hoşnutluğunu yaşardı, sevinirdi tıpkı çok istediği bir oyunu oynar gibi. Onunkisi bir çocuğun babasına neden baba dediğini, babalığın ne olduğunu bilmeden demesi ve baba deyişinden mutlu olmasına benziyordu.

Az önce söylediği, varlığım Rabbin kendisini zikretmesidir sözüyle kendi yaptığı zikri kıyaslamaya başladı. Rabbin kendisini zikretmesi, kendisinin o halka içerisinde ne yaptığını bilmeden Allah demesiyle yapılabilen bir şey olmamalı diye düşündü. Kendisinin Allah deyişi de zikirdi ama bu kadar basit değildi. Çocuğun baba demesi de baba demekti lakin baba olanın baba demesi, babalığın ne olduğunu kendisinde ispat ederek baba deyişi farklıydı. Baba olanın baba demesinde şahadet vardı. Konu yine şahadete dayanmıştı. Çocuk ne dediğini bilmeden baba diyor, baba diyerek babasının gözetiminde ve öğretileri ile yaşarken büyüyor, kendisi bir gün baba olunca babalık kendisinden görülmeye başladığında işte o zaman gerçekte babalığı görmüş olarak baba demeye başlıyor. Babasının bir gün görmek hususunda yaptığı sohbette,

“Görmek, görmek istediğimizin bizden tecellisiyle mümkündür” deyişini anımsadı. *“O zaman, benim Allah deyişim çocuğun baba demesi gibi değil, baba olanın babasına baba diye seslenmesi gibi olmalı yani görerek”* dedi kendisine. *“Benim Allah’ı zikredişim ancak o zaman Rabin kendisini zikretmesi olur”* diye devam etti.

Okuduğu bölümde babası *“Yaratılan her bir unsur, yaratılmış olmasıyla kendisine verilen özellikleri ispat ederek Rabbi zikirdedir”* diyerek konuya ışık tutuyordu. Baba örneğinden gidersek, babalık bir unsurdur kim baba denilen özelliği kendisinde çocuk sahibi olarak oluşturursa işte o ben babayım diye söyleyip durmaz, çocuğu onun babalığını zikirde ve ispattadır, çocuktan baba diyen babasıdır. Şimdi, o zaman bu âlem babanın çocuğu mesafesinde ve âlem çocuğu, çocuk olmasıyla babasını zikrediyor ve ispat ediyor yani eşya çocuk, baba da Rab oluyor düşüncesiyle görmeye başlıyordu kendi bătınını. *“Anladım, çocuğun babasını, baba diyerek zikretmesine gerek yok, çocuk zaten biliyor babasını demek ne kadar abes ise benim Rabbi bilip zikretmemem o kadar abes”* dedi duvarda asılı gülümseyen resme bakarken.

Yerinden kalkıp dosyayı masanın üstüne bırakıp salona geçti. Kapının açılış sesinden, annesinin eve geldiğini görmüştü. Annesi salonda, yere oturmuş vaziyette televizyondaki tasavvuf üzerine anlatım yapılan bir program izliyordu. Talip hemen yanındaki koltuğa oturup izlemeye başladı. Kısa bir süre sonra program bitince annesi televizyonu kapatıp oğluna dönerek,

- Bu tip programlar keşke daha çok olsa hem de her kanalda ama maalesef olmuyor belki de olmaması daha iyidir de ondan. Düşünsene, bu benim isteğim eğer benim istediğim gibi olması en güzeli olacak olsaydı zaten öyle olurdu değil mi Talip?
- Nasıl anne anlamadım.
- Şimdi, oğul! Senin dediğin gibi mi olursa daha güzel, Rabbin dediği gibi mi olursa daha güzel olur?

Arayış

- Rabbin dediği gibi olursa tabi ki
- O zaman kendi isteğinde ısrarcı olmamak lazım, değil mi? Bak Erzurumlu İbrahim Hakkı Hz ne diyor bu konuda, “Bir işi murat etme. Olduysa inat etme. Hak'tandır o reddetme. Mevlâ görelim neyler Neylerse güzel eyler.”
- İsrar etmemek her konu için geçerli mi anne?
- Sadece imandan yana ısrarcı olmak lazım, dünya isteği için ısrarcı olma ama imandan yana zorla sınırları, vazgeçme sakın pes etme derdi baban. Özellikle Allah zikri konusunda çok ciddiydi, zikrin bırakılmasına hele hele gereksiz denilmesine çok kızardı. Varlığın esasıdır zikir, zikir damarda kan gibidir, kan lüzumsuz mu, çekip alalım kanını yaşayabilir misin? derdi nefislerine uyup zikrini yapmayanlara.
- Az önce ben de zikir hususunu okudum. Sen geldiğinde bunu düşünüyordum. Zikretmek sadece dille yapılmaya gerek.
- Oğlum, zikir her şeyin mayasıdır, varlığın özüdür. Neyi zikrediyorsan onu var edersin. Senin, benim ve dahi bu âlemin özüdür zikir. Bak lambaya, lambada odayı aydınlatan ışık var mı? Var. O ışık lambadaki elektriğin sayesinde var değil mi? İşte zikir lambadaki elektrik gibidir. Misal sen şuan kendim dediğini oluşturanları, onları zikrederek var ettin. Nefsini zikretmen nefsinin senden görülmesini sağladı. Rabbi zikredersen?
- Bu nasıl mümkün olacak? İnsan sev demekle sevemez ki onun gibi bir şey bu.
- Bak oğul,

Bir krallık varmış, bu krallığın kralının da güzeller güzeli genç bir kızı. Güzel kız bir gün dışarıyı seyretmek ve hava almak için sarayın balkonuna çıkmış. Tam o esnada balkonu görece kadar yakından geçen Derviş isminde bir delikanlı kralın güzel kızını görüp, kendisine tecelli eden güzelliğe hayran kalıp, gönlünü kaptırır. Aşkın tecellisine kapılana âşık denir oğul. Delikanlı, aşkından için için yanmaya başlamış, yangınlığının içinde maşuk vuslatının imkânsızlığını düşünür, düşündükçe de yanması artarmış.

Kralın, sözüne itibar ettiği, sarayda yaşayan arif bir zat, çarşıya çıktığı bir günde delikanlıyı görür. Bakar ki yanmakta, gündün güne eridiği her halinden belli olmakta. Yanına gidip *“Evladım, nedir seni yakıp, yaktıkça beslenirken beslendiği seni tüketen şey? Derdini söylemeyen derman bulamaz, hele söyle nedir derdin?”* diye sorar. Delikanlı, kendisine derdini soran adama kızıl gözleriyle *“Amca, dermansız derdim vardır bana ilişme”* diye cevap verir. Arif zat, *“Dermansız dert yoktur oğlum, her derdin dermanı derdin içindedir, sen yeter ki doğru yere bak”* diye devam eder. Delikanlı, üzgün bir ifadeyle *“Amca, bu fakir, bu aciz, kralın kızına âşık oldu. O ki kralın ay parçası kızı, ben ki fakir bir garip, nerde bu derdin dermanı”* dediğinde, arif zat *“Sana, yaparsan dermana ulaşacağın, maşukunla vuslat yapacağın şeyi söylesem yapar mısın?”* diye sorar. Delikanlı *“Tabi ki sen söyle yeter, yapmam mı hiç”* der heyecanla. Arif anlatmaya başlar, *“Sen şimdi bırak işi gücü, evi, arkadaşlarını, aileni kısaca her şeyini terk et şu gördüğün dağa çık, kendine küçük bir kulübe yapıp orada sadece Allah’i zikrederek yaşamaya başla”* der.

Delikanlı denileni yapar. Kısa bir süre sonra halk arasında *“Şu dağda yaşayan genç bir derviş var, bu genç yaşına rağmen kendisini Allah’ın zikrine adanmış sürekli zikir yapmakta. Bu krallık onun yüzü suyu hürmetine ayakta durmakta, onun hatırına bolluk bereket yaşamaktayız”* anlatımları başlar ve krala kadar gelir söylemler. Kral, danışmanlarını çağırıp onlara *“Söylentileri duydunuz mu? Bu derviş krallığımızı terk ederse bolluk ve bereketimizi kaybederiz. Söyleyin bana ne yapalım ki burada ikamet etmeye devam etsin?”* diye sorar. Danışmanlardan birisi krala *“Hünkârım, dervişi saraya davet edelim, sarayda yaşasın. Her türlü ihtiyacını karşılayalım”* der. Diğer bir danışman *“Sultanım, dervişler sarayda bulunmazlar, sarayın yanına köşk yapalım, hizmetkârlar verelim emrine”* der. Başka bir danışman *“Olur mu hiç padişahım. Dervişler, köşk ve hizmetli istemezler. Onlar dergâhlarda daha mutlu olurlar. Ona bir dergâh yapalım orada yaşayıp kendisi gibi dervişler yetiştirsin”* diye devam eder.

Arayış

Kral hepsini dinledikten sonra “*Tamam, çağarın gelsin teklifleri sunalım*” der. Arif zat krala dönüp “*Yüce devletlim, çağırmak yerine biz gitsek daha makbul olur*” önerisini verir. Kral öneriyi kabul eder, hep birlikte dervişin yanına giderler. Bakarlar ki derviş denildiği gibi zikirle meşgul olmaktadır. Biraz bekledikten sonra derviş kendilerine dönüp “*Buyurun, nasıl yardımcı olabilirim?*” diye sorar. Kral, “*Biz senin burayı terk etmemeni burada kalmanı istiyoruz. Bu sebeple gel bizimle sarayda yaşa*” diye teklifte bulunur. Derviş “*Yok istemem teşekkür ederim*” der. Kral “*Sarayın yanına köşk yapalım, hizmetkârlar verelim*” diye ikinci teklifi yapar, derviş “*Yok istemem teşekkür ederim*” der. Bu sefer kral “*O halde sana büyük bir dergâh yapalım, hem orada yaşarsın hem de dervişler yetiştirirsin*” dediğinde derviş yine “*Yok istemem teşekkür ederim*” cevabını verince kral çaresizce arif zata dönüp bakar.

Arif zat kralın kulağına eğilip “*Sultanım, sizin yetişmiş kızınız var, kızınızla evlendirelim*” dediğinde kral “*Nasıl olur, o benim kızım olmaz öyle şey*” diye cevap verdiğinde arif zat “*Sultanım, bu derviş giderse beldemizden bolluğumuz, bereketimiz de gider hem bir derviştten daha iyi mi damat bulacaksınız*” der.

Kral kabul edişin beraberinde dervişe dönüp “*Benim evlilik çağında bir kızım var seni onunla evlendireyim*” dediğinde arif zatın gözleri güler ama dervişin “*Yok istemem teşekkür ederim*” cevabını duyunca önce şaşırır sonra bu sefer dervişin kulağına eğilip “*Ne yapıyorsun sen, biz bu işi kralın kızıyla evlenebilmen için yapmadık mı? Bak veriyor işte kızını, ne demek istemem*” diye sitem ettiğinde derviş kendisine “*Eyvallah, lakin ben Allah’ı zikrettikçe zikretmekten o kadar keyif ve huzur aldım ki artık neşem de, mutluluğum da, sevgim de, isteğim de sadece Allah zikridir gayrı bir şey istemem*” diye cevap verir.

Görüyor musun oğlum? Sen zikrinde ısrarcı ol... Zikir zikredeni ihata edip zikredilene duyulan aşkı doğurur.

Talip, annesinin söylediklerini ve anlattığı hikâyeyi düşünürken annesi oğluna *“hadi bakalım evlat ben yatmalıyım, nasipse sabah ola hayır ola inşallah”* diyerek odasına gider. Talip de oturduğu yerden kalkıp salonun ışığını kapatıp kendi odasına geçip pijamalarını giydikten sonra yatağına yattığında aklında *“Bir şeyi kırk kere söylersen olur”* sözü vardır.

Arayış

Bu sabah annesinden önce uyandı. Mutfağa gidip çay suyunu koydu ocağa. Yalnız yaşadığı için bu konularda tecrübe sahibi olmuştu yapa yapa. Suyun kaynamasını beklerken yumurtaları hemen çaydanlığın yanına ocağın ikinci kısmına koyduktan sonra masaya kahvaltılıkları çıkartıp dizdi. Bu arada kaynayan suyla çayı demledikten sonra ekmek dolabından ekmeği alıp dilim dilim keserek ekmek sepetine dizip masaya koydu. Mutfaktan gelen gürültüye uyanan annesi, Talip'in kahvaltı hazırladığını anladığından şevkini kırmamak adına odasından çıkmadı. Gelen gürültüler kesilince odasından çıkıp kısa bir müddet sonra mutfağa oğlunun yanına gelip oğlu tarafından kahvaltının hazırlanıp çayın demlenmiş oluşuna sevinerek oğluna sarılıp yanaklarını öptü.

Annesiyle birlikte kahvaltı yaptıktan sonra montunu giyip evden dışarı çıktı. Havada yağmur yoktu lakin biraz soğuktu. Yerlerin ıslanmış ve asfaltın bazı bölgelerinde su birikmiş oluşundan gece yağmur yağdığını anlamıştı. Arabasına bindiğinde ardında bıraktığı alametlerden gece yağmur yağdığını gördüğü gibi görmeliydi âlem ıslaklığından yağmur Rabbi. Cebinden telefonunu çıkartıp rehberden Efendi ismiyle kaydettiği Kenan Efendiyi aradı. Kulağı telefonun arama modunun sesini işitirken, tekrar yağmaya başlayan yağmurun, aracın camına çarpışını izliyordu. Telefonu Kenan efendinin eşi Zeynep ablası açtı. “Efendim” sesiyle “Zeynep abla, Efendi müsait mi?” diye söze başladı. Zeynep ablası “Efendi alt katta ustaların yanında telefonu evde bırakmış, gel istersen buraya” diye cevap verdi. Talip, Kenan Efendinin nerede oturduğunu biliyordu.

Arabasını oraya doğru sürerken yine içinde garip ve adını koyamadığı çekilmişlik vardı. Sanki kendisi demir, Kenan efendi mıknaıtı. Aracı trafikte ilerlerken içinde bu duygu, aklında annesinin söylediği, “*Sen kendini, kendini var ettiklerini zikrederek var ediyorsun...*” ayrıca, akşam okuduğu bölümde geçen babasının “*Rabbinin senden istediği secde, Hakikat secdesidir ki benliğine tövbe etmekle gerçekleşir.*” deyişi vardı.

Talip, Kenan efendinin evine geldiğinde aracını uygun bir yere park ettikten sonra açık demir kapıdan geçip alt kattan gelen Kenan Efendinin sesine doğru ilerlemeye başladı. Daire kapısının açık olmasına rağmen kapıyı çalıp içeriye girdiğinde, dairenin boş olduğunu gördü. Kendisini gören Kenan Efendi yanındaki ustaya bir şeyler anlatıyordu. Sözü bitince Talip’e dönüp,

- Hoş geldin oğlum, nasılsın?
- Eyvallah efendim, iyiyim siz nasılsınız?
- Hizmet etme gayretindeyiz. Hak nasip ederse burasını dergâh haline getireceğiz, tadilat var. Ustalar bu gün başladı.
- Yardımcı olabileceğim bir şey var mı?
- şimdilik yok oğlum.
- Neler yapılacak efendim?
- Bu daireyi eskiden biliyorsun, burası ilk yaptığımız ev sonra üst katı yapınca oraya yerleştik burası boş duruyordu. İki odası bir salonu, mutfak, tuvalet ve banyo var. Salon dergâh için küçük bu yüzden bitişiğindeki odayla birleştirilecek önce aradaki duvar yıkılacak, sonra salon kapısı kapatılacak odanın kapısı kalacak. Banyoya klozet konularak iki tuvalet olacak. Molalarda bahçeye çıkılsın diye mutfaktan bahçeye kapı açılıp bahçeye inen merdiven yapılacak. En son duvarlar içerden kaplanıp yerler tahta yapıldıktan sonra gerekli eşyalar alınıp yerleştirilecek. Hak nasip ederse sohbetler burada olacak artık.
- Neden efendim, sohbetler aynı şekilde bizim evde devam etse olmaz mı?

Arayış

- Efendinin evde devam edebilir lakin bunu, âlemini değiştirmeden önce efendi zikretmişti, Efendinin sözü vücut bulsun bizde secde etmiş olalım.
- Zikretmek ve secde etmek kavramlarını düşünüyordum ben de. Akşam bunları okudum dosyada sonra annemle konuştuk biraz. Az önce zikredilene secde etmek dediniz. Babam da bu âlem Rabbin kendisini zikridir secde seni zikredeni zikretmektir demiş anladığım kadarıyla.
- Tam da budur Talip, tam da budur. Benim burada işim şimdilik bitti istersen gidelim mi?
- Olur, nereye?
- Efendiyi zikrettik, ziyarette edelim ister misin?
- Eyvallah.

Kenan Efendi ustalara “*Kolay gelsin ben çıkıyorum bir şey lazım olursa ararsınız*” dedikten sonra birlikte yola çıktılar. Talip yine bir şey lazım olursa arasınız sözüyle karşılaşmıştı. Sanki bu söz onu takip ediyordu. Bu düşünce eşliğinde arabasını sürerken kent mezarlığına, Kenan Efendi söze başladı.

- Görüyor musun? Mevcut haliyle değişim olmuyor. Değişim için gayret lazım. Bak eve, hiç değiştirmeden olduğu gibi bırakıp dergâh yapamayız. İçerisinde oluşacak olana göre mekânı da değiştirmek lazım. Haneye gelecek olana haneyi hazırlamak. Mesela bize yengenin misafirleri gelecekse yengen günler öncesinden başlar hazırlık yapmaya. Her zamankinden daha özenli temizlik yapılır, börekler, poğaçalar, tatlılar yapılır yani gelene göre hazırlık...
- Evet efendim. Bizim de iş yerine firma sahibi geleceği zaman bir sürü hazırlık yapılır hatta mevcut düzen bile değişir bazen.
- Evet, bu lazım mı? Lazım. Çünkü gelecek olan her zaman bulunan değil, özel olandır. Ona layık olmalıdır. İnsanın kendisi de öyle...
- Nasıl efendim?
- Şimdi oğlum, bir güzeli görmek, görülen güzelliği kendinde oluşturma mesuliyeti getirir. Seni o güzellikten uzak tutan

hallerden yani çirkinliğinden arınmadan görülen güzellik senden de görünür mü? Misal, beyaz bir gömlek gördün giymek istedin diyelim, üzerindeki siyah gömleği çıkartıp beyazı giymeden, siyah gömleği üzerinde taşıdığın sürece sende beyaz gömlek görülmez değil mi? Onun gibi. Ne yapman lazım? Çirkinliğini terk etmen... İşte gördüğün güzelliğin beraberinde getirdiği mesuliyet, çirkinliğin terkidir.

- Yani, temizlenmek için kirlendiğin ortamdaki uzaklaş diyorsun.
- Güzel. Nasıl da çıkıyor bêtında olanlar görüyor musun?
- Evet, efendim.

Bu sohbetin eşliğinde yaptıkları yolculuk varmak istedikleri noktada son buldu. Her ikisi de arabadan inip mezarın başına kadar yürüdüler. Talip yine toprak yükseltisine bakıyordu ama bu sefer içinde yalnızlık duygusu hâkim değildi. Üzüntüsü körüklenmişti adeta ama boşluğa düşmemiştir. Kenan efendiye dönüp,

- Efendim, yanında olamadım, bu beni çok üzüyor. Ne yanında olabildim, ne görebildim ne de işitebildim babamı.
- Eğer yanında olmak, görmek, işitmek bedensel boyuttan ibaretse efendiyi her gün gören, işiten yanında olan vardı ama hakikatinde gerçekten kim yanındaydı, kim gördü, kim işitti bakmak lazım. Ocağın orda Reyhan pazarı kuruluyor görmüşsündür haftada üç gün, Efendi oradan alırdı pazarlıkları. Şimdi, pazarlık aldığı esnafa iyi davranırdı, değer verirdi, severdi, efendi tüm herkesi severdi insan nazarıyla bakardı. Tabi böyle olunca esnafa onu severdi, saygı duyardı ve her gün görürler, işitirlerdi kendileriyle konuşunca. Ya gerçekte görmek... Görmek, tabi olmaktadır evlat, secde şهادettir.
- Görmek, secde etmektir, şهادettir.
- Evet, varlığında varlığın esasını görünce secde edersin yani varlığı sahiplenmeye tövbe edersin. Gördüğün senden tecelli eder o zaman.

Arayış

- Bu hakikati kabul edip, ulaşmak için yolunda yürümek zikretmek gerekir. O halde secde, zikirle zikrin tecellisinde yok olmak mıdır?
- Secde alını yere koymak değil varı Hakk'a teslim etmektir. Efendiyle olmak demek, onun zâhiren yanında olmak, hizmet etmek zâhiren havlusunu vermek, suyunu vermek değil, bildirdiğiyle amel etmektir. Allah dostu bak ne diyor bu hususta,

Kimi dosta varır Dosta bend olur
Kimi nefse uyar kahrolur gider

Kimi tövbe eder esfiya olur
Kimi inat eder eşkıya gider

Kimi gülistanda gonca gül olur
Kimi gonca güle har olur gider

Kimi Hakk'a bakar feyzi-yab olur
Kimi yüz çevirir taş olur gider

Kimi Haydan alır ehl-i hal olur
Kimi hayaldedir kal eder gider

Kimi Hak âşıktır hem maşuk odur
Kimi Hak değildir zay olur gider

Kimi AHMED seni uzaktan tanır
Kimi yaklaşır da KÖR olur gider...

Kimi seni uzaktan tanır, kimi yaklaşır da kör olur gider. Burasını anlamaya çalış. Babanı görmek, işitmek, yanında olmak mı istiyorsun?

- Evet.
- O zaman efendinin görüşünü, işitişini, zikrini kendinde oluşturmalısın. Gerçek yakınlık budur. Efendi ölmedi Talip, bu gördüğün toprak yükseltisinin altında efendinin bu dünyada giydiği elbise yatıyor. Efendi dünyayı terk etmiş olsa dünya son bulur. Dünya son buldu mu, hayat bitti mi?

Hayır, devam ediyor ki biz Őu an buradayız o zaman efendi terk etmedi dűnyayı. Sana bunu Őoyle anlatayım, her yıl Kâbe'nin örtüsü deęiŐiyor mu? DeęiŐiyor.  rt yle birlikte yeni bir Kâbe mi yapılıyor yoksa Kâbe hep aynı da sadece örtü m  deęiŐiyor?

- Sadece  rt s  değişiyor, örtüyü giyinen Kâbe hep aynı.
- Aynen  yle. Efendi, görüştür, iŐitiŐtir, zikrediŐtir, ilimdir, irfanıyetdir, edeptir, erk ndır, ahlaktır, aÇtır tüm bunlar üzerine oluşmuş ve yaŐanılan yaŐamdır. Bunların tecelli mahalli olan beden tabi ki değerlidir lakin yaratılış hikmeti gereği bedensellikte fanilik vardır ve bu fanilik Rabbin bakılığinin ve daimiliğinin muhabbetidir. G r lende görülür hale gelen bakidir, görülür hale gelenin görünürlüğünde fanilik vardır bu sebeple görünürlük olan beden ile kayıtlamak lazım.

Şimdi sen, babanın bedenini görmek, bedeninin yanında olmak, bedenini işitmek mi istiyorsun yoksa efendiyi mi görüp, işitip, zikrederek yanında olmak istiyorsun? Buna karar ver  nk  ameller niyetlere göre değişir. İstanbul'a gitmek için Ankara yolu kullanılmaz. Bak, Veysel Karani Hz zahiren Peygamber efendimizi hiç görmedi ama "*Hanginiz Muhammed'i gördü?*" diye sorabildi. Demek ki görmek zâhiri bir görüş değil mana g r Ős d r ve mana görüşü ise görmek istediğinin gözleriyle seyretmendir kendini. Efendiyi görmek istiyorsan mevcut yaŐantından  l de gel, yok eğer babanı görmek istiyorsan baban öldü oğlum, var git seçtiğin yaşantıya devam et burada işin yok senin.

- Nasıl anlamadım efendim. Gideyim mi Şimdi, git mi diyorsun bana.
- Neyini anlamadın? Burası efendiyi görmeye gelip mevcut yaşantısından ölüp, derviş olanların meydanı. Senin zâhirde efendinin oğlu olman burada önemsiz, değersizdir. Burada g nle değer verilir. Sana gösterdiğimiz itibar misafirperverlikten geliyor kendine özel sanma, kimsin sen? Biz her gelene sana davrandığımız gibi davranırız bir yere kadar. Sen de misafirdin geldin ağırladık, kalmak mı

Arayış

istiyorsun? Babandan kurtar kendini, babanın oğlu oluşundan öl de gel...

Kenan Efendinin sözünden sonra ortamı sessizlik kapladı. Söylenmesi gereken sözler söylenince orada durmak lazım. İşte o anda suskunluk en güzel muhabbetir. Söyleneni düşünme vaktidir... Muhabbet, laf kalabalığı yapıp gürültü kirliliği oluşturmak değildir, sırf bir şeyler anlatmış olmak için konuşulmamalıdır. Kenan Efendi sözünü söylemiştir ve üstüne artık konuşulmamalıdır.

Birlikte sessizce arabaya binip yola çıkarlar. Yol boyunca da hiç konuşulmaz. Talip, sözün tesiri altında bu güne kadar dosyada okuduklarının kendisini, kendisine daveti olduğunu hissediyordu.

Evet, karar vermelidir, babasıyla mı olmalı, efendisiyle mi? Kenan efendinin evine varınca, kendisine iyi günler efendim dediğinde bile Kenan Efendi hiç konuşmamıştır. Talip arabasını gençliğinde arkadaşlarıyla gidip dolaştığı Bursa merkezde bulunan Kültür Parka doğru sürmeye başlar.

Kültür parkın içinde arabasını park edip, eğlence makinelerinin arasından geçerken, gençliğinde bindiği salıncakların, çarpışan arabaların, ahtapotun, yenileriyle değiştiğini fark eder. Şimdi kimsesizce, sessizce duruyor oluşları, gelecek kalabalığı ve eyllenen insanların çığlıklarını bekliyor oluşlarındandı.

Arkadaşlarıyla burada eğlenerek geçirdiği zamanları düşünerek oradan çıkıp yeşillikler ve ağaçlar arasında, kaldırım döşeli yollarda yürümeye başladı. Yol kenarında dizili banklara oturmuş her yaşta insanların arasında tek başına ilerleyerek, bir zamanlar üzerinde sandalla gezdikleri, birbirlerini ıslattıkları park gölünün yanına gelir. Göl köprüsünden geçip etrafını dolaşarak hemen yanında hizmet veren çay bahçesine girip en kıyıdaki masaya oturdu.

Tekrar yağmaya başlayan yağmurun, gölün yüzeyine vurarak oluşturduğu halkaların birbirine karışmasını izliyordu. Babasının mezarı başında açılan sessizlik kapısı kapanmamıştı hala. Aklında Kenan Efendinin,

“Babanla mı yoksa Efendiyle mi olmak istiyorsun?”

deyiş i vardı. Talip, bu söylemin ve ardındaki sessizliğin ne anlama geldiğini göremeyecek bir insan değildi her ne kadar avamlaşmış olsa da, biliyordu. Kenan Efendi kendisine, bu kararı kendisinin vermesi gerektiğini ve verinceye kadar da tek başına kalmasını söylemişti. Asıl olanın söylenip devamında susulması sözün ciddiyetindendi.

Babası, efendiydi bunu biliyordu yüzeysel bir bilmeyle ama onun için babasıydı. Babasının, babası oluşu daha ağır basıyordu.

“Benim için efendiliği babam oluşundan daha sonra geliyor, o efendi olmasa da babam. Ne yani her baba efendi mi ki evlatları yanında ve seviyor”

dedi sitemle sözü kendisine söylerken hedefi Kenan Efendiydi, sanki ona sesleniyordu. *“Ben babamdan uzaklaştım, onu terk ettim, onu yalnız bıraktım efendiyi değil. O efendi olmasaydı da babamdı benim, ben babamı istiyorum”* diye devam etti, sonra ağır sessizlik kapladı varını, dil kapısı kapandı.

Şimdi, ne işin var burada, ne güzel kurulu düzenin var, işin var, evin var, arkadaşların var, birçok insanın hayal edip yaşamayı istediği yaşantın var.

Sen değil misin zamanında bu hayat için çekip giden! Ne oldu, babam öldüyse, geldin, cenazeye katıldın, birkaç gün kaldın dön şimdi yaşamına ne duruyorsun annen bakar kendine. Allah babamı alırken sana mı güvendi annen için.

Arayış

Dosya! Dosyayı da alıp yanına dön evine, işine düşünceleriyle boğuşmaya başladı. On beş senedir yaşadığı hayattan bir çırpıda vaz geçmemeliydi. Kendisine *“Oğlum, babanla mı olmak istiyorsun? Baban öldü senin, öldü! Olamazsın artık kabul et. Ölmeden önce olsaydın ya!”* dedi kendisine.

Oturduğu yerden kalkıp aracına doğru yürürken yağmur altında, ıslak kaldırımlar üstünden, kararını vermişti. Annesiyle konuşup, eşyalarını ve dosyayı alıp evine dönecekti.

Kararlı bir şekilde evine geldiğinde kapının zilini çalmak yerine anahtarıyla açtı. Kapının sesini duyup yanına gelen annesi, yüzündeki değişikliği fark etti. Talip, aldığı kararın annesini üzeceğini düşündüğünden mi, kendisine olan öfkesinden mi, annesinin kabul etmeyecek oluşunu önemsemeyeceğinden mi yoksa içine girdiği sessizlik duygusundan mı bilinmez hiç konuşmuyordu hatta kapıdan girerken hoş bulduk bile demedi. Annesi havada kalan “*Hoş geldin oğlum*” sözüne rağmen üstelemedi. Arkasından kapıyı kapatırken “*Yıkılmaz inşallah*” dedi.

Direkt olarak odasına geçen talip dolaba yerleştirdiği eşyalarını tekrar bavuluna koyarken annesinin kendisini çağırdığını duydu. Bavulu açık vaziyette eşyaların yarısı bavulda yarısı yatak üstünde dağınık olarak bırakıp mutfığa gittiğinde sessizlik orucunun iftarı gelmemişti henüz. Hiç konuşmadan yenilen akşam yemeğinin ardından tam mutfaktan çıkacakken annesi oğluna dönüp, “*Hadi konuşmuyorsun bari yüzüme bak oğlum*” deyiverdi ve sözüne devam etti. “*Şimdi mi gideceksin yoksa yarın sabah mı?*” Talip karşılaştığı soruya şaşırılmıştı çünkü henüz annesine gitmeye karar verdiğini söylememişti, nereden bilebilirdi ki. Annesine dönüp “*Hazırlanıyorum şimdi, birazdan çıkarım*” diye cevap verdi, annesinin sorusuyla gideceğini anladığını ve kendisine her hangi bir izah yapması gerekmediğinin rahatlığıyla. Madem biliyor ve gitme demiyor ya da kızmıyor, o halde durumu daha da zorlaştırmanın ve kararını değiştirmeden sabaha bırakmadan gitmenin iyi olacağını düşündü.

Arayış

Annesi oğlunda, yaşadığı volkan patlamasının kendisinde inkâr lavları püskürttüğünü gördüğünden kabarmış denizi uzaktan seyretmenin daha iyi olacağını bildiğinden yakınlaşmıyordu. Oğluna,

“Bak oğul! Otur şöyle sana bir şey anlatayım sonra gidersin. Kevser havuzunun başında yaşayan Zümrüd-ü Anka isminde bir kuş varmış. Bu kuş yıkanmak için Kevser havuzuna girermiş, çıktığında da kurulanmak için çırpınırmış. Tabi çırpındıkça üzerindeki Kevser havuzunun suyu etrafa sıçarmış ta uzak yerlere kadar. Suyun sıçradığı uzak yerlerden birinden sırayla ruhlar geçermiş ve geçerken daha önce hiç duymadıkları güzellikteki damlanın kokusuna mest olurlarmış.

İçlerinden bazıları kokuyu duysa da hiç oralı olmaz,

Bazıları “Aa ne güzel koku bu!” der geçer,

Bazıları “Bu koku nereden geliyor?” diye sorunca, onlara nereden geldiği söylendiğinde de “Anladım” deyip geçer,

Bazıları duyduğu yeri merak edip yoldan çıkıp gider yerinde görür sonra tekrar kendi yoluna dönüp devam eder,

Bazıları gitmekle kalmaz Zümrüd-ü Anka kuşuyla konuşmuş.

Kuş onlara “Bu benim kokum değil, koku Kevser havuzunun kokusudur bana da oradan bulaşır” dermiş. Aldığı cevabın sonrasında yine geriye döner,

Ancak çok nadir olanları ise Zümrüd-ü Anka ile konuştuğundan sonra havuza dalarmış.

Oğlum! Seçim senin, ben sana ancak yolu tarif ederim, hangi yoldan gideceğin sana kalıyor ama unutma herkes seçiminin sonucunu yaşar.” diye konuştu.

Talip oturduğu yerden kalkıp tekrar odasına gitti. Biraz sonra elinde bavuluyla babasının odasının önünden geçerken bavulunu yere bırakıp odaya girdi. Masanın üzerindeki dosyayı eline aldığı yanında götürüp götürmemeyi düşünüyordu. Sonra, odadan çıkıp bavulun ön gözüne koyduktan sonra “Ben gidiyorum” dedi annesine. Annesi de oturduğu yerden kalkıp “Hayırlı yolculuklar oğlum” diyerek uğurladı oğlunu, arkasından kapıyı kapatırken aklında, kendi haline kalsın biraz

düşüncesi vardı. Talip bavulunu aracının bagajına koyduktan sonra aracını çalıştırıp yola çıktı. Yüzünde sahte kazanılmışlığın gururundan kaynaklı gülümseme vardı. Gidiyor muydu yoksa geliyor muydu belli olmadan. Tamamı üç saat olan yol, gelgitler yaşadığı düşünceleri ve kendisini haklı görme bahaneleri eşliğinde evinin bulunduğu sitenin otoparkında son buldu. Elinde bavulu geçerken evinin kapısından, girdiği yerin evi değil kendi iç hesaplaşması olduğunu bilmeden. İçinde bir sürü kargaşa ve gürültü olan odanın süslü kapısına bakıp, kapının süsünden alınan keyif gibi bir keyif ve sevinç vardı yüzünde. Nasıl da rahatlamıştı, düşünceler kendisiyle yapılan konuşmalar değil, akşamın devamında hangi mekânda daha iyi vakit geçirebilirim şeklinde olacaktı. Dudaklarından, odanın sessizliğini bozan bir “*Oh be!*” sözü çıktı.

Bavulunu boşaltıp eşyalarını yerleştirdikten sonra bavulu dolabın üstüne koydu. Üzerini rahat kıyafetlerle değiştirip mutfığa gidip kendisine kahve hazırladıktan sonra salona geçip koltuğuna oturdu. Televizyonda mümkün olduğunca takip ettiği kanalı açıp izlemeye başladı. Kahvesini yudumlarken ne kadar hafiflemiş olduğunu hissediyordu. Yaşamı akışında yaşamak, akan nehre karşı yüzmek yerine akıntıyla ilerlemek daha rahattı, **“*Ne diye çıkayım akıntudan dünyaya bir daha mı geleceğim?*”** diye düşünüyordu. Kahvesini porselen bardakta içerdi daima çünkü kahve içmekle alakalı tüm gösterimlerde herkesin elinde porselen bardak oluyor, demek ki kahve porselen bardakta içilmeliydi. Sonra biten kahvesinin porselen bardağını yanındaki sehpaye koyarken telefonunu görünce aklına geldi Selim’i arayıp geldiğini haber vermemişti. Tam Selim’i arayacakken saate baktığında saatin hayli geç olduğunu fark ettiğinden uyduğunu düşünüp aramak yerine mesaj attıktan sonra telefonu tekrar yerine koydu.

İçinde nedenini bilmediği bir sıkıntı hala duruyordu bunca rahatlamaya rağmen. Sıkıntının kaynağını geride bırakamamış mıydı yoksa? Yok, böyle olmayacak, en iyisi dışarı çıkayım biraz diye düşündü.

Arayış

Oturduğu yerden kalkıp üzerini değiştirdikten sonra televizyonu kapatıp attı kendisini dışarıya. Nereye gittiği önemli değildi, yeter ki gitmek olsun... Sonra aklına evine gelirken önünden geçtiği, geçerken içi nasıl acaba diye merak ettiği, camının üzerinde canlı müzik yazan mekân geldi. “*Şimdi tam vakti*” dedi kendisine.

Aradaki mesafe yürüyüş mesafesi olduğundan arabasıyla gitmek yerine yürümeye başladı. Biraz sonra mekânın kapısından girerken içeriye, gözlerinden görülmeyen bir sevinç oluştu yüzünde. Önce bir göz gezdirdi. Mekân, loş ışıklı içeride üzeri beyaz örtüler olan masalar, yan tarafında bar, barın önü tahta kaplamalı, onun önünde oturaklar, onunda daha yan tarafında küçük bir sahne, sahnede gitar eşliğinde şarkı söyleyen bir bayan vardı. Tek başına olduğu düşüncesiyle bara yönelip sağ taraftan, baştan ikinci tabureye oturdu. Kendisine yaklaşan barmen “*Ne alırdınız?*” diye sorduğunda, “*Hafif bir şeyler olsun*” diye cevap verdi. Sahnedeki bayan, yumuşak sesiyle,

*“Uzayıp giden yollar Seni bana getirmez ki,
İçimdeki hasreti Birkaç resim dindirmez ki,*

*Bakıyorum geçmişe Senle dolu günlere
Birlikte el ele Gezdiğimiz yerlerde.*

*Akan yaşlarımın Her biri şahit olsun
Seni her şeyden Çok özliyorum.*

*Seni özlemek Sevmekse bir tanem
İnan gerçekten Çok seviyorum”*

Sözlerinden oluşan bir şarkı söylüyordu. Sesin yumuşaklığından mı, sözlerinden mi yoksa müziğin hafifliğinde mi bilinmez ama şarkının, yudum yudum içtiği içecek gibi hece hece içerisinde aktığını hissediyordu.

Birkaç bardak daha içtiğinde bu seferki duyguları, içtikçe içerisine giren içeceğin içindeki sıkıntıyı dışarı çıkartması gerekirken sıkıntısına eklenmiş olduğuydu. Hesabı ödeyip dışarı sokağa çıktığında havanın soğukluğu iyi gelmişti. Evine yürürken kendisine dönmeyi arzu ediyordu Bursa'dan gelirken istediği gibi.

Sabah kalktığında kendisini elbiseleriyle yatağın üstünde, başı çatlarçasına ağrırken buldu. Banyoya girmeden önce saatini ve telefonunu masaya koymak için salona geçerken daire kapısının aralık olduğunu fark edip önce kapıyı kapattı sonra saatini ve telefonunu masaya koyup banyoya girdi. Banyodan duş alıp çıktığında hala başı ağrıyordu. Yeni kıyafetlerini giyip telefonunu eline aldığıda gelen mesajı gördü. Mesajda Selim'in kendisine beni ara yazdığını okudu. Evden çıkıp arabasına binip iş yerine doğru giderken Selim'i arayıp yanına geliyorum dedi.

Selim'in yanına geldiğinde, kendisini gören Selim şaşkınlıkla sevinci aynı anda yaşıyordu. Önce dostuna sarıldı sonra *“Hayırdır kardeş, seni bu kadar erken beklemiyordum. Daha doğrusu son konuşmamızın ardından hiç beklemiyordum. Ne oldu?”* diye sorunca Talip, *“Sonra konuşuruz, ben gidip Serdar beyle görüşeyim önce, yarın sabah işe başlamak için”* diye cevap verdi. Serdar beyin odasına gidip görüştükten sonra yarın sabah işe başlamasıyla da hayatına kaldığı yerden devam edeceği huzuru vardı huzursuzluğunda. Tekrar Selim'in yanına uğrayıp Selim'e *“Arkadaşları da arayacağım akşam her zamanki mekâna gideriz”* dedi. Selim'in onaylayışı, huzuruna eklendi.

Talip, kendi avam yaşantısında birlikte olup birlikte eğlendiği arkadaşlarını da aradı. Onlardan da gelen onayla biraz daha kendisine geldiğini hissediyordu. Yaptıkları, içinde bulunduğu halden uzaklaşmak içindi kendi yaşantısına hızla dâhil olarak. İş yerinden çıktığında hafiflemiş hissediyordu.

Arayış

Talip, tüm bu yaptıklarının, gerçeklerden kaçış olduğunun farkında olmadan, ardında bıraktığını zannettiklerini yanında taşıyarak, sözleştikleri mekâna doğru giderken, kafasında gururunun hiçe sayılışına itiraz vardı. “*Sen kimsin? Babanın oğlu olman burada geçmez*” sözleri dövüyordu nefisini. İncinenin kendisi değil nefsi olduğunu göremiyordu nefsiyle baktığı için. Kabullenemediği, mevcut yaşantısının, olmak istediği yaşantıya göre olmaması gereken olduğuydu. Her ne kadar dile getirmese de kabul edemeyişi “*Ne yani şimdi ben seçtiğim ve oluşturduğum bu yaşam tarzıyla ötekileştim mi?*” demesiydi aslında, çünkü seçtiği yaşamla aslından uzaklaşmış olduğunu fark etmişti. Kızgınlığının kendisine olduğunu perdelemeye çalışıyordu bilmeden.

Sözleştikleri mekâna geldiğinde Selim’in kendisinden önce gelmiş olduğunu gördü. Selim’in yanına gidip oturduğunda Selim, Talip’in nesi olduğunu merak ediyordu, cevaplarını duymak istediği soruları vardı. Bu sebeple alışıla gelmiş konuşma başlangıcını es geçip direkt konuya yönelik konuşmaya başladı.

- Ne oldu kardeşim, gündüz sordum sonra dedin, neden döndün?
- Gelmenin benim için daha iyi olacağını fark ettim. Sen demedin mi ne yapınca mutlu olacaksan onu yap diye, yaptım işte döndüm.
- Emin misin? İşi bırakıp Bursa’ya yerleşmekten söz ediyordun.
- Bilmiyorum ama böylesi daha iyi olacak.

- Bak sen benim kardeşim gibisin, seni her halinle severim, yanında olurum, desteklerim bunu biliyorsun ama ne gördün ki kalmak istedin sonra ne gördün de geldin? Anlatsana.

Talip önce Selimin söylediği “*Seni her halinle severim*” sözünü düşünerek, “*İşte, dost böyle olur, seni olduğun gibi kabul eder, yanında olur, öyle değiştirmeye çalışmaz. Öyle ol, şöyle ol gibi şartlar sunmaz. Dost dostu ne yaparsa yapsın hoş görür, kabul eder*” dedi kendine içinden. Sonra Selim’e dönüp,

- Kardeş, Babamın kaybının üzüntüsü esnasında babamı sevdiğimi fark ettim. Sonra babam bana bir dosya yazıp bırakmış onu okumaya başladım. Okuduklarım çocukluğumdan itibaren evden ayrılıncaya kadar dinlediklerimden ibaretti. İçimde olan ama uyuyan bir şeyler uyandı o evde yazılanları okudukça. Sonra sohbetler başladı annemle, Kenan’la. İştikçe daha da çekti kendisine. O evde babamın odasında olmak, kitaplarını okumak, bana bıraktığı dosyayı okumak ve tekrar aynı şeylerin sohbetinde bulunmak beni eski ben yaptı bir süre ve bunları yaparsam terk ettiğim babama dönüp, babamı sevmiş olacaktım onu hissettim. Sonra seçim yapmam gerektiği çıktı karşıma ve anladım ki babamı sevmek için orda olmam gerekmiyor, burada kendi hayatımı yaşayarak da sevebilirim. Ben de kalktım geldim.
- Nereden anladın bunu?
- Kenan abiyi hatırlıyor musun işte o söyledi hem de babamın mezarı başında bana, babanı mı sevmek istiyorsun o öldü seçimini yap. Ya geri dön yaşamına kaldığın yerden devam et ya da kal yeni yaşam kur ama yeni yaşamında eski yaşamında olanlar olmamalı dedi. İyi insan ama sanki biraz burnu büyümüş gibi. Benim bildiğim o eski Kenan abi olmaktan çıkmış. Birde babamın yerine o geçmiş.
- Fatma teyze ne olacak?
- Annem sen bilirsin oğlum ben burada iyiyim dedi.
- Eminsin yani?
- Eminim oğlum sorup durma geldim işte.

Arayış

- Eh pekâlâ hoş geldin.

Tam bu esnada diğerk arkadaşları da geldi. Konuşmayı bırakıp arkadaşlarıyla her zamanki gibi yemekler yenilip, içecekler içilip müzik eşliğinde eğlenmeye başladılar. Herkes bir şeyler söylüyor, espriler yapıyor, yaşanmışlıklar anlatılıp hep birlikte gülünüyordu. Talip, kalabalık kargaşanın, içi boş gürültünün içinde yüzeyselliğe ve anlık tatminlere dönmüştü. Her ne kadar kendisini bıraksa da akıp giden zamanın içindeki yaşama, henüz fark etmediği tutuşmuşluk için için yanıyordu.

Aynı anda Bursa'da dervişan Kenan Efendinin evinde toplanmıştı. Salon gelen âşıklarla dolmuştu. Kenan Efendi köşedeki tekli koltuğa oturmuş, yan tarafındaki koltuklar ve sandalyeler yetmediğinden yere konulan minderlere oturulmuştu. Odada duyulan tek ses Kenan Efendinin sesiydi, tümü tüm dikkatleriyle çıt çıkarmadan dinliyordu. Kenan Efendi,

“Şimdi, Efendinin oğlu Talip’i ele alalım ne demek istediğimiz daha anlaşılır olacaktır. Talip, efendinin zâhir oğlu olarak dergâhta doğdu ve büyüdü. Üniversiteye gidene kadar neredeyse hemen hemen bütün sohbetlerde bulundu, ilahiler söyledi, zikirlere dâhil oldu.

Sonra nefsanियeti ağır basmaya başladı. Okumak için dergâhtan uzaklaştı başka ortamlara girdi. Girdiği ortamlardaki nefsaniyete ait yaşam nefesine hoş geldi. Nefsaniyete ait olmayan mana yolundan çıktı. En nihayetinde üniversite bitince askerlik sonrada terki mana oldu. Ne anlatıyor Talip bize hal cihetiyle? Meydanda dahi doğup büyüseniz, zâhirde efendinin oğlu olsanız da mana yolunu yani meydanı, nefsaniyetiniz için terk ederseniz manaya ölüp, nefsinize doğarsınız.

Bakın ne diyor Âlemler Sultanı Cenabı Resulullah efendimiz kendi öz kızı Fatma Validemize “Kızım Babanın Peygamberliğine güvenme sakın, bildirdiğimle amel et.”

Ben meydanda doğdum büyüdüm, ben efendinin oğluyum, eşiyim, kızıyım, kardeşiyim falanlarla olmaz. Oğlusun da ne oldu. Yakınlığı zayi ettin. Hani, neredesin şimdi? Nefsine secde, nefisini tavaf etmekte...

Sonra ne oldu, babasını kaybedince geçmişe dönük pişmanlıklar yaşadı. Bu pişmanlıklar gömülü olan ateşi uyandırdı. Şimdi, kararını vermeli. Kendisine, babanı mı istiyorsun efendiyi mi diye sorup efendiyi istiyorsan babanın oğlu olmaktan kurtar kendini, mevcut Talip'likten öl de gel dedik. Seçim onun, ölürse efendiye dirilir, ölmezse kendisine olan diriliği ile yaşar gider."

Anlatımlarıyla sohbet ediyordu. Sohbet, meydana tabi olmanın, verilen ikrarda sadakatle kalmanın kişiyi zikre hizmetle zikrin tecellisine götüreceğinin, zikrin tecellisinin Cemali Yar'a olduğunun önemi hususunda devam edip tamamlanınca canlar hep birlikte meşk ve zikir yaptıktan sonra meydan sırlandı.

Aynı esnada Talip, bu oluşumdan habersizce arkadaşlarıyla birlikte eğleniyor şarkılara eşlik ediyor elinden geldiğince iç âleminde açığa çıkan gömülüğü tekrar gömmeye çalışıyordu, ne yaptığının farkında olmasa da yaptığı buydu. Vakit geç saatlere ulaşınca artık evlere gidilmesi kararını verip mekândan ayrılırlar.

Talip aracını süremeyecek haldeydi bu sebeple Selim kendisine *"Bu halde araba sürmezsin, ben seni bırakayım eve. Sabah da alırım önce buraya geliriz buradan gideriz işe"* dedi. Birlikte yola çıktıklarında Talip Selim'e *"Adam bana sen kimsin dedi dışladı beni. Annem ise hiç gitme demedi biliyor musun? Anladım ki beni istemiyorlar, bana sen burayı terk ettin o zaman nereye gittiysen şimdi de orada yaşamaya devam et diyorlar."* dedi birden. Selim kardeşi bildiği arkadaşını anlamaya çalışıyordu. Yol boyunca anlattığı Kenan Efendiyi, annesini, söylenenleri, okuyup öğrendiklerini, hiç cevap vermeden sadece dinliyordu. Onu, bastırıldığı gerçek duygularının ve isteğinin, aklın devre dışı kalışıyla açığa çıkışından görüyordu.

Arayış

Talip'in dilinden konuşan, bazen Kenan Efendiyi, bazen de Fatma teyzesini işitiyordu. Söylemler, hakikatleri anlattığından, Ahmet amcasının ölümüyle kendisine sormaya başladığı sorulara cevap oluyordu.

Talip, şimdi de Ahmet amcasına dil olmuştu. Dudaklarından *"Kendin ateş olmalısın. Ateş olmak için tutuşmalısın. Tutuş, ateş ol ki oluşan aydınlıkta nefsenden Rabbini bilesin"* sözleri döküldü. Sanki Talip kendi içindekileri dökmüyor da Talip'ten kendisine muhabbet ediliyordu.

Davet, hiç beklemediği şekilde ulaşmıştı kendisine ama o bunu sonradan görecekti.

Talip, sabah kapının zilinın çalınmasıyla açtı gözlerini. Nasıl eve gelmişti, kim getirmişti, evine nasıl girmişti hiç hatırlamıyordu. Yataktan çıkıp daire kapısını açtığında karşısında Selim'i gördü.

Selim, Talip'in üzerindeki akşamdan kalmalığı görünce şaşırılmış bir halde kendisine, *“Hadi işe gideceğiz ne bu halin? Biraz erken kalkıp hazırlansaydın ya! Hadi hadi çabuk”* dedi. Talip, Selim'in uyarısıyla biraz toparlanıp yılgın bir sesle *“Tamam sen geç şimdi hazır olurum”* diye karşılık verdi. Selim salona geçip oturduğunda Talip, elini yüzünü yıkadıktan sonra tıraş olmadan odasına gidip giyinerek Selim'in yanına geldi. Birlikte evden çıkıp akşamki mekâna gittiler. Talip buradan aracını aldı ve birlikte iş yerine doğru yola çıktılar.

İş yerine vardıklarında Selim kendi bölümüne, Talip kendi bölümüne ayrıldılar, birbirlerine *“Hayırlı işler”* dileyerek. Talip birlikte çalıştığı arkadaşlarının yanına vardığında kendisini gören arkadaşları tek tek *“Hoş geldin, nasılsın?”* diyerek tokalaştılar. Talip nihayet varlığının dayanaklarından birisi olan yaptığı işine geri dönmüştü. Bilgisayarını açıp önce gelen posta kutusuna baktı. Önemli olanlara gerekli cevaplar verildikten sonra arkadaşlarından gelen kahve içme davetini geri çevirmedi, birlikte kahve içmeye gittiler. Kahve içme esnasında kendisine ulaşamayan tanıdık çalışanların *“Başın sağ olsun”* temennilerine cevaplar verdi. Gündelik konular üzerine yapılan sohbetle birlikte kahvesi bittikten sonra tekrar masasına döndüğünde, kendisini bekleyen tamir ekibinden bir çalışanı gördü.

Arayış

Teknisyen “*Hoş geldin abi*” diye başladı söze. Üretimde kullanılan bir makinenin değişmesi gereken parçasının ellerinde olmadığını, yerine kullanılacak alternatif başka bir ürün olup olmadığını sordu. Talip, hemen yanında ayakta dikilen teknisyen arkadaşa,

- Şimdi, bu parça makinenin dış aksamında kullanılıyor. Ona uygun başka bir parça kullanırsak karşılığını da değiştirmek gerekir ki kullanılabilsin. Bunun bir boy kıyası var biliyor musun?
- Biliyorum abi.

Talip, teknisyenin biliyorum deyişinde bilgisinin yüzeysel olduğunu gördüğünden ona,

- Bak şimdi güzel kardeşim benim. Bilmek eğer yüzeysel bilmekte kalıyorsa o bilmek değildir. Biraz malumat sahibi olmak ya da bildiğini tahmin etmek zan yürütmektir. Bilmek, bildiğini söylediğin konuya vakıf olmaktır. Mesela, biliyorum dediğin parçayı ancak, eline alıp makineye takıp çalışırken gördüğünde gerçekte bilmiş olursun. Dur şimdi ben sana bilgisayara bakıp yerini söyleyeyim.
- İyi olur abi.
- Sen depoya in, ben seni ararım.

Talip, bilgisayarından ürünün nerede olduğunu öğrenip teknisyeni arayarak yerini söyledi. Aradan yarım saat geçtikten sonra aynı teknisyen tekrar yerine gelip alternatif parçanın makineye uygun olmadığını söyledi. Talip, kendisi görmek için teknisyenle beraber makinenin yanına kadar gittiğinde parçanın uygun monte edilmediğini görüp,

- Parçayı yanlış monte etmişsiniz arkadaşım ondan olmamış.
- Nasıl yanlış abi. Her zaman nasıl yapıyorsak öyle yaptım yine. Farklı bir şey yapmadım ki.
- Sorun orda işte. Bu alternatif ürün, olması gerekenden farklı değil mi? O zaman her zaman yaptığın gibi yaparsan olmaz.

Yeni ürüne göre monte sistemini değiştirmen lazım. Eski bilgiyle yeni iş yapamazsın. Ezbere çalışmayın, alışla gelmiş şekilde iş yapmayın lütfen, biraz düşünün.

- Nasıl monte edilecek bu parça?
- Bak sen sadece birinci kısma takmışsın bu sefer kısa gelmiş ikinci kısım ile uymamış. Ben ne dedim sana? Bunu takınca karşılığın da aynıysan tak ki biri uzun biri kısa olmasın. Sen ne yaptın her zaman tek taraflı değiştirmeye alışık olduğun için taktığın olmasa gerekenden kısa olduğunu unutup yine tek taraflı değiştirdin, bu sefer olmadı tabii.
- Anladım abi tamam ben hallederim gerisini.

Talip ofise masasına geri dönerken “*Senin bildiğin gibi olmuyor bu işler. Alışmışsın ezbere çalışmaya yeni ve farklı bir şeyle karşılaşınca öyle kalıyorsun ortada. Eski sisteme göre olan alışkanlığından kurtar kendini be kardeşim*” diye söyleniyordu. Bu esnada saat ilerlemiş, yemek paydosu gelmişti. Selimin yanına gidip Selim’le birlikte yemek yemeğe gittiler. Yemeklerini beğendikleri için genelde hep aynı lokantaya giderlerdi. Yemek esnasında Selim Talip’e, “*Akşam arabada anlattıklarınızı hatırlıyor musun?*” diye sordu. Talip, “*Nerden hatırlayayım oğlum, biraz fazla kaçırmışım. Eve nasıl geldiğimi bile hatırlamıyorum*” diye cevap verdi. Sonra “*Neler anlattım anlatsana biraz.*” diye devam etti. Bu sefer kendisine soru yöneltilen Selim, “*Akşam konuşuruz ama kötü şeyler değil merak etme. Güzeldi anlattıkların*” cevabını verdi. Yemeklerini yedikten sonra iş yerlerine döndüler.

Yoğun bir çalışma temposundan sonra biten mesai Talip için şikâyet konusu olmaktan çıkıp rahatlama vesilesine dönmüştü. Kendi benliğine döndüğü hissi çok tatminkârdı. Otoparkta Selim’le buluştular. Selim Talip’e “*Benim işim var biraz onları yapmam lazım sonra gelirim yanına*” dediğinde Talip “*Tamam, ben eve gideceğim. Eve gel sen de*” diye cevap verdi. Talip evine doğru aracıyla ilerlerken, iç dünyasında yanmaya hazır olanın üzerini, anlık tatminlerle örtüyordu. Çakmak taşıyla ateş yakmak için vurmak gerekir...

Arayış

Talip, gündelik koşturmaların ardından evine gelip tek başına kaldığında sıkıntısı açığa çıkıyordu. Sanki evde onu bekliyor gelir gelmez de sarılıyordu. Oysa Bursa’da, evde onu bekleyen annesi oluyordu. Birden annesini hatırladı, buraya geldiğinden beri aramamıştı. Masanın üzerine bıraktığı telefonunu eline alıp annesini aradı. Annesinin telefonu açmasıyla,

- Anne, nasılsın?
- İyiyim oğlum sen nasılsın, nasıl işlerin?
- İyiyim anne, işler de iyi yok sıkıntım.
- Daim olsun oğlum.
- Sen neler yapıyorsun?
- Ne olsun oğlum yaşıyoruz, yaşam zamanın diriliğidir, akıp gidiyor.
- Tamam, kendine iyi bak görüşürüz yine.
- Eyvallah oğlum, sen de kendine iyi bak.

Talip telefonu kapattığında sıkıntısına esen rüzgâr misali esinti serinliği yaşıyordu.

Evin tüm camlarını açtı önce sonra sağı solu topladı, çamaşırlıkta birikmiş çamaşırları makineye attı, mutfakta lavabo içinde duran tabak ve bardakları bulaşık makinesine yerleştirdi, odasının dağınıklığını toplayıp üzerine rahat bir şeyler giyip salona geçti. Açık camdan giren hava, soluk alışındaki daralmayı genişletemiyordu, bitkin bir haldi üzerindeki. Kalkıp mutfığa giderek yemek için bir şeyler hazırlamaya başladı “*Selim de gelecek beraber yeriz*” diye düşündü. Tam masayı hazırlamıştı ki kapı zili çaldı. Gidip kapıyı açtığında Selim’in gelirken yemek için bir şeyler aldığını gördü. “*Ben bir şeyler hazırlamıştım keşke sorsaydın telefon açıp*” dedi.

Selim “*Nerden bileyim, beraber yeriz diye düşündüm*” cevabını verdi. “*Neyse, dolaba koyarız sonra yeriz*” diye devam etti. Birlikte Selim’in getirdiklerini yedikten sonra salona geçtiler. Kahvelerini içerken Talip, Selim’e,

- Hadi anlat! Neler söyledim?
- Babanı anlattın, anneni anlattın, Kenan Efendiyi anlattın, babanın sana bir dosya yazıp bıraktığını anlattın. Sandığın gibi küfür falan etmedin güzel anlattın. Hoşuma gitti anlattıkların. Rahmetli babanın sana “kendin ateş olmalısın” yazdığını söyledin.
- Evet, öyle yazmış babam. Biliyor musun önce çok korktum dosyada bana ne yazdı diye.
- Neden? İnsan babasının yazdıklarından korkar mı?
- Korkmasına sebep işler yaptıysa korkar kardeş.
- Ne yaptın ki?
- Son günlerinde ziyaretine gittiğimde bana gitme kal dedi mesela ben kalmadım. Sonra dosyayı okudukça anladım ki asıl sebep bu değilmiş.
- Neymiş asıl sebep?
- Asıl sebep benim, nefsimin peşinden gidip babamın manasından uzaklaşmış olmamış bunu anladım. Bana yaptığım bu uzaklaşmam yani seçimim konusunda çok kızdığını sanmışım.
- Kızmamış mı?
- Hayır kızmamış. Kızmak yerine bana beni anlatmış, bana beni hatırlatmış.
- Kimsin sen?
- Ben, maddeye sadece yaşayabilmek için ihtiyaç gözüyle bakılan, maneviyatın hâkim olduğu bir ortamda büyüdüm. Babam insanlara bu maneviyatı öğreten birisiydi, Melâmî Mürşidiydi. Büyüdüğüm evde sürekli sohbetler olurdu, babam gelenlere Allah’ı sohbet ederdi. Hz Muhammedi, Ehlibeyt imamlarını anlatırdı. Onlara nasıl insan olunurun yolunu gösterirdi. Taliplerine nefsanîyetlerinin esiri olmamaları gerektiğini söyler, nefsinizin dediğini yapmayın nefsiniz sizin dediğinizi yapsın derdi. Bakışınız maneviyattan yana olursa gördüğünüz mana olur derdi. Ben böyle bir ortamda doğup büyüdüm lakin seçtiğim yaşam nefsi nefsim olan yaşam oldu. İçin için bu gerçeği biliyor ama nefsin isteklerini yerine getirdikçe hissettiğim hoşnutluk ile perdeliyormuşum, onu gösterdi.

Arayış

- Adın onun için Talip yani?
- Sanırım.
- Sonra?
- Sonrası dosyayı okudukça anladığım yerler oldu tabi nede olsa yazılı olanların anlatıldığı ortamda büyüdüm, ister istemez katılıyordum sohbetlere. Anlamadığım yerleri anneme sordum, annem anlattı hikâyeler üzerinden. Sonra Kenan abi vardı hani hatırlıyor musun cenazede yanında durduğum adam. İşte o babamın yerine meydanın efendisi olmuş,
- Hani şu çok kızdığın, sana “*Sen kimsin? Babanın oğlu olman burada önemli değil*” diyen mi?
- Evet, işte o. Onun yanına gittim, o anlattı. Okudukça, anlatıldıkça yakınlığımı hissettim uzaklaştığıma ama istediğim bu değil. Babamın “Kendin ateş olmalısın” sözünü, kendi ayaklarının üzerinde durmalısın, kendi hayatını kurup, düzenli ve rahat yaşamalısın olarak algılıyorum. Her şeyi terk edip, sırf mana için yaşamaya başlamak gerekmiyor bence. İçinde bulunduğumuz yaşamı devam ettirerek iyi insan olunur.
- Ya çok merak ettim bu dosyayı. Getirmedim deme sakın.
- Getirdim, bavulun ön gözünde hatta hiç çıkartmadan koydum bavulu dolabın üstüne.
- Getirsene birlikte okuyalım biraz.

Talip oturduğu yerden kalkıp, içilmiş kahve fincanlarını mutfağa bırakıp dolabın üstünden bavulu indirdikten sonra ön gözünden dosyayı aldığı anda birden kendisini Bursa’da babasının odasında hissetti. Kısa bir duraklamanın ardından Selim’in yanına döndü elinde dosyayla. Selim dosyayı alıp önce üzerinde yazan Sana yazısını okuduktan sonra “*SANA demek, var mı bir anlamı?*” diye sordu. Talip “*Hem hitap, hem de Sen Âlemin Nüktesinin Anla demek oluyormuş.*” diye cevap verir. Selim dosyayı çevirdiğinde Talip Selim’e “*Ben okudum biraz, bölüm bölüm yazmış babam. Büyük bir zat var ismi Abdurrahim Fedâî. Yakın zamanda yaşamış. Onun yazdığı uzun bir şiirin ne demek olduğunu izah etmiş. Önce onun kim olduğunu anlatmış.*”

Dediğinde Selim “*Dur anlatma gerçekten merak ediyorum ve okumak istiyorum*” diye karşılık verir. Talip “*Tamam o zaman okuduğum yere kadar tekrar okuyalım, anlamadığın yerleri sorarsın ben sana açıklarım*” dediğinde, içinde, açıklarım sözünün oluşturduğu bir kıvanma oluşur. Devamında Talip dosyayı Selim’den alıp baştan itibaren okumaya başlar.

Yaptıklarının, birlikte, sadece ak kâğıtta kara yazı olan bir dosyayı okumak değil, bilmedikleri bir deryaya yelken açmak olduğunun henüz farkında olmadan. Okuma esnasında çıkan nefes, akıl gemisinin yelkenlerini şişirmeye başlamıştır bile. Dümencisi olmayan gemi, deryanın akıntısına göre gidecektir, derya nereye sürüklerse.

Talip’in okumaya başladıklarını Selim tüm dikkatiyle dinliyordu niçin dinlediğini anlamadan. Sözlerin ruhuna dokunan özelliği vardı sanki. Susuzluktan kuruyup çatlamış toprağa düşen yağmur damlaları gibiydi Talip’in okurken dudaklarından dökülen sözler. Talip ara sıra başını dosyadan kaldırıp Selim’in haline bakıyor, ondaki şaşkınlığı, hoşnutluğu ve talebi anlamaya çalışıyordu. Gördükleri karşısında gülümsüyordu. Selim, Fukara Mehmet’in hikâyesinin anlatıldığı bölüm bitince Talip’e dönüp durmasını istedi. Talip, meraklı bakışlarla Selim’e bakarak,

- Ne oldu?
- Babanın “Üzerinde yaşadığı hazineden habersiz yarı aç yarı tok yaşayan oğul!” sözü ne kadar sorgulayıcı fark ediyor musun? Sözün içeriğindeki hazine merak uyandırıcı...
- Evet, ilk okuduğumda ben de şaşırdım ve meraklandım. Ama sonra gördüm ki hazine bizim bildiğimiz içinde altın olan gömülü küp değilmiş.
- Neymiş hazine?
- Okudukça sen de göreceksin.
- Fukara Mehmet hikâyesinde hazine gömülü iki küp altın ama şu var tabi ki, gördüğü rüyaya itibar edip gitmesi anlamlı lakin asıl dikkat edilmesi gereken o rüyanın gösterilmesini hak edecek yaşam sürmesi, sen ne dersin?

Arayış

- Ben böyle düşünmemiştim hiç. Babam bir gün, “Sen haline sabret ki halin şükrünü yapanlardan olasın. Hiç sabır göstermeden dilenen aman, sahibine ulaşmaz. Kul sıkışmayınca Hızır yetişmez demiş erenler” demişti.
- Evet, birde şu var tabi gördüğüm kadarıyla, bahçende gömülü iki küp altın var çıkart demiyorlar, ta Bağdat’a gönderiyorlar. Gitmese, uzak gelse ve zorlu gelse yolculuk, iki küp altının üstünde fukaralığa devam edecek garip. Ne denmek istiyor acaba?
- Sen, senden istediğimizi yapmadıkça isteğini elde edemezsin deniliyor.
- Yani, bahçeni kaz çıkart yerine, Bağdat’a git denilmesi kulluğun istenmesi o zaman?
- Evet, aynen öyle, devam edelim mi?
- Edelim.

Talip kaldığı yerden okumaya başladı. Okuma ilerledikçe Selim daha bir dikkat kesildi. Tüm vücudu kulak olmuşçasına dinliyordu, sözler kulağından içeriye girmiyor kendisi sözlerin içine giriyordu adeta. Hikâyenin devamında Ahmet amcasının hikâyeyi izah etmiş olması, Talip’le konuştuklarını doğruluyordu ve bu onun mutlu hissetmesini sağlamıştı. Talip’in okuması Risâlei Vehbiye isimli şiire gelince Selim Talip’e “*Dur kardeş, yetsin bu akşam vakit epey geç oldu, yarın iş var. Daha sonra devam edelim lütfen*” dedi.

Talip elindeki dosyayı kapatıp yanında duran sehpaye koyduktan sonra, dosyayı tekrar okuyor, okudukça daha bir farklı gözle görüyor oluşunun etkisiyle kendisinde de beliren dosyayı okuma isteğiyle Selim’e “*Tamam kardeş, dediğin gibi olsun. İstersen kal burada sabah beraber gideriz işe*” dedi. Selim yapılan teklifi geri çevirip evden çıktığında kafasında okunan bölümlerden kalma anlayamadığı ama anlamak istedikleri vardı.

Birlikte açıldıkları vahdet deryasında, deniz tutması yaşamaya başlamıştı, kafasının bulanıyor oluşuna sebep.

Gündüz iş yerinde çalışırken sürekli akşam dinlediklerini düşünen Selim, Talip'in bir an önce yanına gelmesini beklerken telefonu çalmaya başladı. Arayan Talip'ti. Kendisine "Toplantısı olduğunu, yemeğe gelemeyeceğini" söyleyen Talip'e "Peki akşam görüşürüz" diye cevap verdi. İçinde beklentisinin karşılanamıyor oluşunun hüznünü taşıyordu çalıştığı muhasebe bölümündeki arkadaşlarıyla birlikte yemeğe giderken. Aklında,

*Ten kafesinde kuş barındırmak,
Biat etmek,
Fedâî oluşu,
Küntü Kenz,
Kendimizden kendimize arif olduğumuzdan dolayı ikilikteyiz,
Nispetsiz kalmak,
Ene Hak,*

sorularının cevapsızlığı ve buz örneği vardı. Ne diyordu örnekte, "Sen buz idin eridin, suya dâhil oldun. Varlığının aslı su olduğundan, su sen dâhil olunca artmadı o hep aynıdır, sen aslına ermiş oldun. Kayıtsız bak burasına, gözsüz bak. Zat, sıfatına tecelli ederek sıfatında bâtın olur."

Yemekhanede yemeğini alıp masaya oturduğunda bunları düşünüyordu. Kendisine "Ten kafesinde barınan kuş, buzun dış görünüşünün içindeki su mu?" diye sordu ve devamında "Biat etmek nedir?" diye düşündü. Cebinden çıkarttığı telefonun arama sütununa biat nedir diye yazdı.

Arayış

Telefonun kısa bir aramasından sonra ekranında, “*Kelime olarak, ahdetme, söz verme, birinin hâkimiyetini kabullenme, ona bağlılığını sunma manasına gelir.*” yazıyordu. Teslim olmak ama kayıtsız şartsız teslim olmak diye hatırlıyordu çok önceleri gençliğinde Talip’in evine Talip’e geldiğinde gördüklerinin ne olduğunu sorduğunda Talip’in verdiği cevaplardan. “*O zaman buzun içindeki kuş olan suyu serbest bırakması, buzun ateşe teslim olup erimesiyle mümkün*” diye düşündü.

Yanında yemek yiyen çalışma arkadaşı Selim’in sesli düşündüğünün farkında olmadan kendisine bir şeyler söylediğini zannederek Selim’e dönüp “*Ne dedin anlamadım, bir şey mi sordun?*” dedi. Selim kendisiyle konuşmaya başlayan arkadaşına “*Yok hayır, sesli düşündüm*” diye cevap verdi. İsmi Vural olan arkadaşı “*Hayırdır Selim, bugün çok durgunsun. Ağzını bıçak açmıyor*” diye devam etti sözüne konuşmayı uzatmak istercesine. Selim konuşmak istediği kişinin Vural olmadığını farkındalığıyla onu da kırmamak için “*Düşünüyorum biraz*” diye cevap verdi. Vural, Selim’i kendi haline bırakıp diğer yanındaki arkadaşına dönüp onların günlük iş konuşmalarına dâhil oldu.

Selim aynı buz örneğinden yoluna devam ediyordu kendi sorularına cevaplar bulmak için. “*Buz ancak ateşe biat ederek serbest bırakır su olan içindeki kuşu. Bu buzun buzluğundan erimesi yani yok oluşudur. İçindeki suyu serbest bırakmak için kendini feda etmek. Anladım, kendinde mevcut olanı açığa çıkartmak için kendini feda etmelisin*” dedi ve “*Küntü Kenz ne o zaman?*” diye devam etti kendisine yönelttiği sorular.

Biat nedir sorusunun cevabını öğrenmek için cebinden çıkarttığı telefonu masanın üzerinden alıp bu sefer *Küntü Kenz nedir?* yazdı arama sütununa. Telefonun ekranında cevaben, gizli hazine yazıyordu.

“Evet, gizli hazine yani buzun içinde görülmeyen su gibi” dedi kendisine, yüzünde tebessümle. Yemeklerini yiyip masalarından kalkan arkadaşlarını fark etti bir anda. Kendisi henüz yemeğinin yarısına gelmemiştir. Ten kafesindeki kuşun gizli hazine olduğunu anlamıştı. “Buz ateşe teslim olup yaptığı fedakârlık sonucu içindeki gizli hazine olan suyu açığa çıkarttı” dedi kendine.

“O halde, buz kendisindeki suyu bilmiyor, kendi buzluğunu yaşıyorsa bu onun kendisinden kendisini görmesidir.” diye devam etti konuşmaya. Aklına gelen soru, “Sen kendinde kendini mi biliyorsun?” oldu bu sefer. “Nispetsiz kalmak buzun kendisindeki suyu açığa çıkartmasıdır” çıkarımı geldi sorunun ardından.

Selim iç dünyasında, soruların cevapsızlığının sıkıntısını ve aynı anda çıkarımlar, fark edişler ve keşfettiği cevapların sevincini yaşıyordu. “Buzun içinden suyu alırsan geriye ne kalır?” diye sordu ve cevap hemen peşinden geldi, “Hiçbir şey. O halde, fedakârlık yapıp ateşe teslim olarak kendi içindeki gizli hazineyi keşfedip varlığının sudan ibaret olduğunu anlayan buz, ben suyum dese söz doğrudur” düşüncesiyle.

Selim, oturduğu masaya yakın duvardaki büyük saate baktığında yemek paydosunun bitmiş olduğunu gördü. Yarısı yenilmiş yemeklerin olduğu tabakların içinde bulunduğu tepsiyi alıp yıkanacaklar bölümüne bıraktıktan sonra çalıştığı bölüme doğru ilerlerken, kendisinin buz olduğunun keşfiyle kendisine olan yetersizliğinin sıkıntısı açığa çıkmıştı.

Bulunan her cevap beraberinde başka sorular getiriyordu. Açılan her kapının ardından başka kapı çıkması gibi.

Arayış

Akşam mesai bittiğinde Selim işyerinin çıkışında Talip'i arayıp kendisini beklediğini söyleyip beklemeye başladı. Biraz sonra Talip yanına gelip *“Ya kusura bakma kardeş, tedarikçi firmalardan birisi geldi, onlarla toplantıdaydım gelemedim”* dedi. Selim *“Önemli değil kardeş”* diye cevap verdi.

Birlikte Talip'in arabasına doğru gidip arabaya binip yola çıktılar. Talip *“Nereye gidelim?”* diye sordu. Selim *“Sana gidelim”* dedikten sonra, *“Biliyor musun? Yemekte akşam okuduklarının içinden bazı sorularım oluştu sonra bugün onları düşündüm”* diye devam etti. Talip, Selim'in sorularının merakıyla *“Neler onlar?”* diye sordu. Selim arabayı kullanan Talip'in yüzüne baktığında Talip'in kendisine yönelttiği meraklı bakışlarının eşliğinde *“Talip, bu dosyayı rahmetli Ahmet amca mı yazmıştı?”* diye sordu. Talip, *“Evet, babam bana yazmış”* cevabını verdi. Selim, *“Bana babanı anlatır mısın?”* diye devam etti. Talip uzun süren sessizliğinin ardından *“Eve geldik sayılır evde anlatırım”* dedi.

Karşılıklı sorular eşliğinde yapılan yolculuk Talip'in evinde son buldu. Talip, Selim'deki soruların ve etkilenmenin şaşkınlığını yaşıyordu. Eve girdiklerinde Talip önce üzerine daha rahat kıyafetler giyip sonra mutfığa gitti. Dün yaptığı ama yenilmediği için buzdolabına koyduğu yemekleri çıkartıp ısınmaları için ocağa koydu, bu arada Selim'de yanına gelip yardım etmeye başladı. Birlikte hazırladıkları, mutfaktaki küçük masada yemek yerken Talip'te şaşkınlık Selim'de bekleyiş vardı.

Talip, Selim'in neden bu kadar ilgilendiğinin şaşkınlığını yaşıyor, Selim ise ruhuna dokunan sözlerin sahibi Ahmet amcasının kim olduğunu dinlemeyi bekliyordu. Yemek bittikten sonra masayı toplayıp salona geçtiklerinde Selim Talip'e dönüp,

- Hadi kardeş bekliyorum.
- Babam çok farklı bir adamdı. Bizim gibi ya da bildiğimiz insanlar gibi değildi.
- Nasıldı?
- Babam, kendisine gelip biat edenlere Allah'ı anlatan ama Allah'ı gökyüzünde değil yaşamın içinde kendilerinde anlatıp ispat eden Mürşid-i Kamil'di.
- Mürşid-i Kamil nedir?
- Mürşid-i Kamil, taliplerini Allah'a yönelten, Allah'la tanıştırandır. Bunu, sohbetlerin eşliğinde, tarif ettiği Allah zikrinin yapılmasına teşvik edip, takip ederek yapar.
- Buz örneğindeki gibi mi?
- Anlamadım.
- Dün okuduk ya. Buzun aslı sudur diyor Ahmet amca. O zaman Mürşid-i Kamil yani baban buza aslını tanıtıyor, buza, suyu kendisinde görmesini sağlayacak göz oluyor.
- Evet, aynen öyle, Mürşid-i Kamil olmak, kişinin aslı olan Hakk'ı görecek göz, işitecek kulak, zikredecek dil, fikredecek idrak olmaktır. İşte babam öyle bir adamdı. Şöyle de diyebiliriz, iradesini Külli iradeye tabi kılmış, kendisinden külli irade tecelli edendir. Allah, kendisine seçtiklerine Kendisini Mürşid-i Kamil ile anlatıp ispat eder. Bir suret, bir şahıs değildir O. O, seçilmiş olup Hakk'a tabi irfaniyettir. Kimde bu irfaniyet irşat olarak çalışıyorsa O Mürşid-i Kamil'dir.

Talip söylediği sözü işitince duraksadı. Evet, söz doğruydu ama kendisi görülen suret kabında kalmıştı. Kenan Efendinin suretini gördüğünden o suretle görülen Mürşid-i Kamil'i görememişti. İnsanın bildiğine kör olması bu olmalıydı. Körlük bilmediğinden kaynaklanıyorsa göz açılırdı da bildiği halde görmek istemediği için ise kendisinden daha kör olamazdı.

Arayış

Babasının “Görmek istemeyen kadar kör olmaz” dediğini işitmeye başladı. Bunları düşünürken, Selim’in sorusuyla dışına çıktığı muhabbetin içine döndü.

- Şimdi Baban artık yok! Ne oldu şimdi Mürşid-i Kamil?
- Mürşid-i Kamil birdir zaten. Birden çok olmaz, hep birdir, Mürşid-i Kamil’si. Görülen suret, O irfaniyetin elbisesidir. Şimdi sen elbise değiştirdince çıkarttığın elbiseyle birlikte yok mu oluyorsun?
- Hayır olmuyorum.
- İşte aynen öyle kardeşim.
- Peki, şimdi hangi elbiseyi giydi, bahsettiğin ve cenazede gördüğüm Kenan abi mi, hani mezarlıkta dua yaptıran?
- Evet, babam Kenan abiye vazife vermiş. Mürşid-i Kamil’ler kendilerinden sonra tecelligah olacak olanı görevlendirirler.
- Ben içimdeki hazine olan ten kafesindeki kuşu hür bırakmak istersem kendim bunun nasıl yapılacağını okuyup öğrenemez miyim?
- Bir gün babam şöyle bir şey anlatmıştı,

“Şimdi, bize soruyorlar neden Mürşid lazım diye. Öncelikle şunu anlamalıyız ki her Mürşidim diyen lazım olan Mürşid değildir. Bakın ne diyor Niyazi sultan,

**Mürşid gerektir bildire Hakk’ı sana Hakkel yakın
Mürşidi olmayanların bildikleri güman imiş
Her mürşide dil verme kim yolunu sarpa uğradır
Mürşidi kâmil olanın gayet yolu asan imiş**

Bu Allah dostlarında, Mürşit’lerine biat etmesiyle başlayan zahmetli yolculukları ve bu yolda yaptıkları fedakârlıklar neticesinde kendilerini layık hale getirmeleriyle ilahi aşkın, gönlün, ilmin ve irfaniyetin onlardan tecelli etmeye başlamasını görüyoruz. Bu insanlar, şeriat ve fıkıh alanında bugünkü tabirle profesördüler, onlar okuma bilmiyordu ya da şimdiki gibi akıllı ve zeki değiller miydi bir Mürşid-i Kamil’e gittiler?

Peki, ben soruyorum onlara neden üniversiteye gidiyorsun, neden bir profesöre tabi olup onun her dediğini yapıyorsun, okutulan kitaplar yok mu piyasada? Al oku ezberle doktor ol, avukat ol, hâkim ol, mühendis ol neden yapmıyorsun? Bana diyor ki olur mu hiç öyle. Olmaz mı? Olmaz tabi. Peki, zâhiri ilimlerde olmuyor da neden iman boyutunda olur kanaatindesin ben söyleyeyim, çünkü nefsin kendi varlığı son bulmasın diye sana bunu böyle fısıldıyor. Mürşitsiz tahsil edilen ilim nefse elbise olur, Mürşid ile tahsil edilen ilim nefsini hiçliğe sokar da ondan.”

Bu sebeple kardeş, eğer isteğin kendi içine yani aslına yolculuksa Mürşitsiz olmaz senin anlayacağın.

Talip oturduğu yerden kalkıp mutfağa giderek iki kahve yapıp Selim’in yanına döndü. Onu düşünürken gördüğünde arkadaşının, kendisinin kendi isteklerini yaşayabilmek için uzak kalmayı seçtiği bu konulara ilgi duymaya başlamasını okudukları dosyadaki sözlerin etkileyiciliğine bağlıyordu. Merakın çekiciliği geçince hele de konulara biraz vakıf olunca anladım buymuş hissi ilgiyi bitirir düşüncesindeydi. Selim kahvesini eline alıp yanındaki sehpaıa bıraktıktan sonra Talip’in gözlerine bakıp “*Dosya nerde, okuyalım biraz daha?*” diye sordu, kalbine açılan delikten irfaniyet suyu girsin istediğinin farkında olmadan. Ne istediğini, neden istediğini bilmiyor, sadece istiyordu. Talip masanın üzerinde bıraktığı dosyayı alıp, dün akşam kaldığı yerden okumaya başladı.

*

İçinde Nüshayı insan ki zatına olup mirat Kılıptur cümleye serdar, ana olmuş delil bizzat.

(Zat tecellisi olarak zatına delil olması ile insan tüm yaratılanların en güzelidir.)

Ey canım benim, ey oğul. Yukarıda, iman Peygambere ümmet olmak ile mümkündür demiştin ya, işte secdesini başarmış insan denilendir o. Mahvı vücut secdesini yapıp, zat tecellisinde Müminliğe erip ümmet olmayı başarmış, iman ehli olup insanlığına ulaşan, insan diye anılır olmaya başlayan.

Oğul! Dışarıya, uzaklara gitmeden yakına getirip, kendinde görerek düşün. İnsanın dışındaki yani senin dışındaki tüm canlı mahlûklar, senin zâhiri, bedensel, canlı metabolizma olma yönüyle görünüşte değil ama dirilik, ilim, istek, kudret, görme, işitme ve konuşma özellikleriyle aynıdırlar. Görebilmek için kıyaslama yapabilirsin, her hangi bir canlı mahlûk seç kendine ve karşılaştır. Seninle aynı dilde aynı şeyleri konuşmuyor olmaları onlarda da kelim sıfatı olmadığı anlamına gelmez. Senin istediğin şeyleri istemiyor olmaları onlarda da istek olmadığı anlamına gelmez. Tüm canlı mahlûklar, yaratılma özelliklerini varlık denilen sıfatları ile gerçekleştirirler lakin az önce okuduklarınla tutulan ışık sonucu algılamaya başladığın gibi onların sıfatlarının merkezinde Hak yoktur. Onlar, hayatta kalmaları için bu sıfatlarıyla içgüdüsel olarak hareket ederler. Onlarda irade yoktur. Eğer senin de sıfatlarının merkezinde Hak yoksa sende bulunan iradeyi Hakk'a yöneltmedinse, sen de henüz insanlığına ulaşamamışın.

Pe ki nedir insan?

Bunu kendine sesli olarak sormalısın. Neyim ben? Nedir insan?

Ey kendisini sorgulamaya, kendisini bulmak için araştırmaya başlamış olan oğul! Biliyorsun ki Kur'an'ı Kerim insana **Yasin** diyerek seslenmektedir. Yasin beyanında tarif edilen insan, bu dñnyada sadece kendi istekleri için bulunup bu istekleri yerine getirmek için elinden gelini yaparak kendi hakikatinden uzaklaşan ama görünüşü insan olan değildir. Yasin, Hz Muhammed'dir. Görünüşü insan olmak ile hakikatte insan olmak farklı şeylerdir, öyle değil mi? Bak, Mevlana Hz, bu hususta,

Ne elbiseler gördüm içinde insan yok, ne insanlar gördüm üstünde elbise yok

demiştir. Yani, elbisesi var çünkü elbise ile anlatılan varlık dediğimiz sıfatları var, ama o sıfatlar Hakk'a tabi değil, nefsi emmareye tabi. Nefsin isteklerinin peşinde, nefsin kölesi olmuş bir halde hep daha çok, hep daha fazla, hep daha iyi derken, sonu olmayan dñnyanın karanlığında yaşamak. Derdi dñnya olmuş olmak... Yunus Emre Hz bunu,

Derdi dñya olanın dñya kadar derdi olur

diyerek ne güzel anlatmıştır. Bakarsın en güzel kıyafetler onlarda, en güzel en pahalı ürünler onlarda, en büyük evlerde otururlar, en pahalı arabalarla gezerler. Dertleri dñya olduğu için dñya onları kendisiyle ödüllendirmiştir, neye hizmet edersen ona ulaşırsın.

Ama tüm bunların içinde Allah'ı ve ölümü unuttuysak, bu imkânları sadece nefsimizi tatmin etmek için kullanıyorsak, yaratılış gayesine kıyasla ne kadar acıdır. Yardımseverlik yok, cömertlik yok, paylaşım yok, kendisinden başka düşündüğu hiç bir şey yok.

Arayış

Ayrıca bu anlayışı sadece dünya zenginliği olanlarla sınırlamayasın. Düşüncesi, derdi, istekleri sadece dünyalıklar ve gelip geçici sahtelikler üzerine olan insanlarda da bulunur insanlıklarının can çekişiyor oluşu. Lakin onlar farkında değillerdir. Nefsi emmareleri hakikati göremeyecek kadar köreltmıştır bakışlarını. Maddede zengin, fakir veya orta halli olunması fark etmez, dünyayı talep ediyor, dünyada dünyayı görüyorlarsa henüz insan değildirler. Allah'ın zikri kalbinde yoksa dünya fitnedir. Fitne nedir oğul bu pencereden bak şimdi. İşte, Mevlana Hz üzerinde elbise var ama içinde insan yok derken bunu anlatmaktadır.

İnsan olup da üzerinde elbise olmamasıyla da elbise ile anlatılan dünyalıkların kalp hanesinde bulunmamasıdır. Bu hususa ışık tutan bir menkıbede şöyle anlatılmaktadır. Nehir kenarında sazlardan yaptığı küçük bir barakada kalan, temel ihtiyaçları dışında, az uyku, çok ibadet ve zikir ile yaşamını sürdüren, karnı acıktıkça nehirden bir balık tutup onunla karnını doyuran bir derviş varmış. Günleri bu şekilde tek başına devam ederken bir gün yanına, oradan geçerken kendisini gören bir gezgin uğramış.

- Selamın aleyküm, destur var mı?
- Aleyküm selam, buyur, hoş geldin.
- Nasılsın Derviş, iyi misin?
- Allah eyvallah, hizmet etme gayretindeyim.
- Allah kabul etsin inşallah.

Diye başlayan konuşma, uzayıp gider. Nasıl geçindiğinden, neler yaptığından, nasıl yaşadığından, neden bu hayatı seçtiğinden, amacının ne olduğundan konuşuldukça zaman ilerler. Sohbet, gece olup istirahate çekilinceye kadar devam eder. Sabah olup elde ne varsa onunla karınlar doyurulduktan sonra, gezgin yola devam etmek için destur istediğinde Dervişin içinde hüznü ve heyecan da aynı anda belirir, nice zamandır birisiyle sohbet etmiş olmanın son bulmasının hüznü ama aynı zamanda kendisi bulunduğu yeri destursuz terk edemeyeceği için efendisine haber gönderebilecek olmasının sevinciyle,

- Kardeş, yolun Bağdat'a uğrayacak mı?
- İnşallah niyetim var, hayırdır neden sordun?
- Benim şeyhim oradadır. Bizim Dergâha uğrayıp münasip bir dille şeyhime dersimin değişmesini istediğimi söyler misin, dönüşte tekrar bana uğrayıp bildirirsin.
- Eyvallah kardeş tabi ki kal sağlıcakla.

Gezgin yola koyulur. Bağdat'a vardığında verdiği sözü yerine getirmek için Dergâhı arayıp bulur, Dergâhta misafir olur. Dergâh çok büyük bir binaya ve alana sahiptir. Tüm dervişlerin bir görevi vardır ve hepsi kendi görevlerini en iyi şekilde Hakk'a layık olma adına yerine getirmek için özen göstermektedirler. Şeyhin elini öper şeyh konuğunu en güzel biçimde ağırlar. Yemek vakitleri zengin sofralar kurulur. Hizmet erlerinin birisi gidiyor diğeri geliyordur. Gezgin bir taraftan oluşumu gözlemlerken bir taraftan da şöyle düşünür, *"Bu adam ne kadar varlıklı, sofrada kuş sütü eksik ve bir sürü hizmetkârı var"* devamında şeyhe dönüp,

- Efendim, gelirken yolda bir dervişinize rast geldim. Kendisi, dersinin değişmesini isteğini belirtti.
- Evlat, dönüşte yolun oradan geçecek mi?
- Eyvallah efendim, geçecek.
- Ona söyle, terki dünya olsun. O zaman dersi değişir.

Gezgin eyvallah der ve destur alıp yola çıkar. Birkaç ay sonra nehir kenarında yaşayan dervişin yanına uğrar. Kendisini gören derviş çok sevinir. Gözlerinde sevinç ve coşku ile

- Hoş geldin, hoş geldin, nasılsın?
- Hoş buldum, eyvallah sen nasılsın?
- Hizmet etme gayretindeyiz, Rabbim kabul etsin inşallah. Gidebildin mi, görebildin mi şeyhimi?
- Eyvallah, gidip misafiri olduk, senin isteğini ilettim ama bence sen bu şeyhi bırak, başka şeyh bul kendine. Onca zenginliğin içerisinde yediği önünde yemediği ardında,

Arayış

hizmetkârların biri geliyor diğeri gidiyorken senin için terki dünya olsun dedi.

- Sen kendine göre yorum yapmayı bırak güzel kardeşim, tam olarak ne dedi onu söyle.
- Dedi ki söyle ona terki dünya olsun, ancak o zaman dersi değişir.
- Görür o, görür; ta oralardan görür. Sen yanımdayken göremezsin ama o, oralardan görür. Bakma sen onun dünya zenginliği içinde olduğuna, hiç biri onun gönlünde değildir, dışındadır. Bakma sen benim bu halime dünya zenginliğinden uzak oluşuma. Gönlüm dünya talepleri ile dolu, görünüşe aldanma sen der.

Evet, dünyada zengin veya fakir olmak değildir insanlığımızdan uzak olmak. Dünyanın kalbimizde olmasıdır. Dünyayı sevmek, dünyayı istemek, dünya için hizmet etmektir bizi insanlığımızdan uzak kılan. Kalbimizde Rab varsa dışımızda dünya olması ziynettir.

Şöyle düşünebilirsin. Hac ibadetinde insanlar Mekke'de bulunan Haremi Şerif içerisindeki Kâbe'yi tavaf ediyorlar değil mi? İnsanlar Haremi Şerifte neyin etrafında dönüyorlar? Tabi ki Kâbe'nin, çünkü Haremi Şerifin merkezinde bulunan ve değerli, sevilen, muhabbet edilen olması sebebiyle etrafında dönülmesi gereken o'dur da ondan.

Şimdi bu olguyla yaşamına bak. Senin için sevilen, değerli olan, hizmet edilen nedir? İşte zikrettiğin şey senin yaşamının merkezinde bulunan ve tavaf ettiğiindir. İnsanlar, yaşamının merkezine neyi koyduysalar onu tavaf ederler. Anlatabiliyor muyum? Bak oğul! Şimdi, her iki anlayış içerisinde mevcut olanlar var mı? Var. Ama birisinde bu varlık onunla Rabbinin arasında perdedir onu Rabbinden yani aslından uzaklaştırır, diğesinde yani insanlığına varanda, varlık onu Rabbine kavuşturandır. Nefis, Rabbin görülmesini engelleyen perdeyse fitnedir, nefis Rabbin görüldüğü perdeyse ziynettir. Sinema salonunda izlediğin filmi, beyaz bir perdeden görüyorsun.

Perdeye, perdeyi görmek için mi bakıyorsun, filmi görmek için mi? Perdeye, perdeyi görmek için bakarsan filmi göremezsin. Tıpkı sürdürdüğün aracın camına camı görmek için bakmadığın gibi kendine de nefisini görmek için bakma... Şimdi, Abdurrahim Fedâî Hz'nin

İçinde Nusha-yı insan ki zatına olup mirat

beyanında anlatılan insanı görmek için Âdem as'ı görmek gerekir. Âdem esması ile zikredilene anlayabilmek için Cenabı Allah'ın Bakara suresi 30 ayette:

Rabbin meleklere, Ben yeryüzünde bir halife var edeceğim demişti; melekler, 'Orada bozgunculuk yapacak, kanlar akıtacak birini mi var edeceksin? Oysa biz Seni överek yüceltiyor ve Seni devamlı takdis ediyoruz' dediler; Allah 'Ben şüphesiz sizin bilmediklerinizi bilirim' dedi.

beyanıyla başlayan ve yaratılışın sonunda halife olacak olan Adem'in yaratılış bahsini incelemek ve nihayetini anlamak gerekir. Âdem as'ın toprağı dünyadan alınıp Hak katına çıkartılır. Dünyadayken içerisine karışmış olan dünyalıkların arınması için işlemlerden geçer. Yağmura maruz bırakılır, güneşe maruz bırakılır, rüzgâra maruz bırakılır.

Dünyada iken kendisine karışıp onlardan arınması gereken dünyalıklar nelerdi diye soruyorsan, kendine bakmalısın. Sana hangi dünyalıklar karıştı algılamaya çalış.

Devamında, arınmış toprak, Hak teknesinde Celal ve Cemal olan iki elinin arasında muhabbetullah olan su, bünyesine katılarak şekil verilir. Böylelikle şekil verilmiş olan insan suretindeki toprak, kendisine Muhammedî irfaniyet üflenerek, görmeyen gözü görür, işitmeyen kulağı işitir, söylemeyen dili söyler, fikretmeyen idraki fikreder, sevmeyen kalbi sever hale gelir. Muhammedî irfaniyet ile Ruhlanan Âdem, Muhammedî irfaniyet olan Cenabı Allah'ın kendisinin, Kendi Cemaline

Arayış

muhatap oluşu olduğundan, yaratıcı Rabbinin muhatabı olup onun sıfatlarının kıblesinde Cenabı Allah bulunur.

Âdem safiyullah çekti, şehadet Allah ve Muhammed'i gördü tek vücut

beyanı, Âdem ismiyle zikrettiğimiz, Muhammedi irfaniyetin zâhire gelmiş halinin, kendisinden Rabbine arif olarak Rabbine ermiş olmasıdır. Bu anlatıma, kendimiz ile anlayabileceğimiz şekle getirerek bakmamız gerekir. Âdem'in toprağı dünyadan alındı yani, Âdem olan biz dünyada nefsimiz için yaşıyorduk. Nefsimizi seviyor, nefsimizi zikrediyor, nefsimizi muhabbet ediyorduk. Bizim için yaşamımızdaki en değerli şey nefsimizdi. Onun isteklerini yerine getirip bunları anlatarak, bunlar ile gururlanıp, kibirlenip hava atarak kendimizi diğerlerinden üstün görerek aslında biz, bizim için olan nefsimize secde ediyorduk.

Kendimizi nefsimiz için zannediyorduk. Nefsimizi taşıyorduk ki aslında nefsimiz bizi taşımalıydı. Bu şekilde dünyada bulunuyorduk. Dünyadan alınmamız bizim kendimizden alınmamızdır çünkü kendimiz dediğimiz içinde bulunduğumuz mevcut durumda nefsimize secde ederek şirk içinde bulunduğumuz haldir ve bu hal, bizim babadan olma anadan doğma ile dünyaya gelirken yanımızda getirdiğimiz hal değildir. Biz dünyaya dirilik, irade, kudret, ilim, görme, işitme, konuşma özellikleri olan varlığımız ile geldik.

Sonra dünyada, bu özellikleri dünyanın sahte güzelliklerine sahip olmak adına nefsimiz için kullanmaya başladık. Nefsin sevdiklerini, istediklerini görmeye, işitmeye, muhabbet etmeye, istemeye, sevmeye başladık. Şimdi yaşamının merkezinde ne var, sen neyi tavaf ediyorsun sorusuna bir kerede bu pencereden bak. Bu yönde yaşam, bizde insan denilende olmaması gereken, canlı mahlûka ait vasıflar olan, öfke, kibir, gurur, haset gibi vasıfları kendimizde oluşturmamızı sağladı.

İşte üzerimizden arınması gereken sonradan, dünyadan bulaşan bunlardır. Sen, bu özellikleri beraberinde mi getirdin yoksa sonradan, içinde bulunduğun yaşamdan mı giyindin?

Arınma, görme özelliğimizi ortadan kaldırmıyor, gördüğümüzü değiştiriyor, işitme özelliğimizi yok etmiyor, işittiğimizi değiştiriyor. Değişim bizi yaratılış aslımıza yöneltiyor çünkü senin, benim, bizim, cümlemizin dünyaya insan olarak gelmemizin sebebi dünyada bizim ile tecelli eden Rabbi görmektir. Arınma gerçekleşince yani nefsi görmekten, nefsi işitmekten, nefsi zikretmekten, nefsi sevmekten tövbe edip vaz geçince, bizde arınma sonucuyla birlikte Rabbi görme, Rabbi işitme, Rabbi zikretme, Rabbi sevme özelliğimiz zâhir olur çünkü görmen, işitmen, zikretmen aslında Rabbini görmek, işitmek, zikretmek içindir.

Farkındalığı açılmaya başlayan güzel. Bu irfaniyettir ve irfaniyet yaratılışımızda insan suretinde, insan namzeti olmamız nedeniyle mevcut idi ama biz onu örtmüştük, üzerini örtmek için kullandığımız zan, üzerinden kalkmış oldu. Bizim aslımıza ulaşmış olmamız, kendisi Muhammedî Nur ile Ruhlanan Âdem’liğimize ulaşmış olmamızdır ki insan denilen tam da budur. O insan ki, Rabbini bilen ve Rabbin bilindiğidir. Buna İnsan-ı Kamil olmak denir. Mevlana Hz’nin üzerinde elbise yok dedikleridirler yani, onlar dünyada dünyayı değil, onlar dünyada Rabbini görenlerdir. Rabbini bilen ve bildiren olma yönüyle Rabbine hizmet eri olmuş olan Mürşid-i Kamillere tabi olmadan arınmayı gerçekleştirip kendimizi insan eylememiz mümkün değildir. Abdurrahim Fedâî Hz’nin,

Kılıptur cümleye serdar, ana olmuş delil bizzat

diyerek işaret ettiği Mürşid-i Kamil’dir. Onlar ki Kur’an’ı Kerimin Tin suresi 4 ayette;

Biz elbette insanı en güzel biçimde yarattık.

Arayış

buyurduğu, tecelligahlardır. Güzelleşmek, Ruh güzelliğidir ve bu ancak, Mürşid-i Kamil'e hizmet edip, gördüğünü görür, işittiğini işitip, zikrettiğini zikreder hale gelmen sonucu gerçekleşir. Ruh, Rabbin katından emirdir ve emir insan için istidadını zâhir kılmasıdır. Bilinmeyi isteyen Rabbi, kendinde bilmen ile...

Âdem as'ın yaratılması tamam olup yani, bizim dünyada, dağ, taş, ağaç, kuş gibi kısaca dünyada madde görmeyi terk edişimiz sonucu, kendisine Ruh üflenmesi ile meleklerin ona secde etmesi, bizim melek olan sıfatlarımız ile kendimizden Rabbi sevmesi, zikretmesi, görmesi, işitmesi gerçekleşir. İşte buna, Mürşidin gördüğünü görmek denir. Ey talip, Mürşit senin aslının, sana kemaliyle tecelli edişidir ve aslın Rabbinden gayrı değil, bizatihi tecellisidir.

Bunu anlayabilmen adına şöyle örnekleyebilirsin çünkü örnekleme, aklımızın algı boyutundan algılayabildikleri ile anlaşılır hale getirmendir. Şimdi şöyle düşün, sen kendini anlatabilmek için kendine ait özellikleri kelama getirerek konuşmaya başla. Sen konuşurken, seni görmeyen ama konuştuklarını duyan, duymasıyla seni görmeye başlar. Kelamın senin görülür halin olur. İşiten o kelimadan seni görür, seni işitir, seni zikreder, seni sever hatta sana muhatap olur. Kelamın sen olur. Kelamına tabi olmak sana tabi olmaktır. Tabi ki bu durum seni tanıyan için geçerlidir. Seni tanımayan kelamını da işitemez. İşitmek ve bu sayede görmek istediğini tanımak gerekir. İnsan tanımadığını göremez.

Yaşam, Rabbinin kendisini muhabbet etmesidir, âlem bu muhabbette kelimadır, insan ise muhatapı olan.

İnsana, yapılan bu söylem ile bir daha bak! İşte bu örnekteki kelam, bizim Âdem dediğimizdir ve kelamının sana delil olması gibi Âdem de Rabbe delildir çünkü Rabbin kendisini muhabbet edişidir. Biz Âdem'e tabi olunca Rabbe tabi olmuş oluruz. Mısri Niyazi Hz, aynı hususun beyanında,

*Ziynet etmiş zir ü pes evsaf ile
Her sıfattan zatın ilan eylemiş*

*Bunca evsaftan görünen bir cemal
Bir cemali bunca elvan eylemiş*

*Hep kitabı haktır eşya sandığın
Ol okur kim seyri evtan eylemiş*

*Hüsnünü izhar eder cümle sıfat
Zatına insanı burhan eylemiş*

*Hakk'ı istersen yürü insana bak
Şems-i zat yüzünde rahşan eylemiş*

*Hak yüzü insan yüzünden görünür
Zat-ı Rahman şeklin insan eylemiş*

demektedir. Zatına insanı burhan eylemesi, Abdurrahim Fedâî hz'nin buyurduğu gibi zatına insanı delil eylemesidir. Çünkü Âdem, kendisine Ruh olan Muhammedi nur üflendiği için cümle sıfatları kendisinde cem edendir. Sıfatlar, nurun tafsilata çıkışıdır, ruhlananın kendisine ve bu âleme arif olmasına sebep. Meydanların ve Mürşid-i Kamillerin varlığı, Muhammedi irfaniyetin devamlılığıdır.

Hu...

Talip, okuduğu satırların “Hu” ile bitişine geldiğinde, “Hu” demiş olarak okumasını bitirir ve Selim’e bakar. Konuya Selim’den daha vakıf oluşunun getirisi ile “*Kardeş, anlıyor musun okunanları?*” diye sorar. Selim, dinlediklerini algılamaya çalışmasından ve aynı anda düşünüyor oluşundan, önündeki halıya diktiği gözlerini, başını kaldırıp Talip’e çevirir. Selim’in ne zaman düşünmeye başlasa başını öne eğdiğini bildiğinden Talip, halinden Selim’in düşündüğünü anlamıştı ve bu sebeple sormuştu anlıyor musun diye. Selim,

- İnsanın ne olduğunu kendinde görerek düşün demiş baban, az önce de okurken sordun aslında nedir İnsan? Gerçi Ahmet amca İnsan için “İnsan denilen Âdem’liğimize ulaşmış olmaktadır, O insan ki, Rabbini bilen ve Rabbin bilindiğidir.” demiş zaten ama bunu daha da açmak lazım. Mesela neyle başlıyor yazı, Kur’an’ı Kerim insana **Yasin** diyor. Yasin’le tarif edilen insan, bu dünyada kendi isteklerini yerine getiren ve Hak’tan uzaklaşan değil, Hak’la olandır anladığım kadarıyla. O zaman insanı görmek için insan olmak lazım değil mi?
- Evet, bak ne diyor başka yerde, tanımadığını göremezsin, önce tanımak lazım. Tanımak bilmenin üstüdür. Mesela, bizim şirketin bir sahibi olduğunu, adının Yılmaz olduğunu birçok insan bilir ama tanımaz gibi...
- Ben merak ettim şimdi Yasin suresini, var mı evde Kur’an’ı Kerim?
- Var, dur getirip bakalım.

Talip, kalkıp kitaplığından Türkçesi olan Kur'an'ı Kerim alıp yerine oturduktan sonra Yasin suresinin olduğu sayfayı açıp okumaya başlar.

Yasin. Ey Muhammed! Hikmetli Kur'an'a and olsun ki, sen Risâlet görevi dosdoğru bir yol üzerindesin. Babaları korkutulmamış ve kendileri de gafil olan bir kavmi, çok güçlü ve çok merhametli olan Allah'ın indirdiği ile korkutasın.

And olsun ki onların çoğunun üzerine azap sözü hak olmuştur. Onlar imana gelmezler. Çünkü biz onların boyunlarına kelepçeler geçirmişiz. O kelepçeler çenelerine dayanmıştır da burunları yukarı, gözleri aşağı somurtmaktadırlar. Hem önlerinden bir set, arkalarından bir set çekmişiz, kendilerini sarmışızdır. Baksalar da görmezler. Onları korkutsan da korkutmasan da onlara göre birdir, inanmazlar. Sen ancak Kur'an'a tabi olan ve görünmediği halde Rahman olan Allah'tan korkan kimseyi sakındırırsın.

İşte onu bir bağışlanma ve çok şerefli bir mükâfatla müjdele. Gerçekten biz ölüleri diriltiriz, onların önceden yapıp gönderdiklerini ve bıraktıkları eserlerini yazarız. Zaten biz her şeyi açık bir kütükte, bir "imam-ı mübin"de sayıp tespit etmişizdir. Sen onlara, o şehir halkını örnek ver. Hani oraya peygamberler gelmişti. Hani biz onlara iki peygamber göndermiştik, fakat onlar ikisini de yalanlamışlardı. Biz de üçüncü bir peygamberle destekledik. Onlara: "Şüphesiz ki biz size gönderilmiş elçileriz." dediler. Onlar da: "Siz bizim gibi insandan başka bir şey değilsiniz, hem Rahman olan Allah, hiçbir şey indirmedir. Siz sadece yalan söylüyorsunuz." dediler.

Talip, elinde olmadan burada okumasını durdurdu. Gelen uyarıcıya, siz bizim gibi insansınız deyip iman edilmeyişi kısmı ne kadar tanıdık gelmişti. Okumayı bırakmış olmasıyla kendisine bakan Selim'e dönüp,

Arayış

- Aslında ben de, babamın ve Kenan Efendinin benden istediklerini yapmayı kendi isteklerimin peşinden giderek aynısını demiş oldum.
- Nasıl anlayamadım. Sen babana, sen de benim gibi insansın sana neden inananyım mı dedin?
- Sözle değil ama yaptığım o anlama geliyor. Şimdi fark ediyorum ki ayetler bir zamanlar yaşanmış bitmiş hadiselerin anlatımı değil her an yaşanmakta olanların söylemi.
- Şimdilik bırakalım mı Yasin suresini okumayı, hem ben anlamadım ne denilmek isteniyor?
- Olur, bırakalım. Daha sonra devam ederiz. Ama babamın yazdığı satırlarda aslında açıklamasını yapıyor insan olmakla olmamanın ne olduğunu.
- Evet, “Dünyayı sevmek, dünyayı istemek, dünya için hizmet etmektir bizi insanlığımızdan uzak kılan” demiş Ahmet amca. Devamında “İnsanlığına varanda, varlık onu Rabbine kavuşturandır” dediğine göre o zaman dünya için yaşamak insanlıktan uzak olmaktır sonucu çıkıyor. “Sana hangi dünyalıklar karıştı algılamaya çalış” sözü bizim dünya için yaşamamız esnasında bize bunları yaparken karışanlardan arınmak lazım demek o halde.
- Bir gün babam şöyle demişti, “Kendinizin çocuk haline dönüp bakın, sonra da şimdiki halinize. Çocukken olmayan ama şimdi olan ne varsa işte onlar sonradan bulaşan arınılması gerekenlerdir.” Mesela öfke, hırs, kibir gibi vasıflar. “Bunlara zulmani özellikler denir. Kim bunları bünyesinde barındırıyor ve bunlarla yaşıyorsa o kendisine zulüm ediyordur” da demişti.
- Doğru, bunlar çocukken yoktu ama şimdi varlar ve bu özellikleri kullanarak biz kendimize eziyet ediyoruz. Anladım. Devam edelim mi dosyayı okumaya?
- Olur, edelim kardeş.

Talip elindeki Kur’an’ı Kerim’i bırakıp tekrar dosyayı aldıktan sonra içinde beliren pişmanlığın gölgesinde ve Selim’in talebinin eşliğinde dosyayı okumaya başladı.

*

**Salât ile selam olsun o Fahrül enbiyaya kim
Buyurmuştur hadisinde, bilen nefsin olur hem tam.**

(Gönülden selam olsun nefsinin bilen Rabbini bilir diyen o yüce Peygambere.)

Fark edişin şaşkınlığında bocalayan oğul! Abdurrahim Fedâî Hz, sözlerine gönülden selam olsun diyerek başlıyor. Selam, insanların birbirleriyle karşılaştıklarında kullandıkları yakınlık, dostluk ve saygı ifade eden sözdür. Bu beyanda kullanılan selam, gönülden olması sebebiyle dostluktur ve bu dostluk Yüce Peygambere Gönülden bağlanmakla oluşur.

Sen, hamd etmek olan hakikat secdesinin neticesinde Müminliğe erip, zatının güzelliğinde bâtın olup bu güzellik ile zâhir olarak Muhammediliğe erme namzetliği taşıyan Talip! Nasıl gerçekleşeceğinin yolunu, yine Peygamber efendimiz kutsi hadisiyle bildirmektedir,

Nefsinin bilerek Rabbini bilip, bildiği Rab ile Peygamberi bilerek ona gönülden bağlanıp dost olmak.

Bunu iyi düşün ve anlamaya çalış. Mevcut bilgilerinle oluşan şartlanmaların ile sabit fikirli, itirazcı olma sakın. Bu da olur mu demek algularını hakikate tıkamaktır. Şimdi, nefsinin bilen Rabbini bilmiş olması beyanının bizlere açtığı pencereden baktığımızda nefis ile Rabbin birliğini görürüz. Mesela, seni anlatan, seni tanımlayan, seninle özdeşleşmiş bir özelliğini bilen o özellik ile seni bilmesi ve o özellik ile senin, yan yana zikredilmen gibidir.

Arayış

O halde nefis ile işaret edileni görebilmek için nefis ibaresiyle anlatılmak isteneni görebilmek adına peygamber efendimizin, “*Ya Rab bana eşyanın hakikatini bildir*” niyazı sonucunda Cenabı Allah’ın, “*Eşyanın kendisine ait varlığı yoktur, eşyanın varlığı benim varlığımla vardır*” sözünün mahiyetini görmemiz gerekir. Cenabı Allah Nisa suresi 1 ayeti kerimede:

Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabbinizden sakının. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah’tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz Allah sizin üzerinizde gözetleyicidir.

buyurmaktadır. Bu ayetin ışığı ile bakıldığında, yaratılmışlık denilenin, cümlesiyle esma ve suret, bu esma ve suretin nefis ismi ile Allah’ın zâhirliği ve zâhirliğin Allah’ın nefsi olduğunu, bir tek nefisten yaratılmış olmanın, bir tek nefsin farklı suretlerde görülür olduğunu anlamaktayız. Nasıl mı? Anlamaya çalış, kendinde ara. Muhiddin Arabi Hz bu hususun beyanında,

*“Hamt yüce Allah’a mahsustur ki O, Kendinden öncesi olmaksızın Evvel olandır ve Evvel olan yalnızca O’dur ve O’nun birliğinden başka son yoktur. Son ancak Onunladır ve son O dur. O hep vardır. Onunla üst veya alt da yoktur. Allah önceden nasıl idiyse şimdi de öyledir. O’nun varlığı sonsuzdur. O, birlik olmaksızın birdir ve teklik olmaksızın tekdir. O, Kendisinden önce bir şey olmaksızın evveldir. O, Kendisinden sonra bir şey olmaksızın ahirdir. O görünen her şeyde görünür. O, gizlenen her şeyde apaçık olarak bilinir. O, herhangi bir belirişle bir ilintisi olmaksızın bütün suretlerde ve şekillerdedir. Bundandır ki Âlemlerin Nuru olan Resulullah Efendimiz şöyle demiştir. “**Rabbimi, Rabbimle bildim.**” Ve yine şöyle demiştir. “**Nefsini bilen, Rabbini bilir.**”*

Bununla denilmek istenen şudur: Sen, sen değilsin ve sen, sen olmaksızın O’sun. Zatın var olmaksızın Onunladır ve O’ndadır. Yoktun ve fani değilsin.

Herhangi bir hüviyetin olmaksızın, sen O'sun ve O sensin. Eğer kendini hiç olarak bilersen, gerçekte Rabbini bilirsin. Allah vardır ve O'nun yanı sıra hiçbir şey yoktur. O, önceden nasıl idiyse, şimdi de öyledir. Resulullah şöyle dua etti:

“Rabbim, bana eşyanın hakikatini göster.”

Burada eşyadan kastettiği, Allah'tan başka masiva. Sen, sen olmaksızın o sun olarak görünen şeylerdir. Demek istediği şudur: “Bana Senden başka olan şeyleri öğret. Etrafımdaki bütün bu şeyler nedir? Bunu bildir bana. Bu şeyler Sen misin, yoksa bunlar Sen'den başka mı? Bunlar önceden var mıydılar, yoksa sonradan mı oldular? Bunlar sonsuza dek mi buradalar, yoksa gelip geçecekler mi? Ve Allah ona eşyanın hiçbir varlığı olmadığını ve eşyanın, kendisi olduğunu gösterdi. Görüldü ki, Allah'tan başka olarak görünen ne varsa O'nun varlığıdır. Ona, şeylerin kendilerine ilişkin isim, sıfat olmaksızın Allah'ın Zati olarak gösterildi. Bir şeyde, o şeyin varlığı ve o şeyin nefsinin varlığı birbirine denktir. Bundan dolayı, bir şey bilindiğinde, nefis bilinir ve nefis bilindiğinde, Rab bilinir.”

demektedir. İşte tüm bu anlatılanlar, nefis denilenin Cenabı Allah'ın zâhirliği olduğunu vurgular. Cenabı Allah kendiliği olarak kendiliğinde evveli ve varlığının dayanağı olmadan, Allah olduğu için var oluşuyla mevcut idi. Allah'ın zati sıfatları bize bu değişmez, değişemez gerçeği anlatmaktadır. Peki, nedir Allah'ın zatî sıfatları? Birlikte inceleyelim.

Vücut: Allah'ın var olması demektir. Buradaki var oluş yaratılmışların var oluşu gibi değildir. Çünkü yaratılmışların var oluşu zorunluluk değildir. Yani yaratılmışlar zorunlu olarak var olmuş şeylerdir. Allah'ın iradesine bağlı olarak var olmuşlardır. Allah yarattığı ile varlığa çıkmasaydı var olmazdık. Bizim varlığımızda zorunluluk yoktur, Allah'ın dileğine bağlılık vardır. Biz var olmayabiliriz ama Allah'ın varlığı zorunludur.

Arayış

Kıdem: Allah'ın varlığının başlangıcı olmaması, yani ezeli olması demektir.

Bekâ: Allah'ın varlığının sonu olmaması, yani ebedi ve sonsuz olması demektir.

Vahdâniyet: Allah birdir; birden fazla değildir. Allah bir idi, bizim varlığımız ile de biridir ve bizden sonrada bir olacaktır. Birliği değişmeyendir.

Muhâlefetün lil-Havâdis: Cenâb-ı Hak, sonradan olan hiçbir varlığa benzemez. O, yaratılmışlara benzemekten uzaktır.

Kıyam bi-nefsihi: Cenab-ı Hakk'ın varlığı kendindedir. Cümle varlıklar onun nefsi ile zâhir oluşudur. O'nun varlığı hiçbir şeye dayanmaz. Varlığı kendinden olmak, var olma sebebi olarak hiçbir varlığa dayanmamak demektir. Bizlerin varlığı Allah'a dayanmazsa var olamayız, hiç bir şey kendi başına, var olamaz. Bütün varlıklar var olmaları, ayakta ve hayatta kalmaları cihetiyle Kayyum olan Allah'a dayanıyorlar.

Bu sıfatların ortak özelliği, Allah'ın zatına mahsus olmalarıdır. Onun varlığı kendine nispetle bakarak algılanacak bir varlık değildir. Sen, kendine nispetle kendine kıyaslayarak varlığın aslını algılamaya çalışırsan, sınırlama getirmiş olursun çünkü kıyas olarak kullandığın benlik sonradan olma ve son bulucu sınırlı varlıktır. Senin evvelin vardır, sonun vardır. Bunca örnekleme ile görülür hale getirmeye çalışılanı görmek için bakmalısın. Eski biliş perdelerini söküp atmalısın gözlerinin önünden. Sen, sen olmaksızın o olduğundan, sen sen olarak nispet edemezsin onu kendine, sen sensiz kalmalısın. Endişesiz, tasasız, korkusuz kal. İskeleden denize atlar gibi dalmalısın gerçeklere. Denizin yüzeyinde kendini görenlerden değil, denizin içinde denizi görenlerden olmalısın.

İşte, Cenabı Allah kendiliğindeki mevcudiyetiyle yaratılma gerçekleşmemiş iken bilinmeyi istemesi ile bânındaki özelliklere esma ve suret giydirip maddesel âlemi var etti. Senin varlığın, Sübuti sıfatlar iledir ve bu sıfatlar, az önce söylediğin şekilde, Hayat, İlim, İrade, Kudret, İşitme, Görme, Konuşma, Tekvindir.

Sen, kendi hayatınla hayat sıfatını tanıyor ve Allah'ın hayatını kavriyorsun. İlim ile ilim sıfatını tanıyor ve Allah'ın ilim sahibi oluşunu kavriyorsun. Dilemenle irade sıfatını tanıyor ve Allah'ın irade sahibi oluşunu kavriyorsun. Gücünle kudret sıfatını tanıyor ve Allah'ın kudret sahibi oluşunu kavriyorsun. İşitmenle Allah'ın ışitme sıfatını kavriyor, görmenle Allah'ın görme sıfatını kavriyor, konuşmanla Allah'ın konuşma sıfatını kavriyorsun. Sende bu özellikler olmasaydı, Allah'ı bilemezdin, kavrayamazdın. Sen bu sıfatlar ile Allah'ın kendisini bilecek olma yönüsün ve dünya olan maddesellikte bulunuş halin, madde olan nefsinle ve bu nefis Allah'ın kendisinden gayrı yaratması değil seninle yaratılmışlığa çıkışıdır.

Bu anlatımla bak kendine ve gör, kendine nispet ettiğın için göremediğın aslını.

Şimdi, bestekâr olan bir zat, bânında mevcut olan bestekârlığı ile kendisinin bilinmek isteğı sonucu bir şarkı besteler. Ortaya çıkan eserin söylenmeye başlaması bestekârın zâhirliğidir. O bestenin her sesi, her notası ayırmaksızın bestekârın görülür halidir, o besteye bakan ve ışitten bestekârı görür. İşte, eser bestekârın nefsidir ve eseri bilen, ışitten ve söyleyen bestekârı bilir.

Abdurrahim Fedâî Hz'nin beyitinde **bilen nefsin olur hem tam** beyanında vurgu yapılan tam ibaresi, beyitin bütünlüğünde dost olan Cenabı Resulullah ile gönül bağı kurmak sonucu oluşan tamlıktır. Hz Muhammed efendimiz bu âleme, Kur'an'ı Kerimin Enbiya Suresi 107 ayetinde,

Ve biz seni, ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.

buyurduğı gibi Rahmet olarak gelmiştir ve yine kendi beyanıyla, *Ben, güzel ahlakı tamamlamaya geldim* dediğı gibi, güzel ahlak üzerine yaşayan Muhammed-ül Emin'dir. O sultan, Rabbine kendisinden emin olduğı için eminlik makamındaydı. Yaşantısı insan denilenin nasıl yaşaması gerektiğinin ispatıdır.

Arayış

O sadece bilme ile Rabbi kendisinde bilen ve bu bilgi ışığında, **Beni gören Hakk'ı görür** diyerek, Hakk'ı kendisinde görüp bu âlemden kendi tafsilatını seyreden bilgi sahibi değil, her bildirdiğinin ispatı olandı.

Ey oğul! Dost olmak, dostun haline bürünmek olduğundan, eğer sen de O sultan ile dost olup beyitte bahsedilen tamliğe ulaşmak istiyorsan, Onun haline bürünmelisin yani onun yaşantısı senden görülmelidir. Aksi durumda insan suretinde canlı mahlûk olarak insanlığına uruç edememiş noksan kalırsın. Mısri Niyazi sultan bu hususta,

*Men arefe nefsehu fakad arefe rabbehu
Nefsini sen bilmeden Sübhan'ı arzularsın*

*Sen bu evin kapısının henüz bulup açmadan
İçindeki kenz-i bi-payanı arzularsın*

demektedir. Benlik günahı olan nefsinden nefsini bilmekten, nefsinden Rabbinin bilmeye geçmedikçe, gönülden selam olan dostluğa ulaşamazsın. Dostluğa ulaşamamak seni, hakikatte tevhit imanı üzerine değil, kendi zannın üzerine bir imanın ezbercisi yapar.

Gerçek iman, zannının ortadan kalkması sonucu, Rabbi kendinde görmektir.

Hu...

Talip okumasını bitirdiğinde Selim'e *"Bu akşamlık bu kadar yetsin"* dedi. Selim *"Tamam"* diye cevap verirken Talip elindeki dosyayı kalkıp masaya bırakır. Sonra *"Sen sen olmaksızın O sun"* der.

Bu ifadeler, algılayabileceklerinin üzerinde olduğundan algılamak yerine ilk defa duymuş olmanın şaşkınlığını yaşayan Selim, *"O diye ifade edilen, Allah mı?"* diye sordu. Talip'in *"Evet"* cevabıyla kavramayışı daha da artmış olarak kendisine *"Ben nasıl O olmaksızın O'yum"* dedi. Tekrar öğlen yemeğinde, üzerinde durduğu buz örneğini hatırladı. *"Evet, buz su olmaksızın su muydu?"* diye devam etti konuşması. Talip duyduğu bu söze *"Buz, suyun katı halidir, ismi ve görüntüsü sudan farklıdır, buz buzdur lakin varlığı suyun katı halidir"* diyerek dâhil oldu.

Selim, Ahmet amca *"Benlik günahı olan nefsinden nefsini bilmekten, nefsinden Rabbini bilmeye geçmelisin"* derken bunu mu kast ediyor diye düşünmeye başladı oturduğu yerden kalkarken. *"Benim yaratılışım benim ben olmam için değil mi?"* diye devam ediyordu soruları, *"Ben benim ve varım, varlığım yaptıklarım ve seçimlerimin sonucu oluşmadı mı?"* diye durmaksızın gelen sorular, delinen kalbine dolmaya başlayan irfaniyet sorgulamalarıydı. Selim, kendisini keşfe çıkmıştı ve içtiktikleri girdiği vahdet deryasının kokularıyla.

Peygamber, *"Beni gören Hakk'ı görür"* diyordu yani Hak onunla görülüyordu.

Arayış

Bu buzun beni gören suyu görür demesi gibi miydi? Talip Selim'i dinliyordu sessizce. Babasının bestekâr örneğini hatırlattı Selim'e ve devam etti,

“Eserden o eseri yaparak eserle görülür hale gelmek gibidir yaratılma” dedi. “Şimdi buz örneğine bakarsak buz su değildir ama sudur. Nasıl ki buza su demiyoruz ve sıvı değil katıdır değil mi, ama buzun sudan başka neyi var ki sudan farklı olsun?”

diye devam etti. Selim'in kafası Talip'in anlattıklarıyla sakinleşmek yerine daha da dalgalanmıştı, denize esip dalgalandıran rüzgârın şiddeti arttıkça denizin kabarmasının da artması gibi... Selim Talip'e dönüp konuşmaya başladı.

- Bunları nereden biliyorsun?
- Bunları yazan benim babam unuttun mu? Ben bunların anlatıldığı ortamda büyüdüm ve sürekli bunları dinledim. Babam gelen canlara sohbet ederken ben de dinliyordum.
- Bu yüzden sana yabancı gelmiyor aşınasın söylenenlere?
- Evet, biraz öyle, gerçi uzun zaman oldu bu sohbetleri terk edeli sen de biliyorsun beraber geldik Bursa'dan buralara. Evden ayrıldığımda sohbetlerden de ayrılmış oldum.
- Neden ayrıldın?
- Bu iş sadece bilmediğin şeyler öğrenmek değildir, bildiğini yaşamak gerekir. Galiba ben yaşamak kısmında aynı görüşte olmadım çünkü bunları yaşamak demek her istediğini yapabilmeyi kısıtlıyor. Yaptıkların anlatılanlara uygun olmalı, ben kendi istediğim gibi yaşamayı seçtim.
- Tekrar gelişin bu sebeple mi?
- Evet, benden seçim yapmamı istedi Kenan abi ben de buraya gelmeyi seçtim.
- Aslında varlığın olmadığını işitmiş olup kendine kendi isteklerini yapabilmek adına varlık verme inadı seninkisi.
- Galiba öyle kardeş, gitme kal bu gece burada yarın beraber gideriz işe.
- Olur, hem vakit epey geç olmuş.

Selim, Talip'in evinde kaldığı zamanlar yattığı odaya gidip üzerini değiştirip yatağa yattığında aklında hala buzun su olmadan su oluşu vardı. O kadar çok çıkmaz sokaklara girmeye başlamıştı ki kendisinin ve Talip'in görmek istediği cevapları görmeye yeterli olmadığını biliyordu Talip her ne kadar kendisinden daha bilgili olsa da...

Bu sırada Bursa'da Kenan Efendinin evinde canlar toplanmış sohbet vardı. Konu Allah'ın birliği üzerineydi. Kenan Efendi,

“Allah, ikiliği olmayan birdir. O kadar birdir ki içinde ikilik olması mümkün olmayan birliktir. Bunu şöyle örnekleyebiliriz, balık denizin varlığıyla var olan, denizin içinde denizle çepeçevre kuşatılmış, denizin zâhirlüğünden bir canlıdır. Balığın baktığı ne olursa olsun gördüğü denizdir. Kendisi de olsa, başka balık da olsa, kum da olsa, midye de olsa, mercan da olsa ne olursa olsun her baktığında gördüğü denizdir ve varlığı denizin içindedir. Balık için denizin dışı söz konusu değildir yani istese de balık denizin dışında, denizden ayrı olamaz, mümkün değildir. Şimdi balık bunu bilse de bilmese de, kendisine müstakil varlık verse de vermese de, kendisinde kendisini ya da kendisinde denizi görse de her an her daim denizin birliği içindedir. Deniz balığa göre iki olmaz o hep birdir, öyle değil mi? İşte balık ile deniz ilişkisi ne ise insan ile Allah'ın ilişkisi de odur.”

demektedir. Selim farkında olmasa da Yusuf as gibi kuyuya atılmıştır ve kendisini o kuyudan çıkartıp Mısır'a sultan yapacak Kenan kafilesini bekliyordur. Cevap arayışları, içine düştüğü kuyudan çıkma çapalarıdır lakin söylenildiği gibi bu kuyu tek başına çıkılacak bir kuyu değildir.

Arayış

Sabah kalkıp birlikte evden erken çıkıp kahvaltı ettikleri mekâna giderler. Simit eşliğinde yapılan kahvaltılarını bitirip işyerine doğru yola koyulurlar. Selim, hayatım dediğini sorgulamaya başlamıştır. Sabah kalk, işe git, işyerinde hep aynı şeyleri yaşa, akşam işten çık ya eve gidip televizyon ya da filim izle bazı akşamlar da arkadaşlarla dışarı çıkıp eylen ama hep aynı şeyler. Hayatım dediklerinin alışkanlıklar üzerine olduğunu fark etmeye başlamıştı. Ne giyecek, ne alacak, ne yapacak, ne düşünecek, ne isteyecek, neyi sevecek, nereye gidecek bunların tümü kendisine sunulanlarla alışkanlık haline gelen şeyler ve bu alışkanlığın içinde kendisini kaybetmiş olmasının, kendisine yapacağı en büyük kötülük olduğunu anlıyordu.

Dünyalık isteklerinin peşinde asıl olması gerektiği yerden ve yaşamdan uzaklaşmaktı onunkisi. İnsan olmanın sorgulamasını yapmaya başlamıştı. “*Nedir insan?*” diyordu kendisine kendine bakıp, ilk defa duymaya başladığı sözlerin ilahi tesirinin etkisiyle. Ahmet amcasının “*Kendine bak ama gözsüz bak*” sözünün etkisi, kendisine gözsüz nasıl bakacağını bilmiyor oluşuyla birleşip sıkıntılar açtırıyordu akıl tarlasında. Gözsüz olmak ne demekti ki kendisine gözsüz bakacaktı, kendisinde insanı görmek için. Görmek için göz lazım o halde görmek için nasıl gözsüz bakılacaktı, bir türlü içinden çıkamıyordu.

Talip bu esnada annesini arıyordu. Çalan telefonu açan annesine, “*Nasılsın anne, iyi misin?*” diye sordu. Annesi “*İyiyim oğlum sen nasılsın?*” diye soruyla karışık cevap verdi.

Bir şeylere ihtiyacın var mı? Günün nasıl geçiyor gibi konuşmaların ardından Talip annesine, “Kenan Efendi nasıl?” diye sordu. Talip, Kenan Efendiyi merak edip sormasının sebebini anlamamıştı ama konuşma esnasında soruvermişti. Annesi “İyi oğlum sıkıntı yok akşam onlardaydık canlar vardı sohbet oldu” diye cevap verince, Talip canların toplanişının, sohbet devam ediyor oluşunun yani geminin rotası olan Cemalullaha doğru ilerleyişin devam ettiği gerçeğini işitmiş oldu. Gemi devam ediyordu da o gemiden ayrılmıştı. “Sen gemiden inince gemi gitmeyi mi durdurdu sanıyorsun” dedi kendisine. Sonra annesiyle vedalaşıp telefonu kapattığında içinde garip bir hüzün vardı. Selim’i aradı bu sefer, “Müsait misin, kahve içelim mi?” diye sordu. Selim “Gel müsaitim” diye cevap verince çalıştığı ofisten çıkıp Selim’in yanına gitti. Selim, yanına gelen Talip’le beraber mola yerine giderken Talip’in sıkıntısı olduğunu anlamıştı. Kahvelerini içerlerken bu sıkıntıyı sordu. Talip,

- Bilmiyorum kardeş gerçekten anlayamıyorum. Az önce annemle konuştuk, dün akşam Kenan abide sohbet varmış ordaymış.
- Sıkıntın, annenin Kenan abiye gitmesinden mi, o çok uzun yıllardır sizinle değil mi?
- Yok kardeş, sıkıntım annemim oraya gitmesi değil?
- Ne o zaman?
- Bilemiyorum, böyle bir tuhaf oldu içim, hüzünlendim. Ben de o sohbette olmalıydım gibi geldi. Ne bileyim işte... Düşünsene, bana seçim sunuldu ben burasını seçtim ama orda da olmak isteyen bir yanım var ve ikisi aynı anda olmuyor maalesef. Sen nasılsın?
- Nasıl olayım iyiyim aslında ama düşüncelerim çok.
- Neler düşünüyorsun. Okuduklarımızı mı?
- Bak az önce yaşam dedin ya, biraz düşündüm de yaşam dediğimiz alışlagelmiş sıradanlıklar, onu gördüm.
- Her gün aynı şeyleri yapıyor olmak mı?

Arayış

- Evet, düşünsene işe gel git, eve git gel, yemek ye, televizyon izle gibi. Birde kendinde insanı görmek için kendine gözsüz bak sözü var düşündüğüm, sen ne dersin?

Tam bu sırada Talip'in telefonu çalar, arayan yöneticisi Serdar beydir. Talip'e müsaitse toplantıya gelmesini söyler. Talip Selim'e "*Gitmem lazım sonra konuşuruz*" deyip ofisine döner. Selim de ofisine dönüp gündelik işlerine devam eder. Akşam olup mesai bitince birlikte Talip'in daha önceleri gittiği kafeye giderler. Cam kenarındaki masaya oturduklarında içeceklerini sipariş ettikten sonra siparişleri gelinceye kadar olan sessizliği "*Buyurun efendim kahveleriniz*" sözü böler. Teşekkür ettikten sonra Selim Talip'e, "*Ne anlamalısınız gözsüz bakmaktan?*" diye sorar. Talip,

- Kendine gözsüz bakmak tabirine şöyle bakabilirsin. Hani insanlar sana bakar ve senin hakkında bir şeyler söyler ya işte o insanlar neyle bakıyor sana gözleriyle ve seni eleştiriler, senin için olur olmadık şeyler söylerler. İşte onların gözüyle bakma kendine demek isteniyor çünkü onlar kendi bildikleri gibi görürler oysa sen kendini bilirsin en gerçekçi halile. Mesela şimdi ben senin için birisine seninle hiç alakası olmayan şeyler söylesem o kişi seni benim anlattığım gibi bildiği için sana bildiği şekilde bakar yani o gözle. Sen onun sana baktığı gibi değilsin değil mi? İşte gözsüz bak yani onun sana baktığı gibi bakma deniliyor.
- Gözsüz bakınca kendimizde insanı görmekten ne anlayacağız o zaman? Mesela ben kendime nasıl gözsüz bakacağım?
- Sen insansın değil mi? duyguların var, düşüncelerin var, hislerin var, isteklerin ve amaçların var. Tüm bunların sende oluşturduğu bir karakter var. Bu karakterle görüyorsun, işitiyorsun, konuşuyorsun ya işte yaşamında bu özelliklerinde iyi niyetli ve yardım sever olmak, öfkelenmemek, kızmamak, kin beslememek, cömert olmak, kimseye kötülük yapmamak hatta kötü dahi düşünmemek insanlıktır.

- Peki, ben öyle düşünmüyorsam?
- Birisi sana, sen bu özelliklerle yaşadığın halde senin için tam tersini söyledi diye insan değilim zannetme kendini, sen kendine başkalarının gözüyle değil kendi gözünle bak, sen kendini nasıl görüyorsun ona bak. Şimdi biz her hangi birisi için kötülük yapıyor muyuz? Hayır. Bizden zarar geliyor mu her hangi bir şeye? Hayır. Aksine yardım ediyor muyuz? Mesela iş yerinde bir sürü insan geliyor yardım istemeye işin dışında olsa bile yardım ediyorsun geri çevirmiyorsun. Şimdi sorsak onlara Selim nasıl birisi diye, onlar iyi insan diyecektir...
- Anlıyorum da sanki bu kadar değilmiş gibi geliyor. Okuduğumuz dosyadaki anlatım bunun çok ötesinden geliyor. Başka türlü bir izahı olmalı.

Arka masada konuştuklarına kulak misafiri olan birisi, oturduğu yerden kalkıp yanlarına gelerek *“İyi akşamlar, konuştuklarınızı işittim kabul ederseniz masanıza oturabilir miyim?”* diye sorar. Önce şaşırın Talip’le Selim, hiç tanımadıkları birisinin konuşmalarını duyup yanlarına gelip oturmak istemesinin şaşkınlığı içinde adama bakarlar Selim *“Tabi buyurun”* deyiverir. Selimin teklifi kabul etmesi Talip’in hoşuna gitmese de önce bunu belli edercesine Selim’e bakıp sonra oda *“Tabi ki”* der. Talip şöyle düşünüyordur *“Kim bu adam, konuştuklarını neden dinlemişti ve nereden bilebilirdi konuşulanların ne olduğunu?”* Masalarına oturan elli yaş üstü olduğu belli olan kişi önce teşekkür ettikten sonra *“Benim adım Hüseyin, sizin isminiz nedir?”* diye sorar. Selim ve Talip cevabını alınca Selim’e dönüp, *“Konuştuklarınız sıradan şeyler değil hakikate ait söylemler. Özellikle insan denileni kendinde görmek için kendine gözsüz bak kısmı”* diye devam eder. *“İşte bu söz çekti beni size tıpkı demirin mıkna-tısa çekilmesi gibi. Demirin elinde midir mıkna-tısa çekilmemek”* beyanı sözün devamını getirir. Selim’in içine düştüğü kuyuda aydınlanma olmuştur...

Hüseyin yanlarına oturduğu Talip’le Selim’i süzdükten sonra *“Az önce okumaktan bahsettiniz, nedir o okuduğunuz?”* diye

Arayış

sordu. Talip “*Bu sözlerin sahibi benim babamdır. Kendisini geçen ay kaybettik. Rahmetli bana bir dosya yazıp bırakmış işte o dosyayı okuyoruz. İçinde Abdurrahim Fedâî Hz'nin yazdığı Vehbiye'nin Şerhi var*” diye cevap verir.

Hüseyin kısa bir suskunluktan sonra önce Talip'e “*Başın sağ olsun*” dedi sonra, “*Risâlei Vehbiye, Fedâî Hz'nin yazdığı melamet seyri sulukunun özetidir. Baban Melâmî Mürşid-i Kamil'i miydi?*” diye devam eder. Talip “*Evet*” cevabını verir. Hüseyin sözlerine,

“*Size önce kendimi tanıtayım. Daha önce söyledim adım Hüseyin. Ben de sizin gibi ama sizden daha genç yaşta başladım kendimi aramaya. Ne yaptıysam arayışım bulmalarla değil daha çok kaybolmalarla sonuçlanıyordu. Bir gün halka açık bir yerde etrafındakilere sohbet eden birisini duydum. Sohbetinde,*

Namaz gündelik zaman zarfında belli vakte kayıtlanacak kısıtlı bir şekli ibadet değildir. Namaz şekilden ibaretse o zaman aynı şeklin yerine getirilişi olan tüm yapılanlar namaz olmalıydı ama değildir. Mesela, adam ineğe tapıyor ve bu tapınma esnasında namaz kılınırken yapılan şeklin neredeyse aynısını yapıyor şimdi bu adam için namaz kılıyor denilir mi? Tabi ki denilmez çünkü namaz Allah'ın imamlığında Allah'a yapılan secde olursa namazdır ve bu namaz doğumla yaşam arasında geçen yaşamın tümünü her anını kapsar. Allah ile Allah'a kılınan namazda namazı kılan kişinin varlığı kalmaz Allah'ta fena bulur. Şemsi Sıvasi Hz bakın ne diyor,

*Vasil olmaz kimse Hakk'a cümleden dur olmadan
Kenz açılmaz şol gönülde ta ki, pürnur olmadan*

*Sür çıkar gayrıyı dilden ta tecelli ede Hak
Padişah konmaz saraya, hane mamur olmadan*

*Hak cemalin Kâbe'sini kıldı âşıklar tavaf
Yerde Kâbe, gökyüzünde Beyti mamur olmadan*

*Mest olanların kelâmı kendinden gelmez veli
Ya niçin söyler Ene'l-Hak, kişi Mansur olmadan?*

*Mest olup meydana geldim ta ezelden ta ebed
İçmişim aşkın şarabın ab-ı engur olmadan*

*“Mutu kable en temutu” sırrına mazhar olan
Haşr-ü neşri bunda gördü nefha-i sur olmadan*

*Âşkın çok derdi amma sırrın izhar eylemez
Söylemesi terk-i edeb çünkü destur olmadan*

*Bir acıib derde düşmüş tutuşur Şemsî müdam
Hakk'a makbul olmak ister, halka menfur olmadan*

*İşte, miraç olan namaz da budur. O halde yaşam namazsa,
namaz da miraçsa o zaman yaşam miraçtır. Şimdi bakın
kendinize bu yaşamda neyi görüyorsunuz? Miraçta olan
Cemalullah'ı, olmayan nefsinin görür.*

*dediğinde aradığımı bulduğumu anladım. Sohbetin bitmesini
bekledim. Sonra yanına gidip daha evvelden Mürşid-i Kamil
olmadan ona tabi olup teslim olmadan olmayacağını işittiğim
için kendisine Efendim kabul buyurursanız beni de Hak
bahçesine eker misiniz? diye sordum.*

*Güzel sultan zâhiri dünya hayatında bulunduğu süre içerisinde
kendisinden hizmet gördüm tıpkı Âdem as'ın gördüğü işlem gibi.
Şimdi, sunduğu tevhit neşesini yaşamaya gayret ediyoruz.”*

Diyerek devam eder, gözleri yaşlanmış olarak. Efendisini anlatırken, sevmekten, saygıdan, verdiği değerden ve özlemekten kaynaklı gözyaşlarını silerken söz sukuta erince, Selim dinledikleri karşısında çok etkilenmişti. Bir seksen boyunda seksen kilo ağırlığında buğday tenli güleç yüzlü aynı boyda olan sakal ve bıyığı bulunan Hüseyin'in kahverengi

Arayış

gözlerine bakıp *“Hüseyin abi, kendine gözsüz bakmak ne demek?”* diye sordu. Bu sırada Talip babasının bir gün sohbetinde *“Kimileri şeyhim seni uzaktan tanır, gelir tabii olur, teslimiyetini sunar kimileri ise yakındadır kör olur gider o bağlılığı kuramaz”* dediğini hatırlar dinlediklerinden sonra. İçindeki pişmanlık yine canlanmıştı uykusundan uyanan ateş gibi.

Hüseyin, Selim’in sorusuyla önüne eğdiği başını kaldırıp gülümseyen yüzüyle Selim’e baktı ve *“Gözsüz olmak mevcut bilgilerinle oluşan görmeyi devre dışı bırakmaktır.”* dedi.

Selim aldığı cevabın tatminliğinden, karanlığına yanan ışığın artmasını istercesine *“Kendine gözsüz bakınca kendinde insanı görürsün demiş Ahmet amca ve insanı Yasin olarak belirtmiş. Biz, Yasin suresini okuduk ama anlayamadık”* diye devam etti. Hüseyin önce, Talip’in Mürşid-i Kamil olan babasının zâhir isminin Ahmet olduğunu öğrenmiş olmasıyla Talip’e bakıp,

- Bursa’da oturuyordu değil mi baban?
- Evet, nerden bildiniz?
- Efendim tanırdı babanı, ben zâhiren tanışamadım o sultanla ama efendimin anlatışından biliyorum.
- Nerede nasıl tanışmışlar ki?
- Gençliklerinde burada İstanbul’da beraber çok kalmışlar, çok sohbet etmişler.
- Bunu bilmiyorum.
- Daha bilmediğin ne çok şey var! İkisinin de ömrü Hakk’a hizmetle geçti. Bizim gibi kendisinden uzaklaşmış kendisine gafillere kendilerini tanıtarak Allah’ı anlattılar her daim. Hak hizmetlerinden razı olsun.

Daha bilmediğin ne çok şey var sözü Talip’i germiştii. Hüseyin, Talip’in gerildiğini önemsemeden Selim’e dönüp,

“Kur’an’ı Kerim’in Yasin suresi Yasin diye başlar yani Ey İnsan diyor Allah. Peki, ne diyor? Yasin, Ey benim habibim, demektir.

Buradaki Allah'ın habibim hitabı, konunun özünü anlatmaktadır. Allah'a yakınlığın Ona sevgili olmak ile olduğunu ve bu sevginin içerisine dalıp Sevgili için varından geçmeyle Allah tarafından sevilen olması ile Yasin esması almasında, anlatılmak istenen kavrayıp, kendimizi aynı özelliğe ulaştırmak kulluk gereğidir. Allah'a yakınlık ancak bizi Allah'tan uzak tutan ve şirk olan ikiliğimizin tevhit üzerine yaşamaya başlayarak, kendi ikiliğimizin birleşmesi ile mümkündür.

Bizim kendimizi gördüğümüz nefsimiz ve aslımız olan Ruhumuz ayrı ayrı olduğu sürece bizler ikilikteyizdir. Oysa nefsimiz dediğimiz bedensel varlığımız Cenabı Allah'ın fiil tecellisidir ve bilinmek istemesi muradının sebebidir. Bizler nefsimizde tecelli halinde bizi yaratan Allah'ı değil de kendimizi gördüğümüz ve kendimize zan ile bulunarak müstakil varlık verdiğimiz sürece şirk ediyoruz, ikilik ile yaşıyoruz.

Yaptığımız işlerde, sıfatlarımızda ve vücudumuzda nefsi emmaremizi var kılarak, ilah olarak benimseyip zikrediyor ve ona ibadet ediyoruz. Bu zan, vehim ve şirkimizden arınmanın yolu ise hakikat meydanında, kendimizi zikretmeyi bırakıp, Allah'ı zikrederek hakikat sırrı olan ledün ilmi tahsili ile işlenip, kendi varlığımıza tövbe etmek ve bu tövbe neticesinde kendi ikiliğimizi tevhit edip, Allah'ın varlığı ile kul esması olarak zâhir olup, nefsimizden aslımız olan Ruhun görülmeye başlamasıdır.

İşte, ledün ilmi ismiyle sunulan Hakikat sırrı Cenabı Allah'ın zatı ilmiyesinden rahmetiyle zâhir olmuş, bilinmek muradına hizmet eden Cenabı Allah'ın bilineceği ilimdir ve bu ilim yakınlık deryasıdır. Bu ilim ile işlenip kendisinden ledün ilmi tecelli edenler Allah ile aralarında olanları aradan kaldırıp, Allah'a yakın olmayı başaranlardır. Ledün ilminin zikrullah ile birlikte yaşantıda uygulanması dışında hiçbir oluşum bizi Allah ile yakın yapamaz.

Arayış

Buradaki sevgili olan ilmin tecellisine varmış ve bu ilimle keşif âlemi açılmış olup, hayret zevkine ermiş olandır. O ki her an, her zerrede kendi nakıs anlayışını terk etmesi sonucu kendisinde oluşan ala anlayış ile bulunup nazarında sevdiği olandır. Nazarında sevgili olan, sevgili ile bulunan olduğundan, sevgiliden gayrılarını terk edip, sevgili ile güzelleştirdiğinden ve sevgiliden gayrı sevgilisi kalmadığından, o da Cenabı Allah'ın sevdiklerinden olmuştur. Mısri Niyazi Hz. bu hususta şöyle buyurmuştur.

***Zat-ı Hak'ta mahrem-i irfan olan anlar bizi,
İlm-i sırda bahri bipayan olan anlar bizi.***

***Ey Niyazi katremiz deryaya saldı bizi bugün,
Katre nice anlasın, umman olan anlar bizi.***

Hakk'ın zatının mahreminde irfan olan derken, yakınlık deryasına varıp, varından soyunup, deryaya dalıp inciler, mercanlar çıkartan, ilmi sırda bahri bipayan derken de, bu deryanın sonsuz, sınırsız, olduğuna vurgu yapar.

Beyitte geçen ve ayeti kerimede Yasin esmasıyla dile gelen, anlatmaya çalıştığımız ve kendisinden Muhammedî irfaniyet tecelli eden, ikilikte olanları tevhide davet ile memur kılınmış Kamillerdir. Yasin, ey insan anlamında da kullanılır ki, zaten insan esması da yine bu Kamiller için kullanılmış bir esmadır.”

Gençler, tüm bunlar Muhammed evinin içerisindeki ziynetlerdir ve yine O yüce Sultan olan Peygamber efendimiz,

Evlere kapılarından girin

demektedir. Bir başka kutsi hadisinde de kapının İmam Ali efendimiz olduğunu söylüyor. Ne diyor bizlere? Mürşid-i Kamil'i tarif ediyor. Bu deryanın gemisinin kaptanı Mürşittir ve gemiye binmezsek tufanda helak oluruz. Bana şimdi müsaade vakit epey geçti gitmem lazım, kalın sağlıklıca.

Talip ve selim Hüseyin'e teşekkür ederler. Hüseyin önce kasaya gidip hesabı ödedikten sonra kafenin kapısından çıkıncaya kadar arkasından bakarlar.

Her ikisinde de şaşkınlık ve hayranlık vardır. Merak dalgası, anlatılanların rüzgârında büyümüştür. Oturdukları yerden kalkıp kafeden çıkıp yola koyulurlar. Selim eve gitmek istediğinden Talip önce Selim'i evine bırakır sonra kendisi eve gelir. Aklında daha bilmediğın ne çok şey var sözü vardır. *“Bilmediğim babam mı yoksa tevhit mi?”* diye düşünür. *“Hüseyin abinin anlattıkları ve anlatışı ne kadar da Kenan Efendiye ve Babama benziyor, acaba o da mı?”* der kendisine.

Bu akşam yaşananlar her ikisinde de daha önce görmedikleri kapısı kapalı odanın kapısını açmıştı. Açılan kapıdan girmek onların kararı olacaktı.

Arayış

Sabah olduğunda Talip kan ter içerisinde kalkar yatağından. Her ikisi de evlerinden çıkıp işyerine gelirler. Yoğunluktan mı yoksa kendileriyle kalmak istediklerinden mi tüm gün bir aya gelmezler. Akşam olup kendi evlerine gitmişlerdir. Selim'in içinde dosyayı okumaya devam etmek vardır ve aynı anda Hüseyin abisiyle tekrar buluşup sohbet etmek. Ne demişti Hüseyin abisi, *“Gözsüz olmak, mevcut bilgilerle oluşan görmeyi devre dışı bırakmaktır.”* Selim bu beyanı düşünürken yine buz örneğine gitti.

“Buzun kendisindeki suyu görmesi için kendisine, mevcut bilgilerini devre dışı bırakıp bakması lazım. O halde, yani buz kendisini buz olarak görüyor kendisinin su olduğunu bilmediğinden su ayrı kendisi ayrı zannediyor, işte bu bilgi ile kendisine bakmayı bırakıp kendisine su olduğu bilgisiyle bakmalı ki suyu kendisinde görsün”

dedi kendine ve *“Kendisinin su olduğunu gören buz, artık kendisini sudan ayrı göremez”* diye devam etti. *“İnsan denilen, kendisini su olarak gördüğünden dolayı, kendisini sudan ayrı görmeyen buz demek”* düşüncesi vardı şimdi aklında. Selim bu düşünceler içinde fark edişin tebessümünü ve algılayamayışın üzüntüsünü yaşarken, Talip gece gördüğü rüyanın etkisiyle annesini aradı. Annesine,

- Anne, nasılsın, iyi misin?
- İyiyim oğlum hayırdır sen nasılsın?
- İyi anne, aradım nasılsın diye.
- Sanki bir sıkıntın var oğlum anlatmak ister misin?

- Anne ben dün gece bir rüya gördüm sıkıntıya düşürdü.
- Hayırlara vesile olsun oğlum.
- Ben burada yaşıyorum yine, her şey aynı. Binalar, ağaçlar, arkadaşlarım ama her tarafta insandan kalın, boyu en az yirmi metre olan dev yılanlar var. Bu yılanlar çevreme ve arkadaşlarıma zarar veriyor ama bir tek bana dokunmuyorlar ben yanlarından geçip gidiyorum benimle birlikte geliyorlar. Nereye gitsem oraya zarar veriyorlar. Bana zarar vermiyor ama yine de korkuyorum...
- Oğlum, o yılanlar görünüşte sana vermiyor ama aslında en çok zararı sana veriyorlar. Baksana etrafında kimse kalmıyor o yılanlar yüzünden. Yalnızlık kişinin göreceği en büyük zarardır. Seni ısırıyorlar çünkü varlıkları senden kaynaklı yaşamak için sana bağlılar, onları sen var ediyorsun.
- Bana mı bağlı, ben mi var ediyorum?
- Evet oğlum! Sen var ediyorsun, sana bağlılar. O yılanlar senin nefsanîyetinin sıfatları her birisi. Senin nefsinden yana seçtiğin yaşam doğuruyor onları. Nefsinin varlığını emmare boyutunda tutan emmareye ait vasıflardır. Bunlar, öfke, kin, kibir, gurur, haset, şikâyet, kıskançlık gibi vasıflar olup her birisi bir yilandır ve etrafına zarar verirler seni yalnızlaştırırklar oğlum. O yılanlardan kurtulmanın yolu bu özelliklerden arınmaktır.
- İnşallah anne niyetim var.
- Hayırlı akşamlar oğlum.
- Sana da anne.

Talip telefonu kapattığında annesinin anlattıklarını düşünür. Yalnız kalma fikri üzülmüne neden olmuştur, yalnız kalmamalıdır. Hemen telefonla Selim’i arayıp “*Evdeysen ben geliyorum*” der, gelebilir miyim diye bile sormadan. Bu onun tutunma çabası ve kendi önceliğinden kaynaklanıyordur. Evinden çıkarken aklına Selim’in meraklı talepleri geldiğinden dosyayı yanına alır. Selim’in evinden içeri girerken Selim Talip’in elinde dosyayı görür. “*Biliyor musun ben de gelirken dosyayı getir diyecektim ama diyemedim telefonla kapattığın için söyleyemedim*” der.

Arayış

Birlikte salona geçtiklerinde Selim Talip'e "Sıkıntın var gibi ne oldu? Zaten gün içerisinde de görüşemedik" diye sorar. Talip gördüğü rüyayı ve annesinin söylediklerini anlattığında, Selim "Tüm bunları anlatıyor zaten Baban yazdığı dosyada ondan görmüşsündür. Daha önce böyle düşünmediğin için görmüyordun. Şimdi okudukça yaşamın bu yönünü de tanımaya başlıyoruz ya ondan görüyorsun. Bak ne diyordu baban, "İnsan tanımadığını göremez" değil mi?" diye Talip'i rahatlatmaya çalışırken aynı anda kendisine de söylüyordu bu sözleri.

Talip, "Bir gün babam şöyle bir hikâye anlatmıştı diye söze başladı, Musa as bir gün Allah ile konuşurken Allah Musa as'a sorar

- Elindeki nedir ya Musa?
- Asa ya Rabbi!
- Peki, ne yaparsın onunla?
- Yüksek dallardan koyunlarıma yaprak düşürürüm, karanlıkta yolumu bulurum, bir de yorulunca dayanırım.
- Ya, senin benden başka dayanağın mı var? At elinden onu, gör neye dayandığını."

Musa, asasını yere attı. Asa yedi başlı ejderhaya dönüştü ve saldırmaya başladı. O güne kadar kendisine arkadaşlık eden ejderhaya dönüşmüş asa şimdi neden saldırmaya başladı? Çünkü gerçek yüzü görülür oldu ve artık bir arada olamazlar.

Bizimkisi de aynen öyle oldu galiba. Söylenenleri yaşamaya başlamak." Selim, Talip'in sözleri bitince "Dosyayı ben okuyabilir miyim?" diye sordu ve Talip'in cevabını beklemeden dosyayı eline alıp kaldıkları sayfayı açıp okumaya başladı.

Atıldığı kuyuya Kenan kafilesinin ip salmasıydı okudukları.

*

**Dahi Alû ve ashabına salat olsun ana hem de
Ki cümlesi ana kurban, oluptur bilesin sende.**

(Varlığını Rabbinde fena kılmak sonucu Rabbin değerleriyle ziynetlenmiş ashaba selam olsun. Aynısını yapmadan iman ehli olamazsın.)

Ey oğul! Fark edişin getirdiği kavrayışla az önce gerçek iman, zannımın ortadan kalkması sonucu, Rabbimi kendimde görmektir beyanındaki imana ermiş ve kendisine Abdurrahim Fedâî Hz'nin belirttiği gibi Alû ashap denilen olmak için, geçip bilişlerinden, yenilerine hazırla kendini.

Dolmak için boşalmalısın önce.

Bilmelisin ki Cenabı Resulullah efendimizin yaşadığı dönemde, yaşadığı bölgede yaşayan olarak yalnız kendisi yoktu ve bu yaşayanlar hiçbir şeyi bilmeyen boş bardak misali değillerdi. Mekke, kalabalık yaşam topluluklarının olduğu, insanların her türlü bilgiye sahip oldukları, ticaret, sanat, doktorluk, zanaatkarlığın üst düzeyde uygulandığı yaşam sürdürülen yerd. Kendilerine, atadan öğretilerle gelmiş olan din, iman ve Allah inançları mevcuttu ve inançlarının gereğini ellerinden geldiğince en iyi şekilde yerine getirerek ibadet ediyorlardı. Hatta Kâbe, her yıl aynı dönemde Hac ibadeti için binlerce insanın Mekke'ye gelip tavaf ettikleri yerd. Kâbe'de ilahlarının sembolü olan putlara adaklar adıyorlar, namazlar kılıyorlar, oruçlar tutuyorlar, ilahlarını memnun etmek için fakirlere yardımlar yapıyorlardı.

Arayış

Peygamber efendimizin bildiğine gafil olduğu için kendisine Ebu Cehil ismini uygun gördüğü, zâhirde ismi Ömer olan Ebu Cehil, evi Kâbe'ye en yakın olup, ibadetlerini en çok yapan dindar birisiydi. Nasıl yani, evet öyleydi. En çok namaz kılan, en çok hac eden, en çok oruç tutan, en çok zekât verip en çok kurban kesendi. Ey şaşkınlığa bürünmüş can! Olmaz öyle deme anlamaya çalış ve sabırlı ol. Tüm bu insanların, kendi bildikleri ve bu bilgiler ile oluşan anlayış denilen doğruları, yanlışları, güzel ve çirkin kavramları, şartlanmaları, olmazsa olmazları vardı. Bir gün Ebu Cehil Cenabı Resulullah efendimiz için bizim ibadetlerimize şirk diyor diyerek, insanları Peygamber efendimizden uzaklaştırıp, onların gözünde Peygamber efendimizin itibarını düşürmeye çalışmıştır. Çünkü Peygamber efendimizin, doğruluktan, dürüstlükten, merhametten, yardım severlikten, kendisine duyulan emninlikten oluşan yaşam tarzı sebebiyle o bölgedeki insanlar arasında saygınlığı vardı. Peygamber efendimiz kendisine peygamberlik geldiğinde yakınlarını bir evde toplayıp şöyle sordu,

- Size desem ki, siz görmüyorsunuz ama ben gördüm. Şu dağın ardında Mekke'ye saldırmak için hazırlık yapmış binlerce insandan oluşan ordu var! Ne dersiniz?
- Eğer sen diyorsan doğrudur, hemen hazırlık yapmaya başlarız çünkü sen, asla yalan söylemezsin. Her durumda sonuç ne olursa olsun her zaman doğruyu söyleyensin.
- Çok şükür, o halde size bildiriyorum ki ben Allah'ın gönderdiği son peygamberim. İman ehli olmanız için sizi İslam'a davet ediyorum.

Bu yaşanmışlıktan anlıyoruz ki Hz Muhammed kendisine peygamberlik gelmezden önce de halk tarafından saygı duyulan, sevilen bir insandı. İşte, insanlar tevhit olan İslam'a davet edildiklerinde bugün ismine cahiliye devri dediğimiz, tevhide uygun düşmeyen, zulmani sıfatlar üzerine kendilerine ve çevrelerine zulüm eden, yalan, riya, kibir, öfke, hırs, kin, gösteriş üzerine yaşıyorlardı.

Bu yaşamın içerisinde bulunurken Allah'a da ibadet ediyorlardı. Peygamber Allah'ı bilmeyene değil, Allah'ın varlığından haberdar olana tevhibi bildirmiştir. Peygamber efendimiz tevhit olan İslam'ı bildirmeye başladığında kendisinin söylediklerinin doğruluğuna kanaat getirenler yani inananlar, inanç sahibi oldular. İnanç sahibi olanlar, kendilerini cehalette, şirk ve küfür üzerine tutan, kendilerini Kur'an'ı Kerimin Furkan Suresi 44 ayetinde,

Yoksa onların çoğunun, işittiğini veya akıl ettiğini mi sanıyorsun? Onlar sadece hayvanlar gibidir hatta onlar hayvandan daha çok sapanlardır.

buyurduğu gibi, mübarek hayvandan daha aşağıda olan mevcut yaşamlarını terk edip, Peygamberimizin gösterdiği doğrultuda yaşamaya başlayarak iman ehli olmuşlardır. Onlar, tüm eski bildiklerini, örf, adet, tre ve alışkanlıklar üzerine gelişen anlayışlarını terk ederek varlık denilen tüm bunları feda etmek sonucu Rablerine kendilerini kurban etmişlerdir. İşte bu varlıktan geçmek, kurban olmaktır. Varlığım dediğin tüm dnyalıkları terk edebilecek misin? Cevabında eminlik olmasına dikkat etmelisin. Bakara suresi 207 ayetinde bu husus,

İnsanlar arasında öylesi de vardır ki, Allah'ın rızasını kazanmak için kendini feda eder. Allah ise, kullarına karşı daima şefkatlidir.

denilerek anlatılır. Kendi bilişlerinden geçip, eski yaşantısını terk edenlerde, Tevhit imanı üzerine yeni bilişler ve Rahmani sıfatlar ile güzel ahlakın güzelleştirdiği yeni yaşam oluşur. İşte, bu yeni anlayış ve güzel yaşamın oluşması, Rabbimizin bizi kendi güzelliği ile ziynetlemesidir. Sabır, sevgi, saygı, hoş görü, merhamet, alçak gönüllülük, yardım severlik, paylaşım üzerine olan bu yaşantının üzerine yeni oluşan bilişler ile gelişen Muhammedi irfanıyetten hsıl olan insan anlayışı doğrultusunda o insan ki, gördüğü Rabbi, işittiği Rabbi, zikrettiği Rabbi olur.

Arayış

Muhammedî irfaniyet Cenabı Allah'ın kendisini bilecek olmasının zuhurudur oğul!

O kendisinden gayrıyı, kendisinden gayrıya bildirmedir. Sen onun tafsilatısın, o sana bildirirken kendi tafsilatına kendisini bildirmiş oluyor.

Her kim Muhammedî irfaniyet ile ziynetlenirse yani kendi cüzi iradesini, Peygamber efendimizden zuhurda olan Külli iradeye tabi kılsa, Rabbini bilenlerden olur. Bunu başarmadıkça Rabbi bilmek zandan öteye gidemeyecektir. Allah'ı ötelede, ulaşılmaz, görülmez, işitilmez, bilinmez zannetmen kendine yapacağın en büyük zulümdür. Kendini, kendine yaptığın zulümden kurtarma yolunda gayretle yürümelisin aslına ermek için. Zannını oluşturanların tümü sana sonradan öğretilmiş, atadan gördükleridir. Mevcut yaşantında var olan ve adına ben dediğin, seni şirkte tutan noksan anlayışındır. Bunlardan kurtulman, hakikat imanına kurban olmandır. Kurban olup yani, kendi varlığını dediğini tüm bilişlerinden arınıp, uzakta bilinmez sandığın Rabbi kendi öz varlığında bilmendir iman. Cenabı Allah, Kaf suresi 16 ayetinde,

Ve ant olsun ki biz insanı yarattık ve nefsi, onu ne gibi vesveselere düşürür, biliriz ve biz, ona, şah damarından daha yakınız.

diyerek sana bu gerçeği anlatmaktadır. Kulaklarını nefesine açık olmaktan alıp kulaklarını Rabbine açarsan işitebilirsin ancak. Sen bilişini, anlayışını, eski alışkanlıklarını ve yaşam tarzını terk etmek sonucu kendi varını feda ederek Muhammed'e iman etmiş, Muhammedî irfaniyet ile ziynetlenerek Abdurrahim Fedâî Hz'nin beytinde **Alû ve ashabına** dediği esfelden alaya ulaşmış müminlere, ancak onlar gibi olarak, **salat olsun** ibaresindeki gibi rahmetine ermiş olursun. Seni ikilikten, şirkten, imansızlıktan kurtarmayan, aksine seni kendi aslından uzaklaştıran mevcut bilgilerin ile bu Rahmete ermen mümkün değildir.

Dağın gölgesinde, karanlıklarda üşüyerek yaşamaktan kurtulmak, aydınlığa kavuşup ısınmak istiyorsan, doğmuş olan güneşe yüzünü dönmelisin. Dağın gölgesinde kaldıkça aydınlanıp ısınamazsın. İşte, dağın gölgesinden çıkmaktır varını feda edip kurban etmen. Buna kendinden alınmak denir. Kendinden alınmaya razı mısın? Bu halktan Hakk'a uruç etmektir. Bu beyanda halk ibaresi, kurban olması gereken, öz varlığını perdelediğin benliğindir, Hak, aslının sende zâhire gelmesi olan öz varlığıdır. Bayezid-î Bistâmî Hz, bir gece âlemi manada Rabbin huzuruna yücelir. Rab kendisine sorar,

- Ya Bayezid ne getirdin?
- Sende olmayanı Ya Rab!
- Ben, âlemi cihanı yaratan, varlık ile var olan, Kadir olan değil miyim, nedir bende olmayan?
- Ya Rab, sen var olansın sende yokluk yok, sana yokluğumu getirdim.

deyince Cenabı Allah,

- Madem bana yokluğunu getirdin benim varlığımla dön.

diyerek cevap vermiştir. Fark edip ve anlamaya çalışmalısın, kurban olmanın, yokluğuna ulaşmanın ziyneti, ala olan varlığın varidatıyla yani Rab ile ziyetlenerek ala olmandır.

Bilmelisin ki yokluk zayi olmak değil, hakikatte var olmaktır. Senin yokluğunun zâhirliğidir Rabbin. Ziyetlenmek, Rabbi bilmek, bildiğinle amel etmek, iman ehli olan ashap gibi sâlâta ermektir.

Hu...

Arayış

“Kardeş bak görüyor musun ne demiş Ahmet amca?” diye başladı Selim söze ve devam etti “Dağın gölgesinden çıkmaktır varını feda etmen, buna kendinden alınmak denir. Kendinden alınmaya razı mısın?” dedikten sonra “Benim anladığım kendinden alınmak annenin anlattığı, rüyadaki yılanlar olan bizi yalnızlaştıran özellikler. Çünkü biz tüm özellikler ile alışıla gelmiş bir hayatı yaşıyoruz ve bu yaşama ben diyoruz. Sen ne dersin?” diye sordu. Talip “Evet doğru söylüyorsun. Doğduğumuzda bizde bulunmayan özellikler giyiniyoruz ve bu özelliklerin içinde olduğu benliği benimsiyoruz.” diye cevap verdi.

“Bu bölümün sonunda Baban, bilmelisin ki yokluk zayi olmak değil, hakikatte var olmaktır. Senin yokluğunun zâhirliğidir Rabbin. Ziyetlenmek, Rabbi bilmek, bildiğinle amel etmek, iman ehli olan ashap gibi sâlâta ermektir demiş” dedi Selim ve yine sordu, “Ziyetlenmek Rabbi bilmektir sözünden ne anlamalıyız?” Talip “Buradaki bilmek varlığının senin varlığın olmadığını bilmektir” diye cevap verdi ve devam etti “Yokluğunun zâhirliğidir Rab demiş zaten anlıyor musun?”

Selim’in okuduklarıyla oluşan sorularına, Talip’in izahları da eklenmişti. *“Acaba aynı kafeye gitsek Hüseyin abi orda mıdır? Orada olsa ve bunları anlatsa ne güzel olur”* diye Talip’e söylediğinde Talip’in *“Gideriz oradaysa konuşuruz”* demesi onu mutlu etmişti. Gerçi Talip olsa da olmasa da kendisi gidecekti. Dosyayı tekrar okumaya başladı. Her cümle deryada kulaç misali...

*

**Gel ey cana işit bir söz nedir insan, nedir hayvan
Birinden, birini fark et, olasın ta ki sen insan.**

(Gel bir Mürşid-i Kamile işit, nedir insan, nedir hayvan. İşittiğin insanlığı kendinde oluştur.)

Gel ey cana hitabının muhatabı olan, yokluk secdesiyle peygamber dostluğuna, ümmet olan ashaptan olmak gerekliliğinin kanaatine ulaşan oğul! Gel diye davet edildiğin, Mürşid-i Kamil'dir. Mürşid-i Kamil esmasını anlayabilmen için,

*Abdurrahim Fedâi Hz'nden Pîr Hz'ne
Yunus Emre Hz'nden Taptuk Emre Hz'ne,
Mısri Niyazi Hz'den Ümmi Sinan Hz'ne,
Aziz Mahmut Hüdai Hz'nden Üftade Hz'ne,
Mevlana Hz'nden Şems Hz'ne,
İmam Ali efendimizden Cenabı Resulullah efendimize*

Bakman gerekir. Sen kendiliğin olarak yani kendi bakış açından, kendi anlamlandırmalarından, şartlanmışlıklarından bakarsan gördüğün, görölmesi gereken hakikat olmayacaktır. Mürşidi Kamil esması ile zikrettiğimiz, bizim gibi beşeriyete sahiptir ve bizde de beşeriyetle sınırlı görüş hâkim olduğundan surette kalırız.

Evet, gördüğün gibi Mürşid-i Kamil'de bu dünyada tıpkı bizim gibi beşeriyet elbisesi ile bulunur, dünya olan maddesel boyutta bulunuş ahkâmı bu şekildedir. Bilmelisin ki Peygamber efendimizde dünyaya babadan olma anadan doğma olarak gelmiştir.

Arayış

Onunda bizim gibi temel ihtiyaçları vardı, o'da aynı evrelerden geçerek büyüdü. Yemek yiyip su içti, nefes aldı, uyudu, sağlığı ve yaşamsallığı için gereksinimlerini karşıladı. Onun zâhirliğinin seninle aynı olması onun değerini önemsiz kılar mı? Bu konuda Cenabı Allah, Fussilet suresi 6 ayette,

De ki: “Ben sadece sizin gibi bir beşerim. Bana sizin ilâhınızın, tek bir ilâh olduğu vahyediliyor. Öyleyse O’na yönelin ve O’ndan mağfiret dileyin ve müşriklerin vay haline!”

demiştir lakin onun elbisesinin içi ile dışı, bizim gibi ayrı değil, aynı olmuştur. Onun yaşam tarzı ile kendi yaşam tarzına bakarak görmeye çalış kendini. Hala namzetliğininle misin? İşte, Mürşid-i Kamil’de aramızda, suret boyutuyla tıpkı bizim gibi bulunur ve biz onu, o kendisini göstermedikçe göremeyiz. Bizim algılarımız, görülen suret boyutuyla sınırlıdır. İtibarımız elbiseye olduğundan, elbiseyi giyene değil, elbiseye değer verdiğimiz için görüşümüz bizi yanıltmaktadır.

Mesela, doktor önlüğü giymiş birisi bizim için doktordur çünkü elbiseyi giyeni tanımıyor, elbiseye bakıyoruz oysa doktor olmayan birisi de o elbiseyi giyebilir, elbise giydi diye doktor mu oldu ya da gerçekte doktor olan zat önlük giymemiş olsa, ona sen doktor değilsin mi diyeceğiz. Ne dersin? Şimdi burasını düşün ve algılamaya çalış kendi aslına ulaşma yolcusu olan güzel kardeşim. Bilirsin, duymuşsundur. Eskiden, padişahlar kıyafet değiştirip çarşıda gezerler, halk ile irtibat halinde olurlarmış. Çoban kıyafeti giymiş bir padişah pazarda esnafı alışveriş yapsa, esnaf ona nasıl davranır? Karşısında gördüğü kıyafet çoban kıyafeti olduğundan muhatabı çobanmış gibi davranır, ona göre konuşur, ona göre itibar eder, hatta küçümser.

Sen ne yapardın? Peki, o elbise ile karşısında bulunanın padişah olduğunu bilirse, nasıl davranır? Tabi ki konuşma tarzı ve davranışları değişir, padişaha uygun olur. Saygıda, hürmette kusur etmez. O andan itibaren artık elbiseyi giyenin padişah olduğunu bildiğinden padişahı tanımış olur.

Bu tanımlılık ile padişah hangi kıyafeti giyerse giysin nerde hangi kıyafetle görse, kıyafeti giyenin padişah olduğunu bildiğinden, çoban olmuş, köylü olmuş, çiftçi olmuş fark etmez, daima olması gereken gibi itibar eder, değer verir değil mi, esnafı yanılta, ne oldu?

Kıyafetlere itibar ediyor oluşu.

Bir gün, Akşehir'in beyleri Hoca'yı yemeğe davet etmişler. Hoca nereden bilsin; davete, günlük kıyafetiyle katılmış. Katılmış ama ne hoş geldin, ne sefa getirdin diyen var. Herkes, allı pullu kıyafetlilere el pençe duruyor, kendisiyle ilgilenen, aç mısın, tok musun diyen yok. Hoca, bir koşu evine giderek, sandıktaki işlemeli kürkünü giyip yemeğe geri dönmüş. Az evvel hoş geldin bile demeyenler, önünde yerlere kadar eğilmişler. Hoca'yı, yere göğe sığdıramayıp başköşeye oturmuşlar. Kuzunun en hasını önüne koymuşlar. Herkes Hoca'nın yemeğe başlamasını bekliyormuş. Hoca, bir taraftan kürkünün kolunu sofrada sallamaya, bir taraftan da "*Ye kürküm ye, ye kürküm ye!*" demeye başlamış.

- İlahi Hoca, demişler, kürkün yemek yediğini kim görmüş?
- Hoca taşı gediğine koymakta gecikmemiş:
- Kürksüz adamdan sayılmadık... İtibarı o gördü, yemeği de o yesin.

Evet, bizler kendi aklımız ile bakarsak, Mürşid-i Kamil'i göremeyiz oysa o Mürşid-i Kamil ki bilinmek yani görülmek isteyen Rabbin, bizleri kendisine davet edisidir. Davet edildiğimiz yer dünyada, dünyanın gelip geçici zenginliği için uzaklaştığımız yerdir. Anlamalısın ki girdiğimiz yolun sonunda varacağımız yer, dünya yaşamına başladığımız yerdir. Senin aslın Hak iken, dünyadaki bulunuşun olan nefsinin aslı hiçliktir. Mürşid-i Kamil, kendiliksiz olan, yaptığı hiçbir hizmette kendisini görmeden, kendisini yüceltmeden, Hamdın âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsus olduğu hakikatini destur edinmiş hizmetle, Hak ile Hakk'a hizmet edendir.

Arayış

O, daim huzuru Hak'ta olandır, O kendisi sevilince, sevenin kendi hakikatini sevdiği olandır, o kendisi bilinince, bilenin kendi aslını bilmiş olduğudur. Bu sebeple Mürşid-i Kamil ışığında yürünülen yol uzaklaştığımız, davet edildiğimiz yere çıkar, Mürşid-i Kamil ışığı olmadan alınan yol bizi aslımızdan uzaklaştırır. Melamet yolunun üçüncü devre Piri, Seyyid Pîr Muhammed Nurul Arabi Hz, çok önemli olan bu hususun anlatımında,

İlim Mürşitsiz tahsil edilirse nefse giyilen elbise olur ki kişiyi başıboşlukta inkârda tutar, Mürşid rehberliğinde tahsil edilen ilim Mürşid gözetiminde olduğundan Mürşid nefse uydurulmasına müsaade etmediğinden tahsil edeni aslına ulaştırır.

demektedir. Âşık Yunus Hz, bu hususun beyanında,

*Gel ey derviş Hakk'ı bulayım dersin
Bir kâmil mürşide varmadan olmaz
Resul'ün cemâlin göreyim dersin,
Bir kâmil mürşide varmadan olmaz*

...

*Âşık Yunus bunda mana var indi
Bir kâmil mürşide sen de var imdi
Hazret-i Mûsâ'ya Hızır'a var dendi
Bir kâmil mürşide varmadan olmaz*

diyerek, bizlere bu gerçeği işaret etmiştir. Bizler cehalet karanlığında kendimizi görmeden yaşıyor olduğumuzdan, kendimizi temiz, pak, olmamız gerektiği gibi zannediyoruz oysa içinde bulunduğumuz dünyalık talepler olan bataklık yüzünden çamur ve pislik ile kaplanmışız, farkında değiliz çünkü kendimizi göremiyoruz. Şimdi bu anlatımın ışığında bak kendine, sana bulaşmış bataklık çamuru var mı üzerinde? Tanımadığını göremezsin, görebilmen için tanıman lazım, öyle değil mi?

Nedir bu bataklık çamuru?

O çamur ki, insan denilende olmaması gereken canlı mahlûka ait özelliklerdir. Deve kinci bir mahlûktur, keçi inatçıdır, horoz şehvet düşkünüdür, köpek öfkeli, domuz karnını doyurmak için her türlü pisliği yiyendir. Şimdi, bizler kendi yaşantımızda bu vasıfları barındırıyor isek biz de canlı mahlûk olarak çamur içindeyiz ama cehalet karanlığımız sebebiyle göremiyoruzdur. İşte, canım kardeşim. Mürşid-i Kamil Hakk'ı anlatan, tanıtan muhabbeti ve bildirdiğinin hali ile ispatı oluşuyla, insan denilenin ne olduğunu, Muhammedi yaşantısıyla gösterip, bizim karanlığımıza doğan güneş olur. Abdurrahim Fedâî Hz,

Gel ey cana işit bir söz nedir insan, nedir hayvan

diyerek cana gelmek ile Âşık Yunus Hz'nin

Bir kâmil mürşide varmadan olmaz

beyanını anlatmaktadır. Gel ey cana yani gel hakikat meydanına, gel Mürşid-i Kamil'e sana içinde bulunduğun hali ve aslında nerede nasıl olman gerektiğini gösterecektir. Mürşid-i Kamiller bizlere sen kirlisin demek yerine, gerçek temizliğin ne olduğunu muhabbet ederler. Biz bu muhabbet ile kendimize bakıp, eğer temizlik buysa o halde ben hiç temiz değilim, hep kirli gezmişim bu âlemde diyerek temiz olmayı talep ederiz. Talebin, batinında gömülü olan namzetliğini zahir etme yönünde olsun, talebin doğrultusunda da hizmetin. Ne zamana kadar aslımı örtme yönünde hizmet etmeye devam edeceksin. Uyan uykusunda olan uyanda silkin ve kendine gel artık. Görülmez dediğini görüyorsun nereye baksan. Ey hakikat nurunun zâhiri, ey esma elbisesi, ey kendisini arayan ama ne aradığını bilmediği için bulamayan. Doğur güneşini, el yordamıyla yaşamak yetmedi mi? Bilmelisin ki Mürşid-i Kamil sana, insan denilenin ne olduğunu anlatırken aslı itibariyle kendisini yani senin mahlûk vasıfları ile üzerini örtüp gömdüğün aslımı anlatır. Burada dur ve düşün biraz.

Arayış

Nasıl yani benim aslımı bana mı anlatacak? Evet. Sana insan denilenin sadece insan suretinde canlı mahlûk olmak olmadığını sendeki, nefsanîyetinle gömdüğün insanlığın, Rabbini sevecek, zikredecek, muhabbet edecek, bilecek, Rabbinin muhatabı olacak olması için yaratıldığını gösterecek. İnsan namzeti olmak bunlar için başlangıçtır, insan dışında hiçbir canlıda bunları gerçekleştirebilecek istidat yoktur. Bir merkebe, bu gerçeği ne kadar çok muhabbet edersen et o, bu istidatta olmağı için ne gördüğü, ne işittiği, ne de talepleri değişir. Ama sen, bu muhabbet ve öğretinin neticesinde görüleni değil gördüğünü, işitilene değil işittiğini, muhatap alınanı değil muhatabını değiştirerek, halktan Hakk'a uruç olan nefsini görmekten Hakk'ı görmeye yücelerek insanlığına ulaşırsın. Bak, Kur'an'ı Kerimin Derh suresi 1 ayetinde,

İnsanın üzerinden, henüz “anılmaya değer bir şey” değilken uzun bir zaman geçmedi mi?

denilerek, bu gerçek beyan edilir. Gel ey cana, gel arayış içinde olan can, kişi davetine icabet etmediği dönem, insan diye anılır olmadığı dönemdir. Davate icabet edip, işitince insan denilenin ne olduğunu, kendisinin henüz insanlığını hak etmediğini görür. Abdurrahim Fedâî Hz, ***Birinden, birini fark et, olusun ta ki sen insan*** diyerek, bu farkındalığın neticesinde bize doğan güneşe yüzümüzü dönüp güneşe tabi olmamız gerektiğini anlatmaktadır. İnsana tabi olup onun gibi yaşamaya başlamadan, seni canlı mahlûk seviyesinde tutan vasıflarını terk edip, insan vasıfları ile kendini ziynetlemeden sadece bilmiş olmak seni insan yapmayacaktır. Nasıl ki doktor olmadan doktor önlüğü giyerek doktor olunmuyor, doktor olmak için tıp okumak gerekiyorsa aynen öyle, insan olmak için insanlığı tahsil etmek ve layık olmak gerekir.

Hu...

Talip, Selim okumasını bitirdiğinde geçen gün kendi okuduğu Yasin suresinde hissettiğini hissetmişti, babasının “*Onun da bizim gibi temel ihtiyaçları vardı, O’da aynı evrelerden geçerek büyüdü. Yemek yiyip su içti, nefes aldı, uyudu, sağlığı ve yaşamsallığı için gereksinimlerini karşıladı. Onun zâhirliğinin seninle aynı olması onun değerini önemsiz kılar mı?*” sözüyle. Gelen uyarıcıya, siz bizim gibi insansınız deyip iman edilmeyişi kısmının ne kadar tanıdık geldiğini. Sonra Selim’e dönüp aslında ben de babamın ve Kenan Efendinin benden istediklerini yapmayı kendi isteklerimin peşinden giderek ayısını demiş oldum dediğini hatırladı.

Selim ise, Ahmet amcasının “*İlim Mürşitsiz tahsil edilirse nefse giyilen elbise olur ki kişiyi başıboşlukta inkârda tutar, Mürşid rehberliğinde tahsil edilen ilim Mürşid gözetiminde olduğundan Mürşid nefse uydurulmasına müsaade etmediğinden tahsil edeni aslına ulaştırır.*” Sözüünü düşünüyordu. “*Şu an ilim tahsil ediyordu çünkü bunlar bilgiydi ve bilmediği bilgiler öğreniyordu her gün biraz daha ama anlamını göremiyordu ve gösterecek birisi lazımdı kendisine. İşte lazım olan bunları gördüğü için gösterebilecek olan mıydı mürşit?*” diye soruyordu kendine.

Sonra Talip’e dönüp “*Talip, ne dersin sence Hüseyin abi mürşit mi?*” diye sordu. Talip “*Bilmiyorum*” diye cevap verdi kendi kararsızlığının karanlığında kalmış bir halde görmüyor sadece işitiyordu.

Arayış

Talip ayağa kalkıp “*Dosya burada kalsın kardeş ben gideyim*” dedi. Selim “*Tamam, geldiğin için çok sağ ol*” diye karşılık verdi.

Talip’in gidişinin ardından Selim tekrar dosyayı okumaya karar verdi. Sorularının cevabını bulmak istiyordu, okuması aramasıydı. Aklında,

İnsanın üzerinden, henüz “anılmaya değer bir şey” değilken uzun bir zaman geçmedi mi?

ayeti vardı. Şu an kendisi henüz insan denilenin tam olarak ne olduğunu bile göremiyorken insan denilen olmadığını biliyordu artık. İnsan insanı görürdü ve o insanı göremiyordu. “*Dur bir dakika*” dedi kendisine ve devam etti “*İnsan olmadan insanı kendinde göremediğine göre o halde her şey için bu geçerli*” Sonra aklına kendi arabasını aldıktan sonra her gün kullandığı yollarda daha önce görmüyorken şimdi hep kendi aracının markasından görmeye başlaması geldi. “*Ben henüz ayette bahsedilen, insan denilen değilken kısmındayım*” diyordu kendisine.

İnsanın ne olduğunu gösterecek göz olarak bakmaya başladı elindeki dosyaya. Bu sırada hala ayakta olduğunu fark etti ve koltuğuna oturup dosyada kaldığı yeri açıp okumaya başladı.

*

**Buyurdu Hak kelâmında, “Halakna Ahsen-ü takvim”
“Sümme redednahu” dedi ki sana eyledi tefhim.**

(Cenabı Allah, Ant olsun ki Biz, insanı Ahsen-ü takvim içinde (Rabbini bilecek özellikte) yarattık. Sonra onu, esfeli safiline (nefsinin karanlıklarına) reddettik ve bunu sana bildirdik demektedir.)

Ey oğul! Buraya kadar anladın ki, **Ahsen-ü takvim** denilen; mahvı vücut secdesi ile hakikatte hamd ederek Müminliğe ermek sonucu Peygamberle gönül bağı kurup, dostluğa ulaşan ashaptan olup, insan denilendir.

Şimdi, insan denilene zâhiri ve bâtını yönüyle görmek istiyor musun? Cenabı Allah’ın yarattığı insan ismiyle bildiğin ve zikrettiğin varlık, zâhiri ve bâtını olarak iki farklı olgudan meydana gelir. Gönüller sultanı efendim, namı Damperli Halil İbrahim Baki Hz,

İnsan bünyesinde iki zıttı barındıran varlıktır.

diyerek, bu hususu anlatmaktadır. İnsanın ne olduğunu anlayabilmen için bahsi geçen zıtlara bakman gerekiyor. İnsanın zâhiri yönü incelendiğinde, et ve kemiklerden, sıvılardan, kıllardan, deriden ve enerjiden oluşarak bir araya gelen canlı metabolizmadan ibaret olduğunu görürüz.

Kas ismini verdiğimiz yapı, üç çeşittir. Bunlar; çizgili kas yani iskelet kası, düz kas, kalp kasıdır.

Arayış

Çizgili kas yani iskelet kası, liflerden oluşmuş, hareket etmemizi sağlayan kaslardır. Kalp kası, yapı bakımından çizgili kaslara benzese de kas liflerinin konumu itibari ile bazı farklılıklar gösterir. Ayrıca tıpkı düz kaslar gibi bizim kontrolümüz altında değildir. Düz kaslar, otonom sinir sistemi tarafından kontrol edilir.

İstemsiz yapılan hareketlerin gerçekleşmesini sağlar. Organlar ise isim ve görevleri sebebiyle farklılıklar gösterir. Yüce yaratıcı bu organları göğüs kafesimize muntazam bir şekilde dizmiştir.

Kalp, hiç durmadan kanı vücuda pompalar. Metabolizma faaliyetleri sonucunda oluşan artık ürünlerin vücuttan uzaklaştırılması, vücut ısısının düzenlenmesi, hormonlar ve enzimlerin vücudun gerekli bölgelerine taşınması işlemlerini yapar.

Karaciğer, proteinlerin üretilmesi, şekerin depolanması, vücuttaki zararlı maddelerin giderilmesi, yağların kullanılması, vücudun ihtiyacı olan su ve vitaminleri ve kan miktarının ayarlarında etkili olur.

Akciğer, atmosferdeki oksijeni kan dolaşımına nakletmek ve kan dolaşımındaki karbondioksiti atmosfere çıkartmaktadır.

Mide yediklerimizi öğütür, dalak yeni kırmızı kan hücresi üretir, ince bağırsak besinlerin emilmesini gerçekleştirir.

Böbrek proteinlerin parçalanması sonucunda oluşan üre gibi zararlı maddeleri vücuttan uzaklaştırırken, diğer yandan vücudun sıvı, mineral ve asit dengesini de düzenler. Pankreas kan şekerini düzenler.

Deri, insan yaşamının devamı için çok önemli bir organdır. Deri vücudun su dengesini sağlar, zararlı ışıklardan vücudumuzu korur, vücut sıcaklığını dengede tutarak canlılığı devam ettirir.

Kemikler insan iskeletini oluşturur. Kas ve eklemler yardımıyla hareketi sağlamak, vücuda genel şeklini vermek, organları korumak, kan hücreleri üretmek, kaslara tutunma yüzeyi sağlarlar.

Kıllar, vücudumuzda genelleme olarak saçlar, kaşlar, kirpikler ve vücudumuzun çeşitli bölgelerinde mevcuttur ve kendilerine göre görevleri vardır.

Enerji ise elektrik olarak bulunur. Vücudumuz, bu elektrik enerjisi olmadan çalışamaz, her birimizin yaşamını sürdürebilmesi için hayati önem taşır. İnsan, elektrikle beş duyusunu kullanabilen bir varlıktır. Kişi dünyaya geldiği andan itibaren enerjiye bağlı gelişir. Düşüncelerimiz, yürüyebilmemiz, tüm bunlar temel olarak elektrik sinyalleri tarafından organize edilmektedir.

Sıvılar, vücudun kimyasal yapısıdır ve temelde su ile lipitler, proteinler, karbonhidratlar ve nükleik asitler, yağlar ve kan gibi organik bileşiklerden oluşur. Su oranı ortalama yüzde atmıştır. Kan oranı ortalama altı litredir. Yağ oranı ise ortalama yüzde beş gibidir.

şimdi, insan denilenin senin, zâhiri olan bedensel yapın ile diğer canlıların bedensel yapısı, yapı taşları olan tüm bu özelliklerin bir araya gelişidir. şekillerinin değişik olması bedensel olarak insan denilen sen ile hayvan denilenin aynı olduğu gerçeğini değiştirmez. Olur mu öyle şey deme, düşün ve anlamaya çalış. Düşünürsen göreceksin ki, sonuçta canlılık ve yaşam aynı dünyada aynı olgular ile gerçekteşmektedir. Yemek yiyip karın doyurmak, soluk almak, su içmek, istekler, görme, işitme, konuşma gibi yaşamsal döngü yaşam için gereklidir ve tüm canlılarda mevcuttur. Bedensel yaşamsallığın gereksinimleri yerine gelmez ise hayat biter. Eğer insan denilen sadece bedensel bir yaşamsallık ve görünüm ise o zaman Cenabı Allah, Abdurrahim Fedâî Hz'nin beytinde,

Buyurdu Hak kelâmında, “Halakna Ahsen-ü takvim”

Arayış

sözyle işaret ettiği gibi biz insanı en güzel biçimde yarattık demez, biz canlıları en güzel biçimde yarattık derdi. Kendini sadece bedensel bir olgu ve temel ihtiyaçların karşılanması yönü ile ele alıyorsan diğer canlılar, senden daha güzel yaratılmıştır, hatta hatırla, birbirimizi överken bu mahlûkların bizden bedensel yönüyle daha üstün yönlerini sıfat olarak kullanırız. Aslanım, kaplanım maşallah, katır gibi güçlü maşallah deyimlerinde görebilirsin bunu. İşte burada devreye en güzel tabiri ile vurgu yapılan zâhirin içinde bulunan bâtın tarafına bakmak gerekir. Cenabı Allah Ahzâb suresi 72 ayetinde buyurduğu,

Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, korktular. Onu insan yükledi. Doğrusu o çok zalim, çok cahildir.

beyanındaki emanet ibaresini anlamak gerekir. Allah, emanet ibaresiyle kendi bilinmekliğinin bilmeklik yönünü vurguluyor. Allah sana diyor ki, gökler, yerler ve ikisinin arasındaki, insan dışındaki tüm var oluşlar benim bilinmek isteğim ile zâhire gelişimdir, onların bilme istidadı yoktur, çekinmeleri, korkmaları bunun içindir. Onu insan yükledi yani ancak insan bilmekliğim ile zâhir oluşumdur, insan kendimi bilinme yönümle zâhire geldiğim diğerlerinden kendimi bilme özelliğim olarak tecellimdir lakin insan bilme yönümle tecelli edişimin kendisine kazandırdığı özellik ile yani irade ile beni değil, kendisini bilirse işte o zaman kendisine cehaletinden dolayı zulüm etmiş olur. Sen, Rabbini bilesin diye sende var olan iradenle neyi biliyorsun? Rabbini mi? Nefsini mi? Nefsini biliyorsan yaptığın şey tam olarak, kendini sadece bedensel mahlûk olarak görmendir. Oysa sen, Bakara suresi 30 ayette,

Hani Rabbin meleklere, ben yeryüzünde mutlaka bir halife yaratacağım demişti. Demişlerdi ki: Orada bozgunculuk edecek ve kan dökecek birini mi yaratacaksın? Biz, sana hamt ederek noksan sıfatlardan arılığını söylemede, seni kutlamadayız ya; ben, sizin bilmediğinizi bilirim demişti.

buyrulduğu gibi, Allah'ın halifesi olarak yaratılmıştın. Emanet olarak bahsedilen bilmek kısmı da budur zaten çünkü halife, selefin yerini alan demektir. Ayeti kerimede, halef ibaresinden selef olana bakıldığında selef Allah'tır. Allah'ın yerini alan derken, varlığı Allah ile var olan demektir. Halifeden gören görülen, zikreden zikredilen, seven sevilen, söyleyen işiten, dileyen dilenen, Allah'tır denilmektedir. İnsanın Allah'ın halifesi oluşu, Fatır suresi 39 ayet,

Sizi yeryüzünde halifeler kılan O dur. Artık kim inkâr ederse, o zaman onun küfrü kendi aleyhinedir. Kâfirlere küfürleri, Rablerinin huzurunda, gazaptan başka bir şey arturmaz ve kâfirlere küfürleri, hasardan başka bir şey arturmaz.

denilerek vurgulanmaktadır. İnsan halife olarak yaratıldığı için en güzel biçimde denilerek tarif edilir. Bu sebeple sen, bânındaki halifeliği zâhire çıkartmadıkça sadece suret yönüyle insansın ama hakikatte canlı mahlûk olarak bulunmaktan öteye gidemezsin. Bizler, yaratılış gayemiz olan emanete ki bu emanet bize Isra suresi 70 ayette,

Ant olsun ki biz Âdemoğullarını üstün ettik, karada suda taşıdık onları, tertemiz şeylerle rızıklandırdık onları ve yarattıklarımızın çoğundan üstün ettik onları.

dediği gibi, en üstün yapmaktadır, cehaletimizden arınıp karanlıktan aydınlığa çıkarak zulüm etmeyi bırakıp, emanet ile bilinmek isteyen kendimizde bilerek insan denilen olabiliriz. Bu özellik, insan suretinde, insan özelliğini bünyesinde barındıran sende mevcut lakin sen onu, kendini sadece dünyadan, dünya talepleri ve zâhiri yönün olan nefsin ile sınırlı zannederek, nefsin için yaşayarak, bânında derinlere gömdün, tıpkı dünya değerı olan altın gibi.

Altında dünyada dünya için yaratılmıştır ve onu değerli yapan her yerde bulunan kolay ulaşılabilir olmamasıdır. Eğer öyle olsaydı değerı düşük olurdu. Mesela taşın değerı ile altının

Arayış

değeri bir değildir. Taş her yerde var, yolda, dağda, deniz kenarında her yerde ama altın yeraltında gömülüdür, çıkartılması çok zahmet isteyen madendir. Önce madenin nerede olduğunu tespit edeceksin. Derinlerde de gömülü olsa muhakkak orada olduğunu işaretleri vardır ama ancak ehli görebilir. Sonra, gerekli araç ve gereçlerle toprağı kazmaya başlayacaksın. Eğer o iş için gerekli olan aletleri kullanmaz isek altına ulaşamayız. Şimdi, her zanaatın kendisine ait aleti farklıdır, biz berbere ait aletler ile altın madeninden altın çıkartmaya çalışırsak boşa harcanmış uğraş olur. Devamında, gömülü olduğu için üzerine yapışmış gayrılarından arındırmak için erime sıcaklığına ulaşınca kadar ısıtıp eriteceğiz ve cürufundan arınan saf altını kalıplara dökerek onun değeri kadar bizde değerleneceğiz. Gömülü altın olduğunu bilmek, seni bildiğin o altın ile zenginleştirir mi? Tabi ki hayır. Ne yapman lazım? Gömülü olduğu yerden çıkartman yani kendini o altına layık hale getirmen. Mısri Niyazi sultan bak ne demiş sana bu hususu anlatmak için,

Derviş olan âşık gerek yolunda hem sadık gerek
Bağrı anın yanık gerek can gözleri açık gerek
Alçaktan alçak yürüye toprak içinde çürüye
Aşk ateşinde eriye altın gibi sızmak gerek

İven kişi yol alamaz maksudunu tiz bulamaz
Yok olmayan var olamaz varını talatmak gerek
Dervişlerin en alçağı buğday içinde burçağı
Bu **Mısri** gibi balçığı her bir ayak basmak gerek

İşte oğul! Beyitin devamındaki ayeti kerimede belirttiği gibi nefsin karanlıklarına reddettik beyanı burasını anlatır. Evet, sen nefsine reddedildin yani nefsaniyet giyindin ki nefsinde bâtın olan değeri gün yüzüne çıkartıp onunla nefsinden Rabbini bilip değerlendirsin, aslına ulaşmış kul denilen halifelerden olasın. Yaratılma gayen, tahsili kemal seyri cemal içindir.

Hu...

Selim elindeki dosyayı yanında duran sehpa bırakırken okuduğu, *“İnsan bilmekliğim ile zâhir oluşumdur, insan kendimi bilinme yönümle zâhire geldiğim diğerlerinden kendimi bilme özelliğim olarak tecellimdir”* sözünü düşünüyordu. Devamında gelen, *“Bu özellik, insan suretinde, insan özelliğini bünyesinde barındıran sende mevcuttur. Lakin sen onu, kendini sadece dünyadan, dünya talepleri ve zâhiri yönün olan nefsin ile sınırlı zannederek, nefsin için yaşayarak, bâtınında derinlere gömdün, tıpkı dünya değeri olan altın gibi”* anlatımıyla yapılan açıklamada, neden kendi insanlığını göremediğinin izahı yapılıyordu yani şu an içinde bulunduğu durumu gösteriyordu. *“Evet, sen nefsine reddedildin yani nefsaniyet giyindin ki nefsinde bânın olan değeri, gün yüzüne çıkartıp onunla nefsenden Rabbini bilip değerlendirsin, aslına ulaşmış kul denilen halifelerden olasin”* açıklaması da yapması gerekeni...

Çok yorulduğundan ve uykusu geldiğinden odasına gidip pijamalarını giyip yatağına yattığında kendisine *“Bu kadar yeterli değil. Benim muhakkak okuduklarımin açıklamasını yapmanı dinlemem lazım”* dedi ve kararını vermişti, gidip bulacaktı Hüseyin abisini.

Vahdet deryasına dalanın o ortama göre soluması gerekiyor, Selim soluksuz kalışına çözüm arıyordu, kendisini görmeye başlamış olmanın getirisi olarak. Henüz kendisinde insan denileni göremiyor lakin insan denilen olmadığını çok açık görüyordu.

Arayış

Ertesi gün öğle vakti Talip’le Selim işyerlerinde çalışmaktayken, Selim akşam iş çıkışı kafeye gidip Hüseyin abisini arayacaktı. “*Neden telefon numarasını almadım*” diye hayıflanıyordu. Talip’se kendisini düşürdüğü ikilemin içinde aynı hatayı tekrar yapıyor oluşunun sıkıntısını yaşıyordu. Mevcut yaşamının içinde her istediğini yerine getiremeye de özgür bir hayatı vardı diye düşünüyordu. Derviş olmayı yaşantısını kısıtlamak olarak algılıyordu. Evet, yaşantısı kısıtlanacaktı lakin bu kısıtlanma yaşama yönünde değil, yaşantısı içinde nefisini emmare boyutunda tutan yaptıklarıydı. Yoksa yaşam durmuyordu, yaptıkları değişiyordu insanın derviş olunca ve henüz fark edemediği bir gerçek daha vardı ki o gelmek istese meydan onu içine alacak mıydı?

Bu esnada Bursa’da Kenan Efendi Gönül Çayevine gelmişti. Kapının hemen yanındaki taburede Ali’yle birlikte oturuyorlardı. Ali, Kenan Efendi’ye,

- Efendim, tadilat nasıl gidiyor?
- İyi iyi, ustalar yapıyor işini, az kaldı bitmesine.
- Yapabileceğimiz bir şey var mı?
- Var, sen çay ver bize içelim.
- Eyvallah.

Ali iki çay döküp tekrar taburesine oturduğunda,

- Efendim, geçen sohbetle Allah yedek ilah değildir ilahın kendisidir dediniz, bunu biz şöyle yorumladık.

İlah, güvenilen, sığınılan, yardım istenen, sevilen, zikredilen anlamlarına geliyor. Şimdi ben, Allah’tan gayrı görüyor ve yaşantımda onlara sığınıyor, onlara güveniyor, onları seviyorsam, onları zikrediyorsam ve bunlar benim için karşılaştığım bir sorunda sıkıntıma çözüm olmadığında en son Allah’tan yardım istiyorsam işte o zaman ben Allah’ı yedek ilah yapmışımdır. Oysa aklıma ilk gelen Allah olmalıydı, ne dersiniz?

- Evet, güzel düşünmüşsün ama bu kadar değil. Şimdi bu yorumu genişletmek lazım, ilah söylediğin anlamlara da gelmesinin yanında tecellide olan yani varlık anlamına gelmektedir. Allah'tan başka ilah yok derken aslında Allah'tan başka varlık yok diyoruz. Varlık, zâhiri boyuttaki zâhirlik olduğuna göre, sen, ben ve dahi tüm âlem Allah'ın zâhirlığıdır ki her nereye bakıyorsan bak aslında Allah'a bakıyorsun demektir. Şimdi baktığının Allah oluşu gerçeği baktığında onu görmüyor oluşunla değişmez. Şimdi, kendine kendini nefsinden ibaret zannedip bakarak gayrılık vermek ama birde ötelerin ötesinde bir Allah anlayışında bulunmak, nefsinin ilah görmektir. Yaşamın içinde olmayan bir Allah, nefs-i emmarenin telkinidir. Cenabı Resulullah efendimizin bildirdiği tevhitte Allah, yaşamda, yaşamın içinde, yaşamın kendisidir. İçinde Allah'ın olmadığı bir âlem var olamaz. Şöyle düşünebiliriz, varlık kendiliğinden mi oldu, yoksa Allah'ın bânından mı zâhire çıktı?
- Allah'ın yaratması, bânında mevcut olanları zâhire çıkartmasıdır.
- Evet, yani kendisinde olanı zâhir etti değil mi? o zaman Allah'ın bânında zaten mevcut olan Onun kendiliği değil midir? Şimdi, senin bânında mevcut olan kudret zâhire çıkmasa da senin bânında olduğu için senin kendiliğin değil midir?
- Öyledir efendim. Yaptığım işi kudretimle yapıyorum. İş yapınca kudretim o işle bânımdan zâhire çıkmış oluyor. O zaman zâhire çıktığında da benim kendiliğim olur benden ayrı olmaz değil mi?
- Aynen öyle. Tüm âlem Allah'ın bânında Allah'ın kendiliği iken zâhire çıktıysa nasıl ayrı olabilir, Allah nasıl yaşamın dışında durabilir? Bunu istesek bile mümkün değildir. İşte ilah ibaresine buradan bakmak gerekir. Muhiddin'i Arabî Hz O gönüller sultanı, bu hususta bak ne diyor, Allah seni yaratmadan öncede sen Allah'ta vardın hem de şu anki aynı halinle vardın bânında. Seni nasıl yaratacağını ezelden biliyordu yaratırken karar vermedi, seni başka bir yerden de

Arayış

almadı, seni başka bir yere de çıkartmadı. Nefsinin kendisine ait varlığı yoktur.

- O zaman Allah'ın ilahlığı nefsimle zâhirde.
- Aynen oğlum. Bu sebeple Cenabı Resulullah efendimiz, “*Nefsini bilen Rabbini bilir*” diyor.

Tam bu sırada ocağın kapısından içeriye Mahmut can girer. Kenan Efendinin elini öptükten sonra bir tabure alıp yanına oturur. Kenan Efendi,

- Nasılsın oğlum?
- Lütfedildiği kadar efendim, siz nasılsınız?
- Eyvallah, hizmet etme gayretindeyiz. Dükkânı kapattın mı?
- Yok efendim, çocuk geldi ona bıraktım.
- Ne yapacaksın, gidecek misin İstanbul'a?
- Nasipse inşallah bir saate kadar çıkarız efendim.
- Bak ne diyeceğim, sen İstanbul'u biliyor musun?
- Hayır efendim. Sora sora buluruz himmetinizle.
- Talip orada kalıyor on beş senedir. Telefonunu vereyim onu ara sana yardımcı olsun.
- Olur efendim.

Kenan Efendi Talip'in telefon numarasını Mahmut'a verdikten sonra “*Benim alacaklarım var, siz oturun*” dedi. Mahmut “*Gelelim mi efendim?*” diye sordu. “*Yok, oğlum oturun siz*” diye cevap verip ocaktan ayrıldı.

Selim Talip'i arayıp “*Kahve içelim mi?*” diye sordu. Talip, “*Sen gel buraya burada içelim*” diye cevap verdi. Selim Talip'in yanına geldiğinde Talip yeni bir çizim yapıyordu. Selim'in yanına geldiğini görünce işini bıraktı birlikte mola yerine gidip kendilerine birer kahve alıp oturduklarında Selim “*Akşam kafeye gidelim mi?*” diye sordu içinde kafeye gidip Hüseyin abisini görme isteğiyle. Talip Selim'in neden kafeye gitmek istediğini bildiğinden kendisi henüz istemese de onu kırmamak adına “*Tabi gideriz*” cevabını verdi.

Selim birlikte gitmenin daha iyi olacağını düşündüğünden, aldığı cevaptan memnun olarak *“Teşekkür ederim, birlikte gidersek daha iyi olur”* dedi.

Hiç konuşmadan sessizce geçen dakikaların ardından Selim Talip’e *“Akşam senden sonra ben bir bölüm daha okudum, aynı bölümü tekrar bir daha okuruz”* dedi. Talip *“Okuruz, sorun değil”* diye karşılık verdikten sonra, *“Ne yazıyordu?”* diye sordu. Selim *“İnsan denilen canlının bedenle birlikte ruhsal olduğunu ve yaratılışıyla yaratılış gayesini”* dedi ve devam etti *“Cehaletinden arınıp, karanlıktan aydınlığa çıkıp, kendine zulüm etmeyi bırakıp, emanet denilen Allah’ı bilme iradesiyle Allah’ı kendisinde bilendir insan”* diyor diye cevap verir sonra *“Hadi ben gideyim akşam çıkışta buluşur gideriz. Hayırlı işler”* dedi. Talip *“Tamam, akşam görüşürüz”* dedikten sonra kalkıp kendi bölümlerine gittiler.

Talip, masasına oturduktan sonra tekrar çizimine devam ederken telefonu çalmaya başladı. Telefonun ekranında isim yazmıyordu sadece numara vardı. Arayanın kim olduğunu merak ederek bastı cevaplama tuşuna. Arayan, Mahmut abisiydi ve Talip’e İstanbul’a gelmek için yola çıktığını söyleyip, yardımcı olup olamayacağını soruyordu. Talip önce şaşırdı sonra *“Tabi ki abi ne demek”* dedikten sonra Onun için en kolay olan yolu tarif edip *“Ben oradan alırım seni sen yaklaşınca ararsın yine”* diye devam etti. Tüm bunlar, içine düştüğü çukura uzatılan el mesafesindeydi.

Akşam olup paydos vakti geldiğinde Selim’le talip buluştular. Talip Selim’e *“Bugün senden sonra beni Bursa’dan Mahmut abi aradı. İstanbul’a geliyormuş işi varmış. Yardımcı olur musun? Diye sordu tabi ki dedim. Benim onu almam lazım. Sen git istersen kafeye”* dedi. Selim, *“Mahmut abi kim?”* diye sordu. Talip *“Bursa’da dervişlerden birisi, benim son dönemimde gelmişti babama. Şimdi Kenan abiyle birlikteler”* diye cevap verdi. Selim *“Ben de geleyim”* dediğinde Talip *“Gerek yok ben yardımcı olurum sen git istersen. Hem ne gerek var”* dedi.

Arayış

“Olsun bende geleyim, kafeye sonra beraber gideriz” diye ısrar edince Talip “*Tamam*” diyerek gelme isteğini kabul etti.

Birlikte Talip’in arabasıyla Talip’in Mahmut abisine tarif ettiği yere doğru yola çıktılar. Yolda ilerlerken Talip’in telefonu çalmaya başladı. Arayan Mahmut abisiydi, yaklaştığını söylüyordu. Talip “*Tamam abi ben de gidiyorum oraya az kaldı orada buluşuruz*” dedi.

Biraz sonra buluşma noktasında buluştular. Talip, Selim’le birlikte arabasından inip Mahmut’un arabasına doğru yürümeye başladı. Mahmut’ta arabasından inip karşıladı. Hoş geldin söylemlerinden sonra Talip, önce Selim’i tanıştırdıktan sonra “*Hayırdır abi ne işin var?*” diye sordu. Mahmut, “*Amcaoğlunun sünnet düğünü var ona geldim*” diye cevap verdi. Talip, “*Nerede abi düğün?*” dediğinde Mahmut cebindeki davetiyeyi çıkartıp Talip’e verdi. Talip adresi okuduktan sonra “*Tamam abi, şimdi bize gidelim sen arabanı bırakırsın benim arabayla gideriz. Düğün salonunun olduğu yerden dönüş yoluna çıkmak benim evin olduğu yere göre daha zor*” dediğinde Mahmut olur diye cevap verdi. Birlikte iki araba peş peşe Talip’in evine doğru yola koyuldular.

Talip’in evine geldiklerinde Talip, “*Abi istersen eve geçelim*” diye sordu. Mahmut “*Düğüne geç kalmayalım ayıp olmasın*” dedi. “*Pekâlâ, abi sen bilirsin, gidelim o zaman*” diye devam etti Talip. Talip, Selim ve Mahmut üçü birlikte Talip’in arabasına binip düğün salonuna gittiler. Talip’le Selim salonun kapısından girerlerken kapıda karşılayanların “*Hoş geldiniz*” temennilerine “*Hoş bulduk*” diye karşılık verdikten sonra Mahmut’u beklemeye başladılar. Mahmut Amcaoğlunu ve yengesini tebrik ettikten sonra yanlarına geldi birlikte içeride uygun bir masaya oturdular.

Salon orta halli üç yüz kişilik içinde yuvarlak beyaz örtülü masaların olduğu bir mekândı. Orta kısımda duvarla bitişik pist, pistin ortasında sünnet çocuğu için hazırlanmış olduğu belli olan

süslü bir taht, arkasında müzik aletleri vardı. Masalarda oturan insanların kendi aralarında yaptıkları konuşmalardan kaynaklı uğultu şeklinde gürültü rahatsız ediciydi lakin düğün için gelmiş olmanın hoş görüsü perdeliyordu tüm sorunları. Talip önce etrafına baktıktan sonra, Mahmut'a bakıp,

- Abi nasılsın, neler var Bursa'da?
- İyi yok bir sıkıntı. Her şey olması gerektiği gibi, zaten olan olması gerektir. Öyle olması en güzel olduğu için öyle oluyordur. Sen bu oluşumda olman gereken yerde misin? Sen yerindeysen her şey güzel, değilse her şeyde eksik, kusur, çirkinlik görürsün. Bu senin çirkin görüşündür. Kirpi yavrusunu pamuğum benim diye severmiş.
- Eyvallah abi, haklısın.
- Hakk'a varan Hak'lıdır, varanlardan oluruz inşallah. Geçen gün Anneye gittik arabayla almak için. Gitmişken oturduk biraz, iyi maşallah.
- Evet, konuştuk telefonla, Kenan Efendiye sohbete gitmişsiniz anlattı.
- Evet, öyle oldu. Sen neler yapıyorsun?
- Ne olsun abi, iş gücü çalışıyoruz hep aynı şeyler.

Selim, Mahmut'un konuşmalarında dosyada okuduğu çekiciliği hissediyordu. Sanki kim konuşursa konuşsun hep bir kişi konuşuyordu. Anlatılanlar, anlatım şekli hep aynıydı ve bu hoşuna gitmişti. Geçen gün hayatımız dediğimizin alışkanlıklarımız dediği geldi Talip'in "*Hep aynı şeyler*" sözüyle aklına. Hayranlıkla Mahmut'u seyrediyor, ağzından çıkacak sözlerin tek bir kelimesini kaçırmamak için tüm dikkatiyle dinliyordu. Talip, Mahmut'a "*Sünnet düğünü mü bu düğün?*" diye sordu. Mahmut "*Evet, sünnet düğünü, yapılacak işlem Peygamber sünneti olduğundan yapıyor tüm İslam âleminde*" diye cevap verdi sonra anlatmaya başladı,

"Sünnet, Peygamber efendimizin giyindiği gibi giyinmek, kullandığı eşyaları kullanmak, onun gibi sakal bırakıp cüppe giymek değildir hakikatte.

Arayış

Tamam, bunlarda sünnettir çünkü Kendisi yapmış ama bu kadar değil. Sünnet Onun yaşamının tümüdür. O yaşamını tevhit üzerine sürdürdü, O bildirdiği her şeyi bizzat kendisi uyguladı. O, Muhammed-ül Emindi, O hayatında asla yalan söylemedi, o dürüsttü, çalışkandı, kimseyi kandırmaz asla hile yapmazdı. Okurdu, araştırırdı, soruştururdu, ilim öğrenirdi, tevhit üzerine bulunmaktan ne pahasına olursa olsun asla vaz geçmezdi. Kişisel çıkarları için Allah'ın isteklerinden taviz vermezdi. İşte, sünnet üzerine olmak budur. Sende yalan var, dolan var, hile var, kimse senden emin değil, zulüm var, küçümseme var, eziyet var, kısaca olması gereken tevhit yok ama olmaması gereken her şey var, bunun yanında da sakalın var ve buna Peygamber sünneti üzerine olmak diyorsan sen sahtekârsın demektir.”

diye sözünü bitirdi. Tam bu esnada salon görevlisinin “Sünnet çocuğuna alkış” sözüyle, üçü de piste doğru bakmaya başladı. Az sonra pasta kesilip pist boşalınca çalınan müzik eşliğinde çocuklar, içlerinden geldiği gibi hoplayıp zıplayıp oynamaya başladıklarında Mahmut Talip’e dönüp çocukları gösterip “İşte böyle olmak lazım, olabildiğine boş ve samimi” dedi.

Selim, olması gerekenin çocukluğundaki temiz ve saf hale geri dönüş olduğunu anlamıştı. “Aradığım benim dışımda değil tam kendimde” dedi. Mahmut Selim’e dönüp,

“Ulaşman gereken yer, uzaklaştığın yerdir ve burası bitiş değil başlangıçtır insanlığın. Kitap düşün mesela, içinde turistik bir mekân anlatılıyor olsun. Şimdi bu kitap Kur'an'ı Kerim gibi kutsal mıdır? Tabi ki değildir. Çünkü içinde Kur'an'ı Kerim'i kutsal yapan Allah kelimeleri yazmıyordur. Kur'an'ı Kerim'i kutsal yapan içinde Allah kelamı oluşudur. Şimdi, bu kitabın içini silsek ve Ayetleri yazsak bu kitap da kutsal olur mu? Olur. Hatta adı artık turistik kitap değil Kur'an'ı Kerim olur. İşte böyle. Mevcut kitabın içindekilerinin silinişi onu kutsal yapmak için yeterli değildir başlangıçtır. Aynen böyle.”

dedikten sonra ortamı sessizlik kapladı Selim için, çünkü Mahmut susmuş ona bakıyordu ve Selim için duyulması gereken tek ses Mahmut'un sesiydi. Salonun, insanların birbirini gördükçe birbirleriyle konuşuyor oluşundan doğan gürültüsü Selim'e ulaşmıyordu. Takı merasimi başladığından Mahmut yerinden kalkıp takısını takıp yanlarına geldiğinde *"Gidebiliriz"* dedi. Birlikte kalkıp salondan çıkıp Talip'in evine doğru yola çıktıklarında Talip, sünnetin ne olduğunu, Selim kutsallaşmayı düşünüyordu. *"İnsan olmak, Kur'an'ı Kerim olmak mıydı?"* diye sordu kendisine içinden. Talip'in evine gelindiğinde Mahmut *"Hiç eve girmeyeyim çok teşekkür ederim Hak razı olsun, gideyim ben"* dedi.

Talip *"Tamam abi sen bilirsin"* dedikten sonra *"Şimdi ben ana yola kadar seninle geleceğim sen beni takip et. Ana yolda ben durunca sen düz devam edeceksin, yol seni Bursa'ya doğru götürecektir"* diye devam etti.

Birlikte ardı sıra gitmeye başladılar. Ana yolda Talip'in işaretiyle Mahmut yola devam ederken Talip'le Selim geri döndüler. Talip, Selim'i evine bırakıp o da kendi evine geldi. İçinde oluşan hoşnutluk ve karasızlıkla birlikte kalmıştı.

Selim evine girdiğinde aklında, Mahmut'un verdiği kitap örneği vardı ve kendisini arabada söylediği *"İnsan olmak, Kur'an'ı Kerim olmak mıydı?"* sözüne kıyasla turistik kitap olarak görüyordu. Evet, Selim her önüne gelenin içine bir şeyler yazdığı dolu bir kitaptı ve silinmesi gerekiyordu. Silme işlemi kendi başına yapması mümkün değildi. Onu silecek, silme selayeti olan silici lazımdı çünkü selayetsiz siliciler, sildiklerinin yerine ayet yazamazlardı. Ancak selayetli olan sildiğinin yerine ayet yazabilirdi ve yazılacak olan,

"Eşhedu Enlâ İlâhe İllallah ve Eşhedu Enne Muhammeden Abduhu ve Resuluhu"

Arayış

olacaktı. Üzerini değiştirip salona geçtiğinde dün akşam sehpayaya bıraktığı dosyaya baktı. Ne oluyordu kendisine? Ahmet amcasının cenazesinde Ahmet amcasının hal cihetiyle anlattığı hakikatten sonra, yaşamı ve kendisini sorgulamaya başlamış olmasının getirisi miydi içinden gelenler, aslında cevaplar mıydı aradığı yoksa cevap bellidir de aradığı doğru soru muydu? Bir bilinmezinde kendince yaptığı keşifler ve çıkarımlar, aradığı soruya ulaştırmıyordu onu. Arayışı, içinde var olan boşluğu doldurmak için kendisini o boşluğa bırakacağı iskele miydi?

Koltuğa oturup dosyayı eline aldığında Hüseyin abisinin **“Demirin elinde midir mıknatısa çekilmemek”** dediğini hatırladı nedense. Kaldığı sayfayı açıp okumaya başladı, okuduklarının içinde kaybolmaya razıymışçasına.

*

**O “kim nefsinı bilmiştir”, buluptur “Ahsen-ü takvim”
O kim, nefsinı bilmedi, odur o, red olan akvam.**

(Kim nefsinı bilirse o en şerefli olur, kim nefsinı bilmez ise o nefsinin karanlığında yaşar.)

Ben neyim, niçin, neden varım sorularına cevap olarak, yaratılış gayenin tahsili kemal seyri cemal üzerine bulunmak için olduğunu fark et oğul! Tahsili kemal, Abdurrahim Fedâî Hz'nin, Peygamber efendimize dil olup *kim nefsinı bilirse* beyanındaki buyurduğudur.

O halde nedir nefis, nedir bilmek? Bilince tahsili kemale ermiş olalım.

Oğul! Nefsin ne olduğunu görmek için en yakına, kendi nefsinde bakmalısın. Nefsin, maddesel boyut olan madde âleminde yani dünyada, gözünle gördüğün, elinle tuttuğun, aklınla algıladığın maddesel olgudur. Bu cihetle baktığında aslı itibariyle bu âlemde her ne görüyor isen görülür olması sebebiyle maddesellikte var olmuştur ki görüyorsun ve her birisi tek tek nefis, tümü bir tek nefistir. Dağlar, taşlar, ağaçlar, denizler, gökyüzü ve yeryüzü, canlı mahlûklar ve senin zâhirliğinin nefistir. Kendine dokunduğunda nefsinde dokunursun, aynada gördüğün nefsinindir ve senin bu dünyada bulunuş halindir. Nefsin olmasa bu dünyada bulunamazsın. Mesela, uzaya giden astronot üzerine astronot kıyafeti giyiyor değil mi?

Neden giyiyor bu kıyafeti?

Arayış

Çünkü mevcut hali uzayın şartlarına göre uygun değildir. O kıyafeti giymeden uzayda bulunursa yaşayamaz. Uzayda var olmaz. Yürüyemez, oturamaz, çalışamaz, gezemez, bakamaz, araştıramaz, keşfedemez, içinde bulunduğu uzayı içinde bulunduğu kadar bilemez de ondan. O astronot uzayı, kendi kıyafetini bilerek bilir. Öyle değil mi? Şimdi, o kıyafetin ona sağladığı yaşamsal olanaklar olmadan uzayda bulunmadığına göre, kıyafetinden uzayın yaşamsallığı için gerekli olan şartları barındırmadığını bilir. Kıyafetinin kendisini nelerden koruduğunu bilerek uzayın onun için zararlı unsurlarını bilir. Mesela, kıyafeti ona soluduğu havayı sağlıyor ve o kıyafet olmadan uzayda soluyamayacağı için uzayın solunacak hava içermediğini bilir gibi...

İşte sende bu dünyada nefis giyindin tıpkı astronotun, astronot kıyafeti giydiği gibi. O kıyafeti, yürürken, gezerken, otururken, bir iş yaparken, tutarken, atarken gördüğünde, tüm işleri yapan kıyafet mi, astronot mu? Burada düşün biraz! Nefis yaşamsallığının devamlılığı için yine kendisi gibi madde olan dünyalıklara ihtiyaç duyar, yaşamsallığında gereksinim duyduklarının en iyisine sahip olma isteği taşır. Şimdi, senin yaşamsallığını sürdürülebilmen adına, yemek yemen gerekir ki nefis için bu ihtiyacın giderilmesi gerekli olan kadar ile sınırlı değildir, yiyeceklerin en güzelini en pahalısını talep eder.

Yaşamsallık için nefsinin barınmaya ihtiyacı vardır. Barınma ihtiyacı, bizi dış etkenlerden korumak içindir ve bu işi yapacak kadar olması yeterli iken, nefsin mümkün olan en büyük ve lüks sığınakları talep eder. Günümüz koşullarında, bir yerden bir yere gidebilmek için araca ihtiyaç vardır ve bu ihtiyaçlık nefsin için dünyada mümkün olan en lüks en pahalı araç olmalıdır.

Tüm bu örnekleri dünyalık olan her şey için çoğaltabiliriz ki anlatılmak istenen nefis boyutunda taleplerin asla sınırı olmamasıdır. Oysa insan bu dünyada, dünyalıkların peşinde heba olmak için nefsaniyet giymemiştir, insan nefsaniyeti nefsinden Rabbini bilmek için giymiştir.

Nefsinin kendisine ait senden gayrı varlığı yoktur, olamazda. Nefsin varlığı senin varlığındır, nefsin bu varlığı sahiplenir. Fark etmelisin ki sen nefsin için değil nefsin, senin içindir. Sen eşya için var olmadın, eşya senin için var oldu. Hadisi Kutside Cenabı Allah şöyle buyurmaktadır,

Ey insanoğlu! Nasıl ki dünyada her şeyi senin için yarattı isem, seni de kendim için yarattım.

Oğul! Nefsinin varlığı olmadığını, seni sahiplendiğini okudun. Şimdi, varlık dediğimize bakalım ki nefsinin varlığı var mıdır, yok mudur?

Varlık, bir iş yapabilme ile zâhir olur. Bize kendimizi anlatmamız istense ilk yaptığımız şey, ne iş yaptığımızı söylemek olur, sonra özelliklerimizi sıralarız ve daha sonra işte ben buyum deyip vücudumuzu gösteririz. Şöyle düşün. Bulunduğun bir ortama seni tanımayan birisi girdi ve sordu falanca kim? O falanca sen ol ve cevap ver benim! Sana sen kimsin diye sordu? Anlat kendini ve kendim dediğini anlatabilmek adına kendinle ilgili aktardıklarına bak.

İşte, bir iş yapmak olan varlık, fiildir ve iş kendiliğinden oluşamaz. Bir işin arkasında o işi yapmak için gerekli olan unsurlar mevcuttur. O unsurları devre dışı bırakarak bir işi yapamayacağın için varlıktan söz edemeyiz. Bu unsurlar, yaptığın işin ardından anlattığın özelliklerindir. Öncelikle diriliğindir ki dirilik olmadan iş yapamazsın, gücündür ki güç olmadan iş yapamazsın, iradendir ki irade olmadan iş yapamazsın, ilmindir ki bilgi olmadan iş yapamazsın. O işi nasıl yapacağını bilmeden yapabilir misin? Eğer bisiklete binmeyi bilmiyorsan senden bisiklet sürme işi gerçekleşemez. Görmen, işitmen ve kelam kendini anlatırken saydığın özellik olan sıfatlardır.

Sıfatların olmadan iş yapamazsın çünkü iş denilen sıfatlarının görülür olmasıdır.

Arayış

Her gün arkasındaki oluşumu görmeden ezbere alışkanlıklar üzerine yaptığın işlerine bakarsan, o işin arkasında o iş ile görülür olan sıfatlarını görmeye başlarsın, yeter ki ezbere yaşamaktan, düşünerek yaşamaya başlayasın. Misal olarak, yürümeni ele alalım. Yürüyebilmen için canlı olman gerekir, yürümeği istemen, kudreti devreye sokman, nasıl yürüneceğini bilmen ve aynı anda yürüdüğün yolu görmen gibi.

Sonra, sıfatlarının tecellisi için bir vücut gerekir çünkü sıfatların latifirler ve bu dünyada vücut ile kesif hale gelirler. Gözün gören değil, görme sıfatına vücuttur. Kulağın işiten değil, işitme sıfatına vücuttur. Dilin söyleyen değil, kelamına vücuttur. Gören de, işiten de, söyleyen de sen değil misin vücudunda? Şimdi bu pencereden bir daha bak! Varlık, karşına vücutlanmak, sıfatlar ve iş olarak çıktığına göre, kendisi eşya olan yani fiil olan nefsin mi varlık sahibi, yoksa bunlar senin zâhirliğin yani varlığın ama nefsin seni sahipleniyor mu?

Nefsin seni taşıyor ise bu ziynettir, sen nefsini taşıyor isen bu fitnedir.

Peygamber efendimizin, ***“Bana eşyanın hakikatini bildir”***

niyazındaki eşya diye ifade ettiği nefistir, görülürlük hali. Cenabı Allah’ın da,

“Eşyanın kendisine ait varlığı yoktur, eşyanın varlığı benim varlığımla mümkündür”

beyanı, nefsinin ne olduğuna işaretidir. Nefsin, kendisine ait olmayan bir varlığı sahiplendiği ve o varlık ile ilahlığını ilan ettiğinde, sen nefsinin ilahlığına secde ederek kendine zulüm etmiş oluyor, kendinden nefsini bildiğin için şirki yaşıyorsun. Bu hal üzerine yani kendi ilahlığı olan nefsi dost edinmek, dostluk olan dostunun haline bürünmek ile nefsin haline bürünmek seni kendi aslından, yaratılış gayenden uzaklaştırır. Mısri Niyazi sultan bu hususta şöyle demektedir,

***Nadanı terk etmeden yararı arzularsın
Hayvanı sen geçmeden insanı arzularsın.***

Oysa bizler bu dünyaya şirk içinde, zulmani olan mahlûk sıfatlar ile gelmedik. Nefsimiz masum, pak, saf ve temiz idi, tıpkı ilk üretilen bardak gibi içi boş ve temiz. Sonra bu dünyada yaşayarak gözlemleyerek nefsimize secde edildiğini ve olması gerekenin bu olduğu kanaatine varıp gördüklerimize benzedik. Nefsimizin taleplerini yerine getirmek için hayvandan daha aşağıya itip kendimizi, kendi aslımızı nefsimiz ile örttük, perdeledik. Kur'an'ı Kerimin Maide suresi 80. Ayetinde bu husus,

Onların çoğunu görürsün ki kâfirlere dostluk ederler. Ne de kötüdür nefislerinin, onlara hazırlayıp sunduğu şey; Allah'ın gazabına uğrayacaklardır ve azap içinde ebedî olarak kalacaklardır.

denilerek anlatılmaktadır. Kâfir ibaresi, gerçeği perdeleyen, örtendir ki eğer sen de kendini nefsinden ibaret zannediyorsan ve varlığı nefsin ile tevhit ediyorsan hakikatte kâfir olursun. İşte kâfirliğin, nefsini bilmediğinden kaynaklanıyor. Oysa nefsin, bilinmeklik isteğinin zâhirliğidir. Bu gerçeği fark etmen gerek. Kendine şunu söylemelisin. “*Nefsim dünyadaki bulunuş halim ve nefsimin dünyada var oluşu bilinmek isteyen Rabbimin zâhirliğidir.*”

Kadir olan Hakk'ın bilinmekliği her an şan alışı varlık sebebi Vücudu, sıfatı giydik fiili çıkıp bu âleme, görülenleriz beyanı, hakikati keşfetmiş olmaktan gelir. Fark ettin ki, nefsin kendisine ait varlığı olmayan, dünyada sıfatlarının giydiği elbisedir. O halde bilmek nedir? Bilmek, bir şey hakkındaki gerçeklere sahip olmaktır ama buradaki bilme, tam bir bilme olarak kullanılmaktadır. Misal olarak, araba sürmeyi öğrendiği için bilen bir kimse, hiç araba sürmese, o bilgi ondan gözükmediği sürece kişi araba sürmeyi tam anlamı ile bilmiş olamaz.

Arayış

Bizim de nefsimizi bilmemiz, nefsimiz ile tevhit ettiğimiz varlığı Allah ile tevhit ederek, nefsimizden yani bilinmeklik zâhirlüğinden, bilinmek isteyeniyi bilip, bizimle tecelli edişinde Rabbin görülmesiyle mümkündür.

Bilmek, şهادettir ki şهادet görmek ile gerçekleşen olgudur.

Şimdi, peygamber efendimiz kendi nefsinde, Rabbin adıyla Rabbini okudu, bize kendisinde okuduğunu bildirdiği için, Rabbin gayıpta, ötelerde, ulaşılmaz, görülmez, bilinmez olmadığını, Rabbin nefsimizle görülür, bilinir olduğunu anlatmak için, ***“Nefsine arif olan ancak Rabbine arif olur”*** buyurmuştur. Gayıpta, ötelere ötesinde, gökyüzünde aranılacak bir şey yok!

*Oku emri geldi Rabbin adıyla
Okuyorum Hakk'ın halkiyetini.
Nefs dedikleri aslında ayna
Görülenler Hakk'ın bilinmekliği.*

*Allah'ın bütünden zikridir dünya,
Varlık ile Hakk'ın halka gelişi.
Eşya oldu ismi suret kabında,
Cümle âlem Hakk'ın esma giyişi.*

Abdurrahim Fedâî Hz,

“O kim nefsinin bilmiştir, buluptur “Ahsen-ü takvim O kim, nefsinin bilmedi, odur o, red olan akvam.”

diyerek bizlere bu gerçeği anlatmaktadır. Ahsen-ü Takvim, insanın yaratılış gayesine, uzaklaştığı yere dönerek ulaşması sonucu, bilinmeklik muradının tecellisi olan nefsinde, bilinmek istenen Rabbi bilen irfanîyet hali yani tahsili kemaldır. Nefsinde Rabbi bilme ile görme hali, seyri cemal. Ey oğul! İnsanın yani sıfatların nefsanîyete red edilmesinin hikmeti budur. Burada red ibaresi, ötekileştirmek, kovmak, yanında

istememek değildir. Red, zâhirliğe çıkmaktır. Sıfatların fiil ile zuhuru için maddesellik olan şehadet âleminde vücut giymesidir. Red ibaresindeki olumsuzluk, ötekileşmek, kovulmak, istenmemek anlamı nefsinden nefsini bilenler için geçerlidir. Onlar kendilerini, dünyanın peşinden gidip nefislerine secde ederek, kendi asıllarından red etmektedirler. Yunus suresi 44 ayette bu husus için şöyle buyurmaktadır yüce Mevla,

Şüphe yok ki Allah, insanlara hiçbir suretle zulmetmez, fakat insanlar, kendi kendilerine zulmederler.

Hakikat ehline göre red, senin sokağa çıkarken elbise giyerek çıkman gibidir. Sen, görülmek için elbise giyip sokağa çıktığında, kendini o elbiseye red etmiş olursun. Burasını düşünmek sana ne aradığını bilmende yardımcı olacaktır. Ne aradığını bilmeden bulduğunu anlayamazsın. Görmek için dışa dönük olan bakışlarını kendine çevirmelisin. Şöyle düşünebilirsin. Sen bir ressam ol, ressamlığının bilinmesini istediğin için ne yaparsın? Tabi ki resim yaparsın. Yaptığın resim de, ressam olma özelliğın de, resmin varlığının her bir fırça darbesi de bânında mevcuttu. Sen, bânında mevcut olanı zâhire çıkartmış oldun. Resim senden başka bir yerde kendiliğinden var olup gelmedi, senin bânından zâhir oldu. Sen resmi başka bir yerden alıp getirmedin.

İşte sen, o resmi, resmi yaptığın kâğıda red etmiş oldun ki bu red ediş ressamlığının görülerek bilinmesi içindi. Nefsin de aynen öyledir. Rabbi bilecek olanın bu dünyada nefsaniyete reddedilmesi, senin nefsaniyet giymendir. Arkasındaki hikmet, nefsinden Rabbini bilmendir.

Eğer nefsaniyet giydirilmemiş olsaydın, görünürlükten söz edemezdik. Görünürlük yoksa şehadet olmaz, şehadet yoksa bilmek olmazdı. Az önce bahsi geçti, Hadisi Kutside,

Arayış

Ey insanoğlu! Nasıl ki dünyada her şeyi senin için yarattı isem, seni de kendim için yarattım.

deniliyordu. Hadisi kutsiye şimdi bak! Âlemi senin için yarattım yani, bu âlem benim bilinmeğlimin zâhirliğidir, nefis benim bilinmek isteğimle görülür hale gelişimdir, sen beni nefis ile bilebilesin, görebilesin diyerdir. Sen ise benim için yaratıldın yani benim bilinme isteğimi bilecek olan yönümsün. Nefsinden beni bilesin diye nefsimden nefesine tecelli ederek, sen olup zâhir oldum. Sen kendinden beni bilersen bana erersin, imanı kabul edilmiş iman sahiplerinden olursun, sen benden razı, ben senden razı olurum demektedir. Bunu, cehaletimizde ısrar ederek, kendi cehaletimiz sebebiyle başaramaz isek, nefsimizden nefsimizi bilmeye devam ederek nefsimize ve kendimize zulüm etmeye devam ederiz. Zulmün bitmesi, nefsimizden fedakârlık yapıp, nefsi feragat olmalı, nefsimizi bulunduğu şirk bataklığından çıkartmalıyız. Kur'an'ı Kerimin Bakara suresi 207. Ayetinde,

İnsanlar arasında öylesi de vardır ki, Allah'ın rızasını kazanmak için kendini feda eder. Allah ise, kullarına karşı daima şefkatlidir.

denilerek bu gerçek bizlere vurgulanmaktadır.

Hu...

Selim okuduğu bölüm bitince dosyayı kapatıp aldığı yere koydu. Duvarda asılı saate baktığında saatin sabahın ikisi olduğunu gördü. Normalde bu saatte çoktan uyumuştur lakin kendisinin de adını koyamadığı içinde bulunduğu hal, uyuması gerekliliğinin önüne geçiyordu. “Sabah işe gitmeliyim, uyumam lazım” dedi lakin uyku rahatlık işiydi ve o hiç rahat değildi.

Oturduğu salonun camından dışarı baktı, hava yeni yılın ilk ayı olması sebebiyle soğuktu ve yağmur yağıyordu. Yağmuru seyretmeye başladı. Gökten inen damlalar, bakışları arasında akıp gidiyordu hızla.

Sonra, aklına hayatım dediği yaşantısı geldi. Evet, yaşam da damlalar gibi akıp gidiyordu ona sormadan, sadece izliyordu şimdi ki gibi.

“Nasıl ki akıp giden bu suyu bir yere toplayıp değerlendirmek lazımsa, yaşamı da değerlendirmek lazım”

diye düşündü. Şimdi de düşünmüş olmasına kızmaya başladı, içinde yaşadığı gelgitler sebebiyle.

Ay, dünyaya yakınlaşınca, denizler ayın çekim gücüyle göğe doğru çekilir ve sular yükselir ya işte aynen öyleydi Selim’in düşünceleri. Kendisine ay doğmuştu ve çekiliyordu. Camdan dışarısını seyrederek, zamanın akıp gidişi, düşünceleri eşliğinde aklına okuduğu bir kitaptan dizeler getirmişti.

Arayış

“Bazen akışına bırakmak lazım hayatı, öylesine yaşamak, durulmak ve susmak lazım, hiç bir şeyi anlamlandırmamak... Bırak gitsin, tutmaya zorlama yapamayacaksın, sen istesen de istemesen de akıp gidecek zaman. Kaybettiklerine değil, elinde kalanlara bakacaksın, yaşayacaksın her şeye inat.”

diyordu sözler. *“Akışına bırakmalıyım”* dedi kendi kendine ve devam etti. *“Her okuduğumu ya da dinlediğimi anlamaya çalışmak kendimi üzme. Evet, bırakmalıyım. Bırak, zamanı tutamazsın”*

Sonra ayağa kalkıp odanın ışığını kapatıp yattığı odaya gitti. Yatağına yattığında Mahmut abisinin söyledikleri geldi aklına. *“Sünnet Peygamberin yaşadığı gibi yaşamaktır.”* Dosyada ne diyordu? *“Varlık yaşamındır.”* *“O zaman Peygamberin yaşadığı gibi yaşamaya başlarsam varlığını sahiplenmeyen, insan denilen olurum. O halde sünnet insanca yaşam...”* dedi yüzünde gülümsemeyle.

Düşünmemeyi isterken düşünmeden duramayan Selim, kendince yaptığı çıkarımlarından mutlu oluyordu. Cevap arayışlarına eklenen sorular artıyordu arayış içinde bulduklarından. *“Ne aradığını bilmeyen bulduğunu anlayamaz”* sözünü yaşıyordu ve bu sefer okuduğu bölümün içinde, Peygamber efendimizin, *“Bana eşyanın hakikatini bildir”* talebine, Cenabı Allah’ın verdiği *“Eşyanın kendisine ait varlığı yoktur, eşyanın varlığı benim varlığımla mümkündür”* cevabı gülümsemişti kendisine

“Beni ara, Beni bul” dercesine.

Talip evine girer girmez üzerine rahat bir şeyler giyip mutfağa giderek kendisine buzdolabından içecek alıp salonda camın yanında bulunan koltuğa oturup camdan dışarısını seyretmeye başladı. İçerisi sıcak, dışarısı soğuktu ve yağan yağmur her yeri ıslatıyordu. İçeceği içerken diğer elinin tersini cama dayadığında dışarısının ne kadar soğuk olduğunu hissetmiş oldu, tıpkı Bursa’da babasının odasında yaptığı gibi...

İnsanın da dışı farklı içi farklı olabiliyor ve bu farkı anlamak için hissetmek gerekiyor. Hissetmiyorsak farkı anlamak mümkün değildir. Zaten bütün içsel duygular hissetmek değil midir? Mahmut abisinin gelişi, Talip’in içindeki hisleri dışarı çıkartmıştı. Mahmut’un gelişiyle talip cama dokunur gibi kendi iç âlemine dokunmuştu, hissetmek adına. Kararsızlığı hala netleşmemiş bir halde, belirsizlikler içinde gözünün önüne Kenan Efendiyle babasının mezarı başında yaşananlar. Anlamak istemediği için anlamaya çalışmadığı söylenenleri, şimdi anlamak için tekrar işitmeye başladı.

“Senin babanın oğlu olman, burada önemli değil Talip! Burada önemli olan yani itibar edilen Gönül’dür. İçinde bulunduğun yaşamı yaşamaya devam ederken, aynı anda burada olamazsın. Dervişlik, fedakârlıktır ve fedakârlık yapmadan dervişliğin güzelliği sende oluşmaz. Dervişlik içinde var ama dışınla onu örtüyorsun. Örteneri yani dış olan mevcut yaşantını değiştirerek kaldır o örtüyü ki dervişliğin görülsün. İçin başka dışın başka olmasın. Derviş olmak yaşamdan kopmak değil, yaşamın içinde derviş gibi bulunmaktır.”

Arayış

Kendi zannıyla işittiği için çirkin gelen sözler aslında ne kadar güzeldi, bunu görmeye başladı şartlanmalar perdesini açtığından netleşen görüşüyle. Ne kadar özlemişti o ortamda bulunmayı. Ben olmak yorucu ve yıpratıcıydı. Yaşam tek başına taşınamayacak kadar ağırdı ve taşımak için inat etmek kişinin kendisine yaptığı zulümdü. Babasının “*Allah, kuluna zulüm etmez canlar! Kişi kendi yaptıklarında inat ederek kendisine zulüm eder*” deyişini işitiyordu şimdide. Biz olmak yükü paylaşmaktı. Sonra dervişliğin kendi içinde oluşuyla babasının kendisinde “*Gömülü hazineden habersiz oğul!*” sözünün, aynı tablonun farklı ifadelerle dile gelişi olduğunu fark etti. Mevcut yaşantısını değerlendirmeye başladı, elindeki içeceğin son yudumunu da yudumladıktan sonra. İş vardı, evi vardı, arabası vardı, arkadaşları ve birlikte yaptıkları eğlencelikler ve birde kısa ömürlü sevgiler. Aslında tümü bir şey içindi. İşte esas önemli olan o tek şey kendi varlığıydı ve tümü bu varlığın dayanaklarıydı. Her yaptığı kendisini ispattı. Bu yaşamı terk ederse yani işten ayrılıp Bursa’ya giderse neler olacaktı, hayatında neler değişecekti?

İş bulurdu yani yine işi olurdu yaşam iş ise yaşardı. Ev vardı, annesiyle kalırdı hem annesi de yalnız kalmamış olurdu ama biliyordu annesi evlen diye tutturacaktı ona, “*Oğlum otuz iki yaşına girdin, evlen artık*” diyecekti sürekli ama olsun “*Gönlünü alırım*” dedi. Evi olacaktı yine yaşam ev sahibi olmaksızın yaşayacaktı. Arabası yine olacaktı hatta daha iyisini alabilirdi çünkü buradaki evi satarsa, satıştan gelen fazla parası olacaktı ya da burasını kiraya verir ek gelir olurdu sonuçta arabası yine olacaktı ve yaşam araba sahibi olmaksızın yaşayacaktı. Arkadaşları ve onlarla yaptığı eğlencelikler olamayacaktı, ara sıra alkol alamayacaktı, kısa süreli ilişkiler yaşamayacaktı ve mevcut yaşamında vaz geçmesi gerekenler bunlardı. Arkadaşları yerine dervişan olacaktı, eğlencelikleri muhabbet ve zikir. Alkol içemeyecekti ve kız arkadaşlar, tek gecelik yaşanmışlıklar nefsin kıymetlileriydi. “*İşte dervişlik, fedakârlık kısmı burası sanırım*” dedi kendisine ve “*Sanırım yapabilirim*” diye devam etti.

Dervişlik manayı yaşamaktı ve nefsaniyetten feragatle verilen her değerin yerine manada daha güzelini veriyorlardı. Mananın değeri yine manaydı ve talep manaysa, manadan verilenlerden daha güzel hiçbir şey olamazdı. İnsan elindekini vermek için karşılığında elindekinden daha değerli olanı almalıdır. Mesela, elinde yüz lira var. Yüz lirayı değeri çok daha düşük olan için vermezsin ama değeri yüz liradan çok daha fazla olan için verirsin...

Talip bu düşünceler ve kendisiyle yaptığı konuşmaların sonunda oturduğu yerden saatine baktığında saatin sıfır olduğunu gördü. Uykusu yoktu zaten uyumaya da niyeti. Bursa'dan bir hışımla geldiği gün, buradaki evine yakın olduğu için gittiği ve beğendiği müzikli mekân geldi aklına. Kalkıp üzerini giyindi, yanına şemsiyesini alıp çıktı evden. İçinden bir his "*Emin misin?*" diye soruyordu. "*Boş ver henüz İstanbul'dayım daha Bursa'ya gitmedim ve giderek tüm bunları terk edeceğim zaten. O halde şimdi buradayken yapayım*" diye cevap verdi, "*İçimde acayip bir sıkıntı var rahatlamam lazım*" diye devam etti.

Korkusu, bunları terk ederek aslında ben dediği egosunu ve her yaptığını kendisinden görüp her yaptığıyla kendisini ispat edip, övülmeyi, meth edilmeyi, yüceltilmeyi yani varlığını terk ederek ilahlığına son verecek olmasından kaynaklanıyordu. Bu korkuyu, iç dünyasında bilip dile getiremeyişinin, nefsaniyetinden gelen anlık hevesleriyle tutunduklarının onu aksi yöne götürdüğünün farkındalığını örterek adım adım yaklaşıyordu aslından uzağa...

Mekândan içeriye girerken yüzünde sahte kazanılmışlığın tebessümü, içinde fani mutluluk vardı. Ayaklarının yerden kesilmiş hissi, gerçeklerden kaçmış olmasından geliyordu. Barın önündeki taburelerden birine otururken, sahnede aynı bayanın olduğunu gördüğünde nazikçe gülümseyerek selam verdi. Selamına aynı nezaketle karşılık alması mutluluğunu arttırmıştı. Ona değer verilmiş olması, aradığını bulmasıydı.

Arayış

Sahnedeki bayan, başını arkasında gitar çalan kişiye çevirip bir şeyler söylediğinde gitarist hafif müzik çalmaya başladı. Yumuşak ve tatlı melodilere, yumuşak sesiyle eşlik etmeye başlayan Bayan Talip'e bakarak şarkısını söylüyordu.

*“Ayrılık vakti geldi git haydi
Usulca çek ellerimden ellerini
Sus konuşma sıkı tut sözlerini
Elveda demeden git haydi.*

*Unut sana olan hislerimi
Sildim sen dolu düşlerimi
Geleceğimi aynı senin gibi
Ayrılık vakti geldi git haydi.*

*Geriye dönüp bakmadan git şimdi
Giderken yanına al kendini
Hiç bir zaman bilmedin kıymetimi
Şimdi bensizliğe git haydi.”*

Talip, şarkıyı söyleyenin gözlerine bakarak dinlerken, daha önceki gelişinde hafif bir şeyler istediğinden, barmen yine kendisine hafif bir şeyler vermişti. Kendisine verilen içeceğinden içiyordu. Söylenen sözlerin içerdiği, ayrılmak ve gitmek hem de unutmak için mevcut hali olmadan, mevcut kendisini geride bırakıp gitmek ifadelerinin kendisine söylendiğini işitiyordu.

Sanki şarkı söylenmiyor da onunla muhabbet ediliyordu. Şarkı bittiğinde elindeki bardağı bayana doğru hafifçe kaldırarak teşekkür etti. Bir yetmiş boylarında, esmer tenli, siyah uzun saçlı mavi gömlek ve mavi kot giymiş olan bu bayan hoş, güzel ve çekiciydi. Talip bunları düşünürken, bayan gitariste dönüp bir şeyler söylediğinde gitarist tekrar çalmaya başladığında bayan da Talip'e dönüp başını hafifçe önüne eğdi ve şarkısını söylemeye başladı.

*“Al bu gönlümü al senin olsun
Zaten içinde tek sen dolusun
Al istersen at yaban ellere
Zaten ölümdür yokluğun*

*Gidişinle beni yalnız bırakma
Sen benim canımsın canımı alma
Seninle var oldum seninle varım
Seven kalbimi sensiz bırakma*

*Gitme ne olursun Gitme sonum olursun
Sevginle var olmuşum Gitme yok olurum*

*Karşılık verdin tüm sevgime
Işıltı indi gözlerime
Bir tebessüm geldi yüzüme
Şimdi bırakıp da gitme*

*Gitme beni bir başıma
Bırakma senden ayırma
Gözlerim yaşlarla doldu
Beni yarım bırakma*

*Gitme ne olursun Gitme sonum olursun
Sevginle var olmuşum Gitme yok olurum”*

Şarkıyla yapılan “Git” muhabbetinden sonra şimdi “Gitme” denilmesi hayatın içinde her ikisinin de olduğunun ve kişinin ikisinden birisini seçmesi gerektiğinin gerçeğiydi. Her iki tarafta da sevdiklerin ve seni sevenler bulunacak ama sen hangisini en çok seviyorsun işte kararın ona göre olacak. Bir tarafta sana değer veren sana kendini önemli hissettiren, diğer tarafta sana değer vermek yerine sendeki namzetliğe değer veren...

Talip, şarkının ve sözlerin güzelliğinden etkilenmişti. “Gitme” diye başlayan davetkâr sözler içinde bulunduğu ortamda yüzü gülmeye başlayan nefsinden yanaydı.

Arayış

Aklı nefesine tabi olduğu için nefsinden yana olanlar şu an daha cazip geliyordu çünkü nefsin pazarındaydı. Paniklemeye başlayan nefsi rahat bir nefes almıştı. Sahnedeki bayan elinde mikrofondan “*Biraz ara*” dedikten sonra oturduğu yüksek tabureden kalkıp Talip’in yanına gelip “*Oturabilir miyim?*” demeden tabureye oturup Talip’e bakıp önce gülümsedi sonra elini uzatarak,

- Adım, İnci, senin ki ne?
- Talip.
- Bu ikinci gelişin, geçende görmüştüm seni. Yine buraya oturup beni dinlemiştin.
- Evet, sesin de şarkıların da güzel...
- Genelde burada insanlar pek dinlemezler ama biz söylüyoruz dinlemeselerde. Senin bana dönüp dikkatle dinleyişin dikkatimi çekti. Şarkının sonunda teşekkür edişin daha hoş oldu. Bana da söyler misin elindekinden?
- Tabi ki.

Talip, barmene dönüp elindekini gösterdiğinde barmen aynısından bir tane daha istendiğini anlamış olduğunu göstermek için başını eğdi. Aynısından bir bardak daha getirip İnci’nin önüne koydu. İnci kendisi için gelen bardağı eline alıp bir yudum içtikten sonra Talip’e dönüp,

- Teşekkür ederim, bu iyi geldi boğazım kurumuş.
- Sahne aldığın başka bir yer daha var mı?
- Yok, sadece burası haftada 6 akşam.
- Güzel sesin var, yorumun da güzel,
- Teşekkür ederim. Bu güzellik işte buraya kadar yükselebildi.
- Burası da güzel bir yer.
- Evet, sakın en azından, sarhoş olup rahatsız eden yok. Daha bi seviyesi yüksek ondan.
- Senin için iyi olmuş o zaman. Şimdilik.
- Sen neden dinliyorsun, yani yanlış anlama dinlemen beni memnun ediyor tabi ki ama merak ettim. Hem sende bir farklılık var.

- Nasıl farklılık?
- Nasıl diyeyim sanki sen aslında buraya ait değilsin gibi...
- Bak, şimdi arkanda gitar çalan arkadaşın var ya.
- Evet.
- İşte ben o gitar çalarken gitarı değil onu dinliyorum insanların çoğunluğu gitarı dinlerler, gitarı çalanı dinlemezler. Gitarı çalanı dinlemek az bulunur galiba ben onlardanım. Bu senin için de geçerlidir.
- Benim için mi?
- Evet. Şimdi sen şarkı söylüyorsun. Bir, söylenen şarkıyı dinlersin. İki, şarkıyı söyleyeni dinlersin. Üç sesi dinlersin. Şimdi hangisini dinlersen onu iştirsin. Mesela, sesi çok kötü olan bir sevgilin olsun, o sana şarkı söylese dinlemez misin?
- Dinlerim tabi ki.
- Neden? Sesi çok çirkin, dinlenilecek gibi değil.
- Sevgilim o benim. Ben onu seviyorum, o beni seviyor. Sesinin çirkin oluşu önemli olmaz ki.
- Aynen. Ben de onu diyorum işte.
- Sen bende hangisini dinliyorsun?
- Ben sende, seni dinliyorum.
- Sesim çirkin mi yani?
- Hayır, tabi ki değil. Sende hepsi bir bütün olmuş. Sen güzelsin, sesin güzel, sözlerin güzel.
- Güzel miyim?
- Evet. Sanki bu akşam söylediğin şarkılar tamda bana söyleniyor gibi. Sözler içinde bulunduğum halin tercümanı.
- Gitmek ya da gitmemek işte mesele bu değil mi?
- Evet.

Sohbet esnasında zaman ilerlemiş, içecekleri bitmişti. İnci Talip'e "*Ben sahneye çıkmalıyım bir şarkı daha söyleyeceğim sonra işim bitecek. Burada mısın?*" diye sordu. Talip "*Buradayım*" diye cevap verince İnci, tabureden kalkıp sahneye gitti.

Arayış

Kendisinin sahneye gittiğini gören gitarist de sahneye gitti ve çalmaya başladı. Gitarın tek tek verdiği notaların dans edişinde, bir bütün halinde, uyum içinde, hep birlikte aynı anda aynı hareketleri yapan dans topluluğunu izleminin keyfi vardı sessizliği bozan tellerin tınlarında. İnci'nin yumuşak sesiyle sözler, tutsak olduğu dağarcığın dudak kapılarından firar etmeye başladı.

*“Bir umut peşinden koştum senelerce
Bir sevda için ağladım gecelerce
Bir bakışı yetti girdi gönlüme
Bir acı bıraktı sahte sevgisiyle*

*Oysa ki ben seni sevmiştim zalim
Bir oyun uğruna mahvettin zalim*

*Katran karası gözlerin beni zehirliyor
Keskince bakışların yüreğime işliyor
Sevdim seni sevmiştim güzelsin zalimsin
Bekledim yıllar boyunca bekledim gelmedin*

*Ah bu sevdanın sonu olmalı
Seven her insan mutlu olmalı
Acı ve hüsrana ve keder ve çile
Kalp yarası sancısı yaşamamalı.”*

Şarkının bitiminde Talip, sevdiklerinin insanı bazen yanlış sevdiğinden dolayı hüsrana götüreceğini biliyor oluşuyla hüzünlenmişti. İnsan sevdiğini yapandı ve sevdiği yanlışta yaptığı yanlış olacağını düşünüyordu. İnci'nin kendisine verdiği selama, karşılık verdi bunları düşünürken. Şimdi, İnci'nin yanına gelmesini bekliyordu ne beklediğini bilerek. İnci'nin sahnesi bittiğinde yerinden kalkıp Talip'in yanına giderken bu *“Bu adam kim?”* diye düşünüyordu. *“Söyledikleri ne kadar anlamlı ve güzel”* diye devam etti. *“Gitarı değil çalanı dinlemek kısmı çok etkileyiciydi. Bu adamla biraz daha muhabbet etsem mi?”* diye sordu kendisine ve bu arada Talip'in yanına gelmişti.

- Nasıl buldun şarkıyı, yine sana hitap etti mi?
- Evet, hem de tam bana.
- Ne yönden?
- Umut nedir? Olmasını istediğın şeydir aslında. Bir umut peşinden koşmak, olmasını istediğın şey için zaman ve enerji harcamaktır. Olmasını istediğın şey seni üzecek olansa o zaman sen kendini üzecek şeyler için koşturuyorsun demektir. Ben de tam bunları düşünüyordum buraya gelirken.
- İlginç. Ben umudu hep güzel şey diye düşündüm bu güne kadar.
- Evet, güzeldir umut neye göre güzel. Bize göre güzel olan bazen gerçekte güzel olmayabiliyor. Olmasını çok istemek onun bizim için güzel olmadığı gerçeğini görmemize mani olabiliyor.
- Tabi ki, birçoğumuz yaşamışızdır bunu. Ama daha önce görmemiştim böyle olduğunu.
- Görmek için gösterilmiş olması gerekir. Gösterilmeyeni göremeyiz.
- Neden?
- Gösterilmiyor da ondan. Mesela ben senin, bana gösterdiğin kadarını görebilirim. Zâhir ve bâtın.
- Zâhir ve bâtın derken?
- Zâhir dış görünüşündür. Üzerinde elbise var ama sen bu elbise değılsin, içindekisin ama ben sen göstermedikçe göremem değıl mi?
- Dur dur, yavaş ol. Çok hızlısın.
- Hemen yanlış anlama örnek veriyorum.
- Anladım.
- Bâtın da aynen böyledir. Senin iç dünyan. Duyguların, düşüncelerin. Şimdi sen ne düşündüğünü, ne hissettiğini ve gerçekte ne istediğini göstermedikçe göremem değıl mi? Onun gibi. Bizler de istediğimizin bizim için güzel olup olmayacağını tarafsız gözle bakmadıkça göremeyiz ve bize onun gerçeğini gösterecek lazım. Mesela istediğimiz şeyi daha önce yapmış olan bize ışık olabilir.
- Anlamaya başladım galiba. Senin felsefik yönün var biraz.

Arayış

- Yok, aslında bu felsefe değil, yaşamın gerçeğidir. Düşüncelerin, görüşümüzü netleştirmesidir. Ama yaşamı ezbere, alışkanlıklar üzerine yaşadığımızdan düşünmüyoruz. Düşünene de felsefeci diyoruz. Biraz düşünsək çıkarımlar yapabiliriz.
- Sen nereden girdin bu felsefeye?
- Hadi felsefe diyelim. Ben aslında hazır buldum desem en doğrusu olur.
- Nasıl hazır buldun?
- Babam, o felsefeciydi. Ben bu düşüncelerin ve muhabbetlerin arasında büyüdüm.
- Nerede baban, hala devam ediyor mu muhabbetlere? İlginç bir amcaymış. Dinlemek isterdim.
- Bursa'da ama iki ay önce vefat etti.
- Özür dilerim.
- Yo, özür dileme, nereden bilebilirdin ki hem bu hayatın gerçeği, kabul edilmesi gereken, değişemeyen gerçek.
- Sohbet güzel devam etmek isterim ama burası kapanıyor çıkmamız lazım.
- Bakkal, talep ettiğini verir. Acı da tatlı da bulunur bakkalda, sen ne istiyorsan onu verir. Aldığın tatlıysa tatlı istemişsindir.
- Bak yine felsefe.
- İstersen devam edebiliriz.
- Yok, yetsin bu kadar. Ben Perşembe hariç her akşam buradayım.
- Tamam.

Talip, muhabbet için teşekkür ederek hesabı ödedikten sonra evine doğru yola çıktı. Şemsiyesinin altında yürürken kendi söylediklerini düşünüyordu. Yaşam bir bakkal dükkânı ve her ikisi de bulunuyor. Sen neyi talep ediyorsun. Tatlı bilip talep ettiğin seni üzecek olan olabilir. Hatta sana talep ettiğinin acı olduğunu, seni üzeceğini söyleyenlere kızabilirsin, onları suçlayabilirsin lakin bu senin cahilliğin olur işte bunu önce kabul edip sonra görmelisin. Ya istediğin için, içinde bulunduğun hayat acıysa ve seni üzecekse...

Evden içeri girdiğinde saatin sabahın üçü olduğunu gördü. İçinde babasıyla konuşma isteği vardı. Bunun yolu kendisine bıraktığı dosyayı okumaktı ama onu da Selim’de bırakmıştı. Sabah Selim’i arayıp dosyayı yanında getirmesini isteme kararını alıp yatağına yattı.

Aklında, İnci ve seçim yapması gerekliliğiyle İnci’ye söyledikleri, Mahmut abisinin gelişıyle hissettikleri hep birlikte kargaşıa yaratıyordu. Sessizliğin içindeki kendiliği çok gürültüliydi. Başının ağrımaya başlamasıyla uyuma isteği çakışıyordu. Telefonunu eline alıp Selim’e dosyayı yanında getirmesini belirttiği mesajı attıktan sonra karanlığın içinde uyuya kaldı.

Selim sabah uyandığında, uykusunu alamamış olmasının ağırlığını yaşıyordu. Elini yüzünü yıkayıp üzerini giyinip salondan telefonunu aldığı anda ekranda gelen mesaj olduğunu gördü. Mesajı açıp okuduğunda Talip'in dosyayı getirmesini istediğini gördü. Dosyayı yanına alıp birlikte sabah kahvaltısı yaptıkları yere gitti. Masaya oturduğunda Talip'i aradı. Ona *“Kahvaltıya geldim, geliyor musun?”* diye sordu. Talip, *“Birazdan oradayım”* diye cevap verdi. Selim Talip'in gelmesini beklerken zaman kazanmak adına kahvaltılıkları ısmarlamıştı.

Kahvaltılar geldiğinde Selim'de Talip'in gelmesini bekliyordu. Biraz sonra Talip kapıdan içeri girip Selim'in yanına oturduğunda babasının kendisine bıraktığı dosyayı masada gördü. Halinden hiç uyumamış gibi görünen Talip, *“Dün gece Mahmut abiyi bıraktıktan sonra ben de evden çıktım, çok geç geldim. Hiç uyumadım desem yalan olmaz”* dedi. Selim *“Evet, kötü görünüyorsun”* diye başladı söze. *“Sen iyi misin?”* diye sordu. Talip *“Görüyorsun işte”* diye cevap verdiğinde Selim *“O anlamda demedim kardeş. Sen anladın beni”* diye devam etti. Talip, ne iyiyim, ne kötüyüm demek yerine *“Hafta sonu yani yarın akşam Bursa'ya gidelim mi?”* diye sordu. Selim Talip'in sorusundan aslında iyi olmadığını anladı. Dosyayı istemesi bunun göstergesiydi. Arkadaşının yaşadığı karasızlığın onu harap ettiğini görüyordu. Ya kendisi vermiş miydi kararını?

Kahvaltılarını yapıp birlikte işyerlerine gittiler, ikisi de yorgun, ikisi de seçim arifesinde...

Yorgun ve bitkin bir halde bir an önce akşam olup paydos saatinin gelmesini bekler halde yaptıkları çalışmanın ardından paydos saati gelmişti. Talip, bir an önce eve gidip yatmanın hesaplarını yaparken, Selim'in başka planları vardı.

Çıkışta buluştuklarında Selim *“Sen yorgun ve uykusuz görünüyorsun istersen eve git, ben kafeye gideceğim”* dedi. Talip, Selim'in amacını anlamıştı. Kafeye gidip Hüseyin abiyi arayacaktı. Onu yalnız bırakmak istemediğinden *“Yok ben de gelirim. Birlikte gidelim”* dedi. Korumacılık mı yoksa çekilmişlik mi olduğunu bilmeden. Demirin elinde midir mıkna-tısa çekilmemek. Birlikte yola çıktılar yanlarında dosya.

Kafeye ulaşip kapıdan içeri girerken Talip bir masaya oturup yiyecek bir şeyler almayı istiyorken Selim'in isteği masalardan birinde Hüseyin abisini görmektir. Bu istekle tüm masalara tek tek baktı kapının girişinde. Göremeyince biraz üzüldü sonra gelmesini istediğinden gelir diye umutlandı. Camın yanındaki masaya oturup yanlarına gelen garsona siparişlerini verdiklerinde, Selim'in gözü kapıdaydı. Talip, *“Kardeş gelince o bizi görür zaten”* dedi. Selim *“Tamam kardeş”* deyip önüne döndü. Günün nasıl geçti muhabbetinden sonra Talip dün gece yaşadıklarını anlattı. Selim'in aklında Talip'in yaşadıkları, İnci isminde güzel bir bayanla tanışmış olması, İnci'nin güzel sesi ve şarkıların nasıl da Talip'e hitap ettiği ve Talip'in nasıl buna şaşırıp hayret ettiği değil, Talip'in umut hakkında İnci'ye söyledikleri kalmıştı. İlgi alanı ne ise onu işitiyordu insan tıpkı dün gece söylendiği gibi... Şarkıyı söyleyeni, sesi ya da şarkıyı hangisini işitiyorsun?

Bu arada siparişler geldiğinden yemeklerini yemeğe başladılar. Selim *“Kardeş, adam gibi ev yemeği yiyelim biz de. Nereye kadar hep hazır yemek? Sulu yemekler de yemeliyiz.”* dedi. Sonra *“Kardeş, ben senden sonra iki bölüm daha okudum. İstersen aynı bölümleri birlikte tekrar okuruz ya da sen okuyunca kalan yerden birlikte başlarız olur mu?”* diye sordu.

Arayış

Talip “*Birlikte okuruz*” dedi ve “*Neler yazıyor okuduğun bölümlerde?*” diye sordu. Selim, önce tekrar kapıya baktı sonra Talip’e dönüp, “*Cenabı Allah, Ant olsun ki Biz, insanı Ahsen-ü takvim içinde yarattık. Sonra onu, Esfeli Safiline reddettik ve bunu sana bildirdik demektir bu sebeple kim nefsini bilirse o en şerefli olur, kim nefsini bilmez ise o nefsinin karanlığında yaşar deniliyor ve insan bünyesinde iki zıttı taşır ve de eşyanın ne olduğundan bahsediyor.*”

Talip Selim’in sözü bitince “*Güzelmış. Peki, sen ne düşünüyorsun?*” diye sordu. Selim “*Aslında ben pek bir şey düşünemiyorum. Geçen gün okuduğumuz buz örneğinden yola çıkıp anlamaya çalışıyorum sadece*” diye cevap verdi. Talip “*Nasıl buz örneğiyle anlamaya çalışıyorsun?*” diye tekrar sordu.

Selim, “*Bak şimdi, insan iki zıttı bünyesinde barındırır diyor ya, bunu buzda görüyoruz. Buz suyun katı halidir, sudan meydana gelir ama su sıvı buz katıdır. İşte, iki zıt bir yerde... Buz kendisinde hem sıvı olan suyu yani aslını hem de buz olmasıyla katı halini, mevcut durumunda barındırır gibi*” cevabını verir. Talip, Selim’in buz örneğinden yola çıkıp yaptığı çıkarımı beğenmişti. “*Bana bunu örnekle anlatır mısın denilse belki de böyle anlatamazdım*” diye düşündü.

Bu esnada biten yemeklerin boş tabaklarını almaya gelen garson, masadan tabakları alıp, “*İçecek bir şeyler ister misiniz?*” diye sordu. Talip, “*Kahve alalım*” dedi. Garson giderken Selim tekrar kapıya bakıyordu. Talip Selim’e, “*O halde nefsini bilmek, buzun kendi katılığında suyu bilmesidir*” dedi Selim’e bir şeyler öğretiyor oluşunun ve anlayamadığı konularda anlayabileceği şekilde örnekler vererek yardımcı olmasının büyüklenmesiyle. Selim “*Evet, bende aynısını düşümdüm ama bunu insan üzerinden anlatmak lazım*” dedi. Bu sözü Talip’e “*Anlatabiliyorsan benim buz örneğimden değil, insan üzerinden anlat ya da sus*” olarak yansıdı. Kim nerede ise sözü oradan işitiyordu bir kez daha.

Talip'in başı önüne düştüğünde yine kendi gelgitleriyle mücadele başlamıştı. Selim'in başı ise kapıyı daha net görmek için havadaydı. Beklentilere göre vücudun hizmet edişi. Vücut idrakin dışında idrak sahibi değil ki akıldakinden farklı davransın. Sonra Selim Talip'e dönüp istemeden de olsa onu zor durumda bıraktığını gördü. Eline dosyayı alıp Talip'e *“Benim okuduğum iki bölümü tekrar okuyalım mı?”* diye sordu çünkü dosyada insan üzerinden anlatılıyordu ama göremiyordu, Talip'te görecektir gözün olduğunu da biliyordu. Talip *“Olur”* deyip dosyayı Selim'den aldı okumaya başladı.

İki bölümü de sesli bir şekilde okuduğunda Selim'in bu bölümler için yaptığı özetin doğruluğunu gördü. Belli ki Selim okuduktan sonra üzerinde düşünmüştü. Selim'e *“Babam anlatmış”* dedi. Tam bu esnada başuçlarında dikilen birisi *“Hayırlı akşamlar gençler”* dedi. Sesin geldiği yere bakıp gelenin Hüseyin abileri olduğunu görüp sevindiler. *“Eyvallah”* dedi Talip. Selim sevincini gizlemeden *“Hoş geldin Hüseyin abi, buyur gel otur”* dedi.

Hüseyin gösterilen yere oturduğunda Selim'in sormak istediği soruları vardı ve heyecanlanıyordu. Hüseyin *“Bana bahsettiğiniz, Ahmet efendinin yazdığı dosya bu mu?”* diye sordu. Talip *“Evet.”* Cevabını verdiğinde Hüseyin *“Bakabilir miyim?”* dedi. Talip dosyayı uzattığında Hüseyin dosyayı iki eliyle alıp önce öptü sonra başına koydu sonra destur efendim deyip sayfasını açtı. Hüseyin'in uyguladığı bu erkân Talip için bildiği ama uygulamadığı bir erkân olmasının yanında Selim için bilinmeyen ama hoşuna giden bir uygulamaydı. Selim, bu yapıları, elindekine verilen değer gösterim şekli ve sunulana duyulan saygının ifadesi olarak gördü ve bundan sonra dosyayı her eline aldığı gibi böyle yapmaya kararını verdi.

Hüseyin dosyanın başına ve sayfalarına kısaca göz gezdirdikten sonra, *“Gençler bunun kıymetini iyi bilin ve ona hak ettiği değeri verin. Fark etmelisiniz ki elinizde sıradan bir gazete veya dergi tutmuyorsunuz. Elinizde aslında kendinizi tutuyorsunuz”* dedi ve

Arayış

devam etti “*Var mı sormak istediğiniz bir şeyler?*” Talip’in Hüseyin’in “*Kendinizi tutuyorsunuz*” sözüyle niyetlendiği sessizlik orucunun yanında, Selim bu soruyu bekliyor olmasıyla hemen, “*Hüseyin abi. Okuduğumuz bölümde “İnsan iki zıttır” deniliyor ve nefsini bilendir insan*” diyor. Ben bunu buz ile görmeye çalıştım hatta sen gelmeden önce Talip’le bunu konuştuk buz örneği üzerinden ama insan üzerinden bunu anlatır mısın?” diye sorar. Hüseyin, “*Şimdi gençler! Buz buna güzel misal olmuş. Bu okuduklarınızın karanlığınızı aydınlatmaya başladığının göstergesi. Buz katıdır ama suyun katı halidir, varlığı sudan meydana gelir ve su sıvıdır ama ikisi de aynı anda buzda bulunur değil mi? İşte, insan da böyledir. İnsanın kesif olan bedensel yönü ve latif olan içsel yönü vardır. Buna enerji varlık da denir. Latif olan bu enerji hali, kesif olan katı bedenle bulunur ve işini işler. Mesela siz şimdi buraya gelmek istediniz, bu istek iradedir ve irade latiftir. İstek latif olandan geldi ama bu istek bedenle işini işledi. Mesela, görmek sıfattır, görmek latiftir, görmek enerjidir. Görme enerjisi sinirler vasıtasıyla beyne iletilir, beyin kendisine gelen enerjiyi dönüştürüp yorumlar biz de görmüş oluruz ama bunun için göz lazım ve göz katıdır. Şimdi, göz olmasa görme enerjisi bulunmaya devam eder ama göz olmadığı için göremeyiz. Bakın ikisi de zıt ama bir arada olursa işlevsel olabiliyorlar. İnsan da nefsi ve ruhu ile iki zıttır ve ikisi de bir arada uyumlu olunca kişi insandır. Anlatabiliyor muyum?”*

Diye cevap verir. Selim anlamaya başlıyordu. Her anlam beraberinde yeni sorular getiriyordu. Hüseyin’e dönüp “*Ahmet amca*” diye söze başladığında Hüseyin “*Ahmet amca değil! Önce doğrusunu zikredelim ki bize sırrını açsın. Ahmet Efendi demelisin*” der. Talip tutmaya başladığı sessizlik orucunu bozmadan sadece dinliyordur. Hüseyin’in anlattıkları ne kadar tanıdık ve ne kadar yakındır. İçinden “*Bizden birisi*” der. Selim, “*Ahmet Efendi, dosyada Peygamber efendimizin “Bana eşyanın hakikatini bildir” sorusuna Allah’ın “Eşyanın varlığı benim varlığım” cevabını verdiğini yazmış. Bunu nasıl anlamalıyız?*” diye sordu bu sefer. Hüseyin,

“Şimdi bakın. Eşya denileni anlamak lazım, o zaman ne denilmek istediğini görebiliriz. Eşya ile anlatılmak istenen senin nefisindir. Eşya beyanına nefis olarak baktığımızda Cenabı Resulullah Efendimiz şöyle niyaz ediyor, “Ya Rabbi! Bana nefsin hakikatini bildir.” Yüce Allah’ta Ona, “Nefsin kendisine ait varlığı yoktur. Nefsin varlığı benim varlığımdır” diyor. Nefsin varlığı nedir, neden kendisine ait varlığı yoktur, bunları yazmıştır sultan Ahmet efendi. Okuyup aramanız lazım.”

diye cevap verir, sonra devam eder.

“Bakın, Hayali mahlasını kullanan asıl ismi Mehmet olan bir gönül insanı ne demiş,

*Cihan ara cihan içindedir arayı bilmezler
O Mahiler ki derya içindedir deryayı bilmezler*

*Harabat ehline düzah azabın sorma ey zahit
Ki bunlar ibn-i vakt oldu gam-ı ferdayı bilmezler*

*Şafak gün kan içinde dağını seyreyler âşıklar
Güneşte zerre görmezler felekte ayı bilmezler*

*Hamide kadlerine rişte-i eşki takıp bunlar
Atarlar tir-i maksudu nedendir yayı bilmezler*

Hayali fakr şalına çekenler cism-i üryanı
Anınla fahrederler atlas ü dibayı bilmezler

*Şimdi ne diyor sultan!
Cihan ara cihan içindedir arayı bilmezler
O Mahiler ki derya içindedir deryayı bilmezler*

O balıklar ki, İnsan namzetinde, insanlığı ile bulunurken insanın ne olduğunu bilmezler. Denizin içinde denizin ne olduğundan habersiz balıklar gibi...

Arayış

*Harabat ehline düzah azabın sorma ey zahit
Ki bunlar ibn-i vakt oldu gam-ı ferdayı bilmezler*

Ey zahit! İnsanlığını kendisinde görülür kılmak için nefsanî yaşıntılarını terk edenlere kabir azabından bahsetme. Bunlar nefislerinin isteklerini yerine getirerek kendilerine eziyet etmeyi bırakmış kişilerdir. Sen onları kendin gibi zannedip dil dökme. Onlar hayvan mesafesinde olanların ve nefislerinin sesini işitmezler.

*Şafak gün kan içinde dağını seyreyler âşıklar
Güneşte zerre görmezler felekte ayı bilmezler*

Âşıklar nefislerini bilip, nefislerinden Rablerini bilenler. Onlar nefislerinden Rablerini seyredenlerdir. Onlar nefislerine gayrılık vermezler yani eşyanın hakikatini bilip eşyayla kayıtlamadan varlığın esasını eşyada görürler.

*Hamide kadlerine rişte-i eşki takıp bunlar
Atarlar tir-i maksudu nedendir yayı bilmezler*

Onlar, nefislerinden Rabbi bilerek hamd etmiş olanlardır. Onların içtiği dem vuslat şükründen doğan gözyaşındır. Onların maksudu mülkü sahibine teslim etmek olduğundan Allah'ta fenaya ulaşırlar. Bu sebeple varlıkları var olana erdiğinden insanlıkla ziyetlenirler yani insanlıklarını Hak etmiş olurlar.

Hayali fakr şalına çekenler cism-i üryanı
Anınla fahrederler atlas ü dibayı bilmezler

Hayali! Fakirlik olan nispetlerinden arınmayla, dünyalık olan nefsanîyetinden arınırsan, yokluğa ulaşırsın da yokluk halinde Hakk'a kendi zâhirlîğın olan nefsinde şahit olursun. Kendinde kendini bilemez, kendinde Rabbini bilirsin.

Ya, ne güzel söylemiş sultan.”

Dedikten sonra susup hem Talip'e hem de Selim'e bakıp, ikisinin de başı önde sessizce durduklarını gördü. Elinde tuttuğu dosyayı tekrar öpüp Talip'e uzattı. Talip uzanan dosyayı görünce başını kaldırıp dosyayı aldı, masaya hemen önüne koydu. Bu hal ile Hüseyin Talip'in henüz elindeki farkında olmadığını, ona hak ettiği değeri vermediğini gördü. Selim "Hüseyin abi, anlattıkların güzel ama ben istediğim gibi anlayamıyorum" dedi. Hüseyin Selim'e dönüp "Çok acelecisin de ondan" cevabını verdi ve devam etti anlatmaya. "Mesela, Sultan Ahmet Efendi bu dosyayı ne kadar zamanda yazmıştır? On gün, yirmi gün, bir ay ne dersiniz? Ben söyleyeyim, bu dosya tam bir ömür hizmetin sonucunda yazıldı. Tamam, kâğıda kalemle yazmak belki on gün sürdü ama içindekiler bir ömür yaşamayla yazıldı." dedi. Selim "Aramak lazım anlamak için" dediğinde, Hüseyin, "Yunus Emre Hz bakın ne diyor,

*Aşkın şarabını içeli kendimi bilmiyorum
Kaybettim ben beni arayıp bulmuyorum*

Aramak şartsız olmalı. İnsan gerçeği ararken kendilerine göre olan doğrulardan arındırmalı kendisini. Sana göre doğru olan doğruysa aradığın doğru ne o zaman, değil mi? Bir doğru arıyorsan sana göre doğru hükümsüz kalmalıdır. Bakın bir hikâye var bu konuda.

Adamın birisi Hızır as'ı aramaya çıkmış. Dağ dağ, ova ova dolaşıyormuş. Bir gün bir dağda karşısına kendi gibi bir adam çıkmış ve sormuş "Ey yolcu! Ne arıyorsun?"

Adam "Hızır'ı arıyorum" demiş. Aldığı cevap karşısında adam "Sen onu tanıyor musun, bulunca nereden anlayacaksın o olduğunu?" diye tekrar sormuş. Arayan adam, "Sahi ya ben bunu hiç düşünmedim. Bana bu fikri sen verdin sen bilirsin nasıl tanıyacağımı onu da söyle" der. Adam "Tamam" deyip yerden bir kemik parçası alıp "Bunu aynı benim gibi bir kulaç uzatıp tekrar eski haline getiriyorsa bil ki o Hızır'dır" der. Yerden aldığı kemiği bir metre uzatıp tekrar eski boyuna kısaltır adama

Arayış

verir. Adam, “Allah senden razı olsun” der, kemiği cebine koyup tekrar başlar aramaya. Bir zaman sonra karşısına başka birisi çıkar ve sorar, “Ey yolcu ne arıyorsun?” Adam “Hızır’ı arıyorum” der. Kişi “Arayışın benimle son buldu, ben Hızır’ım” dediğinde, adam “Yok öyle benim ölçüm var” diye karşılık verir ve cebinden kemiği çıkartıp kişiye, “Al bunu bir metre uzatıp kısalt inanayım senin Hızır olduğuna” der. Kişi kemiği alır iki metre uzatır tam bu esnada adam “Dur dur dur ne yapıyorsun ölçüyü bozacaksın!” diye kişiye kızar.

İşte ararken ölçüsüz olmak lazım...”

dedi Hüseyin. Sonra “Bir şeyler içelim mi?” diye sordu. Talip de Selim de bu soruyla fark ettiler hiçbir şey sipariş etmediklerini ve mahcup olmuş bir halde özür dileyip “Ne içersin?” diye sordular. Hüseyin çay isteyince Talip garsondan üç çay istedi. Hüseyin, “Gençler hangi bölüme geldiyse o bölümü okusanız da bu fakirde nasıplense sultanın gönlünden damıtıp sunduklarını” dedi. Talip tabi ki dedikten sonra dosyayı eline aldı, sıradaki bölümü açıp okumaya başladı. Şimdi yanlarında, kendisinde söylenenleri göreceğ göz oluşturulmuş birisi vardı. Talip ve Selim bunun farkında olarak endişeli değil keşfedici bir hal ile bulunuyorlardı ve dosya onları kendi iç dünyasına çekiyordu. Her yeri derya kokusu saracaktı sözler zâhire çıktıkça.

Demirin elinde midir mıknatısa çekilmemek?

*

**Nicedir nefsini bilmek, diyem sana işit cana
Ki mürşidde olurmuş ol, çalış var sen dahi ana.**

(Ey canım benim, ey kardeşim. Sana sözüm o ki nefsini bilmek ancak Mürşid-i Kamil ile mümkündür. Var ve tabi ol.)

Ey canım benim, ey güzel kardeşim. Güzelliğin, güzel olanın sana tecellisi ile mümkün olan, batinında taşıdığı değerden habersiz, kendine gafıl, kendisine kör dolaşanım. Tafsilatı olduğu hakikatten mahrum, kendini bedeniyle kayıtlayanım, kendini nefsinden ibaret sananım. Sen, sen değilsin. Sen, yaratan Rabbinin seninle yaratılmışlığa çıkışısn. Sen ki insan namzeti canlı mahlûk olan, sen ki bünyesinde Âdem toprağı taşıyan. Sen ki Rabbini bilecek donanım olan irade sahibisin ve bu irade, bilme yönünden dolayı tecellide seninle. Karanlığına ışık olacak nuru, kendine olan cehaletinle örtmüşsün emmarenle.

Elmas değer kaybetmez çöpe düşmekle lakin elmasın çöpte işi ne? Ey canım benim, ey batinında gömülü olan nurdan habersiz, nefsinde nefsini bilen ve nefsinde Rabbini bilmesi gerektiğine eren. Attığı her adımda kendi aslından uzaklaştığını fark eden, Rahman kokusu almış güzel. Kulak ver sözlerime, işit aradığın ne ve nerede söyleyeyim özüne. Diğer işittiğinden arın da dinle.

Bir gün, usta bir heykeltıraş kendisinin başyapıtını yapmaya karar verir ve eser onun son eseri olacaktır. Bu öyle bir heykel olacaktır ki her kayadan yontulamazdı, kayasıda faklı olmalıydı. Başlar bu kayayı aramaya.

Arayış

Uzun bir zaman sonra aradığı kayayı bulur ve atölyesine getirip üzerinde çalışmaya başlar. Zaman, emek, gayret, sabır, enerji, azim ve zanaatkârlık dolu hizmetin ardından eser tamamlanır ve usta eserin bittiğini haber verir. Büyük bir merakla eserin tamamlanıp sergilenmesini bekleyenler akın akın sergi salonuna gelirler. Usta, görecekleri eserin onun son çalışması olduğunu anlatan kısa bir konuşma yaptıktan sonra eserin üzerindeki örtüyü çekip yere bırakır. Eser o kadar pürüzsüz ve muazzam olmuştur ki, kırmızı örtü hiçbir tarafa takılmadan, havada uçar gibi süzülüp düşmüştür heykelin ayaklarının altına ve örtü görülmeye başlanan muazzamlığın karşısında yere kapanmıştır adeta. Üzerime basıp yürüyerek git istediğin yere der gibidir. Eseri görmeyi merakla bekleyen insanlar, görmeye başladıkları heykelin güzelliği karşısında solukları kesilir. Az önceki uğultunun yerini soluk alıp verişlerin bile duyulmadığı derin sessizlik alır ve hemen ardından herkes tebrik etmeye başlar.

“Muazzam, mükemmel, şimdi aramızdan yürüyerek gidecek sanki tebrikler.”

Usta gelen övgüleri dinler ve şöyle cevap verir.

“Bu heykel, bulduğum kayanın içinde vardı lakin gizliydi, ben sadece onu örten, gizleyen, perdeleyen fazlalıklarını aldım.”

Ey, bânında insan denilen Ahsen-ü Takvim üzerine yaratılmış ve bânındakini zâhir etmesi gerektiğini fark etmiş oğul! Sana fazlalıklarını alıp, zanlarını yontacak bir usta lazım. Sen de tıpkı o heykel gibisin. Dünyada bulunduğun süre içerisinde üzerin dünya ile kaplanmış, emmareye ait mahlûk sıfatlar ile kalın bir tabakayla sarılmışsın. Bu tabakayı yontacak ustasız olmaz. Nasıl ki o heykelin üzerindeki fazlalıklar, dünyada kendi bildiğine kendi halinde durmayla kopup, heykeli zâhir edemiyordu ise, sende ustaya teslim olmadan ama ölünün ölü yıkayıcısına teslim olduğu gibi teslim olmadan, aslını zâhir edemezsin. Ustanın, bânındaki zanaatkârlığı zâhir etmeye, senin bânındaki aslını zâhir etmeye, iki talebin cem olmaya, talebi var.

Usta ve sen birbirinizi tamamlayansınız, aynı cemalin tecellilerisiniz. Aşkın, maşuk ve âşık yüzleri ile kendisini zâhir edişi, muhabbet edişisiniz. Bir gün, Pîr hz'nin bir sohbetinde, Abdurrahim Fedâî Hz, sohbetteki manaların keşfi ile cezbeye gelip, tüm ihvanın bakışları arasında ağlayarak Hz Pîrin ellerine sarılıp,

“Bu fakir seni bulmasaydı hali nice olurdu, dinsiz, imansız, aşksız, irfansız bu âlemden göçüp giderdi.”

dediğinde, Hz Pîr'de gözyaşlarını tutamayıp, ağlayarak,

“Ya ben senin gibi bir âşık bulmasaydım halim nice olurdu.”

diyerek karşılık vermiştir. Görüyor musun ey oğul! Mürşid-i Kamil'ini bul ve ona tabi ol, Ahsen-ü Takvim'liğine ermek diliyorsan. Allah'ın, Kendime Halife yaratacağım diyerek işaret ettiği halifelik olan, Rabbi bilen, gören, işiten, zikreden olarak insan diye anılan olmak istiyorsan, Mürşid-i Kamil'ine tabi ol. Mürşide tabilik o dur ki, itirazsız teslim olunmalıdır. Bir ölü, yıkayıcısına nasıl hiç itiraz etmez, su sıcak, soğuk demez, nereye çevirse döner, işte mürit de mürşidine karşı böyle olmalıdır. Mürşidinin bildirdiğine karşı kendi bilgileri ile savunma yapan, bu bilgiler ile işine gelen gelmeyen diye ayıran, şikâyet ve itiraz eden kimse, fazlalıklarından kurtulup aslını ortaya çıkartamaz.

Bu teslimiyet, akıl boyutundan yani dünyadan, nefsanîyetimiz doğrultusunda edinilmiş bilgilerden arınmadan gerçekleşmeyeceği, gerçekleştiğinde de nefsi emmarenin varlığı hükümsüz kalacağı için, nefse zor gelir ve nefse tabi akıl sahibi olan penceresinden hiç de doğru değil, saçmalaktır. Bu sebeple sözümüz aşka tabi olup, Niyazi sultanın beyanında,

“Aşkın kime yar olur.”

buyurduğu gibi aşkı yar edinmeye karar vermiş olanlar içindir. Aksi duruma sahip, kendi akli ona yetenler için, Mürşid'de

Arayış

kendisi gibi nefsanîyet ile dolu, onunda nefsanî talepleri olan, o da dünyanın gelip geçici sahte güzelliğini talep eden bir insandır sonuçta zannıyla bulunan için neden bu derecede teslim olunmalı. Benim gibi bir insana tabi olmak doğru olabilir mi? Teslimiyetin dinde yeri var mıdır? Bu durum, akli olanın başka bir insanın aklına uyması değil midir? Allah, sünnet, Kur'an ve namaz ile camiler, hocalar yeter, Mürşid gereksizdir derler. Onların göremedikleri, algılayamadıkları hakikat farklıdır. Aslında, Rabbimizden gayri başka hiç kimsenin insanları kendisine tabi olmaya çağırma yetkisi ve görevi yoktur. Bu husus Kur'an'ı Kerimin, Araf suresi 172 ayetinde,

Hani Rabbin Âdemoğullarının sırtlarından zürriyetlerini izhar etmişti de nefislerini kendilerine tanık tutarak ben, Rabbiniz değil miyim demişti; onlar da evet, tanığz, Rabbimizsin demişlerdi. Bu da kıyamet günü bizim bundan haberimiz yoktu dememeniz içindir.

denilerek anlatılmaktadır. Ben sizin Rabbiniz değil miyim? Sorusu Rabbin kendisine tabi olmaya davetidir. Bizlerin evet demesi de davete icabet edişimizdir. Bildirdiğine uyulacak, kendisine teslim olunacak tek varlık, âlemlerin Rabbi olan Allah'tır. Hiç bir Mürşid, kendiliği ile insanları kendisine tabi olmaya davet etme yetkisine sahip değildir. Mürşit'ler Rabbe davetle vazifeli Rabbin iradesine tabi tecelligahlardır. Nisa Suresi 80 ayette,

Kim Resul'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Yüz çevirene gelince, seni onların başına bekçi göndermedik!

denilerek, bu hakikat beyan edilir. Ayette ifade edilen Resulün günümüzdeki tecellisi olan Mürşid-i Kamil'e tabi olmayan hiç kimse Allah'ın rızasına ulaşamaz. Onu hayatındaki herkesten daha çok sevmeyen, gerçekte ona tabi olmuş olamaz. O, Rabbin kendisini tanıtmaması olduğundan, bildirdiği ve muhabbet ettiği Rabbin kendisini muhabbet etmesidir. Bu sebeple, muhabbet edeni Hak bilersen, muhabbeti Hak'tan dinlersin.

Mürşid-i Kamil için “*Uyarıcıma uyun ki, benim muhabbetime, rızama ve cennetime ulaşın!*” diyen de bizzat Yüce Allah’tır. Rabbi bilmek, muhatabı olmak, sevmek, işitmek, görmek ve Rabbe teslimiyet ancak Mürşid-i Kamil ile mümkündür. Bu açıdan bakıldığında, günümüzdeki bir insanın Allah yoluna davet eden bir Mürşide göstereceği samimiyet ve teslimiyet, Allah sevgisinin ispatından başka bir şey değildir. Bu teslimiyet görünürde Mürşid-i Kamil’e ama hakikate Allah’a bağlanmaktır. Dünyevi yaşantısı ve mana yaşantısıyla Mürşidine teslim olan kimse, nefs-i emmaresinin köleliğinden kurtulur, hür olur, kalbi aşk ile hayat bulur, itiraz eden ise, iradesini nefsinin eline vermiş olur. Bundan sonra o kimse kendisini hür irade ve hürriyet sahibi görse de, aslında bütün yaptıkları nefsinde secde etmektir. Nefsine köle, eşyaya hizmetkâr, akıl sahiplerinin övgülerine bağımlı bir halde hayat sürmek zavallılıktır ve böyle bir yaşam, kendimize zulmetmektir.

Kâmil mürşidin vazifesi, güzel ahlâkın, Muhammedî irfaniyetin ispatıdır. Onun tek gayesi, talibi Rabbine kavuşturmaktır. Talibi, hakikatte tevhit olan, yaratılış aslı olan kendisinden Rabbine arif olanlardan eylemektir. Mürşid, Hak dostudur. Vazifesi, taliplere Hak dostluğunu öğretmektir. O aynı zamanda Peygamber efendimizin vekili ve vârisidir. Bu sıfatıyla vazifesi, kalpleri Allah’a bağlamak, gönülleri kötü ahlâktan arındırmak, insanı Allah’ın edebiyatıyla edeplendirmek, nefsin, eşyanın ve dünyanın esaretinden kurtarıp gerçek kulluğa kavuşturmaktır. Hangi iş insanın Rabbine yönelmesinden daha önemli olabilir? Mürşide karşı sorumluluğumuz, Nisa suresi 59 ayette,

Ey inananlar! Allah'a uyun, elçisine uyun; sizden görev başında olanlara da. Her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah'a ve elçisine havale ediniz. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız... Bu, sizin için daha iyi ve en güzel çözüm yoludur.

denilerek anlatılmaktadır. Ayrıca, Peygamber efendimiz,

Arayış

“Başınızdaki kimse gözü kör, ayağı topal, rengi siyah bir köle de olsa, sizi Allah’ın Kitabı’na göre sevk ve idare ettiği sürece onun sözünü dinleyip emirlerine itaat edin.”

“Bana itaat eden Allah’a itaat etmiş olur. Bana isyan eden de Allah’a isyan etmiş olur. Benim vekilime itaat eden bana itaat etmiş olur. Ona isyan eden de bana isyan etmiş olur.”

diyerek bizleri uyarmaktadır. Peygamber vârisi, mürşide tabi olmak aslında Allah ve Resul’üne tabi olmaktır. Nefs-i emaresine tabi olanın aslı zâhir olamaz. Mürşid-i Kamil evvela kendisi Hakk’a ulaşmış kimsedir ve taliplerini irşat için yetkilidir. Çünkü kendisi Mürşid-i Kamil hizmetiyle ziynetlenmiş, edep, erkân ve maneviyat ile süslenmiş, irfanîyete ermiş, Hak yolunda imamlık vasfını elde etmiştir. Allah onu kendi davetine davetçi ve şahit yapmıştır. Hakikatte Mürşid, Rabbini bilmek isteyenleri, ciddi olarak ilgilendirmektedir. Anlaşılmalıdır ki, Mürşid kendisine değil, Hakk’a davet etmektedir.

Şimdi, nasıl ki zannettiği gibi temiz olmadığını fark edip, hamama gidip temizlenmesi gerektiği kanaatini veren kişi, *“Ben kirliyim, bu kirli halimle hamama gidilmez”* demiyor, olduğu hali ile hamama gidip kirli elbiselerini çıkartıp, sonra sıcak suyla yıkıyor, keseleniyor ve tüm kirinden arınıp, tekrar kirli elbiselerini değil temiz elbise giyiyorsa, bizler de nefsimizden Rabbimizi bilmek olan, nefsimizden Rabbimizi tecellide görmek imanını kendimizde oluşturup iman sahibi olmak istiyor isek Mürşid-i Kamil’e tabi olma kanaatini getirip, boyun büküp, tabi olma isteğimizi dile getireceğiz. Sonra kirli elbise olan bizi kirleten, nefsanîyetle oluşmuş anlayışımızdan soyunacağız. Meydanın erkânına uygun yaşamaya başlayıp kirden arınacağız ve devamında hamamdan dışarıya yani şehadet âlemine Rabbini bilen kul olarak çıkacağız. Bu iman, Allah dostu olma imanıdır. Halilullah’lıktır. Bu sebeple Abdurrahim Fedâî Hz *“Ki Mürşitte olurmuş ol, çalış var sen dahi ana”* demektedir.

Hu

Hüseyin Talip'in okuması bittiğinde büyük bir hoşnutlukla "Hu" dedi. Selim bir erkân daha görmüştü. Kendileri hiç Hu'ya Hu diyerek cevap vermemişlerdi. "Demek ki böyle yapmak lazım" dedi kendine. Talip, dikkatle Hüseyin'e bakıyordu. Bakışlarından bir şeyler söylemesini beklediğini ve söyleyeceklerine önem verdiğini görüyordu Hüseyin. Sözlerine, "Gençler" diyerek başladı ve devam etti.

"Az önce de söyledim, elinizde ak kâğıda yazılı bir dosya değil kendi hakikatinizi tutuyorsunuz. Bu kadar öz, bu kadar sade şekilde bu kadar anlaşılır olurdu ancak hakikat ki haşa biz bunun kararını verecek yerde değiliz. Sultanın affına sığınıp size bir açıklama yapmak adına söylenmiş sözdür o kadar. Diyecek bir sözüm de yok aslında. Sultan çok net ifade etmiş. Ayrı bir açıklamaya gerek bırakmamış."

Sonra, önce Selim'in gözlerine baktı söyleyeceğim şey çok önemli ve senin için, der gibi sonra Talip'e dönüp "Sultan Ahmet Efendi'nin halifesi kim?" diye sordu. Talip, "Kenan abi" deyince kaşlarını biraz çatıp büyük bir ciddiyetle abilik hoşgörüsü değil de öğretici ve sert ses tonuyla "Kenan Efendi!" dedi. Talip uyarıyı görüp işitecek donanımına sahip olduğundan uyarıyı almıştı bu sebeple "Kenan Efendi" dedi.

Hüseyin "Pekâlâ söz burada nihayetine ermiştir. Anlayan anladı anlamayana söz kâfi değil" dedi ve devam etti. "Gençler, ben sizin gibi genç değilim gitmem lazım, gönül isterdi daha çok sohbet edelim lakin beden ruha uyum sağlayamıyor.

Arayış

Siz okumaya ve aramaya devam edin lakin asla ve asla Mürşid lazım değil demeyin. Mürşid lazım değil diyenler Allah'ın ilmine talip olanlardır. Allah'a talip olanlar Allah'ı Mürşid ile bulurlar.” dedi ve yerinden kalktı. Giderken, geriye dönüp *“Kenan Efendiye aşk u niyazlarımı iletin. Nuri efendinin aşığı Hüseyin dersiniz”* dedi ve kapıdan çıkıp gitti. Selim Hüseyin abisinin ne demek istediğini anlamıştı, özellikle geri dönüp *“Kenan Efendiye selamımı söyleyin”* dediğinde.

Talip, Selim'e dönüp *“Hadi biz de gidelim vakit geç oldu”* dedi. Birlikte kalkıp hesabı ödeyip Talip'in arabasına binerek eve doğru yol almaya başladılar. Talip aracıyla ilerken Selim'e *“Yarın akşam Bursa'ya gidelim mi?”* diye sordu. Selim *“Tabi ki, hem ben de bayadır gitmiyorum eve”* diye cevap verdi.

Selim Bursa'ya gidişinde Kenan Efendiyle tanışmak niyetindeydi. Evet, Hüseyin abisi ona ışık oluyordu lakin kendisine güneş lazımdı. Bu sebeple Hüseyin abisi Kenan Efendiye işaret etmişti ya da o öyle hissetmişti. Bilemiyordu, sadece içinden gelen istekler buydu ve zaman gösterecekti.

Vahdet deryasının hiçlik kokusu sarıyordu düşüncelerini her ikisinin de. Kim ne tarafı seçecekti. Deryanın kıyısına kadar gelip kokusunu alıp kalmak mı, yoksa soyunup içine dalmak mı talep ettikleri...

Talip Selim'i evine bıraktıktan sonra dün gece gittiği mekânın önünden geçerken İnci'yi düşünmeye başladı, ne kadar güzeldi ve kendisiyle ilgilenmişti. Bu düşünceler eşliğinde evine vardığında yarın Bursa'ya gidecek olmasının, gerçeklerle yüzleşmek olduğunu bilerek kararsızlığını netleştirmek istiyordu. Yine kendisiyle kalmıştı...

Sabah olduğunda, Bursa'da Ali ocağı açtıktan sonra yanında çalışan iki arkadaşa ben gidiyorum arkadaşlar siz bensiz bir iki saat idare ediverin dedikten sonra Kenan Efendinin evine doğru yola çıkar. Bu esnada Mahmut da Kenan efendiye doğru yola çıkmıştır.

Önce Ali gelmişti. Ana giriş kapısının zilini çalan Ali, kapının açılmasıyla önce dergâh haline gelmesi için tadilat yapılan daire kapısına yöneldiğinde, üst katın kapısından Kenan Efendinin eşi Canan seslenip *“Ali bu kata gel imanım, buradayız”* dedi. Ali *“Eyvallah”* dedikten sonra merdivenlerden yukarı çıktı *“Hu, imanım, nasılsın?”* diye sorduğunda *“İlla Hu, hizmet etme gayretindeyiz. Hoş geldin buyur geç içeri Efendi içerde mutfakta.”* cevabını aldıktan sonra içeri geçip mutfağa yöneldi. Kapısından geçtiğinde Kenan Efendinin mutfak balkonunda oturduğunu görüp yanına gidip, *“Hu, efendim”* dedikten sonra elini öptü. Kenan Efendi de *“İlla Hu, oğlum. Buyur gel otur”* diyerek masanın diğer ucundaki sandalyeyi gösterdi. Ali gösterilen yere oturup konuşmaya başladı.

- Nasılsın Efendim?
- Eyvallah oğlum, sen nasılsın?
- Eyvallah efendim. Dergâhın tadilatı bitti mi Efendim?
- Dün bitti oğlum, bu gün bacılar gelip temizlik yapacaklar. Biz de içine lazım olanları alalım diyorum.
- Eyvallah efendim. Destur varsa yanınızda olmak isterim.
- Olur, oğlum. Mahmut da gelecek birazdan beraber gideriz. Ne yaptınız akşam?
- Akşam, Serdar'lara gittik.

Arayış

- Kimler vardı?
- Biz vardık, canlar vardı.
- Güzel olmuş. Neydi muhabbetiniz?

Tam bu esnada balkonun kapısından Fatma anne girdi. Kenan Efendi ve Ali ayağa kalktılar. Kenan Efendi “*Anne hoş geldin*” dedikten sonra eğilip elini öptü. Ali’de hemen ardından “*Hoş geldin anne*” deyip o da elini öptü. Kenan Efendi “*Nasılsın anne, iyi misin?*” diye hatırını sordu. Fatma anne “*Eyvallah oğlum siz nasılsınız?*” dediğinde, Kenan Efendi “*Eyvallah anam, iyiyiz*” cevabını verdi. Fatma anne, “*Siz oturun ben içeri geçeceğim kızım*la” deyip balkondan içeri odaya giderken onlar da tekrar oturdular. Ali,

- Efendim muhabbet, Allah’ı bırakıp da birbirinizi Rab edinmeyin üzerineydi. Hani siz de geçen gün, Allah yedek ilah değil ilahın kendisidir demiştiniz ya, onun üzerineydi.
- Evet, Ali İmran suresinde geçer altmış dördüncü ayet. Der ki “*Ey Kitap Ehli! Sizinle bizim aramızda aynı olan Tevhit sözüne geliniz. Allah’tan başkasına kul olmayalım ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve bir kısmımız, Allah’tan başka Rab’ler edinmesinler.*” Şimdi, bu ayet ve bu ayetten doğan, Allah yedek ilah değil ilahın kendisidir sözüne bakıp ne gördünüz? İşte mesele budur. Görebilmek. Çünkü sözler, bir gerçeği işaret eden parmak mesafesindedir. Gönüller sultanı Efendi Baba, “*Parmakta kalmayın, işaret ettiği yere bakın*” derdi.
- Eyvallah efendim.

Kapıya Mahmut’un geldiğini gören Kenan Efendi, “*Gel oğlum hoş geldin*” dedi. Mahmut önce Kenan Efendinin elini öptü sonra Ali ile sarıldılar ve Ali’nin yanındaki sandalyeye oturdu. Kenan Efendinin eşi Canan, elinde tepsıyla çay getirmişti. Mahmut kalkıp Canan’dan tepsiyi alıp Kenan Efendinin çayını önüne koydu. Sonra Ali’ninkini verip kendi çayını da masaya koyup tepsiyi geri verdi. Kenan Efendi Mahmut’a,

- Nasıl geçti İstanbul yolculuğun?
- Himmetinizle iyi efendim.
- Ne yaptınız Talip’le?
- İyiydi. Telefon açtım, bana bir yer tarif etti, orada buluştuk. Sonra dönünceye kadar ilgilendi sağ olsun.
- İyi olmuş. Muhabbet ettiniz mi?
- Düşün salonunda ettik biraz. Yanında Selim’de vardı.
- Selim! Arayışı var o çocuğun.
- Eyvallah. Biz de meraklı gördük sorusundan. Muhabbetse, sen yerindeysen her şey güzel, değilsen her şey çirkindir ve bu senin çirkin görüşündür, Hakk’a varan Hak’lıdır. Sünnet nedir ve ulaşman gereken yer, uzaklaştığın yerdir. Bir de Kur’an’ı Kerim’i kutsal yapan içinde Allah kelamı oluşudur konularıyla özetle.
- Güzel olmuş. Talip ne dedi?
- Talip genelde suskundu sadece dinledi ama Selim sorular sordu?
- Ne sordu?
- Aslında direkt olarak sormadı da “Aradığım benim dışımda değil tam kendimde” dediğinde biz kendimde mi? olarak aldık üstümüze.
- Demek ki okuyorlar dosyayı.
- Eyvallah efendim.

Sonra Kenan Efendi Ali’ye dönüp,

“Allah’tan başka Rab edinmek, varlığı nefsinle tevhit edip kendini nefisten ibaret zannetmektir. Nefsinden nefisini görmek, bilmek sonucu nefisini zikretmek, muhabbet etmek, sevmek ama bu arada Allah’ı yedi kat gökyüzünde zannetmektir. Yedi kat gökyüzünde bir Allah kaydı da nefisten gelen telkindir. Allah yaşamın içinde sana seninle tecellide olmasa sen olamazsın. Bakara suresi 186 ayetinde Cenabı Allah,

“Kullarım, beni senden sorarlarsa, gerçekten ben yakınım.”

Arayış

demektedir. İçinde Allah'ın olmadığı bir yaşam var olamaz. Kendinde Rabbinin adıyla Rabbin mi okuyorsun, nefsinin adıyla Nefsini mi? Ayetle bahsi geçen söz yani "Sizinle bizim aramızdaki aynı olan tevhit sözü" Lailaheillallah'tır."

Sohbet esnasında dergâhın temizliği için gelen bacılar mutfağın içinde yere oturmaya başladılar. Kenan Efendi onlara dönüp, "Hoş geldiniz" dedi. Sırasıyla bacılar Efendinin elini öpmeye başladılar. El öpme erkânı bittiğinde Kenan Efendi Mahmut ve Ali'ye dönüp, "Hadi gidelim biz" dedi. Birlikte kalkıp salona geçtiler. Kenan Efendi Fatma anneye "Anam destur varsa biz gidip alınacakları halledelim" dedi. Fatma anne "Eyvallah oğlum" diye karşılık verdi. Oradan alt kata dergâha indiler.

Dergâhın kapısından içeri girdiklerinde, iki odanın birleşmiş, yerlerin tahta yapılmış, duvarların içerden mantolama yapıлып boyanmış, mutfağın içinden bahçeye çıkış kapısının yapılmış, bahçenin içinde küçük bir oda yapıлып sandık şeklinde oturma yerleri ile üzerinin kapatılmış olduğunu gördüler.

Kenan Efendi, "Yerleri tahta olarak değiştirdik bu sebeple halıya gerek yok ama üzerine oturmak için en az beş santim kalınlığında sünger lazım, ben akşam ölçüleri aldım önce tüm zemine sonra kenarlara göre alınıp üzeri silinebilir kumaşla kaplatılacak sonra mutfak malzemeleri alınacak dedi" dedi. Ali, "Efendim biz mutfak malzemelerinin siparişini verdik kendi toptancımıza hazır şu an" dedi. Mahmut, "Efendim, ben süngerciyile konuştum bizi bekliyor, kumaş işini de Erdal can görüşmüş süngerciden çıkınca arayacağız orada buluşacağız" dedi. Arkalarından onlarla birlikte gelen Kenan Efendinin eşi Canan'da "Siz süngerleri ve kumaşları getirin biz burada dikeceğiz bacılar hep birlikte" dedi. Kenan Efendi "Eh, pekâlâ gidelim o zaman" dediğinde hep birlikte evden çıktıklarında Canan arkalarından kapıyı kapatıp dergâha geri döndü. Mahmut eve geldiğinde tüm bacılar el birliğiyle temizlik işlerini bitirmişlerdi.

Arabadaki alınan malzemeler el birliğiyle dergâha taşındı. Malzeme taşıma işi bittiğinde Mahmut tekrar evden çıkıp Kenan efendiyi bıraktığı ocağa doğru yola çıktı. Mahmut ocağa geldiğinde, Kenan Efendi yanına oturan canlara muhabbet ediyordu. Oturdukları sehpanın yanında bulunan taburelerden bir tane alıp o da sohbet dinlemeye başladı. Kenan Efendi, *“Tevhit, Allah’ın senden Kendisini Zikretmesidir”* dedi ve sözlerine devam etti,

“Bu zikir sadece Allah sözünü tekrar etmekle sınırlı değildir. Bizim Allah esmasını dile tekrar ettirmemiz, nefsimizi ben diyerek var kılmaya son vermek içindir. Bu sebeple zikir dilde başlar, kalbe inmelidir. Zikir kalbe inince kalp ile Allah demeye başlarız. Zikir dilden kalbe inmediyse, kalp ile Allah demek gerçekleşmez. Adamın dilinde bile Allah zikri yok ama kendisini biraz bilgi sahibi oldu diye Allah görmeye başlıyor, haşa!

Zikir kalbe inip kalp ile Allah demek daim zikre ulaşmaktır. Bu, kalbin her çarpışında Allah demesi olarak değildir. Kalp idraktır ve idrakin Allah demesi, idrakin külli iradede bâtın oluşuyla külli iradeye tabi oluşudur. Kalbi Allah diyen dervîştir ve dervîş nispetinden arınıp, varlığını Allah’ta fena kılmak sonucu varlığını Allah’la tevhit edendir.

Ne yaptık? Allah’ın kendisini zikredişi olan varlığımızda Allah’ı zikrederek Allah’a varmış olduk. Nasıl mı? İşte burada zikrin mahiyeti devreye giriyor. Zikir sadece Allah esmasını dille söylemek değildir demiştik. Zikir, varlığın kendisidir ve bu varlık esası olmadan var olamaz. Esası ise fiil, sıfat ve vücuttur. Bizler, ben demek yerine Allah demeye başlayarak yaptığımız işlerde nefsimize değil Allah’a şahit olunca, sıfatlarımızda Allah’a şahit olunca, vücudumuzda Allah’a şahit olunca Allah’ın zikriyle zikrin tecellisi olana varırız. Allah’a kendi zâhirliğimizde şahit oluruz.

İşte o zaman “Ne ben varım, ne bu âlem ancak var olan Allah’tır” tevhidinde ereriz.

Arayış

Zaten varlığımız dediğimiz Allah'ın fiiliyle, sıfatıyla ve vücutuyla tecellisidir. Bu tecelliler zikirdir, Allah'ın bizimle kendisini zikretmesidir. Bakın, sabah evde ne dedik, ayette bahsi geçen söz yani “Sizinle bizim aramızdaki aynı olan tevhit sözü” Lailaheillallah'tır.

Şimdi bu anlatımla Lailaheillallah sözüne bir daha bakınız. Senden, benden ve dahi bütünden zikreden Allah'tır beyanı ile Lailaheillallah aynı beyandır. Her ikisinde de Allah'tan başka ilah yoktur diyoruz. İlah, zikreden, zikretmesiyle var eden, var etmesiyle zâhir olan demektir.

Şimdi, hem Lailaheillallah derler hem kendilerinde ben diyerek nefislerini zikrederler. Benden geçmek Allah'ın zikrine ermektir. Kendileri, övülsün, yüceltilsin, meth edilsin, varlıkları tanınsın, ilahlıklarına secde edilsin isterler. Bu sebeple ayet “Sizinle bizim aramızda aynı olan tevhit sözü” diyor. Söz aynı mı? Evet, aynı.

Onlar da Lailaheillallah diyor, bizler de ama bizim kelimemizin şahadeti var onların yok. Bu sebeple bizler Allah'ı bırakıp nefsimizi Rab edinmeyiz. Seyri suluk dediğimiz tamda budur. Esfelden alaya yücelmek. Esfel, nefsimizi ben diyerek zikredip ilah görmek, ala ise Allah diyerek ilah olan Rabbi nefsimizden görmek.”

dedi. Sonra Ali'ye dönüp “Oğlum bize çay verir misin?” dedikten sonra Mahmut'a dönüp “Tamam mı oğlum bıraktın mı malzemeleri?” diye sordu. Mahmut “Eyvallah efendim” diye cevap verdi. Çaylar geldikten sonra diğer canlardan birisi “Efendim, yardım edilecek bir şey var mı?” diye sorduğunda Kenan Efendi “Yok oğlum, yapıldı yapılması gerekenler Hak hizmetinizden razı olsun.” diye cevap verdi ve devam etti,

“Biz olmak, birlik olmak, el ele olmak Hak'ta olmaktır. Birliğin olduğu yerde Hak olduğundan huzur vardır. Bakın, cümle inananlar bir kibleye secde ettiğinde cümlesi bir oluyorlar.

Asla ve asla kenara bırakılmayacak bir gerçek vardır ki o da, imama tabi olanın kendi kıyâmı, rükûsu, secdesi olmaz. Kıyâm da, rükû da, secde de imamındır. İşte Allah'ın senden kendisini zikretmesi yani hal ile Lailaheillallah demek budur. ”

Sonra ortama sessizlik hâkim oldu. Tüm canlar söylenenleri kendi pencerelerinden görmeye çalışıyorlardı çünkü efendi daha önceki bir sohbetinde *“Anlatılan ne olursa olsun, kendi pencerenizden bakmadıkça göremezsiniz”* demişti. *“Efendim, nedir kendi penceremiz”* diye sorulduğunda, efendi *“Sizin Melamet seyri suluğunda bulunduğunuz yerdir, Efal saliki tevhidi Efal'den bakacak, Sıfat saliki tevhidi Sıfat'tan, Zat saliki tevhidi Zat'tan ”* cevabını vermişti.

Sessizlik esnasında çaylar içildiğinde Kenan Efendi Mahmut'a dönüp *“Yaşam tek başına taşınamayacak kadar ağırdır”* dedi. Mahmut'ta *“Ağır efendim”* diye karşılık verdi ve devam etti. *“Biz bir vücudun uzuvları gibi olmadıkça bir bütünlük olamayız efendim.”* Kenan Efendi *“Doğru”* dedi. Taburelerinde oturan canlara bakıp,

“Bakın vücudunuza, ne görüyorsunuz? Ayak var, bacak var, bel, karın, kol, el, göz, kulak, dil var. Hepsi bir bütün içinde uyum halinde bulunuyor. İşte bu bütünlük ve uyum cümlesinin Baş'a tabi oluşundan gelir. Baş yoksa bunlar kendi bildiğine hareket ederse orada sağlıktan hatta yaşamdan söz edemeyiz. Baş, yürüyüp gitmek ister, sağ ve sol ayaklar başın istediği yöne doğru hareket ederler biz de yürüyüp gitmiş oluruz. Şimdi, ayaklar başa tabi olmasa, sağ ayak sağa, sol ayak sola gitmeye kalksa o yürüyüp gitmek olur mu? Tabi ki olmaz, zulüm olur. Sağ kulak başka sol kulak başka duysa aynı şey geçerli, sağ göz başka, sol göz başka görse görme olamaz. Birlikte başa tabi olmak lazımdır. Bir de, kendinizdeki bütünlükte tecellide olan bizizdir yani benim vücudumun her bir uzvu benim tecellimdir, görülür halimdir. Ayağımdan ben görülürüm de, kolumdan ben görülmem dersek bu hata olur. Ayağımdan da, kolumdan da, kulağımdan da görülen benimdir.

Arayış

O uzuvlarla yaptığım her iş benim işimdir ve görülmemdir. Sağ elden tutan benim ama sol eden atan ben değilim diyemeyiz. İşte, benim tüm uzuvlarımdan işimi işleyip görülüyor oluşum benim kendimi tutan elimden zikrediyor oluşumdur. Giden ayağımdan, gören gözümden, işiten kulağımdan ve zikreden dilimden kendimi zikrediyor oluşum yani bu vücutta benden başka işleyen, sıfatlanan ve vücutlanan yani ilah olan yoktur. Derim ki, Lailaheillaene.”

Sonra dervişana bakıp “ Çocuklar yetsin bu kadar şimdilik, bizim gitmemiz lazım. Gidip bakalım dergâhta işler ne âlemde.” deyip oturduğu yerden kalktı. Beraberinde Mahmut’ta kalktı birlikte eve geldiler. Mekânlar farklı olsa da dem birdi, kırklar demiydi demleri, muhabbet, muhabbet eden ve edilen hepsi birdi. Bir tencerede birkaç farklı malzemeye pişiyordu yemek ama ortaya tek bir aş çıkıyordu. Ocakta muhabbet edildiği sırada dergâhta da muhabbet vardı. Fatma anne, kendisine sorulan “Lailaheillallah nedir?” sorusuna cevap olarak,

“Bacılar, Lailaheillallah terki dünya olmaktır. Terki dünya olmaks, elimizi ayağımızı her şeyden çekip, beşeri sorumluluklarımızı terk edip, dağda tek başımıza yaşamak değildir. Dünya kalbinde Allah gökyüzündeys, nerde olursan ol dünyaylasındır. Terki dünya olmak dünyanın dışımızda, Allah’ın kalbimizde olmasıdır. Kalbinde Allah olan, nereye baks Onu görendir, ne işitse Onu işitendir, ne söylese Onu zikredendir çünkü insanın bildiği ne olursa olsun gördüğü kalbindekidir.

Terki dünya olmak, yaşamın içinden kopmak değil, yaşamın içinde sorumluluklarımızı yerine getirirken Allah ile olmaktır. Varlık Allah’ın varlığıdır. Bu sebeple Lailaheillallah demekte Mevla yani benden başka varlık yok. Varlığım dediğin egoya tövbe etmektir Lailaheillallah, varlığı yok etmek değil. Varlık yaratanın varlık giymesi olduğundan Rabbe verdiği söze geri dönmektir. Varlığım senin varlığın demektir. Bakın, bu konuda bir hikâye vardır anlatayım size.

İki kardeş bir efendiye biat ederler. Efendi, “Çocuklar terki dünya olmak lazım dervişlik için” dediğinde, kardeşlerden birisi dağa çıkıp bir mağarada yaşamaya, zaruri ihtiyaçlar dışında sürekli ibadet ve zikirle meşgul olmaya başlar. Uzun bir zaman sonra dağdaki kardeş şehre inip kardeşini ziyaret etmek ister. “Ee, eli boş gidilmez” deyip, dağ keçisinin sütünü mendiline saçar ama süt mendilden süzülmez. Mendil kap olmuş sütü tutmaktadır.

Şehre inip kardeşinin ayakkabı tamircisi dükkânına gelir, kardeşine sarılıp elindekini gösterir. Kardeşi bakar ki süt mendilden süzülüyor, “Güzel, şuraya as orada dursun” der kardeşine. Sonra muhabbet etmeye başlarlar. Bu sırada dükkâna bir kadın girer. Tamirci kardeşe “Usta benim ayakkabı tamir olur mu hele bir bak” dedikten sonra, eteğini azıcık yukarı doğru sıyırdığında, sıyırıldığı kadar bacağı görülür. Dağdan gelen kardeş bunu görünce sağdığı süt mendilden sızmaya başlar. Kardeşi sütün sızdığını görür. Kadını gönderince hemen yan tarafında duran mangaldan bir avuç ateş alıp kardeşine uzatarak “Kardeş senin terki dünyalık uzak kaldığını görünceye kadarmış. Terki dünya olmak sahiplendiğini terk etmek değil, sahiplenmeyi terk etmektir. Al bu ateşi de kalbindekileri yaksın” demiş.

Ya, görüyor musunuz? İbrahim Ethem Hz’de buna benzer bir hadise yaşamış.

Sarayını, derviş olmak uğruna terk ettiğinde yerine delikanlı oğlu Belh şehrinin kralı olmuş. Uzun yıllar sonra bir beldede iken ulaklardan bir haber duymuş. Ulaklar avazı çıktığı kadar “Belh şehrinin kralının oğlu oldu” diye bağıyorlarmış. İbrahim Ethem Hz torunu olduğunu öğrenince gidip uzaktan bir göreyim ister ve Belh şehrine doğru yola çıkar lakin o dönemlerde şehirler kale içi. Akşam güneş bātınca kapılar kapanıyor, başında nöbetçi duruyor, güneş doğana kadar kapı açılıp kimse şehre alınmıyor. Şehre gireceksen güneş batmadan girmen gerekir.

Arayış

İbrahim Ethem Hz şehre gelene kadar güneş batmış, kapılar kapanmış olduğundan nöbetçiler içeri almazlar. “Yapmayın, etmeyin, uzak yoldan geldim yetişemedim” dese de nafile, kapıyı açıp almazlar içeri. O da bu hadiseye kızıp “Ben bir zamanlar bu şehrin kralıydım” der. Sözü biter bitmez bir ses “Sen hala orada mısın?” der. Yaptığı hatayı anlayıp sessizce uzaklaşır ve tövbe eder.

İşte bacılar, Lailaheillallah nefsin terki ve egonun bitişi olarak anlatılan terki dünyadır.”

Fatma annenin anlattıklarından sonra bacılar hadi meşk yapalım dediler. Bir yandan işlerini yapıp bir yandan da ilahiler söylemeye başladılar. Bacılardan bazıları,

*“Aşk doldu kabıma kulaklarımdan
Sınırsız ummana mekânım şimdi.
Ruhumda içinde nefsimde öyle
Cem oldu ikilik tevhitte şimdi.*

*Şirk değil varlığım imana erdim
Benim ben deyişim nispetsiz şimdi.
Şehadetindeyim kendi varımda
Lailahe ille Allah'tır şimdi.*

*Her nereye baksam Hakk'ın cemali
Hayretim artıyor seyrinde şimdi.
Halil'lik baş tacım acziyetimde
Hakk'ın ispatında Fakirim şimdi.”*

sözlerinden oluşan ilahi söylerken, bazıları da söylenen makama uygun cehri olarak Allah esmasıyla zikir yapıyorlardı. Kenan Efendi, dergâhın kapısına geldiğinde söylenen ilahiye bölmek adına kapıda bitmesine bekledi. İlahi bitince kapıdan, “Hu” dediğinde tüm bacılar hep bir ağızdan “Hu” dediler. İçeri girince tüm bacılar aynı anda ayağa kalktı.

Kenan Efendi “*Kolay gelsin canlar*” dedikten sonra “*Eyvallah efendim sizinle kolay*” cevabını işitti. Dergâhı dolaştığında gelen mutfak malzemelerini yerleştirip, minderleri dikmeye başladıklarını gördü. “*Elinize sağlık güzel olmuş*” dedi. O akşam yapılacak işler bitip hep birlikte yemekler yenildikten sonra Kenan Efendi “*Yarın akşam dergâhta toplanacağız canlar. Yarın görüşürüz. Hak hizmetinizden razı olsun*” deyip, tüm canlara destur verdi. Canlar sırasıyla Efendinin elini öptükten sonra evlerine gittiler.

İstanbul’da ise Talip’le Selim paydos saatinin ardından Bursa’ya gelmek için yola çıkmışlardı. Yolda Selim Talip’e “*Bursa’da bahsettiğin ocağa gider miyiz?*” diye sordu. Talip “*Gideriz*” cevabını verince Selim’in içinde sevinç, yüzünde tebessüm oluştu. Yüz iç âlemdekini gösteren aynaydı. Selim, Hüseyin abisinin kendisine işaret ettiği Kenan Efendiyle tanıştığında ne diyeceğini, Talip, Kenan Efendinin, çekip gittiği için kendisine ne diyeceğini düşünüyordu. Bu düşünceler arasında feribota kadar geldiler. Arabalarıyla feribota bindiklerinde üst kata çıkıp kendilerine çay aldılar. Dış güverte oturma yerlerine oturduklarında Talip Selime, “*Sen bu işe iyi sardın*” dedi. Selim “*Hangi işe?*” diye soruyla karşılık verdi. Talip, “*Hangi işe olacak! Dervişliğe*” dediğinde, Selim, “*Dervişlik beni şimdikinden daha iyi yapacak kanısındayım. Aslında bu kararı ben de geçenlerde düşündüm evde. Galiba ben, babanın ölümüyle verdim mevcut yaşantımı değiştirme kararını. Hepimiz bir gün öleceğiz bu gerçek. Peki, nasıl öleceğiz yani öldüğümüzde Allah bizden razı olacak mı? Dünya ve yaşam bizim istediğimiz üzerine değil Allah’ın isteği üzerine olmalı bunu fark ettim. Senin İstanbul’a gelişin ve getirdiğin dosyada babanın yazdıkları bana ışık oldu.*” dedi. Talip, Selim’in dâhil olmayı istediği dervişliğin içinde ya da uzağında olmaya karar verememişti henüz. Emin olduğu bir şey vardı, Kenan Efendiyle yüzleşecekti. Her ikisi de feribottaki konuşmanın ardından birbirleriyle konuşmadan geçen yolculuktan sonra Bursa’ya gelmişlerdi. Talip önce Selim’i evine bıraktı sonra kendisi evine geçti.

Selim evin kapısını çaldıktan kısa bir süre sonra kapının ardından “Kim o?” diyen Neşe teyzenin sesi duyuldu. Selim “Benim anne” diye cevap verdi. Neşe teyze kapıyı büyük bir sevinçle açıp “Hoş geldin oğlum. Ne güzel sürpriz oldu. İnsan haber vermez mi?” dedikten sonra Selim’e sarıldı ve “Hadi geç içeri” dedi. Selim “Sürpriz olsun istedim anneciğim” diye cevap verdi. Birlikte içeri girdiler.

Selim yanında getirdiği çantasını yere bırakıp ayakkabılarını çıkarttıktan sonra salona babasının yanına geçti. Babası Metin amca eşinin konuşmalarından gelenin Selim olduğunu anlamıştı. Kapıdan içeri giren Selim’e “Hoş geldin oğlum” dedi. Selim eğilip babasının elini öptükten sonra hemen yanındaki koltuğa oturup “Hoş bulduk baba” dedi. Babası “Hayırdır, önemli bir şey yok değil mi?” diye sorduğunda Selim “Hayır, sadece sizi görmeye geldim, özledim” diye cevap verdi.

İstanbul’da hayat nasıl, işlerin ne durumda, sıkıntın var mı gibi konuşmalar eşliğinde içilen çayların ve yenen meyvelerin ardından annesi “Hadi oğlum, yoldan geldin sen yorgunsundur, vakitte ilerlemiş zaten. Ben odanı hazırlayayım” deyip Selim’in odasına gitti. Selim babasına “Hayırlı geceler baba” dedikten sonra o da odasına gitti. Neşe teyze Selim’in odasında, yanında gelirken getirdiği eşyalarını yerleştirip yatağını hazırladıktan sonra “Hadi oğlum, hayırlı geceler, Allah rahatlık versin” deyip odadan çıktı. Selim, “Teşekkür ederim. Size de hayırlı geceler” dedikten sonra üzerini değiştirip gençliğinin kokusu sinmiş yatağına yattığında o günler geldi aklına.

Lisede başlayan benlik kazanımları ve her yaptığıının arkasında kendisini kabul ettirme çabaları yüzünden şimdi ne kadar saçma ve çocukça dediği şeyleri yapmış olmaktan aldığı mutluluk. Kendisine yapamazsın denildiğinde sırf onu yapmak için nasıl kendisine zarar verecek şeylerin içine girdiğini anımsadı.

Bisikletle gezerken bisikletin önünü en çok kim kaldıracak iddiasını kazanmak için var gücüyle tuttuğu direksiyonu kendisine çektiğinde, bisikletle beraber sırt üstü düşerken kolunun çıktığını anımsadı. Babasının onu mahalledeki çıkıkçıya götürdüğünü, çıkıkçının kolunu yerine getirdikten sonra koluna koyu yeşil bir merhem sürüp sardığını ve bir hafta sargıyı açmayın ve kolunu oynatmayın dediğini anımsadı. Koluna sürülen merhemin kötü kokusu gelmişti burnuna yine.

Üniversiteyi kazandığında ailece duydukları sevinci, arkadaşlarıyla gezmelerini anımsadı. Üniversiteye başladığı gün yaşadığı yabancılığı, sadece ikinci sınıfa geçmiş olanların bile ona ne kadar büyük görüldüğünü, derslerini çalışıp, okulunu bitirmesini anımsadı. İsteklerinin ve yaptıklarının arkasındaki nedenlerin gerçekten onları yapmak istediği için değil, etrafı öyle yapıyor olduğu için kendisi de öyle yaparsa olması gerekeni yapmış olacağını zannettiği için yaptığını hatırladı.

Şimdiki haline ulaşmak için atılan adımlardı her birisi. Ahmet amcasının Talip'lere gittiğinde kendilerine "*Çocuklar, bir şeyi yapıyor oluşunuz onu bir başkası yaptığı için değil, kendiniz istediğiniz için olsun*" dediğini anımsadı.

Sonra Ahmet amcasının kent mezarlığında kabrine atılan topraklar geldi gözünün önüne ve şöyle düşündü, "*Her yaptığım, asıl görülmesi gerekenin üzerini örtmekmiş.*"

Yattığı yerden odasına göz gezdirdi. Duvar dibindeki yatağı, ayakucundaki duvara dayalı dolabı, hemen yanında penceredeki perdesi, karşı tarafında masası ve sandalyesi aynı duruyordu hala. Annesi temizliyordu ama yerlerini değiştirmiyordu.

Arayış

Annesinin “*Allah rahatlık versin*” sözü geldi aklına. “*Allah ismi hayatının içindeydi sürekli ama ismi gibi kendisi de hayatın içinde miydi?*” diye düşünmeye başladı. Yarın Hüseyin abisinin işaret ettiği Kenan Efendiyle tanışacaktı. Ona ne diyecekti, nasıl konuşacaktı. Kenan abi diye hitap etse Hüseyin abisinin Kenan Efendiye abi denilmesine kızdığını yaşamıştı bizzat, olmazdı. Kendisine nereden geldi bu istek diye sorsa Talip’e söylediklerini mi söylese, yanına gidince elini öpmeli miydi?

Hüseyin abisinin dosyayı eline aldığı anda öptüğü geldi gözünün önüne. Yazılı dosyayı bile öpmeliyse insan, o dosyadaki yazılanları anlatanı da öpmek gerekiyordu o zaman. Bu ona duyduğu saygının göstergesiydi. Selim, Hüseyin abisinin elini öperdi kendince ama Kenan Efendide Hüseyin abisinde gördüğünü görecekti miydi? Ne gördüğünü de bilmeden, içinde şüpheler vardı ya da merak...

İçine girdiği derya, henüz daha ayaklarına temas etmişti. “*En iyisi ona, Allah yaşamın içinde mi? diye sorarım hem Hüseyin abinin selamını söylerim*” dedi kendine. Heyecandan uyku tutmayışı, deryayla temas eden ayakların üşümesiyle titrer gibi hisler veriyordu. Bu hislerin ve düşüncelerin arasında kendi yatağında ve babasıyla annesinin evde oluşunun verdiği huzurla uyuyakaldı.

Talip, arabasından inip evin kapısına geldiğinde kapının zilini çaldı. Çalan kapı ziliyle Annesi Fatma anne kapıya gelip araladığında karşısında oğlu Talip'i görünce sevindi. *"Hoş geldin oğlum"* diyerek kapıyı açtı. Talip *"Hoş bulduk anne"* dedikten sonra içeri girip annesinin elini öptü.

Birlikte salona geçtiklerinde annesi *"Nasılsın oğlum"* diye sordu. Talip *"İyiym anne, sen nasılsın?"* dedi. Annesi *"Karnın açtır senin, hadi yemek var ısıtayım birlikte yiyelim"* dediğinde birlikte mutfağa geçtiler. Annesi yemekleri ısıtırken Talip hiç konuşmuyordu. Annesi oğlunun içinde sıkıntı olduğunu görüyor ama onun konuşması gerektiğini bildiğinden sormuyordu. Su, isteyene verildiğinde değerli olurdu. İstemeyene uzatılan suyun değeri hak ettiği kadar olmazdı su verilen için. Yemekler ısındığında birlikte annesi de masaya oturup yemek yemeğe başladılar. Annesi Talip'e *"Nasıl işlerin, hayatın umduğun gibi mi?"* diye sorduğunda Talip *"İyi anne, bir sıkıntı yok. İşler güzel, hayatım da yaşıyoruz işte"* cevabını verdikten sonra annesine,

- Geçen gün sürekli gittiğimiz bir kafede Selim'le muhabbet ederken, muhabbetimizi işiten birisi geldi yanımıza, adı Hüseyin'miş. Onunla tanıştık.
- Neyi muhabbet ediyordunuz?
- Babamın bıraktığı dosyayı okuyoruz Selim'le birlikte. Tabi Selim okuduklarımızdan sorular soruyor. Onun üzerinde konuşuyoruz.
- Yani dosyayı Selim okuyor.
- Birlikte okuyoruz.

Arayış

- Kimmiş Hüseyin?
- O da bir Melâmî efendisine tabi olmuş. Anlattıklarımızı duyunca yanımıza geldi, öyle tanıştık.
- Ne güzel. Gemisi delinmiş olan işitiyor.
- Nasıl?
- O kafede kaç kişi vardı sizi duyan?
- Sanırım on, on beş kişi vardı.
- Gördün mü bak, sadece Hüseyin işitmiş. Kimmiş efendisi?
- Nuri Efendi dedi.
- İstanbul'da Nuri Efendi! Biliyorum. Babanın dostlarındandı. Hatta gelmişti bize eskiden, sen o zaman küçüktün hatırlamazsın. Nereden, nereye... Baban anlatırdı bazen gençliğinden örnekler verirken.
- Hatırlamadım.
- Ne yaptınız sonra?
- Sonra ikinciye tekrar görüştük aynı yerde. Bize muhabbet etti sonra dosyadan bir bölüm daha okuduk birlikte. Selim'in soruları vardı onları anlattı.
- Ne anlattı size?
- O Mahiler ki derya içindedir deryayı bilmezler, sözleri var hani babamda anlatırdı. İşte onu okudu ve şerh etti insanın ne olduğunu anlatırken.
- Nasıl buldun anlattıklarını?
- Anlattıkları farklı gelmedi. Güzeldi.

Talip sözünü bitirdiğinde annesi masadan kalkıp, sonra ocağa çay suyunu koyduktan sonra tekrar sandalyesine oturdu. Oğluna bakıp *“Biz de bugün Kenan Efendilerdeydik. Alt katı dergâh yaptılar, tadilat bittiğinden temizlik vardı, sonra gerekli eşyalar yerleştirildi.”* dedi. Talip, *“İnşaat halindeyken görmüştüm geçen gelişimde”* diye devam etti. Annesi oğluna bakıyor, oğlunun gözlerinden okuyordu iç dünyasında, kendisini var edişinin sebeplerinin nefesine hoş geldiğinden mevcut yaşantısını terk edişinin nefsin hoşluğunu terk ediş olduğunun farkındalığından dolayı gelgitler yaşadığını. Bu sebeple hiç bu konulara girmiyor muhabbeti Talip'in anlattıklarıyla yönlendiriyordu. *“Ne yapacaksın yarın?”* diye sordu oğluna.

Talip, “*Selim gelecek, beraber geldik Bursa’ya onu evine bıraktım. Birlikte ocağa falan gideriz her halde*” diye cevap verdi. Annesi “*Eyvallah oğlum*” dedikten sonra, “*Ben yatacağım, sen de yatacaksan yerin hazır*” deyip kalktı ve odasına gitti. Mutfakta bir başına kalmıştı. Henüz uykusu yoktu. Bu sebeple oturduğu yerden kalkıp mutfağın ışığını kapattıktan sonra oradan babasının odasına gitti.

Babasının odasının kapısından içeri girerken hemen kapının yanındaki düğmeye basarak ışığı açtı, içeri girdiğinde kapıyı kapattı. Eli hala kapının kolunda başını kaldırıp duvarda asılı duran babasının resmine baktı, resim kendisine gülümsüyordu. Başını hafifçe önüne eğip kapı kolunu bırakıp camın önündeki sekiye oturdu. Bir gün babasına “*Baba, beni ne zaman derviş yapacaksın?*” dediğini hatırladı. Babası kendisine “*Henüz zamanı var. Dervişlik olmuş olmak için olmamalıdır oğlum. Dervişliği kendin, kendin için istemelisin.*” demişti.

Şimdi içinde bulunduğu hal onun babasının ne demek istediğini anlamasını sağlıyordu. Derviş olmayı istemek, oluversin diye istemek olmamalıydı, bunu görebiliyordu. Şunu alalımda ne olur ne olmaz evde bulunsun gibi bir şey değildi. Derviş olmayı istemek, onsuz olamamak olmalıydı. Nefes almak, su içmek, yemek yemeyi istemek gibi istenmeliydi derviş olmak.

Kendi isteklerinden geçmek, kendi istediğin gibi değil, Allah’ın efendiden istediği gibi yaşamaktı derviş olmak ve verilen ikrar arkadaşına “*Tamam oğlum söz yaparız*” demek gibi bir söz değil, bizzat Allah’a verilen sözdü ve dönüşü olmayan, dönüşü yapıldı zannedilen ama dönülemeyen sözdü. Tüm bunları babasının sohbetlerinden biliyordu. Kararsızlığı nefsanîyetine göre düzenlenmiş yaşantısını seviyor oluşundan geliyordu. O yaşantıyı sevmek, nefsi bulunmaması gereken ortamda tutmaktı ve bunun nefse zulüm olduğunu da ilmen biliyordu ama...

Arayış

Sonra oturduğu yerden babasının kitaplığına baktı. Babasının okuduğu kitapları okuyor olmak babasıyla birlikte olmak gibi gelmişti daha önce. Aynı hissi almak adına, kalkıp kitaplıktan, geçen gelişinde okuduğu “Yusuf’um yarenler” diye başlayan şiiri okuduğu kitabı aldı eline. Tekrar yerine oturduğunda bu sefer kitabın giriş kısmını okumaya başladı.

“O sultan ki, Alak suresi 1-2 ayetler:

Yaratan Rabbinin İsmi ile oku. İnsanı bir alaktan yarattı.

Emiri ile kendisini okuyup, kendisinde okuduklarını tüm insanlığa anlatarak Tevhit olan İslam’ı bildiren Cenabı Resulullah efendimiz Hz. Muhammed’e ve Ehlibeytine olan sevgisi, hizmeti ile kendisini paklayarak tecelli mekânı olup, tecellisiyle bizleri de iman ziynetine ulaştırmıştır. O sultan ki, bizlerin Ali İmran suresi 103 ayetinde:

Hep birden Allah’ın ipine sımsıkı sarılın, bölük bölük olmayın ve Allah’ın size verdiği nimeti anın, o zamanı ki düşmandınız birbirinize, kalplerinizi uzlaştırdı, nimetiyle kardeş oldunuz. İçinde ateş dolu bir çukurun tam kenarındaydınız, sizi kurtardı oradan. Allah, doğru yolu bulursunuz diye delillerini böyle açıklar işte.

Buyrulduğu üzere sımsıkı sarıldığımız ip olmuştur. Bizleri aramızda kan bağı olmaksızın kardeş eylemiştir. Bizleri aynı amaç doğrultusunda hizmet eri yapıp bizlere insan olmanın yolunu göstermiş, muhabbetiyle yolumuzda ışık tutmuştur. Hz. Muhammed efendimiz, bu âlemin nurudur, imanın ruhudur. Hz. Muhammed efendimizin nurudur Hz. Âdem As’ma üflenen Ruh. Hicr suresi 29 ayetinde:

Onun yaratılışını tamamlayıp kemâle getirerek ruhumdan ruh üfürünce derhal ona karşı secdeye kapanın.

Denilerek bu hakikat anlatılır. Hz. Âdem As.'ma edilen secde Âdem elbisesinden Hz. Muhammed'e yapılan secdedir. İşte bu ruh, inancın imana dönmesi ile bizlerden de tecelliye gelir. Buna insan olmak, iman sahibi olmak, mümin olmak denir”

sözleriyle, sanki babası kendisine “*Artık senin de derviş olma vaktin geldi oğlum, derviş olmanın gerekliliğini kabul etmemene sebebiyet verenleri değil derviş olmayı iste”* diyordu. Sonra sayfaları çevirmeye kısa kısa her sayfada yazılan şiirleri okumaya başladı. Sanki bir şeyler arıyordu ne aradığını bilmeden. Okuyarak ilerlerken geldiği bir şiir dikkatini çekmişti. Şiirde,

*“Aşkın pazarında ne dolanırsın nefsaniyet malı satılmaz gafil.
Gül bahçesidir bu gezdiğin yerler dünyalık kokular bulunmaz gafil.
Karganın rast gele girmiş olması güle âşık bülbül yapmaz be gafil.
Hakikat ehlinin bineği arslan arslan olmayana binilmez gafil.
Hüseyin uğruna iman yolunda yezidi sıfatlar bulunmaz gafil.
Ağırdır lokması kolay çiğnenmez haramı sevenler yutamaz gafil.
Uzayan sürgünler hemen kesilir kesilen başlar hiç sorulmaz gafil.
Ateşte yıkanmaz ise kalp keri kendi putlarından arınmaz gafil.
Teslim ol dur sende erkân üzere erkân olmadan yol alınmaz gafil.
Fakir **Halil** 'likden ayrılır isen çekilir hakikat kalırsın gafil.”*

Yazıyordu ve okuduğunda, şiirin muhatabının direk olarak kendisi olduğunu düşünmüştü. Sonra Kenan Efendinin son sözleri geldi aklına.

“Senin sen olarak bu meydana bulunmayı istemen kendine ayrımcılık yapılmasını istemendir. Dervişlik meydanlarında ayrımcılık olmaz. Şahıslara değil, gönüllere bakılır ve gönül istediğin gibi yaşamaya devam edip, gönülden taşan ilahi aşk sözlerini bilmekle oluşmaz”

Arayış

şeklinde işitiyordu şimdi. Kitabı kapatıp aldığı yere bıraktıktan sonra tekrar babasının resmine baktı odadan çıkmadan önce. Odanın ışığını ve kapısını kapattıktan sonra kendi odasına geçip üzerini değiştirip yatağına yattı. Selim'in istekliliğiyle, kendi kararsızlığı arasında, olması gerekeni bilip yapmamanın ağırlığını yaşıyordu. Derdi olanın önce derdi olduğunu kabul etmesi ve derman için gerekeni yapması farzdi. Yattığı yerden bu sefer aklına babasının bir gün sohbetinde,

“Bakın canlar! Ne diyor Niyazi sultan, “Derman arardım derdime derdim bana derman imiş” şimdi, bu beyanda dert var, aramak var, derman var değil mi? beyanın içinden aramak ibaresini yani hizmeti çıkartalım. Eğer arardım ibaresini çıkartırsak beraberinde derman da çıkmış olur, dertle baş başa kalırız çünkü derman denilen aramakla aynıdır. Aramayı devreye soktuğumuzda derdimiz, arama devreye girince dermana dönüşür yani ne oldu? Aramak, derdi dermana dönüştüren dönüştürücü oldu”

dediği geldi. Aramak yani hizmet yani derviş olmayı istemek...

Talip, ne yapması gerektiğini biliyordu çünkü üzerinde koskoca deryanın kokusu vardı, o her ne kadar nefis parfümüyle baskılamaya çalışsa da. Parfüm uçar ama derya kokusu kalıcıdır.

Talip, düşünceler arasında uyuyakaldıktan sonra sabah annesinin kapısını çalmasıyla uyandı. *“Tamam, anne kalktım”* dedikten sonra yatağından çıkıp banyoya gitti oradan da mutfığa. Evde hazırlanmış kahvaltı yememişti evden gittiğinden beri. Annesi *“Günaydın oğlum”* dediğinde Talip uykusunu alamamış olmasının verdiği yorgunlukla *“Günaydın anne”* dedi sanki bütün gece sabaha kadar taş taşımış gibi hissettiren üzerindeki ağırlıkla. Annesi *“Hayırdır oğlum sabahladın mı?”* diye sordu. Talip, *“Yok sabahlamadım senden sonra iki saat daha oturdum ama yol yorgunluğundan olsa gerek biraz yorgunum”* diye cevap verdi.

Kahvaltılarını yaparken annesi “*Baban da aynen böyle yorgun olurdu sabahladığında*” dedi. Talip, annesinin baban da sözünden kendisine “*Ne kadar babana benziyorsun*” dediğini işitmişti. Kahvaltıları bittikten sonra Talip annesine “*Anne, birazdan Selim gelir ben hazırlanayım*” dedi ve masadan kalktı. Annesi masayı toplarken Talip odasına gidip az sonra üzerini değiştirmiş olarak geri geldiğinde kapının zili çalmaya başladı. Talip “*Kapıyı ben açarım*” deyip açtığında, Selim “*Günaydın*” dedikten sonra içeri geçip Fatma teyzesinin elini öptükten sonra birlikte çıktılar.

Selim, içindeki bastırmaya çalıştığı heyecan ve merakla Talip’e “*Nerede bu gideceğimiz yer?*” diye sordu. Talip arabasına binerken “*Şehir merkezinde*” cevabını verdikten sonra “*Ne konuşacaksın Kenan Efendiyle?*” diye sordu. Selim “*Okuduklarımızın sayesinde fark etmeye başladığımız gerçekler bizde de mevcut mu ve Allah ismi yaşamın içinde bu kadar doluyken kendisi de ismi gibi yaşamın içinde mi? diye sorarım her halde*” dedi ve devam etti “*Kardeş, şimdi ben bazı şeyler istiyorum ya, ya istediğim şeyleri yapacak kapasitem yoksa? Diye sormuyor değilim kendime*” diyerek endişesini dile getirdi. Talip hiç cevap vermedi, sessizce ilerliyorlardı her ikisi için de bilinmez olana...

Birisinde endişe, diğesinde heyecan ve endişe...

Araba insanın içini sıkacak derece tıkalı olan trafikte adım adım ilerlerken Selim, Talip’in suskunluğundan sonra konuşmayı bırakıp camdan dışarıya bakmaya başladı.

Gördüğü insanların içinden hangisi insanlığına ulaşmıştı acaba diye düşünüyordu kendisinin henüz insanlığına ulaşmamış olduğu bilinciyle. Çünkü okuduğuna göre insan olmak, Mürşid-i Kamil’e tabi olup, öğretisiyle onun idrakini kendinde oluşturup nefsinden Rabbi bilmektir ve o kendi nefsinden henüz Rabbini bilmiyordu. Hala nefsinden Nefsini biliyordu.

Arayış

Fark etmişti ki, ne olması gerektiğini bilmek olmak değildi. Bu, acıkınca yemek yemesi gerektiğini bilmek ama henüz yememiş olmak gibiydi.

Araba, park edecekleri otoparka girdiğinde Talip arabasını hemen girişte durdurup arabasından indiğinde Selim de indi. Görevli, uygun yere park etmek için arabaya binerken “*Abi ne zaman çıkarsın?*” diye sordu. Talip, “*Biraz geç çıkarız*” diye cevap verip Selim’e “*Hadi gidelim*” dedikten sonra yürümeye başladı.

Selim, Talip’in yanında nereye olduğunu bilmeden gitmek istediği yere doğru ilerlerken içindeki heyecanın yerini acabalar almıştı. Attığı her adım bir soru olarak çıkıyordu karşısına, yakınlaştıkça sorular artıyordu. En önemli soru, kendisine henüz sorulmamış olandı, çünkü bu soru kendisinin kendisine sorabileceği bir soru değildi.

Ocağın kapısından girdiklerinde Talip henüz kimsenin gelmemiş olduğunu gördü. Ali kapıdan giren Talip’i ve henüz tanışmadığı Selim’i görünce oturduğu yerden kalkıp “*Hoş geldiniz*” dedi. Talip, “*Hoş bulduk abi*” dediğinde “*Buyurun içeri geçin dışarısoğuk biraz*” diye devam etti Ali.

Birlikte içeride gazlı soba yandığından sıcak olan odaya geçtiler. Talip’le Selim duvarın önünde, duvar boyunca uzanan, üstü suni deri kaplı oturma yerine otururken Ali elinde üç çayla odaya girdi. Çaylarını verdikten sonra kendisi de oturdu. “*Ee Talip, neler yapıyorsun?*” diye sordu. Talip “*Ne olsun abi iş, güç işte çalışıyoruz*” diye cevap verdi. Ali “*Arkadaş kim?*” diye devam etti Talip “*Selim, gençliğimizden beri arkadaşız. İstanbul’da da birlikteyiz aynı iş yerinde çalışıyoruz*” dedi. Ali, kendisini izleyerek dinleyen Selim’e dönüp “*Sen nasılsın kardeşim*” dediğinde Selim “*İyim abi sağ ol*” cevabını verdikten sonra Ali “*Siz oturun imanım ben gelirim birazdan*” deyip odadan çıktı.

Selim Talip'e bakıp *"Ali abi de mi dervişlerden?"* diye sordu. Talip *"Evet"* dedikten sonra *"Kendisi bu ocağı çalıştırıyor"* diye devam etti. Selim *"Burada mı bekleyeceğiz Kenan Efendiyi?"* sorusunu sordu bu sefer. Talip, *"Evet ama gelir mi bilmiyorum. Gelmezse ararız, müsaitse evine gideriz"* cevabını verdi.

Bu sırada Ali yanlarına gelip *"Birer çay daha alır mısınız imanım?"* dediğinde Talip önce Selim'e bakıp, *"Olur abi"* dedikten sonra *"Abi, Efendi gelir mi?"* diye bu sefer o sordu. Ali *"Bilmiyorum imanım, gelir inşallah"* deyip odadan çıktı.

Selim, Talip'e *"Neden imanım diyor Ali abi?"* sorusunu sorunca Talip *"Dervişler birbirilerine imanım derler"* cevabını verince Selim *"Ne demek imanım?"* diye tekrar sordu. Talip şu cevabı verdi.

"İmanım demek, benim iman ettiğim sende mevcut, ben sende iman ettiğimi görüyorum yani benim iman ettiğime ait özellikler sende var ve ben sana değil bu özelliklere itibar ediyorum. Sakın bu itibarı kendi üzerine alma derken kendisine aynı anda her nazar kıldığını Hak bil demiş oluyor"

Selim *"Güzelmiş"* dedi ve *"Ben de iman edip, iman ettiğini nereye baksa gören ve görüldüğü ayna olmak istiyorum, acaba beni kabul ederler mi aralarına"* diye düşündü. Sonra ortama sessizlik hâkim oldu.

Selim az önceki düşüncesini Talip'e söylediğinde, Talip Selim'e *"Ne kadar acele ediyorsun. Seninkisi bilmediğin bir şeyler öğrenme hevesidir belki de. İyi düşündün mü?"* diye sordu.

Selim'in *"Evet düşündüm"* cevabıyla Talip, *"Ne gördün, ne anladın da bu yöne kaydın. Seni tanıyorum ben, her şeyi birlikte yapıyoruz ve ne yaparsak aynı şeyleri yapıyoruz. Senin din konusunda bir şeyler yaptığın yok ki."*

Arayış

Sende ne namaz var ne oruç var. Nerden çıktı şimdi bu dervişlik talebi?” diyerek biraz kızılıyordu arkadaşına.

Aslında kızılığının kendisi olduğunu ve bu kızılığın çekinceden geldiğini de bilerek. Selim’in “*Kardeşim, okuduklarımıza baksana, az şeyler mi? Okuduklarımız olması gerekenlerse bizde bunlar yok. Biz kendi isteklerimiz ve anlık kazanımların peşinde ömrü tüketiyoruz. Sen ders almadın mı babanın ölümünden*” sözü Talip’e ağır gelmişti.

Kendi ağırlığının da sebebi olan gerçekler yüzüne söylenince, sözler tokat gibi çarptı. Kendisi için yazılan, arkadaşına temas etmişti. Akşam annesinin “*Dosyayı Selim okuyor yani*” deyişini anımsadı ve anladı ne demek istediğini. Suskunluğu, Selim’in arkadaşına ağır konuştuğunun farkına varmasının suskunluğuna eklendi. Tam bu sırada odanın kapısı açıldı. İçeriye Kenan Efendi girdi “*Hu*” diyerek, hal ile ve kal ile. Taşıldığı mananın bütün heybeti yansılıyordu üzerinden, gören gözlerle...

Talip hemen ayağa kalkınca bunu gören Selim de ayağa kalktı. Önce Talip sonra Selim, Kenan Efendinin elini öptü. Selim tam oturacakken Talip'in oturmadığını görünce bekledi. Kenan Efendi oturduğunda ardından Talip ve onun ardından da Selim oturdu. Kenan Efendi Talip'e, "*Mahmut'a yardımcı olmuşsun. Hak razı olsun*" dediğinde Talip, "*Estağfurullah efendim. Esas bizim için güzel oldu.*" dedi. Kenan Efendi "*Selim sen nasılsın?*" diye sordu. Selim, "*İyiyim efendim, teşekkür ederim*" diye cevap verdi. Bu konuşmalar esnasında Ali çay getirip "*Hoş geldin efendim*" deyip Kenan Efendinin elini öptü ve odadan çıktı.

Kenan Efendi Talip'e, "*Ne yaptın Talip, verebildin mi kararını?*" diye sordu. Talip'in cevap vermeyip sessizliğe bürünüşünden söylemek istediğini anlamıştı. Henüz yaşamak istediği hayatı seçememiş olması... Ama buraya gelişinden de gelişlerinin Talip için değil Selim için olduğunu görüyordu.

Selim gençliğinden beri Talip'in arkadaşıydı. Hemen hemen aynı düşüncelere sahiptiler zaten bu yüzden anlaşabiliyorlardı ve Kenan Efendi Selim'i Ahmet Efendilerde birkaç kez, birde cenazede görmüştü. Selim ise Kenan Efendiyi daha önce görmüştü, uzaktan tanıyordu gördüğü kadar ama tanımanın, uzaktan olanının tanımak olmadığını, tanımanın tanıdığıyla ortak hayat sürmek olduğunu biliyordu artık. Kenan Efendi Selim'e "*Sen ne arıyorsun, daha doğrusu aradığının ne olduğunu biliyor musun?*" diye sordu.

Arayış

Selim “*Ne aradığımı biliyorum dersem bu bilmek çok yüzeysel olacağından, biliyorum diyemeyeceğim. Ama ne aradığımı bilmesem de aramam gerektiğini biliyorum. Aramanın yatarak değil, kalkıp yattığım yeri terk etmem ve aradığımı bulmak için kendi doğrularımdan geçmem gerektiğini biliyorum*” cevabını verdi. Bu cevap Kenan Efendinin hoşuna gitmişti. Verilen cevaptan Talip’in dosyayı Selim’le beraber okuduğunu görmüştü.

Selim, efendiye “*Efendim, İstanbul’da Hüseyin isminde birisiyle tanıştık. Bize muhabbet etti, sorularımızı cevapladı. Dosyada yazılanları açıkladı. Son görüşmemizde size selamını iletmemizi istedi*” dedi. Kenan Efendi, Talip’e dönüp “*Efendisi kimmiş?*” diye sorunca Talip, “*Nuri Efendiymiş*” diye cevap verdi. Kenan Efendi, “*Ben zâhiren tanışamadım sultanla lakin Efendi Baba bahsederdi, severdi Nuri sultanı*” dedi ve devam etti “*Fatma anne tanıyordur, hem mana hem zâhir yönüyle.*”

Kenan Efendi konuşmasına ara verdi. Gönlünün sultanının zikredilişi, gönülde taşınan özlemin şahlanmasına sebep olmuştu. Gözlerinden süzölmeye başlayan damlaları silmek için mendilini çıkarttı. Gözyaşlarını silerken,

*“Ektiğin tohumlar filizlendi toprağı yarıp,
Renk renk çiçekler kamaştırıyor gözleri,
Güneş olup doğuşuna eşlik ederek,
Kokun dolduruyor gönülleri.
Dilimizde aşk, elimizde umut.
Bir Cemaldin bunca elvan oldun.
Görmelisin nasıl bir gülümsemesin,
Eline sürölen yüzlerde,
Her yer sen ama ben çok özledim.”*

Sözleri dököldü dudaklarından. Bu sırada odanın kapısı açıldı. Ali, boşalan bardakları alırken yerine dolularını bıraktı.

Selim, Kenan Efendinin Ahmet Efendiye olan sevgisini, aşkını ve özlemini görünce çok etkilenmişti. Gördüğü aşk ilahi aşkın tecellisiydi ve bilmeden aradığının bu olduğunu hissediyordu tek tek her hücrelerinde. Kenan Efendi, kendisini hayranlıkla izleyen Selim'e dönüp önce, "*Cenabı Allah, Gönlümün sahibi, sultanı efendime, "Sen aşkı, âşıklara anlatarak yaşayacaksın" demiş*" dedi ve sonra "*Sen ne diyorsun Selim, söyle bir şeyler*" diye devam etti. Selim, "*Efendim, dün akşam annem Allah rahatlık versin dediğinde fark ettim ki Allah ismi hayatımızın her alanında, tam içinde duruyor mesela, Allah rahatlık versin, Allah kolaylık versin, Allah şifa versin, Allah hayırlara vesile kılsın, Allah'a ismarladık, Eyvallah, Elhamdülillah gibi çoğalta biliriz. İsmi bu kadar yaşamın içindeyken, kendisi nasıl dışında olabilir ya da ismi gibi Kendisi de yaşamın içinde mi?*" diye sordu. Kenan Efendi Selim'e bakıp, "*Şimdi evladım! Ne diyor Yüce Mevla Kutsi Hadisinde Habibi Cenabı Resulullah efendimize,*

"Levlâke levlâke Lema halaktü'l-eflâk. Sen olmasaydın, sen olmasaydın Ben âlemi yaratmazdım"

Bu hadisi kutsiden, âlemin yaratılışının sebebi Allah'ın Habibim diye seslendiği Hz. Muhammed olan Peygamber efendimiz olduğunu anlıyoruz. Şöyle diyebiliriz daha anlaşılır olması için. Allah'ın ilk yarattığı Hz. Muhammed ve yaratılış gayesi muhabbettir. O zaman bu âlem Allah ile Habibi Hz. Muhammed'in muhabbetgahıdır. Âlem beyanının içine yaratılmış ne varsa hepsi girer yani senin yaratılış gayen, muhabbetgah oluşundur. Bu muhabbet senin dışında değil, senin kendinden kendi aslıyla yaptığın muhabbettir. Sen kendinde kendi aslıyla muhabbetteysen insan, nefsinle muhabbetteysen kâfirsin. Selim! Bu dünyaya yiyip, içip, gezip tozup, eğlenip, senin için yaratılanın yani muhabbete araç için

Arayış

yaratılanın peşinde koşasın, eşyaya hizmet edesin diye yaratılmadın sen.”

dediğinde Selim önüne eğdiği başını kaldırıp efendiye bakıp, *“Bu âlem Hz. Muhammed için yaratıldıysa o zaman onunla başlayıp onunla bitmesi lazımdı. Ondan öncesi ve şuan, ondan sonrası olan bizler olmamalıydık. Öyle değil mi?”* diye sordu bu sefer. Kenan Efendi, kendisine sorulan soruya önce fark edişin getirisi olduğundan fark edilmiş olmasından dolayı gülümsedi, sonra Selim’e,

“Evet, haklısın çok doğru lakin bu senin Muhammed anlayışına göre böyle. Senin Allah ve Muhammed anlayışın sana öğretildiği ile sınırlı ve kayıtlı olduğundan eğer gerçekte de senin anlayışındaki gibi olsaydı öncesi ve sonrası olmazdı. Ama hakikat senin anlayışın gibi değildir. Gerçekler çok daha farklı ve mutlaktır. Allah, ikiliği olmayan birliktir. Şunu asla unutma ki Hz. Muhammed, kendisinden gayrıyı kendisinden gayrıya bildirmedi.

Şimdi, burada isim olarak zikrettiğimiz Muhammed, sadece o yüce sultanın o âlemlere rahmet olarak gönderilen, o miraç mucizesinin sahibi olanın beşeriyeti değildir. Muhammed Allah’ın halifeliğinin ifadesidir. Bu halifelik az önce ifade ettiğimiz muhataplıktır. Allah’ın halifeden kastı, Kendi muhabbetime, muhatap olan demektir.

Şimdi bu pencereden baktığımızda Hz. Muhammed’in zâhir dünyaya gelişinden önce de gerçi öncesi yoktur lakin anlatabilmek adına öncesinde de bu muhataplık farklı isimlerde tecelli etmiştir. İsmi farklı da olsa o ismin hakikati yani müsemması Muhammed’dir. Sonrası da muhataplık devamlıdır, muhataplık bitse yaşam biter, ismi ne olursa olsun illa Muhammed’dir. Muhammed, muhataplık olan irfanıyettir.

Muhammed, evveli, ahiri, zâhiri, bâtnı kendisi olandır. Hakikati Muhammediye, tafsilatı Muhammediye... İlk insan Âdem as'ın, Âdem ismi esmadır, müsemması yani aslı Muhammed'dir çünkü Âdem as'mı Âdem yapan kendisine kulağından üflenen Ruh'tur. İşte bu Ruh, ilk yaratılan Muhammedi Nur'dur. İşte, Allah yaşamın içinde midir dışında mıdır şimdi bir daha bak."

Cevabını verdikten sonra "Çocuklar sohbet için teşekkür ederim gönlünüze sağlık" dedi. Talip "Estağfurullah efendim sizin gönlünüze sağlık" diye karşılık verince Kenan Efendi "Bu sohbet sizin gönlünüzden Fakire yansıyan anlatımlardı. Sohbet sizden size, biz sadece dil olduk" deyip devam etti "Bizim gitmemiz gerekiyor. Akşam dergâhta sohbet var, buyurun gelin" dedi ve ayağa kalktı. Onun ayağa kalkışıyla Talip ve Selim de ayağa kalktılar. Selim eğilip elini öptü sonra da Talip.

Kenan Efendi odadan çıktığında Selim otururken Kenan Efendinin anlattıklarını düşünüyordu. "Varlığım Allah'ın muhabbeti olan Kendisini anlatışıysa ve bu anlatım ben var oldukça hiç kesilmeyen bir muhabbetse, ben neden işitemiyorum? İşte, benim bu anlatımı işitecek kulak, görececek göz sahibi olmam lazım. İnsan..." Birden aklına Ahmet Efendinin yazdığı dosyada okuduğu hazine ve onu çıkartmak sözleri geldi. Biraz sonra onlar da ocaktan ayrıldılar. Talip kendi içinde yaşadığı mücadele yüzünden, Selim düşüncelerinden dolayı üzerlerine inen sessizlikle yola çıktılar. Talip Selim'i evine bırakıp, kendisi de evine gitti. İçinde bulunduğu Vahdet deryasında akıl gemisiyle yol alınamazdı. Akıl gemisi buz derya ateşti ve akıl erimeye mahkûmdu. Ateş olan vahdet deryasında ancak ateş olan aşk gemisiyle yol alınabilirdi...

Arayış

Akşam olduğunda tüm dervişan dergâha gelmeye başlamıştı. Gelen dergâha geçiyor, yer minderine bir kardeşinin yanına oturuyordu. Talip’te, annesi Fatma anneye birlikte evden çıkıp Selim’i de alıp dergâha gelmişlerdi. Dergâhın kapısından önce Fatma anne girdi içeriye. Fatma anne mutfağa giderken Talip’le Selim içeri geçtiler. Boş mindere yan yana oturduklarında Selim herkesin yan yana bir uyum içinde sessizce oturup beklediğini gördü. Görünüşte herkesin farklı olduğu ama iç âlemlerinde farkın kalmadığı hissediliyordu.

Kendilerinden sonra gelenler de mindere oturduklarında, herkes bakışlarla selamlaşıyordu. Sonra ortamı huzur veren bir sessizlik kapladı. Sessizlik gelinen yere gösterilen teslimiyetti. Dergâhın kapısında Kenan Efendi görüldüğünde tüm dervişan ayağa kalktı. Kenan Efendi iki elini göğsünde birleştirip, öne doğru sanki namazda rükuya gider gibi eğilip, eğilirken “*Hu*” dediğinde tüm dervişan da aynı erkân üzerine “*Hu*” diye cevap verdi. Uygulanan erkân ve uygulamanın birlikteliği tümünü bir vücudun uzvu yapıyordu. Biz olmak buydu... Sonra Kenan Efendi kimsenin oturmadığı, ona ayrılmış olan yere gidip yüzünü dervişana döndükten sonra,

“Euzübillahimineşşeytanirracim Bismillahirrahmanirrahim”

deyip, dergâhın erkânını uygulamaya başladı. Kur’an’ı Kerim’den bazı ayetler okuyup “*Sadakallahülazim*” dedi.

Kısa bir duraksamadan sonra devam etti “İnnallâhe ve melâiketehu yusallûne alen nebiyyi, yâ eyyuhâllezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslimâ” dediğinde tüm dervişan “Allahümme salli 'alâ seyyidinâ Muhammedi-nin-nebiyyil ümmiyyi ve 'alâ âlihî ve sahbihî ve sellim” demeye başladı. Getirilen salavat eşliğinde herkes sırayla efendinin elini ve birbirlerini öpmeye başladı.

Selim olanları izliyor, her oluşum hoşuna gidiyordu. Böyle bir birlikteliğin içinde bizliğe dâhil olmak “Yaşam tek başına taşınmayacak kadar ağırdır” sözüyle ne denilmek istendiğini anlamaya başlamıştı. Yaşam insanlıktı ve insanlık dervişlik olan bizlikte zâhir olabilirdi sadece. Ne yapması gerektiğini bilmediğinden yapılanlara bakıp aynısı yapıyordu.

Kucaklaşma bittiğinde efendi yine Kur'an'ı Kerim'den bir ayet okudu ve ardından sarf ettiği sözle tüm canlar bu sefer yüksek sesle ama birlikte aynı ritim eşliğinde “Lailaheillallah” demeye başladılar.

Talip, çocukluğunda ve gençliğinde zikir meclislerine katıldığından nasıl yapılacağını bildiği için çoktan dâhil olmuştu “Lailaheillallah” zikrine. Selim işittiği gibi işittiği ritimle katılmaya başladı. Cehri olan sesli zikri yaptıkça her “Lailaheillallah” deyişiyse Allah'ı zikrediyor oluşundan hoşlanan yanı daha net görülüyordu tıpkı uzaktan duyulan sesin sahibi yakınlaştıkça daha net görülür gibi. Selim, içindeki hazinenin “Lailaheillallah” dedikçe üzerinin açıldığını hissediyordu.

Zikir meclisi şimdi de, efendinin “Yâ eyyuhellezîne âmenûzkûrullâhe zikren kesîrâ” deyişiyse “Allahu ekber Allahu ekber, Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber. Allahu ekber ve lillahi'l-hamd” demeye başladı.

Arayış

Selim, “Allah ’ım ne kadar güzel bir hoşluk. Beni içine soktuğun bu ortamdan mahrum etme” diye dua ediyordu. Duası bittiğinde efendi Allah’a niyaz eder ve “Hu” diyerek zikir meclisini sırladıktan sonra, ara verir.

Arada, dervişan mutfaktan bahçeye, özel olarak yapıldığı belli olan bölüme geçer. Burada herkes bir niyet, bir göz, bir kulak, bir dil olmuşçasına, yükünden kurtulmuş balon misali hafiflemiş olarak, birbiriyle birbirlerinden iman ettiklerini seyrediyorlardır. Selim’i ve Talip’i görenler onlara sıcak, samimi ve çok cana yakın davranıyorlar, kendilerinden birisi gibi hiç ayırmadan kucaklıyorlardır. Zamanın ve mekânın önemi olmadığı yeredir Selim. Ne zaman, ne mekân ne de şekil suret... Onlar dünyadır ve dünya buraya giremez...

Bir müddet sonra dervişan tekrar dergâhın kapısından girerken “Hu” deyip eğilerek içeri geçip oturdular, Selim’de aynısını yapar. Herkes oturduktan sonra efendi,

“Canlar, bugün Selim kardeşimize, Cenabı Allah, Mürşid-i Kamil’lere, sen aşkı, âşıklara anlatarak yaşayacaksın demiş dedik. Şimdi bu sözün mahiyetini görebilmek için Mürşid-i Kamil’i anlamak lazım. Nedir Mürşid-i Kamil?”

Diyerek muhabbete başladı. Bir olan göz efendiye bakıyor, bir olan kulak efendiyi pür dikkat dinliyor, bir olan dil, bir olandan Hakikatleri anlatıyordu. Selim, okuduklarıyla delinen gemisine deryanın suyunun dolmaya başladığını hissediyordu. Efendi,

“Mürşid-i Kamil O’dur ve O,

O gelince insanlık görülür olandır. O, içinde kendisinin olmadığı namaz kılan ve kıldırandır. O, Hakk’ın Kendisini bildirdiğidir.

O, her daim taliplerinde ilahi âşkı uyandıracak hizmeti yapandır. O, kendisine değil, Hakk'a tabi kıldır. O, her bildirdiğinin ispatı, Hakk'ın kendisini anlatımı olandır. O, Hak ile Hakk'a hizmet edip, Hakk'a yöneltmek suretiyle Hak âşıklarının kiblesinde Maşuk Hakk'ı buldurandır. O, bildirdiğinin tecellisine varıldığıında, kendisiyle vuslat edilendir. Onu anlatmak ancak ve ancak O'nun kendisini gösterdiği kadarının, ne kadarı dile geliyor ise o kadardır.”

Dedi ve sustu. Buraya kadar söylenenleri kendi idrakiniz kadar algılamaya çalışın der gibiydi bu susuş. Selim işittiklerini kendi boyutundan görmeye çalışıyordu. İnsanı arayan ve bu arayışında aradığının İlahi aşk olduğunu anlayan Selim şöyle düşünüyordu; *“İnsanlık Mürşitle görülüyorsa mürşit insan olandı ve bu insanlığa kıldığı namazla ulaşmıştı ama bu namaz farklı bir namazdı o halde çünkü namaz kılan çok kişi tanıyordu bunlar insan denilen özellikleri barındırmıyorlardı. Bu sebepten içinde kendisi olmayan namaz deniliyordu. Mürşit insan denilense o halde insan Allah'ın kendisini muhabbet ettiğiydi ki bu gün ocakta anlatılan da tam olarak buydu. İnsan muhabbet için yaratıldı ve insan, aradığım buymuş dediği ilahi aşka tutulandı. İnsan, ilahi aşkın aşığı olandı ve âşık maşukundan başka ne isterdi ki.”* Bu düşünceler birbiri ardına gelirken Kenan Efendinin,

“Mürşidin dışı her ne kadar bizimle aynı olsa da, kendi anlayışsızlığımızla değerlendirip bizimle aynı zannetmeyelim sakın. Bizim içimiz dünya doluyken Onun içi aşk doludur. Biz konuşunca içimizden dünya çıkar, O konuşunca zâhire aşk dolar. Onun gönlü yere göğe sığmayana mekândır ve ondan gönlündeki aşk tecellidedir. İşte bu sebeple Mürşid-i Kamil'ler Allah'a olan aşklarını bu aşkı anlatarak, taliplerinde mevcut olan aşkı zâhire getirip aşığını maşukuna ulaştırarak yaşarlar.

Arayış

Onların her bir sözü istisnasız Hak kelamı olduğundan onlar konuşan Kur'an'dır. Cenabı Resulullah efendimiz, "Ben ilim şehriyim ve Ali de onun kapısıdır" demektedir. İşte burada bahsedilen kapı ve bu kapı için İmam Ali efendimizin zikredilişi Mürşid-i Kâmil'lik makamının zikredilişidir. Mürşid-i Kamil demek bâtınıyla Ali demektir. Ne diyor İmam Ali efendimiz, "Ene Natık el Kuran. Yani Ben Konuşan Kuran'ım." İşte, Mürşid-i Kamiller Allah'ın kendisine davetçisidirler, uyarıcıdırlar. Kim onlara tabi olursa kurtuluşa erer. Hangi kurtuluş? Kendi nefsinin köleliğinden kurtulup, hür olan insanlığa ermek... İnsan, yaratıcısına kendisinde muhabbetçi olmuyorsa gafildir. İnsan olacak ama içinde Allah olmayacak, Allah insanın dışında ondan uzak olacak bu mümkün değildir. İçinde Allah olmayan hiçbir şey var olamaz. Allah insanın içindedir lakin insan Allah'la değildir. Allah'ı istesek de kendi içimizden çıkartıp göndermeyiz ancak kendimizi ondan ayrı zannederiz. İçinde benim olmadığım elbise şu an burada olup size muhabbet edebilir mi?

İşte Mürşid-i Kamil, Peygamber efendimizin bildirdiği Tevhit olan İslam'ı bildirmeye devam edendir. Mürşid-i Kamil bizi, bize, bizde bildirendir, bizi aslımıza erdirendir. Mürşid-i Kamil ve ona biat vacip değil, nafîle değil, farzdır."

Sözlerini işitiyordu şimdide. Kararını vermişti, Mürşid-i Kamil'e tabi olacaktı. Bu karar demir ateşten uzaklaşıp, soğuyup kendi rengine dönünce de devam eden bir karar olmalıydı.

Kenan Efendi, yaptığı sohbetin ardından bir mola daha verdi. Mola dönüşü saz ve bendir eşliğinde yapılan meşkin neticesinde meydan sırlandığından herkes efendinin elini öpüp kendi evine gitti. Talip'le Selim de yola çıktılar.

Selim yolda Talip'e dönüp *"Mahsuru yoksa ben de size geleyim"* dedi. Talip *"Tabi ki"* dedi. Fatma anne *"Olur oğlum hem birlikte bir şeyler yeriz"* diye ekledi Selim'in içindeki talepten kaynaklı muhabbet etmek istediğini biliyor oluşuyla. Araba eve geldiğinde birlikte içeri geçtiler. Fatma anne yemek hazırlarken Talip'le Selim masada oturuyorlardı bedenleri orada kendileri hala dergâhta...

Yemek yenildikten sonra Fatma anne Selim'e *"Durgunsun oğlum"* dediğinde Selim *"Düşünüyorum Fatma teyze"* diye cevap verdi. Fatma anne *"Düşünce anlayamadıklarını anlamaya çalışmaksa durgunlaştırır, işitilenlerin keşfiyse çöştürür. Durgun olduğuna göre anlayamadığın nedir?"* diye sordu. Selim *"Mürşid-i Kamil aşktır ve aşkı anlatır ki işte bu Allah'ın yaşamın içinde insan denilenle bulunuşudur yorumunu çıkarttım bu gün anlatılanlardan ve bunu kendi gözümle gördüm"* dedi. Sonra devam etti *"Aslında gördüm derken, baktım demek istedim"* dediğinde Fatma anne *"Az önce bir ilahi okundu "Safi aşk var bende diye başlayan, hatırladın mı?"* diye sordu. Selim *"Tam olarak değil"* diye cevap verince

Talip sohbete dâhil oldu. Selim'e bakıp *"İşte derviş olmak bu gün gördüğün gibidir ama sadece dergâhta sohbetlere katılıp daha sonra yine kendi istediğin gibi yaşamak değil."* dedi. *"Derviş olmak bu akşam dergâhta nasıl bulunduysan her yerde, her ortamda aynen öyle olmaktır."* diye devam etti.

Arayış

Selim “O zaman güzel bir şey bu dervişlik” dedi gülümseyerek. Fatma anne Selim’e “Ben size bir yaşanmışlık anlatayım” dedikten sonra anlatmaya başladı.

“Bir gün Mekke’de yaşayanlardan ama henüz İslamiyet’i kabul etmemiş olanlardan birisi, evet, o dönemde yaşayıp İslamiyet’i yani tevhidi kabul etmeyen de vardı aynı şimdiki gibi, ashaptan birisine “Ben Müslüman olmak istiyorum ne yapmam lazım?” diye sorar. O kişi “Günde beş kere namaz kılacaksın, ramazan ayında bir ay oruç tutup sabahtan akşama aç kalıp, su içmeyeceksin, hac yapacaksın, zekât vereceksin, kurban keseceksin, nafile namazlar, nafile oruçlar, bütün fıkhı bilgileri ezberlemekte lazım” cevabını verince adam “Oo, çok zor ben yapamam der” ve gider.

Bir müddet sonra aynı adam bu sefer İmam Ali efendimize gelir aynısını Ona da sorar. İmam Ali efendimiz adama “Kolay, eline, diline, beline sahip ol” deyince adam “Bu kadar mı?” der. İmam Ali efendimiz “Evet bu kadar kolay” der. Adam İslam’ı kabul eder, aradan kırk sene geçer bir gün arkadaşına şöyle der, “Keşke adamı dinleseydim”

İşte çocuklar derviş olmak bu menkıbede anlatıldığı gibi Ali yolunda olmaktır ve bu yol zordur. Talibi çok ama yolda kalanı az olmuştur. Dervişlik her an huzuru Hak’ta olmaktır. Bu da aşkla olur ve aşk aşığı maşukuna benzettiğinden âşık insan denilen olur. Az önce ne diyorduk”

dediğinde Selim “Safi aşk var bende, ilahisini söylüyordun” diye cevap verir. Fatma anne “Evet bakın ne diyor ilahide.” Dedikten sonra ilahinin sözlerini okumaya başladı. Selim içinde görülmeyene yani iç dünyasına tutulan ışığın etkisiyle sevinç ve heyecanla dinliyordu Hakikatlerin döküldüğü dudakları.

“Safî aşk var bende âşkla dolmuşum
Sınırsız ummanın kabı olmuşum
Aradığım aşkı âşkla bulmuşum
Kalmadı hiç farkım âşkın içinde.

Ben olmayışım la sen oldum ey yar
Eridim kendimden şimdi tek sen var
Senden sana çıkar bendeki yollar
Kalmadı hiç farkım âşkın içinde.

Bana bakan aşkı görür haldeyim
Âşkın ile âşkın divanesiyim
Geçtim kayıtlardan avaresiyim
Kalmadı hiç farkım âşkın içinde.

Fakir nasıplendi âşkın meyiyle
İçtik **Halil**'imin sakiliğinde
Nefsim secde etti kendi özüne
Kalmadı hiç farkım âşkın içinde.”

Fatma anne ilahinin sözleri bitince Selim'e “İşte bu sözler bize neyin nasıl oluştuğunu gösterirken bize kendi insanlığımızı göstermektedir.” Dedi ve devam etti. “Hadi bakalım ben yoğruldu bugün vücut istirahat istiyor” deyip odasına geçti. Fatma anne gidince Selim Talip'e dönüp “Kardeş ben de gideyim, sen de dinlenirsin” deyip oda ayağa kalktı. Talip “Bırakayım seni” dediğinde Selim “Gerek yok yakın zaten. Teşekkür ederim” dedi ve kapıdan çıkıp evine doğru bu sefer de okunan ilahi sözleri yanında, adım adım ilerlemeye başladı.

Düşünce, vahdet deryasında kürek çekmekti ufka doğru ve Selim var gücüyle asılıyordu küreklere.

Arayış

Selim, manevi ortamda bulunmuş olmasıyla üzerine sinen maneviyat kokusuyla, aldığı huzur ve aklındaki düşüncelerle uyumaya başladı. İnsan, hangi ortamda bulunuyorsa üzerine oranın kokusu siniyordu. Nerede bulunduğun, kokundan belli olur...

Kendisini denizin kıyısında denizi izlerken gördü. Hava açık ve güneşliydi. Güneş gökyüzünde Pırıl Pırıl parlıyor insanın içini ısıtıyordu. Deniz alabildiğine mavi, alabildiğine engin, berrak ve sakindi. Kokusu her nefes alışında ciğerlerine doldukça daha çok içine çekesi geliyordu, tüm ciğerlerini doldururcasına. *“Allah’ım ne kadar güzel bir yer burası, cennette olmalıyım”* dedi kendine. *“Dünyada böyle güzellikte bir yer olabilir mi?”* diye sordu devamında.

Denizi hayranlıkla izlerken denizin kıyısına kadar bir sürü Yunus balığı geldi. Her birisi birbirinden güzel ve çekçiydi. Hep birlikte denizde yüzüyorlar, denizin tüm güzelliklerinden istifade ediyorlardı. Ne kadar şen, ne kadar eğlenceli ve samimiydi. Her biri birey ama her biri birdi...

Denizin kıyısında olmak değil, onlarla denizin içinde olmak istiyor ama yüzme bilmeyişi bu isteğine engel oluyordu. Ne zaman denize girmeye kalksa sadece ayakları yerden kesilmeyecek kadar gidebiliyordu ama Yunuslar o yaklaştıkça uzaklaşıyorlardı. Gittikleri yerler boyunu aşan yerler olduğundan boğulurum endişesi, isteğine mani oluyordu. Bir müddet sonra Yunuslar tekrar içinden çıktıkları gibi denizin içine girip gözden kayboldular.

Selim üzüntü içinde uyandı uykusundan. Odasından çıkıp elini yüzünü yıkadıktan sonra kahvaltı yapıp bavulunu yanına alarak annesiyle ve babasıyla vedalaşıp Talip’e gitmek için çıktı evden. Elinde bavul Talip’e geldiğinde Fatma teyzesiyle Talip’i

kahvaltı yaparken buldu. Fatma anne “*Gel oğlum sen de katıl*” dediğinde “*Sağ ol Fatma teyze ben yaptım da çıktım evden*” cevabını verdi. Yanlarında otururken aklında, gördüğü rüya vardı. Fatma anneye dönüp, “*Fatma teyze, ben gece bir rüya gördüm*” dediğinde Fatma teyze “*Hayır olsun oğlum. Ne gördün?*” diye sordu. Talip’te Selim’in ne gördüğünü dikkatle dinlemeye başladı çünkü kendisi de rüyalar görüyordu. Selim,

“Rüyamda çok büyük ve çok güzel bir denizin kıyısındaydım ve güneş de çok güzeldi. Denizi seyrederken kıyıya kadar bir sürü Yunus balığı geldi. Onların yanına gitmek istedim onlar gibi denizde zevk etmek için ama yüzme bilmediğim için yanlarına kadar gidemedim korktum sonra onlar tekrar denizin içine girip kayboldular”

diye anlattı. Fatma Teyze, Selim’e bakıp “*Size bir hikâye anlatayım*” diyerek başladı anlatmaya,

“İbrahim Hakk’ı Hz’nin iki oğlu varmış oğullarından büyük olanı Şakir, zahitmiş yani zâhiri ibadetlerini aksatmıyor, medreseye gidiyor, fıkıh bilgilerini tahsil ediyormuş. Küçük olanı ise Zakir, ibadetlerini yapmaz birde Agop’un meyhanede arkadaşlarıyla içki içermiş. Meyhaneciye her zaman verecek parası olmadığından veresiye yazdırırmış, İbrahim Hakk’ı Hz ara ara gelir oğlunun borcunu öder Agop’a da tembih edermiş “Sakin borcu benim ödediğimi söyleme” diye. Agop, küçük oğlan ne zaman borcunu ödemek için gelse “Senin borcun ödendi” dermiş. Oğlanda kim ödedi diye sormaz işine gelir, içmeye devam edermiş.

Abisi kardeşini hep hor görür, küçümser, beğenmezmiş. Ona göre kardeşi imanı olmayan, işe yaramaz birisiymiş. Bir gece manada İbrahim Hakkı Hz’ne Kırklar şöyle demiş. “Ya İbrahim, bize içimize karışacak birisi lazım.

Arayış

Falanca gün Şu saatte Erzurum Kalesinden güvercin olarak geçeceğiz. Seçtiğin kişi biz geçerken atlasın, bize karışsın.” İbrahim Hz bir büyük oğluna bakar, bir küçük oğluna, birisi namazında, niyazında diğerı meyhanede.

Belirtilen gün ve saatte büyük oğluyla kaleye çıkarlar. Buldukları yer çok yüksek aşağıya düşen parçalanır helak olur. Oğluna “Oğlum, birazdan güvercin Şeklinde kırklar geçecek buradan, benden birisini istediler aralarına katılması için ben de seni seçtim. Onlar geçerken atla, karış aralarına” dedi. Oğlu “Baba sen deli misin buradan atlanır mı hiç” diye cevap verir.

Tam bu esnada küçük oğlu yine borcunu ödemek için Agop’a gidince, Agop senin borcun ödendi dediğinde bu sefer Agop’un boğazına sarılır ve sorar “Kim ödüyor benim borcumu çabuk söyle yoksa öldürürüm.” Agop ölüm korkusuyla “Baban gelip ödüyor yıllardır” cevabını verince düşünmeye başlar. “Demek ki babam yıllardır içtiğimi biliyor hatta parasını bile veriyor ama bana bunu hiç söylemiyor, hatta kızmıyor bile. Eyvah! Ben ne yaptım!” der kendine. Hemen evine koŐar annesine “Anne, babam nerede?” diye sorar. Annesi “Abinle kaleye gittiler” cevabını verir. Hemen koşarak kaleye gider, merdivenleri hızla çıkıp bakar ki babasıyla abisi tartışıyorlar. Babasının yanına gidip “Baba, beni affet ben eŐeklik yaptım yıllarca. Sana söz, bundan sonra nasıl bulunmam gerekiyorsa öyle bulunacağım” dedikten sonra sorar “Siz ne yapıyorsunuz burada?” babası durumu anlattıktan sonra “Abin atlayamam diyor” dediğinde güvercinler de görölmeye başlar.

Küçük oğlu “Baba destur var mı?” diye sorunca İbrahim Hz “Var oğlum” der ve küçük oğlan “Eyvallah” deyip atlar, güvercine dönüşüp kırklara karışmış bir halde uçup gider. Küçük oğlunun atlayıp kırklara karıştığını gören İbrahim Hz

büyük oğluna dönüp, “Harabat ehline hor bakma Şakir, defineye malik viraneler gizlidir” der.

Gördünüz mü? İstedığınız şey için gerçekten yapmayı istiyorsanız korkuyu terk edin. Korkunuz engelinizdir.”

Selim gördüğü rüya karşısında anlatılan hikâyede ne denilmek istendiğini anlamıştı. Kendisi de rüyasında korkuyordu ya boğulursam diye. Masadan kalkıldıktan sonra Talip’te üzerini değiştirip bavulunu hazırladığından Fatma anne ile vedalaşıp evden çıktılar. Selim Kenan Efendiyi ziyaret etmeden gitmek istemiyordu. Bunu Talip’e söylediğinde Talip “*Tamam gidelim*” dedi. Kenan efendiye doğru yola çıktılar. Kenan Efendinin evine geldiklerinde yukarı çıkıp salonda oturan Efendinin yanına geçip elini öptüklerinde, yanlarına gelip elini öpmeden İstanbul’a dönmeyişleri efendinin hoşuna gitmişti. Bu hoşnutluk tabi ki kendisi için değil, onlar için sevinip mutlu olmaktı.

Selim, “*Efendim, biraz sonra döneceğiz. Sizi görmeden gitmek istemedik. Ayrıca akşam için çok teşekkür ederim, çok huzurlu oldum.*” dedi. Kenan Efendi “*Mana ruha hitap eder. Bu sebeple manaya ait güzellikler ruhu beslediğinden insana huzur verir*” dedikten sonra, her ikisine de “*Hayırlı yolculuklar, Allah yar ve yardımcınız olsun. Hüseyin kardeş selamımı iletin*” der.

Talip’le Selim İstanbul’a dönmek için yola çıktıklarında Talip’te kendisine kızılmamış olmanın rahatlığı, Selim’de deryaya girmiş olmanın serinliği vardı. Derya içine dalanı kendisine benzetir...

Yolculukları esnasında Talip Selim’e “*Nasıl buldun ortamı?*” diye sorduğunda Selim,

Arayış

“Güzeldi. O birlik, beraberlik, aynı merkezde toplanıp aynı yere odaklanmak ve muhabbet insanın içine işliyor. Özellikle, yapılması gereken hareketlere dikkat edilmesi ve herkesin özen göstermesi çok anlamlı. İçinde buldukları ortama saygı duymaları, saygı duyulmayı beraberinde getiriyor. Hani, herkes aynı anda aynı kibleye yöneliyor ya işte öyle. Ama en çok zikir etkiledi beni. Zikir yaptıkça karanlığıma güneş doğdu sanki tıpkı güneşin ufuktan yavaş yavaş doğması gibi.”

cevabını verdi. Verilen cevaptan Talip, Selim’in kararını vermiş olduğunu görüyordu ama bunu kendisinden duymak istediğinden sordu. *“Peki, bu ortama dâhil olmak istiyor musun?”* *“İstiyorum ama her isteyenin istediği zaman gireceği bir yer değil sanırım”* dediğinde Talip *“Evet”* dedi.

Konuşmalar eşliğinde geçen yolculuk feribota gelişleriyle mola vermişti. Feribotta araçlarından indikten sonra yan tarafta dikilmeye başladılar. Denizi seyrederken Selim’in aklına gördüğü rüya geldi. Yunuslara katılmak için Yunus olmak gerekiyordu. Selim kendi durumunu değerlendirirken, kendisinin bu güzelliğın içine girmesine sebep olan arkadaşını düşünmeye başladı. Kendisinin dâhil olmak istediği mana güzelliğının içinde doğup büyümüş olan arkadaşı neden bu kadar kararsızdı. Sonra Talip’e dönüp *“Sen ne yapmak istiyorsun?”* diye sordu. Talip,

“Ben yabancı değilim bu ortamlara. Sen henüz yeni yeni haberdar olmaya başladığın ve değişik, farklı, bilmediğın bir ortama katıldığın için heyecanlısın. İsteğın buradan geliyor ama anlıyorum seni. Ben de senin gibiydim ilk başlarda ama sonra öncelikler değişiyor. İşte benim durumum bu...” diye cevap verdi. Selim sorduğu soruya cevap alamamıştı. Bu yüzden tekrar sordu *“Onu sormuyorum kardeşim, sen ne yapacaksın?”* Talip *“Sanırım bana biraz daha zaman lazım”* dedi.

Selim, arkadaşının verdiği cevaptan sonra üstüne gitmemek adına sustu. Talip'e bakıp kendi durumunu gözden geçirdi. *“Acaba ben de bir müddet sonra heyecanımı kaybedecek miyim, böyle mi oluyor?”* diye sordu kendine. Sonra aklına, Kenan Efendi geldi. O yıllarca bu ortamda, bu sohbetlerin içinde bulunmuş, şimdi de kendisi sohbet eder hale gelmiş. Demek ki vaz geçiliyor olsaydı o vaz geçerdi ya da Hüseyin abisini düşündü. *“Ben sizden daha genç yaşta başladım kendimi aramaya. Kendimi efendimde buldum ve ona sıkı sarıldım”* demişti. *“Evet, ben de vaz geçmeyeceğim. Bunu gerçekten istiyorum”* dedi bu seferde.

Feribot iskeleye yanaşırken araçlarına bindiler. Yolda ilerlerken Talip kendi durumunu düşünmeye başlamıştı. Selim'in sorusu onu kendisini sorgulamaya götürdü. Yeniden mana ortamına dâhil olup, erkânı uygulayışı, zikir yapışı, meşke katılması ve sohbet dinlemesi kendi özünün uyanmasına sebep olmuştu. Düşüncelerle birlikte yapılan yolculuk sonucunda Talip önce Selim'i evine bıraktı, sonra kendisi evine gelmişti.

Selim aradığını bulmuş ve kıyısına geldiği deryanın Hak kokusunu aldığından rahatlamış olarak kararını vermişti. En kısa sürede ne yapması gerektiğini öğrenip yapacaktı. İçinde sevinçle, tüm endişelerden arındırıp kendisini bırakacaktı deryaya. Talip, ip cambazının ipin üstünde yürürken düşmemek adına dengede durmak için çırpındığı gibi çırpıyordu. Hakikatten hiç haberi olmayanlar ne kadar rahattı, onların seçim yapmaları gerekmiyordu. Ya kendisi... Seçilmiş olmanın ikilemini yaşamanın sıkıntılarında bunalmıştı.

Doğum sancıları yaşıyordu kararını verme arifesinde. Her karar bir doğum olduğundan, her karar aşaması da sancıydı sonuçta. Üst üste gelen nedenler, niçinler, acabalar, düşünceler hep suyunun gelmesiydi...

Arayış

İçinde bulunduğu durum, varlığını kabul ettiği sorunun cevabından geliyordu. Cevap kendisinde iki taneydi lakin hangisi onun için en iyisiydi, Talip olmak mı yoksa Talip'ten geçmek mi? Babasının kendisini davet edişi onun iyiliği içindi elbet çünkü o babasıydı ve babalar evlatları için en güzel olanı isterdi. Cevap aramak için değil, hangi cevabı vereceğini görmek için aldı dosyayı eline. Talip'in dosyayı okuması şimdi kendisiyle yüzleşmesiydi. Kaldığı yeri açıp görmek için okumaya başladı.

*

**Bilir misin nedir mürşit, o bir mazhar-ı küldür.
Anınla bitti hep işler, o mazhar-ı Hak olmuştur.**

(Bilmelisin ki Mürşid-i Kamil Külli iradenin tecellisi olan Muhammedi irfaniyet elbisesidir ve o güzel ahlakı tamamlayan Hak varıdır.)

Okuduklarıyla yaşamaya başladığı fark edişin düşünceleriyle kanaat sahibi olmaya başlayan oğul! Mürşid-i Kamil'in bu dünyada bulunuş hali ile senden farkı olmadığını, onun da nefsinin aynı senin gibi temel ihtiyaçları olduğunu lakin onun ile senin arandaki farkın, onun kendisindeki ilahi muradı gerçekleştirip, Hakk'a taliplere köprülük yapıyor oluşunu hatta onun senin aslının, Rabbi bilen olarak sana tecelli edişi olduğunu keşfet. Bir gün kavmi Musa'ya,

- *Bize anlattığın ve konuştuğunu söylediğin Rabbini bizimle birlikte akşam yemeği yemeğe davet et de bizde kendisini görelim, konuşalım. O zaman senin gibi Rabbe iman etmiş, Rabbi bilmiş oluruz.*

derler. Musa, kavmimin bu talebini, Tur-i Sina'ya gidip, onlar da Rabbe iman edip bilenlerden olsunlar niyetiyle Rabbe iletir.

- *Ya Rabbi, kavmim sana iman edip, seni bilenlerden olmak için bizimle birlikte akşam yemeğinde olmanı istiyorlar. Lütfen davetimizi kabul et. Kabul et ki şüpheleri bitsin.*

diye niyaz ettiğinde Rab,

Arayış

- *Tamam ya Musa, falanca vakitte davete icabet edeceğim.*

diyerek Musa'nın niyazını kabul eder. Bunun üzerine Musa büyük bir sevinçle kavminin yanına dönüp, Rab isteğinizi kabul etti, falanca vakit gelecek diyerek müjdeyi verir.

Davete gelecek olana göre hazırlık yapıldığından, çok büyük ve düzenli şekilde hazırlıklar yapılır. Büyük masalar hazırlanır, masaların üzeri eldeki mevcut imkânlarla göre türlü türlü yemeklerle donatılır, herkes en şık kıyafetlerini giyinir. Herkes elinden geldiğince hizmet etmektedir. Bir coşku, bir heyecan hâkimdir kavmin içinde ve Musa yerinde duramamaktadır. Rab gelecektir. Bu esnada, Musa'nın yanına yaşlı birisi gelip,

- Ya Musa, kaç gündür açım. Görüyorum ki büyük bir şölen hazırlamış, sofralar kurmuşsunuz. Bana yiyecek bir şeyler verir misin?
- Şimdi vakti değildir. Seninle ilgilenemem, Rab gelecek onu bekliyoruz. Al şu su testilerini de aşağıda nehir var oradan su getir, senin de katkın olsun,

diyerek cevap verir. Yaşlı adam üzgün bir vaziyette su testilerini alıp Musa'nın yanından uzaklaşır. Musa ve kavmi tüm akşam ve gece beklerler lakin Rab gelmemiştir. Beklemekten bıkip kurulan sofralar iptal edilince, kavmi Musa'ya,

- Hani Rab gelecekti? Hazırlığımızı yaptık, bekledik ama gelmedi. Senin Rabbin yok o halde,

şeklinde sitemler edince, Musa için iç yüzünü öğrenmek için yeniden Tur-i Sina'ya çıkar.

- Ya Rab! Bilirim sen sözünden dönmezsin lakin anlayamadığım için soruyorum. Geleceğim dediğin halde neden gelmedin?
- Geldim ya Musa, geldim. Hatta elime su testisi verip suya bile gönderdin.

Evet, oğul! Bu kıssada anlatılmaya çalışılanı algılamaya çalışmalısın. Beklentilerin kendi zannına göre olmamalı. Musa ve kavmi, kendi zanlarına göre bir Rab gelmesini beklediler. Gelen, zanlarına göre olmadığı için tanıyamadılar, göremediler. Rab, Musa'ya yanan ağaç şeklinde görünüp konuştuğunda kabul edişi ama insan suretinde karşısına çıktığında tanımaması, tek bir yere kayıtlamasındandır. Rabbin, kendisine seçtiğine, yarattığı bir şekilde gözükmesi Rabbi küçültmez, küçültmez. Suret kaydından geçerek bakmalısın gördüğüne. Fark etmelisin ki değişim suret yönüyle değil, idrak yönüyle gerçekleşir.

Mürşid-i Kamil ismiyle zikredip gördüğün, görülür haldir lakin gördüğünün içi Muhammedi irfaniyet ile doludur. Sende sureti göreceğ göz, olduğu için suretler seni yanıltmasın. Senin ile Mürşid-i Kamil arandaki farkın, onun kendisindeki ilahi muradı gerçekleştirip, Hakk'ın taliplerine köprülük yapıyor oluşunu hatta senin aslının, sana Rabbi bilen olarak kemaliyle tecelli edişi olduğunu unutma. Kolaylaştırmak, basitleştirmeye dönüşmesin. Mürşid-i Kamil'i anlatmak için Abdurrahim Fedâî Hz, ***Bilir misin nedir mürşit, o bir mazhar-ı küldür*** demektedir.

Bir gün Cenabı Resulullah efendimize senin nefsin yok mu? Diye sorduklarında, onlara cevaben, tabi ki var ama ben nefsimi Müslüman ettim demektedir.

Nedir nefsinin Müslüman olması? Bu kavramı görmeye çalış. Parmak bir yeri işaret eder, parmakta kalma parmağın işaret ettiği yeri görmeye çalış. Cenabı Resulullah efendimiz ve varisleri olan, tüm Ehlibeyt ve Veliler ile Kâmillerin sözleri bir hakikati göstermek için uzatılan parmak gibidirler. Tamam, bildim bu, buymuş anladım diyerek nefsinin zan yürütme tembelliğine düşme. Düştüğün zan kendini perdelemek olur. Nefsin Müslüman olması, ilahlık iddiasından geçip, varlığın esasına secde etmesidir. Nefsin, batinında taşıdığı asıl olana secde edince aslına dönmüş, kendisine zulmetmekten kurtulmuş olur.

Arayış

Secde yokluk halidir ki secde eden nefsin bu yokluk ile sahiplendiği sana ait olan varlığın esasının, şهادet âleminde görülürü olduğu gerçeğine ermiştir.

İşte Müslüman olan nefsinden bilinmek isteyen Rab, kendisini zikreder. Zaten varlığın aslı bu ama sen kendine kör olduğundan göremiyordun. Değişim idrakinde gerçekleştiğinden, nefsinden tecelli edeni görmeye başladın yani hakikate erdin. Sen bu idrake varınca tecelli olan nefsinden Rabbin tecelli etmeye başlamıyor, tecelli olandan tecelli eden Rabbindi, sen bu gerçeği keşfediyorsun. Burasını anlatabilmek adına şöyle bir misal verebiliriz. Karşında görmek istediğin birisi olsun. Sen elini gözlerinin önüne koy ve bu şekilde bak karşıdakine. Görebilir misin? Tabi ki hayır çünkü gözlerinin önünde elin var değil mi? Elin görmek istediğine perde oldu. Perde, karşında oturan görmek istediğinde değil senin gözlerindedir. Şimdi elini gözlerinin önünden çek. Perde olan elin gözlerinin önünden çekildiği için görmeye başladın öyle değil mi? Ne oldu? Görmek istediğini örten perde mi kalktı yoksa görmek istediğin yoktu da sen elini çekince mi var oldu?

Canım benim, ey arayış içinde olup kavramaya çalışan can! Allah'tan daha büyük bir şey olabilir mi? Düşün, bir perde var ve bu perde Allah'ı örtüp görülmez kılsın. Olamaz, olabilemez, mümkün değildir. Perde sende ve o perdeyi sen çektin gözlerine, yine sen açacaksın. Nasıl mı? Nefsini aslına secde ettirip, nefsinin Müslüman eyleyerek...

Nefsinin secdesi nereye ve nasıl olacak o halde? İşte burada, mazhar-ı kül olan Mürşid-i Kamil giriyor devreye. Varlığı, Abdurrahim Fedâî Hz'nin ***Anınla bitti hep işler, o mazhar-ı Hak olmuştur*** dediği Hakk'ın kendisine davet edişinin görülür hali. Mürşide secde hakikatte mutlak secdedir, mahvı vücut secdesidir.

O halde secde nedir? Gel birlikte bakalım.

Secde, alnımızı halıya ya da seccadeye koymak mıdır? Gökyüzünde, ötelede olan gayıp, zan ve vehim üzerinde kurguladığımız Rab için şeklen yere eğilip alnımızı yere koymak bu güne kadar bizim nefsimizi secde ettirip kendimizden Rabbi bilmemizi sağladı mı?

Hakikat meydanlarında misalen denir ki, Pîre üzerinde yaşadığı deveden habersiz, kendi zannında yarattığı deveye secde eder.

Secde, secde edilende yok olmak sonucu secde edilenle ziyetlenmektir. Ziyetlenmek, secde edileni görmek, işitmek, zikretmek, bilmektir. Eğer biz secde ettiysek o halde secdenin kıyamına kalktığımızda kendimizde gördüğümüz secde edilen olmalıdır. Şimdi bak kendine, yaptığın secdenin devamında ne görüyorsun? İşte ne görüyorsan sen ona secde etmişindir. Gördüğün Rab değilse secden Rabbe değildir. Senin hiç secden oldu mu? Bu soruyu, anlamaya başladıklarınla cevapla. Fark et oğul! Secde gayıp olana yapılmaz, secde mutlak olana yapılmalıdır. Cenabı Allah, Âdem'i yaratıp mutlak hale gelince Âdem'in dilinden bana secde edin emri verdi. Bu husus Kur'an'ı Kerimin Bakara suresi 34 ayetinde,

Hani meleklere, Âdem'e secde edin demiştik de İblisten başka bütün melekler secde etmişlerdi. O, secde etmekten çekinmiş, ululanmak istemişti de kâfirlerden olmuştu.

denilerek anlatılır. Bu ayetin ifadesine hakikat ehli, Allah kendisinden gayrı yarattığı ikincil olan Âdem'e secde emri verdi şeklinde değil, Allah Âdem'in dilinden Âdem esmasıyla zâhir olan kendisine secde edilmesini emretti. Edenler, aslına erdi, etmeyenler zarardadır. Secdenin gayba yapılışı kolay ama Rabbe ulaşmayandır. Asıl secde Rabbin mutlak halinedir ki zordur. Karşında senin gibi görülen birisi var, hadi secde et bakalım derler. İblisin secde etmeyişi, gördüğü görünürlüğün suretinde kalması, gördüğü ile kendisini aynı zannetmesiydi. Mazharı kül ve mazharı Hak esmalarıyla anlatılan Muhammedî irfaniyet tecellisi

Arayış

Âdemiyet olan Mürşid-i Kamil'dir ve sen tamamlanan güzel ahlaka yani nefsinden Rabbi bilme olan tevhit üzerine yaşayanlardan olmak istiyorsan, secdenin mutlak haline, Mürşid-i Kamil'e secde edenlerden olmalısın. Daha önceki beyitte okurken, gel diye davet edildiğin yer, Mürşid-i Kamil'dir. Mürşid-i Kamil esmasını anlayabilmen için,

*Abdurrahim Fedâî Hz'nden Pîr Hz'ne
Yunus Emre Hz'nden Taptuk Emre Hz'ne,
Mısri Niyazi Hz'den Ümmi Sinan Hz'ne,
Aziz Mahmut Hüdai Hz'nden Üftade Hz'ne,
Mevlana Hz'nden Şems Hz'ne,
İmam Ali efendimizden Cenabı Resulullah efendimize*

bakman gerekir. Sen kendiliğin olarak yani kendi bakış açından, kendi anlamlandırmalarından, şartlanmışlıklarından bakarsan gördüğün, görülmesi gereken hakikat olmayacaktır demiştik ya; işte ismini zikrettiğin insanlar Mürşid-i Kamil'lerine secde ederek mutlak secdelerini gerçekleştirmiş olanlardır. Nefislerinden Rablerini bilip gönül bağı kurarak dostluğa ulaşmışlardır. Mısri Niyazi sultan bu gerçeğin beyanında,

*Savum salat u hac ile sanma biter zahit için
İnsan-ı kâmil olmağa lazım olan irfan imiş*

*Kandan gelir yolun senin ya kanda varır menzilin
Nerden gelip gittiğini anlamayan hayvan imiş*

***Mürşid gerektir bildire Hakk'ı sana Hakkâl yakın
Mürşidi olmayanların bildikleri güman imiş.***

diyerek, mutlak secdenin nasıl olması gerektiğini arayış içinde olan idraklere sunmuştur. Ey kendisini arayan Talip! Kendini, kendi aslının kemaliyle tecelli edişi olan Mürşid-i Kamil'e secde etmeden bulamazsın. Gerisi zan ve vehimdir.

Hu...

Talip, okuduğu bölümde Mürşid-i Kamil'in kim olduğu ve illaki tabi olunmadan iman ehli olunmayacağını gördü. Kendisi de biliyordu Mürşid-i Kamil olmadan olmayacağını, Mürşid-i Kamil'in kendisi gibi beşeriyet taşıdığını, onun kendisiyle arasındaki farkın insanla mahlûk arasındaki fark olduğunu. Lakin varlıktan geçmek demekti tabi olmak ve kararsızlığı bunca yıl oluşturduğu varlığa tövbe etmesi gerektiği. Kendisine denilse ki,

“Senin değişmene gerek yok. Bildiğin gibi, canının istediği gibi yaşayabilir, her yaptığınla ilahlaştırdığın nefsinle, nefsinin isteklerini yapabilirsin. Canın ne zaman isterse gelip aramıza katılabilirsin. Sen varlığını cilalamaya devam et, nefesine secde etmeye devam et, kendine eziyet etmeye devam et, yanıma geldikçe de ben sana muhabbet ederim. Senin nefsenden olanlara göz yumarım, seni olduğun gibi kabul ederim.”

O zaman mesele kalmayacak ama Mürşid-i Kamil'e teslimiyet her şeyini teslim etmekle mümkündür ancak. Bu gerçeği bildiğinden dolayıydı yaşadığı sancılar. Bu hal ancak bilgi talebinde olanın, bilgiyi okumakla öğrenmesiyle olurdu. Amaç bilgi tahsil etmenin ötesinde insan olmaksızın Mürşid-i Kamil'e teslimiyet şarttı. Meydanda olmak demenin, Mürşid-i Kamil'in yapılmasını istediği her şeyin, meydanda bulunmaya devam etmekle kendi talebi olduğunu biliyordu. Aradığı ne yapması gerektiğinin anlatılması değil, bildiği yapılması gerekeni, yapacak cesaretin oluşmasıydı. Babası bir gün şöyle demişti âşıklarına.

Arayış

“Derviş olmakla, denize girmek aynı teslimiyeti gerektirir. Nasıl ki denizde yüzmek için cesaretle denize teslim olup kendini bırakmak lazımsa, dervişlikte öyle. Zan ve vehimle, endişelerle, acabalarla derviş olunmaz. Teslim olup, bırak kendini...”

Babasının bu anlatımlarını düşündükçe içinde bulunduğu kararsızlık şuna benziyordu. Evlenme çağına gelmiş bir kız var ve bu kız şöyle düşünüyor.

“Şimdi ben bekârım, rahatım, kalk diyen yok, yemek yap diyen yok, benimle ilgilen diyen yok, ev sorumluluğu yok, çocuk sorumluluğu yok. Canım ne zaman ne isterse onu yapıyorum. Durduk yere evlen ve tüm rahatlığı kaybedip bir adama tabi ol. Onun dediğini yap, onun gönlünü yap. Birlikte yaşa. Çok zor ben yapamam”

Evet, doğru söylüyor. Evliliğin güzelliğinin beraberinde getirdiği sorumluklar var ve bazen bunlar nefse çok zor gelebilir lakin evlenmek isteğindeki âşık olan genç kız, tüm zorlukları eziyet olarak değil, maşukuyla birlikte yaşam olarak görür. Aşk, akla zor geleni kolaylaştırır, hiç zor gelmez.

Mesele tam olarak budur zaten. Talip’in aşkının maşuku henüz Mürşid-i Kamil değildir, dolayısıyla da Allah değildir. Kararsızlığı aşkını yöneltceği yerdir. Dervişlik, nefsi nefesine yaşayıp sonra camide namaz kılmaya gitmek, Ramazanda adına oruç denilen aç kalmaktan çok öteye bir şeydir. Dervişlik, her nefes zikir, her fiil namaz, her düşünce oruç halinde yaşamaktır. Dervişliğin içinde nefis ve nefisten olanlar bulunamaz.

Talip, tekrar elindeki dosyayı okumaya başladı. Kendisini iskeleden denize itecek el arıyormuşçasına.

*

**Sakin sanma ki resimle, dahi esma ile oldur
İkisinden mukaddestir, hemen irfan ile tamdır.**

(Kılık kıyafet ile isim değişikliği sanma sakın. Bunlardan daha kutsaldır, irfanıyettir Mürşitlik.)

Evlat, yitiğini arayan can! Abdurrahim Fedâî Hz, okuduğın bu dizelerinde, secde edilmesi gereken Mürşid-i Kamil'in, isim ve cisim yönüyle senden farklı olduğu ve farkın sadece bununla sınırlı kaldığı zannına girilmemesi gerektiğini beyan etmektedir.

Eğer Mürşit ile arandaki fark, isminin ve cismi olan suretinin seninle aynı olmayışı ise o zaman Mürşidi bugüne kadar içinde bulunduğın esfel boyutundaki arkadaşlarından her hangi birisiyle aynı konuma koymuş olursun. Dön ve bak! Arkadaşım dediğinin ismi seninle aynı değil, görüntüsü de senden farklı. Mürşide de bu gözle bakıyorsan yanılğı içindesin.

Mürşidin de bu dünyada ismi ve cismi vardır tabi ki ama biz ona ismiyle hitap etmiyoruz o isimle tecelli eden mürşitlik esmasıyla zikrediyoruz. Ahmet, Mehmet, Mustafa, İbrahim demiyoruz, değil mi? Mürşit diyoruz ve asıl değer verilmesi gereken Mürşit dediğimizin taşıdığı ve bildirdiği irfanıyettir. Onun eşyasına değer verip irfanına, maneviyatına değer vermiyorsak halimiz bir müddet sonra putperestliğe döner. Mürşit'in sakalı olsun ve bir gün sakalını kessin, sakal kesilince ondan tecelli eden irfanıyet kesildi mi? Şekilden, eşyadan, kuru bir bilgiden geçipte bak Mürşid'e.

Arayış

Leyla ile Mecnun hikâyesini duymuşsundur. Mecnun diye bildiğinin ismi aslında Kays'tır. Kays birlikte büyüdüğü, her anını birlikte geçirdiği Leyla'sından ayrı kalınca, ona olan aşkını keşfetti ve bu aşk onun dünyevi aklının değerlerini hükümsüz bıraktı. Dünyevi aklın değerleri hükümsüz kaldığı için akıl sahiplerinin söylemeyeceği şeyleri söylemeye, asla yapmayacağı şeyleri yapmaya başladığından kendisine deli divane anlamına gelen "**Mecnun**" demeye başladılar. Onun yaptıkları hiç akıllı işi mi? Ancak deli divane yapar bunları.

Mecnun, ismi Kays olan âşıktan, aşkın görülür haline verilen isimdir. Her kimde Mecnun vasıfları görülüyor ise ona da Mecnun denir, ismi ne olursa olsun.

Bunu gittiğin doktor ile de örnekleyebilirsin. Bak ne diyorsun, "Doktor." Doktor dediğinin bir ismi ve cismi var mı? Var. Ama sen ona doktor dedirten özelliklerinden dolayı ismi ve cismi ne olursa olsun doktor diyorsun. Doktorla aranda sadece isminin doktor oluşu ile cisminin seninle aynı olmayışı farkı mı var? Öğretmen, avukat, hâkim, savcı, vali daha birçok örnek verilebilir. Parmakta kalma, işaret ettiği yere bak derdi Mürşidim.

İşte, Mürşid-i Kamil esması da böyle. Mürşitlik, içerisinde barındırdığı irfaniyete verilen isimdir. Bu irfaniyet Muhammedî nur olan Muhammedî irfaniyettir. Bugün esmasını Muhammed olarak değil Muhammed tecellisi olduğundan Mürşid diye zikrediyoruz. Nedir bu irfaniyet? Tevhit üzere bulunmak olan daha önce okuyarak görmeye başladığın **ahsen-i takvim**. Cenabı Allah Kur'an'ı kerimin Kehf suresi 65 ayetinde,

Böylece tarafımızdan, kendisine rahmet verdiğimiz ve ledün ilmimizden öğrettiğimiz kullarımızdan bir kul buldular.

diyerek irfaniyet sahibinin kim olduğunu gösterip kendisinin, kendisine davet ederek tanıtan, bildiren, gösteren, muhabbet eden tecellisi olduğunu anlatmaktadır.

Şimdi bu anlatımlar ile birlikte düşün Mürşid-i Kamil'i. O zaman göreceksin Abdurrahim Fedâî Hz'nin dediği gibi sadece bir isim ve resim olmayıp, irfaniyet zuhuru olduğunu.

Ey can! Nasıl ki Mürşid-i Kamil sadece bir isim ve cisim değilse Mürşid-i Kamil'e secde eden yani tabi olup derviş ismini alan da sadece isim ve cisim değildir, anlamalısın. Mürşid-i Kamil'deki isimsizlik ile cisimsizlik ve dervişteki isimsizlik ile cisimsizlik bir olmadan, derviş bir olan tevhit üzerine oluşmuş irfaniyet tecelligahı olamaz. Tevhit vahdettir ve vahdet ikilikte zuhur etmez.

Şimdi oğul, ey bâtını cevher olan! Kendimi, kendi aslımın kemaliyle tecelli edişi olan Mürşid-i Kamil'e, secde etmeden bulamam diyen kanaatkâr evlat. Bilmelisin ki Mürşid-i Kamil'e gelmekle işin bitmez. Gelip ikrar vermekle de işin bitmez. İkrar verip haremi şerife girmekle de işin bitmez. Tavaf etmen gerekir yani dâhil olduğun meydana, meydanın erkânına göre yaşantını değiştirip, bildirilenlere hizmet edip, bildirilenin tecellisine varmak gerekir. Şunu iyi belle ve asla unutma; bildirilenin tecellisine vardığında, bildirenle kucaklaşırsın. Muhabbeti Hak'tan dinlemeden, muhabbet aslına ulaşamaz, için dışına çıkamayacağından nefsinde nefsini bilmeye devam edenlerden olursun. Nefsinde Rabbini bilen gönül dostu ashap olmak istiyorsan eğer, için dışına çıkıp nefsin içinle bakmalısın.

Burada dur ve düşün şimdi. Muhabbeti Hak'tan dinlemek nasıl olacak sor kendine. Bilmediği için göremeyen oğul! Tuttuğum ışık ile bir daha bak okuduğun hakikate.

Muhabbet edeni Hak bilersen, muhabbeti Hak'tan dinlersin.

Kıyamet suresi, 1 ayette Cenabı Allah,

Hayır, yemin ederim o kıyamet gününe.

Arayış

diyerek kıyametin varlığını ve gerçekleşeceğini kendisiyle temin etmektedir, şüpheyi yer bırakmayarak. Nedir kıyamet? Kıyamet hakkında neler bildirilmiştir, neler anlatılmıştır görmek lazım.

*Güneş batıdan doğacak,
Üç mızrak boyu yakınlaşacak,
Dağlar parça parça olacak,
Dünyanın içi dışına çıkacak,
Doğudan batıya dümdüz olacak,
Ortaya bir yumurta dikilse görülecek.*

Şimdi, varlığı cananımın varidatıyla mümkün olan. Kıyamet ile benim ne alakam var demeyesin. İstiyorsan Rabbini kendinde görmek, kendi kıyametini koparmalısın. Nasıl ki Cenabı Allah'ın Ulu'l azam peygamberi Musa As, sesini işitip kendisini görmediği Rabbin Cemalini görmek istedi ve bu istek ile Rabbe niyaz etti.

- Ya Rabbi, göster Cemalini göreyim.
- Sen beni göremezsün Ya Musa.
- Ya Rabbi Cemalin görülmez olsaydı bende görme isteği olmazdı. Göster Cemalini göreyim.
- Peki, Ya Musa. Dağa bak! Dağ parçalanmadan kalırsa sen de görebilirsin.

Cenabı Allah, Cemali ile tecelli eder. Bu tecelli neticesinde dağ parça parça olur, Musa kendinden geçer. Cenabı Allah,

- Kalk Ya Musa!

Musa kendisine gelir ve konuşmaya başlar.

- Tövbe Ya Rabbi tövbemi kabul et.
- Neden tövbe ediyorsun Ya Musa. Beni görme isteğine mi?
- Hayır, Rabbim. Seni görme isteğime değil, seni kendim olarak görmek isteyişime tövbe ediyorum.

Anlamaya çalışmalısın. Görüyorsun ki sen, senliğinden geçmeli, sen kalmamalısın. Bir meydana varmak son değil başlangıçtır.

Ne demiştik? Güneş batıdan doğacak yani doğu ile kast edilen senin zahirliğın olan yeryüzü olduğu gibi batı ile kast edilen gökyüzü yani mana boyutudur. Sana hakikat yüz gösterecek. Güneş, doğudan da doğsa, batıdan da doğsa güneştir lakin batıdan doğduğunda senin güneşı görüşün değişir çünkü hakikati ile tecelli etmeye başlamıştır. Doğudan doğarken gördüğün, güneşin maddesel âlemde görülür halidir.

Şöyle örnekleyebiliriz. Elinde bir kitap var şu an. Bu kitap kapalı iken kitabın kapağını görüyorsun değil mi? Kapağını görürken de bu bir kitaptır lakin sana kapalıdır. Şu an okuduğuna göre içini açmışsın. İçi açılıp okunurken de bu bir kitaptır. Her iki türlü de kitap kitaptır ama şimdiki hali ile yani içiyle tecelli etmeye başladığı halini okuyorsun ve hakikatini görüyorsun. İşte, güneş batıdan doğunca, tıpkı kitabın sana içeriği ile tecelli edişı gibi güneş de hakikati ile tecelli etmeye başlamıştır. Oku şimdi hakikatleri. Abdülehad Nûrî Sivâsî Hz, bu hususta bak ne diyor.

*Semadan sırrı tevhidi duyan gelsin bu meydâne
Derûn içre bugün Allah diyen gelsin bu meydâne.*

*Görenler Nuru-u Gaffarı duyanlar sırrı Settârı
Cihanda şişeyi arı kıran gelsin bu meydâne.*

*Salâdır ehli irfana götürsün canı kurbana
Bugün başını merdane koyan gelsin bu meydâne.*

Sema ile anlatılmak istenen güneşin batıdan doğmuş olmasıdır. Hakikatin sana kendisini aşikâr kılması yani Mürşid-i Kamil'in seni tevhide davetidir. Sen kendini, kendi aslına cahil olarak biliyordun, nefsinin aslının görülür hali olduğundan habersizdin. Nefsini görüyorsun ama görüleni nefsin zannediyorsun.

Arayış

İşte sana gerçekte kim olduğun gösterilerek seni kendi gerçeğine davettir güneşin batıdan doğması. Bu sırrı duymayan, davete icabet edipmiştir. Mısri Niyazi sultan aynı gerçekleri,

*Hüda davet eder elhamdülillah
Bu can dosta gider elhamdülillah*

*Hakikat şehrine çün rihlet oldu
Gönül durmaz iver elhamdülillah.*

diyerek anlatmaktadır. Hakikat şehrine davet edildiğini ve kendisinin başlayan yolculuğa katılarak davete icabet ettiğini söylemektedir.

Sonra güneş üç mızrak boyu yakınlaşır yani bildirilen hakikat gerçekleri ile kendi varlığını dediğin tecellide, tecelli edene şahit olmaya başlarsın. *Görenler Nuru Gaffarı, duyanlar sırrı Settârı* boyutuna geçersin. Nuru Gaffar olanı görmek, muhabbet edeni Hak bilmektir. *Sırrı Settârı* duymak ise muhabbeti Hak'tan dinlemektir. Hani okurken demiştin ya muhabbet edeni Hak bilersen, muhabbeti Hak'tan dinlersin diye *Görenler Nuru Gaffarı duyanlar sırrı Settârı* demektir o. İşte, güneş yakınlaşmış, seni ihata etmiştir.

Oradan dağ olan benliğinin, egonun, nispetinin parçalanmasına geçersin yani *Cihanda şişeyi arı kırma gelsin bu meydâne* beyanındaki şişeyi arı kırma boyutuna. Bu Musa As'ın kendisinden geçmesidir. Dağ parçalanmış, Musa kendisinden geçmişti, senin de dağın parçalandı ve sen nefsini varlık sahibi görmekten geçmiş oldun, geriye sen kalmadın. Beyitte bahsi geçen *Salâdır ehli irfana götürsün canı kurbana, bugün başını merdane koyan gelsin bu meydâne* kısmı sende vücudlandı.

Şimdi, dünyanın yani senin için dışına çıktı. Daha önceki okumalarında fark etmiştin hani insan denilen yaratıcı Rabbin kendisini bilecek olma yönüyle zâhir oluşuydu. İnsan bu dünyaya gözlerini açtıktan sonra bu hakikati, giydiği nefsinin

varlığın kendisi zannederek aslını bâtınında yani içinde hapis etmişti. İşte geldiğin boyutta içindeki hakikat, nefsin aslına secde ettiği için nefsinden gözükmeye başladı. Bu hakikatleri varlığında gözlemleyip dile getirmiş bir Hak aşığı,

*Dünya bağlarından Koptuk savrulduk
İçim dışa çıktı Öldük kahrolduk
Halil'in deminde dostla buluştuk
Zikir halkasında Ender olmuşuz.*

dediği gibi dostla buluşursun. Bildirilenin tecellisine vardığında bildirenle kucaklaşma halidir burası. Davet edildiğin tevhit senin ikiliğini birlemek içindi. Neydi bu ikilik? Daha önce iki zıt anlatımında görmüştük ki bu ikilik nefis ve ruh olarak bildirilmişti. Geldiğin boyutta varlığım dediğin nefsinin bâtınındaki aslının zahirliği olduğu gerçeğine ermiş olduğundan birlendi.

Öyle bir yerdesin ki şimdi sana bakan, nefsinden ruhunu görür haldesin. Her ne kadar bakan sende nefsi görse de bu değişmez. Hakikat ehli nefsinde ruhunu görür, ruhunu muhatap alır. Sen yoksun orada, sen Allah'ta fena buldun.

Evlat, ey farkındalığı ile kanaat sahibi olması gereken can! Bir Mürşide gitmek, meydanına dâhil olmak, hakikat sırlarından malumat sahibi olmak bizden mesuliyeti kaldırmaz. Aslında mesuliyetimizi arttırır. Mürşid-i Kamil'e ikrar verdim ya tamam budur işte, şimdi istediğim gibi nefsimin peşinde yaşayabilirim deme, yaşamamalısın. Meydana dâhil oldum, sohbetlere katılıyorum yeter işte, şimdi istediğim gibi nefsimin peşinde yaşayabilirim deme, yaşamamalısın. Bana sırlar anlatılıyor, ledün ilminden bilgi sahibi oluyorum bu yeter işte, şimdi istediğim gibi nefsimin peşinde yaşayabilirim deme, yaşamamalısın. Eğer bu halde kalırsan hakikatin taklitçisi, bilgi ezbercisi olur, varlığından ifna ol diye verilen bilgi ile varlığını perçinlersin.

Arayış

Kendine yapacağın en büyük kötülük, varlığından geçesin diye verilenle varlık giymen olacaktır. Bilmek mevzusunda hatırlarsan tam bir bilmeden bahsedilmişti ve tam bir bilme araba sürmeyi öğrenmeyle, arabayı sürmektir denmişti.

Dervişlikten murat Cemali yâre ermektir evlat unutma. İnsan olmak cemal seyri de olmaktır. Cemal seyri ise nefsinden Rabbini görmektir. İman, işittiğimizi görür hale gelince oluşan olgudur. İşittiğini görür hale getirmelisin kendini. İşittiğimizi görür hale gelmek ise anlatılmaya çalışıldığı gibi kıyametin kopması ile mümkündür. Buna hal ehli olmak denir. Gönüller sultanı efendim irfanîyet için şöyle demişti, “**İrfanîyet, ilimle halin vuslatından doğan çocuktur.**”

Nasrettin hoca çiğnediği sakızı çıkartıp burnunun uçuna yapıştırmış. Etrafindakiler sormuş; “*Hocam, hiç yaptığın olur mu? Neden böyle yapıyorsun?*” dediklerinde hoca, “*Mal dediğin burnumun önünde olsun istedim*” diye cevap vermiş.

Sen de bu sözü burnunun önünden ayırma sakın. Hal yani eskiyi terk edip yenisi ile yaşamaya başlamak aşkı uyandırır. Halin yoksa ilim tek başına yetersizdir çünkü bilginin fitratında tevhit edilmek vardır. Bilgi tek başına bir olgu değildir. Bilgiyi neyle tevhit ediyorsan onu ispat eder sana. Bilgi araçtır. Araca aşk binerse yokluğa götürür ki bu yokluk varlığın sahibi Rab ile dopdolu yokluktur, nefsin binerse zulme götürür. Kendimize zulmetme olan zulüme. Dilindekini kalbine indir, müstakillığın, şirkin, küfrün Allah'ta fena bulsun, Nur seni ihata etsin. Gönül, varlığı nur ile ihata edilendir. Yunus Emre sultan bu hususta,

*Dervişlik dedikleri hırkayla taç değil
Gönlünü derviş eyleyen hırkaya muhtaç değil*

*Hırkanın ne suçu var sen yoluna varmazsan
Var git yolunda yürü er yolda kalmaz değil*

demektedir. Dervişlik, senin ve Mürşid-i Kamil'inin vuslatıyla kendini layık hale getirmen sonucu irfaniyetin sende de tecelli etmesidir. İrfaniyet nefsinde bakıp nefsinde Rabbi görecek göze, nefsinden Rabbi işitecek kulağa, nefsinden Rabbinle muhabbet edecek dile sahip olmaktır. Dolayısıyla irfaniyet, yaratılış aslına ermiş olma halidir.

Mürşit esması bu halin adıdır. Bu sebeple Mürşid-i Kamil senin kendi aslının kemaliyle zuhurdur evlat.

Abdurrahim Fedâî Hz, ***İkisinden mukaddestir, hemen irfan ile tamdır*** diyerek bu gerçeği vurgulamıştır.

Hu...

Talip, okuduğu bu bölümde kendi kararsızlığının netleşmesi gerektiğini görmüştü. Artık anlıyordu ki kendisi seçimini nefsinden yana da verse bu hakikatin unutulması mümkün değildi ve her zaman onunla birlikte bulunacaktı. Bu sebeple yaşamı ne nefsinden yana tam istediği gibi olacak, ne de dervişlikten yana olacak sürekli şu an içinde bulunduğu kararsızlığı yaşayacaktı ve bu yaşam istediği bir yaşam değildi.

Babasının kendisini davet ettiği dervişliğe dâhil olacaktı. Yolculuk başlamıştı ve kendisi zaten bu kervanın içinde ayağını sürterek gittiğinden canı yanıyordu. Yürümeye başlamaya karar verdi. *“Evet, Bursa’ya döneceğim hem de temelli”* dedi kendine. Kararını vermiş, içindeki cevabı kendisine itiraf etmiş olmanın hafiflemesiyle derin bir oh çektikten sonra sıırıslıklamdı iskeleden denize itilmiş olmasından dolayı. Seçtiği için içinde bulunduğu yaşam, kendi istediği için yaşadığı yaşam değildi. Kendi isteği olmuştu artık dervişlik, babasının dediği gibi, kendi isteği. Elindeki dosyayı iki eliyle tutup önce öptü sonra alnına koyup yanındaki sehpaye bıraktı. Telefonu alıp Selim’i aradı. Selim’in telefonu açıp *“Efendim kardeş”* demesinden sonra *“Selim, kararımı verdim. Müsaitsen gel konuşalım”* dedi. Selim bu konuşmanın ardından evinden çıkıp Talip’e geldiğinde arkadaşını kendisi gibi görmüştü. Doğum gerçekleştiğinden sancılar bitmiş halde...

Selim içeri geçip oturduğunda arkadaşının kararını vermiş olduğundan her zamanki gibi yine birlikte olmaya devam edeceklerinden dolayı sevinçliydi. Talip, arkadaşının sevinçli olmasıyla daha da rahatlamıştı. Önce,

- Kusuruma bakma gemide söylediklerim için. Hani seninle ilk Bursa'dan gelişimde konuşmuştuk Bursa'ya temelli dönme fikrini, hatırlıyor musun?
- Evet, ben de sana bu konuyu düşündüğümü söylemişim
- Biliyorum. Bu konuyu konuşmak için çağırdım seni. Ne diyorsun dönme fikrine?
- Beni biliyorsun, yolda gelirken de konuştuk. Ben eğer Kenan Efendi kabul ederse derviş olmak istiyorum kararım kesin.
- Biliyorum, ben de kararlıyım lakin Bursa'ya dönmeden de derviş olabilirsin. Bursa'ya dönmek başka bir olay... Burayı terk etmek beraberinde işten ayrılmak, evden ayrılmak, arkadaşlardan ayrılmaktır.
- Farkındayım, zaten bu yüzden dönmeliyim. Burada yaşamaya devam ederken, mevcut yaşamım geçerli olacak. Değişim gerekiyor.
- Anlıyorum.
- Ne diyordu baban! “Temizlenmek için, kirlendiğin ortamı terk et önce.” işte ben de onu yapacağım.
- Tamam o zaman. Kararımızı verdik ama acele etmeyelim. Artık bizim danışacağımız ve ne derse onu yapmak zorunda olduğumuz birisi var. Dediğini yapmayacaksan danışma, bildiğin gibi yap, danıştıysan dediğini. Dervişlik böyle bir şey...

Bu konuşmanın ardından kararlarını vermiş olmalarıyla ve birlikte aynı yolda yürüyecek oluşlarının sevinci yüzlerinden okunuyordu. Selim sehpanın üzerinde duran dosyaya bakıp “Okudun mu?” diye sordu. Talip “Okudum iki bölüm. Zaten okuduklarım bu kararı almamda çok etkili oldu.” dedi.

Selim bu bölümleri şimdi daha çok merak etmişti. Merakla “Aynı bölümleri okuyalım mı?” diye devam etti. Talip “Okuyalım” deyince Selim dosyayı eline alıp öptükten sonra, aynı iki bölümü bir kerede okudular. Okumaları bitince Selim, “Hüseyin abiye selamı vardı Efendinin. Ne dersin gidelim mi? Belki oradadır” deyince Talip “Yarın iş çıkışı gideriz kardeş.” cevabını verdi. Selim şimdi okudukları bölümleri düşünüyordu.

Arayış

Ne diyordu, “*Mecnun, aklın değerini bırakıp, aşkın değerlerine hizmet edendir. Her kim ki kendisini bilip insanlığına ermediği mevcut yaşantısını terk edip, ilahi aşkla aşka göre yaşamaya başlarsa o Mecnun’dur.*”

Talip’e dönüp, “*Dervişlik Mecnun olmak mıdır?*” diye sordu. Talip, “*Bir mürşide tabi olmak aklını ona bağlayarak akılsız kalmak değil, külli akla tabi olup külli akla göre hareket edip insan olmaktır. Kendin gibi bir insanın kölesi olmak olarak yapılan yorumlar, nefisten gelen yorumlardır. Derviş başka birisinin kölesi değil, Hakk’ın kölesi olarak hürlüğe erendir. İşte bu akıl sahiplerine göre deliliktir*” cevabını verdi.

Evet, Mürşitler kişiye nefislerinin ilahlık iddiasında bulunduğunu, bu ilahlık şirk olduğundan nefisine tabi olanların puta taptıklarını gösterirler. Nefsi, Mürşid-i Kamil’in olduğu yerde aslına secde etmek zorunda kalır. Cenabı Resulullah efendimizin içine girdiği Kâbe’de putlar barınmaz. Putperestler, Kâbe içine Muhammed girsin istemez, onu itibarsızlaştırmaya çalışır. Gereksiz, önemsiz, bildirdiklerinin de din dışı olduğunu söylerler.

Talip Selim’e “*Bak bu konuyu bir sonraki bölümde açıklıyor babam. Başına bir göz atmıştım*” dediğinde Selim okumaya başladı.

*

**Kalanlar işbu resim içre, O'dur Asbab-ı kıyl-ü kal
O esma'yı olan şeyler hemen bir Hırka'dır biri şal.**

(Mürşitliği isim alma ve kılık kıyafetten ibaret sananlar eksik kusur ararlar oysa onlar, gördükleri zâhir kısımda kaldılar.)

Oğul! Kişinin nefsiyle, nefsinin peşinde, nefsine tabi aklıyla sürdürdüğü yaşantının, nasıl bir yaşam olduğunu anlamak için kendi yaşantına bakarsan görenlerden olursun. İnsan bilmediğini, tanımadığını göremez. Hani bu dizelerden önce Mürşid-i Kamil'in ne olduğunu ve derviş denilenin nasıl gerçekleşmesi gerektiğini okumuştun. İşte, derviş denilende olması gereken haldir o yaşantı. O yaşantının tam tersi insan denilende olmaması gereken haldir ki bu sebeple kendine bakınca görebilirsin.

Doktordan örnek vermiştik hatırlarsan. Doktor diye zikrettiğinin bir ismi var ama ismiyle değil vasfıyla anıyorsun. Şimdi doktor, kendisine doktor ismi veren ve üzerine önlük giyen mi, doktora bu gözle mi bakıyorsun? Tabi ki hayır, doktor ismini alabilmek ve o önlüğü giyebilmek için ta lise seviyesindeyken kendisine hedef olarak doktorluğu seçtikten sonra ona göre hazırlık yapmaya yani ona göre disiplinli bir şekilde yaptığı plana sadık kalarak çalışmaya başladı.

Üniversite sınavına hazırlandı, tıbbı kazandı ve toplam altı yıl gece demeden gündüz demeden çalıştı mezun olup doktorluk diplomasını aldı. Pratisyen olarak çalışmaya başladı, ne zorluklar yaşayıp tecrübe kazandı ve o ismin içini dolduranlardan oldu.

Arayış

Şimdi ona sadece bir isim ve önlük nazarıyla bakarsan bu senin cahilliğindir. Cahilliğinden ayman lazım karanlığına kibrit yakmayı başaran can! Şimdi düşün. Cahilliğinden aymamış olanların, doktor denilenin ne olduğunu bilmeyenlerin, doktora bakıp kendileri gibi zannetmeleri, onun sadece bir isim ve önlükten ibaret olduğunu düşünmeleri, kendileriyle aralarında sadece isim ve kıyafet farkı olduğunu söylemeleri ne kadar kısır bir görüştür. Oysa doktor olan isim ve önlük değildir, doktor kendisine doktorum demese de o önlüğü giymese de doktordur. Cahillerin onu sadece isim ve önlükten ibaret zannetmeleri onu eksiltmez. İşte, Mürşid-i Kamil'de böyledir. O, koca yürekli insan, şöyle yapıyor, şöyle ediyor, bizim gibi insan, yedek ilah aranızda sokmayın, Mürşit böyle giyinir mi? Mürşit böyle söyler mi gibi ifadelerle kendisinde kusur bulan cahilleri bile hoş görür. Bu hususta Kur'an'ı Kerimin Furkân suresi 63 ayetinde,

Böyle bir tasarımda Allah'a ulaşmayı dileyen, Allah'ın kulu olma şerefine erenler, bu noktadan itibaren artık tevazuyla yürürler, cahiller kendilerine sataştıkları zaman “Selâm” deyip geçerler.

denmektedir. Tüm bu kusur görmelerin arkasında ne vardır? Burada dur ve düşün biraz. Kişi neden karşısındakinde kusur görür ve bunu dile getirir. Gel bu konuda ışık tutalım beraber geçmiş yaşanmışlıklarla. Peygamber efendimiz, kendisinde kusur bulup kendisini küçümseyenler tarafından şu sözlerle küçümsendi. “Bizden birisi o, bizim gibi insan, bizim gibi yiyip içiyor, fakir o, çoban o, ümmi o, dün içimizden birisiydi bizimle aynıydı.”

İmam Ali efendimiz ise, genç o, şakacı o, kendini över o, siyaseti bilmez o gibi sözlerle. Ümmi Sinan Hz için, ümmi o, Arapça bilmez o, kıraatle Kur'an okuyamaz o gibi. Şems Hz için duvarcı ustası o dedikleri gibi. Kişi, yeter ki kendi nefsanîyetine uymayanda kusur bulmak istesin. Unutma güzellik göreceli kavramdır, görülen değil gören güzeldir.

Bir gün Şems Hz'ni işiten bir kişi kendisiyle tanışmak için Bursa'dan kalkar yola koyulur. Uzun ve zahmetli bir yolculuktan sonra Konya'ya varır lakin Şems Hz'ni tanımadığından Konya halkından birisine sorar,

- Selâmün aleyküm. Ben Bursa'dan Şems Hz'ni görmeye, elini öpüp sohbetini dinlemeye geldim, kendisi büyük zatmış. Nerede bulabilirim, yardımcı olur musunuz?
- Aleyküm selâm. Bak güzel kardeşim, ta Bursa'dan buraya kadar boşuna gelmişsin. O adam senin zannettiğin gibi değildir. O adam tam tersidir. Küfür ehlidir o. Ne hale getirdi Mevlana'mızı. Ondan önce söylediklerini şimdi inkâr ediyor o zındık yüzünden. Gel vaz geç yoksa dinden imandan çıkarsın.

Cevabını alınca, eyvah ne yaptım ben diyerek Şems Hz'ni göremeden geri döner. Aynı kişi Şems Hz'ni Konya halkına değil de Mevlana Hz'ne sorsa idi nasıl bir cevap alırdı? Önemli olan suret ve dünyalık mevki değildir evlat. Önemli olan hırka değildir. Yunus Emre sultan,

*Dervişlik dedikleri hırkayla taç değil
Gönlün derviş eyleyen hırkaya muhtaç değil*

demekteydi hatırlarsan. Hırkaya üzerimize giyilen bir elbise nazarıyla bakarsan o elbisedir parasını veren herkes alıp giyer lakin önemli olan hırkanın içindekidir. Önlüğü giyen doktordur, doktor o önlüğün içini doldurur. Önlüğü, doktor önlüğü yapan giyenin doktor oluşudur. Ey canım benim! Hırka ile anlatılan âşıklıktır ki öyle bir âşıklık ki maşuku Rab olan âşıklık.

Leyla'nın aşığına Mecnun, Rabbin aşığına derviş denir...

Bizler ilahi aşkı ancak Mürşid-i Kamil'e bakıp görürüz. Mecnun da, Leyla'ya olan aşkıdan dünya sevdasından geçtiği için kendisinden Leyla görülüyor da Rabbine olan aşkıyla dünyadan vaz geçip Rabbinde yok olan Mürşid-i Kamil'den Rab görünür

Arayış

hale gelmiş bu mu basit bir şey olacak. Rab ile olduğunda varlığı son bulacak olanlar, Rabbe giden yolların başını tutarsa, Rabbine varmak isteyenlere o yolu kötü ve gereksiz gösterirler. Oğul! Hırka, aşk ile maşuktan gayrısı kalmamış, maşuku gören, maşuku işiten, maşuku zikreden, maşuku tanıtan idraktır. Hırkanın içeriğinde ilim vardır, edep vardır, erkân vardır, ahlak vardır. Bu hakikatin sadece ilminde kalanlar, hırkayı diline giydirmişlerdir. Asıl mesele hırkayı kalbine giydirmektir. Hırkayı giyen kalbe gönül denir. Enfal suresi 29 ayette,

Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız, O, size bir Furkan (haklı batıldan ayırt edecek bir idrak) verir ve günahlarınızı örtbas eder, sizi bağışlar. Allah büyük lütuf sahibidir.

demektedir. Ayette Furkan diye zikredilendir Mürşid-i Kamil. Hırkayı kalbine giymiş olduğundan varlığı gönül olan. Allah'ın sana verdiği Furkan yani Allah tarafından verilen, sana günahlarından arınıp bağışlanma yolunu gösterecek ve seninle beraber bu yolda yürüyecek olan basit ve önemsiz olabilir mi? Nefsaniyetlerine uymadığı için dil uzatanlara bakma sen. O Mürşid-i Kamil ki varlığını Rabbine hizmet için adanmış hizmet eridir, o Mürşid-i Kamil ki Rabbe İsmail olup Rabbe kurban olarak adanmış, o Mürşid-i Kamil ki gönlü ilahi aşk ile dolu tevhit imanı ispatı ve davetçisidir. O Rabbinden, kendisine zarar verecek birisinden korkar gibi korkmaz, o maşukunu üzecek olmaktan korkar. Enfal suresi 2 ayette bu husus,

Gerçek müminler ancak o müminlerdir ki, Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, âyetleri okunduğu zaman imanlarını arttırır. Ve bunlar yalnızca Rablerine tevekkül ederler.

buyrularak anlatılmaktadır. Sen, karşıdakinin nasıl olması gerektiği ile oyalama kendini ey can! Sen, kendinin nasıl olman gerektiğini görmeye çalış ve gördüğünü kendinde oluşturma gayretinde ol. Batılı, çok kişinin doğru bilip söylemesi batılı hakikat yapmaz.

Hakikati de az kişinin kabul edip anlatması hakikati batıl yapmaz. Aç idrakini de anlamaya çalış. Kal ehli değil Hal ehli olma yoluna gir. Kendi nefsanîyetlerine göre bildirim ve muhabbet arayanlar, muhabbet edeni kendi kalıplarına sokmaya çalışırlar. Onlara göre Mürşid-i Kamil ancak onların istediği gibi olursa Mürşid-i Kamil'dir. Bir gün gönüller sultanı efendimin yolu, bu tipte sadece ilim merakını gidermek için meydanları dolaşanların olduğu bir mekâna uğrar. Efendim yaklaştıkça, kendi aralarında hararetle bir şekilde tartıştıklarını görür. Tam yanlarına geldiklerinde onlara sorar,

- Hayırdır, böyle yüksek sesle hararetle neyi tartışıyorsunuz?
- Buyur otur, sana da soralım bakalım sen ne diyeceksin? Mürşit nasıl olmalıdır diye soru sorduk, gelen cevaplar üzerine liste yapıyoruz.

Efendim listeyi alır, üzerinde mürşit nasıl olmalı yazıyordu. Kâğıdı ters çevirir ve ortasına gelecek şekilde üst bölgesine Mürid nasıl olmalı yazıp kâğıdı geri verip,

- Siz asıl bu sorunun içini doldurun ve kendinizi mürit eylemeye gayret edin. Ancak o zaman bildiğinizin şahadetine ulaşırsınız. Sizin gibi yarım yamalak bilgi ezberleyip bu bilgiyle hava atanlara mı kaldı Mürşidin nasıl olması gerektiği. O nasıl olacaksa öyle olmakta zaten.

diyerek, güzel bir hakikat dersi vermiş olur. Evlat, mürşit nasıl olmalı, mürşit bana uyar mı, mürşit bana göre davranır mı hesapları tutma sakın. Hesabın, ben nasıl olmalıyım, nasıl mürşidime layık hale gelirim olsun. Mürşidini her şeyden çok sevmeyen ilahi sevgiye ulaşamaz. İnsan ilahi sevgiye Rabbin severek ulaşır, Rabbi sevmek hayali sevmek değil, Rabbin tecellisinden sevmekle mümkündür. Tecelli yani görülürlük zâhirlilik ile olur ancak. Musa As'a yanan ağaçtan konuşan Rab, neden bir insandan konuşunca olmazlar devreye giriyor bunu iyi anla ki aynı yanılığa düşmeysin. Hu...

Arayış

Selim okuduğu bölümden, neden Kays'a Mecnun yani deli divane dediklerini anlamıştı. O kararını vermişti ve artık onun için kimin ne dediği önemli değildi. O gönlünden gelene kulak veriyordu.

Talip, diğerlerinin ne dediklerine bakmayın sözündeki diğerlerinin kendisi dışındaki insanlar olmasının yanında, aslında diğer ibaresiyle kast edilenin kendi nefsi olduğunu anlamıştı. Bu anlamayla Selim'e dönüp,

“Kardeş, seni yolundan çevirmeye çalışan diğerleri, senin dışındaki arkadaşların, eşin, dostun, kardeşin hatta annen ve baban olarak düşünmen güzel bir başlangıç tabi ki bunları da kapsıyor ama asıl diğer olan nefstir. Buna dikkat et. Ben nefsimin söylediğine kulak verdiğim için uzak kaldım unutma. Kimse bana “Sen boş ver derviş olmayı, derviş olup ne yapacaksın. Dünyaya bir daha mı geleceksin. Geldin işte yaşa, ye, iç gez, dolaş ve her istediğini yapabilmek için ne gerekiyorsa yapmanda sakınca yoktur” demedi. Bunları bana hep nefsim söyledi.”

Dediğinde, Selim şimdi daha net görüyordu anlatılanları. *“Bana, yine benden başka engel yok”* dedi.

Evet, derviş olmak isteyen kendisinden başka engel yoktu ve Talip bunun en güzel örneği olmuştu. Bu sebeple derviş olmayı istemek kişinin kendi isteği olmadıkça engel ortadan kalkmayacaktır.

Eminlik, kendinden emin, efendinden emin, meydanından emin ve isteğinden emin olarak kemale erdiğinde engeller, dağların düz ova oluşu gibi dümdüz olur.

Şimdi önlerinde, verdikleri kararın ne demek olduğunu, neler yapmaları gerektiğini ve taleplerinin kabul edilmesi vardı. Sen yolda ol, yolda kal hedefe varılır. Hizmet, bânımızda mevcut olan ilahi aşkı uyandırıp, kendimizde zâhire getirmek için olmalıdır.

Selim Talip'e "*Kardeş, ben artık gideyim, yarın iş yerinde görüşürüz*" dedikten sonra kalktı. Talip arkadaşını kapıdan uğurladıktan sonra o da istirahate çekilmişti, ikileminden paçasını kurtarmış bir halde.

Vahdet deryasına girme talebi olanın soyunması gerekiyordu ne kadar zor olsa da...

Arayış

Bütün gün iş yerinde yoğun bir şekilde çalıştıktan sonra işten çıktıklarında kendilerini yorgun hissetmiyorlardı. Çalışma esnasında yaşadıkları sıkıntılı süreçler taşın üstünde toz gibiydi ve içine girmeye başladıkları hakikat yağmur olup yıkamıştı düşüncelerini.

Otoparkta buluşup Hüseyin abilerini bulmak için kafeye gittiler. Masaya oturduklarında çocuklar gibi şendi Selim. Talip eliyle garsona işaret ettiğinde yanlarına gelen garsona yemek sipariş ettikten sonra “*Ara ara gelip bize bir şey içer misiniz diye sorar mısın?*” dedi bir önceki gelişlerinde mahcup olduklarından mahcubiyeti yaşamamak adına.

Kendi aralarında sohbet ederken zaman zaman kapıya bakıyorlardı gelmesini beklediklerini görmek adına ama gelen yoktu. Selim Talip’e,

- Ne yapacağız şimdi?
- Öncelikle hafta sonu Bursa’ya gidip Efendiyle konuşacağız. Ona biat etmek istediğimizi söyleyeceğiz. Gerisine o karar verecek
- Ya, Efendi olmaz derse ne olacak?
- Efendi kabul etmezse bile biz ısrar edeceğiz. Kararımızın kendi isteğimiz olduğunu ve verdiğimiz karardan emin olduğumuzu söyleyeceğiz çünkü bunu görmek isteyecektir. Gerçi o görüyor da bize kendimizi gösterecektir. Dervişliğe talip olmak iki gün sonra ben vaz geçtim, yanılmışım deyip çekip gitmek değildir
- Hafta sonu bizi dergâha davet etti değil mi?

- Evet, davet edişi yine bizim içindi. Sana “Bak ve kendi gözlerinle gör dâhil olmak istediğin yeri” dedi”
- Peki, dönerken elini öptüğümüzde neden bu konuda hiçbir şey söylemedi?
- Bu onun daveti olmamalı sen bunu istemelisin. Su istemeyene verilen su, değerini bulmaz. “Hüseyin kardeşe selam söyleyin” demesi sizden umutluyum kararınızı verin demesiydi.
- Anlıyorum.

Konuşmanın ardından yaşadıkları sessizliğin sonrasında, yemekler yenilmiş, içecekler içilmiş, vakit ilerlemiş olmasına rağmen gözler hala kapıdaydı. Talip Selim’e “*Yarın akşam yine geliriz, daha buradayız. Hadi gidelim*” dediğinde birlikte kalkıp yola çıktılar. Talip, Selim’i evine bıraktıktan sonra kendisi müzikli mekâna gitti. Kapıdan girerken, İnci’nin orada olup olmadığını görmek için sahneye baktı. İnci’nin şarkı söylediğini görünce sevindi. Bara doğru yürürken İnci’ye gülümseyerek selam verdiğinde İnci’de gülümsedi. Talip bu sefer sahneye yakın masaya oturup İnci’yi dinlemeye başladı. Yanına gelen garsondan bir adet sade soda istedi.

Şarkısı biten İnci, gitarist arkadaşına bir şeyler söyleyip sahneden inip Talip’in yanına geldiğinde,

- İyi akşamlar, hoş geldin.
- İyi akşamlar. Teşekkür ederim.
- Hafta sonu yoktun?
- Şehir dışındaydım.
- Neler yapıyorsun, nasıl gidiyor felsefecilik?
- Daha iyi. Sen neler yapıyorsun?
- Aynı, söylüyoruz. Nasıl buldun şarkının sözlerini, sana hitap etti mi?
- İnan şarkı sözlerini dinlemedim bu yüzden bir şey diyemeyeceğim.
- Hım, dinlemedin mi?
- Şarkıyı değil seni dinledim.

Arayış

- Beni mi dinledin?
- Evet, gelme sebebim bu zaten.
- Bir önceki konuşmamızda umut için kendi istediklerimizdir demiştin.
- Evet.
- Ben düşündüm biraz, sen haklısın düşünmediğimiz konusunda ben de biraz düşündüm. Umut ettiklerimin kendi istediklerim olduğunu gördüm ama anlayamadım, bu kötü mü?
- Hayır, tabi ki kötü değil ama ne istediğimizi iyi görmek lazım. Görüşün net değilse netleştirmelisin.
- Nasıl olacak bu dediğin?
- Görüşü net olanın gözlerinden bakmakla...
- Başkasının gözlerinden bakmak, değişik ve yabancı bir söz ama nasıl?
- O gördüğünü sana anlatacak sen de anlattığının doğruluğuna inanacaksın ki onun gözlerinden görmüş olarsın.
- Biraz zor bu zamanda öyle insanı bulmak...
- Bulduysan değerini bil o halde hak ettiği gibi değer ver.
- Ben sahneye çıkmalıyım.
- Ben de gideceğim zaten kalamayacağım. Seni görmeye geldim.
- Beni görmeye...
- Evet, bu benim telefon numaram, ister arkamdan yırt at ister kaydet. Sana kolay gelsin.
- Teşekkür ederim.

Talip, İnci'nin bakışları üstünde mekândan çıkıp evine geldi. Nefsin sevdiği için istediği mekânda alkol almadan oturup sonrada ne kadar zorlansa da çıkıp gitmesi iyi gelmişti. Aklında İnci vardı aramasını çok isterken, birde endişesi, arayacak mıydı?

Ertesi gün iş yerinde Selim'in iş arkadaşı Selim'e yaptığı işin çokluğundan ve zorluğundan bahsediyor, ne kadar da zor olsa üstesinden geldiğini anlatırken bir taraftan da şikâyet ediyordu. Selim, burasının işyeri olduğunu, bu tür durumlarla her zaman karşılaşabileceğini bu yüzden biraz sabırlı ve sakin kalması gerektiğini, önemli olanın bunlar değil, önemli olanın bunları çıkarttığına kendisinde insanlık vasıflarının görülüyor olması gerektiğini söylediğinde arkadaşı şaşırmişti. Selim devam edip,

“İnsan, et ve kemik yığını değildir, canlı olmak değildir, bir şeyler bilip yapabiliyor olmak değildir dostum! Bunlar mahlûkta da var. Önemli olan içimizde mevcut olan insanlığı dışımıza çıkartmaktır. Bunun yolu da insan olmuş olanı bulup insan olmayı istemektir. İşte bu kişiye Mürşid-i Kamil denir. Sen Mürşit nedir bilir misin?”

dediğinde arkadaşı daha da şaşırmişti çünkü bunları söyleyen en az on yıldır tanıdığı Selim'di ve Selim hiç böyle şeyler konuşmazdı. Selim'e *“Sen ne diyorsun?”* diye sordu. Selim *“İnsan olmak için insana ait olan özellikleri giyinmek lazım”* dedi ve devam etti,

“Bak, örneğin denize dalmak ve dibinde balık avlamak için dalgıç kıyafeti giymen gerekiyor ya işte aynen öyle. İnsan olmak için sana insan denilecek özellikleri giymen lazım. İşte sana insan kıyafeti dikip giydiren terzidir Mürşid-i Kamil, dostum kendine bir Mürşit bulmalısın.”

Arayış

Arkadaşı *“Ben inanmıyorum öyle şeylere, akıl var mantık var. Mürşit dediğin benim gibi insan ve kendine gelenleri kandırıyor”* diye cevap verdi. Aralarında bu konuşmalar geçerken onların hararetle bir şeyler konuştuğunu gören diğer bir arkadaşı geldi yanlarına. *“Siz ne konuşuyorsunuz böyle?”* diye sordu. Diğer arkadaşı *“Bırak ya şunu. Mürşid lazım, Mürşide git deyip duruyor. Ne gidicem Mürşide ben kendi kendime yeterim. Allah bana akıl vermiş.”* Deyince arkadaşı *“Ne o Selim! Sende mi karıştın tarikatçılara”* diye sordu. Selim *“İnşallah karışma isteğimi kabul ederlerse karışacağım. Size de tavsiye ediyorum. Nereye kadar böyle mahlûk olarak yaşayacaksınız? Aradığınız huzur içinizde ama onu siz kendiniz çıkartamazsınız, çekip çıkartacak lazım. Önce sizi çekip çıkartacak bu yaşamdan sonra içinizden insanlığınızı”* diye cevap verdi. Bu sefer diğer arkadaşı *“Dostum, sen akıllı, zeki, üniversite okumuş adamsın. Sen ibadet mi etmek istiyorsun. Cami orada, namaz kıl, oruç tut, Allah’la arana kimseyi sokma”* diye tavsiye verir. Selim *“Allah’la arama kimseyi sokmuyorum dostum. O kimse değil, Allah’la aramdakini çekip çıkartacak olan”* dedi.

Bu esnada yanlarına Talip geldi. Talip Selim’e *“Hadi kahve içelim”* dediğinde Selim diğer iki arkadaşına *“Siz de gelin birlikte içelim”* teklifinde bulunur ama onlar kabul etmezler. Kendi aralarında *“Bu çocuk kandırılmış”* diyerek uzaklaşırlar. Talip kahvelerini içerken Selim’e,

“Sen kimseyi ikna etmeye çalışma kardeş, illa birini ikna edeceksen kendini ikna et. Tamam, gördüğün güzelliği herkesle paylaşmak istiyorsun ama senin gördüğünü göremeyenlere zorla gösteremesin yine sen üzülürsün. Kör olana gökkuşağını göstermek köre gökkuşağını işittirmekle mümkündür. Var mı böyle irfaniyetin?”

dedi. Selim anladığını gösterircesine başını öne eğdi. Kahveler içilince Talip ofisine, Selim de kendi ofisine döndü. Akşam olup işten çıkınca bu sefer gelir umuduyla yine kafeye gittiler.

Üzerlerinde bir emanet vardı ve bu emaneti sahibine vermeliydiler. Kafeden içeri girdiklerinde Hüseyin’i bir masada kendi yaşlarında birisiyle sohbet ederken gördüler. Hemen sevinçle yanlarına gidip selam verdikten sonra, *“Oturabilir miyiz?”* diye sordu Selim. Hüseyin, *“Tabi gençler buyurun ne demek. Biz de muhabbet ediyorduk Hikmet abinizle”* dedi. Talip’le Selim Hikmet’le tokalaşıp hatır faslından sonra masaya oturdular.

Hüseyin Hikmet’e *“Bu gençlerle burada tanıştık. Kendi aralarında Melâmî’ce konuşuyorlardı bizde dâhil olduk”* dedi ve devam etti *“Bu gençler, hani sultan sohbetlerinde Bursa’da Ahmet sultandan bahsedirdi sevgi ve saygıyla hatırlıyor musun? İşte onun evlatları. Talip zâhir bâtın evladı, Selim bâtın evladı olacak inşallah.”* Talip, *“Hüseyin abi, Kenan Efendi sana selam söyledi”* dediğinde Hüseyin *“Allah eyvallah, başım üstünde”* cevabını verdi ve Hikmete *“Kenan, Ahmet sultanın halifesi”* dedi. Sonra Selim’e dönüp,

- Ne yaptınız hafta sonu, dosyayı okudunuz mu?
- Okuduk ama hafta sonu Bursa’ya gittik. Dönüşte okuduk.
- Getirdiğiniz selamdan gördüm gittiğinizi. Ne yaptınız?
- Kenan efendiyle görüştük. Bizi akşam sohbete davet etti, gittik. Çok güzeldi. O birlik, beraberlik, meydana ve makama gösterilen edep çok güzeldi.
- Güzeldir. Peki, ne karar verdin?
- O güzelliğe dâhil olmayı.
- Çok güzel ama sorumluluğu büyüktür.

dediğinde Hikmet *“Sizin için sevindim.”* dedi ve devam etti anlatmaya.

“Bir Mürşide tabi olmak insan namzedinde olanın başına gelebilecek en güzel şey en büyük zenginliktir. Bilgi ışıktır, kaynağı güneş olursa bu güneşin doğmasıdır. Güneş doğarsa gün gelir gece gider. Bakın bahara, kış bitip bahar gelince güneş yüz gösterince hem aydınlanıyor dünya hem ısınıyor.

Arayış

Toprağın bağırında olanlar kendisini zâhir kılıyor. Doğa canlanıyor, her yer yeşil, her yer renk renk çiçek ve kuşlar cıvılcıvıl. Bu yeniden doğumdur. Doğa kışın ölmezden evvel ölür, baharda yeniden doğar. Güneş doğmalı çocuklar. Mürşid yoksa güneş doğmadıysa yani ışık el feneri olur ki fener sınırlı ve kısıtlı ışıktır. Fenerle dünya aydınlanmaz, ısınmaz, bahar gelmez, doğum gerçekleşmez. İlla güneş lazım... Hem, güneşe muhabbeti olan buz aslına döner.” diye devam etti.

Hüseyin, “*Şimdi senin araban var mı?*” diye sordu. Talip “*Var*” dedi. Hüseyin “*Şimdi ben, trafik sigortası yaptırmıyorum, Fenni muayene yaptırmıyorum, egzoz testi yok, kasko yok, yılda iki kere taşıt pulu ödemiyorum ama sen?*” Talip kendisine sorulan soruya “*Ben bunları tamamını yaptııyorum.*” dediğinde Hüseyin “*Evet çünkü senin araban var. Bir araba almak güzeldir ama araba alırken tüm bunları beraberinde almış olursun. Şimdi hem araba al ama bunları yapma, o arabayı kullanabilir misin?*” dedi.

Selim ve hikmet pür dikkat dinliyorlardı. Selim ne denilmek istediğini anlıyordu. Hüseyin abisine tamda bu konuları sormak istediğinden “*Hüseyin abi, nasıl davranmalıyız?*” diye sordu. Hüseyin,

“*Şimdi ben açık denizlerde derinlik dalgıciyım. Sen benim gibi denizin içine derinlere dalmak istiyorsun bu sebeple bana tabi oldun. Bana tabi oluşun aynı anda şu demektir. Senin benden her istediğin, benim senin gibi olabilmem için bana lazım olandır. Sen benden kendin için bir şey istemezsin. İşte, sen bu taleple denizin kıyısına kadar geldin, kumların üstünde bekliyorsun. Ben sana diyorum ki, Selim, üzerinde hiç kıyafet kalmasın soyun. Senin şimdi soyunman lazım, senin soyunman bana lazım değil, sana lazımdır. Üzerinde karada olduğun için giydiğin elbise var, bu elbiseyle denize girilmez. Bu şuna benzer, karada giden araba denizde gidebilir mi? Tabi ki gidemez denizde gitmek için gemi lazım gibi...*”

Elbiseyle denize dalarsan boğulursun. Sen bana soyunmak yerine diyorsun ki, “Hüseyin abi, sen soyun diyorsun iyi ama bu gömlek kaç para biliyor musun? Ben bu gömleği almak için neler çektim. Bu pantolon ne kadar değerli, marka bu kolay bulunmuyor, bu ayakkabı çok pahalı her yerde yok, yani ben bunları çıkartıp terk edemem. Hem neden diğerlerine soyun demiyorsun? Bak onlar soyunmamış, gömlekleri, pantolonları, ayakkabıları üstünde hepsinin” Ben sana diyorum ki, Selim onlar senin gibi denize girmek, derinlere dalmak yani bana benzemek istemiyorlar ki, sen bana benzemek istiyorsun. Onlar, senden istediğim şeylerden mesul değiller ama sen mesulsün senden isterim yine senin için. Yok, ben soyunmam diyorsan o zaman kusura bakma, ben de seni üzerinde elbiseyle denize sokup daldırmam bu senin kendini helak etmene sebep olur. İşte aynen böyle kardeşim. Yapman gereken soyunmak, senden istenilenleri başkalarının yapıp yapmadığına bakmadan, yapmaman gereken ise tekrar soyunduklarını giyinmektir. Ahmet sultan size bunları muhabbet etmiştir de bizimkisi sizin vasıtanızla kendimize anlatmak.”

diye cevap verdi. Hep birlikte gelen çayları içerlerken Hikmet Selim’e dönüp “*Size abi nasihati olsun. Sakın zan yürütmeyin, anladım bu buymuş demeyin, bildiğiniz kadarıyla kalmayın. Bilgi lezzetlidir lakin asıl olan tecellisidir ve bilginin tecellisine erkânın uygulanışı götürür*” dedi. Bereketli ve güzel sohbetin ardından vedalaşıp evlerine döndüler. Selim bir meydanda Mürşid-i Kamil ile ilişkisinin nasıl olması gerektiğini biliyordur. Artık daha da sabırsızlanmıştı. Bir işin bitmesine yakın işi yapanın daha da hızlanması gibiydi hali, iç âlemi yangın yeri...

Ateşten olan vahdet deryasında buz olan akıl gemisiyle gidilmez...

Arayış

Talip evine girdiğinde, verdiği kararın babası istediği için değil kendi istediği için olması gerektiğinin bilinciyle, kendisiyle yüzleşmeye başladı. Evet, kararını vermişti ve bunu Selim’le paylaşmıştı. Aldığı karar sonucu yaptıkları olumlu işlerdi lakin bu kararı gerçekten istiyor muydu ya da çok acele mi ediyordu? Kafede, sohbette söylenen,

“Mürşid-i Kamil güneştir ve ışık güneşten olursa beraberinde bahar gelir, yaşam gelir. Önünü görmek için ışık mı istiyorsun yoksa bahar gelir gibi yeniden doğmak mı? Eğer yeniden doğmaksa niyetin illa Mürşit gerek yok önümü görecektir ışık istiyorum diyorsan güneşe gerek yok, sana fener yeter ama şunu da bil fenerle bahar gelmez”

sözüne de hak veriyordu. Ayrıca,

“Yapman gereken elbiselerinden soyunmak, senden istenilenleri başkalarının yapıp yapmadığına bakmadan yapmak”

beyanı da doğrudu. Burada elbise diye bahsedilen Talip’in kendi bilişleri ve istekleri doğrultusunda sürdürdüğü yaşamdı. Soyunmak, bilişlerini terk edip yaşamını kendi isteklerine göre değil Hakk’ın isteklerine göre değiştirmekti. Değişim, kendi isteğin değil de bir başkası içinse şayet bu baban da olsa soyunmak zor gelir çünkü üzerindeki varlığım dediğindir ve soyunmak vardan geçmektir. Talip’in aklına babasının bir gün sohbette,

“Zorluklar sevmekle aşılır. Yolun sonunda kavuşacağınız sevgiliniz yoksa yoldaki bir karış su derya olur da geri dönersiniz. Sevgiliniz varsa derya olsa yüzer geçersiniz. Kişiyse sevdiği ne yapsa güzel gelir. Her geleni de sevdiğinden bilir değer verir. Bakın, Niyazi Sultan ne diyor,

*Sevdim seni, hep varım yağmadır alan alsın
Gördüm seni, efkârım yağmadır alan alsın*

*Aldın çün beni benden geçtim bu can u tenden
Aklım dahi her varım, yağmadır alan alsın*

*Ben varlığımı attım dost varlığına yettim
Her assılı pazarım yağmadır alan alsın*

Evet, sevdim seni... Dervişlik deryasına girmek isteyen soyunmalıdır. Soyunmak için deryaya girip yüzmeyi elbiseleri giyiyor olmaktan daha çok sevmem lazım. Elbiselerini giymeyi deryada yüzmekten daha çok seviyorsan soyunamazsın. İşte, Niyazi Sultan deryaya girmeyi daha çok sevmiş ki elbiseleri çıkartıp, saklamıyor bile, kim isterse o alsın diyor yani ben bu deryayı buldum ve girdiğim zaman bir daha çıkmayacağım. Artık lazım değil bana karada bulunmak için giymem gerekenler. Deryaya olan hasretimden doğan efkâr ise deryaya varınca bitti. Kararım kesin olduğundan hala neden, niçin ve endişe duyar mıyım? Deryanın beni benden alması, benim soyunup deryaya dalmam sonucu deryaya bakanın beni görmemesidir. Ben soyunup deryaya dalınca derya beni içine almış olur. Deryada derya olmak, akıl sahipleri için korkulacak bir durumdur. Onlar deryada helak olmaktan korkarlar biz derya sevdalısıyız ve sevda beraberinde teslimiyet getirir. Derya kendisine teslim olanı kendisiyle ziynetler.

Geçtik biz akıl pazarından. Aklım, deryaya girmek için çıkartmam gereken elbiselerime tabi ise bana soyunup deryaya girmeyi hata gösterir, aklıma değil, kalbime bakarım demekte.

Arayış

Bu güne kadarki yaşantımdan elde ettiğim ne varsa tüm kazanımlarım beni deryadan uzak tutanlardı. Uzak tutanları terk ettim derya sevdasıyla deryaya girmek için, kime lazımsa o alsın. Benim benliğim deryanın deryalığında yok olsun. Görüyorsunuz canlar, sevmeden olmaz. Dervişlik sevme işi, kanaat işidir. Bu meydanda her kim bulunuyorsa, bulunuşu kendi bulunmak isteği olmalıdır.”

Talip, babasının sözleriyle kendi kararını değerlendirmeye başladı. Denizin kıyısında olmakla denize girmek farklıydı. Kıyısında elbiselerle durmanın sakıncası yoktu lakin içine girmek... *“Tamam, düşünmeye gerek yok kararım kesin.”* Dedi kendine. Hafta sonu dergâhta oluşu kendisini şimdiki yaşantısından daha çok mutlu etmişti. Babası onu davet etmiyor, olması gerekeni gösteriyordu ve seçimini kendin yap diyordu. Sonra, Kenan Efendi’yi düşünmeye başladı. Onun babasına olan saygısı, sevgisi, teslimiyeti çıkarsızdı ve şuanda da söyledikleriyle istedikleri kendisi için değildi. Ne istediye bunların kendisine lazım olanlar olduğunu görmeye başladı. O istekleriyle amaca ulaşacak yol açıyordu sadece, yolda yürüyecek olan kendisiydi. Şimdi de Kenan Efendinin mezarlıkta söylediklerini,

“Talip, senin içine ekilen tohumların filizlenmesi ve ürün vermesidir senin insan özelliklerini kendinde oluşturman. Filiz vermesi için güneş doğması, güneşin doğumuyla bahar gelmesi gerekiyor. Kış mevsimini yaşıyor oluşunla bahar gelmez. Göç et güneşin tüm yüzünü gösterdiği topraklara ki için dışına çıksın, yeniden doğmuş olasin”

şeklinde işitmeye başladı. Evet, Kenan Efendi kendisi için yaşamayı geçmiş bir Kamil’di, tüm Kamiller gibi. Talip dün bıraktığı yerde duran dosyayı aldı eline şimdi de. Verdiği kararın kendi isteği olduğunu görmek istercesine...

*

**O bir mürşidi Hakikat kim ki ilmin aldı Ahmet'ten
O Mazhari Hakikattir, O'dur Aşk-ı veren candan.**

(Tabi olduğunu, Hak bil. O, övülmüş davetçidir. Bildirdiğinin ispatı ve gönüllere kendisini ekendir.)

Evlat, farkındalığını arttırarak karanlığına kibrit yakan Oğul! Ben nasıl olmalıyım, nasıl Mürşidime layık hale gelirim? Sorusuna cevaben Mürşidimi her şeyden çok sevmeliyim ki işte o zaman ilahi sevgiye ulaşırım. İnsan, ilahi sevgiye Rabbini severek ulaşır, Rabbi sevmek hayali sevmek değil, Rabbin tecellisinden sevmekle mümkündür, beyanında Rabbin tecellisidir, layık hale gelmeye çalıştığın Mürşit.

İşte o Mürşide tabi olmalısın ve onu Hak bilmelisin. Unutmayasın ki Hakk'ın kendisini tarif edişi Hakk'a vasil kılar. Hak kendisini tarif ettiğinde adres doğrudur. Hakk'ın kendisini tarif edişine ulaşmadıysan yoldan sapar yanlış kibleye secde etmeye başlarsın. İşte, bunun yolu ancak,

Muhabbet edeni Hak bilersen, muhabbeti Hak'tan dinlersin.

ifadesinde gizlidir. Hakk'a ulaşmak Hakk'ı anlatanı Hak bilmekle mümkündür çünkü o, bilinmek isteyen Rabbin kendisini bilen yönüyle tecelli edişidir.

O bilen ve bildirendir.

Muhakkak bu güne kadar duymuşsundur, Mürşit yedek ilah denildiğini, sakın bunlara bakma sen.

Arayış

Cümle Allah dostlarının Allah dostuyla dost olarak Allah dostu olmayı başardıklarını görmüştün önceki okumalarında. Kur'an'ı Kerimin Tevbe suresi 119 ayetinde,

Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve sadıklarla beraber olun.

denilmektedir. Peki, Cenabı Allah'ın birlikte olmamızı istediği sadıklar kimlerdir?

Sadık, tasdik edici, doğruyu söyleyen manalarına gelse de Arapça da daha çok **“Dost”** manasında kullanılmaktadır. Allah'a ve Resulüne dost olan demektir. Allah'u Teâlâ'ya olan yakınlıkları sebebiyle **“Sadık”** kimseler olarak nitelendirilmişlerdir. Allah ile dost olmak olan iman sahibi kul yani insan olmak istiyor isen, bu insanlık bâtınında mevcut lakin kendi varında zâhire getirmelisin. İşte bu sebeple sana tecelli eden kendi aslının yani insanlığının kemaliyle tecellisi olan Mürşid-i Kamil'e dost olmalısın. Bak, Nisa Suresi 69 ayette Mevla,

Kim Allah'a ve Peygambere itaat ederse, işte onlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, siddiklarla, şehitlerle ve salihlerle birlikte dirler. Bunlar ne güzel arkadaşlardır.

demektedir. Gördüğün gibi bu ayeti kerimede dostluğa ulaşmış olan Mürşid-i Kamil, Peygamberlerden sonra ve en büyük mertebeyi kazanan **“Şehitlerden”** önce zikredilmiştir çünkü şehitlik şehadettir ve şehadet şahit olmak anlamına gelir ki şehadet ibaresi,

Eşhedu En La İllâhe İllâ Allah Ve Eşhedu Enne Muhammeden Abduhu Ve Resuluhu.

Ben şahitlik ederim ki Allah 'tan başka İlah yoktur ve yine şahitlik ederim ki Muhammed Onun kulu ve elçisidir.

beyanında geçmektedir. İşte senin kendine ait müstakil varlığın olmadığına, senin varlığım dediğinle var olup tecelli edenin Allah olduğuna kendi varlığında şahit olarak nefisinden Rabbini bilmenin yolunun, kendi başına bilgi öğrenerek olamayacağı, Mürşid-i Kamil ile dost olmayla gerçekleşeceği içindir. Cenabı Resulullah efendimizin,

Evliyaullah o kimselerdir ki, görüldükleri zaman Allah hatırlanır.

sözü, bu hakikati anlatmaktadır. Mürşid-i Kamil'in zâhirinin görülmesiyle bile Allah'ın hatırlanması, onların zâhir bâtın bir olmalarındandır. Onların nefisleri ruhları, ruhları nefisleri gibidir. Mürşid-i Kamil'i kendin gibi zannetme yani onda sendeki istekler, meyiller yoktur. O, senin istediğini istemez, o kendiliksiz hizmet edendir. Onun rehberi senin gibi dünya değil, o Hz Muhammed'i rehber edinendir. Şura suresi 23 ayet,

De ki: Sizden peygamberliğim için bir ücret istemiyorum ancak Ehl-i Beyt'imi seviniz.

buyurarak, bu gerçeği anlatmaktadır. Hiçbir ücret istemiyorum yani bu hizmeti kendiliksiz menfaatsiz yapıyorum. Sizden dünyalık hiçbir şey talep etmiyorum. Çıkarım yok, menfaatim yok, beklentim yok. Ancak Ehl-i Beyt'i sevin çünkü onları sevmek size bildirdiğimi sevmek, bildirdiğimin tecellisine ermektir.

Ey oğul! Mürşid-i Kamil'e dost olmak Allah'a dost olmaktır ve insan namzedinde yaratılan için bu en büyük devlettir. Bunu böyle bil ve iman et. Yanlış çok kişi tarafından ne kadar çok tekrar edilse de yanlıştır. Çok kişi tarafından söyleniyor oluşu yanlışı doğru yapmaz.

Doğru ise ne kadar az kişi tarafından zikredilse de doğru hep doğrudur unutma. Bak, Cenabı Allah Bakara suresi 257 ayetinde,

Arayış

Allah, dostudur inananların. Onları karanlıklardan ışığa çıkarır. İnanmayanlarınsa dostları şeytan'dır, onları ışıktan karanlıklara götürür. Onlardır ateş ehli, onlardır orada ebedî kalanlar.

diyerek, dostuyla dost olup imanını kemale erdirenlerin dostu olduğunu vurgulamakta. Yok, eğer nefsine uyduğu için Mürşit gereksizdir diyenlere tabi olursan, yaşam yolunda attığın her adımda karanlıklara gömülürsün. Evlat! Doktor seni iyileştirmez. Yani seni muayene ettiği gibi iyileşiyor musun? Hayır. Sana reçete veriyor, hangi ilaçları nasıl kullanacağını söylüyor. Sen de dediğini yaptığında iyileşiyorsun. Anlıyor musun? İyi düşün burada.

Doktor sana, kendini iyileştirmenin yolunu gösteriyor. Gösterilen yolda yürüyerek sen kendini iyileştirmiş oluyorsun. Bunu not et bir yerlere, kulağına küpe yap. Şimdi derler ki namaz belli, oruç belli, hac belli, cami var, hoca var, müezzin var, müftülükler var, din ve dinin kaideleri var ve tümü belli mi?

Evet, bunları söyleyenlere soruyorum o halde cevap versinler. Aynı doktor örneğinden gidelim. Tıp fakültesinde öğrenim görenlerin okudukları kitaplar piyasada mevcut mu? Mevcut. Piyasada doktor mevcut mu? Mevcut. Neden bu kitapları alıp okuyup ezberleyip sonra da doktorun yanında bulunup onların yaptığını yaparak doktor olunmuyor da fakülteye gidip profesörlerden ders alıp sınavları geçmek gerekiyor? Neden profesöre tabi olmak gerekiyor?

İşte bunun cevabı aynı anda neden Mürşid-i Kamil gerekliliğinin cevabıdır.

Ayrıca doktor olmaya talip olduğu için fakülteye giden, kendisini yetiştireni profesör bilmeseyse, ona göre dersi anlatan profesör değilse, dersi kimden dinlemiş olur? Tabi ki zannettiği kişiden değil mi? Bu sebeple, anlatılan onda yer yapmaz yani öğrenemez.

Ey oğul! Abdurrahim Fedâî Hz dizelerinde, kim ki ilmin aldı Ahmet'ten diyerek Ahmet olan övülmüş davetçi ile Mürşid-i Kamil'i işaret etmektedir ve Mürşid-i Kamil, Bakara Suresi 119 ayetinde,

Şüphe yok ki, Biz seni Hak ile rahmetimizin müjdecisi ve azabımızın habercisi olarak gönderdik. Sen, o cehennemliklerden sorumlu değilsin.

buyruğundaki gibi rahmet müjdeleyicisidir. Rahmet, iman üzerine yaşayan Kul olmaktır. Hani, doktor sana, kendini iyileştirmenin yolunu gösteriyor, gösterilen yolda yürüyerek sen kendini iyileştirmiş olursun demiştik ya aynen öyle. Mürşit seni uyarır ve sana doğru yolu gösterir. O gelince insanlık görülür olur. Sen, doğan güneş ile kendini ve olman gerekeni görür hale gelirsin. O sana yolu gösterir, yolda yanında yürür. O yolu defalarca gidip gelmiştir aslında, senin için bir daha yürür. İyi dinle! Sana bu konuda güzel insan Allah dostu Nasrettin hocadan bir hikâye anlatayım. Bir gün Nasrettin hoca, evin çatısında kiremitleri onarıyormuş. Aşağıdan birisinin sertçe bahçe kapısını çaldığını duymuş gelen sese cevaben,

- Kim o?
- Hoca bir bakar mısın?
- Ne istiyorsun? Söyle.
- Hoca bir gelir misin?
- Ya Hu adam söyle çatıdayım.
- Sen gel hele.

Hoca bir sürü zahmet çekerek, çatıdan merdivene, merdivenden balkona, balkondan tekrar merdivene, oradan bahçeye sonrada bahçeden ön kapıya gidip kapıyı açar, soluk soluğa sorar,

- Söyle şimdi, ne istiyorsun?
- Hoca Allah rızası için bir sadaka.

Hoca sakalını sıvazlayarak düşünür ve ardından,

Arayış

- Sen gel şimdi benimle.

Adam, hocanın çağrısına, kendisine değerli bir şeyler verecek düşüncesiyle uyar. Hoca önde adam arkada, kapıdan arka bahçeye, bahçeden merdivenle ikinci kata, oradan tahta merdivenle çatıya, çatıdan ön tarafa giderler ve Hoca adama dönüp,

- Şimdi git Allah versin.

deyince adam,

- Hoca ne yaptın sen? Bunu demek için beni buraya kadar çıkarttın. Çıkartmadan deseydin ya!
- Sen beni indirmeden niye demedin.

İşte görüyorsun. Bu hikâye talip ile Mürşid-i Kamil arasındaki yolculuğu anlatır evlat. O sana tenezzül eder, senin katına iner. Sakın senin katında diye küçük görmeyesin. Sonra sana rehber olur da beraber yücelirsiniz. Ama sen onunla yürüyerek insanlığına ulaşma azmini gösterirsen. Hicr suresi 89 ayet,

De ki: "Şüphesiz ben apaçık bir uyarıcıyım."

diyerek bizlere bu hakikati bildirmektedir. Hac suresi 49 ayet,

De ki: "Ey insanlar! Ben size ancak apaçık anlatan bir uyarıcıyım."

beyanı aynı gerçeği vurgular. O uyarıcı olan Mürşid-i Kamil'in suret yönüyle seninle aynı oluşu seni yanıltmasın. Cenabı Allah'ın zâhir ahkâmı herkes için aynıdır. Allah, yarattığını ahkâmının dışına çıkılmaması konusunda uyarıp, çıkanların kendilerine zulüm ettiğini çıkmayanların mükâfatının kendisi olduğunu bildirirken, kendi ahkâmının dışına çıkmaz. Bu sebeple yanılığa düşme sakın. Bu hususta Furkan suresi 7 ayette Cenabı Allah,

Şöyle dediler: "Bu ne biçim peygamber ki, yemek yer, sokaklarda gezer? Ona, beraberinde bulunup uyaran bir melek indirilseydi ya!"

demektedir. Kendi şartlanmalarını bırak bir kenara. Şartlı baktıkça kendi şartlarını göreceksin. Gerçekler şartlara sığmaz. Gerçeği görmek için kalbinle bak, sınırlı aklınla değil.

Mürşid-i Kamil'ler bildirdiklerinin ispatdırlar. Eğer bildirdiklerinin ispatı olmasalardı şahadet olmazdı. Azimle, yılmadan, hizmet ve samimiyet ile bildirdiğinin tecellisine ulaşırsan, ulaştığın yerde Mürşidinle kucaklaşırsın yani kendi hakikatınla. Mürşidine gösterdiğin eminlik, saygı, sevgi, sabır Rabbinedir. Mürşidinden sana yansıyanlar Rabbindedir.

Bak evlat! Bu hususu iyi kavransan, kavrayışın kendine ulaşma yolunu kolaylaştırır, dağları düz ova eder.

Aziz Mahmut Hüdai Hz'ni bilir misin? Hani türbesi İstanbul'da Üsküdar'daki dergâhında olup, Âşıklarının kendisini ziyaret edip feyz ve bereketlerinden istifade ettikleri Bursa kadısı. Onu Allah dostu yapanın, onu evliya kılıp türbesi bugün bile ziyaret edilen yapanın Bursa'ya kadı oluşu mu sence? Eğer öyle olsaydı, düşün Bursa'ya, altı yüzyıllık Osmanlı imparatorluğu döneminde kaç bin tane kadı gelmiştir, hepsinin türbesi olurdu ki ayrıca kadı olmak için Kur'an'ı Kerimi, en az üç bin tane hadisi ve tüm fıkıh ilmini ezbere bilmek gerekiyordu.

Hayır, onu dost yapan, dosta tabi oluşuydu yani Allah dostu, gönül insanı Üftade Hz'ne biat edişiydi. Bak, tanışmaları esnasında şu yaşanmıştı.

Aziz Mahmut, Bursa kadısı olarak Üftade Hz'ne tabi olmaya karar verir ve dergâha gider. Dergâhın kapısından içeri girdiğinde ortalıkta kimseyi göremez, sadece bahçede çiçekler ile ilgilenen birisi vardır. Bu durumu garipser ve aynı zamanda biraz sinirlenir çünkü kendisi alışıktır her nereye gitse kadı

Arayış

olduğu için ayakta karşılanıp itibar edilmeye ama burada hiç öyle olmaz. Sanki kendisi sıradan birisiymiş gibi. Sonra çiçeklerle meşgul olan zata dönüp,

- Selamın aleyküm.
- Aleyküm selam evlat. Buyur.
- Üftade Hz'ne gelmiştim.
- Hayırdır, ne yapacaksın onu?
- Kendisine biat edeceğim.
- Ya! Samimisin?
- Evet samimiyim.
- İspat isterler.
- Samimiyet nasıl ispat edilir ki.
- Evlat, burada ispatı olmadık hiçbir şey yoktur. Sen şimdi al şu sıırığı, kuzu ciğerlerini diz ve ardından kadılık cübbeni çıkartmadan pazarda sat da gel.

Görüyor musun? Ne diyor Üftade Hz, burada ispatı olmadık hiçbir şey yok. Çünkü ispat olan kendisidir bunu biliyor ve emin. İşte, samimiyetini, kendisinden istenenleri azimle yerine getiren ve bu arada Üftade Hz'ne dost olmayı başararak, efendisiyle gönül bağını kurup manada ilerleyen bir Mahmut, sonunda velilik makamına ulaşır.

Ey can! Ey şaşkınlığın ve bocalamanın pençesinde tüm bildikleri bulanıklaşan evlat! Mürşit müjdeleyici, uyarıcıdır ve bildirdiğinin ispatıdır. Çünkü o kendisini yine kendisine bildirir. O, bildiğini değil gördüğünü bildirir. Bu sebeple sözleri ruhludur ve ruhlara temas edendir. Şimdi senin gördüğün bir yeri, orayı görmeyen ama işitip ya da okuyup anlatan birisinin anlatması mı daha anlamlı olur yoksa senin anlatımın mı? Kelamın ruhlı oluşu böyledir, anlamlı oluşu, içinde maneviyat oluşu, içinde benlik bulunmayışı. Mısri Niyazi sultan bu hususta,

*Mürşid gerektir bildire Hakk'ı sana Hakkâ'l yakın
Mürşidi olmayanların bildikleri güman imiş*

*Her mürşide dil verme kim yolunu sarpa uğradır
Mürşidi kâmil olanın gayet yolu asan imiş*

diyerek ne güzel anlatmıştır arayışı olana ne yapması gerektiğini. Arayışı uyanan can! Yunus sultan da bu gerçeğin beyanında,

*Hakk'ı bulmak isteyenler eylesin nefsini derviş
Çalap bize Mürşid vermiş derviş olabilsem derviş*

*Nefis yolundan geçemedim Aşk şarabın içemedim
Gönlüm kara açamadım derviş olabilsem derviş*

demıştır. Nefsini bulunduğu şirk batağından kurtarmak istiyor musun? Cevabın evet ise o zaman Mürşid-i Kamil'ini bulmalısın. Ona iman edip, ondan emin olup teslim olmalısın. Bu sebeple Abdurrahim Fedâî Hz, Mürşide tabi ol, tabi olduğunu, Hak bil. O, övülmüş davetçidir. Bildirdiğinin ispatı ve gönüllere kendisini ekendir demektedir.

Oğul, Mürşidin sözleri nefsini incitiyorsa bil ki söz Hak'tandır.

Hu...

Arayış

Talip, bölümün bitiminde “Hu” denilmesiyle, kendisi de “Hu” deyip dosyayı kapattıktan sonra öpüp alnına götürüp tekrar sehpaye bıraktı. Okuduğu bölümde Kenan Efendiden görülmeye başlayanın babası olduğunu biliyordu artık. Bildiğini görür hale geliyorsa, bildiğine sevdalanmaktan geçiyordu. Bölümün sonunda Yunus Emre Hz’nin,

*Hakk’ı bulmak isteyenler eylesin nefsini derviş
Çalap bize Mürşid vermiş derviş olabilsen derviş*

Sözlerini okurken, “Allah bana da Mürşit verdi. Allah’ın Mürşit vermesi, kendisine seçmesidir. Seçilmişliğini, Mürşit’ine tabi olup, sözünü Hak bilip, gösterdiği yolda azimle yürüyerek zayi etme sakın” demişti kendisine ve devam ediyordu,

“Nefsinden Rabbini bilenlerden olmak istiyor musun? O zaman Mürşide tabi olmalısın. Tabi ol ki bilecek idrak versinler. “Allah’ın kendisini anlatışısın sen” sözü geldi şimdi aklına. Mürşid-i Kamil’e tabi ol ki, bu anlatımı işitecek kulak versinler. “Tevhit, Allah’ın senden kendisini zikretmesine eşlik etmekle oluşur” sözünü duyuyordu şimdi. Mürşid-i Kamil’e tabi ol ki eşlik edecek zikir versinler.”

Birden, bölümün sonunda babasının “Oğul, Mürşidin sözleri nefsini incitiyorsa bil ki söz Hak’tandır.” dediği geldi gözlerinin önüne ve Kenan Efendinin sözlerinin kendisini değil nefsini incittiğini fark ettiğinde, kararı kesinleşti. Evet, kabul ederse, meydana dâhil olmayı isteyecekti.

Saatin ilerlemiş, üzerine yorgunluğun çökmüş olmasıyla kararının kesinleşmesi birleşince uyumak için yatağına yattığında içine yağmur yağmış gibiydi.

Sabah işe gittiğinde annesini aradı. Annesi “Efendim” dediğinde “Annecim benim. Nasılsın?” dedi. Annesi oğlunun sesini işitince “Eyvallah oğlum iyiyim sen nasılsın?” diye cevap verdi. Annesine “Annecim Cuma akşamı nasipse geleceğim, bir şeyler istiyor musun?” diye sordu. Annesi “Yok oğlum, var lazım olanlar olduğu kadar” dedi. “Tamam, annecim” deyip telefonu kapattığında Annesi “Bu oğlan geçen hafta sonu buradaydı, eskiden olsa en az iki ay geçmeden gelmezdi. Demek ki bu geliş annesini ziyaret için değil” diye düşündü.

Talip telefonu kapatıp, önünde açık olan bilgisayarındaki çizimine geri döndü. Yeni gelen makinenin sürekli değişmesi gereken parçasını, farklı bir metotla imal edilip değişim sürecini arttırma çalışması yapıyordu. İşine kendisini kaptırmışken yöneticisi Serdar Bey yanına geldi. “Talip, müsaitsen benim odada konuşabilir miyiz?” diye sordu. Talip “Tabi ki Serdar Bey” dediğinde yerinden kalkıp Serdar Beyin odasına gittiler.

Odaya girdiklerinde Serdar Bey kendi yerine, Talip de tam karşısındaki koltuğa oturduğunda Serdar Bey “Talip, bu konuşacaklarımız henüz açıklanmayan bir konu üzerine anlatabiliyor muyum?” dedi. Talip “Anlıyorum” diye cevap verdiğinde Serdar bey devam etti “Ben başka birime terfi ederek gidiyorum. Benim yerim boşalacak. Kendi yerime bu bölümün yöneticisi olarak seni düşünüyorum kabul edersen. Başka adaylar da var ama kabul edersen sen en büyük adaysın” dediğinde Talip, uzun yıllardır bu teklifin gerçekleşmesini istediğinden önce çok sevindi sonra kısa bir duraksama yaşayıp “Ne zaman kararımı vermem lazım?” diye sordu. Serdar Bey “Cumartesi günü bire bir görüşme toplantısı olacak. Cumartesiye kadar kararını bildirirsen iyi olur. Senin ismini vereceğim çünkü” diye cevap verir. Talip, “Teşekkür ederim. Size Cuma günü bildiririm” deyip odadan çıktı.

Arayış

Doğru Selim'in yanına gitti. Birlikte Mola yerine çıktıklarında kahvelerini içerken Selim *"Hayırdır, çok düşüncelisin"* diye sordu. Talip *"Kardeş, az önce beni Serdar bey çağırıldı. Başka birime terfi ediyormuş, yerine beni önereceğini söyleyip, kabul eder misin diye sordu. Kabul edersem Cumartesi günü bire bir görüşme varmış"* dedi.

Selim, Bursa'ya geri dönüp, Kenan Efendi'ye tabi olma kararlarını verdikten sonra Talip'in önce İnci isminde bir bayanla yakınlaşmaya başlamasını ve şimdi de yıllardır beklediği yöneticilik teklifinin gelmesini düşünüyordu. *"Ne kadar düşündürücü, tesadüf mü?"* dedi yüksek sesle kendisine.

Talip Selim'in *"Ne kadar düşündürücü"* sözünü işitince *"Sen ne diyorsun?"* diye sordu. Selim *"Kardeş, bu senin hayatın. Bu sebeple senin kararın olmalı. İyi düşün, kararını ona göre ver. Hiç kimse için değil, kendin için olmalı kararların demiştin bana işte aynen öyle"* dedi.

Talip, Selim'den beklediği desteği görememişti. Desteğin her ne kadar Bursa'ya geri dönmek yönünde olmasını istese de. Yine karşısına yaşamı için çok önemli bir karar verme aşaması çıkmıştı ve seçimi kendisi istediği için olmalıydı. Bu düşüncelerle yerine dönerken telefonu çalmaya başladı. Cebinden çıkarttığı telefonunun ekranında Kenan Efendi yazıyordu. Heyecanla telefonu açıp *"Buyurun Efendim"* dedi. Kenan Efendi, *"Talip oğlum, Basisgel isimli bir ilaç varmış, bu ilaç sadece İstanbul'da bulunuyormuş. Bu ilacı bul, bir kutu alıp Cuma akşamı getir. Ama ne yap et bulup getir çok önemli. Bu hizmet seni tutan ipi kesecek olan hizmettir"* dedi. Talip, *"Tamam efendim"* dediğinde Kenan Efendi telefonu kapattı. Talip, kendisine gelen teklif, annesine söylediği Cuma akşamı geleceğim deyişi, verdiği tabi olma fikri ve şimdi de istenen hizmet arasında dalgalı denizde kayalıklara vuran gemi gibi olmuştu. Yerine oturup bilgisayarını açıp internetten bahsi geçen ilacın satış yetkilisini bulup telefon açtı.

“İyi günler, telefonunuzu internet sitenizden buldum. Müsaittiniz umarım” dediğinde telefonu açan şahıs “Buyurun müsaitim. Nasıl yardımcı olabilirim?” dediğinde Talip “Basisgel isimli ilaca ihtiyacım var. Elinizde bulunur mu?” diye sordu. Şahıs “Evet elimizde mevcut ama sizin buraya gelip almanız lazım. Bu ilaç yurt dışından sayıyla geliyor ve hemen tükeniyor. Bu gün gelip alacaksanız internette ödemelerini yaptığınızda bir adet size ayırırım” diye cevap verdi. Talip, “Tamam ben şimdi ödemesini yapıp geliyorum” deyip telefonu kapatıp ilacın ödemesini yaptıktan sonra Serdar beyin odasına gitti.

Serdar Bey’e “Benim iki saatliğine dışarı çıkıp gelmem gerekiyor izin verirsiniz” dedi. Serdar bey, “Tamam, Talip sakınca yok. Kararını Cuma günü mutlaka bildir ama bekliyorum” diye cevap verdi.

Talip işyerinden çıkıp aracına binip ilacın satıldığı firmaya giderken Kenan efendinin “Bu hizmet seni tutan ipi kesecek olan hizmettir” dediğini düşünmeye başladı şaşkınlıkla. Babasının cenaze merasiminin bittiği gece gördüğü rüya geldi aklına. Ayağında onu tutan, babasının yanına gitmesine engel olan bacağına bağlanmış bir ip vardı bacağına. Bu ip yüzünden gidememişti babasının yanına lakin bu rüyayı annesi de dâhil hiç kimseye anlatmamıştı, Kenan Efendi nasıl bilebilirdi ki. Aracını firmanın otoparkına bırakırken hala bunun şokunu yaşıyordu, üst üste gelen, babasını ve dolayısıyla evini, meydanı terk edişinin sebeplerinin gelişinin şokunu değil de ipin Kenan Efendi tarafından biliniyor oluşunun şokunu...

Firmaya girip istenen ilacı aldı. Aracına geri döndüğünde ilacı aracın torpido gözüne koydu. İşe geri dönmek için yola çıktığında, babasını, kendi kariyeri, iyi bir iş, iyi bir yaşam, daha güzel imkânlar için terk edişini ama tüm bunları onca geçen yıllara rağmen henüz başaramamış olmasını, tam geri dönmeyi isterken hepsinin üst üste geldiğini yeni görmeye başlamıştı.

Arayış

İş yerine gelip masasına oturduğunda telefonu çalmaya başladı. Ekranda sadece numara yazıyordu. Telefonu “Efendim” diye açtı. Telefonun ucundaki ses “Merhaba, müsait miydin?” diye sorduğunda sesinden arayanın İnci olduğunu anladı. Heyecanla “Müsaitim buyur. Kusura bakma beklemiyordum biraz şaşırıdım ve heyecanlandım” dedi. İnci, “Müsait değilsen daha sonra arayayım” dediğinde “Hayır, hayır müsaitim” diye cevap verdi. İnci, “Pazar günü gündüz boşum, bir yerlere gidelim mi? Konuşuruz biraz” dedi. Talip, İnci’den gelen Pazar günü buluşma teklifi karşısında kendi içinden kendine “Bu kadar da olmaz” dedikten sonra sessizliğe büründü. Düşünüyordu, cumartesi yöneticilik görüşmesi, Pazar günü İnci’yle buluşma, Cuma akşamı Bursa’ya gidip ayağına bağlı olan ipin kesilmesi...

Kararsızlığın kararı için gerekli zaman hiç yok. İnci’nin “Alo orada mısın, ne diyorsun?” sorusuyla kendine geldi. İnci’yi kırmak istemiyor ama Bursa’ya gitmesi gerekiyor, ya yöneticilik? İnci’ye,

“İnci, inan seninle buluşup sohbet etmek çok istiyorum. Biliyorsun sana telefonumu ben verdim aramana çok sevindim ama Cuma akşamı Bursa’ya gideceğim bu senin telefon numaransa ben seni arasam olur mu?”

diye sordu. İnci, istediği cevabı alamamış olmasıyla biraz üzülmüş ve bunu belli edercesine “Tamam olur” dediğinde Talip “Çok teşekkür ederim, inan çok üzgünüm” diye karşılık verdiğinde İnci “Önemli değil” deyip telefonu kapattı. Talip, babasının cenazesinden beri hiç bu kadar üzülmemişti. Selim’i arayıp sonra yanına gitti. Birisiyle konuşmalıydı. Öyle bir haldeydi ki kendisini denize itecek el gerekiyordu. Selim’in yanına geldiğinde Selim onu Ahmet amcasının ölüm haberini aldığı gün ki gibi görmüştü. Arkadaşı için endişelendi. Birlikte müsait bir yere gittiklerinde “Ne oldu kardeş? diye sordu. Talip başına gelenleri bir bir anlattığında Selim arkadaşının yerinde olmak istemediğini düşündü.

Ona “*Kardeş sabah da söyledim, sen ne karar alırsan ben o kararını desteklerim. Hayat senin hayatın, ben döneceğim Bursa’ya*” dedi ve devam etti “*Bana sorarsan, bak ilacı da almışsın, gidelim Bursa’ya.*” dedi.

Talip beklediği desteği bulmuş olmasıyla biraz rahatladı. “*Serdar Bey’e istemiyorum teşekkür ederim beni layık bulduğunuz için derim, İnci’yi daha sonra arayıp bu sefer ben buluşma teklif ederim. Önceliğim Bursa’ya gitmek*” diye düşündü. Bu düşüncesini Selim’e söyleyip, teşekkür ettikten sonra kendi ofisine döndü. Serdar Bey’in odasına gidip kararını ona söylediğinde Serdar Bey “*Peki, sen bilirsin. Bu teklif her zaman gelmez. Sen acele etme iyi düşün daha Cuma’ya var*” diye karşılık verdi. Talip yerine döndüğünde içinde ilacı bulup almış olmasının rahatlığı, İnci’yi geri çevirmiş olmasının da sıkıntısı vardı. Şimdi, suyla ateşi aynı anda taşıyordu. Bir yanı serinlik bir yanı ateşler içinde. Ağzını bıçak açmıyordu. Dudaklar ayrılrsa birbirinden alev çıkacaktı ağzından, başı çatlıyordu düşünmekten. Bir gün babasının kendisine gelen taliplere,

“*Peygamber efendimizin döneminde, yanına gelen ashaptan birisinin “Ya Resulullah Ben Allah’ı çok sevmeye başladım” dediğinde ona gülümseyip “Eza ve cefalara hazır ol” dedikten sonra adamın “Ya Resulullah ben seni de çok sevemeye başladım” demesiyle “Öyleyse fakirliğe hazır ol”*”

dediğini anımsadı. Yaşadıkları şimdi aynen öyleymiş gibi hissediyordu. Yıllardır istediklerinin Bursa’ya dönmeye karar vermesiyle gerçekleşecek olması eza ve cefa, bunlardan mahrum kalmak fakirlikti. Sonra ezanın ve cefanın ve fakirliğin nefsi için olduğunu anladı. Babasının, okuduğu bölümün sonunda dediği “*Oğul, Mürşidin sözleri nefsini incitiyorsa bil ki söz Hak’tandır.*” beyanı geldi aklına. “*Tüm bunlar Hak’tan*” dedi kendisine...

Arayış

Paydos saatinin gelişiyle yangını azalmış bir halde Selim'le buluştu. Selim'e "*Hadi bize gidelim*" dediğinde Selim "*Gidelim Kardeşim*" dedi arkadaşını içine düştüğü durumda yalnız bırakmak istemeyişiyle. Talip'in evine geldiklerinde Selim arkadaşını nasıl rahatlatabileceğini düşünüyordu.

Salona geçtiklerinde Selim "*En iyisi onu konuşturmak*" dedi kendine ve sordu "*Ne yaptın, konuştun mu Serdar Beyle?*" Talip "*Konuştum*" dediğinde Selim "*Ne dedi?*" diye sordu bu sefer. Talip "*Cuma'ya daha vakit var, iyi düşün*" dedi. Selim, "*İnci'yi aradın mı?*" diye sordu bu sefer de. Talip "*Yok aramadım, onu daha sonra arayacağım artık. Ya olur ya olmaz. Yapacağım bir şey yok artık. Hem şimdi arayıp tamam Pazar buluşalım desem de olmaz*" diye cevap verdi.

Bu konuşmanın ardından Talip, "*Hadi mutfağa, yiyecek hazırlayalım*" dedi. Birlikte mutfağa geçip yiyecek bir şeyler hazırladıktan sonra yemek yiyip tekrar salona geçtiler. Talip televizyonu açtığında Selim arkadaşının sıkıntısının geçmediğini anlamıştı. Kolay değildi içine girdiği durum. Konuşmadan boş boş televizyonda ne olduğunun önemi olmadan bakıyorlardı. Selim Talip'e "*Kapat kardeş şu televizyonu. İlla bir şeyler izlemek istiyorsan sinemaya gidelim*" dediğinde Talip "*Yok gerek yok*" diye cevap verip televizyonu kapattı. Selim, "*atalını gösteren zırcahil bir bayanın, sırf vücudu güzel diye, düşünen, üreten değerli insanlardan daha çok Pîrim yaptığı anlayışa göre dñzenlenen programlardan ne hayır çıkacak*"

diye devam etti ve “*Gel seninle bizim için daha güzel olanı yapalım, okuyalım mesela ya da gel kafeye gidelim*” dedi. Talip önce başını kaldırıp Selim’e baktı sonra, keskin bir ses tonuyla

“Kardeş, bir gönülde iki sevda olmaz. Hüseyin abi güzel ve arif bir insan ama Kenan Efendi değil. Sen iki görüp biri sevemezsin. Hüseyin abide Kenan Efendiyi görüyorsan bu ziynettir lakin Hüseyin’de Hüseyin’i görüyorsan bu senin için fitne olur. Fitne iki gösterene denir. Bence sen biraz ara ver kafeye gitmeye. Bir gün babam sohbetinde, “İki türlü Mürşit vardır. Birisi muhabbet, diğeri irşat” demişti. Gel gitmeyelim biz.”

Dedikten sonra telefonu eline alıp Kenan Efendiyi aradı. Efendi telefonu açtığına “*Efendim Talip*” dedi Talip “*Efendim istediğiniz ilacı bulup aldım*” dediğinde Efendi “*Eyvallah, getiriyor musun Cuma akşamı?*” diye sordu. Talip “*Evet, efendim. Şu an Selim’de yanımda size selam söylüyor. Nasipse birlikte geleceğiz*” diye cevap verdi. Kenan Efendi “*Tamam oğlum, gelince görüşürüz*” deyip telefonu kapattı.

Talip, Kenan Efendiyle görüşüp istediğini yaptığını söylemiş olmayla daha da rahatlamıştı. Selim ise Talip’in “*Bir gönülde iki sevda olmaz*” deyişini düşünüyordu. “*Hüseyin’de Kenan Efendiyi görmek*” sözünü anlamaya çalışıyordu. Bunu Talip’e sorduğunda Talip, “*Benim tabi olduğum kendi aslımın bana tecellisi olan Mürşid-i Kamil. Ben buzum ve aslım su. O halde su esas olan, ben suya talibim. Şimdi Hüseyin ismiyle bildiğimiz ve sohbet ettiğimiz kendisine ait şekli olan da buz aynı benim gibi. Onun da aslı su... O halde Su Kenan Efendi olduğuna göre Hüseyin’e bakıp görmem gereken Kenan Efendi. Buza bakıp suyu görmek*” dediğinde Talip “*Evet, kardeşim. Kendi aslına ulaşmış, kendi aslına ehil, aslına tabi olan buz ancak suyu anlatabilir*” diye cevap verdi.

Devamında, “*Hadi dosyayı okuyalım*” deyip eline dosyayı aldıktan sonra öpüp okumaya başladı.

*

**Buyurmuş Mürşidi Hakiki, ikiye müstemil insan
Biridir cisim hem dahi, biri Ruh-u olan burhan.**

(Bildirir seni sana, varlığın ikinin biridir, anla nefsin ruhuna delildir senin.)

Ey Oğul! Derviş denilenin insan denilmesi, insan denilenin, aslına ermek sonucu oluşan farkındalığı ile Rabbine kendisinden muhatap oluşu ve bu oluşumun Mürşid-i Kamil'e tabilikle gerçekleşebileceğini algılayan evlat.

Mürşid-i Kamil, bildirdiğinin ispatı ve gönüllere kendisini ekendir demiştin ya, işte o bildirdiği tevhit ve tevhit dışarda mevcut bulunan ikilik için değil, senin kendi ikiliğinin birlenmesidir. Mürşit, seni sana bildirir her ne bildiriyorsa çünkü anlamalısın ki âlem, dünya, nefis, ruh, zâhir, bâtın tümü senin farklı boyutlardaki esmalarındır ama sen kendine cahilsin ey aklın karanlığında yaşayan. Bu sebeple Abdurrahim Fedâî Hz, *Bildirir seni sana, varlığın ikinin biridir anla. Nefsin ruhuna delildir senin* demektedir bu hakikatin anlatımı için.

Şimdi, nefis algısını ve ruh algısını kavramak gerekir ki kendinde görebilesin, iki misin, bir misin?

Nefis, görülürlük olan bu âlemde maddeselliğindir. Göz görme işini yaptığın araç olması sebebiyle de maddedir. Madde olan gözünle, maddeye kayıtladığın aklın görmeye başlar ki görmen için gördüğün madde gerekir. İşte bu madde senin dünyada bulunuş halindedir ve buna nefis denir. Madde olmayı göremeyişin buna sebeptir.

Madde olmayanı görmek ancak madde olmayan ile görülebilir. Misli olmayanı görmek ancak misli olmayana ulaşmakla mümkündür. Bu dünyadan bu dünya için yaratılan nefsin senin aslın değildir evlat. Sen kendine bakıp ben diyorsun ya işte o ben deyip varlık yüklediğin aslında senin ben dediğin değil, asıl ben dediğinin zâhiri yani görürlük için giydirilen elbisendir. Burasını biraz düşün ve anlamaya çalış.

Şöyle bir anlatım kurgulayalım seninle. Öyle bir kumaş üretilsin ki bu kumaş yırtılsa bile kendisini onarsın, giyenin vücuduna birebir uysun ve giyen ile birlikte büyüyecek kadar da esnek olsun. Şimdi bu kumaştan dikilen bir elbiseyi yeni doğmuş olan bebeğe giydirilelim ve bebek kendisini bildiği andan itibaren bu elbiseyi giyiyor olsun. Bebeğimiz büyür, okula gider, ergen olur, yetişkin olur ve tüm evrelerde elbise üzerindeyken bulunur. Hamamda yıkanırken bile elbise üzerinde, aynada kendisine bakarken bile üzerinde. Şimdi bu kişi kendisini üzerindeki o elbise ile bilir, elbiseye “Ben” der, tıpkı senin nefsin bakıp “İşte ben” dediği gibi. O kişi hiçbir zaman kendi vücudunu görmediği ve kendisine, üzerindeki aslında elbisidir, senin vücudun bu değil, vücudun bu elbisenin içindedir denilmediği için üzerindeki elbiseyi her zaman kendi vücudu zannı ile yaşayacaktır. Öyle değil mi? Şimdi, o kişi kendisini üzerindeki elbise zannettiği için elbisesini gösterip “İşte ben” dediğinde, sen ona,

“Hayır, sen o gösterdiğin değilsin güzel kardeşim. O gösterdiğin elbisendir, sen asıl o gösterdiğin elbisenin içindekisin”

desen, sana karşı gelir, seni saçmalamakla suçlar, söylediğinin küfür olduğunu dile getirir. Sen de ona kendini, elbiselerini çıkartıp gösterdiğinde, asıl olanın ne olduğunu gördüğünde, eğer kanaat getirip sana inanıp senden emin olursa ve üzerindeki elbiseyi çıkartırsa ancak o zaman asıl “Ben” dediğine erdiğinde, artık onun üzerindeki elbisesi ve asıl olan kendisinin ikiliği birlenmiş olur mu? Olur.

Arayış

Bu örneğin ışığında sana diyorum ki, ey evlat! İşte o kişi gibi sen de kendini nefsinden ibaret sanıyorsun oysa sen gördüğün nefsinin içindekisin bunu fark etmelisin. Nefsinin tatmini için yaşamayı terk etmelisin. Nefsin dünyadan dünya için vardır ve yine bu dünya ile sınırlıdır, dünyada kalacaktır. Kur'an'ı Kerimin Müddessir suresi 4 ayetinde,

Ve elbiseni temizle.

diyerek Cenabı Allah bizi uyarmaktadır. Nasıl ki evden dışarı çıkarken üzerine elbise giyiyorsan, nefsin de bu dünyadaki elbisendir ve Allah onu temizle diyor. Peki, insanın nefsini temizlemesi nasıl olacak?

İşte burada devreye, ***O gelince insanlık görülür oldu*** sözü giriyor çünkü insan cehalet karanlığında bulunduğu için kendisini temiz zanneder, içinde bulunduğu hali olması gereken paklık zanneder. Bu, tıpkı örnekteki kişinin kendisini üzerindeki elbiseden ibaret zannettiği gibidir. İnsan nasıl ki zâhirinde de üzeri temiz olup temiz kokan olmalıdır, onun gibi.

Doğduğu andan itibaren çöplükte yaşayan, yaşamın ve insanlığın çöplükte olduğunu, çöplükte olmasından dolayı üzerinin pis ve kötü kokmasını da insanca yaşamak zanneden birisini düşünürsek, ona göre insan kendi halidir ve o içinde bulunduğu mevcut hali sever, olması gereken bilir. Onun karşısına, çöplükte yaşamayı terk etmiş eski, kirli elbiselerini çıkartmış, hamamda paklanmış, yeni ve temiz elbiseler giymiş birisi çıkıp kendisini örnek göstererek insanca yaşamı anlattığında, çöplükte kir içinde yaşayan kişi, gerçekte temizliğin ve temiz bulunmanın ne olduğunu görebilir.

Karanlığına kibrit yakıldığı için kendisini net olmasa da görmeye başlayan can! Bir bak kendine nedir kirin ve nasıl oluştu? Kirin ne olduğunu ve nasıl bulaştığını anlarsan arınma işte o zaman mümkün hale gelir.

Temizlenmenin birinci kuralı temizlenmeyi isteyip, kirlendiğimiz ortamı terk etmektir. Buradaki nefsanîyet kiri üzerimize dökülen yemek, yağ, kahve ve diğerleri değildir. Nefsanîyet kiri denilen nefsin yaratılışında olmayan ama sonradan bulaşan vasıflardır. Nedir bunlar? Düşün kendine bakarak. Bunlar, çocukken sende bulunmayan ama şimdi var olan özellikler. Asıl nefis denilen, çocukluğundaki halidir. Mevcut durumun nefis değil, nefesine emmare boyutunda zulüm ediyor oluşudur. Çocukta olmayan ama sende olanlar senin o haller ile kendine eziyet edişindir. Düşün evlat, çocukken olmayan ama şimdi olanlar neler? Araf suresi 177 ayette,

Ayetlerimizi yalan sayarak sırf kendi kendilerine zulmeden o kimselerin hali, ne çirkin bir ibret levhasıdır.

denilmektedir. Kendine zulüm etmekten kurtulmanın yolu, sonradan bulaşan o özelliklerden uzaklaşmaktır. Uzaklaştığında işte o zaman varlığının iki unsurundan birisi olan nefis aslına ermiş olacak lakin emmare boyutundan uzaklaşmadan eremezsin. Nefis, olmaması gereken değil, görülürlük için olması gerektir. Olmaması gereken nefsin emmarede bulunmasıdır.

Nefsin var oluş amacı, içine su dökülen bardak gibidir. Bardak içine su dökülsün diye vardır. İçine su dökülemeyecek halde, çöplükte bulunması sebebiyle pisenmiş bardak, aslından uzaklaşmış, emmarede bulunan bardaktır. Bardak pis diye kırılıp atılmaz, arındırılıp aslına döndürülür. Arınma işlemi hem iç hem de dış olarak gerçekleşir. Ya da evdeki cama bakıp düşünebilirsin. Cam temizdir ilk üretildiğinde. Kendisine bakana, içerisini gösterir ki yapılış amacı budur. Soğuğu, sıcağı, tozu, kiri içeri almamak ama dışarısını görülür kılmaktır. Camın sokağa bakan dış yüzü kirlenirse kirden dolayı içerisi gözükemez. Şimdi, cam kirli diye evin dışı yok olduğu için mi gözüküyor yoksa cam kirli olduğu için var olan mı gözüküyor? İşte nefis örnekteki camdır, bakan ardını görmelidir.

Arayış

Oğul! Camın temizliğinin önemi, ardının görülmesiyle bakanın dışarının gerçekliğini görebilmesi içindir unutmayasın. Mısri Niyazi sultan bu hususun beyanında,

*Her neye baksa gözün bil sırr-ı Sübhan andadır
Her ne işitse kulağın mağz-i Kur'an andadır
Her şey'e mahlûk gözüyle baksan ol mahlûk olur
Hak gözüyle bak ki bi-şek nur-ı Yezdan andadır*

*Kesret-i emvaca bakma cümle bir derya durur
Her ne mevci kim görürsün bahr-i umman andadır
Vahdeti kesretde bulmak kesreti vahdetde hem
Bir ilimdir ol ki cümle ilm ü irfan andadır*

demektedir. Nefsin temizliği, temizlenmiş camdan bakıp görülenin gerçekliğini görebilmek yani Hakk'ı görmek için önemlidir. Nefsin kirliliği mahlûk gözüdür. Kirli camdan bakan baktığı yeri kirli görür yani mahlûk gözüyle bakan Hakk'ı değil mahlûk görür. Beyitte Hak gözüyle bak ki dediği Hak gözüyle bakmak Hakk'a varmakla olur. Hakk'a vardığımız yer aslımızdır ki bizler bu asıl olana ruh diyoruz.

Ruh dediğimiz asıl, bizim varlık esasımızdır ve bu esas Rabbi bilecek özelliklerimizdir. Sende Rabbini bilecek özellikler yaratılışında mevcut olmasa idi sen de diğer canlı mahlûklardan farklı olmazdın, yaratılışın gerçekleşmezdi çünkü insan yaratılmadan evvel mahlûk vardı hatta melek de vardı. İnsan, mahlûktan ve melekten sonra ve daha üstün yaratılmıştır. İnsana üstünlük veren onlarda olmayan Rabbi bilecek olma özelliğidir. İşte bilecek olma özelliğine ruh diyoruz. İnsanın iki yönü ve bu iki yönün birleşmesi bahsini, görecek ve görülecek olan yönleri olarak anlayabiliriz. Birleşmesi, insanın görülecek yönü olan nefsinden, görecek yönü ruh ile bakıp Rabbini görmesidir. Bilecek yönü olan ruhu ile bilinecek olan nefsinden Rabbini bilmesidir de diyebiliriz. Bu sebeple Niyazi sultan, “*Kesret-i emvaca bakma cümle bir derya durur, her ne mevci kim görürsün bahr-i umman andadır*” demektedir.

Yani diyor ki kesreti emvac senin nefsendir. Nefsini aslından ayrı görme. Kendinden nefsanî olan bakışını kaldır, Hakk'ı görecek bakışını oluştur işte o zaman nefis dediğinin Hakk'ın zâhirliği olduğunu göreceksin. Nefsin, Hakk'ın zâhirliğidir. Sen ruhsun ve ruh ile ruhunun dünyadaki maddeselliği olan nefsinin görmekte. Asıl olan nefsin değil, ruhundur, ikisini bir eyle. Sana bakan nefsenden ruhunu, sen de nefsenden Rabbini görmelisin. “*Vahdeti kesrette bulmak kesreti vahdette hem, bir ilimdir ol ki cümle ilmi irfan andadır*” diyerek de bu beyanı yani bu imanı yani insanı anlatmaktadır. İşte Mürşid-i Kamil bu irfanîyeti ile seni sana bildirerek seni, kendinde Rabbini bilecek insanlığa ulaştırır. Dehr suresi 1 ayet,

İnsanın üzerinden, henüz “anılmaya değer bir şey” değilken uzun bir zaman geçmedi mi?

denilerek, şuan senin içinde bulunduğun hal anlatılıyor. İnsan denilenin ne olduğunu anladın mı? O halde kendini insanlığa ulaştırarak Mürşid-i Kamil'e tabi ol, henüz sen insan diye anılır değilsin. İnsan suretinde canlı mahlûksun. Yunus Sultan insan denileni anlatırken şöyle seslenmektedir.

*İnsan sıfatı kendi Hak, insandadır Hak doğru bak
Bu insanın sıfatına, cümle âlem hayran imiş
Her kim ol insanı bile, hayvan ise insan ola
Cümle yaratılmış kula, insan dolu sultan imiş*

*Tevhid imiş cümle âlem, tevhidi bilendir Âdem
Bu tevhidi inkâr eden, öz canına düşman imiş
İnsan olan buldu Hakk'ı, meclis onun odur saki
Hemen bu bi-çare Yunus, Aşkıyla aşına imiş*

Abdurrahim Fedâî Hz'nin, “*Bildirir seni sana, varlığın ikinin biridir, anla nefsin ruhuna delildir senin*” beyanı yaratılış gayesinin beyanıdır. Sen kendini tanımalısın.

Hu...

Talip, dosyayı öpüp başına koyduktan sonra aldığı yere bırakıp Selim'e "İnsanın aslı görülen dış yüzü değil görülmeyen iç yüzüdür. İç yüzünü göreceğiz olan ise dış yüzü gören göz değil, içi göreceğiz gözdür demiş babam" dedi. Selim "O halde biz o gözü oluşturunca mı insan denilen olacağız?" diye sordu.

Talip "Az önce okuduk, ne diyordu Allah, **"İnsanın üzerinden, henüz "anılmaya değer bir şey" değilken uzun bir zaman geçmedi mi?"** işte bizim şu an içinde bulunduğumuz hal, insan denilen hal değil" diye cevap verdi ve devam etti,

"Ruh dediğimiz bizim varlık esasımızdır ve bu esas Rabbi bilecek özelliklerimizdir. İşte, bizim kendimizde ve karşımızda yani senin kendinde ve bende, benim kendimde ve sende gördüğüm nefis denilendir ve nefis, olmaması gereken değil, görülürlük için olması gerekendir. Olmaması gereken nefsin emmarede bulunmasıdır demiş babam."

Selim Ruh denilenin nefsinden Rabbi bilecek olan yön olduğunu düşünüyordu şimdi. Talip'e "Biz, Kenan Efendiye tabi olunca o bize kendi görmesinden görme, kendi iştmesinden iştme, kendi zikrinden zikir ve kendi bilmesinden bilme mi verecek?" diye sordu bu sefer. Talip "Evet, ama bunu şöyle anlama sakın. O bildirdiğinden ayrı bildirdiği ayrı değil yani o verdiğiinden ayrı değil, o verdikleri zaten. Kendisini verecek. O ruh denilenin kendisidir." dediğinde Selim cevaplar yerine sorular bulmasıyla her soruda daha da batıyordu içine girdiği deryaya. Talip'e "Tamam bu kadar yetsin şimdilik. Gerçekten anlamakta zorlanıyorum. Okuduklarımızı anlatacak lazım bize." dedi.

Talip “*Tamam kardeş! Yetsin bu kadar. Burada kal istersen sabah beraber gideriz işe*” dedi. Selim teklifi kabul etti, her ikisi de istirahate çekildi.

Selim, okudukları bölümde dikkatini çeken, Kur’an’ı Kerimin Müddessir suresi dördüncü ayetinde “*Ve elbiseni temizle.*” deyişini düşünmeden yapamıyordu.

“Allah’ın benim giydiğim elbiseyle ne işi olabilir? Bu beyandaki elbise, kıyafet anlamında değil nefsanîyet olarak kullanılıyor olmalıydı. Nefsanîyetin temizlenmesi onu emmareden kurtarmaktı çünkü nefis olmaması gereken değil aksine olması gerekendir diyordu dosyada. Nefisten Rabbi bilir hale getirince nefsi, nefis ruhlanmış oluyor ve ondan ruh görülüyor. O halde temiz olan ruhtu ve nefis ruha dönünce Allah’ın emri yerine geliyordu. O halde Allah “Elbiseni temizle” emrini verirken “Nefsini Ruh” denilen yap diyordu. Bu sebeple “Sizin üzerinizden geçen devir” diyordu zaten.”

Bu düşünceler içerisinde kendisiyle yaptığı muhabbet sonrası görmeye başlamasıyla daha da çekiliyordu güneşe. Güneş doğmalı, bahar gelmeliydi artık, hazırды yeniden doğmaya.

Talip ise bu gün vaz geçtikleri tarafından, kendisine yapılan tekliflere dönmüştü. Yıllardır bu günün gelişi için çalışmış, didinmişti. Şimdi verdiği kararı tekrar sorgulamaya başladı. Acaba dönüş kararını istediklerini elde edemediği için mi vermişti?

İşte, verilen kararın Hak için olup olmadığını ispat etme sınavındaydı. Ruhı zâhir kılan hizmet, onu gömeni gömmektir, her ne kadar can yaksa da. İnsan yanarak pişen nefsin, diğer adıdır...

Arayış

Sabah kahvaltı yapıp işe gittiklerinde Talip yarın son kararını vermesi gerektiğinden sıkıntılıydı. Elindeki işle meşgulken yöneticisi telefonla yanına çağırdı. Yanına gittiğinde Talip'e *“Dün istemediğini söylemiş olduğumu yok sayıyorum Talip. Bu güzel bir fırsat bu şirket içinde, geri çevirme sakın. Böyle bir fırsat ancak on yılda bir gelir. Yönetici olduğunda maaşın iki katına çıkacak, altına şirket arabası verilecek ve en önemlisi daha da yükselme kapısı açılmış olacak. Sen bu konuyu bir daha düşün, acele karar verme.”* Dediğinde Talip *“Tüm bunları biliyorum. Bu sebeple yarına kadar düşünüp yarın size son kararımı vereceğim”* dedikten sonra tekrar masasına döndü.

Önünde kendisine gelen daha yüksek maaş, şirket arabası ve oradan daha da yükseğe terfi etme teklifi vardı. Burada kalırsa tüm bunlar ayaklarının altında olacaktı ve ayrıca koca bir bölümün yöneticisi olmak... Altında çalışanlar, kendisine her gün itibar edilecek, değer verilecek, saygı duyulacaktı. Varlığın ispatı için gerekli olan tüm zemin hazırды, sadece kabul etmesi gerekiyordu.

Diğer tarafta, tüm bu imkânları reddedip arkasında bırakacak, kendisine birey olarak değer verilmeyecek, varlık ispatı olmayacak hatta olursa anında yok edilecek, iradesini küle tabi kılacaktı. Yemek için yaşamak yerine yaşamak için yiyip kanaatkâr olacaktı.

Yıllardır olması için çabaladığı ne varsa tepsiyle sunuluyordu. Hepsini reddedip vaz geçmek...

Bu düşünceler arasında içine düştüğü sıkıntı denizde fırtınaya tutulmuş gemiye döndürmüştü kendisini. Annesiyle konuşmanın kendisine iyi geleceği hissiyatıyla annesini aradı.

Annesinin telefonu açmasıyla *“Anne nasılsın?”* diye sordu. Annesi oğlunun kendisini arayışında içinde sıkıntı olduğunu anlamıştı. Oğluna *“İyiyim oğlum ama sen iyi değilsin gibi hayırdır?”* dedi. Talip *“İyi anne, çalışıyoruz”* dediğinde annesi *“Cuma akşamı geliyorsun değil mi, ona göre yemek yapacağım”* diye cevap verdi. Talip *“Geliyorum anne”* dediğinde annesi *“Unutma oğul, her gecenin sabahı vardır. Fırtına ne kadar şiddetli de olsa denizin içi hep sakin. Hangi fırtına bitmemiş”* dedi. Annesinin bu sözü Talip’in arayış sebebine ulaşmasını sağladı. *“Tamam, anne, gelince görüşürüz”* dedikten sonra telefonu kapattı. Şimdi annesinin,

“Fırtına ne kadar şiddetli de olsa denizin içi hep sakin.” sözünü düşünmeye başladı. *“Denizin yüzeyi yaşanmışlıklardı ve yaşanmışlıklar bazen sakin, bazen fırtınalı olabiliyordu kendisi ise gemiydi. Bu yaşanmışlıkların fırtınası gemiyi oradan oraya savurur, batırmaya çalışırdı. Denizin içi neydi o zaman, ne anlamalıydı? Babasının “Her oluşum, olması gerektiğiyle öyle olursa en güzeli olduğundan olmaktadır” deyişi geldi aklına. Verdiği karar benim gerçekten derviş olmayı isteyişimden demişti ya işte kendisi kendi kararını görecekti şimdi. Bir gün babası sohbet,*

“Allah gayıpta, ötelere ötesinde değil ki, Ona ait olan güzellikler gayıpta olsun. Gökyüzünden bir şey beklemek, Allah’ı gökyüzünde zannetmekten gelir, bu hayalciliktir. Hakikatte, hayalcilik yoktur. Allah yaşamın içindedir. O halde Allah’a ait bir güzelliği istiyorsak bu güzellik de yaşamın içindedir. Allah kendisinden istenen güzelliği yaşamın içinden verir sen hizmetini yaparsan. Hiçbir şey kendiliğinden oluşmaz. Mesela, Allah’tan sabır istediğinizde Allah size sabretmeniz gereken tecellilerle yüz gösterir, siz sabrederseniz size sabır vermiş olur.

Arayış

Ben kendim sabrettim de sabır sahibi oldum deme sakın, sen sabrederek sana sabır verildi kıymetini bil.”

Diye anlatmıştı. O zaman denizin içi bu anlatıma göre o işle tecelli edenin Allah oluşuydu ve tüm bunlar bu haliyle güzel olduğu için mi olmaktaydı?”

Yanına gelen Selim’i bile görmemişti. Selim *“Ne düşünüyorsun böyle derin derin”* dediğinde başını kaldırıp Selim’e bakarak *“Ne olacak kardeş, başıma gelenleri”* dedi. Birlikte mola verip çay içerken Talip Selim’e Serdar beyin söylediklerini anlattı. Selim,

“Bunlar, güzel şeyler lakin burada kalıp, bu yaşantıyı isteyen için. İnsan olmak, Allah’ı seçmekle mümkündür. O halde bu güzelliğin çekiciliğine kapılmamak lazım demiş baban dosyada. Şimdi seçim senin, aynı teklif bana gelseydi ne yapardım bilemiyorum. Onun için sana bu konuda yardımcı olamayacağım ama dün de dedim kardeş, ben gerçekten Bursa’ya gideceğim, orada yeni bir hayat kuracağım ve bu hayatın içinde dervişlik için ne yapmam gerekiyorsa elimden geleni ardıma koymayacağım”

dediğinde Talip Selim’in söylediklerine Hak veriyordu. Bu esnada Bursa’da Kenan Efendiden yardım isteyen kişi, Kenan Efendinin yanına gelmişti. Ona *“Efendim, bir gelişme var mı?”* diye sorduğunda Efendi *“Evet, otur bir çay içelim.”* Dedi. Kenan Efendi, *“İlacı bulup almasını ve Cuma akşamı getirmesini istediğimiz can dün akşam aradı. İlacı bulup almış. Dur bir daha arayalım”* dedi Talip’i aradı.

Talip, Selim’le birlikte sessizce otururken telefonu çalmaya başladı. Cebinden çıkarttığında ekranda Kenan Efendi yazıyordu. *“Buyurun Efendim”* diyerek açtı telefonu. Efendi *“Talip oğlum! İlacın sahibi yanımda, Cuma akşamı getiriyorsun değil mi?”* diye sorduğunda Talip,

“Tabi efendim. Nasipse Cuma iş çıkışı yola çıkıyorum. İnşallah akşam saat on buçuk gibi sizdeyim” cevabını verdi. Talip, Selime bakıp “Bize Bursa’ya gitmek farz oldu” dediğinde Selim Talip’in her şeye rağmen Bursa’ya geleceğini anlamıştı. Talip’e “Tamam o zaman akşam görüşürüz” dedikten sonra ofisine gitti, Talip de kendi masasına, içinde hala terk etmeye karar verdiği taraftan gelen cazip davetlerle...

Kenan Efendi yanındaki adama “Tamam, Cuma akşamı gelirsin bize, hem de çay içer muhabbet ederiz” dediğinde Adam “Allah razı olsun efendim” dedi. Efendi “Cümlemizden inşallah. Biz ne yaptık ki, asıl Allah senden razı olsun. Sen bize Hakk’a hizmet etme fırsatı verdin, bu ne güzel ikram bilene hem de bir can kazandın. Bebeğim iyileşsin, onu severek seviniriz” dedi. Selim masasına geldiğinde dün yanına gelen arkadaşı tekrar yanına gelmişti. Selim’e,

- Sahi sen şimdi gerçekten bir tarikata mı giriyorsun?
- Sen buna tarikata girmek diyorsan evet.
- Ne yani seninkisi tarikata girip zikir çekmek değil mi?
- Ben buna tarikata girmek demiyorum çünkü bizim algımıza tarikat fikrini öyle bir yerleştirdiler ki, tarikat ve Mürşit uzak durulması gereken, korkulacak insanlar ve meydanlar gibi. Oysa onlardan uzak durduğumuz sürece aslında kendi aslımızdan uzak duruyoruz bunu gördüm.
- Dostum! Her gün izliyor ya da okuyoruz sen görmüyor musun neler yapıyorlar. Şeyhler insanları kandırıyor, dolandırıyor, onlardan istifade ediyorlar. Kendilerine gelen cahillere başka görünüyor, başka yer de başka. Sen cahil değilsin ki
- Onların hepsi sahte! Hem ben cahil değilim doğru söylüyorsun, işte buradan bak hadiseye. Ben neye cahil değilim? Dünyaya değilim, nefsimde değilim, para kazanmaya, yemeye, içmeye, gezip tozmaya, eğlenceye, yaptığım işe cahil değilim doğru ama kendi aslıma, hakikatime, insanlığıma cahilim. Sen değil misin?
- Anlamadım

Arayış

- Allah, İnsanın üzerinden, henüz “anılmaya değer bir şey” değilken uzun bir zaman geçmedi mi? diyor. Şimdi soruyorum sana, sen hangi zaman dilimindesin?
- Tamam, ben gidiyorum, ben sadece uyararak istemişim
- Unutma! Uzaklaştığın yer aslında olman gereken yer.

Selim yanından uzaklaşan arkadaşına bakarken, arkadaşıyla yaptığı bu konuşmada kendi kararında ne kadar ciddi olduğunu gördü. Kendi kararından emindi ve bu eminlik kardeşim dediği Talip’te de oluşsun istiyordu ama bir şey de yapamıyordu. Akşam olup paydos saati geldiğinde çıkışta buluşup birlikte bir şeyler yemeğe gittiler. Yemeklerini yerken Selim Talip’e işyerinde arkadaşıyla yaptığı konuşmadan bahsetti. Talip,

“Evet, doğru söylemişsin. Bir gün babamın şöyle dediğini hatırlıyorum, “Allah’a giden yolları, varlığı Allah’a varılınca bitecek olanlar tutuyorsa, onlar yolu kötü gösterirler. İşte aynen öyle olmakta...”

İnsan, zulmaniyetten kurtulmanın yolunu okuyarak bilir ama kurtulamaz. Mesela, yemek tarifi yazan kitap alır, okursun ve nasıl yemek yapılır bilirsin ama yemek yapmazsan açlığın gitmez. İşte, yemek yapmak bilgi doğrultusunda hizmet etmektir ki yemek yapabilirsin kendi bildiğine bildiğin kadar, bunda sakınca yoktur ama aşçı olacağım diyorsan illa ki bir aşçıya çırak olmak lazım.”

dediğinde Selim okudukları bölümleri düşünmeye başladı.

“Evet, Ahmet amcasının yazdıklarını okuyordu ve okuduğu kadar bilmeye başlamıştı ama bilmeye başlamış olması bildiklerini görmesi değildi. Mesela dosyada “Nefsini bilen Rabbini bilir” diyordu. Şimdi bunu okumuş olduğundan artık oda nefsinin bilen Rabbini bilir diyebilirdi çünkü biliyordu ama bildiği nefsinden Rabbi değil böyle olduğuydu. Yapması gereken, nefsinden Rabbini bilene çırak olmaktı.”

Yemekleri bittiğinde birlikte Talip'in evine gitme kararı aldılar. Selim'in bu kararı almasında dosyanın Talip'te duruyor oluşunun büyük payı vardı. Selim dosyayı okumak istiyordu. O artık, bir dosyayı değil kendisini okuyordu. Talip için ise dosyayı okumak tutunacak bir eldi. O tutunmak istiyordu. Ne diyordu Yüce Mevla bize, **“Hep birden Allah'ın ipine sımsıkı sarılın.”** Talip için dosya uzanan bir ip, ipi tutan Kenan Efendiydi, Selim için ise kendi aslını gördüğü ayna...

Talip'in evine girdiklerinde mutfağa gidip, önce ilacı buzdolabına, sonra çay suyunu da ocağa koydu. Çayın suyu kaynayana kadar üzerini değiştirip salona Selim'in yanına geldiğinde Selim'i düşünürken bulduğundan ses çıkartmadan mutfağa geri dönüp çayı demledi. Selim de mutfağa Talip'in yanına gelmişti. Talip'e, *“Anlayamıyorum. Eğer Allah bilinmek için bizi yarattıysa, o zaman neden bize kendimizi var kılıp egomuzla bulunmamızın yolunu da verdi?”* diye sordu. Talip *“Kardeş bunu bana sorma ben bunun içinden çıkamam. Sana sadece böyle olması gerekmeseydi böyle olmazdı derim”* diye cevap verdi. Selim şimdi sorusuna cevap bulmak istiyordu. Bu cevabı okudukları dosyada bulabilmek adına Talip'e *“Dosyada yazıyor mudur?”* diye sordu bu sefer.

Talip *“İnan yazıyordur lakin okumak cevap olmayacaktır. Daha çok soru üretecektir düşünen beyinlere”* dedi.

Selim salona gidip elinde dosyayla geri geldi. Talip çayları dökerken, önce Hüseyin abisinin yaptığı gibi dosyayı öptü, destur sultanım dedi ve dün kaldıkları yeri açtı okumaya başladı.

Hakikat bahçesinde açmış çiçekleri koklamak gibiydi her kelam, her kelam aynı toprağın bağrından çıkmış ayrı bir güzellikti.

*

**İkisin hükmünü cami, gelip âlem-i meydana
Anın çün geldi Kur'an da, anın halkına "Yedeyye"**

(Nefis ve ruh birliği ile mümkünsün bu âlemde. Bunu anlatmak için buyuruyor Mevla Kur'an'da iki elimin arasında.)

Varlığının, nefis ve ruh ile meydana geldiğini anlamaya başlayan oğul! Sen ki Âdem namzeti olansın. Evet, sen Âdem namzetisin. Zannettiğin gibi Âdem binlerce yıl evvel yaratılmış, dünyada belli bir süre senin gibi yaşamış ve nihayetinde ölmüş olan bir birey değildir evlat.

Âdem, insan denilenin Muhammedî irfaniyet ile ziynetlenmiş halde aldığı esmadır ve bu esma bilinmek isteğinin neticesinde bilen özelliğine verilen esmadır. Hani insan denilenin nefsi bilinecek yönü, ruh ise nefisten Rabbi bilecek yönüdür demiştin ya işte, tevhide erip nefsinden Rabbini bilen, nefsi ruh olmuş olandır Âdem. Bu sebeple Mevla Kur'an'ı Kerimde Sad suresi 75 ayetinde,

Allah dedi ki: "Ey İblis! Seni iki elimle yarattığıma secde etmekten alıkoyan ne oldu? Büyüklük mü tasladın yoksa yücelerden mi oldun?"

buyurarak, Âdem'i iki elinin arasında yarattığını beyan etmektedir. Bu elin birisi Celâl diğeri Cemal'dir. Ey şaşkınlığına şaşkınlık ekleyen oğul!

"İnsan denilen nefis ve ruh ikileminden meydana geliyorsa, Celâl ve Cemâl ile ilişkisi nedir?"

diye sor kendine. Şunu fark etmelisin. Abdurrahim Fedâî Hz, bu dizeleri yazarken, hakikati muhabbet edercesine bir sıralama ile yazmıştır. Bak, ne diyordu bir önceki dizesinde, “*Buyurmuş Mürşidi Hakiki, ikiye müştemil insan, biridir cisim hem dahi biri Ruh-u olan burhan*” yani; “*Bildirir seni sana, varlığın ikinin biridir, anla nefsin ruhuna delildir senin.*”

Cisimle nefsinin anlatıyor ve nefsinin, varlığının aslı olan ruhuna delil olduğunu bildiriyordu. Şimdiki dizesinde ise Kur’an’ı Kerimdeki “*Yedeyye*” beyanına dem vuruyor yani iki elinin arasında yaratılma hakikatine. Buradan aradaki bağlantıyı kurmaya çalış.

İşte, Cenabı Allah’ın iki elinin arasında yarattığı Âdem as’dır ve sen bâtınında kendi Âdem’liğini taşıyorsun. Evlat, iman, kendi Âdem’liğini zâhir etmendir. Âdem as cismani yönüyle yaratıldığında, gözü vardı görmüyordu, dili vardı söylemiyordu, kulağı vardı işitmiyordu, kalbi vardı idrak etmiyordu. İradesiz, bilgisiz, kudretsiz ve diriliksiz olarak öylece mevcut şekilde duruyordu. Sonra Cenabı Allah, Sad suresi 72 ayetinde,

Ona en uygun biçimi verip, kendi ruhundan üfürdüğüm zaman, onun önünde yere kapanın!

buyurduğu gibi sadece nefisten ibaret bir halde olan Âdem’e kendi ruhundan üflemiştir. Bu üfleme kulağından yapılmış olup nefisten ibaret olan ruhlanınca, diriliğe büründü, kalbi idrak eder oldu, kudreti oluştu, görmez gözü görür, işitmez kulağı işitir, söylemez dili söyler oldu. Sonra Cenabı Allah ona Bakara suresi 31 ayette,

Ve Âdem'e isimlerin hepsini öğretti. Sonra onları meleklerle yöneltip: “Eğer doğru sözlüyseniz, bunları bana isimleriyle haber verin” dedi.

denildiği gibi esmaları öğretti. Buradaki esmaları öğretmesi, Âdem’in cümle esmalara cami oluşunu anlatmaktadır.

Arayış

Bu âlemde mevcut olan her zerre Cenabı Allah'ın bir sıfatının esma ve suret giyerek zâhir oluşundan ibarettir. Kendilerine ait varlıkları yoktur. Hangi sıfatın zâhirliği iseler onu muhabbet ederler. Her sıfat kendisi kadardır ve ancak onu bilir, onu ispat eder. Ancak Âdem cümle esmaların müsemmasında Zat'ı bilen ve bu sebeple cümle esmaları kendisinde cem eden Zat mazharıdır.

Bu beyan ile şimdi Âdem esmasına baktığımızda şu görülmektedir. Âdem'in "*Nefsi*" yani cismaniyeti, Cenabı Allah'ın Celâl esmasının zuhurudur. Görmenin, işitmenin, zikretmenin, iradenin, ilmin, kudretin ve hayatiyetin kıblesinde Allah olması sonucunda Allah'a secde etmeleri yani Allah'ı görmek, işitmek ve zikretmek olan "*Ruh*" ise Allah'ın Cemâl esmasının zuhurudur. Dikkat edersen Âdem, ruhlandıktan sonra Allah'ın muhatabı, Âdem denilen Zat mazharı oldu.

Senin insan suretinde canlı mahlûk oluşun bâtınında bu Âdem'liği barındırıyor lakin nefsaniyetinle ruhunu hapis ettiğin için tek taraflısın. Sen, Celâl esması zuhuru olan nefsin, varlığın esas zannıyla ispat ediyorsun da kendinde Cemâl esması zuhuru olan ruhunu zâhir edemiyorsun. Bu yüzden seni sana anlatıyor Mevla. Diyor ki,

“Ey talip, varlığının zâhirliği olan nefsin, Benim Celâlimin tecellisidir lakin sen Cemâlimin tecellisi için Celâlimle zâhirsin. Celâlimden Cemâlim görülmüyorsa beni bilenlerden olamazsın. Kendini nefsinden ibaret sanma, kendi aslına yücel ki beni bulasın.”

Anlamaya çalış! Suret siretsiz, esma müsemmasız, nefis ruhsuz mümkün değildir çünkü yaratılma Celâl ve Cemâl ile gerçekleşmiştir. Nefsin ruh eylemeden insan diye anılır olmazsın. İnsan, nefsin ilah gören değil ilahı nefsinden görendir denilmişti hatırlıyor musun? Cenabı Resulullah efendimiz,

Nefsini bilen Rabbini bilir

beyanıyla sana, kendini nasıl insanlığına ulaştıracağını gösteriyor. İşte, nefsin Celâl'dir, nefsinden Rabbini bilen tarafın ruhtur ve bu ruh Cemal'dir. Şimdi anladın mı? Kendi ikiliğin nedir ve neden kendi ikiliğini birlemelisin.

Birlediğin yerde muhatabın Allah olunca, cümle esmaya cem olup esmalardan Allah'ı müşahede ederek Âdem'liğini doğurmuş olacaksın. Bu hususun beyanında Mısri Niyazi sultan,

*Cemâl'i zâhir olsa hemen Celal'i yakalar onu.
Nerede görsen bir gül açılmış yanında diken vardır.
Bu sırdandır ki bir Kâmil görölse bu âlemde,
Kimi tabi olur ona kimi de inkâr eder.
Oysa arif, Celâl elbisesinde Cemâl'ini görür,
Dikenlerin içinde gül seyrederek daima.
İki kişi bakar aynı anda bu insana, biri nefis görürken diğerinin ruhtur muhatabı.
İçin ruhtur, dışın ruhun zâhiri nefsidir, görülen nefsin olsa da varlığının aslı ruhtur.
Birlik zevkine ulaşıp nefisini ruh eylersen, kurtulursun şirk olan ikiliğinden,
Niyazi gibi nefesine bakıp ruhunu seyredersin.
Görürsün bilinmek isteği ile zâhir oluşunu kendinde, işitirsin nefsinden, Rabbini muhabbette.*

demektedir. Nefsinle bakarsan kendine, kendini nefsinden ibaret zannedersin, nefisini ilah bilip nefisine secde edersin ki bu hakikatte şirktir. İstersen zâhir ibadetlerin tam olsun fark etmez. O ibadetlerde, nefisini görüp nefisini yüceltiyor olursun. İbadetler sendeki mahlûk sıfatları yok edeceğine daha çok arttırır. Yaptığın ibadetler ile kibirlenirsin.

İşte bu hal üzere yapılan ibadet Allah'a ulaşmaz çünkü kalp hanesinde Allah yoksa Allah için yapılanlar aslında kalp hanesinde nefis olduğu için nefis adına yapılmaktadır. Bu sebeple kalbin iman dolu kalp olması mümkün değildir. Ra'd suresi 28 ayette bu husus,

Arayış

Onlar, iman ehlidir ve kalpleri, Allah'ı zikretmekle mutmain olmuştur. Kalpler ancak; Allah'ı zikretmekle mutmain olur, öyle değil mi?

denilmektedir. Kendine ruhunla bakmadıkça iman ehli olmak olan nefsinde ruhunu görmeyi başaramazsın evlat. Ruhu yine ruh görür. Varlığının aslını tanımalı, aslına ulaşmalısın.

Sen, kendi hakikatini cehalet karanlığı içinde göremiyorsun ey Celâl'i ve Cemâl'i kendisinde cem eden mazhar! Aradığın senin dışında senden farklı değil, hicret senden sana, dışından içine, nefsinden ruhuna yapılırsa aslına yapılır.

Ey aslı Âdem namzeti insan! Âdem'liğini zâhir kılmalısın Âdem'e tabi olarak. Âdem'liğini bulmaya Âdem'e gitmelisin.

Hu...

Selim okuduğu bölümde yazan “*Varlığının zâhirliği olan nefsin, Benim Celâlimin tecellisidir lakin sen Cemâlimin tecellisi için Celâlimle zâhirsin. Celâlimden Cemâlim görülmüyorsa beni bilenlerden olamazsın. Kendini nefsinden ibaret sanma, kendi aslına yücel ki beni bulasın.*” Beyanını düşünmeye başladı. “*Anlayamıyorum. Eğer Allah bilinmek için bizi yarattıysa, o zaman neden bize kendimizi var kılip egomuzla bulunmamızın yolunu da verdi?*” Sorusuna cevap arıyordu lakin bu sefer de Talip’in dediği gibi başka sorular bulmuştu.

Nefsinin Allah’ın Celali oluşundan mı geliyordu nefsin egoya bürünmesi. Talip’e “*Celal ne demek?*” diye sordu. Talip telefonundan Celal esmasının anlamına baktıktan sonra, “*Okuduğum yerde kelime olarak, sonsuz derecede büyüklük, azamet, hiddetlilik, hışım ve Cenabı Hakk’ın kahrının ve azametinin tecellisidir diyor. Bir gün babam da, “Celal esması Allah’ın, yakan, kahreden yönünün ismidir” demişti*” diye cevap verdi. Şimdi Selim, “*O halde, nefis Celal esmasının madde yönü olan nefis ise nefis, kahreden yönü müdür?*” diye sordu bu sefer. Talip “*Nefis mi kahreden yönü yoksa kahrolması gereken yön mü bilmiyorum ama senin soruna dönersek, neden bizde ego var? İşte bunu gören birisi anlatmalıdır. Daha doğrusu tümünü*” dedi. Sorularının cevapsızlığı içinde şimdi de Âdem namzetliği oluşunu düşünmeye başladı.

“Neydi namzet olmak? Aday olma. Dosyada, “İnsan suretinde olma senin insanlığa aday oluşun” deniliyordu. “Ben insan suretindeyim o zaman insan aday olarak aslında Âdem adayım. Demek ki insan ve Âdem aynı şey” diye düşündü.

Arayış

Sonra bölümün sonunda “Ey aslı Âdem namzeti insan! Âdem’liğini zâhir kılmalısın Âdem’e tabi olarak.” denildiğini anımsadı. Âdem’e tabi olmak, Kenan Efendiye tabi olmam. Dün arkadaşıma, “O” kimse değil, O, Allah’la aramdakini çekip çıkartacak, benim insanlığımı zâhir kılacak olan demiştim ya işte Âdem buydu.”

Talip, yarının Cuma günü oluşunu, ne karar vereceğini değil verdiği kararı nasıl söyleyeceğini düşünüyordu. Teklif her akıl sahibinin düşünmeden evet diyeceği bir teklifti ve kabul etmeyişi aklın dışındaydı. Babasının Mecnun örneği geldi aklına. Şimdi görmeye başlamıştı nefsin isteğini reddederek, nefsinin yakmış olmasıyla karanlığına tutmuş olduğu ışıkla...

“Evet, benim için önemini yitirdi nefsimden olanlar. Nefsin isteğine hayır demek bunun ispatı olacak. Bursa’da Efendiye desem ki ben buraya gelmek için yöneticilik teklifini kabul etmedim... Sonra fark etti birden kendi aydınlığında. Bu onun için değil ki kendisi içindi, kendisine gerekliydi. Ya teklifi geri çevirmese ama yine derviş olmak için gerekeni yapsa olmaz mıydı? Dervişliğe mani değildi ki yönetici olmak. Nasıl olacaktı? Yarın akşam Bursa’ya gidecekti görüşme Cumartesi yapılacak, yarın desem ki benim görüşmem Pazartesi olur mu diye, olur derlerse bu iş tamamdı. Ama Bursa’ya yerleşmek ne olacak. Ben derviş mi olmak istiyorum yoksa Bursa’ya mı yerleşmek? Babam beni Bursa’ya davet etmiyor ki, derviş olmaya davet ediyor. Ya İnci?”

Talip düşüp düşüp kalkmaktan çok yorulmuştu. Fırtınalı denizde kayalara çarpmak yaralıyordu düşüncelerini.

“Tamam, umurumda değil hiç birisi, ben Bursa’ya gidiyorum ama derviş olmak, dervişliği yaşamak için. Kendime yeniden bir hayat kuracağım. Bu hayatın içinde Allah’ı yedi kat gökyüzünde değil kendimde bileceğim. Kararım kesin” dedi kendine.

Sonra Selime dönüp, “*Kardeş, biliyor musun? Hz İbrahim Oğlu İsmail’i kurban etmeye götürürken, üç yerde şeytan İsmail’in önüne geçip onu yoldan vaz geçirmek istemiş.*” dediğinde Selim, “*Ne olmuş sonra?*” diye sordu. Talip “*Hız İsmail üçünde de şeytana kanmayıp yolundan vaz geçmemiş*” diye cevap verdi.

Selim şimdi de Talip’in durduk yerde neden bunu anlattığını düşünüyordu. Kendisine gelen tekliflerin onu yolundan çevirmek istediklerini ama yolundan dönmeyeceğini mi söylüyordu. Talip’e bakıp “*Devam edelim mi?*” diye sorduğunda Talip bu sorudan Selim’in dosyayı okumak istediğini anlamıştı.

Selim cevaplar değil, sorular arıyordu kendince. Aslında her soru kendi içinde cevaptı. Soru, İsmail’in topuğunu toprağa vurmasıydı ve vurdukça cevap olan zezem fişkiracaktı idrakinde.

Elinde dosya kaldığı yerden devam etmeye başladı kendini okuma, “*Oku, yaratan Rabbinin adıyla Kendini oku*” emri tecelli ediyordu ayakları yere değmeye başlayanlarda.

Arayış

*

**Çün işittin bunu cana, işit nefsini bilmek ne?
Diyem sana biraz sözler, bilesin sen nesen hem ne.**

(Şimdi işittin bu gerçeği, anla ve keşfet kendini. Gösterelim sana nesen sen ve nedir varlığının sebebi.)

Oğul! Abdurrahim Fedâî Hz sana, “Gerçeğin ne olduğunu işittin, bu işitmek sende bir görüş oluşturdu, görüşün, karşındakine bakıp görülenin insan olmadığını fark edesin diye oluşmadı, görüşün, kendini gör diye oluşturuldu, bu sebeple işitmeyle oluşan görüşü kendini görmek için kullan ve keşfet nesen sen, niçin varsın? Kendini görmeye çalış karanlığına tutulan ışıkla.” demektedir.

Cenabı Resulullah efendimize bir gün sormuşlar, “Allah âlemleri yaratmadan önce neredeydi?” Efendimiz cevaben “Ne altında hava vardı, ne üstünde. Allah vardı, Allah ile birlikte hiçbir şey yoktu.” demiştir. Bu cevabın üzerine İmam Ali efendimiz “Hala öyle” demiştir.

Şimdi burasını biraz düşün, nefsinin zan yürütme tembelliğine kapılma sakın. Bak ne diyor sevgili Efendimiz! “Ne altında hava vardı, ne üstünde.” Gel bu ibareyi görmeye çalışalım. Öncelikle, Allah var ve bu değişmez, değişemez gerçektir, bunu kabul edelim. Allah’ın varlığı kayıtlı varlık değildir, Allah’ın varlığı keyfiyet değildir. Allah’ın varlığı mecburiyettir ve Allah, Allah olduğu için vardır ve daimi hâkimiyet ile irade sahibidir. Bunu anlayabilmek için Bakara suresi 255 ayette, Allah’ın kendisini anlatışına bakalım,

Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur. O daima diridir, bütün varlığın idaresini yürütendir. O'nu ne gaflet basar, ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Onundur. İzni olmadan huzurunda şefaata edecek olan kimdir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise, O'nun dilediği kadarından başka ilminden hiç bir şey kavrayamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kucaklamıştır. Onların her ikisini de görüp gözetmek O'na bir ağırlık vermez. O çok yücedir, çok büyüktür.

Allah'ın Zat'ına, yalnız Zat'ına ait olan Zat'î sıfatları da bu gerçeği anlatır. Allah'ın evveli ve sonu olmayışı, varlığının kendiliğinden oluşu, hiçbir şeye muhtaç olmayışı, Zat'ına ait sıfatları ile Allah'a benzeyen ikinci bir varlığın bulunmayışı, sürekli ve sınırsız hükmedişi.

Tabi tüm bunlar Allah'a inanan için geçerlidir ki biz inanmak kısmını geçip iman kısmına doğru ilerlediğimiz için tüm bunların gerçekliğini konuşmuyoruz, geçtik oralardan. Zaten iman inandığına varıp inandığını görmektir bu sebeple imanın şahitleri, işitmek ve görmektir. Şimdi sana kelimeyi şahadet getir dersem,

"Eşhedü En La İlahe İllallah Ve Eşhedü Enne Muhammeden Abduhu ve Resuluhu."

diyeceksin. Dön ve bak ne dediğine! Eşhedü ile başlıyorsun. Nedir Eşhedü? Şahit olmaktır. Peki, neye şahit oluyorsun? Allah'tan başka ilah olmadığına... Şahit olmak görmek değil midir? Evet.

Anlıyor musun? Allah'tan başka ilah olmadığını işitmek yetmiyor, önce bu hakikati işitiyorsun sonra işittiğini görmeye gerekiyor. Şimdi, Cenabı Allah, kendiliği olarak bulunuyor iken, varlığı kendisine mahsus iken, ihtiyaçlık taşımadan, kendisinden başkaya mecburiyet duymadan, kendisine nispetle yeterlilik sözü dahi olmayandır.

Arayış

Tenzihlik denilen Zat tecellisindeki yaratılmış olan bizlerin anlaması ve algılaması dahi mümkün olmayan bir haldeyken, Kur'an'ı Kerimin Zariyat suresi 56 ayetinde,

Ben cinleri ve insanları yalnız beni tanıyıp kulluk etsinler diye yarattım.

beyanına dayanarak, Cenabı Resulullah efendimizin kutsi hadisinde Cenabı Allah şöyle buyuruyor,

“Ben gizli bir hazine idim, bilinmek istedim ve Halkı yarattım. Böylece Beni bildiler.”

buyurduğu gibi Cenabı Allah bilinmeyi ister ve bu istek beraberinde yaratılmayı getirir. Yaratma için yine Cenabı Allah kendisi Nahl suresi 40 ayetinde,

Biz bir şeyi dilediğimiz zaman, ona sözüümüz sadece "ol" dememizdir. O da hemen oluverir.

dediği gibi, Allah'ın “Ol” emridir. İşte bu emir esnasında yani ol derken Allah'ın nefesi zâhir oldu. Buna Rahmanın nefesi denilmektedir. Evren, evrenin içinde sende dâhil var olan her şey ama her şey Rahmanın nefesidir. Kendinin konuşurken nefesinin içinden dışına çıkması gibi düşün. Kendini anlatmak için sarf ettiğin tüm kelimeler aslında nefesinin dışa çıkmasıdır ve bu sebeple her kelimen aslında nefesindir gibi... Ankebût suresi 44 ayetindeki,

Allah, gökleri ve yeryüzünü gerçek olarak yarattı; şüphe yok ki bunda, inananlara deliller var elbet.

belirtilen delil de budur. Yaratılanların bir gerçek üzerine yaratılıp, yaratana delil oluşu yani yaratanın kendiliği oluşudur. Rahmanın nefesi, varlığın var oluşunda kendileridir. Hakikatte sen nefesin aslında, bunu anla.

Bu nefesin içine görüp görmediğın, işitip işitmediğın, bilip bilmediğın, bu güne kadar zâhir olan her şey ve bu andan itibaren zâhir olacak olan her şey de girer. Enam suresi 101 ayette,

Gökleri ve yeri yoktan var eden Odur. Eşi de olmadığı halde, nasıl olur da çocuğı olur? Her şeyi yaratan Odur. Ve O, her şeyi bilendir.

denilerek, bu gerçek anlatılır. Allah'ın yoktan var edişı, yokluk ile anlatılan henüz maddeselliğe çıkmadığı, Zat'ında bânın olduğu haldir. Yani deniliyor ki Allah bânınındakini zâhire çıkartmadığı halden, nefesi olarak zâhire çıkartmıştır. Var olan hiçbir zerre Allah'ın yaratmasının dışında kendiliğinden var olmamıştır, olamaz. Varsa Allah yaratmıştır. Bu yüzden yaratılan her şey O'na muhtaçtır ama O yarattığına muhtaç değildir. Bak İhlas suresi 2 ayetinde bu husus,

Allah eksiksiz, sameddir. Bütün varlıklar O'na muhtaç, fakat O, hiç bir şeye muhtaç değildir.

denilerek anlatılmaktadır. Bizlerin Allah'a muhtaç oluşumuz varlığımızın Allah olmadan var olamayacağındandır, bizim kendimize ait müstakil varlığımızın olmadığındandır. Hatırla, varlığın, varlık âlemine çıkışı Allah'ın bilinmek istemesiydi. Allah bilinmek istedi, bilinecek olmasını sağlayan tüm sıfatlarına esma ve suret giydirip maddeselliğe çıktı. Allah kendisinden ayrı bir şey yaratmadı, yaratılmışlığa çıktı oğul! Taha suresi 6 ayette,

Bütün göklerde olanlar, bütün yerdekiler, bu ikisinin arasında ve toprağın altında bulunanlar O'nundur.

denilerek, O'nundur ibaresi ile tüm yaratılanlarda tecellide olan Allah'tır hakikati vurgulanıyor. Nasıl mı? Sen, üzerindeki elbise ile görülür olduğun gibi kendini de o elbiseyle görüyorsun ve ayrıca biz seni, sana ait olan eşyalardan biliyoruz, görüyoruz.

Arayış

Şimdi, senin hareket edişinle üzerindeki elbise de hareket ediyor, hareket eden elbise mi sen misin?

Tabi ki sensin. Elbiseden hareket eden olarak seni görürüz, senin o elbise ile hareket edişin o elbiseden kendini görölür kılışındır. Elbise ayrı sen ayrı değilsin. İşte bu gerçek, Maide suresi 120 ayette,

Göklerin, yerin ve bunlarda bulunan her şeyin mülkü Allah'ındır. O her şeye kâdirdir.

denilerek anlatılmaktadır. Mülkün Allah'a ait oluşu ve Allah'ın mülkünde Kâdir oluşu o mülkte kendisini anlatıyor oluşudur. Allah kendisini şeriat olan eşyadaki hükmü ile eşyadan görülen tecelliler ile anlatır ve bu anlatış bilinmek istemesi olup beraberinde bilin emrini taşır. Zâhir olduğum eşyayı değil beni bilin, bakın her tecelli ile her eşya ile görölüyorum, işitin her tecelli ile her eşya ile konuşuyorum, işitin ve görün emri. Evet, işitmek ve görmek bir daha çıktı karşına. Talak suresi 12 ayette,

Allah O'dur ki yedi göğü ve yerden de onlar kadarını yarattı. Emir bunlar arasında iner ki Allah'ın her şeye kâdir olduğunu ve Allah'ın bilgisinin, her şeyi kuşattığını bilesiniz.

buyurduğu gerçek. Şimdi fark etmeye başladın mı ey can! Hava ile anlatılanın Rahmanın nefesi olduğunu, Rahmanın nefesinin kendin de dâhil tüm yaratılanlar olduğunu. Beyana bu gerçek ile tekrar bakalım.

“Ne altında hava vardı, ne üstünde. Allah vardı, Allah ile birlikte hiçbir şey yoktu.”

Ne altında ne de üstünde hava olmayışı, Allah'ın tüm âlemi henüz bătınından zâhire getirmediği Zat tecellisinde, Tenzihlikte olduğu an. Âlem bătınından zâhire çıkınca Allah Teşbihliğe çıkmış oluyor.

Yaratılma, ayrılık değil, Allah'ın teŝbihteki haline verilen isimdir, o kadar. Ey can, ey canım benim, perden aralandı da görebilmeye başladın mı? Göremediysen tekrar okumalısın buraya kadarını, oku ve düşün.

Ne diyordu Abdurrahim Fedâi Hz sana! “*Şimdi işittin bu gerçeği, anla ve keşfet kendini. Gösterelim sana nesin sen ve nedir varlığının sebebi.*” Bu dizelerden önce Âdem As'mı okumuştun hanı, hatırlayalım ki Âdem As da görmüştün asıl kimliğini. Âdem'in “*Nefsi*” yani cismaniyeti, Cenabı Allah'ın Celâl esmasının zuhurudur. Allah'ı görmek, işitmek ve zikretmek olan “*Ruh*” ise Allah'ın Cemâl esmasının zuhurudur ve dikkat edersen Âdem, ruhlandıktan sonra Allah'ın muhatabı, Âdem denilen Zat mazharı olup nefsinden Rabbini bilen oldu. Sen kendi Âdem'liğine erip, yaratılış gayeni ispat etmelisin.

Şimdi, Allah'ın bilinmek isteği, bilinecek özelliklerini zâhir edişinin yanında, bilecek özelliklerini de zâhir etmiştir; görme ile Rabbi görme idrakini, işitme ile Rabbi işitme idrakini, kelam ile Rabbin kendisini muhabbet edişine muhabbetçi olma idrakini. Hatırlamaya çalış, görme, işitme, kelam diğer canlılarda da var ama onlar bu sıfatlar ile Rabbi tevhit edemezler, ancak insan bunu yapabilir demiştik.

Şimdi bak kendine, neymiş varlığının sebebi, neymiş seni diğer canlılardan ayıran özellik. Bu özellik iradedir evlat, Rabbe tabi kıldığın irade. Sende Rabbi bilecek olan iradenin oluşu sana kendini bilme, tecelliyi kendine nispet edip kendine gayrılık vermeyi sağlıyor. Bu iradeyi Rabbinden yana kullanışın Tevhit, nefsinden yana kullanışın şirktir.

Eğer varlığının aslına erersen, Âdem'liğini zâhire getirip nefsinde Rabbini bilersen iman ehli olursun. Allah'tan başka ilah olmadığına kendi varlığında şahit olmaktır, ruhunu özgür bırakıp, ruhunla nefesine bakıp nefsinde ruhunu görmek olan insan denilen kulluk. Şimdi, görebildin mi kendini.

Arayış

Nefsine ve bu âleme ruhunla bakarsan, kendinin Rabbin kendisini bilecek olmasıyla tecelli edişi, nefsinin ve âlemin kendi tafsilatın olduğunu görürsün. Her nereye baksan gördüğün Rabbindir artık. İkilik nazarından kalkmıştır, kesrette vahdet zevki ile bulunursun. Niyazi sultanın,

***Arifin her nazarda gördüğü Hak imiş,
Her görüşte nice ihsan eylemiş.***

dizelerinin gösterdiği yer. Kur'an'ı Kerimin Bakara suresi 115 ayeti de bu hakikati anlatmaktadır.

***Artık, doğu da batı da Allah'ındır. Her nereye nazar kulsanız
Allah'ın yüzü oradadır. Allah vasidir.***

Ey oğul! Şimdi, açılan bu pencereden bakarsan, Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik eder misin? Senin var deyip, varlık verdiğin cümlenin aslında bir murat, bir emir için bir olanın görülür halidir der misin?

Evet, kalmadı fark, kalmadı ayrılık, gayrılık. Kur'an'ı Kerimin Ali İmran suresi 18 ayetinde bu gerçek,

***Allah şahadet etti, kendinden başka ilah yoktur. Melekler ve
ilim sahipleri de adaletle şahadet ettiler Allah'tan başka ilah
yoktur.***

denilerek anlatılmaktadır. Bak, Allah sevgilisi ne diyor bu pencereden bakıp gördükleri karşısında, ***Nedir dünya, nedir ukba ehli nur görmez.***

İşte, ehli nur iki görmez çünkü ehli nur denilen tayfa kendi gerçeğine ermiş olandır, Âdem'liğine ermiş, nefsinin ruh eylemiş, ilahı nefsinden gören, Rabbisini bilip nefsinin bilen.

Rabbimi, Rabbimle bildim...

Yaratılmanın ve tüm oluşumların, varlık esasının gayesinin en güzel beyanı. Gönüller sultanı efendim bir gün bu hakikatin muhabbetinde,

Varlığın sebebi, tahsil-i Kemâl, seyr-i Cemâl içindir.

demişti, unutma bu sözü. Şimdi sana derssem ki Allah âlemleri yaratmadan önceki halde hala, yani iki yok hep bir olarak kendisinden kendisine muhabbette, ne dersin? Dön şimdi başa ve oku ne demişti İmam Ali efendimiz “*Hala öyle.*” Ey sevgilisinden habersiz bâtınında sevgi taşıyan, içinde volkanlar patlamaya başlayan, ey varlığının tüm dayanakları bir bir yıkılan depremzede, ey oğul! Anladın mı nereye ulaşmalısın ve ne olmalısın, nesin sen? Anladıysan sana efendimin sözleriyle sesleniyorum.

“Âdem’liğine ermeye Âdem’e gel Âdem’e, gir bu deme er Âdem’e.”

Allah’ı seven bir başka fakir de şöyle demiştir,

Güzelsin cananım hem de çok güzel, varınla var diye tüm âlem güzel. Seni anlatan söz seni gören göz, işiten kulağım seven kalp güzel. Nurlu bakışının deydiği yerler, aydınlanır o an biter geceler, hasretler özlemler geçer hüznler, sana tabi olup seven kalp güzel. Âlem cemalinin tecellisidir, varlık Hak bahçesi çiçekleridir. Sana hizmet bize aşk bineğidir, adına atarak, seven kalp güzel. Fakir sana candır erdi huzura, Halil’im canandır âşıklarına. Kendini anlatır er meydanında, cezbene kapılıp, seven kalp güzel.

Anladın mı? Talebin dünya olmasın. Talebin, daha büyük daha lüks daha pahalı eve sahip olmak, en güzel arabaya sahip olmak, ne kadar çok olduğunu bilmediğin paraya sahip olmak, dünyadan olan yine dünyada kalacakların saltanatlığını yaşamak olmasın. Talebin varlığıyla bir şey olmak olmasın evlat.

Arayış

Abbasi halifesi olduğu için tahta sahip olan Harun Reşit ve kendisine nispetle saltanatlıkta ve dünya zenginliğinde gözü olmadığı için deli dediği Behlöldane isminde kardeşi varmış. Bir gün Harun Reşit sarayın balkonundan bakarken kardeşinin mezarlıkta bir şeylerle meşgul olduğunu görür. “*Acaba benim deli kardeşim yine ne yapıyor?*” diyerek yanına gider ve yaklaşınca seslenir,

- Hayırdır, babamızın kemiklerini mi arıyorsun?
- Evet, ama hangisi babamızın, hangisi kölenin belli olmuyor.

cevabını alır. Sen de aldıysan bu cevabı, talebin tahsil-i Kemâl, seyr-i Cemâl olsun evlat. Talebin, Kur’an’ı Kerimin Ali İmran suresi 53 ayetinde,

Rabbimiz, Senin indirdiğin şeye inandık ve Resule tâbî olduk, artık bizi şahitlerle beraber yaz.

buyurduğu gibi, Şahitlerden olmak olsun.

Oğul! Çöplükte karga ol diye var olmadın sen, gül bahçesinde bülbül olmalısın.

Hu...

Selim okuduğu bölümde aradığı cevabı “*Şimdi bak kendine, neymiş varlığının sebebi, neymiş seni diğer canlılardan ayıran özellik. Bu özellik iradedir evlat, Rabbe tabi kıldığın irade. Sende Rabbi bilecek olan iradenin oluşu sana kendini bilme, tecelliyi kendine nispet edip kendine gayrılık vermeyi sağlıyor. Bu iradeyi Rabbinden yana kullanışın Tevhit, nefsinden yana kullanışın şirktir.*” beyanında görmüş olmanın mutluluğunu yaşıyordu. Talip ise babasının,

“Talebin dünya olmasın. Talebin, daha büyük daha lüks daha pahalı eve sahip olmak, en güzel arabaya sahip olmak, ne kadar çok olduğunu bilmediğin paraya sahip olmak, dünyadan olan yine dünyada kalacakların saltanatlığını yaşamak olmasın. Talebin varlığıyla bir şey olmak olmasan evlat.

Abbasi halifesi olduğu için tahta sahip olan Harun Reşit ve kendisine nispetle saltanatlıkta ve dünya zenginliğinde gözü olmadığı için deli dediği Behlöldane isminde kardeşi varmış. Bir gün Harun Reşit sarayın balkonundan bakarken kardeşinin mezarlıkta bir şeylerle meşgul olduğunu görür. “Acaba benim deli kardeşim yine ne yapıyor?” diyerek yanına gider ve yakınlaşınca seslenir,

- *Hayırdır, babamızın kemiklerini mi arıyorsun?*
- *Evet, ama hangisi babamızın, hangisi kölenin belli olmuyor.*

cevabını alır. Sen de aldıysan bu cevabı, talebin tahsil-i Kemâl, seyr-i Cemâl olsun”

Arayış

deyişiyile verdiği kararın doğruluğunu görmüştü. Her ikisi de konuşmaya gerek duymadan mutluluklarını yaşıyorlardı. Kim tevhidin neşesine girer de mutlu olmazdı. Yorgunluk ve sabah işe gidecek olmanın getirisi olarak yatmaya karar verdiklerinde, Selim, *“Ben eve gideyim kardeş, hem yarın için hazırlanayım. İşten çıkınca direk gideriz”* dediğinde Talip, *“Ben seni bırakayım”* diye karşılık verdi. Selim *“Gerek yok gerçekten, ben taksiyle giderim”* diye ısrar edince talip *“Tamam”* dedi.

Selim evden çıkıp taksiyle kendi evine giderken yarın Bursa’ya gidecek oluşunun mutluluğuna aradığı cevabı bulmuş olmasının katılmasıyla daha da neşelenmişti.

Talip, yarın kibarca teklifi reddedecek olmasının onu üzmemiş mutlu edeceğini biliyordu artık. Fani olanların sahte kazanımları hakikatin güzelliğini perdeleyemiyordu artık. Gerçekler ortaya çıktıkça batıl değerini yitirirdi.

Güneş doğunca gecenin var olmaya devam edişi mümkün müydü?

Demirin elinde midir mıkna tısa çekilmemek?

Talip sabah kalktığında akşamdan hazırladığı çantasını, buzdolabından ilacı ve dosyayı yanına alıp evinden çıktı. Kendisini arabasının yanında bekleyen Selim’le birlikte arabasına binip işe giderken aklında teklifi kabul etmediğini anlatışını düşünüyordu.

İş yerine geldiklerinde Selim kendi ofisine Talip kendi ofisine gitti. Masasına oturduğunda gelen maillerini kontrol ettikten sonra yöneticisinin yanına gitti. Kapıyı çalıp içeri girdiğinde Serdar Bey, “*Buyur gel Talip, gel otur şöyle*” dedi. Talip gösterilen yere oturduktan sonra,

“Serdar Bey, ben teklifi çok düşündüm. Benim başka önceliklerim var ve bu teklifi kabul edersem, önceliklerimi gerçekleştiremeyeceğime karar verdim. Bu yüzden teklifiniz için çok teşekkür ederim ama ben bu teklifi kabul edemem”

dediğinde üzerinden büyük bir yük kalkmış oldu. Serdar bey teklifin kabul edilmeyişini anlayamıyordu. Ona göre geri çevrilmeyecek bir teklifi ve insanın kabul etmemesi için deli olması gerekiyordu. Bu sebeple Talip’e,

“İyi düşündün mü? Bu fırsat on yılda bir ya gelir ya gelmez. Sen neleri reddettiğinin farkında mısın? Senin yüzünden şimdi bu göreve layık olmayan birisi gelecek kaymağını o yerken aynı zamanda bu ofisteki arkadaşlarına da zahmet olacak. Bak bir daha soruyorum, sorun maaş artışı az diyorsan bunu hallederiz.”

Arayış

dedi. Talip “*Hayır, Serdar bey, sorun para değil, sorun benim önceliğimin yöneticilikten daha değerli olması*” diye cevap verince Serdar Bey “*Talip, iyi bir iş, iyi maaş ve kariyerden, daha değerli ne olabilir?*” diye sordu bu sefer. Talip “*İnsanların değerleri kendi değer verdikleriyle oluşur. Benim değer verdiğime siz değer vermeyebilirsiniz. Lütfen ısrar etmeyin*” dedi.

Serdar Bey’in “*Tamam Talip, sen bilirsin*” demesiyle Talip masasına döndüğünde içinden söküp attığı dünyalığın oluşturduğu boşluğa maneviyat girecek olmasıyla, oluşan boşluk onu mutsuz etmiyordu artık. Hafiflediğini, fırtınanın dindiğini, geminin sakin sulara yol almaya başladığını hissediyordu.

Denizin içi şimdi de kendi içi olmuştu, denizin dışı ise kendi dışı. Denizin içi de deniz, dışı da denizdi, nereden baksan görülen hep deniz...

Selim, bu esnada annesini aradı. Ona, “*Anne, akşam geleceğim nasipse, gelişim geç olacak ama istediğin bir şey var mı?*” diye sordu. Annesi, Neşe teyze “*Yok oğlum, sen gel yeter*” dedi. Selim “*Tamam anne inşallah*” deyip telefonu kapattı.

Şimdi Bursa’da iki evladı bekleyen iki anne ve bir İnsan-ı Kamil vardı. Yolculuk İnsan-ı Kamil’e varmak için başlayacaktı yolcuya. Zaman ve mekân kapısından, zamansızlığa ve mekânsızlığa girmek için varlıktan, yokluğa geçmek...

Akşam olup işten çıktıklarında arabanın orada buluştular. Yola çıktıklarında Selim Talip’e, “*Akşam okuduğumuz ikinci bölümde sorduğum sorunun cevabını okuduk fark ettin mi?*” diye sordu. Talip “*Ben sana sorunun cevabı vardır dosyada demiştim*” dedi. Araç akşam trafiğinde Bursa’ya dönüş yolunda ilerlerken Selim arka koltukta duran dosyayı gördü. “*Dosyayı da almışsın*” dedi.

Talip, “Evet, yolda okuruz diye düşündüm” cevabını verdi. Selim “Şimdi biz eğer Efendi kabul ederse derviş mi olacağız?” diye sordu bu sefer. Talip,

“Kardeş, bu iş o kadar kolay değil. Bak babam bir gün “Siz ben derviş oldum demeyin, dervişlik yolundayım deyin” demişti. Derviş olmak büyük iddiadır. Biz Efendi kabul ederse derviş olma meydanına girmiş olacağız, dervişlik girer girmez olmaz hak etmek gerekir. Şimdi sen üniversiteyi kazanıp kaydını yaptırınca mı verdiler diplomayı?”

Deyince Selim, “Hayır okulu bitirince” dedi. Talip “İşte aynen bu da böyle tek farkı var burada mezun olmak yok, dervişlik yaşadığın sürece devam eder” dedi. Trafik azalıp daha hızlı gitmeye başladıklarında Talip Selim’e “Bak şimdi, trafik kalabalıkken arabanın hızı azdı, yavaş yavaş gidebiliyorduk. Trafik azalınca hızlanabildik. Şimdi daha hızlı gidiyoruz ya dervişlikte öyledir. Trafiğin kalabalığı senin geçmiş deneyimlerinle oluşturduğün bilgilerindir. Ne kadar çok o kadar yavaş yolculuk, ne kadar arındın bu bilgilerden o kadar hızlı yolculuk” dedi.

Talip tüm bunları aslında babasının sohbetlerinden biliyordu ve arkadaşına değil kendisine anlatıyordu çünkü onun yoluna engel olacak geçmişinden gelen dervişlik bilgileri vardı. Selim bu yönden boş bir bardak gibiydi ama Talip... O tüm bu bilgileri sıfırlamalıydı. Kendi bilgisi kendisine en büyük engeldi.

Arabalarıyla feribota girdiklerinde araçtan inip kendilerine kahve aldıktan sonra boş masalardan birisine oturdular. Selim, denizin üstünde gemide oluşlarından, meydana oluşunun da böyle olacağını düşündü. Talip’in “Ne kadar boşalırsan kendi bildiklerinden o kadar hızlı gidersin” sözü ne yapması gerektiğine dair bir bilgi daha eklemişti kendisine. Talip’s e Selim’e söylediklerinin kendisi için geçerli olduğunu biliyordu. Selim “Talip, nasıl olacak dervişliğe giriş?” diye sordu.

Arayış

Talip “Efendi bize sırayla gerekli erkânı uygulayacak. Bunun bir kuralı var ve yapılması gerekiyor” dediğinde, Selim “Nedir bu kural? Acemilik çekmeyeyim diye soruyorum” dedi çekinerek. Talip “Bize Allah’ın zikrini nasıl yapacağımızı gösterecek” dedi.

Talip şimdi babasının kendisine zikir telkin etmediğini düşünmeye başladı. Nedenini biliyordu artık. Emanet, ona değer verecek olana verilmeliydi ve değer veriş ancak emaneti kendisi istediğinde gerçekleşecekti. “Vakti geldi mi?” diye sordu kendine.

Feribot karşı iskeleye yanaşırken masadan kalkıp arabalarının yanına inip bindiler. Araç yola çıktığında babasının cenaze günü yolda gelirken mola verdikleri yere gelince Talip mekânın oto parkına yanaştı. Selim’e “Hadi bir şeyler yiyelim. Burasını hatırladın mı?” diye sordu. Selim “Evet, hatırladım.” diye cevap verdi. Yemeklerini yedikten sonra mekândan çıktıklarında bu sefer ölüme değil doğuma gidiyorlardı.

Araba tekrar yola çıktığında Selim “Dosyayı okuyayım mı, ister misin?” diye sordu. Talip “Hadi okuyalım” dediğinde ikisi de neşeliydi bu kez. Talip’in kendisindeki neşeli hal, babasının gülümseyen resmini getirmişti gözünün önüne. Babası şu an için mi gülümsemişti...

Selim dosyayı öpüp, destur efendim deyip dün akşam kaldığı yerden okumaya başladı.

Hakikatin ilmik ilmik sözlere işlenişiyle dikilmiş Cemal seyriydi okumalar. Seyrettikçe seyredilmeye doyulmayan bir seyir...

*

**Sakin Hak'dan irak sanma, Hakk'ı hariç dahi sanma
Ki "Venahnü akrebü" sırrı, bil imdi sendedir yanma.**

*(Sakin kendini Hak'tan uzak sanıp Hakk'ı dışarda arama.
"Sana senden daha yakınım" sırrına er, yanılma.)*

Oğul, çöplükte karga olmaktan geçip, gül bahçesinde bülbül olmak için, çöplükte karga olmak olan Hak'tan uzak oluşunu, Hakk'ı dışarıda aramanı terk edip, gül bahçesinde bülbül olmak olan Hakk'a kendinden daha yakın olmayı başarmalısın. Yolu ise ancak nefsini zikretmeyi bırakıp, Allah'ı zikretmekle gerçekleşir.

Şimdi, gel seninle Hak'tan uzak oluşun ne olduğuna ve Hakk'ın sana senden nasıl daha yakın olduğuna bakalım. Bu iki konu birbirinden ayrı değildir, düşün!

İnsan bir yere yakınsa diğer bir yere uzaktır aslında, bir yere de uzaksa diğer bir yere yakındır. Gitmek istediğin yere ulaşmak için evinden çıkmalısın. Evindeyken o yere uzaksın, evinden çıkıp ilerlersen evinden uzaklaştıkça o yere yakınlaşırsın değil mi? İşte bu sebeple ya Hak'tasındır ya nefsinde. Şimdi sor kendine, sen neredesin, Hak nerde? Cenabı Allah bu soruya cevaben, Kur'an'ı Kerimin Kaf suresi 16 ayette,

Ve ant olsun ki insanı Biz yarattık. Ve nefsinin ona ne vesveseler vereceğini biliriz. Ve Biz, ona şah damarından daha yakınız.

Arayış

diyerek cevap vermektedir. Sana senden yakın olan nasıl senden uzak olur? Rab sana uzak değildir bunu anlamaya, kendine ben diyerek verdiği varlığın aslında ne olduğunu görmeye başladın. Artık biliyorsun ki Rab senden uzak olsa sen, ben diyemezsin. Uzaklık senin kendini nefisten ibaret zannetmendir. Uzak olan sensin, uzaklaştıran da sensin. Ayette belirttiği gibi nefsinin sana verdiği vesvese, şirk olan müstakillik zannının devre dışı kalmaması için sana verdiği gayrılıktır.

Ey kendisini Rabbinden gayrı zanneden, zandan ibaret olan nefsinin varlığını ve kendisini nefis pazarından alıp aşk pazarına girmesi gerektiğini fark eden can! Uzak olduğuna yakınlaşmak istiyorsan, uzak olduğunu zikretmelisin tıpkı uzaklaştıranı zikrettiğin gibi.

Hakk'a uzaklığın ya da yakınlığın nefsin kadardır.

Nasıl mı? Zikrederek. Zikretmek, bir ismi sadece dilimizle tekrar tekrar söylemekle sınırlı değildir. Zikretmek, sevmek, muhabbet etmek, değer vermek, hizmet etmek, öncelik vermek, istemek gibi yüce ve değerli kavramlar barındırır.

Şimdi bak kendine, bu değerleri nerede ne için kullanıyorsan sen onun zakirisindir yani zikredeni. Misalen, bir kişi düşün; bu kişi evini seviyor, evini muhabbet ediyor, her fırsatta evini anlatıyor, evine hizmet ediyorsa, kendisini eviyle birlemiştir, ondan evini alsan geriye hiçbir şey kalmaz haldedir, işte o kişi evini zikrediyordur. Bu araba olur, işi olur, eşi olur, çocuğu olur fark etmez. Oysa zikir Allah'a olmalıdır çünkü zikir Allah zikredilsin diye zâhir olmuştur, sen de Allah'ı zikret diye.

Zikir ibadettir ve yaşam zikirdir.

Kur'an'ı Kerimin Taha suresi 14 ayetinde bu husus,

Muhakkak ki Ben, Ben Allah'ım. Benden başka İlâh yoktur. Öyleyse Bana kul ol ve Beni zikretmek için namazı ikame et!

denilerek anlatılmaktadır. Şimdi, sen bu anına kadar her fırsatta nefsini zikrettin ve bu zikrediş, nefsine müstakillik verdiği için kendi aslından uzaklaştın. Senin nefsini zikredişin, nefsim nefsim nefsim diye olmadı tabi ki, nefsini zikredişin zikretmenin ne olduğunu anladığın haller üzerine gerçekleşti. Nefsini sevdin, nefsine hizmet ettin, nefsini ispat ettin, nefsini muhabbet ettin ve kendini nefsinden ibaret zannettin oysa nefsinin kendisine ait varlığı yok, onu zikrederek nefsine sen varlık giydirdin.

İşte kendi aslına, nefsinin perde yapıp nefsinin varlığın esasını yapışın, Hak'tan uzaklaşman oldu. Kendini, kendi varlığına gafil olduğundan dolayı müstakil görüşün yani kendini nefisten ibaret zannedişin, nefsinle görüşün, nefsinle söz söyleşin sebebiyle her gördüğünü de ayrı ayrı varlıklar olarak niteledin. Sen sadece bir isimsin ve her isim de bir varlıktı anlayışında. Yaşamında her şey vardı da bir Hak yoktu şüana kadar. Hayatını göz önüne getir ve görmeye çalış.

Ey düşüncesinde arayış kapıları aralanan oğul! İblisin Âdem'e secde etmeyişi, kendisini zikretmesiyle oluşan bireylik anlayışından dolayı kendisi gibi Âdem'e de bireylik veriydi. Verdiği bu bireylik yüzünden Âdem'i sıradan hatta kendisinden daha aşağıda gördü. Sen de bu kibre bürünme sakın, Âdem'e secde istenince ki buraya kadar okuduğun her kelam aslında seni Âdem'e secdeye davet ediydi. Düşün! Âdem yine karşına çıktı. Anlamalısın ki Âdem senin aslının kemaliyle sana tecelli ediydi evlat. **Hakk'a yakınlık Âdem'e secde ile olur.** Âdem'e secde eden, nefsinin zikretmeyi bırakıp telkin edildiği gibi Allah'ı zikrederek, kendi aslına hicret eder. Senin kendi aslına hicretin neticesinde vardığın yer, sana senden yakın olan aslına yani Hakk'a vardığın yerdir. Kur'an'ı Kerimin Bakara suresi 152 ayetinde Cenabı Allah,

Beni zikredin ki Ben de sizi zikredeyim

demektedir. İşte fark edebiliyor musun?

Arayış

Allah'ın, senin Onu zikretmen sonucu sendeki zikrine varmandır Hakk'a vardığın yer. Allah'ı zikreden talip zikrettikçe zikretmek olan değerleri Allah'a yöneltmiş olur. Kalbi, gayrılara olan sevdadan arınır da Allah tek sevgilisi olur. Hatırla! İlim kalbindeki putları gösterir ama ancak zikir o putları kırar denilmişti. Kalbinde Allah sevgisi oluşunca sıfatların bu sevgiye tabi olarak muhatapları, Allah olurlar; bilmenin, görmenin, işitmenin, iradenin, kudretin, diriliğin, söylemenin.

Zikre hizmet seni adım adım şirkenden uzaklaştırırken tevhide yakınlaştırır da tevhit eri olup iman olan, insan denilen olan ve şu ana kadar sana anlatmaya çalıştığım nefsinden Rabbe arifliğin tecellisi yapar. Bu sebeple Allah dostları demiştir ki

“Zikirle, zikrin tecellisine doğru yol almaktır Seyr-ü süluk. Zikir telkin almadıysan, kendi aslının tarifini almamışsın.”

Peki, nasıl zikredilir Allah? Bu sorunun cevabını Cenabı Allah, Nahl suresi 43 ayette yine kendisi,

Bilmediğinizi zikir ehline sorun.

diyerek cevap vermektedir. Zikir ehli olan Mürşid-i Kamil'e tabi olunması gerektiğini söylüyor Allah. Allah'ın bizleri, Mürşid-i Kamil'e tabi olmamız konusunda uyarışını, Musa As'mı Hızır As'ma gönderişinde de görmekteyiz. Tâbi olmak ve bildirdiği üzerine yaşamak gerekir. Sadece Tâbi olup, zikir telkini alıp almakla kalırsak, zikre hizmet etmez isek telkin olunan o yüce değeri kendi çöplüğümüze indirmiş oluruz. Yapmamız gerekenin ne olduğunu yine Cenabı Allah Kehf suresi 28 ayette belirtmiştir.

Nefsini, sabah akşam, rızasını isteyerek Rablerine yalvaranlarla beraber tut. Gözlerin, dünya hayatının süsünü isteyerek onlardan başka yana sapmasın. Kalbini, bizi zikretmekten alıkoyduğumuz, keyfine uyan ve hep aşırılık olan kişiye itaat etme

Ey oğul! Bir Mürşid-i Kamil'e tabi olman gerekliliği kararını vermen, kendin için verdiğin en doğru karar olacaktır emin ol. Bu karar senin en büyük zenginlik olan Allah dostuna dost olman için atılmış ilk adımın olacaktır.

Şu ana kadar okumaların sonucunda yanan ışığın tüm varlığını nura çevirmesi, ancak nurun içine girmekle olur. Ateşi uzaktan görmekle ateş olmak farklı şeylerdir. Kendinde Rabbini görmek, işitmek, zikretmektir seni içinde bulunduğun çöplükten alıp gül bahçesinde Hak'la yapacak olan. İdrakine doğan güneşe dönüp yüzünü, dosdoğru ilerlemelisin. Sana senden yakın olan dost yine kendi aslındır, çıkartıp zâhire tutmalısın güneşe.

Hu...

Okuma bittikten sonra Talip de Selim de kendilerine zikir telkini edilmesini talep edeceklerinden okudukları bölümün tamamının zikir oluşuna şaşırmışlardı. Selim, okudukları bölümde,

“Zikretmek, bir ismi sadece dilimizle tekrar tekrar söylemekle sınırlı değildir. Zikretmek, sevmek, muhabbet etmek, değer vermek, hizmet etmek, öncelik vermek, istemek gibi kavramlardır. Şimdi bak kendine, bu değerleri nerede ne için kullanıyorsan sen onun zakirisindir.”

Kısmını Talip’e *“Zikretmek sadece dergâhta yaptığımız gibi Lailaheillallah ya da Allah demek değil mi?”* diye sorduğunda Talip, kendi bilişleriyle bu soruya cevap verebilecekken, kendi bilişlerinden geçmek istediğini ispat edercesine *“Kardeş, bunları Efendiye sorarsın. Bana sorma”* diye cevap verir.

Selim bu cevapla Talip’in konuşmak istemediğini düşünüp susmaya başladı. Yolculuk, saat akşam onu yirmi geçe Kenan Efendinin evinde bitinceye kadar hiç konuşmadılar. Her ikisi de heyecan ve merak içinde Talip’in elinde aldığı ilaç, Efendinin kapı zilini çaldılar.

İçeri girdiklerinde Kenan Efendiyi daha önce hiç görmedikleri birisine muhabbet ederken buldular. Kenan Efendi *“Hoş geldiniz çocuklar oturun”* dediğinde önce efendinin elini öptüler sonra Talip’in elindeki ilacı Efendinin önündeki sehpa koymasıyla karşı kanepeye oturdular.

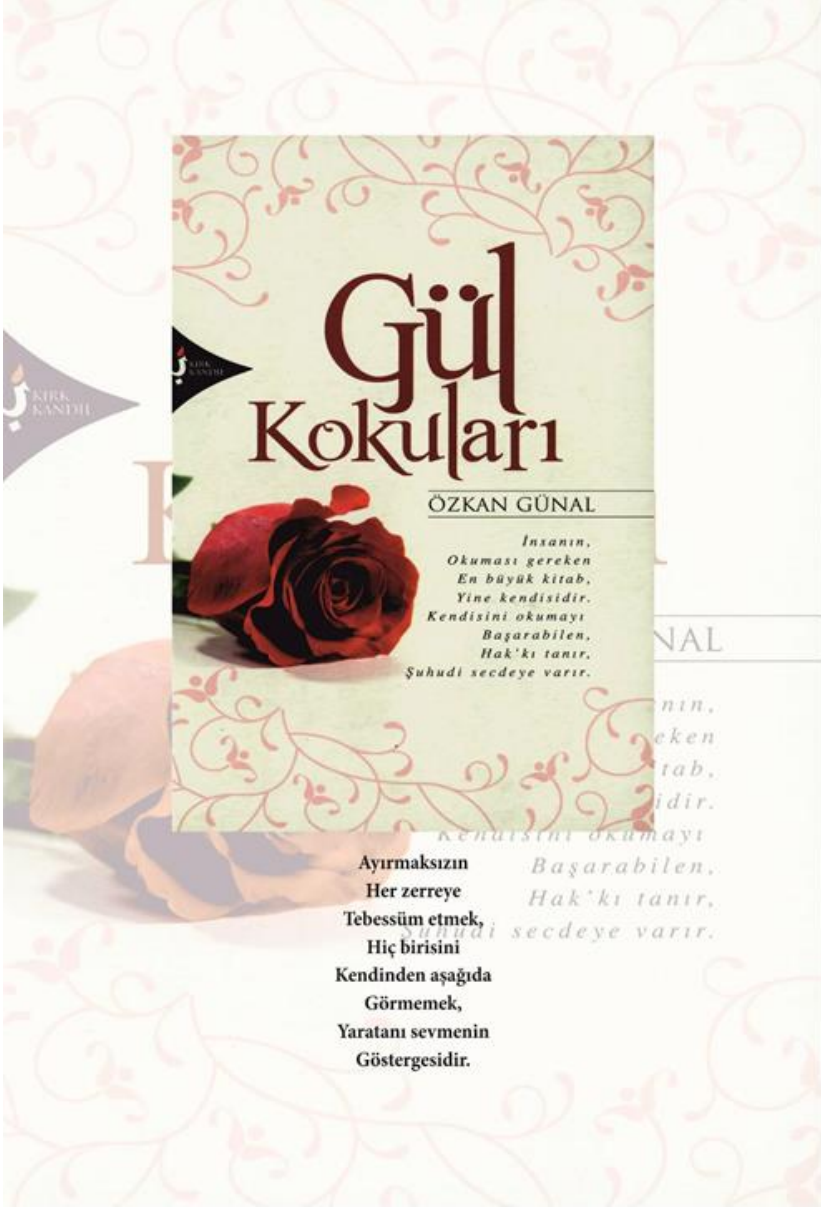
Kenan Efendi onların oturuşuyla misafirine sohbet etmeye başladı kaldığı yerden.

“Zikir, varlığın esasıdır. Bizim varlığımız Allah’ın bizden kendisini zikretmesi olduğundan varlığımız baştan ayağa, içten dışa bütünüyle zikirdir ama biz kendimizde nefsimizi zikrettiğimizden bu zikri iştihazmeyiz ve dolayısıyla bu zikre dâhil olamayız. Bize Allah’ın zikri telkin edilince, tarif edildiği şekilde zikretmeye başladığımızda, zikrettikçe varlığımızdaki Allah’ın kendisini zikredişine ereriz. İşte bu eriş varlığımızda Rabbi bilmeye zirve yapar ki varlığımızın her zerresinde artık nefsimizi değil, nefsimizden Rabbimizi bilir hale gelince gerçek Allah zikrine erip Allah diyenlerden oluruz. İsmi dille zikretmeye başlamak olan ilk basamak miraçta nihayetine erer, nüzulünde zikredeni seyir başlar”

dedikten sonra misafirine teşekkür eder ve gelen ilacı verip kapıya kadar uğurlar. Geri geldiğinde kalkışıyla ayağa kalkan Talip ve Selim’in ayakta beklediklerini görür.

Yerine oturup *“Oturun çocuklar”* dediğinde her ikisi de otururlar *“Ee, siz ne istiyorsunuz?”* diye sorar Talip, *“Efendim, biz dervişlik meydanına girmeyi istiyoruz”* diyerek cevap verir. Kenan Efendi gülümseyerek *“Tamam, siz istiyorsunuz da bakalım biz istiyor muyuz!”* der ve devam eder,

“Peygamber efendimize üç ilim verildi. Bu ilimler verilirken denildi ki, birincisini herkese, ikincisini isteyen, üçüncüsünü istediğine bildir.”

Ayırmaksızın
Her zerreye
Tebessüm etmek,
Hiç birisini
Kendinden aşağıda
Görmemek,
Yaratana sevmenin
Göstergesidir.

ÖZKAN GÜNAL

*İnsanın,
Okuması gereken
En büyük kitab,
Yine kendisidir.
Kendisini okumayı
Başarabilen,
Hak'ki tanır.
Şuhudi secdeye varır.*

*İnsanın,
Okuması gereken
En büyük kitab,
Yine kendisidir.
Kendisini okumayı
Başarabilen,
Hak'ki tanır.
Şuhudi secdeye varır.*

Gül Kokuları

2

*Kibbe,
Arzest diye
Anama,
Sünlüne bak!
Sünlün nevede ya
Kibben vrazıder.*

*Kibbe,
Arzest
Anam
Sünlü
Sünlü
Kibber*

ÖZKAN GÜNAL

**En büyük
Put perestlik,
Ben perestlikdir.
Benden geçmeden
Şirkten kurtulamayız.**

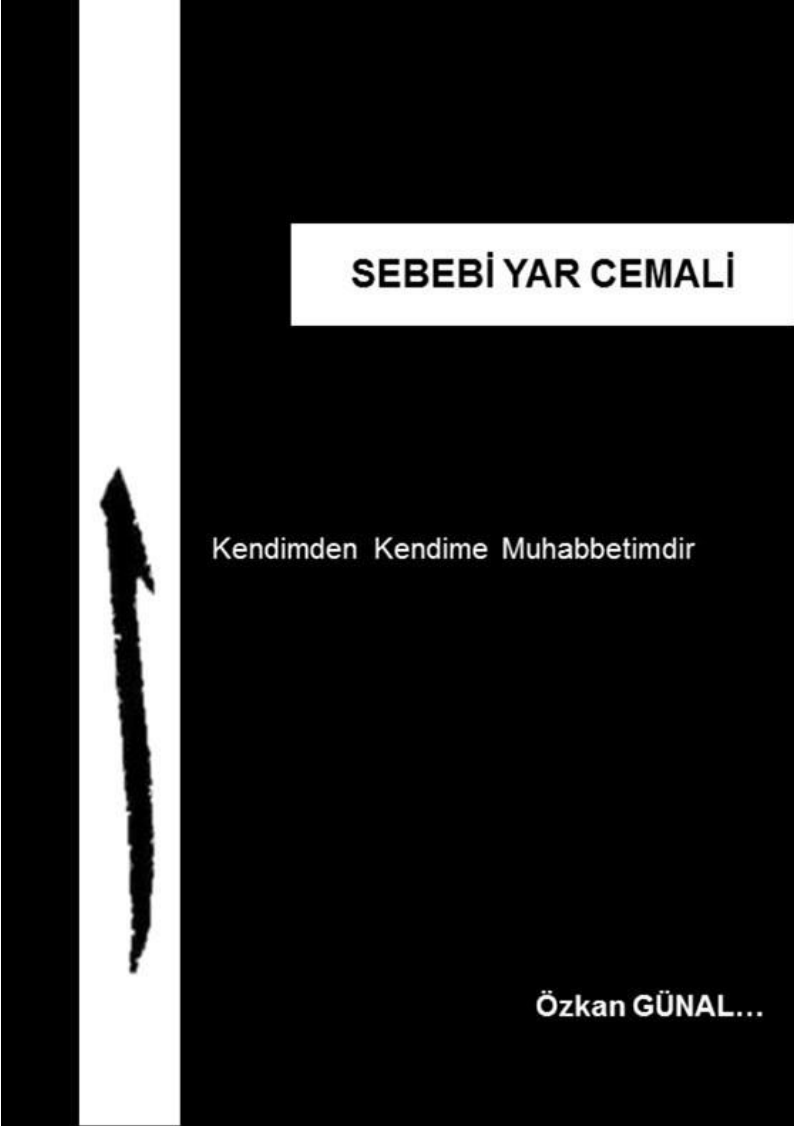
ÖZKAN GÜNAL

NOKTA

Âlem kitaptır, biz harfiz,
Muhammed noktadır.
Âlem kitabında, harflerden
Muhammed görülür.

Özkan Günal...

SEVGİYE DAİR

Oysa ben her gece Seni sevdiğimi itiraf ediyorum kendime Sana hiç söyleyememiş olsam bile.

Özkan Günal...

EY SEVGİLİ CANAN!

Özkan Günal

Ey Sevgili Canan!
Gözler güzelliğini görünce
Cihanı güzel görür gözlerinden,
Güzelliği ile güzel gösterensin.

GİTMELİYİM

Hiç konuşmadan sevdik
birbirimizi.

Özkan Günal

Aşkın Dilinden

*şirk, Allah'ın muhabbeti olanın,
Allah'ı değil gayrı muhabbet
etmesidir.*

Özkan Günal

Özüm Uyanıyor

Nar-ı Aşk

**Ya ilahi!
Aşka Bakıp Seni Gördük**

*Ya Rab!
Güzelliğ in aklımı başımdan aldı! Aşkın sardı her yanıma,
aşkınıla geliyorum. Yaklaştıkça yok oluyorum, yanında
değ er bulmaz gayrılar, Fakirliğ imi getiriyorum.*

Emek
Yayınevi

Özkan Günal

Vahdet Deryası 1

Vadi-i Hayret

Niyâzî-i Mısri

Divan Yorumları

*Taşınır günde yüz bin can Âdem iklimine her dem
Gelir yüz bin dahi anda bulur imar olur peyda...*

Niyâzî-i Mısri

Emek
Yayınevi

Özkan Günel

ÖZKAN GÜNAL

Arayış

İlk Roman Şerh

Serinin İlk Romanı

ABDURRAHİM FEDÂİ HZ.
RİSÂLE-İ VEHBİYE

*Şimdi işittin gerçeği, anla ve keşfet kendini!
Gösterelim sana nesen sen ve nedir varlığının sebebi...*

Değerli okuyucu,

Okumaya başladığınız bu eserde, üçüncü devre Melâmî Pîri Seyyid Pîr Muhammed Nûru'l-Arabî Hz.'lerinin damadı ve halifesi, Hacı Abdurrahim Fedâi Hz.'lerinin yazmış olduğu VEHBİYE risâlesinin şerhini bulacaksınız. Bu şerh, şair ve yazar olan Özkan Günal'ın güçlü kalemiyle okumaya doyamayacağınız bir kurguyla hakikât romanına dönüştürülmüştür. Elinizdeki eser, Türk tasavvuf edebiyatında "İlk defa kurgu ile yapılmış şerh" eseri olma özelliği taşımaktadır.

"Bu eser, Zâhir babasını kaybettikten sonra boşluğa düşen, çoğumuz gibi aradığının ne olduğunu bilmeden, aslında kendisini arayan kahramanımızı ve bir nebze olsun bu boşluğu doldurmak için babasından kalan üzerinde "SANA" yazılı bir dosyayı okumaya başlamasıyla kendisine doğru çıktığı yolculuğu anlatmaktadır.

Kendisini tanımaya başlaması üzerine kurulan bir kurgu ile risâlenin gönlümüzde yeşerttiği mana zevklerini içermektedir.

www.emekyayinevi.com

Gönlümüz, Gönüller Sultanı,
Nâmı Damperli Melâmî Mürşid-i Kamil'i
Halil İbrahim Bâki Hz. ile Birliktedir.